

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

PARAGRAF

HIZ

SORULARI

GÖKSU ÇETİN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Paragraf Sorularında Dikkat Edilecek Noktalar	7
Paragrafın Ana Düşüncesi.....	8
Mini Hız Testi - 1	9
Paragrafta Yardımcı Düşünceler	11
Mini Hız Testi - 2	12
Paragrafın Yapısı.....	14
Mini Hız Testi - 3	17
Paragrafı Bölme – Araya Cümle Ekleme.....	19
Mini Hız Testi - 4	20
Paragraf Oluşturma	22
Mini Hız Testi - 5	23
Düşüncenin Akışını Bozan Cümleler	25
Mini Hız Testi - 6	26
Paragrafın Diğer Öğeleri.....	28
Mini Hız Testi - 7	29
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	31
Mini Hız Testi - 8	40
Mini Hız Testi Cevap Anahtarı	42
Hız Testleri	43
Hız Testleri Çözümler	221
Kavramlar Sözlüğü	254

PARAGRAF SORULARINDA DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ❖ İdeal bir paragrafın ilk bölümü olan giriş bölümünde yazar, sonraki bölümde savunacağı, üzerinde duracağı, destekleyeceği fikri ortaya atar.
- ❖ Paragraf genelden özele giden bir düşünce zincirine dayalı ise giriş cümlesi konuyla birlikte ana düşüncüyü de yansıtır. Bu durumda genel bir yargı niteliği taşır. Dikkat edilirse giriş cümleleri, kendilerinden önce başka cümlelere gerek duymadan bir paragraf başlatabilirler. Çünkü bu cümlelerde, sonraki cümlelerde ispatlanması gereken birer yargı vardır. Bağlayıcı öge yoktur. Demek ki bu cümleler bir yazının ilk cümlesi olabilir.
- ❖ Bir yazının ilk cümlesi olacak cümlede **bundan dolayı, çünkü, ama, ancak, şöyle ki, fakat, yalnız gibi**, önceki bir cümlelerin habercisi, bağlayıcı sözcükler bulunmamalıdır. Giriş cümlesi, dil ve düşünce yönünden, kendinden sonra gelen cümlelerle bağlantılıdır.
- ❖ Paragraf sorularında seçenekleri oluşturan cümleler, dil bilgisi sorularına göre daha uzundur. Seçenekleri okuduktan sonra zihninizde bu seçenek hakkında verdiğimiz yargıları diğer seçeneklere geçtiğimizde unutabiliriz. Bu da zamanın çok önemli olduğu bir sınavda zaman kaybetmemize neden olur.
- ❖ Paragraf sorularının konulara göre dağılımında paragrafın yapısına, ana fikre nazaran pek az soru düşmektedir. Ama ana fikir, yardımcı fikir, anlatım teknikleri gibi çoğunluğu oluşturan soruların çözümünde, paragrafın yapı bilgisinin büyük önemi vardır. Onun için izlenecek en iyi yol, paragraf konularını bir bütün olarak ele almaktır. Özetle, paragraf konuları birbirini destekler özelliktedir.
- ❖ Paragraf sorularında işlenen konularda kesinlikle kendimize ait yorum yapılmaz. Sınavlarda çıkan tüm sorularda olduğu gibi paragraf sorularında da kesinlikle sorudan bağımsız yorum yapılmaması gerekmektedir.
- ❖ Her sorunun kendine has bir mantığı vardır. Test çözerken kendi mantığınızla değil, sorunun mantığına göre hareket etmelisiniz. Soru kökünün iyi okunup anlaşılması, daha sonra cevabın düşünülmesi gerekir. Soru kökü anlaşılmadan cevabı düşünmeye çalışmak hızı düşürür.
- ❖ Zaman kazanmak için soruyu okumadan cevap şıklarına koşturmak sizi yanıltır. Soruda sizden ne istiyorsa ne eksik ne fazla düşünmelisiniz.
- ❖ Hatalı okuma alışkanlıkları da önemli sorunlar yaşamınıza neden olabilir. Olumsuz bir ifadeyi olumlu olarak okumak soruyu veya cevabı hatalı düşünmenize neden olur.
- ❖ Paragraf sorularının çözümüne mutlaka soruyu okuyarak başlayın. İşe doğrudan paragraf okunarak başlanırsa paragrafta ne arandığı, paragrafın niçin okunduğu bilinmediğinden, paragraf, boş yere okunmuş olur. Bu durumda paragrafı iki defa okumak zorunda kalırsınız ki bu da bizim için büyük zaman kaybı olur.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

- ❖ Paragraf sorularında” soru kökü” çok dikkatli okunmalıdır. “... **değnilmemiştir, ...vurgulanmamaktadır, ...çikarilamaz**” tarzındaki soruları “... **değnilmiştir, ...vurgulanmaktadır, ...çikarılır**” diye okursak soruları yanlış cevaplarız.
- ❖ Paragraf soruları diğer sorulardan daha kolaydır. Çünkü paragraf sorularının hem cevabı paragrafın bütünlüğü içindedir hem de bu sorularda gramer ya da edebiyat bilgisine gerek yoktur. Okuma alışkanlığı olan, az çok kitap okuyan öğrenciler bu soruları çok rahat çözer.
- ❖ Paragrafta anlatılan şeyler mutlaka paragrafın bütünlüğü içinde değerlendirilmelidir. Paragrafta inanmadığımız ve bize göre doğru olmayan şeyler anlatılsa bile sorular mutlaka “parçaya göre” cevaplandırılmalıdır. Bu yüzden paragraf sorularında kesinlikle paragrafın dışına çıkılmamalıdır.
- ❖ Paragraf soruları uzun göründüğünden için birçok öğrenci zaman kaybetmemek için paragraf sorularını çözmeden geçer. Oysa sınavlarda her bir soruya çok fazla ihtiyacımız vardır. Paragraf dışındaki kısa sorulardan zaman tasarrufu yapabilir, paragraf sorularında ise sorudan başlayarak paragraf sorularını yeterli zamanda rahatlıkla çözebiliriz. Paragraf sorularının büyük çoğunluğunun uzun metinler olmasına rağmen çok basit sorular olduğunu göreceksiniz.
- ❖ Paragraf sorularındaki metinlerde anlamını bilmediğimiz, daha önce duymadığımız ya da duyup okuyup sık kullanmadığımız bazı özel kelime ve kavramlar karşımıza çıkabilir. Bu kelime ve kavramların bilinmesi metni daha iyi anlamamızı sağlar. Kitabımızın son bölümündeki kavramlar sözlüğünü birkaç kez okumanız faydalı olacaktır.
- ❖ Soruları göz önünde tutarak metni okuyunuz. Önemli gördüğünüz anahtar sözcüklerin altını çiziniz.
- ❖ Paragraflar bir çırpıda, geri dönüş yapmadan mümkün olduğu kadar hızlı okunmalıdır. Paragrafları dudığımızla değil, gözlerimizle okumalıyız. Yapılan araştırmalar gözün okuma hızının, zihnin düşünme ve anlama hızına dudığınızından daha yakın olduğunu ortaya çıkarmıştır.
- ❖ Paragrafta anlatılanlar karşısında nesnel olmalıyız. Bu tür sorularda paragraftaki düşünceye katılıp katılmadığımız ya da o konuda ne düşündüğümüz sorulmaz. Paragraf yazarının söylediklerini anlamamız yeter.
- ❖ Paragraf sorularında başarılı olmanız için geçmiş yılların sınav sorularını titizlikle, sabırla, dikkatle çözmenizi tavsiye ederiz. Düzenli olarak yapacağınız günlük paragraf çözme egzersizleri anlama, yorumlama ve karşılaştırma yeteneğinizi geliştirecek ve tüm sözel (tarih, coğrafya, felsefe) sorularında fayda sağlayacaktır.
- ❖ Her paragrafta bir düşünce savunulur. Paragrafın bir bütün oluşturabilmesi için cümlelerin de yapı ve anlam yönüyle bütünlük oluşturması gerekir. Paragraftaki düşünceler, hem kendi aralarında birbirine bağlı hem de ana düşünceye bağlıdır.

PARAGRAFİN ANA DÜŞÜNCESİ

Yazarken veya konuşurken karşımızdakine bir şeyler aktarmak isteriz. İster bir olay aktaralım isterse bir konudaki düşüncemizi aktaralım, bunların hepsini bir amaç için ortaya koyarız. Bu amaca, aktarılmak istenilen bu mesaja “**ana düşünce**” denir.

Ana düşünce, paragrafta savunulan, kabul ettirilmek istenen düşüncedir. Her paragrafın belli bir ana düşüncesi vardır. Bu düşünce bazen paragrafın herhangi bir yerinde bir cümle hâlinde verilir. Diğer cümleler bu düşünceyi açıklar ya da destekler. Bazen belli bir cümleyle verilmez, paragrafın bütününe sindirilir.

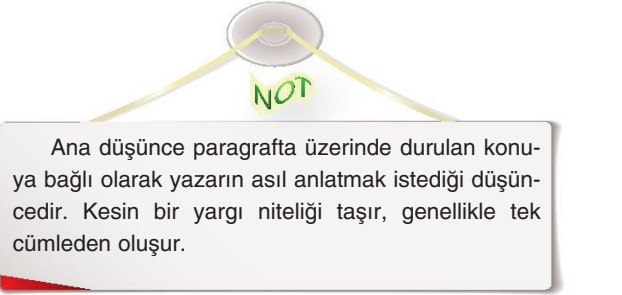
Paragrafın ana düşüncesini bulabilmek için kendimize “Yazar bu parçayı hangi amaçla yazdı?”, “Bize ne demek istedi?” gibi soruları sorabiliriz.

Paragrafta “böylece, buna göre, ama, fakat, oysa, önemli olan” gibi ifadeler ana düşünceyi ortaya çıkarmaya yöneliktir.

Ana düşünce paragrafın başında, ortasında, sonunda olabileceği gibi paragrafın geneline sindirilmiş de olabilir.

Aşağıdaki resimde anlatılmak istenen ile bir paragrafın ana düşüncesi aynıdır. Her ikisinin de bir amacı vardır. Resimde çizgi ve şekil paragrafta ise kelimelerle amaç verilir.

Ana düşünce paragrafta üzerinde durulan konuya bağlı olarak yazarın asıl anlatmak istediği düşüncedir. Kesin bir yargı niteliği taşır, genellikle tek cümleden oluşur.

ÖRNEK

Romanda, uzun süre yurdundan ayrı kalmış iki kişinin geri dönüşü anlatılır. İki kişi de geri döndüklerinde vatanlarına yabancılaşmıştır. Çocukluklarına, gençliklerine ait anılar, zaman içinde belleklerinde korunmadığı için yok olmuştur. Tekrar kavuşulan resimler, günlükler, evler, sokaklar da anlamlarını çoktan yitirmiştir. Çünkü bambaşka bir yerde yaşam sürerken geçmiş çağrıştıran mekânlardan uzakta bellek beslenmez, dolayısıyla boşalır. Belleği canlı tutan, karşılıklı ilişkilerle bu anıların tazelenmesidir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişte yaşananların canlı kalması, onların aynı ortamda anımsanmasına, paylaşılmasına bağlıdır.
- B) Memleketinden yıllarca ayrı kalmış kişiler, geri geldiklerinde çevrelerine uymakta sıkıntı çekerekler.
- C) Koşullar değiştikçe eski izlenimlerin yerini yenileri alır.
- D) Olayların insanlar üzerinde yaratacağı etki, ortamdaki ortama değişir.
- E) Üzerinden zaman geçtikçe eski yaşantılar unutulur.

ÇÖZÜM

Yukarıdaki parçada, “iki kişinin yurdundan uzun süre ayrı kaldıkları ve geri döndüklerinde vatanlarına yabancılaştıkları” anlatılıyor. Bu duruma sebep olan unsurun da “başka yerde yaşarken anıları çağrıştıran mekânlardan uzak kalmanın belleği boşalttığı” söyleniyor. Bu eksikliğin giderilmesinin yolu olarak da “karşılıklı ilişkilerle bu anıların tazelenmesi” gösteriliyor.

Cevap A

**Bu testin çözüm süresi 10 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.**

1

1. Dilimiz kirleniyor, kirleniyor diye yakınıyoruz. Yakınmamızı örneklerle somutlaştırıyoruz. Düşüncelerimizi yazıya dökmekte zorlanıyor ama bu eksikliğimizi sorgulamaktan kaçınıyoruz. Bu yüzden de not tutmayı, mektup yazmayı, okunan bir yapıtı yazarak özetlemeyi beceremiyoruz. Oysa yazma eylemi, insan beyniyle insan elinin ortak ürünüdür. Dilimizin kirlenmesini önlemek istiyorsak öncelikle birey olarak yazılı anlatımımızı güçlendirmemiz gerekir.

Böyle diyen bir yazarın dilimizle ilgili olarak vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorunların belirlenmesinde yetersiz kalındığı
- B) Dil zenginliğinin farkına varılamadığı
- C) Yazı diliyle konuşma dili arasında fark olduğu
- D) Dilimizi, yabancı dillerin saldırısından korumak gerektiği
- E) Yazılı anlatımın, dili korumanın temel koşulu olduğu

2. İnsanoğlu, varoluşunun bilincinde olan tek canlıdır. Beyin gücüyle duygu ve düşünce üretebilmesi, onun hayvanlardan ayrılan en belirgin özelliğidir. İnsan, bu yeteneği sayesinde madde ve enerjiyi kendi yararına kullanmış, en gelişmiş teknolojileri üretmeyi başarmıştır. Ne var ki bu özellik, insanoğlunun yalnızlığı duyumsamasına; korku, kaygı, üzüntü gibi duyguları öteki canlılara göre çok daha derinden yaşamasına yol açmıştır.

Bu parçada insanoğlunun beyin gücüyle ilgili olarak belirtilmek istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamı, olumlu ve olumsuz yönden etkilediği
- B) Kişiliğin oluşumunda rol oynadığı
- C) Bireyin iç dünyasını zenginleştirdiği
- D) Bireyi mutluluk arayışına yönlendirdiği
- E) Değişik yaşam biçimleri oluşturduğu

3. Dünyanın en eski tapınağını görmek için dünyanın öbür ucundaki bir dağın tepesine çıkmanız gerektiğini sanmayın. Şanlıurfa yakınlarında, 800 metre yükseklikteki Göbeklitepe bölgesinde bulunan tapınak kalıntısı, insanlığın geçmişinin burada MÖ 9500 yılına kadar gittiğini gösteriyor. Dünyada, geçmişi daha eskiye dayanan başka tapınak yok. Bundan önce, çok tanrılı dönemden kalan, bilinen en eski tapınak MÖ 5000'lere ait olan ve Malta Adası'nda bulunan bir tapınaktır. İngiltere'de her yıl binlerce turistin ilgi gösterdiği Stonehenge adındaki dikili taşlar bile MÖ 2500 yıllarına ait. Yani Türkiye'nin güneydoğusunda ki bu arkeolojik değerimiz, Stonehenge'den 7000 yıl daha eski.

Bu parçada tapınaklarla ilgili olarak yapılan asıl karşılaştırma, aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Ulaşım kolaylığıyla
- B) Ait olduğu dönemle
- C) Bulunduğu bölgeyle
- D) Halkın inanışlarını yansıtmayla
- E) Sanatsal özellikleriyle

4. Hemen ünlü olmak isteyen öğrencilerime Shakespeare'in, ölümünden yüz elli yıl sonra üne kavuştuğunu; Dostoyevski'nin, çağdaşlarından çok daha sonra kabullenildiğini hatırlatırım ve eklerim: "Roman yazmak geleceğe mektup göndermek gibidir. İki yüz yıl sonra da okunuyorsan bu iş tamam demektir."

Bu parçada romancılıkla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük sanatçıların yapıtları örnek alınmalıdır.
- B) Başarının ölçütü kalıcılıktır.
- C) Yapıtın belirli sanatsal nitelikler taşıması gerekir.
- D) Ancak çok yetenekli kişiler başarı sağlayabilir.
- E) Çok emek ve sabır isteyen çileli bir iştir.

5. Uçsuz bucaksız bir dünyadır edebiyat. Ne kadar çok örnek incelersek inceleyelim yine de yaptığımız, okyanusta bir damla gibidir. Nicelik ve nitelik bakımından sonsuz sayıda biricik eserle bezenmiştir bu dünya. Bunun için, Türk edebiyatındaki birkaç şiire veya romana bakarak bu edebiyata ilişkin kapsamlı saptamalar yapmak mümkün değildir.

Bu sözleri söyleyen bir yazardan aşağıdakilerin hangisini yapması beklenebilir?

- A) Etkilendiği eserleri ölçüt alarak sanatçıları değerlendirmesi
B) Halit Ziya'nın romanlarından hareketle Türk romanını tarihsel açıdan ele alması
C) Aşk kavramının Türk şiirindeki yerini, İslamiyet'ten önceki dönemden günümüze değin bütünüyle incelemesi
D) Batı etkisindeki Türk edebiyatını Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinden başlatarak incelemesi
E) "Şiirimizde Vatan" konulu çalışmasını, Namık Kemal'in bütün şiirlerini inceleyerek oluşturmaları

6. Özellikle ilgi duyduğum için sinema konusu üzerine çok düşünürüm. Bana göre, birisi bir ürün ortaya koyuyorsa ilk koşul ürünün teknik açıdan başarılı olmasıdır. Ancak ondan sonra ürünün sanat açısından iyi mi, kötü mü olduğu tartışılabilir.

Bu parçadaki düşünceye en yakın görüş aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Yayımlanan romanlardan zaman ayırabildiklerimi ilk on sayfasına kadar okuyor, onları üç ana özellik olan dil, anlatım ve zaman bakımından değerlendiriyorum. Olmamışsa devamını okuma gereği duymuyorum.
B) Her kuşak, edebiyatı biraz daha çağdaşlaştırmıştır. Çünkü dünya değişirken edebiyat da değişir. Buna ayak uydurabilmek gerekir.
C) Bir dönemin sanatçıları güçlüyse oluşturdukları ürünler de yankı uyandırır, eleştirmenlerin süzgecinden geçerek edebiyat tarihindeki yerlerini alırlar.
D) Yazmaktan başka hiçbir şey düşünmedim ve kendimi geliştirmekten başka bir amacım olmadı hiç. Bu kadar çok ödül almamı buna borçluyum.
E) Yazmaya yeni başlayan bir insanın, beğendiği sanatçılara kurgu bakımından öykünmesi çok doğaldır. Önemli olan, yazdıklarının içerik bakımından yenilikler taşımasıdır.

7. Metropoller önce ormanlarını, sonra korularını, ardından da ağaçlarını yitirir. Yiten yalnızca bitkiler ve ağaçlar da olmaz. Doğanın yaşam zincirinin bir parçası olan hayvanlar da bundan payını alır. Dallara yuva yapan kuşlar, kovuklara gizlenen sincaplar bunları yapacak yer bulamaz. İnsanlar, onları ansiklopedilerde, televizyon belgesellerinde görme-ye başlar ve gerçekte yitirdiklerinin, yaşadıkları dünyanın ortak zenginliği olduğunun farkına varmazlar. Hayvanat bahçeleri, bu yiten ve yitmekte olan zenginliğin belki de son örneklerini bize gösterir.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi kentleşmenin sonuçlarından?

- A) İnsanların teknolojiye olan ilgisi artar.
B) Kimi canlılar doğal yaşam alanını kaybeder.
C) İnsanların doğal güzelliklere olan merakı azalır.
D) Çocuklara yeni eğlence alanları açılır.
E) Hayvanlar için türlü barınaklar yapılır.

8. Ürettikleri eşyalar taklit edilen bir iş adamı şöyle diyor: "Taklit edilmek, başlangıçta, geline aşamayı göstermek açısından insanı gururlandırıyor ancak taklitler, imaja zarar veriyor."

Bu sözleriyle iş adamı, ticaretle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisini belirtmek istemiştir?

- A) Bir kuruluşun ürünlerinin, başkalarınca örnek alınmasının o ürüne olan ilgiyi artırdığını
B) Başarısız olanların, sürekli başarılıların izinden gittiğini
C) Taklit ürünlerin önceleri avantaj sağlanmasına rağmen zamanla markaya zarar verdiğini
D) Bir malın benzerlerinin çoğalmasının, onun değerini yükselttiğini
E) Belirli alanlarda üretim yapmanın riskli olduğunu

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER

Ana düşüncenin belirli bir konuda verilmek istenen mesaj olduğunu söylemiştik. Bu mesajı ortaya çıkaran, destekleyen, güçlendiren düşüncelere **yardımcı düşünceler** adı verilir.

Ana düşünce ve yardımcı düşünceler bir bütünlük içinde verilir. Yani paragraftan söz ederken bütün olarak yazının ilettiği tüm düşünceler anlaşılmalıdır. Yazıda düşünceler cümle ile ifade edilir. Yardımcı düşünceler genellikle paragrafın gelişme bölümünde verilir.

Ana düşünceye açıklık kazandıran yardımcı düşünceler, düşünceyi geliştirme yolları şeklinde parçada yer alır (Açıklama, tanımlama, karşılaştırma, benzetme, somutlama...).

Yardımcı düşünceyle ilgili sorular çoğu zaman olumsuz biçimdedir.

Bu paragraftan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

Bu paragrafta aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? gibi sorular yardımcı düşünceyle ilgilidir.

ÖRNEK

Haşim'in yaşam felsefesini şiirlerinden yola çıkarak algılamak mümkündür. O, son derece gururlu, zor beğenen, eleştiriye kapalı, acınmaktan nefret eden bir mizaca sahipti. Bu özellikleri ve içe kapanıklığı onu çevresine ve hayata kuşku ile bakan bir şahsiyet hâline getirmişti. Sanatçının sanat hayatında ve şahsi yaşamında bu kuşkucu yaklaşımı ve bezgin yaşam felsefesini görüyoruz. Bu bakımdan Haşim'in şiirleriyle iç dünyası ve ruhsal yapısı arasında ciddi paralellikler olduğunu söyleyebiliriz. Zaman ve hadiselerin haşin, hırçın ve uyumsuz bir insan yaptığı Haşim, bu durum karşısında kendisine yaşamak için "hayali" bir âlem kurar.

Bu parçadan Haşim ve şiiriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Şiiriyle yaşamının benzerlikler taşıdığı
- B) Zor beğenen, gururlu, eleştiriye açık olmayan bir kişiliğinin olduğu
- C) Çevresine pek açık olmayan kapalı bir şahsiyet olduğu
- D) Ekonomik sıkıntılar nedeniyle hırçın olduğu
- E) Kendisine bir "hayal alemi" kurduğu

ÇÖZÜM

Verilen parçada "Haşim'in şiirleriyle yaşam felsefesinin benzediği (A)", gururlu ve zor beğenen biri olduğu (B)", "İçe kapanık, hayata ve çevreye kuşkuyla baktığı (C)", son cümleyle de E seçeneği çıkarılabilir. Parçadan, Haşim'in ekonomik sıkıntıları ve bu nedenle hırçın olduğuyla ilgili bir yargı çıkarılamaz.

Cevap D

ÖRNEK

Dil halkla kurulan bir olgudur. Onu gerçi halk yapar. Ama yayılma sahası geniş olan vasıtaların da halk üzerinde büyük etkileri vardır. Başkalarının okuyacağı bir yazıyı yazarken o yazının bize ne türlü bir sorumluluk yüklediğini hiçbir vakit hatırdan çıkarmamalıyız.

Bu parçada, "dille" ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yazının belli bir sorumlulukla yazılması gerektiğine
- B) Dili oluşturan unsurun halk olduğuna
- C) Dilin yayılma alanının geniş olduğuna
- D) Halkın, kelimeleri beğenme konusunda özgür olduğuna
- E) Halkın üzerinde büyük bir etkisinin olduğuna

ÇÖZÜM

Giriş cümlesindeki yargıyla B seçeneğine, ...ama yayılma sahası... cümlesiyle C ve E seçeneklerine değinilmiştir. Son cümleyle A seçeneğine değinilmiştir. Parçada "halkın, kelimeleri beğenme konusunda özgür olduğuna" değinilmemiştir.

Cevap D

mini HIZ TESTİ

2

Bu testin çözüm süresi 10 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Dil, kuralları dil bilgisi kitaplarına sığmayacak kadar karışık, sayısız inceliklerle dolu, büyüü bir iletişim aracıdır. Esnek, canlı, gelişmeye, değişmeye açık bir sistemdir. Bu nedenle dilin kullanamadığımız zenginliklerinin, kullanabildiklerimizden çok daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bunun içindir ki günümüzde kullandığımız dil, yarınki dilin çok gerisinde kalacaktır. Buna dayanarak şunu söyleyebiliriz: Bir yandan bugünkü dille iletişim kurarken bir yandan da ayırımına varmadan geleceğin dilini yaratıyoruz.

Bu parçaya dayanarak dille ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Çok yönlü nitelikler içerdiğine
B) Anlatım gücünün sözcük sayısı ile ölçülemeyeceğine
C) Bir değişim süreci içinde olduğuna
D) Sunduğu olanaklardan yeterince yararlanılamadığına
E) Belirli kalıplarla sınırlandırılmayacağına
2. Sanatçıları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirmekten asla kaçınmazdı. Her birinin iyi ve kötü yanlarını açıkça ortaya koyar, hayran olduklarını bile kıyasıya eleştirirdi. Bir gün Tolstoy gibi roman yazacağını söyler, bir başka gün La Fontaine gibi yazmaya yönelir ya da şiirlerinde halk ozanlarının kalıplarını kullanırdı. Sevdiği, beğendiği yazarlarla sürekli yarış içindeydi. Bunun için de yazdıklarını hiçbir zaman yeterli bulmazdı. Herkesçe beğenilen, övülen o ünlü yapıtı için yıllar sonra şöyle demişti: “Bugün yazsam öyle yazmazdım.” Kısacası o, “Söylemek istediğim en güzel söz, henüz söylememiş olduğum sözdür.” düşüncesini, yazma ve yaratma ilkesi olarak benimsemişti.

Bu parçadan, sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Yapıtlarında ulaştığı düzeyle yetinmediği
B) Okurlarını etkileme ve bilinçlendirme amacıyla yazdığı
C) Kendi eleştirisini kendisinin yaptığı
D) Sanatçılara yönelik düşüncelerini gizleme gereği duymadığı
E) Etkilendiği sanatçıların izinden gitmeye çalıştığı

3. Eskiden beri çocuk yayınlarında “çocuğa göre” kavramıyla “çocukça” kavramını birbirine karıştırmışızdır. Bu yüzden, çocukların eline verdiğimiz yazılar, yapıtlar, onların yaşantılarına kapalı, sezgi ve düş güçlerini kamçılamayan, çocukça ürünlerdir. Bunların çoğu, çocuklara, içinde yaşayacakları kurmaca bir dünya sunmaz; onları, kendi dar dünyalarının sınırı dışına çıkarmaz. Kimi kalıplaşmış düşüncelerin aktarımı için birer araçtır yalnızca. Dokularına, yaşamın renkliliği, zenginliği sinmemiştir. Bu nedenle yazılı ve basılı simgeler evrenine karşı, açığa vurulmamış bir nefret geliştirir çocuklarda.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada çocuk yayınlarına yöneltilen eleştirilerden biri değildir?

- A) Şiddete dayalı konuları işleme
B) Okurların anlatılanlarla özdeşleşmesini sağlamama
C) Çocukların düşünce evrenini yeni düşüncelerle genişletmeme
D) Okurların duygularını besleyen bir anlatımdan yoksun olma
E) Çocukların ilgi alanını göz önünde tutmama

4. Gazetecilikte kimi kurallar vardır: dürüst olmak, dostlarıyla ya da başkalarıyla olan ilişkilerini yazıya yansıtmamak, soracağın soruların nerede başlayıp nerede biteceğini bilmek... Bunları öğrenmeden yazdığın yazılar, bana göre gazetecilikle bağdaşmaz. Ben kimse için, yazmasın, demiyorum. Ama gazeteciliğe hevesli misin, öyleyse işin mutfağına gir; biraz araştı, oku, bu mesleğin inceliklerini öğren.

Bu parçada gazetecilik yapacaklara önerilenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Özel yaşamın gizliliğini korumak
B) Mesleğine özgü temel bilgileri edinmek
C) Doğruluktan ayrılmamak
D) Haberleri hazırlarken seçici davranmak
E) Neyi, hangi amaçla yazacağını önceden belirlemek

H
I
Z
V
E
R
N
K

5. Zaman zaman bazı öyküleri ötekilere göre daha çok severiz. Durup dururken neden bizi o kadar derinden etkilediklerini, içimizi nasıl aydınlattıklarını hiç mi hiç bilemeyiz. Ama eşsiz bir hazine bulmuşçasına eşe dosta büyük bir heyecanla anlatır dururuz onları. Sadece anlatmakla da kalmayız. Herkes tarafından mutlaka okunsun isteriz. Sonra, gün gelir heyecanımız balon gibi birdenbire söner ve dilimize dolanan bu öyküleri de atarız zihnimizdeki öyküler mezarlığına. Hem de öyle bir atarız ki zihin denen o daracık alanın hangi parseline gömüldüler diye, bir kez olsun dönüp bakmak aklımıza bile gelmez. Böylece geçmişte bizim içimizde fırtınalar koparan bu öyküler orada çürümeye başlar; gözümüze ne kurgularının çekiciliği görünür ne de üsluplarının güzelliği.

Bu parçada kimi öykülerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Daha çok beğenildiğine
B) Başkalarına önerilmeye değer bulunduğu
C) Zamanla kişiler açısından önemini yitirdiğine
D) Beğenme nedenimizi açıklamanın zor olduğuna
E) Anlatım kusurlarını dile getirmekten kaçınıldığına

6. Büyük Okyanus'un güneyinde seksen üç adadan oluşan bir ülke Vanuatu. Masmavi denizi, pırıl pırıl güneşi ve bembeyaz kumsallarıyla her zaman görmeye alışkın olmadığımız huzur veren manzaraların çok olduğu bir ülke. 1980 yılında bağımsızlığını kazanana kadar oldukça garip bir yönetim şekli vardı. İngilizler, 1872 yılında bu adaları Çinli köle tacirlerinden "korumak" amacıyla işgal etti. Ama adalarda yetişen ve o dönemde ticari değeri yüksek olan sandal ağacı Fransızların dikkatini çekti ve Fransızlar da adalara asker çıkardılar. İngilizler adadan ayrılmaya yanaşmayınca savaştan bir çözüm bulmaya karar verdiler ve iki dilli, iki valili, iki farklı ölçü biriminin geçerli olduğu tuhaf bir yönetim ortaya çıktı. Bu yüzden ada halkı uzun süre kendi ana dilleri olan Bislamanın yanında iki yabancı dili de konuştu.

Bu parçada Vanuatu ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Uzun süre başka kültürlerin etkisi altında kaldığına
B) İngiliz ve Fransızların ülkeyi işgal etme nedenine
C) En büyük gelir kaynağının turizm olduğuna
D) Adalarda yetişen bir bitkinin gelir kaynağı olduğuna
E) Yaklaşık otuz yıldır bağımsız bir ülke olduğuna

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Şehir merkezinden beş-altı kilometre uzakta bulunan ve zamanında Beyazıt Sancağı'nın yönetim merkezi olan İshak Paşa Sarayı, 7600 metre karelik bir alan üzerine kurulu. İshak Paşa Sarayı, barok ve rokoko tarzı taş işçiliğinin ve kabartma ustalığının en özel örneklerini barındıran bir yapı. Klasik Osmanlı mimarisi dışında, Selçuklu ve Acem mimarisinin izlerini de taşıyan, dönemine göre çok gelişmiş bir mimari anlayışla yapılmış olan İshak Paşa Sarayı'nın en şaşırtıcı özellikleri, merkezî ısıtma, kanalizasyon ve su sistemlerinin bulunması. Yapıldığı ve kullanıldığı dönem açısından bu, oldukça ilginç. Özellikle belirli bir yerde ısıtılan suyun kanallar aracılığıyla dolaştırılmasına dayalı ısıtma sistemi, hayret uyandıracak ölçüde günümüzdeki kalorifer tesisatına benzemektedir. Sarayın yapım aşamalarıyla ilgili olarak da filmlere konu olabilecek öyküler anlatılmakta. Doğal koşullar nedeniyle yıpranan sarayda uzun zamandır devam eden restorasyon çalışmaları sona ermek üzere. Yağmur, kar ve güneş ışığından oldukça etkilenen sarayın iç restorasyonu tamamlanırken bu etkileri en aza indirecek, sarayı tamamen içine alacak cam bir örtü hazırlanıyor. Örtü için kullanılan cam, kırılmaz olmasının dışında güneşin zararlı ışınlarını önleyici filtrelelere sahip.

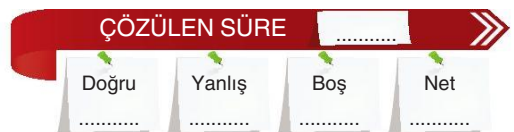
7. Bu parçada, İshak Paşa Sarayı'nı özel kılan aşağıdaki özelliklerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Mimari yapısından
B) Üzerindeki el işçiliğinden
C) Sahip olduğu altyapı sistemlerinden
D) Çeşitli kültürlerin izlerini taşıdığından
E) Pek çok yapıya esin kaynağı olmasından

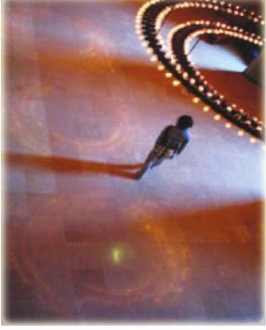
8. Bu parçada İshak Paşa Sarayı'yla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Ziyaretçi sayısının giderek arttığına
B) Kapladığı yere
C) İdari açıdan tarihteki önemine
D) Çevresel koşullardan olumsuz yönde etkilendiğine
E) Yapıyı korumak için alınan önleme

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

PARAGRAFIN YAPISI

Metni oluşturan en büyük yapı paragraftır. Düz yazılarda genellikle satır başlarıyla birbirlerinden ayrılan bölümlerin her birine paragraf adı verilir. Paragrafın oluşumu konuyla doğrudan ilgilidir. Çünkü yazar, duygu ve düşüncelerini bir olay ve olgudan hareketle anlatır. Ele aldığı konuyu, amacına göre sınırlayıp birbiriyle ilintili paragraflar hâlinde verir. Bu, metin oluşturulurken uyulması gereken en önemli kurallardan biridir.

Metindeki paragraflar; bir zincir şeklinde anlam, dil ve anlatım bakımından birbirini tamamlayan, destekleyen bir bütündür. Bu yapı özelliği sayesinde metinde anlamlı yapı yönüyle bir bütünlük ve uyum ortaya çıkar. Bu bütünlüğün sağlanabilmesi adına metindeki paragrafların dil ve anlatım yönüyle birbirine bağlanması büyük bir önem taşır.

Bir yapboz oluşturmak için parçaların birbirine bağlanması gerektiği gibi bir metin oluşturmak için de paragrafların birbirine bağlanması gerekir. Bir görüşün, bir duygunun işlendiği metinlerde de işlenen görüş ve duyguların birbirini destekleyecek paragraflar şeklinde, mantıksal bir sıra ile ele alınması gerekir. Örnek olarak olayın işlendiği metinlerdeki paragraflarda zaman, kişi, çevre gibi öğelerin sırasına dikkat edilmesi gerekir. Buna dikkat edilmezse paragraflar arasında zaman, kişi, mekân vb. yönlerden karışıklıklar ortaya çıkar, metnin anlaşılması güçleşir.

Her cümlelerin paragraf içinde özel bir yeri vardır. Nasıl ki her metnin bir girişi, bir gelişmesi, bir sonucu varsa paragraf da böyle bölümlere ayrılır. Her cümle ken-

dinden önceki ve sonraki cümleyle hem anlam hem de yapı bakımından ilişki içindedir.

1. GİRİŞ (BÖLÜMÜ)

Giriş cümlesi paragrafın ilk cümlesidir. Yazar bu cümlelerde paragrafta ele alacağı konu hakkında bilgi verir. Girişten sonraki her cümle, dil ve düşünce yönünden giriş cümlesine bağlıdır. Giriş cümlesi kendinden önceki bir yargının varlığını hissettirmez çünkü daha önce söylenen bir şey yoktur.

Giriş cümlelerinde bir cümleyi önceki cümleyle bağlayan “bağlayıcı öğeler” bulunmaz. “Fakat, ama, lakin, ancak, yalnız, çünkü, yani, oysa, ne var ki, bu nedenle, şöyle ki, hâlbuki, kısacası,.” gibi bağlaçlara yer verilmez.

Tarihteki olayların araştırılmasıyla ortaya çıkarılan eserler **de** mükemmel sonuç veriyor.

Çünkü böyle bir çalışmanın ürünü olan eseri okuyucular daha büyük bir zevkle okuyorlar.

Oralardan mezun olan okumuşlar halka çok uzaktan, yukarıdan bakmıyordu.

Sokakta, kentte, evde ve yaşamın birçok dehlizinde insanı anlamak adına yazıyor ve yine insana kendimiz dışındaki bir gerçeğe dokunmak adına okuyoruz **bu bağlamda**.

Yukarıdaki cümleler koyu yazılmış ifadelerden dolayı bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir.

Uygulama 1

Aşağıda verilen cümlelerden hangilerinin bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun olduğunu bulunuz.

- Yazmayı okumakla, okur olmakla başat sayan bir düşünce, ister istemez kitap aracılığıyla yazmanın hâlleri arasında düşünmeye itiyor okuyanı da yazanı da.
- Cumhuriyetin kuruluşundan sonra edebiyatımız yurt gerçeklerine, halka açıldı.
- Bir kitabın oluşma, ortaya çıkma süreci hele de ilk kitap olması söz konusuysa kuşkusuz sancılı bir serüveni de beraberinde getiriyor.
- Allak bullak edilmiş bir yaşamdan kaçarak düzlüğe çıkma, yararsızlık kapılarında bekleyerek saçmalıktan kurtulma oyunu da değildir.
- Kılıfına uydurulmuş düzenbazlıklara kapılarak yeni kazanç yolları aramak, sanatçı duyarlığına hiç yakışmaz.
- Günlük yaşamımızda, “Renkler ve zevkler tartışılmaz.” deyişini sık sık kullanırız.

Paragrafı, çeşitli bölümlerden oluşan bir binaya ben-zettiğimizde giriş cümlesi bir paragrafın kapısıdır. Giriş cümlesini iyi okumak ve anlamak, metne doğru yerden girmek anlamına gelir. Genellikle “Paragrafı okurken sona geldiğimde metnin başını unutuyorum.” gibi serzenişler, giriş cümlesinin tam olarak kavranamamasının bir sonu-cudur.

Giriş cümlelerinin özellikleri:

- Genel bir yargı niteliğindedir, bu bölüm bir ya da iki cümleden oluşur.
- Paragrafın konusu genellikle bu cümlelerde ortaya konur.
- Giriş bölümü paragrafın bir çeşit özeti olduğundan tündengeleim paragraflarında ana düşünce hakkında ipuçları verir.
- Giriş cümlesinde kendilerinden önce başka cümlele-rin de olduğunun işaretlerini veren bağlayıcı ifadeler bulunmaz.

Giriş cümleleriyle ilgili bir soru türü de bir yazının giriş cümlesini bulmayla ilgilidir. Bu tür sorular sınavlarda zaman alan dikkat gerektiren, metni birkaç kez okutan sorulardır. Giriş cümlelerinin özelliklerini bilmek bu tür soruların çözümünde kolaylık sağlayacaktır.

2. GELİŞME (BÖLÜMÜ)

Giriş bölümünde ortaya konulan konunun, düşün-cenin geliştirildiği, açıklandığı cümlelerdir. Yazarın ortaya koyduğu düşünceleri geliştirdiği, ispatlamaya çalıştığı, örneklendirdiği yargılar bu cümlelerde yer alır. Bundan dolayı giriş cümlesi veya önceki cümlelerle ilgi kurabile-ceğimiz; “buna göre, öyleyse, ancak, ama, çünkü” gibi ifadelerle karşılaşırız.

Ele alınan konu, gelişme cümlelerinde düşünceyi geliştirme yollarıyla desteklenir, inandırıcı hâle getirilir.

Bu bölümde girişte ele alınan konu açıklanmış, tartı-şılmış veya betimlenmiş ve öykülenmiştir. Bundan dolayı ayrıntılara girilmiş, düşüncelerle desteklenmiş, bütünleş-me sağlanmış bölüme “gelişme bölümü” denir. Gelişmeyi oluşturan cümleler, dil ve düşünce yönünden kendisinden önceki ve sonraki cümleye bağlıdır. Bu cümleler, konunun geliştirilip açıklandığı cümlelerdir. Gelişme cümleleri, ana düşüncenin belirginleşmesini sağlayan yardımcı düşünce-leri içerir.

Gelişme cümlelerinin özellikleri:

- İki kiden fazla cümleden meydana gelir.
- Girişte belirtilen konu, bu bölümde örnekleme, tanık gösterme, açıklama, karşılaştırma gibi düşünceyi geliştirme yollarına başvurularak açıklanır.
- Bu bölümde yer alan düşünceler paragrafın konusuyla ilgili olmalıdır, yoksa anlatımın akışı bozulur.

“... hangisi söylenemez, hangisine değinilmemiştir, ulaşamaz?” biçiminde düzenlenmiş, olumsuz sorularda “söylenen, değinilen, ulaşılan” sonuçların çoğu gelişme bölümünde bulunur.

3. SONUÇ (BÖLÜMÜ)

Paragrafın en etkili bölümü burasıdır. Sonuç bölümü çoğu kez, kendinden önceki düşünceleri açıklayan, özet-leyen bir nitelik taşır. “Kısacası, demek ki, yani, böylece, sonuç olarak, öyleyse” gibi özet anlamı taşıyan bağlaçlar-la tamamlanır. Tümevarım paragraflarında ana düşünce bu bölümde yer alır.

Yazar bu bölümde düşüncelerini derleyip toparlar ve bir sonuca bağlar. Sonuç bölümü, bazen giriş bölümünün tekrarı biçiminde bazen de ana düşüncenin anımsatıldığı, paragrafın özetlenmesi şeklinde oluşur.

Sonuç cümlelerinin özellikleri:

- Genellikle bir cümleden ibarettir.
- Anlatılmak istenen düşünceyle ilgili son sözün söylen-diği bölümdür.
- Yazar paragrafta asıl anlatmak, vurgulamak istediği düşüncesini (ana düşünce) genellikle bu bölümde verir.

- Sözlerin toparlanması niteliğinde olduğundan kapsamlı bir yargıdır. Bu yönüyle de giriş cümlesine benzer.
- Toparlayıcı, özetleyici olması nedeniyle “kısaca, demek ki, sonuç olarak, öyleyse, özetle.” gibi sözlerle başlayabilir.

Ana düşünce, genellikle paragrafın sonuç bölümünde olmakla birlikte, bazen metnin başında ya da tümüne yayılmış olabilir.

ÖRNEK

“Hayatım roman olur.” diyenlerden özür dileyerek söyleyelim: “Yaşanmış gerçeği” öykülemek bir yazın yapıtı oluşturmaya yetmez. Yaşanmış bir olay, bir romanın, bir şiirin çıkışı noktasını oluşturabilir ama bir yapıtta, “yaşanmış gerçeklere” yer verme, yazınsal türlerin gerekli niteliklerinden değildir. Çünkü insanları sanat yapıtlarında —.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) yaşanmış, yaşamakta olan gerçekleri yazmanın daha kolay olduğunu düşünürler
- B) anlatılanların ne kadar etkileyici olduğunun farkındadırlar
- C) düşsel öğelere ağırlık verilmesinin, okurların ilgisini çekmediğini bilirler
- D) kendi yaşam gerçekleriyle anlatılanların örtüşmesini isterler
- E) gerçeğe benzerliği, gerçeklikten üstün tutarlar

ÇÖZÜM

Verilen parçada yazar; yaşanmış gerçeklere yer vermenin, yazınsal yapıtlar için gerekli bir nitelik olmadığını söylüyor. Bunun bilincinde olan insanlar, sanat yapıtlarında böyle bir nitelik aramaz. Buna göre parçanın sonundaki “Çünkü insanlar sanat yapıtlarında” sözü, “gerçeğe benzerliği, gerçeklikten üstün tutarlar.” ifadesiyle tamamlanabilir.

Cevap E

ÖRNEK

Yazı insanların duygu, düşünce ve hayallerinin, belli bir ahenk içinde yazılı ya da sözlü olarak etkili bir biçimde yansıtılmasıdır. Pek çok insan yazı yazar. Ama kompozisyon kurallarına uygun yazı yazan pek azdır. ---- Ama kompozisyon kurallarına uygun konuşma yapan pek azdır. İnsan, yazı yazma ve konuşmada düzenleme yapabildiği takdirde başarılı olmayı da yakalar.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Duygular yazıyla ifade edilir.
- B) Herkes konuşma yapar.
- C) Yazı yazma yetenek ister.
- D) Şiir bile duygularla yazılır.
- E) Kompozisyon önemlidir.

ÇÖZÜM

Parçada yazının ve konuşmanın kompozisyon kurallarına uygun olması gerektiği vurgulanmaktadır. Parçada belirtilen yere B seçeneğindeki cümle getirilmelidir.

Cevap B

ÖRNEK

---- Ozanlar da yazarlar da yaşantı işçisidir bir bakıma. Gerçek yaşamdan, nesnel dünyadan kazandıkları yaşantıyı yeniden üretirler. Bu yeniden üretme ya da yaratma süreci içinde estetik bir tat katarlar ona; coşku ve düşünceyle beslenen bir özle yoğururlar onu. Yoğurdıkları öz, okura ulaştıracak uygun yollar, uygun biçimler ararlar. Şiir, öykü, roman, oyun gibi türlere özgü yasaların içinde yeni konumlar kazandırırılar yaşantıya.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Yazınsal yaratının gücü, okurda düşünsel bir değişim yaratmasına bağlıdır.
- B) Okur; romanda, şiirde ya da öyküde karşılaştığı yaşamı, düş dünyasında değiştirerek geliştirir.
- C) Kimi sanatçılara göre yazınsal yapıtlar, okurun yaşamı algılama gücünü artırmalıdır.
- D) Gerçekte türü ne olursa olsun, her yazınsal yaratının malzemesi yaşantıdır.
- E) Şiirler, romanlar, öyküler okurun yüreğinde yeni duygular uyandırmayı amaçlar.

ÇÖZÜM

Parçada yazın türlerinin malzemesinin nesnel dünyadan kazanılanlar olduğundan bahsedilmektedir. Parçanın başına “Gerçekte türü ne olursa olsun, her yazınsal yaratının malzemesi yaşantıdır.” cümlesi getirilirse düşüncenin akışı tamamlanmış olur.

Cevap D

**Bu testin çözüm süresi 12 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.**

3

1. ---- Bir sözcük tek başınayken ses ve anlam yönünden etkileyici özellikler taşımayabilir. Ancak aynı sözcük cümlede öteki sözcüklerle yan yana geldiği zaman etkileyici nitelikler kazanır. Kısaca şunu demek istiyorum: Bir yapıtta anlatımın sağlamlığı, sözcüklerin seçimine ve bunların yerli yerinde kullanılmasına bağlıdır.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bir yazıya başlarken akla ilk gelen sözcük en uygun sözcüktür.
- B) Dillerin söz dağarcığı birbirinden farklıdır.
- C) Sözcüklerin gücünü, kullanımları belirler.
- D) Düşünceleri, gelişigüzel söylemekten kaçınmak gerekir.
- E) Süslü ve özentili anlatım iyi düşünememekten kaynaklanır.

2. ----. Örneğin Rubens, yüzünün güzelliğiyle övünç duyduğu küçük oğlunun resmini yaparken ona bizim de hayran kalmamızı bekliyordu. Elbette bu çok doğal bir istekti. Ancak, bu türden konulara duyulan ilgi, ilk bakışta daha az çekici gelen konuları dışlamamıza yol açarak beğenimizi sınırlandırabilir. Bunu aşmak için Albrecht Dürer'in annesinin yaşlı yüzünü resimlediği tabloda, gençlikten kaynaklanan güzellikten başka şeyler arama sabrını göstermemiz gerekli. Çünkü bu tablonun başarısı, konu aldığı figürün yüzündeki güzellikten gelmez. Nitekim tabloyu sevdiren, yüzdeki güzelliğin önüne geçecek kadar etkili olmuş ifadedir.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Sanatçı, genellikle yarattığı tablolarda kendisinin ve diğer insanların gerçek hayatta görmekten hoşlandığı şeyleri yansıtmak ister
- B) Gördüğümüz bir tablonun, geçmişte yaşadığımız güzellikleri çağrıştırması onun olumlu bir özelliğidir
- C) Gerçek bir sanatçı, tablolarının sanattan anlama-yan kişilerce değerlendirilmesini önemsemez
- D) Duyguları anlatan her çalışmanın, sanatsal bir yön içermesi gerekmediğini baştan kabul etmek gerekir
- E) Sanat tarihinde dış gerçekliği kendi algılayma yetisine göre değiştirip yansıtan ressamlar da vardır

3. İnsanın sanatsal çalışmalarının tümüne, bir arama ve bulma çabası olarak bakılabilir ya da bunlar, hayatı ve bu hayatın içinde insanın kendi yerini anlama ve anlamlandırma uğraşı olarak görülebilir. Bu çaba, ilk insandan bugüne değin farklı amaçlar ardında, farklı açılımlar, biçimler ve yöntemlerle serpilip gelişmiştir. Yüzlerce yıllık serüveni boyunca hem tarihsel dönemler ve toplumsal gelişmeler sanatı biçimlendirmiş hem de onları etkilemiştir. Buradan bakıldığında ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) sanatın, insanı doğa ve toplumla olan çatışmalarıyla yansıtmaya işlevini yerine getirmesinin gerekliliği ortaya çıkar.
- B) sanat yapıtlarında işlenen toplumsal özelemlerin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği de açıklık kazanır.
- C) sanatla toplumsal fayda arasında bir seçim yapmanın zorluğu daha iyi anlaşılabilir.
- D) sanatın, insanın kişilik özelliklerini boyutlandırıp geliştirdiği söylenebilir.
- E) bir toplumun sanatıyla o toplumun yaşamının birbiriyle etkileşim içinde olduğu yargısına ulaşılabılır.

4. Anlatımı güzelleştiren ya da çirkinleştiren etkenler çok yönlüdür. Dil konusunda çalışma yapanlar ayrı ayrı adlar altında ele alırlar bu etkenleri. ---- Doğrudur da. Çünkü duygu, düşünce, olay ve olguları sözcüklere dökmek anlatım. Anlatımın gücü, sözcüklerin kullanımında, onların birbirleriyle oluşturduğu bağıntılardadır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bununla birlikte, yazınsal söylemle bilgilendirme amaçlı söylemin farklı olduğunu bilirler.
- B) Dilin sunduğu olanaklardan yararlanarak değişik cümle türlerine başvururlar.
- C) Ne var ki bunlardan her birinin eninde sonunda gelip sözcüklerin seçimine ve kullanımına dayandığını vurgularlar.
- D) Söz gelimi, görüntüler yaratacak, daha doğrusu düşünsel resimler oluşturacak sözcükler seçerler.
- E) Sözcüklerin, kişilerin deneyim ve yaşantısına göre değişen anlamlarına çağrışımsal anlam derler.

5. Türküler, şiirler iç dünyamızın sesi olarak yazılmış olsalar da bizden çıktıkları anda topluma mal olmuştur artık. Yalnız topluma mal olmakla kalsa iyi. Yerelden ulusala, ulusaldan evrensele bir değişme ve gelişme çizgisi izleyerek bütün insanlığın ortak değeri hâline gelir. Örneğin, Yunus Emre'nin şiirlerinde yansıtılan duygular salt bize mi özgüdür? Neruda, yalnızca Şili'nin acılarını yansıtmıştır, deyip dışlayabilir miyiz onu? Acısı acımız olmuştur, halkı da halkımız. Kısaca ----

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) şiir, şairin şiiri düşünmeye başladığı andan okuyucusuyla buluştuğu ana değin süren, uzun ve sancılı bir dönemin ürünüdür.
- B) sanatçı, ortaya koyduğu ürünlerin hangi özellikleri taşıyacağını önceden saptamalıdır.
- C) sanatçı, yapıtını yaratırken bilinçli olarak ona ulusal niteliklerin dışına taşan yeni boyutlar kazandırır.
- D) her birimiz, yaşadığımız bölgenin rengini, dokusunu, çizgisini yansıtan türkülerden ve şiirlerden hoşlanırsınız.
- E) türküler, şiirler özünde kendi coğrafyalarının izlerini taşırsalar da sanatsal dilin içerdiği insana ait özle bütün insanlığın ortak yaratısıdır.

6. Unutulan yazarların, üzerinde durulmayan yapıtların, görmezden gelinen, değerbilir yazandır o. Geçmiş zamanın yüceltilmesi değildir yaptığı. ----. Onlarda da başka güzellikler bulunabileceğini duyurur. Bunu âdeta bir görev gibi ama bir o kadar da coşkuyla yapar.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kıyıda köşede kalana dikkatleri çekmektir
- B) İyi bir ürün ortaya koyabilmek için emek harcanması gerektiğini düşünür
- C) Aslında tek amacı yeni bir şeyler ortaya koymaktır
- D) Anlatımındaki inceliklerle yetkin okuru zorlamaktır
- E) Yeni olan her şeyin hızla eskitildiğini anlatır

7. ---- Hele o bilginin başkasına ulaşmasının, saklayana hiçbir zararı yoksa... Ünlü Kütahyalı çini ustalarının öykülerini dinlemiştim. Büyük ustalardan kimileri vardı ki buldukları karışım formüllerini çıkarlarına hiçbir zaman duyurmamış, çini hamurunu kendileri karmış ve gizlerini kendileriyle birlikte götürmüşlerdi. Düşünmeden edemedim, acaba uygarlık, bu gibi insanlar yüzünden mi gecikerek gelmişti? Tabii bu kişiler, kendilerinden yaklaşık altı-yedi bin yıl önce yaşamış Sümerlerin çivi yazısıyla yazılmış bir atasözünden habersizdiler. "Madem biliyorsun, öyleyse neden öğretmiyorsun?"

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bulunan kolaylıklardan ve yaratılan güzelliklerden yararlanmak gerekir.
- B) Her meslekte, bildiklerini gizleyenler olduğunu biliyordum.
- C) Bir ustayı usta kılan, bildiklerini uygulama gücüdür.
- D) Her usta, bulduğu yeniliği başkalarıyla paylaşmak istemez.
- E) Bilgisini kendisine saklayanlardan hiç hoşlanmam.

8. Dil bir anlaşma aracıdır. Bir dilin sözcükleri, anlatılmak istenenin zihnimizde canlanmasını sağlar. Kullandığımız sözcüklere anlamlar yükler, bunların bizde uyandırdığı duygu, düşünce, imgeler sayesinde birbirimizle iletişim kurarız. Bir sözcüğün anlamı, çoğu zaman o sözcüğün zihnimizde canlandığı görüntüden başka bir şey değildir. Kısaca söylemek gerekirse ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) her sözcüğün bir anlamı ve düşündürme gücü vardır.
- B) bireyin, dildeki bütün sözcüklerin anlamını bilmesi mümkün değildir.
- C) sözcüklere yüklenen anlamlar, yıllar içerisinde değişikliğe uğrayabilir.
- D) sözcükler ve yüklendiği anlamlar benimsenirse o sözcükler dile yerleşir.
- E) duygu ve düşünceler yaygın sözcüklerle yansıtılırsa daha kolay anlaşılır.

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

PARAGRAFI BÖLME

ARAYA CÜMLE EKLEME

Paragrafta diğer bir soru tipi de parçanın iki paragrafa bölünebilmesiyle ilgilidir. Bu tip sorularda, parçanın bir bölümünde bir düşünce, ikinci bölümünde başka bir düşünce işlenir. Yazar konuyu işlerken her bir paragrafta konunun farklı bir yönünü işler. Anlattığı bir şeyden farklı bir şeye geçiş yaptığında yeni bir paragrafa da geçmesi gerekir. Sınavlarda iki ayrı düşüncenin işlendiği bölümler bir parça olarak verilir ve bizden bu parçanın iki paragrafa bölündüğü yeri bulmamız istenir.

Bu tip sorularda yapılacak iş her bir cümlede anlatılanı bir iki kelimeyle belirlemektir. Daha sonra belirlenen bu ifadeler karşılaştırılmalıdır. Görülecektir ki bir kısım cümlelerde bir konudan bahsedilirken diğer cümlelerde ise başka bir konudan bahsediliyor. Yapılacak en son iş; yeni, farklı konuya geçilen ilk cümleyi veya konuyla ilgili bakış açısının değiştiği ilk cümleyi tespit etmektir.

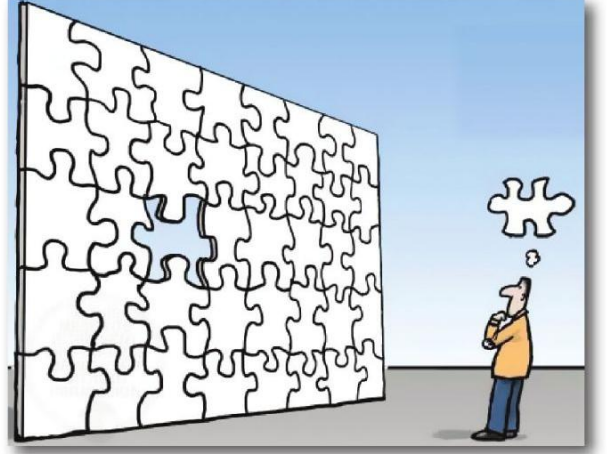
ÖRNEK

(I) Kitap okumak için yaz, daha uygun mevsimdir. (II) Havalarda ısınmaya başlayınca, doğanın her köşesi bir okuma yeri olur. (III) İsteddiğiniz yeri seçebilirsiniz. (IV) Parkta, deniz kıyısında, bir ağaç altında gönlünüzce okuyabilirsiniz. (V) Okuma biçimi ve yöntemi kişiden kişiye değişir. (VI) Kimileri beş on kitabı birden okumayı sever. (VII) Kimileri de bir kitabı bitirmeden ötekine başlamaz.

ÇÖZÜM

Bize bu parçayla ilgili "Bu parça açıklanan düşünceler bakımından ikiye bölünürse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?" şeklinde bir soru yöneltilmiş olsun.

Parçadaki cümleleri tek tek incelediğimizde I, II, III. ve IV. cümlelerde "kitap okumanın zaman ve zemininden" bahsedilirken V, VI ve VII. cümlelerde "kitap okuma biçiminden" bahsediliyor. Demek ki bu parçada iki düşünce işlenmiş ve ikinci düşünceye geçilen cümle, yani bölündüğünde ikinci paragrafın ilk cümlesini oluşturan cümle V. cümledir.

ÖRNEK

Sanatçının mektupları bir araya getirilerek bir kitap oluşturulmuş. (I) Oluşturulan kitap iki bölüme ayrılmış. (II) Birinci bölümde sanatçının çeşitli kişilere yazın alanında yazdıkları, ikinci bölümde ise ona yazılanlardan alıntılar yer alıyor. (III) Sanatçı şiiri, düzyazıdan daha çok seviyor. (IV) Bir mektubunda: "Şiirin bir tek dizesi bile, koskoca bir yazının anlatmak istediğini bir çırpıda anlatıverir." diyor. (V) Bu söz de onun şiire ilişkin görüşlerini kısaca açıklıyor.

Bu parça, açıklanan düşünceler açısından iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜM

Parçada III. cümleye kadar sanatçının mektuplarından oluşan bir kitabın özellikleri; III. cümleden sonra ise sanatçının sevdiği tür üzerinde duruluyor. Yani yeni bir konuya geçiliyor. Bu da ikinci paragrafa geçmeyi gerektiren bir durumdur.

Cevap C

mini HIZ TESTİ

4

Bu testin çözüm süresi 10 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Romanımı yazmaya hazırlanırken birtakım araştırmalar yaptım. (II) Bunları derinleştirdikçe tarihle ilgili pek çok yeni bilgi edindim. (III) Anladım ki tarih bizim zamanımızda çok yüzeysel öğretilmiş. (IV) Bütün bunlar tarihe duyduğumuz sevgiye de yansımış. (V) İşte bu yüzden bu romanımla, okuyuculara ders vermeden tarihin sevilmesi ve doğru biçimde algılanması konusunda küçük de olsa bir katkıda bulunmak istiyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre "Ayrıca bazı tarih yazarlarının bakış açımızı sınırlayıcı tutumu da tarih bilincimizin gelişmesini epeyce engellemiş." cümlesi getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Korku-gerilim türünün en çok satan yazarlarından biri olan Stephen King, bu kez farklı bir konuyla karşımıza çıkıyor. (II) Kitabında "yazma"yı ve "yazma deneyimi"ni ele alıyor. (III) Böylece biz okuyucularını şaşırtmayı başarıyor. (IV) 1999 yılında yazılmaya başlanmasına karar verilen kitabın yazımı, yazarının geçirdiği bir kaza nedeniyle tehlikeye düşüyor. (V) Yazar, uzun bir süre tedavi görüyor. (VI) Tedaviden sonra tekrar sözcüklerin başına geçiyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. Sabahları başlarım yazmaya, kaç saat çalışacağım hiç belli olmaz çünkü zaman durur benim için. (I) Çalışmaya başlamadan önce, şiire yatkın bir duyarlılıkla yüklü olup olmadığımı hissetmem gerekir. (II) Ama bu yetmez, ayrıca o gün belli bir yerde, belli bir saatte, hiçbir işim de olmamalı. (III) Yani günlerce masa başından kalkmayacakmışım gibi işe koyulmalıyım. (IV) Onu nasıl mı çağırıyorum? (V) Dergiler karıştırarak, kimi kitapların sayfalarını çevirerek. Sonra bir de bakarım ki o, nerede ve nasıl geldiği bilinmeyen ses; sözcüklere, dizelere dönüşüvermiş.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine, düşüncenin akışına göre "Öyle esin filan da beklemem, esini kendim çağırıyorum masama." cümlesi getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Masallarda anlatılan geçmiş zaman kültürleri insanlığın çocukluk dönemi olarak algılanıyor ve "Masallar yalnızca çocuklar içindir." diye düşünülüyor. (II) Oysa bence, amacı gerçekleri topluma dolaylı olarak anlatmak olan masallar aynı zamanda büyükler içindir. (III) Çünkü masallar bir öykü anlatır ama öykünün neyi anlattığı ve niçin anlattığı konusunda bir açıklama yapmaz, yorumu okura bırakır. (IV) Çocukken dinlediğim masal kahramanlarının kendi ülkeleri dışında da yaşayabileceğini düşünemezdim. (V) O zamanlar masalların ait olduğu kültürü yalnızca dekor olarak kullandığını, aslında zamanlar ve sınırlar ötesi olduğunu bilmiyordum. (VI) Hangi ülkeye ait olursa olsun, anlatılanlarla hayatın özünü verdiğini yıllar sonra öğrenmiştim.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

H
I
Z
V
E
R
N
K

5. (I) Şişmanlık, yaşadığımız çağda insanların belki en büyük ortak sorunu. (II) Şişmanlığın temel nedenini ise yoğun olarak tüketilen unlu ve şekerli besinler oluşturuyor. (III) Bu sorunu önemseyen yazar, kitabında Türk ve dünya mutfağından “düşük glisemik indeksli” yüz elli yemek tarifini derlemiş. (IV) Aile bireylerinin sağlıklı yaşaması, kilo almaması ya da kilolarından kurtulması için bir “akıllı mutfak” oluşturmuş. (V) Bu mutfakta uyulması gereken altın kuralları da belirlemiş.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre “Bir de market raflarını süsleyen hazır yiyecekler...” cümlesi getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Bütün evlerde olduğu gibi annem evimizin direğiydi. (II) Şöyle ki: tarlada, bahçede, harmanda o vardı; ocak başında tencereyi kaynatan da oydu. (III) Sabahları, daha gün doğmadan sacda pişirilen ekmeğin kokusuyla uyanırdım çocukluğumda. (IV) Annem, çoktan öteki işlerini bitirmiş, günlük ekmeğini yapmaya başlamış olurdu. (V) Ağabeyim, gelin ablam ise annemin yardımcısıydı. (VI) Bizler de onların peşinde dolaşırdık. (VII) İşte bu yaşadıklarım beni iyimser, mutlu ve özgür kıldı.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine, düşüncenin akışına göre “Daha doğrusu ev denilen değirmeni o döndürürdü.” cümlesi getirilmelidir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. (I) Hayatın türküsünü söylemektir Trakyalı olmak. (II) Bu türkü, herkesin diline dolanan yeknesak bir türküdür ama. (III) Trakya'nın o küçük coğrafyasının her yöresinde farklı notalara dökülen, farklı sözlere, ezgilere bürünen, Trakya'nın çeşitliliğini açık eden binbir sesli bir türküdür. (IV) Çalışkandır Trakyalı ama mal mülk sahibi olmak için çalışmaz. (V) Hayatına sahip çıkabilmek, hayatın hakkını verebilmek ve onu güzelleştirebilmek için çalışır. (VI) Hayat ve insan, Trakya'da âdeta üzerine titrerler birbirlerinin.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Bu eser, otobiyografik özellikler taşıdığı duygusu uyandırıyor. (II) Okurun böyle bir kaniya varmasında, anlatının içine serpiştirilen eski aile fotoğraflarının da payı var. (III) Altın alta oluşturulan bu otobiyografi duygusu, anlatıya sahicilik katıyor. (IV) Bu da bizim gibi sıradan okuru esere sıkıca bağlayan bir özellik olarak çıkıyor karşımıza. (V) Ayrıca anlatıcının; merkeze ailesini, kendisini ve çocukluk yıllarını geçirdiği sokakta yaşananları yerleştirmesi, birinci tekil kişiyi kullanarak sohbet havasında anlatması da okurda oluşan “sahicilik” duygusunu güçlendiriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre, “Çünkü okudukça anlatının bir katmanının anılardan oluştuğunu veya anıların yazara yol gösterdiğini düşünüyör insan.” cümlesi getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

ÇÖZÜLEN SÜRE			
Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

PARAGRAF OLUŞTURMA

Sınavlardaki bazı sorularda bir paragraf oluşturabilecek cümleler dağınık olarak verilir ve öğrencinin bunlardan bir paragraf oluşturması istenebilir. Bu tip soruların çözümünde cümlelerin anlamca ve yapıca birbirine bağlanabilmesi aranmalıdır. Cümlelerdeki anahtar kelimeleri birbirini takip edecek biçimde sıralamaya dikkat edilmelidir.

Burada dikkat edilecek noktalar şunlardır:

Öncelikle cümlelerin hepsi okunarak bu cümlelerin ne anlattığı belirlenmeye çalışılmalıdır.

Eğer bir olay anlatılıyorsa olayın gerçekleşme sırası belirlenmelidir. (Zaman akışı)

Eğer bir fikir işleniyorsa bu düşüncenin mantık sırası belirlenmelidir.

ÖRNEK

- I. Bu konuda dışa vurmamaya çalıştığı bir aşağılık kompleksi geliştirmiş olabilir.
- II. Bizi nasıl gördüklerini öğrenmenin iki yolu var.
- III. Fakat dışarıdan tam tersine son derece becerikli ve yeterli görünüyor olabilir.
- IV. İnsanın kendini tanımasıyla ilgili süreçte en önemli maddelerden bir tanesi, başkasının gözüyle kendisini görebilmesidir.
- V. O zaman çevredeki insanların bizi nasıl gördüklerini de düşünmeliyiz.
- VI. Örneğin, birisi kendi gözüyle yaptığı işlerde kendisini son derece yetersiz hissediyor olabilir.
- VII. Birincisi sorarsak söylerler; bazen somasak da söylerler; ikincisi ise hiç sormadan onların değerleriyle bizi nasıl gördüklerini düşünmemizdir.

ÇÖZÜM

Bu cümlelerin hepsini okuduğumuzda “İnsanın kendini tanıması, başka insanların gözüyle kendimizi görme” ile ilgili bir konunun anlatıldığını görmekteyiz. Cümleler okunduğunda IV numaralı cümlelerin giriş cümlesi olduğu görülür.

Bu cümlelerle bir paragraf oluşturulduğunda sıralama “IV - VI - I - III - V - II - VII” şeklinde olmalıdır.

ÖRNEK

- I. İlk rüya yorumcularının ne zaman ortaya çıktıkları da belli değildir.
- II. Daha sonra kâhinler rüyaları açıklamaya, yorumlamaya başlamışlardır.
- III. Eski çağlardan beri insanları ilgilendiren rüyalara ilkel toplumlarda çok önem verilmiştir.
- IV. Rüyaların, korkulan tanrılar tarafından verilen armağan veya cezalar olabileceğine inanılmıştır.
- V. Ancak Babil’in kâhinlerinin yorum noktasında büyük ün yaptıkları bilinmektedir.

ÇÖZÜM

Bu parçadan bir paragraf oluşturulduğunda sıralama “III - IV - II - I - V” şeklinde olmalıdır.

ÖRNEK

- I. Peki, neden Avrupalılarda çiçek fobisi görülmez de fare fobisi yaygındır.
- II. Demek ki bazı olaylar kolektif bilinç dışımızda fobi olarak kalabiliyor.
- III. Fobiler hakkındaki bir belgeselde çiçek fobisi olan insan olmadığı söyleniyordu.
- IV. Belgeselde bu konuda görüşü alınan psikologlar şöyle diyordu: “Bunun nedeni muhtemelen Avrupa’da Orta Çağ’da yaşanan veba salgınıdır.”
- V. Bu belgeselde İngiltere ve Avrupa ülkelerinde fare fobisinin en yaygın fobiler arasında olduğu belirtiliyordu.
- VI. Veba salgınından dolayı İngiltere’de bir zamanlar nüfusun % 40’ı ölmüştü.

ÇÖZÜM

Bu parçadan bir paragraf oluşturulduğunda sıralama “III - V - I - IV - VI - II” şeklinde olmalıdır.

Bu testin çözüm süresi 10 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

5

1. - 2. sorularda, numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerektiğini bulunuz.

1. I. Araştırmacılar, lityum-iyon pillerin geliştirilmesinde, nanoteknolojiden yararlanmaya çalışıyorlar.
II. Bu çalışmalar, dizüstü bilgisayar ve cep telefonu gibi çeşitli elektronik cihazlarda kullanılan yeniden doldurulabilir lityum-iyon pillerin üretimi üzerinde yoğunlaşıyor.
III. Örneğin, yeni bulunan bir başka yöntemle, piller aynı ağırlıkta daha fazla enerji depolayabilecek ya da belirli bir miktarda enerji, daha hafif pillerle sağlanabilecek.
IV. Bunun yanında daha farklı ve kullanışlı piller üretmek için başka yöntemler de deniyor.
V. Bu gelişmeler sonucunda, cep telefonu ve dizüstü bilgisayar gibi taşınabilir elektronik cihazların küçülebileceği düşünülüyor.
- A) II. ile III. B) II. ile IV. C) II. ile V.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

2. I. IV. Murat'ın biricik şehzadesi Mehmet adına yapılan şenlikteki kandillerin bolluğu ve güzelliği dillere destan olmuş, semtin bugün de kullanılmakta olan "Kandilli" adını almasını sağlamıştı.
II. Geceleri saray bahçelerinde yapılan bu şenliklerde sohbet edilir ve müzik dinlenir; toplantılara dönemin ünlü şairleri, bestekârları, sazandeleri ve hanendeleri de katılırdı.
III. Bunların yanı sıra kandiller ve çırağlarla ortam aydınlatılarak şenliğe görsel bir güzellik de eklenirdi.
IV. Görselliğin ön plana çıktığı bu şenliklerden biri, yıllar sonra İstanbul'un büyük bir semtinin adı olacak kadar görkemliydi.
V. Osmanlı Dönemi'nde, kara ve deniz zaferleri ile padişah çocuklarının sünnet düğünleri ve evlenmeleri nedeniyle şenlikler düzenlenirdi.
- A) I. ile V. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

3. - 5. sorularda, numaralanmış söz ve cümlelerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışını bulunuz.

3. I. aslında güzel konuşabilmenin temel koşullarından biri
II. onları tam olarak karşılayan kavramlarla
III. güzel konuşabilmek için sadece sesin eğitilmesini yeterli bulanlar varsa da
IV. ifade etmektir
V. duygu ve düşüncelerinizi
- A) I – II – IV – V – III B) II – V – III – IV – I
C) III – V – II – I – IV D) III – I – V – II – IV
E) V – II – III – IV – I

4. I. Çünkü bu dozu nasıl ayarlayacağımı düşünmeye başlarsam kendimi çok kısıtlanmış hissedeceğimi sanıyorum.
II. Eleştiride sadece ve sadece yapıt üzerinde durulmalıdır yani.
III. Ama yine de benim için bir sınır varsa bu, sanatçının özel yaşamı olmalıdır.
IV. Bir eleştirmen olarak eleştirinin bir dozu olması gerektiğini düşünmek, gerçekte ne kadar doğrudur bilmiyorum.
- A) I – III – IV – II B) II – IV – III – I
C) III – II – I – IV D) IV – I – III – II
E) IV – II – III – I

5. I. Seçtiğim bu yöntem nedeniyle öykülerim birtakım parçalardan oluşur.
II. Ama bu parçaların kimileri “eksiltilmiş”tir.
III. Öykülerimi yazarken giriş, gelişme, sonuç bölümlerini dikkate almam.
IV. Özellikle yapılmış bir eksiltmedir bu.
- A) I – II – III – IV B) I – III – IV – II
C) III – I – II – IV D) III – IV – I – II
E) IV – I – II – III

6. I. Telif hakkı sahipleriyle adil sözleşmeler yaparak onların telif haklarını güvenceye alıyoruz.
II. Telif haklarının güvenceye alınmasıyla da yayıncılığın doğru bir biçimde gelişmesine öncülük ettiğimizi düşünüyoruz.
III. Yayımladığımız yapıtların seçimine de içerik, tasarım ve baskısına da bütün çalışmalarımızda ayrı ayrı önem veriyoruz.
IV. Ayrıca biz; yayın piyasasına örnek olan, telif hakkı sahipleriyle örnek ilişkiler kuran bir kuruluşuz.
V. Yayınevi olarak baskıdan, kitapların okura ulaştırılmasına kadarki bütün aşamalarda, özenli bir tutumla çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. I. Bu yarışma sonunda isabetli ve hedefe yakın atışlarla en yüksek puanı alan düzeneğin sahibinin yarışmayı kazandığı açıklandı.
II. Şenlikte ortak ilgi alanları bilim ve buluş olan katılımcılardan, verilen bir problemi kendi buluşlarıyla çözmeleri isteniyor.
III. Son şenlikte ise katılımcılardan, bir Amerikan futbolu topunu beş metre uzaklıktaki çöp bidonunun içine, bir dakikalık süre içinde üç kez atabilecek bir düzenek hazırlamaları istendi.
IV. ABD’de her yıl eğlenme amacıyla yapılan buluş yarışmasıyla aynı biçim ve içerikte olan “Buluş Şenliği” ABD dışında sadece Türkiye’de düzenleniyor.
V. Önceki şenliklerin birinde, katılımcıların, belli sayıda tenis topunu bir paravanın arkasındaki hedefe isabet ettirecek bir mekanizma oluşturmaları gerekiyordu örneğin.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. I. Resimden anlamak, Leonardo’nun deyişiyle, zihinsel bir etkinliktir.
II. Böylesi bir doyum söz konusu değilse dokusal özellikler, renk uyumu... tüm bunlar anlamsız kalır.
III. Ben bu farkın bilincine Avrupa’daki pek çok müze ve sergiyi gezerek vardım.
IV. Yani bir resme “bakmak”la onu “görmek”, “görmek”le o resmi “anlamak” arasında bir fark vardır.
V. Aslında bu bilince varmak, bunu duyumsamak olağanüstü bir mutluluktur, daha doğrusu doyum ulaşımdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42’DE

ÇÖZÜLEN SÜRE			
Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

DÜŞÜNCENİN AKIŞINI BOZAN CÜMLELER

Paragrafı oluşturan cümlelerin hepsi aynı düşünce etrafında döner, aynı konuyu anlatır. Bazen paragrafta bir konu anlatılırken farklı bir düşünce veya konunun farklı bir yönü bir cümle hâlinde araya girer. Ondan sonraki cümle ise araya giren bu cümleden bir önceki cümleyi devam ettirir.

Düşüncenin Akışını Bozan Cümleler

Her cümle kendinden önceki ve sonraki cümleyle hem anlam hem de yapı bakımından ilişki içerisindedir. Bu yüzden bir paragrafta dil ve düşünce bağlantısı iyi kurulmamışsa anlatımın akışı bozulur. Paragrafın genelinde belirtilen düşünceden farklı bir düşünceye değinen cümleler düşüncenin akışını bozabilir.

Paragrafın diğer cümleleri tam bir bütünlük içindeyse ilk veya son cümle paragrafla anlamsal bağlantı taşımıyorsa anlamsal akışı bozar.

ÖRNEK

(I) İnsan toplu hâlde yaşayan bir varlıktır. (II) Dolaşısıyla iletişim, toplumsal bir varlık olan insan yaşamının kaçınılmaz ve önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. (III) Toplum içinde yaşayan her insan, farkında olsun veya olmasın, birbirleriyle iletişim içindedir. (IV) Bilgi ve iletişim iş hayatı için vazgeçilmez bir öneme sahip olmuştur. (V) Son yirmi yıllık süreçte yaşanan çarpıcı değişimler ile hayatımız, telefon ve kablo TV operatörleri, internet servis sağlayıcıları, kablosuz iletişim, uydu operatörleri ve mobil iletişimi de kapsayan çoklu hizmet sağlayıcıları tarafından çevrelenmiş durumdadır. (VI) Herhangi bir tuşa basmadan geçirmediğimiz bir gün kalmamıştır.

ÇÖZÜM

Parçada, insanın toplu hâlde yaşadığı ve iletişim içinde bir yaşam sürdüğü anlatılmaktadır. IV. cümlede bilgi ve iletişimin iş hayatı için önemi anlatılmış ve düşüncenin akışı bozulmuştur.

ÖRNEK

(I) Havaşından mı, suyundan mı, bilmem ama başkadır bu yörenin insanları. (II) Sıcacık yürekler, gülümseyen yüzler, içten yaklaşımlar... (III) Yardımsever, konuksever tavırlar ve yoğun bir insan sevgisi... (IV) Çoğu kişiye zaman kaybı gibi gelir insanlarla ilgilenmek. (V) Bu insanlarda sonradan öğrenilen değil, içten gelen bir yaşama sevinci vardır. (VI) Güldüler mi içten gülerler, gözlerinin derinliklerinde yakalarsınız tebessümlerini.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

ÇÖZÜM

Parçanın tamamında, bir yörede yaşayan insanların yaşama sevinçleri, içten yaklaşımları anlatılmıştır. IV. cümle ise bu anlamsal bütünlüğe uymamaktadır. İnsanlarla ilgilenmek, insanların çoğuna zaman kaybı gibi gelir, anlamındaki cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

Cevap C

ÖRNEK

(I) O, hayatı yaşayarak öğrenmiş bir yazar. (II) Deneyimlerini ve gözlemlerini herkesle paylaşmış. (III) Kendi kendine öğrendiği üç yabancı dili de iyi derecede konuşabilecek düzeye erişmiş. (IV) Öğretmenlik yapmış, siyasetle uğraşmış, yurt içinde ve yurt dışında birçok yeri görmüş. (V) Kimi roman ve öyküleri ancak ölümünden sonra yayımlanabilmiş. (VI) Gezdiği, gördüğü yerlerin yöresel renklerini büyük bir ustalıkla yapıtlarına yansıtmış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

ÇÖZÜM

IV. cümle ile VI. cümle arasında anlamsal bir bağ olduğuna dikkat edin. IV. cümlede gezip gördüğünden, VI. cümlede ise bu yerlerin yöresel renklerini yapıtlarına yansıttığından bahsediyor. V. cümlede sanatçının eserlerinden bahsedildiği için bakış açısı değişmiştir.

Cevap D

6

Bu testin çözüm süresi 8 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Her çocuk küçükken mahalle arasında top oynamıştır. (II) Topunun, yanlışlıkla komşunun camını kırmasını korkuyla ve fal taşı gibi açılmış gözlerle izlemiştir. (III) Bu durumda, genellikle komşu amca ya da teyze, dökülen gözyaşlarına aldırmandan topu patlatır. (IV) Böylece oyun, komşunun azarlayan sözleriyle biterdi: "Okuyup adam olacağınıza, sabahdan akşama kadar top peşinde koşuyorsunuz!" (V) Hâlbuki çocukluk çağı oyun çağıdır. (VI) Tabii derslerine hiç çalışmayan çocuklar da vardır. (VII) Komşunun bunu bilmemesi değil, topu patlatma zevkini (!) tatmak istemesi buna neden olmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. (I) Çocuk yetiştirme yöntemleri, ülkeden ülkeye değişen kültürel kodlar taşıyor. (II) Bazı ülkelere çocuklar, daha küçük yaşlardayken gazete dağıtmaya, kendi yatağını toplamaya başlayarak sorumluluk duygusu kazanıyor. (III) Önce sorumluluk nedir, onu incelemekte yarar var. (IV) Ama sofradan tabağını kaldırmayan, çıkardığı giysilerini sağa sola fırlatan çocuklar da var. (V) Kimi aileler, böyle çocuklara ses çıkarmıyor. (VI) Çocuklara sorumlulukları hatırlatılmadıkça bu sorunu çözmek zor görünüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Okuma yazma becerisini kazanmak ayrı şey, okur kimliği kazanmak ayrı şeydir. (II) Kişiliğin oluşmasında önemli bir etkidir okuma. (III) Nitekim ilkokula başlayışımızın birinci yılında okuma yazma becerisini şöyle ya da böyle ediniz. (IV) Okur kimliğini kazanmaya gelince iş değişir. (V) Çünkü gerçek anlamda okurluk, okuma becerisini sürekli olarak kullanmayı gerektirir. (VI) Bu da ancak sağlıklı bir ana dili öğrenimiyle gerçekleşir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

4. (I) Çağdaş anlamda çocuk edebiyatının asıl işlevi çocukları eğitmek değildir. (II) Doğrudan eğitme, ders kitaplarına özgü bir iştir. (III) İyi bir çocuk kitabının yaşlara göre belirlenmiş değişik nitelikleri vardır. (IV) Yazınsal çocuk kitaplarında yazar, çocuğa iletmek istediklerini doğrudan değil, dolaylı olarak verir. (V) Bu tür kitaplar sezdirmeye, duyumsatma yoluyla çocuğun doğruya, iyiye, güzele karşı duyarlılık kazanmasını sağlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. - 8. sorularda, numaralanmış cümlelerden hangisinin, parçanın anlam bütünlüğünü bozduğunu bulunuz.

5. (I) Beş dakika önce bir konuyu şiddetle savunan sanatçı, beş dakika sonra sizinle birlikte kendi savunduğu şeyle alay edebilirdi. (II) Bir insan nasıl olur da durmaksızın düşünebilir, her şeyi durmaksızın sorgulayabilir ve aynı anda büyük bir coşkuyla, heyecanla hayata bağlanabilir? (III) Sanatçı, varlığıyla bunun mümkün olduğunu anlatıyordu çevresindekilere. (IV) Onun bir yerlerde bir şey yaptığını hayal etmek bile yeterliydi aynı heyecanın birazcık da olsa arkadaşlarına bulaşması için. (V) Anlamıştık belki: Onun saati durmadan akıyordu da bizim saatimiz çalışmak için bahaneler arıyordu sanki. (VI) Bizim yaşama anlam katma konusundaki üşengeçliğimiz; onun bahanelere gerek duymadan, bir başkaldırı gibi sürdürdüğü yaşamını, hız ya da telaş olarak görmemize neden oluyordu.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Yanılsama ya da illüzyon, hatalı algılama demektir. (II) Sinemada durağan görüntülerin devingen olarak algılanmasını sağlayan da beynin, duyu organlarından gelen verileri algılama sırasındaki bu yanılgısıdır. (III) Gözün anlatılan bu özelliği fotoğrafın bulunmasından çok önce biliniyordu. (IV) Durağan görüntüler belirli bir hızın üzerinde gösterildiğinde beyin, bu görüntüleri ayrı ayrı algılamadığı gibi, kör noktaya düşen görüntülerin eksik kısımlarını tamamlar. (V) Böylece aradaki boşluğu dikkate almayarak bütüne ulaşır. (VI) Yaptıkları gösteriler halk arasında "el çabukluğu" diye nitelenen illüzyonistler de beynin, duyu organlarından gelen verileri yorumlarken eksik parçaları tamamlayan bu özelliğinden yararlanırlar.
- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. (I) Oğuz Kağan Destanı'nda herhangi bir kentten söz edilmediği gibi, Oğuz'un bir kenti de yoktur. (II) Hatta kent değil, mekân bile betimlenmez çünkü göçerler için mekân, üzerinde durulacak bir yer değil, aşıp geçilecek bir yerdir. (III) Hiçbir yerin diğerinden ayrı bir özelliği yoktur. (IV) Ama her yerin kutsal ırmakları, dağları, gölleri, ağaçları ve ormanları vardır. (V) Bu ise kutsal yerlerin tamamının kent olarak düşünülmesi, gökyüzünün de çadır gibi düşünülmesindendir. (VI) Destan metninde adı geçen Gök Tanrı, Oğuz Kağan'a bazı yardımlarda bulunur.
- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Kültür, Latince kökenli bir sözcüktür ve öncelikle ekip biçmeyi, tarımı ifade eder. (II) İnsanın toprakla, daha geniş bir açıdan bakılırsa doğayla ilişkisi, onun kültürünü oluşturur. (III) İnsanla başlayan bir üretimin adıdır kültür. (IV) İnsanın doğada ve doğanın imkânlarını kullanarak ürettiği her şey kültürün alanına girer. (V) Tarım kültürü, toprağa bağlanmayı ve orayı yurt edinmeyi gerektirir. (VI) Örneğin, taş doğal bir nesnedir ama bir evin temelinde kullanıldığında ya da yontulup ona şekil verildiğinde kültürel bir nesneye dönüşür ve kültürün alanına girer.
- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

ÇÖZÜLEN SÜRE			
Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

PARAGRAFİN DİĞER ÖGELERİ

PARAGRAFTA KONU

Bir paragrafta; üzerinde söz söylenen, fikir yürütülen olay, durum, düşünce veya soruna “konu” denir.

Yazarların, paragrafın bütününde bize sık sık vurgulayarak tanıttıkları; tekrar tekrar söyledikleri sözcükler veya sözcük grupları paragrafın konusunu oluşturur. Yazar bu kavramları çoğunlukla paragrafın giriş cümlesinde verip daha sonra tanıtılanla ilgili değerlendirmeye geçer.

Seçilen konu yazarın üslubunu belirler. Seçilen her şeyde olduğu gibi konuda da üslup ortaya çıkar, titizlendiğimiz ve üzerinde durmak istediğimiz sorun kendiliğinden belirginleşir. Konuyu geliştirmenin çeşitli yolları vardır: Gözlem, deneyim, düşünme, okuma...

ÖRNEK

İklim değişikliğiyle birlikte son yıllarda artan sıcaklıklarla bu yılki nem oranları, ağustos böcekleri için ideal ortam oluşturdu. Ağustos böceklerinin sevdiği bitki örtüsünde de artış var. Bu nedenle ağustos böceği sayısında büyük artış oldu. Kent merkezlerinde bile ağustos böceklerinin çıkardıkları yoğun sesler dikkat çekiyor. Ağustos böceklerinin sayısının artması, iklim değişikliğinin olduğunu, sıcaklıkların arttığını gösteriyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Ağustos böceklerinin sayısının önemli olduğu
- B) Ağustos böceklerinin sayısının diğer canlıları etkilediği
- C) Sıcaklığa bağlı olarak ağustos böceği sayısının arttığı
- D) Ağustos böceklerinin kentteki insanları rahatsız ettiği
- E) Ağustos böceğinin yaşamsal koşulları

ÇÖZÜM

Verilen parçada ağustos böceklerinin sayısının arttığı, bunun da sıcaklıklara bağlandığı belirtilmektedir.

Cevap C

PARAGRAFTA BAŞLIK

Paragrafı veya o paragrafın alındığı yazıları tanımlamak için o yazıya veya paragrafta başlık verilir. Konu ve ana düşünceyi anlatmak için paragrafta anahtar olacak, çağrıştıracak sözler ve söz grupları başlığı oluşturur. Belirlenen konunun ve o konuda vurgulanmak istenen düşüncenin kısa anlatımıdır. Tek sözcükten oluşabileceği gibi birden çok sözcükten de oluşabilir.

Adlandırma, bir varlığı tanıtmaya yoludur. Nasıl, her varlığı tanıtan bir sözcük varsa her yazıyı, yapıtı da tanıtan bir söz vardır.

Başlık aslında ana fikirle doğrudan ilgilidir. Konu ve ana fikir bulunduktan sonra başlığı bulmak oldukça basittir. Hatta konuyu oluşturan kelime çoğunlukla başlık yerine de geçer.

Başlığa bakınca parça, parçaya bakınca başlık aklı gelir. İki kavram birbiriyle o denli ilişkilidir.

Paragrafın başlığını bulurken paragraf okunduktan sonra ilk ve son cümle tekrar okunmalıdır. Bu cümleler genellikle konuyu ve ana düşünceyi verir. Böylece başlığı oluşturan anahtar sözcükleri bulabiliriz.

SORUNUN CEVABI

Bazı parçalar, birtakım soruların cevabı niteliğindedir. Röportaj türü yazılarda soru-cevap yöntemiyle sanatçıların düşünceleri aktarılır.

Bir paragrafın ilk cümlesi sorudan sonra okunduğunda soru ve ilk cümle arasında bir uyum olması gerekir. Bu bakımdan genellikle konuyla ilgili bu tür sorular sorulduğu paragraftaki ilk cümleden anlaşılır.

Bir de paragrafın ana düşüncesinin sorulan soruyla uyum içinde olması, parçanın sorunun cevabı niteliğinde olması gerekir.

HIZ VE RENK

Bu testin çözüm süresi 10 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

7

1. Yayınevlerinin tercihi her zaman romandan yana olmuştur. Yalnız bizde değil, dünyada da böyle. Öyküler ise daha çok dergilerde varlıklarını sürdürüyor. Öykü kitabı yayımlamakta direnen genç yeteneklere olanak sağlayan yayınevleri -neyse ki- var. Şu da bir gerçek ki beş altı yıldır durağan bir ortamda kendini yineliyor öykü ama yenileyemiyor. Bu nereye kadar sürer, kestirmek güç; ardından bir yükselişin, belki de sıçramanın yaşanacağı kesin.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Öykücülerin soyut konulara ağırlık verişini neye bağlıyorsunuz?
- B) Yayınevleri öykü seçiminde hangi ölçütlere bağlı kalıyor?
- C) Genç yazarları öykü yazmaya yönlendirmek için neler yapılabilir?
- D) Türk edebiyatında romanın yükselişi karşısında öykünün konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- E) Roman türündeki kalıplaşmaya gidiş konusunda ne düşünüyorsunuz?

2. Modayı sevmem. Örneğin, herkesin aynı anda, aynı şeyleri giymesi, bana nedense ters gelir. Benim puslu, gözlerden uzak ve reklamı çok yapılmamış olan hoşuma gider her zaman. Çünkü yönlendirilmeyi değil, özgürce keşfetmeyi severim. Bilinçaltıma baskı yapılmasını istemem.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Popüler edebiyat ürünleri arasında romanın yeri nedir?
- B) Yayımlandığında uzun süre gündemden düşmeyen bu romanı neden bu kadar geç okudunuz?
- C) Okurlarınız, romanlarınızdaki fantastik dokuyu nasıl karşılıyor?
- D) Bir romanın üst üste baskı yapması, değerli olduğunu gösterir mi?
- E) Anlattıklarınızı niçin kendi çocukluğunuzla sınırlandırıyor?

3. Neyi, neden yazacağımız sorusu ilk adımdır. Konu bulmada işaretleri değerlendirmek, koku alabilmek ve iz sürebilmek önemlidir. Merak, içgörü, zengin bir düş gücü de temel öğelerdir. Yazar uyanırken düş gören insandır. Yazacağımız romanı nasıl, hangi dil ve yapı içinde anlatacağımıza karar vermeli, uzun süre kafamızda taşınmalı ve olgunlaştırmalıyız. Bunun için de ben bir romanın kapısını çalarken kendime şu soruyu sorarım: Ne anlatmak istiyorum? Soruyu bir cümleyle yanıtlayamıyorsam kafam henüz karışık demektir. Beklerim. Bu arada neyi anlatmak istediğim netleşirken nasıl anlatacağım üzerinde düşünürüm. Yine de niyetlerimin nesnellik kazanarak bir biçim alması için hemen her zaman sayısız giriş denemesi yapmışımdır.

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Bir yazıda bulunmasını zorunlu saydıklarınız nelerdir?
- B) Yapıtlarınız genellikle nasıl bir çalışmadan sonra ortaya çıkar?
- C) Yapıtlarınızda hangi türden sonuçları yeğlersiniz?
- D) Roman yazarlara neleri önerirsiniz?
- E) Yazmaya başlarken çıkış noktanız nedir?

4. Dergiler ve gazeteler hızla güncelliğini yitiriyor. Bu nedenle ben, kalıcı olsun diye, çizdiklerimi bir araya getirmek istiyorum. Çünkü onlar tekrar tekrar bakılacak karikatürler. Ben de ünlü bir karikatürist arkadaşımın on yıl önce çıkarttığı kitapta yer alan karikatürlere hâlâ gülüyorum. On yıl sonra da güleceğim.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Konularınızı hep günlük olaylardan mı seçersiniz?
- B) Bir karikatürist olarak çizdiklerinizi neden bir kitapta toplamayı düşünüyorsunuz?
- C) Sizce karikatürde çizgi mi, söz mü daha önemli?
- D) Karikatürlerinizi ilginç kılan özellikler nelerdir?
- E) Sizce karikatürün amacı güldürmek midir?

5. Çok uzun zamandır tartışılan bu konuda en güzel sözü Milan Kundera söylüyor: "Roman 21. yüzyıla yakışmıyor." Bence de roman 21. yüzyıla yakışmıyor. Çünkü bu yüzyıldaki insanların yaşam biçimi, ne ağır şeyleri okumaya ne de oturup ağır şeyler yazmaya izin veriyor.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Günümüzde romanın öteki yazınsal türler arasındaki yeri nedir?
- B) Okurların romandan beklentileri nelerdir?
- C) Sizce roman neden artık hiç ilgi görmüyor?
- D) Romanı öteki türlerden ayıran özellikler değişti mi?
- E) Roman okumanın kendine özgü bir yöntemi var mıdır?

6. C vitamini, portakal, limon gibi turuncgillerde ve domates, yeşil biber gibi birçok taze sebze de bulunuyor. Besinler doğrandığında, havayla temas ettiğinde, pişirildiğinde, dondurulduğunda ya da suda bekletildiğinde yapısındaki C vitamini hemen bozulmaya başlıyor. Bu nedenle sebze ve meyveleri taze ve çiğ olarak yemek gerekiyor. Günlük C vitamini gereksinimini karşılamak içinse içinde bu tür meyve ve sebzelerin bulunduğu normal bir öğün yeterli. Her vitaminde olduğu gibi C vitamininin de hem azlığı hem de fazlalığı farklı sorunlara yol açabiliyor.

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Kurutulmuş meyveler C vitamini açısından niçin zengindir?
- B) Hangi yaş grubundaki insanlar C vitamini yeterince almamalıdır.
- C) C vitamini eksikliğinin belirtileri nelerdir?
- D) C vitamini içeren besinler tüketilirken nelere dikkat edilmelidir?
- E) C vitamininin fazlası vücuttan nasıl atılır?

7. Her sektörde olduğu gibi yayıncılık sektöründe de hesaba katılmayan sürprizler söz konusu olabilir. Çok satılmasını beklediğiniz bir kitap sizi hayal kırıklığına uğratabilir ya da hakkındaki beklentilerinizi daha düşük tuttuğunuz bir başka kitap umulmadık bir ilgiyle karşılanabilir. Şu da bir gerçek ki yayımlanacak kitabın türüne ilişkin olarak geliştireceğiniz öngörü ve stratejiler büyük ölçüde bellidir. Buradan yola çıkarak doğru kitleye, doğru koşullar içinde sunulmuş bir kitabın başarıya ulaşacağı söylenebilir elbette.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Bir kitabın nasıl bir satış grafiği çizeceği önceden belirlenebilir mi?
- B) Kitap yazılırken bir hedef kitle belirlenmesine gerek var mıdır?
- C) Okurun kitaba ilgi duyması nelere bağlıdır?
- D) Kitaplar her zaman yazılma amaçlarına hizmet eder mi?
- E) Bir kitap hakkında sahip olunan ön yargılar kitabın satışını etkiler mi?

8. Bu durum dünya edebiyatında da vardır. Kitabınızı ne kadar kendinizden uzak tutarsanız tutun kitap elbette sizden bir şeyler barındıracaktır. Bundan önceki kitabımla da beni özdeşleştirmişlerdir. Yaşanmış küçük parçalar var bu kitapta ancak birebir benim hikâyem değil onlar.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Kurguyla gerçekliği bir arada kullanıyorsanız, bu konuda neler söylemek istersiniz?
- B) Yazdıklarınızda otobiyografik izler var mı?
- C) Kitap yazarken nelerden beslenirsiniz?
- D) Bu kitap zihninizde nasıl oluştu?
- E) Kitabınızı yazmaya hazırlanırken neler yapıyorsunuz?

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

ANLATIM BİÇİMLERİ

İnsanlar gördüklerini, duyduklarını, düşündüklerini, tasarladıklarını başkalarına anlatma gereği duymuşlardır. Bu aktarmalarda insanın bazı amaçları vardır: Kavramları tanımlamak, bir düşünceyi aydınlatmak, varlıkları belirgin özellikleriyle tanıtmak, bir olayı aktarmak, yerleşmiş duygu, düşünce, davranış ve kanıları değiştirmek, gözlemlenen varlıkları başkalarının zihninde canlandırmak, kişileri, tasarlanan olaylar içinde yaşatarak duygu ve izlenim kazandırmak...

Söyleyeceklerimizi amacımıza göre yönlendirir, biçimlendiririz. Amacımız, söyleyeceğimiz değiştiğinde anlatım biçimimiz de değişir. Bir olayı anlatırken öykülemeyen, bir yeri anlatırken betimlemeyen, bir konuda bilgi verirken açıklamadan yararlanırız.

Anlatımdaki amaçları şöyle sıralayabiliriz:

- Kavramları tanımlamak
- Bir durum ya da karakteri incelemek
- Bir düşünceyi aydınlatmak
- Varlıkları belirgin özellikleriyle tanıtmak
- Bir olayı aktarmak
- Yerleşmiş duygu, düşünce, davranış ve kanıları değiştirmek
- Gözlemlenen varlıkları başkalarının zihninde canlandırmak
- Kişileri, tasarlanan olaylar içinde yaşatarak duygu ve izlenim kazandırmak

Yukarıda sıralanan amaçlara ulaşırken bir yazar yazısında bazı anlatım yöntemlerinden faydalanır. Şimdi bu anlatım yöntemlerini tanıyalım.

ANLATIM BİÇİMLERİ

AÇIKLAMA TARTIŞMA ÖYKÜLEME BETİMLEME

AÇIKLAYICI ANLATIM

Her hangi bir konuda bir düşüncenin, bir konunun, bir sorunun açıklandığı anlatım biçimidir. Bu anlatım biçiminde amaç bilgi vermek, herhangi bir düşünceyi aydınlatmaktır. Bu bakımdan en çok kullanılan anlatım biçimidir.

Açıklayıcı anlatımda duygu, bilgi, düşünce, yargı, yorum, dilek, öneri bulunabilir. Yardımcı düşüncelerle, örneklerle konu aydınlatılır. Açıklama paragrafında konunun ayrıntılarına girilebilir ancak bu paragraflar, okuyucuyu sıkımayacak, ilgi uyandıracak biçimde düzenlenmelidir. Açıklama, bilgi verme amacı taşıdığı için ansiklopediler, ders kitapları, gazeteler, açıklamalı sözlükler bu anlatım biçimini kullanır. Yeni bir düşüncenin aydınlanması amaç edinildiğinde makale, fıkra, deneme, eleştiri, röportaj gibi **öğretici metinlerde** bu anlatım biçimine diğerlerine oranla daha çok yer verilir.

Açıklamada bir konuyu berraklaştırmak, geliştirmek, anlaşılır duruma sokmak ön planda olduğu için sanatlı kullanımdan kaçınılır. Açıklayıcı anlatımda, üzerinde durulan konuyla ilgili "Niçin? Nedir? Nasıl? Ne? Kim?" gibi sorulara yanıt aranır.

Açıklayıcı anlatım biçimi uygulanırken tanımlama, karşılaştırma, örnekleme gibi düşünceyi geliştirme yollarından faydalanılabilir. Dilin göndergesel işlevi hâkimdir.

ÖRNEK

Estetik ve plastik cerrahi konusunun halk tabanında farklı bir yansıması olduğunu görüyoruz. Sıradan vatandaş bunu bir lüks olarak değil, bir ihtiyaç olarak görüyor. Özellikle çözümü sadece estetik ameliyat olan sağlık sorunları var ve bu sorunlar her geçen yıl artarak devam ediyor. Nefes alma güçlükleri, kilo problemi, sigara kullanımına bağlı cilt sorunları, doğum sonrası meydana gelen sorunlar, kafein tüketimine bağlı hastalıklar estetik operasyonlarını tetikliyor. Dolayısıyla estetik ve plastik cerrahinin toplumu daha yaygın olarak ilgilendiren bir konu hâline geldiğini söyleyebiliriz.

ÇÖZÜM

Yukarıdaki parçada, estetik operasyonlara toplumun bakış açısının değişimiyle ilgili açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Aşağıdaki parçada Ayasofya Camisi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Metni okuduğumuzda Ayasofya'nın tarihi, yapısı ve bölümleriyle ilgili bilgi sahibi oluruz.

ÖRNEK

Dünyanın 8 harikasından birisi sayılan Ayasofya, sanat tarihi ve mimarlık dünyasının bir numaralı yapısı hüviyetindedir. Bu yaşta ve bu ebatta zamanımıza gelebilmiş ender eserlerdendir. Orijinal adı Hagia Sofia olan, Türklerin Ayasofya dedikleri yapı yanlış bir şekilde, Saint Sofia olarak bilinir. Ayasofya 6. yy. Bizans devri eseri olmakla beraber, ön misali olmayan, sonraki devirlerde de taklit edilmeyen Roma mimari geleneğine bağlı bir "deneme"dir. Dış ve iç görünüşteki tezat ve iri kubbe, Roma'nın mirasıdır. Dış görünüş zarif değildir, bir kabuk gibi yapılmıştır. Bunun tersine iç görünüm saray gibi görkemlidir, göz alıcıdır; yapı, dev bir "İmparatorluk" eseridir. Avlunun içerisindeki müze girişi, asırlar sonra yeniden kullanılmaya başlanan, batı yönündeki orijinal kapıdır. Girişin yanında önceki, ikinci binanın kalıntıları görülür. Vaktiz olamayanların girebildikleri dış koridor 5 kapı ile iç koridora, burası da 9 kapı ile kilisenin esas kısmına açılır. Ortadaki yüksek kapı imparatorluk kapısıdır. Bunun üzerindeki mozaik pano, 9. yy. sonunda yapılmıştır.

ÖRNEK

Virüsler bilinen en küçük mikroorganizmalardır. Çok küçük oldukları için ışık mikroskobu ile görülemeyip ancak elektron mikroskobu adı verilen özel bir mikroskopla görülebilir. Virüsler ne canlı ne de cansızdırlar. Beslenme, hareket gibi canlılık belirtisi gösteremedikleri için cansız, kendilerine özgü kalıtsal bilgileri taşıyan yapıları olduğu ve bir başka canlının hücrelerinde üreyebildikleri için de canlı olarak kabul edilirler. Virüslerin gösterebildiği tek canlılık faaliyeti başka bir canlının vücudunda üremesidir. Virüsler ancak canlı vücudunda yaşayabilir. Virüsler, yaşamak için canlının belli bir hücrelerine yerleşirler ve burada çoğalırlar. Virüslerin en önemli özelliklerinden biri de pek çok hastalığa sebep olmasıdır. Virüslerden korunma yolu ise virüsün sebep olacağı hastalığa karşı önceden aşı yaptırmaktır.

ÇÖZÜM

Yukarıdaki parçada, virüsler hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Aşağıdaki paragrafta cirit oyunu hakkında açıklayıcı bilgi verilmiştir.

ÖRNEK

Cirit, bir diğer deyimle çavgan, Türklerin yüzyıllardan beri oynadıkları bir ata oyunudur. Türkler, Orta Asya'dan Anadolu'ya bu atlı oyunu da doludizgin beraberlerinde getirmişlerdir. Türkler için at, mukaddes ve vazgeçilmez bir unsurdur. At sırtında doğar, at sırtında büyür, at sırtında savaşır, at sırtında ölürlerdi. Cirit oyunu, Türklerin en büyük töreni ve sportif oyunu idi. Daha sonra 16. yüzyılda Osmanlı Türkleri tarafından bir savaş oyunu olarak kabul edildi. 19. yüzyılda bütün Osmanlı ülkesi ve saraylarının en büyük gösteri sporu ve oyunu oldu. Cirit, aynı zamanda tehlikeli bir oyun olduğundan 1826 yılında II. Mahmut tarafından yasaklandı. Fakat daha sonra yine Osmanlı ülkesinin başta gelen meydan ve savaş oyunu olarak her tarafa yayıldı. Cirit, daha 40-50 yıl öncesine değin Anadolu'da yaygın bir oyun olduğu hâlde son yıllarda sadece Balıkesir, Söğüt, Konya, Kars, Erzurum ve Bayburt yörelerinde yaşamaya devam etti. 20-25 yıldan beri Konya ve Balıkesir'de tarihe karıştı.

ÖRNEK

Birbirlerini çok yakından tanıyan kişiler arasında gidip gelen mektuba özel mektup denir. Kişiden kişiye yazılan bu mektuplar içten ve senli benli bir dille oluşturulmalıdır. Böyle mektuplarda bir plana sıkı sıkıya bağlanmak gerekmez ancak bu, belli sıranın izlenmeyeceği anlamına da gelmez. Özel mektuplarda hitap, gövde, sonuç bölümleri olur. Resmî kuruluşların birbiri arasında yazışmaları ya da bu kuruluşlara sunulan dilekçeler resmî mektup adını alır. Özel kurum ve kuruluşlar arasındaki yazışmalar ise iş mektubu olarak tanımlanabilir. Özel mektupların yazarı bir şair, romancı, öykücü ise ortaya edebî mektup dediğimiz tür çıkar. Bir kişiden başka bir kişiye yazılan ama herkesin okuması için gazete ve dergilerde yayımlanan mektuplar da vardır. Bunlara açık mektup denir ki bunlar da düşünsel ve yazınsal mektuplar arasında yer alır.

Yukarıdaki paragrafta mektup türü hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

ÖRNEK

Dünyada emsali görülmemiş bir köpek türü olan KANGAL ÇOBAN KÖPEKLERİ, Türkiye’de ve yabancı devletlerde haklı bir üne sahiptir. Özellikle İngiltere ve Amerika’da bu köpekleri sevenler tarafından dernekler kurulmuş, yarışmalar yapılmıştır. KANGAL ÇOBAN KÖPEKLERİ çok cesur, gayet hızlı ve çeviktirler. Kadın ve çocuklara karşı gayet muhlis, kötü niyetli kişilere karşı son derece caydırıcı bir silah olan KANGAL köpekleri çok zeki, öngörülerini kuvvetli ve sahibine aşırı bağlıdır. Sahibi tarafından azarlandığı zaman suçlu bir çocuk gibi başını öne eğip, affedilmeyi bekler. Hislerini yalnız hâl, hareket, mimik ve jestlerle değil çıkardıkları çeşitli tonlardaki havlamalarla belli ederler. KANGAL ÇOBAN KÖPEKLERİ görevlerine çok sadıktır. Şöyle ki; dağda sürüden ayrılan veya geride kalan koyunun başında günlerce aç ve susuz bekledikleri KANGAL çiftçileri tarafından anlatılmaktadır.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama B) Betimleme
C) Öyküleme D) Tartışma
E) Benzetme

ÇÖZÜM

Bu parçada KANGAL ÇOBAN KÖPEKLERİ hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

Cevap A

ÖRNEK

Deneme, bir yazarın belli bir konuya ilişkin kişisel duygu ve düşüncelerini anlattığı metinlere denir. Bu tür ilk yazıları 16. yüzyılda Fransız yazar Montaigne yazdı ve Essais (Denemeler) adıyla yayımladı. Bugün birçok ülkede ilgiyle okunan edebiyat türünün de adını koymuş oldu. Deneme, yazarın belli bir konuda görüşlerini kısa biçimde anlattığı edebiyat türüdür. Denemelerde, edebiyat, sanat, insanlar, gelenekler, hatta günlük olaylar gibi değişik konular ele alınabilir. Türk edebiyatına deneme türü, Batı edebiyatlarının etkisiyle Tanzimat’tan sonra girmiş ve Cumhuriyet’ten sonra gelişmiştir. Yakup Kadri, Ahmet Haşim, Falih Rıfkı, Nurullah Ataç aynı zamanda başarılı deneme yazarlarıydı.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Betimleme B) Açıklama
C) Tartışma D) Karşılaştırma
E) Öyküleme

ÇÖZÜM

Yazar parçada “deneme” hakkında bilgiler verilmiş, açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.

Cevap B

TARTIŞMACI ANLATIM

Tartışmacı anlatımda bir konuyla ilgili kanırları değiştirmek, karşıt düşünceleri çürütmek ya da onların yerine yenisini koymak amaçlanır.

Tartışmacı anlatımı, açıklayıcı anlatımdan ayıran yön, okuyucunun ya da dinleyicinin yerleşmiş kanılarını, düşünce ve davranışlarını değiştirmeye yönelmesi, savunulan düşüncenin doğruluğunu kanıtlamaya çalışmasıdır.

Tartışmacı anlatım biçiminin uygulanabilmesi için öne sürülen önermenin tartışmaya, delillerle kanıtlanmaya uygun olması gerekir. Herkesin üzerinde anlaşıldığı bir düşünce bu yolla işlenmez. Ancak böyle bir düşünce yerleşmiş anlayışlara aykırı bir taraf bulunduğu zaman tartışmacı anlatımla işlenebilir.

Yazarın sık sık sorular sorup bunlara yanıtlar vermesi, bu anlatımın ayırt edici bir başka özelliğidir. Tartışmacı anlatım, bilimsel inceleme ve araştırmaya dayalı yapıtlar başta olmak üzere eleştiri, fıkra, deneme, makale, röportaj gibi yazı türlerinde de sık sık rastlanan bir anlatım biçimidir.

Tartışmacı anlatımın özellikleri:

- Eleştirel bir bakış açısıyla yazılırlar.
- Anlatım tarzı sohbete varabilir.
- Kesin, kanıtlanmış bilgiler kullanılır.
- Düşünce ve duygular kısa ve kesin ifadelerle dile getirilir.
- Dil ve ifade sade, gösterişsiz ve pürüzsüzdür.
- Gereksiz ifadelerle yer verilmez. Anlaşılması güç ve karmaşık cümleler kullanılmaz.
- Savunulan ve karşı çıkılan görüşlere yer verilir.

Aşağıdaki parçada tartışmacı üsluba yer verilmiştir. Altı çizili ifadelerle dikkat edilirse tartışmacı üslubun özellikleri anlaşılabilir.

ÖRNEK

Şiirden şair, resimden ressam anlarmış, eleştirmeci değil... Böyle diyenler ne dediklerini biliyorlarsa eserlerini ortaya çıkarmamalıdır. Şiirlerini şairlere, resimlerini resamlara gösterebilirler. Buna gelmiyorlar, kitapları, resimleri beğenilecek, satın alınacak, bu parayla geçinecekler, bir gün zengin bile olacaklar. Kimden alacaklar o parayı? Sizden, benden; anlamayanlardan, sanat gücü olmayanlardan. Şiiri eleştirmen anlayamaz demek, okuyucu anlayamaz demektir. Eleştirmen, herhangi bir okuyucudan başka nedir ki? Ne üstündür herhangi bir okuyucudan, ne de aşağı. Yalnız herhangi bir okur, okuduğu kitap üzerine düşündüklerini yazmaz, eleştirmen yazar. Yazması mı onun anlamadığını gösteriyor?

ÖRNEK

Yetenek yönünden daha üstün özelliklere sahip olan sanatçıların, sosyal insan olarak insani yönlerinin de eksiksiz olması gerekmez mi? Onlar toplumun önemseydiği ve değer verdiği öğreten, aydınlatan, örnek olan insanlar değil midir? Sanatçı sanatını yeri geldiğinde sanat için yaparken yeri geldiğinde insanlık için insanlık yararına yapan insandır. Yaşadığı toplum için toplumsal sorunları dile getiren, onlar adına hesap soran ve sorgulayan, iyilik ve güzellik adına muhalefet eden insandır. Elbette ki sanat göreceli ve çeşitliliği bol olan bir türdür. Yani bir sanatçı, salt kendi kimliği ile örtüşen sanatçıdır. Ama bir yere kadar sanatçıdır. Oysa sanat denilen kavram kimliksizdir, öznedir ve bütün insanlığa hitap etmelidir. Günümüzde herkesin sanatçı kimliğini bu kadar kolay elde ettiği bir toplumda, sanatçı kimliğini tartışmanın yararı ne olabilir diye düşünüyorum? Sanatçının kimliğini konuşurken onun sanatını kendi kimliğinden bağımsız nasıl değerlendirebiliriz? Elbette değerlendiremeyiz... İşte bu noktada olmazsa olmazlardandır kişilik kavramı... Kimliği ortaya çıkaran en önemli yapı taşlarından biridir. Başta kişilik olarak bir değer varsa arkasına koyacağınız kariyerler ancak o insanın kıymetini artırabilir. Kişilik değeri yoksa kariyerlerin de bir önemi yoktur.

Yukarıdaki paragrafta bilgi verme, bir düşünceyi ispatlama, karşıt yargıyı çürütme söz konusudur.

Tartışma, çok yaygın olarak kullanılan bir anlatım biçimidir. Örneğin; deneme, fıkra, makale, söyleşi ve eleştirilerde; konuşma ve konferanslarda kısaca görüş ayrılığını gidermek için yapılacak her türlü anlatımda yer alır.

Tartışmacı anlatım biçimi uygulanırken düşünceyi geliştirme yollarından tanık gösterme, kanıtlama, örnekendirme kullanılabilir. Bu anlatıma kanıtlayıcı anlatım denmesi ise bundandır.

ÖRNEK

“İnsan nedir?” sorusuna, insan önce tek bir kişidir, bireydir diye cevap verebiliriz. Ancak birey olan insanın kökeni toplumdur. Aristoteles: “İnsan toplumsal bir canlıdır.” der. Bu düşüncenin ışığı altında insanı toplumsal bir varlık olarak belirlersek insanın yaşamını da toplumsal yaşamdan soyutlamak mümkün olmaz. Sanat fenomenine katılan, onun oluşmasına yardım eden insan, böyle toplumsal bir varlık olduğuna göre onun ürettiği sanat yapıtı da toplumsal bir ürün olacaktır. Sanat bireysel olarak insan bilincinde aracısız bir şekilde doğar, anlam kazanır. İnsan emeğinin bir ürünüdür. Ancak herhangi bir ürün değildir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama B) Betimleme
C) Öyküleme D) Tartışma
E) Benzetme

ÇÖZÜM

Bu parçada insanın ne olduğu sorusu sorularak bir sorun ortaya konmuştur. Farklı yargılar ortaya konarak tartışma üslubuyla anlatılanlar geliştirilmiştir.

Cevap D

BETİMLEYİCİ ANLATIM (TASVİR ETME)

Yazıda anlatılan bir insanın, bir yerin, bir eşyanın veya manzaranın ince ayrıntılarıyla işlendiği paragraflardır. Bu tür paragraflarda bir bakıma yazı ile resim yapılır. Bu yöntemde gözlem, en önemli unsurdur. Yazar, gördüğü ayrıntıları okuyucuya ayrıntılarıyla aktarır. Okuyucunun zihninde betimlenen yer oluşturulmaya çalışılır. Varlıkların ayırıcı yönleri ortaya konulurken sıfatlardan yararlanılarak okuyucuda izlenim uyandırılmaya çalışılır.

Betimlemede anlatıcı, canlı ve cansız varlıkları anlatırken onları birbirinden ayırarak özgün niteliklerini bulmaya, göstermeye çalışır.

Yazarın dış dünya ile ilgili gözlemlerini okuyucunun gözünde canlanacak şekilde anlatması ile oluşan anlatım tekniğine **betimleyici anlatım** denir. Görselliğin daha ağır bastığı bu anlatıma **tasvir** de denmektedir.

Betimlemede bir doğa parçası, bir bahçe, bir ev, bir dağ, hatta iç ve dış özellikleri ile bir insan ayırt edici yönleri ile anlatılabilir.

BETİMLEYİCİ ANLATIMIN ÖZELLİKLERİ

- Varlıkların değişik yönleri anlatıldığından betimlemelerde sıfatlar çokça kullanılır.
- Kişinin iç dünyasını anlatan betimlemelere tahlil (ruhsal portre) denir.
- Kişinin dış görünüşünü anlatan betimlemelere fiziksel (simgesel) portre denir.
- Roman, hikâye, tiyatro, gezi yazısı, şiir gibi türlerde kullanılır.
- Kelimenin yan ve mecaz anlamına yer verilebilir.
- İzlenim kazandırmak amacıyla yazılır.
- Değişik duylara seslenen özel ayrıntılar üzerinde durulur.
- Ayrıntılar subjektif veya objektif olarak verilebilir.
- Amaç sanat yapmaktır.

ÖRNEK

Arap atı MÖ 2000 yıllarından beri Arap Yarımadası ve çevresinde tanınmakta ve yetiştirilmektedir. Bugün yeryüzünde mevcut olan at ırklarının en eski olup atların ıslah edilmesinde ve ortaya çıkarılmasında büyük rol oynamıştır. Arap atı morfolojik olarak vücut yapısındaki harmoni ile dikkatleri üzerinde toplar. Safkan Arap atının görünümündeki çarpıcı zarafeti, harikulade vücut ölçüleri içinde küçük, bazen hafif bir içbükeylik gösteren asil başı, boyun, bel, sağrı, ayak, bilek ve tırnaklardaki uyum, her an hareketli ve kıvrımlı ince küçük kulaklar, gurur dolu büyük gözler, hassas ve hareketli burun delikleri, ince uzun ve kavisli boyun, ipek gibi ince yumuşak deri, kılları parlak ve dalgalı yele, kısa bel, yuvarlak ve ahenkli sağrılar üzerlerinde uyumlu adaleler, aksiyon hâlinde daima kalkık ve kavisli kuyruk, en önemli özelliğidir.

ÇÖZÜM

Bu parçada Arap atıyla ilgili fiziksel özellikler betimlenmiştir.

ÖRNEK

Seyyar satıcılar, karanlığın yer tezgâhlarındaki mallarının defolarını görülmez kıldığı için memnun... Kesilen ağaçların duvar diplerine yüz üstü yatırıldığı kaldırımlar daralmış. Akşam yürüyüşüne çıkanlar, ehli keyif izleyici topluluğu içinden güçlkle geçiyor. Kesilmiş bir ağaç gövdesi bitişiğinde bir kedi ölüsü... Önlüğü çemen kokuları yayan bir pastırmacı, dükkânını kapatmak üzere, kaldırıma çıkardığı camekânlı tezgâha dizdiği pastırmaları topluyor. Karşı kaldırımda fırının vitrindeki ekmeklerin üstü beyaz bir bezle örtülmüş.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme - öyküleme
- B) Öyküleme - örnek verme
- C) Betimleme - açıklama
- D) Açıklama - öyküleme
- E) Açıklama - örnek verme

ÇÖZÜM

Verilen parçada varlıkların ayırıcı yönleri verilerek betimlemeye ve öykülemeye yer verilmiştir.

Cevap A

Betimlemeler sanatsal ve açıklayıcı betimleme olmak üzere ikiye ayrılır.

a. SANATSAL BETİMLEME (İZLENİMSSEL)

Varlıkların niteliklerini, bu niteliklerin duylarımızda oluşturduğu izlenimleri belirttiğimiz betimlemelerdir.

Bu tür betimlemelerde yazar, öznel tavırlarla varlıkların ayrıntılarını ortaya koyar. Okuyucunun duygularını harekete geçirir. Benzerlik ve farklılıklar ortaya konur.

İzlenimsel betimleme daha çok roman, öykü gibi türlerde kullanılır.

b. AÇIKLAYICI BETİMLEME

Daha çok bilgi vermeye yönelik betimlemelerdir. Bu tür betimlemelerde ayrıntıların verilmesinde öznel ve sanatsal ifadeler kullanılmaz. Nesnel bir tutumla varlıkların özellikleri anlatılır.

ÖRNEK

Şehrin, ayakta kalmayı başarmış eski taş binaların bulunduğu semti bitpazarı diye anılmaya başlamış, o güzelim evlerin birçoğu tavuklara kümes olmuştu. Selçuklu kümbetlerinin, tarihî açık hava tuvaletlerine dönüşmesine; tarihî kale surlarının, önlerine dikilen iğrenç beton binalarla gölgelenmesine, yıllara meydan okuyan o güzelim süslemelerinin tenekeden uyduruk sucuk, pastırma reklamlarıyla kapatılmasına ses çıkarmayan bir zihniyet ulu bir dağın feryadına mı kulak verecekti. Kumlar çekilmeye dağın eteği çepeçevre kirletilmeye devam edildi.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme B) Öyküleme
C) Açıklama D) Tanımlama
E) Örnek verme

ÇÖZÜM

Verilen parçada varlıkların ayırıcı yönleri verilmiş, betimlemeden yararlanılmıştır.

Cevap A

ÖYKÜLEVİCİ ANLATIM

Okuyucuyu bir olay içinde yaşatmaya yönelik anlatım biçimidir. Öyküde olay kadar zaman, mekân, kişiler de önemlidir. Ancak öykülemeye dikkat edeceğimiz ve üzerinde duracağımız unsur olaydır.

ÖYKÜLEVİCİ ANLATIMIN ÖZELLİKLERİ

- Olaylar birinci şahsın ağzından ya da 3. şahsın ağzından anlatılabilir.
- Kişi, mekân ve zaman; olay ve olay örgüsünü oluşturmak için kullanılan öğelerdir.
- Öyküleyici anlatım hikâye, roman, anı gibi metin türlerinde kullanılır.
- Öyküleyici anlatımda bir olayın olması şarttır.
- Hem yaşanmış hem kurgulanmış olaylarda olay zinciri vardır.
- Sanat metinlerinde anlatıcı kurmaca kişi, öyküleyici metinlerde ise gerçek bir kişidir.

ÖRNEK

Sandalın kaptanı evin merdiveninden aşağı indi, ev sahibini selamladı, yukarı çıktılar. Birinci katta onunla birlikte ince yapılı, süslü localarla çevrili avluyu dolaştı. Oğlanlar saygı işareti anlamına gelen bir uzaklık bırakarak arkalarından gelirken kaptan ve ev sahibi evin arka tarafındaki serin ve büyük bir odaya girdiler; bunun karşısında başka ev yoktu, yalnız çıplak, gri siyah bir kaya duvarı göze çarpıyordu. Sedyeciler, sedyenin baş tarafına birkaç uzun mumu dikmek ve yakmak işiyle uğraşıyorlardı ama bunun sonucu aydınlık meydana gelmedi, yalnızca biçimsel olarak önceden var olan gölgeler kıpırdadı ve duvarlarda oynadı. Sedyenin üstünden örtüyü kaldırdılar, içinde saç sakalı yabansı biçimde birbirine karışmış, teni güneşte yanmış, avcıya benzeyen bir adam yatıyordu. Hareketsiz yatıyordu, görüldüğü kadarı ile soluk almiyordu, gözleri kapalıydı, gene de onun bir ölü olabileceğini yalnızca çevresi sezdiriyordu. Adam sedyeye yaklaştı, elini orada yataının altına koydu, sonra diz çöküp dua etti. Kayıkçı odayı terk etmeleri için taşıyıcılara işaret verdi, çıktılar, dışarıda toplanmış olan çocukları dağıttılar ve kapıyı kapadılar. Ancak bu kadar sessizlik adama hâlâ yeterli görünmüyordu, kayıkçıya baktı, kayıkçı anladı ve yan kapıdan bitişik odaya geçti. Sedyedeki adam derhâl gözlerini açtı, yüzünü adama çevirdi.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme B) Açıklama
C) Karşılaştırma D) Tanımlama
E) Karşılaştırma

ÇÖZÜM

Bu parçanın anlatımında olayların oluş sırasıyla verilmesi söz konusudur.

Cevap A

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

İyi ve başarılı bir yazı, iyi anlatılmış bir yazı demektir. Bir yazının ya da yapının konusu ne denli ilginç olursa olsun, eğer anlatımı iyi değilse o yazı okurun ilgisini çekmez, beğenilmez. İyi anlatım da birtakım üstün nitelikler taşır.

Önceki konuda, yazar düşüncesini ortaya koyarken belirli bir teknikle verir demiştik. Yazarın bu düşünceyi inandırıcı kılmak amacıyla yararlandığı yollara düşünceyi geliştirme yolları adı verilir.

TANIMLAMA

Tanımlama anlatıma yoğunluk katar. Söz konusu varlığın, bir nesnenin ya da bir kavramın özel ve değişmez niteliklerini sıralayarak onu tanıtmak belirginleştirmektir. Tanımlama, daha çok açıklayıcı ve tartışmacı anlatım biçimlerinde kullanılan bir düşünceyi geliştirme yoludur. Tanımlama "... nedir, neye denir?" sorularının karşılığıdır.

ÖRNEK

İyi bir yazıda canlılık, özlülük ve denge gibi nitelikler bulunmalıdır. Canlılık, anlatımın hareketli olması, konunun gözler önüne serilmişçesine özellik taşımasıdır. Özlülük, söz ve yazının az sözcük ile isteneni verebilmesidir. Denge ise yazının ya da sözün tümündeki öğelerin, ana fikrin çevresinde orantılı olarak bulunmasıdır.

ÇÖZÜM

Verilen parçada "canlılık, özlülük ve denge" kavramlarının tanımladığını görmekteyiz.

ÖRNEK

Dil, insanların düşündüklerini, duyduklarını bildirmek için kullandıkları, sözcükler ve işaretlerden oluşan bir anlaşma aracıdır. Ancak herhangi bir araç değildir. Bir ulusun kimliğini belirleyen, duygu ve düşünce dünyasını besleyen en önemli etkidir. Aynı zamanda ulusal kimliği yansıtan bir ayna gibidir. Bu ayna kirlenirse toplumsal varlığımız da kirlenir, işte bu gerçeklerden yola çıkarak bütün ülkede ana dili bilincini ve duyarlılığını besleyip geliştirme çabası içinde olmalıyız. Çünkü bir dili yozlaştırmaktan kurtaracak güç, yasalar ve yasaklamalar değil; o dili konuşan toplumun dil bilinci ve duyarlılığıdır.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinde yararlanılmıştır?

- A) Tanımlamadan
- B) Örneklendirmeden
- C) Karşılaştırmadan
- D) Tanık göstermeden
- E) Sayısal verilerden

ÇÖZÜM

Parçanın anlatımında "Dil nedir?" sorusunu sordumuzda cevap alabiliyoruz. Dilin tanımı yapılarak tanımlamalara yer verilmiştir.

Cevap A

ÖRNEKLENDİRME

Yazar ortaya koyduğu düşünceyi ispatlamak amacıyla düşüncesine uygun örnekler verebilir. Örneklendirme yoluyla, soyut olan düşüncesini somutlaştırmış olur. Genellikle soyut bir düşünceyi ya da kavramı somutlamak; onu görünür, bilinir kılmak için bir yapıtı, bir kişiyi, bir olayı paragrafta aktarmaya örnekleme denir. Örnekler, bir paragrafın daha çok gelişme bölümünde yer alır. Çünkü bu bölümde konu açılacak ve ona somutluk ve inandırıcılık kazandırılacaktır.

TANIK GÖSTERME

Paragrafta ele alınan düşünce için o konuda söz sahibi olan herhangi bir şahsın bir sözünü paragrafta kullanmaya tanık gösterme denir.

Tanık göstermede alıntı yapma söz konusu olabileceği gibi, tanık gösterilen kişinin sözlerinin yazarca aktarılması da söz konusudur.

ÖRNEK

Kendi çağımızın ödevini, sorumluluğunu taşıyıp "güzel yarınlar" için uğraş verdiğimiz sürece, doğa da insan doğamız da temiz ve mutlu bir dünyada yaşayacak. Bilinçli gelecek kuşaklar da hem kendi çağına, hem de yarınlar için, atalarından kalan mirası, bir bayrak yarışçısı sorumluluğuyla kendilerinden sonraki kuşağa vermenin huzuru içinde olacaklardır. Gorki, "Kuşlar nasıl uçmak için yaratılmışsa insanlar da mutlu olmak için yaratılmışlardır." der. Düş kurmak bir yana, akılsal eğitim - öğretim sürecini işlevselleştirirsek ne açlık ne yoksulluk ne de savaşlar kalır.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme
- B) Tanık gösterme
- C) Betimleme
- D) Açıklama
- E) Örneklendirme

ÇÖZÜM

Parçanın anlatımında mutlu bir dünyada yaşamak ve mutlu olmak düşüncesi üzerinde durulmuştur. Bu tezin ispatlanması için Gorki'den bir cümle alıntı yapılarak tanık göstermeye başvurulmuştur.

Cevap B

H
I
Z

V
E

R
E
N
K

KARŞILAŞTIRMA

Nesneler, kavramlar, olay ya da durumlar arasındaki benzerliklerin veya farklılıkların dile getirilmesidir. Dolayısıyla karşılaştırma, yalnızca iki kavram arasındaki karşılıkları gösterme değildir. Benzerlikleri gösterirken de karşılaştırmalardan yararlanılabilir. Böylece sözü edilen kavram daha görünür, daha somut bir özellik kazanmış olur. Karşılaştırmalarda; en, daha, çok, daha çok, ne var ki, oysa, ise, buna karşılık gibi ifadeleri görürüz.

ÖRNEK

Hayvanların koşullanmaya ve deneme yanılma etkinliğine dayanan öğrenmeleri yanında, insan öğrenmesinin ayrı bir niteliği vardır. İnsanın her öğreniş aşaması bedence belirli bir olgunlaşmayı gerektirir. Söz gelimi; konuşmayı öğrenmek yalnız ses çıkarmak değildir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi söz konusudur?

- A) Tanımlama B) Tartışma
C) Öyküleme D) Betimleme
E) Karşılaştırma

ÇÖZÜM

Verilen parçanın anlatımında insan öğrenmesi ve hayvan öğrenmesi karşılaştırılmıştır.

Cevap E

ÖRNEK

İnternet medyanın bir parçasıdır ancak çok seçeneğe sahip olması açısından medyadan daha üstündür. İnternette geri beslenme açısından müthiş bir olanak mevcut. Çok seçenek olduğu için insanları geleneksel medya gibi bir tutamazsın. Bir gazeteyi al demekle, bir siteyi izle demek arasında çok büyük fark vardır. İnsan medyaya kıyasla internette sürekli yeni şeyler keşfediyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Betimleme B) Karşılaştırma
C) Öyküleme D) Tanımlama
E) Örneklendirme

ÇÖZÜM

Verilen parçanın anlatımında internetin geleneksel medyayla karşılaştırılması söz konusudur.

Cevap B

BENZETME

Bir durumu, bir kavramı açıklarken bilinen ve ondan daha etkin benzerinden yararlanmaya **benzetme** denir. Yazılarda düşüncenin açıklığa ulaştırılması için benzetmeden yararlanılabilir.

Benzetme paragraflarında asıl anlatılmak istenen benzeyendir. Benzetmeye başvurmak; somutlama yapma ve inandırıcılığı artırmak isteğinden ortaya çıkar. Anlatılmak istenenin herkesin gözünde canlanması istenir.

Bir paragrafın benzetme sayılabilmesi için, tüm verilerin bir benzetme kalıbına sokulabilmesi gerekir.

ÖRNEK

Demir yolu boyunca katarlarıyla uzanmış bu kara makine, eski zaman canavarlarını andırıyordu. Yorulmuş bir koca dev gibi hırıltılarla, sanki zorlukla hareket ediyordu. Zifiri karanlığı delen tepegöz ışığı, etrafı gündüz gibi aydınlatıyordu. Etrafına korkular salmak istercesine, her eklem yerinden bir buhar demeti fışkırıyor, fışkırıyor, fışkırıyordu. Bu karlarla kaplı kış akşamında istasyona ulaşan bu lokomotif, demirden bir makineden daha çok, uzun süren bir çakal saldırısını savmış bir yorgun canavarı hatırlatıyordu.

ÇÖZÜM

Verilen parçada tren, bir deve ve canavara benzetilmiştir.

DUYULARDAN YARARLANMA

Betimleyici anlatımları güçlendirmek için beş duyuya ilişkin ayrıntılara yer verilir. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Görme duyusuna ilişkin kavramlar: Siyah, iri, üç metre yüksekliğinde, köpüklü sular...
- Dokunma duyusuna ilişkin kavramlar: Sert, yumuşak, sıcak, soğuk, serin, ılık...
- Tatma duyusuna ilişkin kavramlar: Ekşi, acı, tatlı, lezzetli, tuzlu...
- Koklama duyusuna ilişkin kavramlar: Mis gibi kokuyor, burnumun direği kırıldı, rahatsız eden bir koku...
- İşitme duyusuna ilişkin kavramlar: Vızıltı, gürültü, bağırarak konuşan adam, kulakları ferahlatan tatlı bir ses, çağıldayarak akan ırmak...

Duyularla ilgili ayrıntıları bulurken duyu aktarımı yapıp yapılmadığına dikkat ediniz. Duyu aktarımı varsa ayrıntı hangi duyuya aktarılmışsa artık oraya ait bir ayrıntıyı yansıtır.

Söz gelimi: “Kadife gibi bir sesi vardı, tatlı bir gülümseme bulunurdu yüzünde hep, asla sert konuşmaz, sesini yükseltmezdi.” ifadesinde “kadife gibi ses” ve “sert konuşmaz” işitmeyle ilgili ayrıntıları, “tatlı bir gülümseme” ise görme ile ilgili ayrıntıları yansıtmaktadır.

KİŞİLEŞTİRME

İnsana ait herhangi bir kişilik özelliğinin insan dışı herhangi bir varlığa verilmesidir. Bu özellikler ağlama, üzülme, neşelenme, darılma, küsme, kin tutma, somurtma, sorumlu olma, unutmama, heyecanlanma gibi özelliklerdir.

SAYISAL VERİLERDEN YARARLANMA

Yazar, düşüncesini inandırıcı kılmak için bazı sayısal verilerden yararlanır. Okuyucu bu şekilde okuduğu metne daha da inanmış olur.

ANLATIMIN NİTELİKLERİ - ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

ÜSLUP (BİÇİM)

Sanatçının yazım tekniği (yöntem, tarz, metot), kelime seçimindeki ve cümle kuruluşundaki kendine özgürlük; görüş, duyuş ve anlatış özelliğidir. Sanatçının dili kullanma biçimi, anlatım şekli üslubu oluşturur. Bir eserdeki cümlelerin uzunluğu, kısalığı; sanatçının sözcük seçimi, sanatlı ya da yalın anlatımı üslup ile ilgilidir.

Üslup, edebî değerlerin en uç noktasında yer alır. Edebî eserde üslup; dalgıcı -yani okuru- dibe çeken esrar, dipteki balığı yüze çıkaran ışıık ve oksijen gibidir. Okur, edebî eseri, konusu yahut mesajı için olduğu kadar, üslubu sebebiyle de tekrar tekrar okuma isteği duyar. Dikkatli bir okur ise bu en derin tabakayı “Nasıl anlatıyor?” sorusuna cevaplar arayarak onunla çözer ve eserin mesajına ulaşır.

AKICILIK

Aktarılabacak düşüncenin, durumun, duygunun özelliğine göre uzun ve kısa cümlelerin kusursuz bir uyum ve bütünlük içinde sıralanması akıcılığı oluşturur. Ayrıca yeri geldiğinde, yazıyı tekdüzeliğten kurtarmak için devrik cümleler de kullanılabilir. Birbirlerini olumsuz etkileyerek söyleyişi (telaffuz) güçleştiren sesler bir arada kullanılmaz. Böylece arka arkaya kolayca söylenebilen cümlelerle metinde akıcılık sağlanır.

DURULUK

Bir anlatımda gereksiz sözcük ya da eklerin kullanılmaması duruluktur. Bir sözcüğün cümleden çıkarılması anlamı bozmuyor, daraltmıyorsa o sözcük gereksizdir.

AÇIKLIK

Bir anlatımda her okuyan aynı anlamda birleşiyor, farklı anlamlar çıkarmıyorsa o anlatım açıktır. Sözcüklerin yerinde kullanılmaması, uygun yerde virgül kullanılmaması, çelişen sözcüklerin kullanılması, açıklığı yok eder. Bir eserde/cümlede açıklığın bulunmaması anlatım bozukluğuna yol açar.

YALINLIK (SADELİK)

Sade, içten bir anlatıma yönelerek süsten, işlevsiz edebî sanattan kaçınıp doğal bir anlatıma önem vermektir.

YOĞUNLUK

Yoğun eserlerin en büyük özelliği anlam derinliği ve çağrışım zenginliğidir. Az sözle derin düşünceleri çağrıştırmaktır.

DOĞALLIK

Duygu ve düşüncelerin içten bir biçimde konuşma diliyle yansıtılmasıdır. Yapmacıklıktan kaçınılır.

ÖZLÜLÜK

Düşüncenin özünün gereksiz uzatmalardan kaçınılarak ayrıntıdan uzak verilmesidir. Yoğunluk ile çok yakın bir anlamı vardır.

ÖZGÜNLÜK

Bir sanatçının, taklit olmayan ve taklit edilemeyen eserleri özgündür. Duygu ve düşüncelerin “sanatçıya özgü bir üslup” oluşturacak biçimde sunulmasıdır.

TUTARLILIK

Sözcükler ya da cümleler arasında anlam, kullanım ve söz dizimi açısından çelişmezlik ilkesine uyulmasıdır.

İNANDIRICILIK (SAHİCİLİK)

Duygu ve düşüncelerin mantık çerçevesi içinde samimi bir biçimde aktarılmasıdır. Okuyucuya “olmuştur veya olabilir” duygusu veren anlatımdır.

ETKİLEYİCİLİK

Bir eserin okuyucuda etkili olmasıdır. Okurun, bir kitabı okuduktan sonra düşüncelerinde değişiklik olmuşsa etkileyicilik söz konusudur.

SÜRÜKLEYİCİLİK

Sanatçının, merak unsurunu artırarak kitabı elden bırakılamayacak hâle getirmesidir.

EVRENSELLİK

Ulusal olandan hareketle tüm insanlığı ilgilendiren bir durum ya da kavrama ulaşılmasıdır.

OBJEKTİFLİK

Olayları tarafsız, ön yargısız, ayrımsız görebilmek ve eserinde, öncelikle objektifin gördüğü fotoğrafı yansıtmak ve sonra da buna yaratıcılığını ve insani duygularını katabilmektir.

8

Bu testin çözüm süresi 7 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Akşam vapuru, adaların küçük iskelelerine teker teker uğramış, ışıkları seyrede seyrede İstanbul'a ilerliyor. Kış rüzgârıyla çalkalanan deniz yüzünden kapılar çarpıyor; iskelede, sancakta rüzgâr uğulduyor. Koca vapurda bir otobüsün yarısını bile dolduracak kadar yolcu yok. Tenhaliğin keyfini çıkara çıkara sohbet ediyorlar. Adalardan İstanbul'un merkezine dönenler bu kadarcık işte. Yaz aylarında vapurları dolduran kalabalıklardan eser yok. Ne koltuğunun altına top sıkıştırmış, burunları güneşten yanmış çocuklar ne de koridorlara yaydıkları piknik örtülerine oturmuş ana babalar... Mevsim, İstanbul'un başka hiçbir yerinde bundan daha büyük söz hakkına sahip olamaz.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
- B) Kimi durumları yeren bir havası vardır.
- C) İkilemeler kullanılmıştır.
- D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- E) Betimleyici anlatım ağır basmaktadır.

2. Eylül, adada en güzel ay. Poyraz daha insafli esiyor. Denizin bereketi artıyor; kalamar, sardalya kıyılara dönüyor. Asmalar mücevherlerini takıyor. Göz alabil-diğine uzanan yemyeşil bağlara eylül güneşinin sarı ışıkları düştüğünde izlenimci ressamların tablolarındaki manzaralar çıkıyor ortaya sanki. Yol kıyısındaki kekikler çiçekleniyor, ağaçlar ballı incirlerle donanıyor. Adanın çorak, ıssız güney kıyısındaki masmavi koyların çekiciliği artıyor. Hele bir de dolunay, alaca karanlıkta karşıdaki adanın üstünden dev bir balon gibi yükselmeyegörsün...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Eksiltili cümle kullanılmıştır.
- B) Benzetmeye başvurulmuştur.
- C) Koşul söz konusudur.
- D) Pekiştirmeli sıfata yer verilmiştir.
- E) Yinelemelere yer verilmiştir.

3. İstiklal Caddesi'nde sıcak bir temmuz günü. Geleneksel kıyafetli Maraş dondurmacısı herkesi şaşırtacak olağanüstü gösterilerle, bağırarak müşteri toplamaya çalışıyor. Uzun metal kaşıktan sarkan dev dondurma topunu büyük bir beceriyle savuruyor. Kaşıktan sarkan dondurma, sakız gibi uzuyor ama yere düşmüyor. "Milkshake"lere alışık yabancı turistler bu görüntü karşısında çığlık atıyor. Belki de bazıları bunun bir hile olabileceğini düşünüyor. Dondurmacının bu beyaz, sert ve elastiki mucizeyle yaptığı şaşırtıcı şakalardan sonra müşteriler hem damakları hem ruhları memnun, dükkânın önünü diğer müşterilere bırakıyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Olayları oluş sırasına göre verme
- B) Abartmaya başvurma
- C) Çeşitli duyularla algılanan ayrıntılardan yararlanma
- D) Düşünceleri örneklerle somutlaştırma
- E) Öznelliğe başvurma

4. Gediz Deltası'nın içlerine doğru ilerliyoruz. Hepsi bir anda çıkıyor karşımıza. İşte flamingolar! O da ne? Küçük karabataklar, kırlangıçlar, küçük ve büyük akbalıkçılar... İşte bir karaleylek! Tek başına, bizi görür görmez havalanıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.
- B) Sayıp dökmelerden yararlanılmıştır.
- C) İkilemeye yer verilmiştir.
- D) Konuşma havası taşımaktadır.
- E) Tartışmacı anlatımda faydalanılmıştır.

5. Kendi yaşantımı düşündüm; bulunduğum çevreleri, iş yerlerini, tanıdığım insanları... Boş verebilseydim, hiçbir şeye aldırmasaydım, üzülecek yerde gülseydim... Ama yapamadım, anlamamıştım yaşamın maskeli bir balo olduğunu. İnsanların her gün, her an değişik maskeler taktıklarını... Ben de kendime çeşitli maskeler hazırlamalıyım! Boy boy, renk renk... Yerine göre kullanmalıyım, duruma göre... Güleç, kızgın, asık suratlı, üzgün, perişan, mutlu... Hepsinin yeri geldi ama yapamadım. Hep kendi yüzümü taşıdım. "Binbir surat" denilen insanlar arasında maskesiz biri yaşayabilir miydi? Dayanabilir miydi?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Benzetmeden yararlanılmıştır.
- B) Öykülemeye başvurulmuştur.
- C) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.
- D) Örneklerden yararlanılmıştır.
- E) Karşıt kavramlar kullanılmıştır.

6. Dünyanın yedi harikası olur da üç kıtada yüzyıllarca hüküm sürmüş, altı yüzyılı aşan varlığından geriye olağanüstü bir kültür hazinesi bırakmış Osmanlının yedi harikası olmaz mı? Gerçi tarihçiler, sanat tarihçileri ve mimarlar varken en önemli yedi Osmanlı eserinin hangileri olduğuna ben karar verecek değilim. Ancak okuduklarımdan ve gördüklerimden hareketle tamamen kişisel bir beğeni listesi oluşturmamın önünde bir engel yok sanırım. İşte benden Osmanlının yedi harikası: Süleymaniye Külliyesi, Selimiye Camisi, Mostar Köprüsü, Mağlova Kemer, Kavalalı Mehmet Ali Paşa Camisi, Kubbetü's-Sahra, Hamidiye Çarşısı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleyici anlatım
- B) Tartışmacı anlatım
- C) Betimleyici anlatım
- D) Tanımlamadan yararlanma
- E) Kanıtlayıcı veriler kullanma

7. Yağmur yağarken gök gülerse hiç korkmam. Ses olsun yeter ki. Kuşlar ötüşerek uçuşsun gökyüzünde. Çaylar şekerli olsun ki kaşıklar şıkır şıkır sesler çıkarsın. Konuşulacak bir şeyler olsun. Dost olsun, arkadaş olsun; teyzeler, amcalar olsun. Evrenin boşluğuna bırakırken kendimizi, avuçlarımızda sınırsız kalbimiz olsun... Olsun, her şey olsun ama sessizlik olmasın.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Nesnel bir anlatımdan yararlanma
- B) Birden fazla duyuya seslenme
- C) Pekistirmeye başvurma
- D) Yinelemelere yer verme
- E) Devrik cümleyle yer verme

8. Yazmaya yeni başlayanların ilk ürünlerini, kuşların kanat alıştırmasına benzetirim. İlk uçuşlarla, kanat alıştırma ile ilgili ne güzel belgeseller yapılmıştır. Bu belgesellerde yavru kuşlar uçma aşamasına gelince ilkin başlarını yuvalarından dışarı çıkarır, şöyle bir bakarlar mavi boşluğa; uçma güdüler uyanmıştır, cıvıdayıp dururlar. Ama göze alamazlar uçmayı. Sonra annelerinin kılavuzluğuyla başlar; birlikte birkaç metreyi geçmeyen kısa uçuşlar yapar, yuvaya dönerler. Bu belgesellerde ilk uçuşlardan duyulan heyecandan, sevinçten de söz edilir. Cıvıldaşmalar, cıvıldaşmaların tınısındaki değişimler örnek gösterilir buna. Yazar, şair adayları için de gerçekten böyledir bu. İlk ürününü basılı görmekten duyulan sevince sınır çizilemez. Sıradan bir benzetme olacak ama tay tay duran, ardından ilk adımını atan çocukların duydukları bir sevinç vardır ya tıpkı ona benzer.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Olayları oluş sırasına göre verme
- B) Örnekten hareketle asıl düşünceye ulaşma
- C) Görsel ve işitsel öğelerden yararlanma
- D) Nitelendirmelere başvurma
- E) Karşıtlıklardan yararlanma

BU TESTİN CEVAP ANAHTARI SAYFA 42'DE

ÇÖZÜLEN SÜRE			
Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

MINİ HIZ CEVAP ANAHTARLARI

Paragrafın Ana Düşüncesi

Sayfa 9

Mini Hız 1	1. E	2. A	3. B	4. B	5. C	6. A	7. B	8. C
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Paragrafta Yardımcı Düşünceler

Sayfa 12

Mini Hız 2	1. B	2. B	3. A	4. D	5. E	6. C	7. E	8. A
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Paragrafın Yapısı

Sayfa 17

Mini Hız 3	1. C	2. A	3. E	4. C	5. E	6. A	7. E	8. A
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Paragrafı Bölme – Araya Cümle Ekleme

Sayfa 20

Mini Hız 4	1. C	2. C	3. D	4. C	5. B	6. A	7. C	8. A
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Paragraf Oluşturma

Sayfa 23

Mini Hız 5	1. D	2. A	3. D	4. D	5. C	6. A	7. E	8. D
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Düşüncenin Akışını Bozan Cümleler

Sayfa 26

Mini Hız 6	1. E	2. B	3. A	4. C	5. A	6. B	7. E	8. D
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Paragrafın Diğer Öğeleri

Sayfa 29

Mini Hız 7	1. D	2. B	3. C	4. B	5. C	6. D	7. A	8. B
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Anlatım Biçimleri ve Düşüncüyü Geliştirme Yolları

Sayfa 40

Mini Hız 8	1. B	2. E	3. D	4. E	5. B	6. B	7. A	8. E
---------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

H
I
Z
V
E
R
N
K

HIZ TESTLERİ

Bu testin çözüm süresi 25 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Sevgi, güven, acıma, saygı gibi duyguların bozulmadığı her devirde ve her yerde sanat ve edebiyat ciddiye alınmış, değer taşımıştır. Ciddiye alınmayan bir sanatın gerçek sanat olarak kabul edildiği hiçbir toplumda görülmemiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrası kuşağına giren yazarların çoğu, ciddilikten yoksundur. Ucuz yoldan üne kavuşmak için çocuk denecek yaşta olanların bile ağza alınmaz deyimlerle yüz kızartacak, sözde şiirler düzmeye; iri iri laflar ederek eleştiriler yazmaya kalkıştıklarını görmedik mi? Bıyıkları yeni terlemiş bir delikanlının "dünya sanatında" diyerek eleştirmeye başladığını okuyunca dünyanın avuca sığacak kadar küçüldüğünü görerek içim burkulmuştu.

Bu parçada üzerinde durulan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat ve edebiyatın bazı dönemlerde hiç de hak etmediği şekilde küçültüldüğü
B) Sanata ve edebiyata yeni başlayan kimselerin kendinden büyük yorumlara kalkışmaları
C) Ün kazanmak isteyen bazı sanatçıların sanatı basite indirgemeleri
D) Sanat ve edebiyatın ciddiyetle yapılması gereken bir iş olduğu
E) Yeni kuşaklara sanatın ve edebiyatın niteliklerinin tam olarak benimsetilmemesi
2. Biri doğuya gider, biri batıya; yolda rastladıkları ayrıntılara saplanır ve konudan ayrılırlar. Bir saat cenkleştikten sonra, neyi aradıklarını bilemez olurlar. Kimi konunun üstüne çıkmış, kimi altına inmiş, kimi de kenarında kalmıştır. Kimi bir kelimeye, bir benzerliğe takılır; kimi söylenene kulak bile vermeden bir şeyi tutturur ve yalnız kendi söylediklerini dinler. Başka biri de kendine güvenmediği için her şeyden kaçınır, hiçbir fikri kabul etmez; ta başından her şeyi karıştırır yahut da söz kızınsınca büsbütün susar ve bir daha ağzını açmaz; bilgisizliğini küskünlüğünün altında saklar; mağrur bir küçümseme ya da budalaca bir alçak gönüllülükle tartışmadan kaçır.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Bir tartışmada dikkat edilmesi gereken kurallar var mıdır?
B) Tartışmayı yapacak kişilerde bulunması gereken özellikler nelerdir?
C) Tartışmacılar tartışma sırasında hangi tür davranışları sergilerler?
D) Tartışmalarda görüşünü kanıtlamak isteyen bir tartışmacı hangi yollara başvurur?
E) Tartışma hangi amaç doğrultusunda gerçekleştirilmelidir?

3. Sosyologlara göre, "medeniyet" kelimesi aralarında yakınlık bulunan veya ortak bir kaynaktan gelen millî kültürler bütününe belirtmek için kullanılmalıdır. Mesela Batı medeniyeti denince Fransız, İngiliz, İtalyan, Amerikan kültürleri anlaşılmalıdır. Yani kültür kavramı belli bir topluma bağlıdır. "Medeniyet" ise zaman ve mekândan bağımsız çok daha geniş, çok daha kucaklayıcı bütünler için kullanılmalıdır. Durkheim (Durkheim) ile Mauss, medeniyetten, belli bir sosyal organizmaya bağlı olmayan sosyal olayları anlarlar; bu olaylar ulusallıktan uzak olduğu gibi, belli bir toplumun tarihi ile de sınırlanamaz, çünkü olayların milletlerüstü boyutları vardır.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
B) Saptama yapılmıştır.
C) Alıntı yapılmıştır.
D) Örneklere başvurulmuştur.
E) Öznel yargılara yer verilmiştir.

4. Zihin; bilinç ve bilinçaltı denen iki kısımdan meydana gelir. Zihnin büyük bir kısmını bilinçaltı oluşturur. Bilinç akıl yürütür, analiz yapar. Yani zihin mantık boyutumuzdur. İnsan, bilinç boyutunda karar alır, seçim yapar. Hayatını şekillendirir. Yaşadığımız hayat bizim seçimlerimizden ibarettir. --- Mesele, seçimin sizin elinizde olduğunu zihninize yerleştirmekle bitiyor. Bilinçaltına yapılacak telkinler size doğru yolu gösterecek, kendi yaşamınızı isteğinize göre ayarlama şansı sunacak. Kendinizdeki gücün açığa çıktığını görünce buna kendiniz bile çok şaşıracaksınız.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Hayatımızdan memnun değilseniz seçimlerinizi değiştirip bambaşka bir hayat hâline getirmeniz mümkün.
B) Zihni kandırmak, yönlendirmek veya dönüştürmek için profesyonel yardıma ihtiyaç duyabilirsiniz.
C) Bir de çevresel faktörlerin etkilerini göz ardı etmeden hareket etmek gerekir.
D) Bilinçaltını bilmeden, bilinç kontrolünü sağlamayı başarmak oldukça zordur.
E) İnsanın, her şeyi yönetme ve yönlendirme yanılığısından vazgeçmesi gerekir.

5. ---- Tek suçlu olarak da bilgisayarı gösteriyorlar. Hepimizin bildiği gibi beyin jimnastiği diye bir şey var. Beynimizi ne kadar zorlarsak beynimizin gelişmesine ve genç kalmasına o kadar katkıda bulunuyoruz. Bunlardan en basiti bulmaca çözmek. Şimdi acaba şöyle bir kolaycılığa kaçıyor muyuz veya zamanla kaçacak mıyız? Bu kolaycılığın doğal sonucu olarak da gelecek kuşaklarda IQ'umuzda bir düşme olacak mı? Bir arkadaşınız sizden bir konu hakkında bilgi almak istiyor veya çocuğumuzun takıldığı bir dersten dolayı, size bir şey sorma isteği duyduğunda onlara vereceğimiz tek cevap: "Bana sormana ve düşünmene artık gerek yok. Gir bilgisayara, ne sormak veya öğrenmek istiyorsan yaz ve tıkla; bu kadar basit, hemen karşına çıkar." olacak.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Son günlerde bilim adamları ileriki yıllarda, insan zekâsının gerileyeceğini iddia ediyor.
- B) Yapılan bazı araştırmalar bilgisayarların hayatımızı gerekenden fazla kuşattığını söylüyor.
- C) Bilim adamları bilgisayarın televizyondan daha tehlikeli olduğunu savunuyor.
- D) Yeni araştırmalar bilgisayarın insanın sadece beynini etkilemediğini ortaya koyuyor.
- E) Araştırmalar sonucunda ilerleyen zamanda bilgisayara daha çok ihtiyaç duyacağımız görülüyor.

6. (I) Çocuklarda televizyon izleme alışkanlığı sadece onların okul başarısını etkilemekle kalmıyor; fiziksel, sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimlerini de yavaşlatıyor. (II) Çocuk, televizyon başında yeterince hareket edemediği ve biriken enerjisini harcayamadığı için devamlı kilo alıyor. (III) Sokakta arkadaşlarıyla oyun oynayan ve koşan bir çocuk, birikmiş vücut enerjisini boşalttığı için rahatlıyor; eve sakinleşmiş olarak dönüyor. (IV) Hâlbuki televizyonun karşısında saatlerce oturan bir çocuk, enerjisini boşaltmak şöyle dursun aksine bu cihazlardan yayılan elektronlara maruz kalıyor ve vücudundaki statik elektrik yükü artıyor. (V) Bu sebeple, televizyon bağımlısı çocuklar, daha sinirli ve daha saldırgan hâle dönüşüyor.

Bu parçada numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede saptama yapılmıştır.
- B) II. cümlede amaç ilgisi kurulmuştur.
- C) III. cümle neden-sonuç ilişkisi içermektedir.
- D) IV. cümlede televizyonun çocuklara verdiği zarardan bahsedilmektedir.
- E) V. cümlede televizyonun yol açtığı birden çok olumsuz özellik belirtilmektedir.

7. Basit bir bedensel bozukluktan kaynaklandığı sanılan "disleksi" okumayı öğrenme güçlüğü olarak tanımlanabilir. Normal yaşta okula başlamış, zekâ geriliği ya da davranış bozukluğu olmayan bazı çocuklar, akıcı bir biçimde okumayı başaramaz ya da söylenişi ve yazılışı yakın harfleri birbirine karıştırır. Örneğin, disleksililer "ya"yı "ay" ya da "d"yi "b" olarak okur. Disleksinin çeşitli dereceleri vardır. Çabuk farkına varılması durumunda bazen özel eğitimle okuma öğretilse de disleksinin neden ortaya çıktığına ilişkin kesin bir bulgu yoktur. Disleksililer okuma eksikliklerini görsel ve işitsel gereçlerle bir ölçüde giderebilmektedir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Okuyucuya izlenim kazandırma amaçlanmıştır.
- B) İzlenimsel betimleme içeren bir parçadır.
- C) Okuru olay içinde yaşatma söz konusudur.
- D) Okuyucunun kanılarını değiştirmeye yöneliktir.
- E) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.

8. Dilini yozlaştıranların önce kendilerini yozlaştırdıklarını burada apaçık söylemeliyim. ---- Örneğin: "Er aş negatif kan aranıyor." diye duyuru yapıyorlar. Duyuru sözcüğüne "anons", genç sözcüğüne "junior" diyorlar. "Yıldız" sözcüğüne "star", "Film gösterime girdi." demek varken "Vizyona girdi." diyorlar. Dünya sözü, "world"le yer değiştirdi artık. "Hoşça kal" sözü "bye bye" oldu. Yaşam demek varken "life", haber demek varken "haber portalı", "yüksek, verimli çalışma" demek varken "performans" diyorlar. Kendi ana dillerini, ayaklar altına almak için âdeta çıldırıyorlar. Bu, bir aşağılık duygusunun, yabancı diller karşısında kendi ana dilini küçük görmenin göstergesi değilse nedir?

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kendilerini yozlaştırdıkları için de toplumun değer yargılarından oldukça uzaklaşıyorlar.
- B) Yazılı ve görsel basında Türkçe harfleri kendi ses uyumlarıyla değil, İngilizce ses uyumuyla okuyup söylüyorlar.
- C) Bu yozlaşma sadece dil ürünlerinde değil, yaşamı kuşatan birçok kültürel elemanda görülüyor.
- D) Ana dillerindeki sözcükleri cümlede yanlış anlamlara gelecek şekilde özensizce kullanıyorlar.
- E) Her sözcüğün ya da harfin yabancı dildeki söylenişlerini dikkate alarak dilimize sokuyorlar.

9. “Mona Lisa” tablosu, niçin bu kadar ilgi çekiyor? Birçoğu bunu “Mona Lisa”nın gizemli gülüşüne bağ-
lıyor. Aslında dikkatli incelendiğinde gülüşün gerçek
bir gülüş olmadığı görülür. Gizemli gülüş, izleyicinin
bakış açısına göre mutluluğu veya üzüntüyü yan-
sıtır. Ressam bu etkiyi tabii ki bilerek yaratmıştır.
Mona Lisa’nın dudaklarına ve ağız çevresine dik-
katlice baktığınız zaman kenarlarının hiç de belirgin
çizilmediğini görürsünüz. Mona Lisa’nın diğer dikkat
çekici bir özelliği de bakışları. İzleyici nereden
bakarsa baksın Mona Lisa, hep doğrudan doğruya
onun gözlerinin içine bakıyor gibi duruyor. Leonardo
da Vinci, bilimsel deneyimlerini eserlerinde kullanan
ender sanatçılardan biriydi. Eserlerinde özellikle de
izleyicinin üzerindeki optik etkiye önem veren ve üç
boyutlu görüntülere yaklaşmaya çalışan ressam, her
sanatçının eserlerini kusursuz olarak yaratabilmesi
için doğayı çok iyi bilmesi gerektiğine inanırdı. Kim
bilir belki de bu tabloyu bu kadar eşsiz kılan bilim ve
sanatın buluşmasıydı.

Bu parçadan hareketle Mona Lisa tablosu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Mona Lisa’nın bakışlarındaki sırrın, ressamın optik bilgisine dayandığı
B) Ressamın bazı bilimsel özellikleri tablosuna yansıttığı
C) Tablonun bazı kısımlarının bilinçli olarak belirgin çizilmediği
D) Ressamın doğayı olduğu gibi yansıtmayı amaçladığı
E) Tablonun birden çok duyguyu aynı anda yaşata-
bildiği

10. Bizde eleştiri olmadığını söylerler, doğrudur. Gerçekten sanat sevgisi yok ki eleştiri olsun. Yermelerin, hele övmelerin çoğu, sanatla ilişkisi olmayan duygularla, düşüncelerle yazılıyor. Zevkine inandığınız birini görüyorsunuz, falanca için çok ağır hükümler veriyor; onun eserinin bütün kusurlarını bir bir gösteriyor, “Ağır söylüyor ama doğru söylüyor.” diyorsunuz. Üç gün sonra bir gazetede bakıyorsunuz o falancanın eseri bir övülmüş, bir övülmüş... Altında da sizin zevk sahibi zatın imzası, şaşırtıyorsunuz. Anlatıyor: O, falancanın eserini sevmezmiş ama aralarında arkadaşlık varmış, hatırlarını saymalıymış, belki bir iyilik de bekliyormuş... Bunu yalnız eleştirmen diye tanınmış yazarlarımız için söyleyemiyorum, bütün şairlerimiz, yazarlarımız bu günahı işliyor.

Bu parçaya göre, edebiyatımızda eleştiri olmasının asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri yazan kimselerin yanlış tutumlarının olması
B) Eleştiri yazanların yetkin edebiyatçıları olmaması
C) Batılı tarza uygun eleştiri yazılarının kaleme alınmaması
D) Eleştirinin sadece övgü bölümlerinin abartılarak yazılması
E) Kendini, eleştiri yazarı sayanların aslında bu türün yazarı olmaması

11. Türk romanında Tanzimat Yazını Dönemi “hazırlık”, Edebiyat-ı Cedide (Servetifünûn) Dönemi “olgun bir başlangıç” olarak kabul edilirse Halide Edip Adivar, Reşat Nuri Güntekin ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi yazarların roman ve öykü birikiminin de üçüncü dönemi oluşturduğu söylenebilir. Bu dönem yazarları, daha öncekiler gibi temaları ve yazma biçimleri birbirine benzeyen yazarlar değildir. Bunlar, etkilendikleri akımlar, yerli ve yabancı romancılar bir yana, birbirinden farklı roman anlayışları, dilleri ve anlatımları olan yazarlardır. Bu dönemde Türk romanı, ilk kez bilinçli olarak hem İstanbul dışına -Anadolu’ya- açılmış hem de roman kahramanlarının birer toplumsal varlık olduklarının farkına varılarak yaşadıkları toplumun ve bu toplumun tarihsel koşullarının belirlediği özelliklere uygun yaratılmaya başlanmıştır.

Bu parçada sözü edilen üçüncü edebiyat dönemiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birkaç yazarın öncülüğünde oluştuğu
B) Oluşmasında roman ve hikâyedeki ilerlemenin etkili olduğu
C) Yazarlarının özgün tavırlarıyla ön plana çıktığı
D) Sanatçıların üslup olarak da birbirinden farklı özellikler gösterdiği
E) İlk kez Anadolu’yu anlatan eserler yazıldığı

12. Büyük savaşta bir kolunu yitiren Ahmet Celâl, işgalin başladığı sırada, emir eri Mehmet Ali’nin önerisiyle İstanbul’dan uzaklaşır; emir erinin Porsuk Çayı kıyısındaki köyüne çekilir. Yenilginin utancını yok eden, yitirdiği kolunun onurudur ve o, köyde köylüler için yitirdiği kolunun onuruyla saygın biçimde karşılanacağını sanmaktadır ama köy, hiç de “bildiğini sandığı” köy değildir. Sakat, açlıktan bir deri bir kemik kalmış, aydınlıktan payını alamamış, hocaların ve şeyhlerin elinde oyuncak olmuş insanların yaşadığı bir yerdir köy. İstanbul’un işgali, imparatorluğun çöküşü, bu insanları zerre kadar ilgilendirmemektedir. Ahmet Celâl, korkunç bir düş kırıklığına uğrar. O, köylüleri direniş için örgütlemeyi düşünürken köylüler onu bir “yaban” olarak görmekte, onun bu köye neden geldiğini anlayamamaktadırlar.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Niteleyici sözcüklerden yararlanılmıştır.
B) Hikâye etme tekniği kullanılmıştır.
C) İzlenimsel betimleme yapılmıştır.
D) Bir yanılgıdan bahsedilmektedir.
E) Anlatımda kahraman bakış açısı kullanılmıştır.

13. (I) Ahmet Mithat Efendi gibi sanatın yararlı olması gerektiğine inanan Hüseyin Rahmi Gürpınar halk için yazar. (II) "Sanat için sanat" ilkesine inanan ve seçkinlere seslenen Uşaklıgil'in tam karşı kutbunda yer alır ama halka aşılacak istediği dünya görüşü bakımından da Ahmet Mithat'ın karşısındadır. (III) Romanı halkı eğitmek amacı ile kullanma konusunda Ahmet Mithat'ı izleyen Gürpınar'ın ondan ayrıldığı nokta, getirmek istediği değer değişikliğinin çok daha köklü olmasıdır. (IV) Ahmet Mithat temelde, halkın İslam ideolojisinden kaynaklanan değerlerini paylaşan bir adamdır; Gürpınar ise politika, din ve ahlak alanlarında halkın görüşünden çok ayrı fikirler besleyen biridir. (V) Özellikle İkinci Meşrutiyet'in ilanından sonra yazdığı Gulyabani, İki Hüdüğün Seyahati, Melek Sanmıştım Şeytanı gibi romanlarında. (VI) Halkın geleneksel inançlara, göreneklere ve dine dayalı zihniyeti yerine; Batı'nın akla, bilime dayalı pozitivist zihniyetini yerleştirmeye çalışmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlelerin örneği niteliğindedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

14. Roma Kilisesi'nin önemli evrakının saklandığı kütüphane ve arşiv olarak hizmet veren Vatikan Kütüphanesi'nin tarihi, dördüncü yüzyıla uzanır. On beşinci yüzyılın ortalarında Vatikan Kilisesi'nin modern tarihi şekillenmeye başlamıştır. Papa V. Nikola, kütüphanede bulunan ve kendi döneminde sayıları 1.200 olan Latince, Yunanca ve İbranice yazılmış eserlerin eğitimliler tarafından incelenmesini ve okunmasını serbest bırakma kararı almıştır. Yüzyılların birikimleriyle kütüphane günümüze kadar sürekli genişletilmiş ve barındırdığı eser sayısı 150.000 adet el yazmasına, 1.500.000 basılmış esere, 500.000 parça madeni paraya ve madalyaya; 100.000 adet kart ve nota ulaşmıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Vatikan Kütüphanesi'nde, Roma Kilisesi'nin en önemli evrakı bulunmaktadır.
B) Kütüphanedeki eserler her geçen yıl aynı oranda çoğalmıştır.
C) Roma Kilisesi'ne ait önemli evrakların saklandığı yer Vatikan Kütüphanesi'dir.
D) Kütüphanede bulunan eserler her dönem eğitimcileri tarafından incelenmiştir.
E) Vatikan Kilisesi'nin modern tarihi on beşinci yüzyılda büyük bir gelişme kaydetmiştir.

15. Osmanlı'nın son dönemlerinde yönetici sınıf ile yönetilen sınıf arasında kopukluk vardı ama 19. yy.ın ikinci yarısındaki durumu daha öncekiyle karşılaştırmak için işin başka bir yönünü anımsatmakta fayda var. Söz konusu bu yön; iki sınıfı, iki kültürü birleştiren genel ideolojidir. Devletin dini İslam'dı ve her ne kadar halkın din anlayışında kendine özgü öğeler var ise de İslam ideolojisi Osmanlı İmparatorluğu'nun genel ideolojisiydi ve iki sınıf için ortaktı. Bu ortaklık yalnızca soyut bir inanç düzeyinde de kalmıyordu. İdeolojinin yaşayış biçimlerine geniş ölçüde şekil veren pratiğini de içine alıyordu. Bu pratik; bayramları, orucu, mevlidi, iftarı ile yönetici sınıfla halkı bütünleştirmeye yönelik bir eylemdi. Kadın erkek ilişkisini bu ideoloji belirlediği için saraylardaki harem-selamlık, halk arasında da en azından kaçgöç biçiminde bir yaşam geçerliydi.

Bu parçada aşağıda numaralanmış kavramların hangileriyle ilgili bir düşünceye yer verilmemiştir?

- I. toplumdaki tabakalaşma
II. inanç özgürlüğü
III. düşünce sisteminin yaşama etkisi

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I. ve III. E) II. ve III.

16. (I) Ayverdi, eserlerinde hanımların yaşadıkları zengin hayatın yanında, konakların çöküşü geçmesiyle, çektikleri sefaletten de bahseder. (II) Küçükülüğünde konak hayatını gören Samiha Ayverdi, kadın olması itibarıyla konağın harem kısmında yaşayanları/yaşananları doğal halleriyle tanıma fırsatı bulur. (III) Ayrıca, yazarın bu dönemde çocuk olması gözlemlerine katkı sağlar. (IV) Çünkü Samiha Ayverdi'ye çocuk nazarıyla bakan hanımlar, onun yanında sırlarını çok rahat bir şekilde ortaya dökerler. (V) Böylece Ayverdi, bir bakıma konağın gerçek hâkimi olan bu hanımların hayallerini, derterini, iyi ve kötü yönlerini öğrenir, öğrendiklerini ise eserlerine aktarır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlelerin gerekçesi durumundadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Türk Dil Kurumunun "Türkçe Sözlük"ünde "savunmak" kelimesinin karşılığı "müdafaa etmek"tir. Radyo ve televizyon yayınlarında ise "savunmak" kelimesi "iddia etmek" anlamında kullanılmaktadır. "Bay A., Bay C.'nin ekonomimizi kötü duruma soktuğunu savundu." "Bay O., Sayın E.'nin, Nazizm geliyor, faşizm tırmanıyor, yaygaralarının dayanaksız ve yalan olduğunu savundu." "Bay N., erken seçim anahtarının Doğruluk Partisinin elinde olduğunu savundu." gibi cümlelere radyo ve televizyon yayınlarında sık sık rastlamaktayız. Ancak bu cümlelerde "iddia etti" yerine kullanılan "savundu" kelimesi yanlış kullanılmaktadır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi "savundu" kelimesi "müdafaa etti" kelimesinin karşılığıdır. Yukarıdaki cümlelerde "savundu" kelimesi yerine "öne sürdü", "ileri sürdü" kelimelerini kullanmak gerekir. ---

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) O zaman cümleler doğru ve anlaşılır bir Türkçe ile söylenmiş olur.
B) Bu şekilde kullanım dilimizi daha da zenginleştirir.
C) Böylece duru bir anlatımın kapıları aralanmış olur.
D) Bu kullanımla üslubumuz daha sanatlı bir özellik de kazanır.
E) Böylelikle farklı söyleyişlerin zenginliğini dilimize kazandırırız.

18. Dünyada çeşitli milletler vardır. Bu milletlerin dilleri farklı olduğu gibi hayata bakış tarzları, değerleri yani geniş manasıyla medeniyetleri de farklıdır. Bu yüzden her medeniyet kendi değerlerini muhafaza edebilen insan tiplerini yetiştirir ve ancak böylece ayakta durabilir. Türk tarihinde başlıca üç ana devre görmekteyiz: Atlı göçebe Türk medeniyeti, İslami devre ve çağdaş Batı medeniyetine geçiş dönemi. Türkler, tarih sahnesine Orta Asya bozkırlarında çıkmış ve yüzyıllar boyunca akıncı bir hayat yaşamışlardır. Bu akıncı Türklerin ideal insan tipine "alp" denebilir. Alp tipinin en önemli özelliği iradeyle dünyaya hâkim olmak istemesidir. Atlı göçebe Türkler manevi yönlerini besleyen İslam sayesinde Selçuklu ve Osmanlı'yı kurmuştur. Bu organizasyonda hiç şüphesiz "gazi" tipine dönüşen "alp" tipiyle, maneviyatı besleyen "veli"lerin önemli rolü vardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların, hangisi çıkarılamaz?

- A) Alp, gazi ve veli tipleri toplumun varlığını devam ettiren önemli üç unsurdur.
B) Her milletin kendine has özelliklerinin bulunması oldukça doğal bir durumdur.
C) Medeniyetin değişmesiyle tip anlayışında da değişme olması gayet doğaldır.
D) Selçuklu ve Osmanlı'nın kurulmasında dinin büyük bir etkisi olmuştur.
E) İslamiyet'in etkisiyle önemini artıran tip alp tipi-
dir.

19. (I) Halide Edip'in erken dönem romanları "otobi-yografik roman"sa "ideal kadın", yazarın kendisiyle özdeşleştirilebilir ve erkek anlatıcının ideal kadına aşkı veya hayranlığı yüzünden benliğini yitirmesi, belki de yazar için belli bir ego tatmini işlevi görür. (II) Fakat romanların yapısal özellikleri dikkate alınır-sa yazma işleviyle bağlantılı olarak ikinci bir okuma yapmak da mümkündür. (III) Bu okumaya göre, kadın olarak kendini yazma mücadelesi içindeki Halide Edip'in egosu sadece ideal kadın karakter olarak değil, "erkek anlatıcı" ile "ideal kadın" kimlikleri arasında parçalanmış bir ego olarak metne yansır. (IV) Bu iki karakter arasındaki ilişki ise metin-lerde bir bütün ego yaratma mücadelesidir. (V) Yazı üzerinde otorite hiçbir zaman ideal kadına verilmez fakat yazarlık otoritesine sahip olan erkek de roma-nın akışı boyunca bu otoriteden mahrum bırakılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle bir varsayımdan yola çıkılmış tahmin cümlesidir.
B) II. cümlede birbirinin devamında gelişen iki durum anlatılmıştır.
C) III. cümlede yazarın içinde bulunduğu çelişkili durumdan söz edilmektedir.
D) IV. cümlede yazarın peşinde olduğu hedefe yönelik eylemi anlatılmaktadır.
E) V. cümlede hem olumlu hem de olumsuz bir durumdan bahsedilmiştir.

20. Ekran bağımlılığı, duygu ve düşüncelerin işaretlerle ifade edilmesine doğru tam gaz giderken yazılı-sözlü dil birikimimiz de argoyla başlayan, kısır kelimelerle doldurulan, sığ ifadelerin kullanıldığı konuşmalarla iyice sarsılıyor; sonuçta da iletişimde dilin atıl kalması ve körelmesine sebep oluyor. Yazı yazmaktan üşenen gençlik, cihazlarına konulan kameralarla, toplamı birkaç yüz kelimeyi bulmayan söz varlığıyla iletişime geçiyor. Bir müddet sonra, yüz yüze iletişimde kullanılan kelime ve cümlelerin "bilinmezlik sihri"ni bozmasından olsa gerek, muha-tablar birbirleriyle işaretlerle haberleşme aşamasına geçiyorlar. Meramını, kederini, tasesini, neşesini, şaşkınlığını, kızgınlığını tek bir yüz işaretiyle muha-tabına ulaştırıran ekran kullanıcı, siması saatlerce hatta aylarca, gönderdiği yüz işareti kadar bile değişmeyen, jest ve mimiklerden arınmış bir robota dönüşebiliyor.

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakiler-den hangisidir?

- A) İletişimde teknolojik olanakların yaygınlaşması-nın, dilin bozulmasına yol açması
B) İnsanların zamanla teknoloji bağımlısı olmaları
C) Yapılan hemen her eylemde duygusuzluğun ön planda olması
D) İnsanların duygularını sadece bir yolla anlatma gereksinimleri
E) İletişim esnasında kullanılan araçların duyguları tam olarak yansıtamaması

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

TEST 2

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. ---- Evet mümkündür. Her şeyden önce buna inanmak ve bilinçli, sistemli bir şekilde çalışmak gerekir. Nasıl ki İngilizce dünya dili olmuşsa Türkçemiz de özenle çalışıldığında dünya dili olabilir. Zira Türkiye'nin son yıllardaki ekonomik başarısı uluslararası alanda dikkat çekmeye devam ediyor. Yine Türkiye'nin ticari alışveriş yaptığı ülkelerin sayısı yasadıklarından fazladır. Ekonomi alanında Türkiye dünyada 16. sıraya yükselmiştir. Ülkemiz 2023 yılında ise ekonomisi en büyük 10 ülke arasında olmayı hedeflemiştir. Türkiye tarihinde ilk defa IMF borcunu sıfırlamış olup tüm Asya ve Avrupa ülkeleri yanında Afrika ülkeleri ile de temasa geçmiştir. Gerek Türkî cumhuriyetlerde gerekse Türkçe eğitimi verilen diğer ülkelerde günbegün Türkçe konuşanların sayısı artmaktadır.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Türk ekonomisinin Avrupa'nın en büyük ekonomisi olması mümkün müdür?
B) Türk dilinin edebiyat dili olması mümkün müdür?
C) Türk dilinin diğer dillerden üstün olduğunu kanıtlamak mümkün müdür?
D) Türkçenin İngilizce ile yarışabilmesi mümkün müdür?
E) Türkçemizi dünya dili yapmak mümkün müdür?

2. Bir şairin devirler boyunca yankısı cınlayan o muhteşem dizelerini tekrar tekrar okumak, insana iç huzurun kapılarını açıyor.

Bu cümledeki altı çizili sözle, şairin vurgulanmak istenen özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalınlık B) Duruluk C) Özgünlük
D) Özlülük E) Kalıcılık

3. Olgun bir okuyucu çok kez başkasının yazdıklarında yazarın düşünmediği güzellikler bulur, okuduklarına daha zengin anlamlar ve renkler kazandırır.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Okuyucu esere kendini kaptırdığı ölçüde eserin niteliğini artırır.
B) Gerçek okur, sadece yazarın anlattıklarıyla yetinmez.
C) Yazarın okurdan istediği şey, yazdıklarını rahatça anlayabilmesidir.
D) Nitelikli bir okuyucu, yazarın düş dünyasına kendini kaptırmaz.
E) İyi bir okuyucu, nesnel tavırlardan olabildiğince uzaklaşmalıdır.

4. (I) Deniz insanlarına olan hayranlığı, Cevat Şakir'i, yanında yöresinde görüp tanıdığı, ölesiye bağlandığı sıradan insanlar yanında, tarihimize mal olmuş deniz kahramanlarının hayatlarını da romanlaştırmaya götürür. (II) "Uluç Reis, Turgut Reis" adlı romanlar bu hayranlığın bir ürünüdür. (III) Cevat Şakir'in öykücülüğü ve romancılığı yanında, bir o kadar önemli, bir o kadar üzerinde durulması gereken özelliği, tarih bilinci ve mitoloji merakıyla sivrilmiş, bunların da ötesinde, gelmiş geçmişle Anadolu'nun kültür kaynakları üstüne eğilen, gerçek bir düşünür, yurtsever bir düşünür olmasıdır. (IV) Cevat Şakir, bir yandan mitoloji tutkusuyla Anadolu efsaneleri ve Anadolu tanrıları üzerine eğilirken öte yandan Batı kültürünü oluşturan kaynağın Yunanistan'da değil, Anadolu'da serpilip geliştiğini ispatlamaya adanmış kendini. (V) "Anadolu'nun Sesi" ve "Hey Koca Yurt'ta, İyonya (Anadolu) kültürünün Yunanistan kültüründen üstünlüğünü göstermeye çalışır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde sanatçının eserlerinin içeriğinin karşılaştırma yoluyla oluşturulduğu anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Bir yolcu, dağların derinliklerinde, kalın bir kar tabakasıyla kaplı az kullanılan bir patikada tek başına yürüyordu. Kar giderek daha derinleşiyor, yol giderek daha tehlikeli olmaya başlıyordu. Sonunda yolcu, soğuğa dayanamayacak hâle geldi ve yere yığıldı. Şansı varmış ki aynı yoldan ikinci bir yolcu geçti ve diğerinin durumunu görünce çok üzüldü. Onu kaldırdı ve kendine getirecek bir şeyler verdi. Daha sonra ilk yolcu, yeni gelenin elini ellerinin arasına aldı ve ona olan borcunu yaşadığı sürece unutmayacağına dair yemin etti. Diğer hafifçe gülümsedi ve bir şey söylemedi. İlk yolcu, daha sonra eve ulaştığında bu olanları herkese anlatacağını söyledi. Bu insancıl davranışı her tarafta anlatacak, geleceğe kalması için yazıya ve dizelere dökecekti. Diğer bir kez daha gülümsedi ve bir şey söylemedi.

Bu parçada, aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleyici anlatım
- B) Tartışmacı anlatım
- C) Betimleyici anlatım
- D) Açıklayıcı anlatım
- E) Kanıtlayıcı veriler kullanma

6. “Kalem işi”, genellikle gümüş üzerine çelik kalemlerle düz zeminin oyularak yani üzerine kanallar açılarak yapılan süsleme sanatıdır. Ucu sivriltilmiş bir madde ile kendisinden daha yumuşak bir alana çizgiler çizmek, insanlık tarihi kadar eskidir. Sanatkâr, kalem işinin, yapımında şöyle bir yol izler: Kuyumcudan gelen şekillendirilmiş gümüş, ibrik, tepsi, zarf, şekerlik ve bunun gibi şeylere, —biçimlerine uyacak şekilde— kâğıt üzerine taslak yapar. Daha sonra da çizdiği desenin özelliğine göre değişik kalemler kullanarak işi tamamlar. Değişik kalem çalışmaları, derin kalem ve yüzey yalamaları, işi daha dekoratif ve alımlı gösterir. Güzel eser sayısının az olduğu kalemkârlık sanatı, üstün el becerisi ister. Kalem işi kendi başına bir eserde kullanıldığı gibi, diğer tekniklerle beraber de sıkça kullanılmıştır.

Bu parçada “kalem işi”yle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) El becerisine önem verilen bir sanat olduğuna
- B) Farklı sanat teknikleriyle bir arada kullanılabileceğine
- C) Genellikle gümüşten yapılan eşyalar üzerine yapıldığına
- D) Yapımında farklı kalemlerin kullanıldığına
- E) Günümüzde bu sanatı bilenlerin sayısının azaldığına

7. Divan şiiri, 13. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında, kendine özgü bir dünya kurmuş, hayal âlemi zengin, dar bir kelime hazinesiyle yeni zenginlikler oluşturma çabası içinde olmuş bir şiir ekolünün adıdır. Bazıları klasik şiir, İslami Devre Türk şiiri derken bazıları da saray şiiri ve medrese şiiri adlarını da vermektedir. Altı asırlık dönemde bu şiir ekolünün oldukça nitelikli şiirler ortaya çıkarması, daha uzun yıllar edebiyat araştırmacılarına kaynaklık edecek demektir. Bu da bu ekolün ne denli sağlam temeller üzerine oturduğunu bize gösterir. Divan şiiri özellikle oluşum sürecinde İran şiirinden etkilenmişse de daha sonraları onu aşmış ve kendi şiir anlayışını kurmuştur.

Bu parçada divan şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yaklaşık altı yüzyıl varlığını devam ettirdiğine
- B) Özgünlüğe ulaşmaya çalışan bir yapısı olduğuna
- C) Sanatçıların edebî sanatlardan çokça yararlandığına
- D) Hakındaki araştırmaların uzun bir süre daha devam edebileceğine
- E) Farklı adlarla anıldığına

8. Ondalık sayı sistemlerinde sıfırın kullanılmaya başlanması ile birlikte matematik gelişmeye başlamış, hesaplamaları zorlanmadan yapabilmek amacıyla mekanik hesap makineleri tasarımları yapılmaya başlanmıştır. Avrupa’da 17. yüzyılda Fransız düşünürü ve matematikçisi Blaise Pascal, ilk mekanik hesap makinesini yapmıştır. Pascaline adı verilen bu makine toplama ve çıkarma işlemlerini yapabilme yeteneğine sahipti. Bundan otuz yıl sonra Gottfried von Leibnitz adındaki Alman matematikçi, Pascal’ın makinesini geliştirerek dört işlemi yapabilen ve karekök alabilen bir makine geliştirmiştir. 19. yüzyılın ortalarında İngiltere’de Charles Babbage, bazı denklemleri çözebilene ve aynı zamanda programlanabilir ilk makine olma özelliği ile de bilgisayar denilebilecek ilk cihazı icat etmiştir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Matematiğin gelişmesinde sayı sistemlerinde sıfırın kullanılmaya başlanmasının etkili olduğuna
- B) Hesap makinelerinin ortaya çıkmasında hesaplamaları daha kolay yapabilmek amacının olduğuna
- C) İlk hesap makinesinin Fransız bir matematikçi tarafından yapıldığına
- D) Matematiğin gelişiminde hesap makinelerinin önemli bir rol oynadığına
- E) 19. yüzyılda ilk bilgisayar olarak kabul edilebilecek bir hesap makinesinin icat edildiğine

9. Balın kalitesi, arıların bal özü toplamak için dolaştıkları çiçeklere bağlıdır. Örneğin, karabuğday ve fundadan yapılan bal; akasyadan, korungadan ve ak üçgülden yapılan bal kadar değerli değildir. Yüksek yerlerde dağ çiçeklerinden yapılan balın özel bir tadı ve kokusu vardır. Bal, çok eski dönemlerden beri halk hekimliğinde kuvvetlendirici, tedavi edici ve tatlandırıcı olarak kullanılmıştır. Müshil, mideyi besleyici ve kuvvet verici etkileri yanında; mikropoların üremesini önleyici ve yara iyileştirici özellikleri de vardır. Çocuklarda sık görülen ağız iltihaplarında (aft) boraksla karıştırılarak kullanılır. Doğu Karadeniz’de Anzer balı adıyla bilinen bal merhem olarak kullanıldığında özellikle yanık yaralarında çok iyi sonuç alınmaktadır.

Bu parçada “balla ilgili” aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tedavi amacıyla çok eski dönemlerden beri kullanıldığına
- B) Kalitesinin özü alınan bitkilere bağlı olarak değiştiğine
- C) Anzer balının birçok ilaçta ham madde olarak kullanıldığına
- D) Yüksek yerlerdeki balların diğer ballardan farklı olduğuna
- E) Balın hayatımızda birden çok işleviyle kullanıldığına

10. Hikâyelerinde konu ve olaydan çok, şiire ve etkiye uygun zaman parçaları üzerinde durmayı seven, bu dramatik anları incelemekte büyük başarı gösteren Sait Faik, büyük bir İstanbul hikâyecisi idi. Kaderlerine eğildiği, düşen veya düşürülen insanlarda çok kere kendi sıkıntı ve avareliklerini yaşadı. Çalışkan, işinde gücünde insanlar gördükçe şehirden, kalabalıklardan sevinç duydu; kötülüklerle karşılaştıkça kırlara, kıyıları, sakin adalara sığındı. Ada ve deniz hikâyelerinde kahraman sayısı az ve belli; şehir hikâyelerinde ise dikkati dağıtacak kadar çok ve çeşitlidir. Yığınlar içindeki gizli dramları bulup çıkardığı gibi tabiat senfonisini de derinlere işleyen bir ustalikle yansıtmayı bilmıştır.

Bu parçada Sait Faik’le ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Öykülerinde İstanbul ve adaları mekân olarak seçtiğine
- B) Kahramanlarında kendi yaşadıklarının izlerinin olduğuna
- C) Doğayı, okuyucuya etkileyici bir üslupla anlattığına
- D) Kahraman sayısının eserin geçtiği yere göre değiştiğine
- E) Öykü dışındaki eserlerinde de olaydan çok, duruma değindiğine

11. Oktay Akbal’ın hikâyeleri duygulu, iç diyaloglarla örülen, insanın bıkmışlıklarını, unutulmuşluklarını, anılarını işleyen hikâyelerdir. Kimi zaman onun ince hüznü okuru ağlatmaz ama okurun gözlerini dolu dolu bırakır. Bu özelliklerinin yanı sıra onun toplumsal özü de vardır. Hikâyeci ve denemeci Akbal’ın işlek ve akıcı bir dili, usta bir hikâye kuruculuğu göze çarpar. Hikâyelerinin kişileri çoğunlukla büyük şehirlerin kenar semtlerindeki orta sınıfın insanlarıdır. Bu yanıyla da İstanbul’u anlatan bir sanatçı kimliği kazanır.

Bu parçada, “Oktay Akbal’ın hikâyeleriyle ilgili” aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hem hikâye hem deneme türünde eserler verdiğine
- B) Kahramanlarını orta sınıf insanlardan seçtiğine
- C) Hikâyelerinde iç konuşmalara yer verdiğine
- D) Okuyucuyu etkileyen, usta bir anlatımı olduğuna
- E) Hikâyelerinde sadece bireyin sorunlarını işlediğine

12. Röportaj türünün doruktaki ustasıdır Yaşar Kemal. Türkiye’yi folkloruyla, insanıyla, gerçeğin ardında yatan efsanesiyle röportajlarında tanıtmıştır. Röportajın “soru-yanıttan” ibaret olmadığını en güzel ürünlerle örneklemiştir. Röportajın ne olduğunu, iyi röportajın hangi nitelikleri, öğeleri taşıdığını merak edenler, öğrenmek isteyenler onun röportajını okumak zorundadır. Bazı röportajlarının üzerinden otuz yıl geçmiş ama röportajlar tazeliklerinden ve belge niteliklerinden bir şey kaybetmemiştir. Yaşar Kemal, yazar olarak gerçeğe edebiyatın tadını bir arada verebildiğinden bu röportajlar eskimemiştir. Üstelik buradaki gerçekler ciddiyetini artırarak korunmuşlardır.

Bu parçada Yaşar Kemal’le ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Röportaj türünün edebiyatımızdaki en önemli isimlerinden biri olduğuna
- B) Röportajı öğrenmek isteyenlerin mutlaka onu okuması gerektiğine
- C) Gerçekleri edebî bir dille anlattığı için röportaj türündeki yazılarının hâlâ okunduğuna
- D) Röportajlarını tek bir eserde toplayarak okuyucuya sunduğuna
- E) Röportajlarında anlattıklarının önemini koruyarak okunmaya devam ettiğine

13. Türk şiirinin tarihi ile toplumsal tarih, kimi zaman bir motif olarak kimi zaman da yüksekte seyrederek Attila İlhan'ın şiirinde kendini gösterdi. İkisinin arasındaki imge alışverişi, okur belleğindeki çağrışım katsayısını artırdı. 1940 Toplumcu Gerçekçi kuşağının hakkının yenmemesi için çok çabaladı. Onların edebiyatımızdaki, toplumsal tarihimizdeki yerlerini irdeledi. Neden önemli olduklarını yazarak eleştirmenlik ve edebiyat tarihçiliği görevini üstlendi. Kendisine edebiyatı sevdirmiş, onda gerçekçi edebiyat bilincini uyandırmış bütün adların okunmasını, kendi edebî yaşamından örnekler vererek genç kuşaklara ısrarla tavsiye etti.

Bu parçada Attila İlhan'la ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiirlerinde toplumsal motiflere yer verdiğine
- B) İmge kullanımının okurun çağrışımları anlama düzeylerini artırdığına
- C) Toplumcu gerçekçi sanatçıların anlaşılması için çaba gösterdiğine
- D) Bazı eserlerinde edebî yaşamından örnekler verdiğine
- E) Düzyazılarında bireysel duyarlılığı ön plana çıkardığına

14. Tarihte ilk defa Romalılar günlük kullanmıştır. Edebî içerikten yoksun, birtakım kamu kuruluşlarında yapılan işlemlerin unutulmaması amacıyla tutulan ve "commentari" adıyla anılan bu ilk günlükler, duygusalıktan uzak notların kabaca birleşiminden oluşmaktadır. Tarihte, bu çeşit günlüklerin savaşlar ve askerî hareketleri not etmek amacıyla kullanıldığı da görülmüştür. Edebiyat değeri taşımayan bu günlükler şüphesiz tarihçiler için önemli kanıtlardır. 19. yüzyılın ortalarına doğru romantizmin en yoğun dönemini yaşamasıyla birlikte günlükler, edebî değeri ve içeriği bakımından çoğalmaya, yaygınlaşmaya ve yazarlarının iç dünyasını yoğun duygularla yansıtmaya başlamıştır. Günlükler, 1950 yılında Nurullah Ataç'ın bir gazetede günlük yazıları yazmasından ve yoğun ilgi çekmesinden sonra bizim edebiyatımızda önem kazanmaya başlamıştır. Nurullah Ataç, bu yazılarına başlık olarak "Günlük" yerine "Günce" deyişini kullanarak bu deyişi yazın hayatımıza kazandırmıştır.

Bu parçada günlükle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İlk günlüklerin edebî değerinin olmadığına
- B) Romantizmin ortaya çıkışıyla işlevini değiştirdiğine
- C) İlk günlüklerin tarihe kaynaklık ettiğine
- D) Nurullah Ataç'ın günlük yerine başka bir ad kullandığına
- E) Türk edebiyatında bu türe önem verilmediğine

15. Mevcut enerji ihtiyacının büyük bir bölümü günümüzde de petrol, kömür ve doğal gaz gibi fosil yakıtlardan elde ediliyor. Yanma sırasında yoğun miktarlarda karbon gazı salınıyor. Karbon, gelen güneş ışınlarını tutarak atmosferin ısınmasına sebep oluyor. Bu ısınma sonucu dünyanın genel ısısı artıyor ve iklim dengeleri bozulmaya başlıyor. 2 derecelik artışta bile dünyadaki yaşam dengeleri felaket boyutunda değiştiğinden dünyanın daha fazla ısınmasını engellemek gerek. Bunun için karbon salınımları büyük oranlarda azalmalı. Enerji ihtiyacı için yenilenebilir enerji kullanılırsa 2020 yılına gelindiğinde karbon salınım miktarları 1990 yılı salınım miktarının %30 altına çekilebilir.

Bu parçada "iklim değişikliği ve karbon salınımıyla ilgili" aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İklim dengesinin bozulmasında karbonun güneş ışınlarını tutmasının rolü olduğuna
- B) Fosil yakıtların günümüzde enerji ihtiyacını karşılamak için kullanıldığına
- C) Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının karbon salınımını azaltacağına
- D) İklim değişikliklerinin dünyanın birçok yerinde farklı şekillerde kendini gösterdiğine
- E) Sıcaklıkların artmasının dünyadaki yaşam dengesini olumsuz yönde etkilediğine

16. Ben yazı türlerinin insanların kişilikleriyle ilgili olduğunu düşünüyorum. İnsanlarda bir şair kişiliği, hikâyecî kişiliği ya da romancı kişiliği vardır. Bu nedenle insan kendisini hangi türle daha güzel, daha yetkin ifade edebiliyorsa o türde yazar ya da yazmak ister. Deneme, benim kendimi en iyi anlatabileceğim, en özgür hissedebildiğim tür. Benim yaşam biçimime, özgürlük tutkuma denk düşüyor. Her tür, bir yazarlık biçimi gerektirir. Kendimde romancı, şair ya da oyun yazarı kişiliğini görmedim hiçbir zaman. Ama bir denemeci kişiliğim olduğunu fark edebiliyorum.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Çok satanlar listesinde yer alan yazarlar, genellikle roman türünü mü tercih ediyor?
- B) Yazılarınıza bakıldığında genellikle deneme yazıyorsunuz, denemeyi size bu kadar sevdiren nedir?
- C) Yazarların yapısına uygun türü seçmesinde etkili olan sebepler var mıdır?
- D) Niçin bazı yazarlar, tek bir türde yazmayı tercih ediyor?
- E) Hangi türün günümüzde en çok okunduğuna inanmaktasınız?

17. Fantastik romanlar, masallar gibidir ancak masallar anonimdir, bunların yazarları belli. Bence fark bu. Yoksa “fantastik romanlar” da masal. Masalları küçümsemeyin. Yani işte ne bileyim hiçbir masal bir “Yüzüklerin Efendisi” kadar zengin değildir, zannına kapılmayın. Zengindir. Masalın özü o kadar zengindir. Masalı dinleten anlatıcısıdır. Şimdi eskiden, elektriğin olmadığı, uzun kış gecelerinde ocak başında ısındığı zamanlarda, masalcı nineler veya dedeler, bizim artık çocuklarımıza 15 dakika anlattığımız bir masalı geceler boyunca anlatırmış. Süsleyerek, uzatarak, detaylara girerek, zenginleştirerek... Bu sebeple “fantastik” yerine, “masalsı” yı kullanmayı daha uygun buluyorum.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Fantastik edebiyatın yeri günümüzde nasıldır?
- B) “Fantastik” yerine “masalsı” sözcüğünün bir yazınsal türe verilmesini nasıl karşılıyorsunuz?
- C) Masala benzer anlatılar edebiyatımızda yer bulabilir mi?
- D) Fantastik romanların oluşumunda masalların izlerini görebilir miyiz?
- E) Masalın özelliklerinden yola çıkılarak oluşturulan eserlere yaklaşım nasıldır?

18. Benim denemelerim, konusunu ve ışığını hayat-tan alır. Bütün gönül çelciliği, baştan çıkarıcılığı, rengârenkliği, kederleri ve hüznüleri ile hayat... Durup dinlenmeden hayatın dilini çözmeye çalışırım ben. Ne varsa insanın hayata dokunduğu bölgelerde vardır. Burada deneme, komşularıyla alışverişe girer. Şiir, öykü, anı, portre... Bütün edebî türlerle arası iyidir denemenin. Onların bahçesine teklifsiz girip çıkar, gönlünün çektiğinden koparıp atar heybesine. Ben de yazarken bu türlerin geçişken sınırlarında konaklamayı, yazıyı başka bahçelere taşırmayı severim. Denemenin tadı, biraz da “türlü”ye benzeyen bu karakterinden gelir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Denemenin başka türlerden etkilendiği doğru mudur?
- B) Denemelerinizde genellikle konu seçimini nasıl yaparsınız?
- C) Deneme yazmanın amacı nedir?
- D) Denemelerinizi yazarken sanatsal türlerin özelliklerinden yararlanır mısınız?
- E) Denemenin günümüzde çok okunmayan bir tür olması neye bağlıdır?

19. İnsan kendini bilme çağında bir işin ucundan tutar, bir zanaata kendiliğinden yönelir ya işte benim ucundan tuttuğum ve yöneldiğim zanaat da yazmaktır. Başkaca bir iş beni heyecanlandırmıyordu. Belki de herhangi bir mesleğe yeteneğim yoktu, gelişme-miştii böyle bir yetenek. Ne bileyim futbola, terziliğe, çiftçiliğe, çobanlığa, esnaflığa, pazarcılığa meylim olmadı. Benim derdim de işim de kendimleydi anlaşılan. Hayallerimde eker biçerdim her şeyi. En iyi yapabildiğim, kendimle konuşmak; hayal âleminde dünyalar, yaşamlar kurmak, hayalî insanlarla oturup kalkmaktır. Bir gün gelecek ve bunları kâğıda dökecektim.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Meslek seçiminde dikkat edilmesi gereken özellik sizce nedir?
- B) Yazar olmak için ne gibi özelliklere sahip olmak gereklidir?
- C) Yazarlığı bir meslek olarak gördüğünüz için mi başka bir meslek tercih etmediniz?
- D) Sanatçıların sanat haricinde başka bir meslekle uğraşması doğru bir tutum mu?
- E) Hayal gücüne sahip olan her insan yazar olabilir mi?

20. Biz istemesek de bir şeyler kayıp gidiyor dünyamızdan. Bizden de gidiyor. O zamanlar sahip olduğum kimi heyecanları bugün duymama imkân yok. Kar yağarken ağlayabilmek mesela. Yitirdiğimiz her şeyle bir yanımız kararıyor; Niyazi Mısırî’nin dediği gibi “Her gün bir tuğlası düşüyor ömrümüzün.” Yazarak zamanı yavaşlatmaya, kayıpları azaltmaya, en azından yitirdiklerimizi kayda geçirmeye çalışıyoruz. Neyi kurtarabilirsek kâr...

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Yazma tutkusu sizde ne zaman başladı?
- B) İnsanların yazmadaki amacı nedir?
- C) Dünyamızı yazarak aydınlatabilir miyiz?
- D) Hissettiklerimizi kâğıda dökmek önemli midir?
- E) Yazar okuyucusuna neler kazandırabilir?

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. İyi birer edebiyat okuru olan genç arkadaşlarla çalışıyoruz. Güzel şeyler yapmak için onların heyecanı yetip artıyor. Bu anlamda kültür sanat servislerinin gazetelerde küçük birer okul olduğunu düşünüyorum ben. Buraya mümkün olduğunca edebiyatla ilişkili, yetenekli gençleri alıyoruz. Yetiştirdikten sonra diğer birimlere aktarıyoruz. Böylece gazetemizin edebiyat ve kültürle ilişkisinden söz etmek, her zaman mümkün olur kanaatindeyim.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Gazetenizin kültür - sanat kısmının daha gelişmiş olmasını neye bağlıyorsunuz?
- B) Kültür - sanat eklerinin gazete tirajlarını nasıl etkilediğine inanıyorsunuz?
- C) Genç muhabirler, kültürel yenilikleri takip edebiliyorlar mı?
- D) Edebiyatla iç içe olan gençlerin gazetelerde çalışması daha mı uygun?
- E) Kültür - sanat haberlerini yazmak diğer haberleri yazmaktan daha mı kolay?

2. Evet, her şey değişiyor; değişecek fakat ben, bu değişim içinde bile bazı şeylerin çağın ruhuna bürünerek yaşayabileceğini düşünüyorum. Edebiyatın hayatımızdan bütünü çekileceğine hiçbir zaman inanmadım, inanmam. İnsanın içinde iyi şeylere ve başka dünyalara özlem sürdükçe iyi kitaplar yazılacak ve okunacak.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Toplumsal ve kültürel değişimin sonucu olarak edebiyat eski önemini yitirecek mi?
- B) Çağın getirdiği yenilikler edebî eserlere nasıl yansımaktadır?
- C) Günümüzde yaşanan değişimler, edebiyata olumsuz bir biçimde mi yansımaktadır?
- D) Romanların ve öykülerin ortaya çıkmasında insanoğlunun hayal gücü etkili olmuş mudur?
- E) Edebî eserlerin ortak özellikleri arasında neler yer alır?

3. Kitapla ilgisi olmayan okurun, kitap eklerini görerek kitaba yöneleceğini sanmıyorum tabii ki. Kitap ekleri, bir açlık duyan, güncel edebiyatı ve kitap dünyasını takip etmek isteyen ama buna ulaşmakta güçlük çeken okurun, özellikle de genç okurun derdine derman oluyor. İyi okur, iyi kitaplara, onlar hakkında yazılmış iyi metinlere ulaşmak için ekleri bekliyor.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Yayımlanan kitap eklerinin kitap satışlarını artırdığı doğru mu?
- B) Kitap eklerinin okuru kitaplara yönlendirmesinde bir etkisi var mıdır?
- C) Yeni çıkan kitapların kitap eklerinde tanıtılmasının önemi var mıdır?
- D) Birçok gazetenin günümüzde kitap eki çıkarması hakkında ne düşünüyorsunuz?
- E) Kitapların okuyucuya tanıtılması için nasıl bir yol izlenmelidir?

4. Edebiyatçı da her şeyden önce bir insandır. Onu insan dışı ya da başka bir gezegenden gelmiş bir yaratık gibi göremeyiz. O da bu toplumda yaşar; diğer insanların karşılaştıkları zorluklarla, güçlüklerle karşılaşır. Hayatını devam ettirmek için çalışır. Otobüse, vapura biner. Ama bütün bunların dışında edebiyat adamının –şairin, öykücünün, romancının, deneme yazarlarının– dünyaya daha farklı, daha ince bir bakışı, dünyayı algılayışı vardır. Onun eşya ile görünen ve görünmeyen ile kurduğu bağ daha zengindir. Eşyaya, insana ve etrafında olup biten olaylara daha başka anlamlar yükler.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Sanatçıların eserlerinde yarattığı kurmaca dünya neyin ürünüdür?
- B) Sanatçı yaşadığı toplumun özelliklerini esere yansıtmak zorunda mıdır?
- C) Edebiyatçıların toplumdan uzak kaldığı düşüncesine katılıyor musunuz?
- D) Toplumdan bahsetmeyen sanatçının okunabilirliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
- E) Edebiyatçının doğaya ve eşyaya bakışı sıradan insanın bakışıyla aynı mıdır?

5. Yazarlığın veya şairliğin bir kimyası ya da bir formülü yoktur. Şunları yaparsan yazar olursun, şunları yaparsan iyi edebiyatçı olursun, diyemeyiz kimseye. Yazar ya da şair olacak insanların belli nitelikleri kuşanması, bulundurması gerekir ama ille de bir şeyleri yapınca ya da bazı şartları yerine getirince yazar/şair olunmaz.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Edebiyatla uğraşmak isteyenlere neler söylemek istersiniz?
- B) Sanatçı olabilmek için ne gibi özelliklere sahip olmak gerekir?
- C) Edebiyatla uğraşanların gençleri yetiştirmek için ne yapmaları gerekir?
- D) Yazarların olaylara bakış açısı nasıl olmalıdır?
- E) Şairlerin ve yazarların duygularını ifade etme yöntemleri aynı mıdır?

6. ---- Edebiyatı yok ettiğiniz zaman, o milletin her şeyini yok etmiş olursunuz çünkü bir edebiyat o toplumun yazılı hafızasıdır. Siz, Türk milletini anlamak için ne yaparsınız? Onun yazılı kaynaklarına bakarsınız, Dede Korkut'a bakarsınız. Dede Korkut'u okumadan Türk milletini anlayabilir misiniz? Anlayamazsınız. Cumhuriyet Devri romanına bakmadan o dönemde ne olup bittiğini anlayabilir misiniz? Tam olarak anlayamazsınız.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Ulusların özelliklerini yansıtan eserler her dönemde yazılır.
- B) Toplumun ruhunu, geleneğini, hayalini, ruhunu dilde taşıyan bir hazinedir edebiyat.
- C) Bir milletin tarihinden izler taşımayan eser okuyucu bulamaz.
- D) "Söz uçar, yazı kalır." sözü bizim toplumumuzda çokça söylenen bir sözdür.
- E) Ulusların tarihi değerlerini korumaları millet bilincinin devam etmesini sağlayacaktır.

7. En popüler edebî tür romandır. Edebiyatın amiral gemisidir roman. Daha kolay okunur ve macera üzerine kurulduğu için okuru daha çok cezbeder. Anlamı daha açıktır. Kahramanlarla özdeşleşmek daha kolaydır. Tabii ki merak dürtüsünü harekete geçiren, buna cevap veren en kolay tür de romandır. Şiirse daha özel bir okura hitap eder, daha üst bir dile sahiptir çünkü. Satış oranlarında da buna bağlı bir değişim söz konusudur.----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Bu yüzden bir roman on bin satarsa şiir kitabı beş yüz ya da bin adet satar.
- B) Popüler olmayan türlerin satış oranı her zaman diğerlerine göre daha fazla olur.
- C) Okuyucunun istekleri göz önünde bulundurulursa kitabın okunurluğu daha da artar.
- D) Şiirin toplumdan çok, bireye yönelerek yazıldığı kesindir.
- E) Satış oranlarına bakılarak bir eserin edebî değeri anlaşılabilir.

8. Bir denemecinin işi varsa yoksa kendisidir. Kendisini anlatır durur ve büsbütün ele verir mahremine. Fakat anlattığı "insan"dır aslında. Bütün insanların ortak düşleri, arzuları yaşamla olan aldı verdisidir. Denemeci kendini yükselere çekip oradan konuşmadığı için okur, onu yanı başında, kendi seviyesinden konuşan ve istediğinde omzuna elini atabileceği bir dost olarak görür. Başka disiplinlerde, başka türlerde yoktur bu senli benlilik. Bu sebeple ----

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) okuyucu, deneme okurken kendini okur bir bakıma.
- B) en çok sevilen türlerden biri değildir.
- C) okurun kafasında bazı düşünceler yerli yerine oturur.
- D) kendinden bahseden sanatçılar çok okunmaz.
- E) yaşamın bir yansıması olarak düşünülür edebiyat.

9. Romanlarda karşılaştığımız birçok şeyi, bir trenin penceresinden bakarken gözümüzün önünden geçip giden varlıklar gibi görürüz. Sözcükler, bir manzara gibi akıp gider. Her şey sürekli bir değişim içindedir. Ancak her romanda aynı kalan durağan noktalar bulunur, zaman zaman bu noktalardan uzaklaşabiliriz ama ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) romanın üslubu olay çevresinde halkalanır.
- B) çok geçmeden hep bu noktalara geri döner, ana temaya yöneliriz.
- C) yan öğeler hiçbir zaman okuyucuyu etkilemez.
- D) kahramanlar bizi ne kadar iyi anlatmış ona bakarız.
- E) değişimin aslında romana ne kadar zarar verdiğini görürüz.

10. Polisiye romanlar için "Zihin açıyor." diyenler çoktur. Buna bir oranda hak vermekle beraber, bütün okuması polisiye romanlarla sınırlandırılmış kişilerde pek büyük bir zihin açıklığına rastlanmadığı görülür. Belki başlangıçta bize okuma alışkanlığı sağladıkları için, roman okuyucusu yetiştirmekte ilk adım oldukları için polisiye romanların olumlu not almaları mümkündür ancak kendileriyle kafaları sınırlandırdıkları zaman durum değişir. ----

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Okuyucunun edebî yönünü geliştiren polisiye romanları herkes yazamaz.
- B) Çünkü sadece merak duygusunu kamçılayan bu eserler, okuyucunun düşünce ve duygu dünyasını geliştiremez.
- C) Ancak bu türün örnekleri günümüzde daha gelişmiş bir teknikle okuyucuların karşısına çıkmaktadır.
- D) Kahramanlarının, yaşamımızdaki insanlar gibi kanlı canlı olmasını isteriz.
- E) Duygularımıza tercüman olan polisiye yazarları da yok değildir.

11. Roman, insanın yaşamını, bireysel zamanı ve konumu içinde veren bir edebiyat türü olarak ortaya çıkmıştır. Bundan başka pek çok şeyi de amaçlayabilir romancı. Hayat görüşünü, felsefesini sunabilir, toplumu eleştirebilir, yeni bir dünyanın kuruculuğunu yapabilir. Ama bütün bu amaçları gerçekleştirmek için ilkin romanlardaki insanları yaşatmalıdır. İnsanları yaşamayan bir roman başarısız bir romandır. ----

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Ne inançlarının yüceliği ne üslubunun güzelliği kurtarabilir, insanları soluk almayan bir romanı.
- B) Başarının yazarın çevreyle kahraman ilişkisi üzerine kurulduğu gerçeği asla göz ardı edilemez.
- C) Bireyden yola çıkarak toplumun sözcülüğünü üstlenen her yazar yüzyıllarca hatırlanır.
- D) Kahramanların yaşayan insanlardan seçilmesi bir eserin okunması için yeterli değildir.
- E) Başarılı romanların yazarları, ortak sorunları dünya görüşüne göre düzeltmeye çalışırlardır.

12. (I) Roman kahramanları, gerçek dediğimiz insanlar gibi hatta onlardan daha çok düşünen, duyan, didinen, sevinç ve acı duyan birtakım varlıklardır. (II) Onlar aramızda dolaşıp dururlar. (III) Hele sıkıntılı zamanlarımızda aradıklarımız her zaman onlardır. (IV) Fakat roman kahramanları asıl kendilerini yaratanlar için vardır ve onlar için yaşarlar. (V) Kahramanların düşünce ve duygularının var olduğuna inanmak bizim için çok kolay değildir. (VI) Bu yüzden romancı için gerçek dünya, içinde kendi kahramanlarının yaşadığı ve öldüğü dünyadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

13. (I) Aynı mahallede oturan, kıyafetleri ve geçinme tarzları aynı olan Karagöz ve Hacivat, ilk bakışta iki ayrı insanlığın temsilcisi gibi görünmezler. (II) Hele oyunlarda kimi zaman iş birliği etmeleri, aralarında aynı halk sınıfına bağlı olmaktan doğan bir yakınlık hatta tam birlik bulunduğu duygusunu verir. (III) Fakat bu duygu uzun sürmez. (IV) İlk fark ve karşıtlık, kullandıkları dilde kendini gösterir. (V) Hacivat'ın "enderun"u hatırlatan yabancı sözcük ve kuralla yüklü anlatımına karşılık Karagöz "halk diliyle" konuşmakta direnir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangi-sinden sonra "Perdede geçen her olay, söylenen her söz bu iki tipin karşıt karakterde bulunduğunu gösterir." cümlesi getirilirse anlatımın akışında bir bozukluk meydana gelmez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Bir şey anlatılmak istendi mi şimdiye kadar hiç kimsenin görüp söylemediği bir yanı bulununcaya kadar o şeyi dikkatle gözden geçirmek gerekir. (I) Gözlerimiz her şeyi bizden öncekilerin zihnimize bıraktığı anılarla görmeye alıştıktır. (II) İşte biz onu bulalım. (III) Yanan bir ateşi ya da ovadaki ağacı tasvir etmek için onun önünde hiçbir ateşe ya da ağaca benzemeyecek bir yan buluncaya kadar duralım. (IV) Gözlem kuramıyla üslup arasında sıkı bir ilişki olduğunu da unutmayalım. (V)

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangisine "Oysa en ufak bir şeyde bile bilinmedik bir yan vardır." cümlesinin getirilmesi en uygundur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) "Niçin yazıyoruz?" sorusunun karşılığı özel cevaplarımızda değil, yazdığımız eserlerdedir. (II) Yazarken zaman zaman bilerek bilmeyerek, hesaplı ya da boş bulunup böyle bir sorunun karşılığını verdiğimiz de olur. (III) O şiirin, o hikâyenin, o yazının bütünündeki dünya görüşümüzü sanat anlayışımızı düşündürecek odak noktalarıdır. (IV) Çok kere kitaplarımızın adları hatta hikâye, şiir ve yazılarımızın adları bile neden yazdığımız gösteren ipuçlarıdır. (V) Bize karanlık gelen bu odak noktalarının bazı başlıkların dahi sanatçının niçin ve hangi amaçla yazdığını çıkarımımızı sağlayan yönleri vardır.

Bu parçada düşüncenin akışının sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) II. ile V. E) IV. ile V.

16. (I) Akşamüstü Ankara'nın pek bilinmeyen yönleri ortaya çıkar. (II) Kan kırmızı yuvarlak bir külçe, dağların üstüne doğru yavaş yavaş inmeye başlar. (III) Yekpare, geniş bir billur parçası hâline giren ufuktan emsali görülmemiş bir renk ve ışıltı yağmuru boşanır ve bütün gün, derme çatma binaları, ıssız caddeleri, yetim anıtları, bodur akasya ağaçlarıyla çiğ bir aydınlık içinde uyumuş kalmış çıplak şehrin çelimsiz gövdesi, birdenbire en halis erguvanlara bürünmüş olarak silkinip doğrulur. (IV) Biraz önce her biri bir gurreba hastanesini andıran o derme çatma binalar, somaki mermerden birer saray şekline girer. (V) Bodur akasyalar, serilip serpilen gölgeleriyle insana yıllanmış çınarlar gibi heybetli görünür ve çepeçevre boz tepeler, öbek öbek mor salkımlarla örtülür.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde betimleyici öğelere yer verilmemiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Konya'da Küllükbaşı denilen bir semtte, yaşlı bir kadının evinde oturuyordum. Mobilyalı adı altında kiraya verilen odamda eşya namına bir siyah demir karyola, bir eski ve çekmeceli masa, iki de portatif demir iskemle vardı. Kış adamakıllı başlayınca bir sac soba da aralarına katıldı. Ev sahibem elli beşlik, ufak tefek , daima siyah ve yerlere kadar uzanan bir etek giyen ve siyah yünden örülmüş, eski bir atkıyı asla omuzlarından eksik etmeyen bir kadındı. Az konuşur, odama da genellikle sobayı yakmak için girerdi.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme
- B) Örnekleme
- C) Betimleme
- D) Tartışma
- E) Açıklama

18. Bazı sabahlar, kitaplarımı bırakıp evden çıkışım gelmiyor. Yıllar geçtikçe evcimenleşiyor muyum? Hayır, öyle değil! Zaten burada söz konusu ettiğim ve ayrılmak istemediğim mekân “ev”den ziyade, kütüphane; kitaplarımın ve özel eşyamın bulunduğu odacık. Sabah, raflara el attığımda odaya kitapların müziği doluyor. Sonsuz bir coşku! Daniel Pennac, her ne kadar: “Okuma vakti, sevme vakti gibi yaşama vaktini genişletir.” dese de yazık ki sabahlar kısadır; gün çabuk yükselir ve ayrılık saati çalar! Bu ayrılık vakti sevgili dostlarınızın, yakın akrabaların toplandığı bir bayram gününde onları bırakıp gitmek mecburiyetinde kalmanın kederine benziyor.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci kişili anlatım söz konusudur.
- B) Alıntı yapılmıştır.
- C) Benzetmeye yer verilmiştir.
- D) Kişisel söz konusudur.
- E) Betimleyici öğelere yer verilmiştir.

19. Deneme okuru, zevkleri gelişmiş okurdur. Sıradanlığa, bayağılığa bayrak açmıştır. Deneme okumaya başlayan biri, kimi toplumsal meseleleri kendine dert edinmiş demektir. Sıradanlıktan kurtulmuş, arayışlara, keşiflere yönelmiştir. Yeni ve karşıt düşüncelerle tanışmaktan ürkmüyordur. Daha doğrusu, düşünmekten korkmuyordur. Düşüncesi ve hayali daha bir keskinleşiyor ve o, bundan alışık olmadığı yeni lezzetler devşiriyordur. En çok gönül doyurana da şudur ki denemeyle tanışan okur, dilin lezzetine varmaya başlamış, konuşurken ve yazarken kelime-lerin tadını alır olmuştur.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi denemenin, okuyucuya kazandırdığı özellikler arasında gösterilemez?

- A) Yazma isteği uyandırma
- B) Dilin özelliklerini daha iyi kavrama
- C) Basmakalıp düşüncelerden kurtulma
- D) Toplumsal sorumluluk bilincini geliştirme
- E) Farklı düşünce sistemleriyle karşılaşma

20. Biz, hatıralar yazarken bütün o eski tanıdıkları, ölmüşleri yanımıza çağırıyor, geçici de olsa onlara bir hayat rengi veriyoruz. Artık adını anmadığımız mekânlar, coğrafyalar yazının can suyuyla yeşeriyor. Böylece unutulmuş bir yer, ebediyen susmuş bir insan dilleniyo; konuşmaya başlıyor yeniden. Yazının hatırlama bahçesine yerleşiyorlar. Onları tanıyan son insan öldüğünde unutulacakken ömürleri uzuyor. Ne zaman bir gözün ışığı değse yüzlerine, biri gelip adlarını ansa yeniden, yeniden uyanıyorlar.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anılar, unutulmayı engelleyen, geleceğe ulaşmayı sağlayan yazılardır.
- B) Yitip giden hayatların anlam kazanması ancak anılarla sağlanır.
- C) Kalıcı olmak isteyen sanatçı, anı türünde eserler vermelidir.
- D) Unutulmayan sanatçılar, herkesten farklı bir yaşam sürerlerdir.
- E) Anılarını toplayan bir yazar, sadece günümüzde değil, her dönemde anılır.

TEST 4

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 23 dakıkadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Dede Korkut okumak, belirsiz bir zamanda, masalla gerçek arası olaylar zinciri içinde, şiirle hikâye arasında akıp giden bir metinle yapılan doyumsuz bir yolculuktur. Her şey biraz buğulu, biraz hayal meyâldir çünkü hikâyelerin ne zamanı ne de yazıya geçiriliş tarihi tam olarak bellidir. Evet, hikâyeler hâkim kabule göre Oğuz beylerinin hayatını anlatır ve VI. yüzyılda Çin'den Karadeniz'e kadar uzanan bir alanı içine alan Oğuz coğrafyasında geçer. Boğaç Han, Salur Kazan, Bamsı Beyrek, Uruz Bey gibi kahramanlar da Oğuz beylerinden başkası değildir. Hikâyelerin kahramanları, Oğuz ili denen Doğu Anadolu ve Azerbaycan bölgesinde Rum İmparatorluğu, Gürcüler, Abhazlar gibi komşularıyla savaşılmaktadır.

Bu parçada Dede Korkut Hikâyeleri'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayal ve gerçeğin içi içe verildiğine
- B) Yazıya ne zaman geçirildiğinin bilinmediğine
- C) Konusunu Türk beylerinin yaşamından aldığına
- D) Komşularla yapılan savaşları içerdiğine
- E) Yaşanılan coğrafyayla ilgili bilginin kesin olmadığına

2. (I) Türkçenin sahip olduğu hazineleri korumanın ve yaşatmanın sorumluluğunu duyan Banarlı'nın yazılarında bir edebiyat tarihçisinin zengin birikimini bulmak mümkündür. (II) Türk edebiyatının bütün devrelerine hâkim olan yazar, ilk Türkçe metinlerden divan şairlerine, tekke ve halk şiirinden Tanzimat sonrasına, oradan da 20. asrın ortalarına kadar edebiyatımızın söz dağarcığından ve metinlerden çok çeşitli örnekler sunar. (III) Türkçenin geniş atasözü ve deyimler atlasını kendine göre yorumlar. (IV) Mesela "düşmek" kelimesinin sayısız anlam kapılarını açar. (V) "Gül"ün sırrına uzanıp onun hangi anlam mertebelerinden geçip geldiğini anlatır; şiirin geniş ikliminde, çiçek adlarının binbir rengine dalar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Dünya iklim sisteminde değişikliklere neden olan küresel ısınmanın etkileri en yüksek zirvelerden okyanus derinliklerine, Ekvatordan kutuplara kadar dünyanın her yerinde hissediliyor. Kutuplardaki buzullar eriyor, deniz suyu seviyesi yükseliyor ve kıyı kesimlerde toprak kayıpları artıyor. Örneğin, 1960'ların sonlarından bu yana Kuzey Yarımküre'de kar örtüsünde yüzde 10'luk bir azalma oldu. 20'nci yüzyıl boyunca deniz seviyelerinde de 10-25 cm arasında bir artış olduğu saptandı. Küresel ısınmaya bağlı olarak dünyanın bazı bölgelerinde kasırgalar, seller ve taşkınların şiddeti ve sıklığı artarken bazı bölgelerde uzun süreli, şiddetli kuraklıklar ve çölleşme etkili oluyor. Kışın sıcaklıklar artıyor, ilkbahar erken geliyor, sonbahar gecikiyor, hayvanların göç dönemleri değişiyor. Yani iklimler değişiyor.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklimler değişmesinin sosyal yaşamı nasıl etkilediği
- B) Küresel ısınmanın ekolojik denge üzerindeki olumsuz etkileri
- C) Doğadaki değişimlerin, insanlar üzerindeki etkisi
- D) Kutuplardaki buzulların erimesinin canlıların yaşamını nasıl etkilediği
- E) Canlıların yaşamının devam edebilmesi için gerekli olan koşulların ne olduğu

4. Behçet Necatigil, eski şiirin mirasını önemseyen, eski şiiri özümsemiş Cumhuriyet şairlerinden biriydi. Düzen değişikliğinin, geçmişin kültür değerlerinden büsbütün kopmak, söz konusu değerleri yadsımak anlamına gelmediğini hem eşsiz şiirleriyle hem de geriye kalan bütün yazılarıyla vurgulamak istemiştir. Bu vurgulayış, körü körüne bir karşı çıkmadan elbette uzaktı. Necatigil, bir kültür sürekliliğini savunuyor, o olmazsa yazıda çizide dahası yaşamda yarına yol alınamayacağını dile getiriyordu.

Bu parçada Behçet Necatigil'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sadece şiir değil, başka türlerde de eser verdiği
- B) Kültürel değerlere bağlı kalınmasını istediğine
- C) Geçmişin değerlerinin güncelle birleştirilmesini istediğine
- D) Eski şiiri bütün özellikleriyle tanıyan bir şair olduğuna
- E) Geleceğe, kültürel değerlere önem verilmesiyle ulaşılacağına

5. Bir şiir, kendi başına bağımsız bir ülke olmasından çok bir ruhtur, bir anlamdır. Yaratıcısının moral yapısı ve davranışlarıyla sıkı sıkıya bağlantısı olan bir fotoğraftır âdeta. Adını hatırlayamadığım bir Batı edebiyatçısının, "İtiraf ederim ki eserlerden çok, eserlerin yazılış ve meydana geliş şartları, yazarların kimlik ve kişilikleri ilgilendirir beni." sözü boş bir söz olmasa gerek. ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Şairin kendini bir kenara itip başka yaşamlara açılması, eserin ortaya çıkışını kolaylaştıracaktır.
- B) Öyleyse şairin kimliğini bilmemizin şiir adına bize çok şey kazandıracağını nasıl yadsıyabiliriz?
- C) Bu durumda bir şiiri anlamak için şairin kişiliği üzerine bir şeyler bilmemiz çok gerekli değildir.
- D) Şairin yaşamının şiir üzerinde nasıl bir etki bıraktığını anlamak o kadar kolay mıdır?
- E) Şiirin, şairin yaşamının ötesinde bir duyuşla yazıldığı herkes tarafından kabul edilmiştir.

6. Ben, kendini kendisinden ve çevresinden bu denli uzakta tutabilen, sadece kelimelerin saltanat ve sefasını sürmek isteyen sanatçıları her zaman yadırgamışımdır. Bunlar usta şairseler onlara hayranlık duymuş ama hiçbir zaman içten sevmemişimdir onları. İçimize taş gibi oturmuş bir yaşam blokunu bir kenara itiverip kolaylıkla gömlek değiştirmek, yeni bir ruha geçivermek farklı yaratılışta kişilerin harcı olsa gerek.

Böyle diyen bir yazardan aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Bir romanda kullanılan sözcükler, sanatçının katıldığı ya da içinde bulunduğu topluluğu yansıtır.
- B) Şiirler, gündelik yaşantılardan, saplantılardan kopmuş boşluktaki bir dünyayı anlatmamalıdır.
- C) Anılar, bir bakış veya davranış oldukları zaman bir mısranın ilk kelimesi onların arasından doğar.
- D) Şair, içinde derece derece kırgınlık, acı ya da öfke yaratan çağdaş nedenlerden yola çıkar.
- E) Sanatçı, çağın değerlerine ya da geleneğe bağlı kalmadan yeni bir yolda ilerleyen insandır.

7. Bir hayvandır zebra. At türünden bir hayvan, attan daha küçük. Siyah-beyaz, yol yoldur postu. Afrika'nın ormanlık bölgelerinde sürü hâlinde yaşayan, gündelik hayatın doğal bir parçasıdır. Afrika dışındaki ülkeler içinse hayvanat bahçesinde sirklerde göstermelik bir tel örgü hayvanıdır. Benim görüşümle her sanatçı da değişik çevreler ve ortamlar için az çok bir tel örgü yaratıcıdır, terbiye edilmek istenen bir yabancısıdır. Olduğu yere uyumu imkânsız, siyah beyaz karşıtlıklar, paralellikler arasında tedirgin bir yaratıktır.

Bu parçada yazarın, sanatçılarla ilgili vurgulamak istediği özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserleriyle kendilerini anlatmaya imkân buldukları
- B) Farklı özelliklere sahip oldukları için herkes tarafından anlaşılamadıkları
- C) Çevresindeki olaylara kayıtsız kalmayıp eserlerinde bunları yansıttıkları
- D) Toplumun her kesiminde farklı özellikleriyle tanındıkları
- E) Sanat anlayışlarının yaşadıkları çevreye göre şekillendiği

8. "Divan edebiyatı" sözü nedense ürkütüyor bizi. Bu söze karşı alerji var. Divan edebiyatı bir konfor, bir lükstür de halk edebiyatı sırf yoksulluk, savaş, çatışma mıdır? Divan şiirinden yararlanmayı ölmüş kelimeleri diriltme diye almıyorum ben. Estetikten, istiftten, disiplinden yararlanmak diye alıyorum. Halk edebiyatı bir yanıyla, birkaç ozanıyla nasıl toplumcu şiire kaynak olabiliyorsa divan şiiri de biraz kapalı, biraz soyut şiire öylece destek olur.

Bu parçada yazarın divan şiiriyle ilgili vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yapısında halk geleneğinden izlere rastlanabileceği
- B) Sembolik anlatıma kaynaklık edebileceği
- C) Sanatsal bir anlatıma sahip olması gerektiği
- D) Sözcüklerin çağırışım gücünden yararlanıldığı
- E) Halk geleneğinden uzak bir edebiyat olduğu

9. (I) Mizah, nesneler arasındaki beylik bağıntıları koparıp dünyaya başka bir açıdan bakmamızı sağlar. (II) Mizah, özü dolayısıyla alışılmış akılcı düzenin sezgilere dayanan, dolaylı bir eleştirisidir. (III) Gerçeküstü ve beklenmedik ilişkilerin baş döndürücü oyununa katmak amacıyla normal olaylardan başka olaylar çıkaran bir güçtür. (IV) Varlığın olağan görünüşünü mizahla yıkan karikatüristler, varlığın başka bir boyutunu gözler önüne serer. (V) Günümüz karikatüristleri şaşırtmacalarla, beklenmedik yaklaşımlarla alışkanlıklarımızı altüst eder. (VI) Her şeye gülünç ve tuhaf bir yenilik, alaylı bir önem kazandırır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. Söylenmek istenen şey ne olursa olsun elbette onu anlatacak bir tek sözcük, canlandıracak bir tek fiil, nitelendirecek bir tek sıfat vardır. İşte insan bu sözcüğü, bu fiili, bu sıfatı buluncaya kadar uğraşmalı; hiçbir zaman yaklaşık olanla yetinmemeli, hiçbir hileye, güçlüğü yenmek için dil şaklabanlıklarına başvurmamalıdır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konunun anlatımında sözcük ve cümlelerin yerli yerine oturmasına, yapmacıksız bir dil kullanılmasına önem verilmiştir.
B) Sanatçılar eserde kişiliklerini gizlemeli, objektif bir gözle konuyu anlatmalıdır.
C) Yazar, yaşadığı çevreden ayrı düşünülmemesi için eserlerindeki sözcükler bu çevreye ait olacaktır.
D) Dilin bütün anlatım özelliklerinden yararlanarak oluşturulan her eser, sanatçının en iyi eseri olur.
E) Söylenmek istenen, metinler arasındaki gizli sözcüklerle okuyucuya hissettirilmelidir.

11 ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Cengiz Aytmatov, kendi hikâyesini bir halkın dramıyla birleştirip oradan büyük bir masal çıkarmayı başardı. Kırgızların bütün inançlarını, kahramanlıklarını, efsanelerini yeni bir dille romanlarına sindirdi. O haşin coğrafyayı dünyaya yakınlaştırdı. Romanlarındaki kahramanlar birer Kırgız değildi artık; evrensel bir “tip” olarak hepimizin acılarını taşıyıp duruyorlardı, aşklarını da... Aytmatov, yazının mucizesine ve edebiyatın anlatmak istediğini en iyi şekilde anlatmasına yardımcı olacağına inanıyordu. “Dişi Kurdu Rüyaları”nda dönemin rejiminin yanlış uygulamalarına, bunun bir neticesi olarak da bozulan ekolojik dengeye dikkat çeker. Son romanı “Dağlar Devrildiğinde / Ebedi Nişanlı”da ise küreselleşmenin insan ruhunda yol açtığı depremlere değinmiştir.

11. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, göndergesel işleviyle kullanılmıştır.
B) Örneklere yer verilmiştir.
C) Birinci kişili anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Eksilteli cümlelere yer verilmiştir
E) Öznel cümlelere yer verilmiştir.

12. Bu parçada söz konusu yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Kişisel yaşamını, toplumsal konularla kaynaştırarak anlattığına
B) Folklorik özellikleri özgün bir şekilde eserlerinde kullandığına
C) Edebiyatı, düşündüklerini anlatmak için bir araç olarak gördüğüne
D) Kırgızların zor yaşamlarını, eserleriyle dünyaya duyurduğuna
E) Kahramanlarını farklı toplumsal özelliklere sahip kişiler arasından seçtiğine

13. (I) Röportajın okur ile yazar arasında oluşan bürokrasiyi en kolay biçimde aşan bir yazınsal tür olduğuna inanarlardanım. (II) Hasından kotarılmış bir röportaj birçok karanlık, mahrem noktaya ışık tuttuğu gibi, yapıtta işlenen dili tersine sararak okurun zihnini ısıtır. (III) Yani yazarın yapıtında okuru düşünmeyen, görmeyen diline karşın röportajda daha kişisel bir dil kuşandığını, okurunu doğrudan muhatap aldığını söylüyorum. (IV) Türkiye’de, özellikle son birkaç yılda, yazarların röportajı bir “poz” olarak kişisel kariyerlerine eklemeye çalıştıkları gözlemleniyor. (V) Gerek röportajlara ilave edilen fotoğraflar, gerek kurulan cümlelerin fosforu, gerekse okuru/eleştirmeni düzeltmeye çalışan yazar imajından, eksiksiz bir “düşünen adam” resmi çıkıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Çünkü röportajın birtakım protokolleri çok çabuk yok sayan, okuru hangi mesafede olursa olsun yazara daha fazla yaklaştıran bir doğası var.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Dil okyanusunun içinde her yazarın kendine ait bir “ada”sı vardır. Kendi kelimeleri, kendi söyleyişi; kendi kurguları... Amaç, dilin kabuğunu kırmak, herkesin yolundan ayrı yalnız kendisinin yürüyebileceği bir yol açmaktır.

Bu parçada yazar, altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamak istemiştir?

- A) Sürükleyiciliğin
B) Duruluğun
C) Yalınlığın
D) Özgünlüğün
E) Evrenselliğin

15. Uçucu lezzetlerin ve sentetik heveslerin insanı çepeçevre kuşattığı çağımızda denemeleriyle bizi kalıcı güzelliklere çağıran Ali Çolak’ın sesine kayıtsız kalmamalıyız.

Bu parçada altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal ve kalıcı olmayan duygular
B) Huzursuzluğu artıran düşünceler
C) Gelişmeye önem vermeyen anlatımlar
D) Değişebilen düşünce ve duygular
E) Yapmacık davranışlar

16. Dilin bir görevi de insanı bir üst duyuş, sezış katına çıkarmabilmektir. Asıl bu yönüyle, dil denen ilahi armağanın görevi billurlaşmış olur.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilin yapısını değiştirme
B) Algılama gücünü artırma
C) Anlatım özelliklerini içselleştirme
D) Farklı çağrışımlara açık olma
E) Düşüncelerini açıkça anlatma

17. (I) Bir denemeci için en önemli sorun, denemesini bir “can sıkma sanatı” olmaktan kurtarmaktır. (II) Yani dört dörtlük bir denemenin adı “kurtarılmış deneme”dir. (III) Bunun için yapılacak şey, bir cümleden öbürüne geçerken uyuyup kalmamak, her an okurların bu söylenen şeylerden sıkılıp sıkılmayacağını hesaba katmaktır. (IV) Yani doldurmaca cümlelerle, doldurmaca duygulara, doldurmaca düşüncelere hiç gerek yoktur. (V) Bunlara yer verilen yazılar okurun yüzünde güller açtırmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde “öneri” anlamı vardır?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) II. ve IV. E) IV. ve V.

18. (I) İki kıtanın birleştiği bir noktada kurulan İstanbul, aynı zamanda denizlerle çevrili bir şehir olduğu için yerleşim alanları genellikle sahil şeridi üzerinde olmuştur. (II) Buna bağlı olarak şehir içi deniz ulaşımı, kara ulaşımına göre daha fazla gelişmiştir. (III) Denizde her çeşit ve süratle hareket edebilen kayak türleri İstanbulluların hizmetinde kullanılmıştır. (IV) 19. yüzyılın ilk yarısında demir yolunun icadı ile ulaşım yeni ve çok süratli bir alternatif gelmiştir. (V) Tramvay ve tren birer raylı sistem türü olarak insanların hayatına girmiştir.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerin hangisinde bir yanlışlık vardır?

- A) I. cümlede, yerleşim alanlarının seçiminde etkili olan durum verilmiştir.
B) II. cümlede, bir çıkarım yapılmıştır.
C) III. cümlede, denizdeki ulaşım ile ilgili bilgi verilmiştir.
D) IV. cümlede, ulaşım alanında yapılan bir yenilikten bahsedilmiştir.
E) V. cümlede, insanların zorunlu olarak kullandığı ulaşım araçları verilmiştir.

19. (I) Günümüzde Osmanlı arşivleri sağlam ve doğru bilgiye ulaşma konusunda bize birçok imkân sunmaktadır. (II) Bu imkânlar değerlendirildiği ölçüde doğru bilgiler üzerine bina edilmiş, düzgün bir tarih anlayışına sahip olunabilir. (III) Tabii tek başına düzgün bir tarih anlayışına sahip olmak da yeterli değildir. (IV) Temin edilen bilgilerin ve bunlar üzerine yapılan yorumların geniş kitlelere ulaşması da çok önemlidir. (V) Konu buraya geldiğinde tarih yazılarını herkesin anlayabileceği bir şekilde kaleme almak da büyük bir önem kazanmaktadır.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilen bilgilerin hangisinde bir yanlışlık vardır?

- A) I. cümlede, bilgiye ulaşmak için başvurulacak kaynak belirtilmiştir.
B) II. cümlede, gerekli durumlar oluşursa sonuca ulaşılacağı söylenmiştir.
C) III. cümlede, düşünceyi destekleme anlamı vardır.
D) IV. cümlede, bilgi ve yorumların topluma ulaşmasının önemli olduğu söylenmiştir.
E) V. cümlede, sade bir dil kullanılmasının önemli olduğu söylenmiştir.

20. (I) Son yıllarda ilginç bir okur tipi ortaya çıktı Türkiye’de. (II) Hatta okur tipi değil, ‘kitap satın alır tipi’ demek daha doğru. (III) Kitap satış rakamlarına bakılırsa insanlar kitap alıyorlar. (IV) Bunun yanında pazarlama tekniklerinin başarısını da inkâr etmemek gerekir. (V) Son beş-altı yılda kitap ve yayın dünyasında büyük gelişmeler oldu: Yayıncılar reklamı, yeni pazarlama tekniklerini keşfettiler ve billboardlara çıktı kitaplar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, öznel değerlendirme vardır.
B) II. cümlede, özgün bir söyleyiş bulma çabası vardır.
C) III. cümlede, amaç anlamı vardır.
D) IV. cümlede, kabullenme anlamı vardır.
E) V. cümlede, örnekleme yapılmıştır.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Burada mavi deniz, mavi gök birbiriyle kucaklaşırdı. Bazen nazlıca, bazen de suları yok denecek kadar azalan bir derenin aktığı yol, o dantel görünüşlü tarihî köşke, bayram yerine, ıhlamur, erguvan, çitlembik, keçiboynuzu, çınar gibi daha birçok görkemli ağaca ulaşırdı. Yolu çevreleyen girdili çıktılı sokaklar, küçük iki katlı evleri bahçeleriyle birlikte koruyordu. Bostanları, arsaları, tahta perdeleri, çeşmeleriyle insana ferahlık veriyordu burası.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Betimleme C) Tartışma
D) Açıklama E) Örnekleme

2. Bir zamanlar bir manastırda yaşayan bir keşiş, bir dağın tepesine kurumuş bir ağaç dikmiş ve öğren-cisine bu ağacı yeniden yeşerinceye kadar sulamasını söylemiş. Öğrencisi, üstadının emrine uyarak bir kova su alıp yollara düşmüş. Bir kova suyu dağa çıkarıp geri dönmesi tam bir gün sürermiş. Tan yerinin ağarmasından güneşin batmasına kadar bir tam gün... Her sabah bir kova suyla dağa çıkıyor, eğri büğrü ağacı suluyor ve hava kararınca manastıra dönüyormuş. Bu, tam üç yıl sürmüş. Sonra günlerden bir gün, gene dağa çıktığında bir de bakmış ki ne görsün, ağaç çiçekler içinde değil mi?

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okuyucuyu olay içinde yaşatma amacı vardır.
B) Üçüncü kişili anlatım vardır.
C) Eylemler oluş sırasına göre verilmiştir.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) İkilemeye yer verilmiştir.

3. Gölge oyunumuz "Karagöz" bir zamanlar toplumun en önemli eğlencesiydi. Eskiden ramazan gecelerinde mutlaka ramazan eğlencesi yapılır, büyük bir sabırla beklenen iftar topu atıldıktan sonra iftariyelikler sofraya gelirdi. İftar yemeğini yiyen herkes, doğruca Karagöz ve Hacivat gösterisine giderdi. Önce perde arkasındaki ışık yanar, Hacivat, "Ne olur şu dört köşe perdede bana da bir kafadar olsa ah bana bir eğlence medet!" diye Karagöz'ü çağırmaya başlardı. Muhavere denilen Karagöz ve Hacivat'ın atışması bittikten sonra fasıl bölümü başlar, bu bölümde oyunun akışına göre Zenne, Çelebi, Tuzsuz Deli Bekir, Beberuhi, Tiryaki, Acem, Laz, Matiz, Zeybek gibi tipler perdeye gelirler, oyunlarını oynarlardı.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tanık gösterme B) Açıklama
C) Betimleme D) Örnekleme
E) Tartışma

4. Deneme yüksek sesli bir yazı türü değil, yer altı suları gibi derinden derine sürdürüyor yürüyüşünü. Denemenin Haşimlerle, Ataçlarla, Tanpınarla ya da Salâh Bîrsel'le bittiğini söylersek yanılırız. Bugün edebiyat dergilerine açıp bakın, harikulade denemeler yayınlanıyor. Zaten bir türün bitmesi ya da işlevini yitirmesi diye bir şey olamaz. O türde başarılı yazarların yetişmemesinden söz edilebilir. Bugün Türkiye'de çok iyi deneme yazarları var. Mesela Fûsun Akatlı, Hulki Aktunç, Hilmi Yavuz, Ahmet Turan Alkan, Ebubekir Eroğlu...

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisine karşı çıkmaktadır?

- A) Deneme türünün günümüzde işlevinin yitirildiğinin düşünülmesine
B) Denemenin yazın türleri içinde yeterli okuyucusu olmadığına inanılmasına
C) Günümüz yazarlarının denemenin işlevinin ne olduğunu tam olarak anlayamamalarına
D) Deneme alanında başarılı sanatçıların yetişmesine izin verilmemesine
E) Deneme yazarlarının denemeyi geliştirecek yenilikler yapmamasına

5. Okurla sıkı fıkı bir yazar olmak doğrusu herkesin harcı değildir, kıskanılacak bir şeydir ama okur milletine hepten kapılmaya da gelmez, acımasızdır okur. Sürekli tüketmek ister, sizi çok sevse bile. Bu yüzden kendini bütünüyle okurun suyuna bırakmaya gelmez. Bir gün kendinizi yoldan çıkmış, tükenmiş biri olarak bulabilirsiniz. İlgi ve övgüler güzeldir, hoşuna gider insanın ama sonra zehirli bir bala dönüşür bu. Kendini, yalnız kendini anlatmanızı ister okur; kendi sevdiği konuları yazmanızı ister. Okura uymaya kalkarsanız aynı yerde döner durursunuz.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuruna yaklaşmaya çalışan yazar, döneminde diğer yazarların üstünde tutulur.
- B) Okurla yazarın yakınlaşması ancak yazarın okuru anlatan konulardan bahsetmesiyle olur.
- C) Yazar, okuyucusuyla arasına mesafe koyarsa yazın alanında ilerleme kaydedebilir.
- D) İyi okur, yazarın anlattığını değil, onun altında yatan anlamları çıkarmak isteyendir.
- E) Yazar, eserlerinde kendini anlatarak okurun ilgi-sini çekmeye çalışmalıdır.

6. Yazarın okuru yükseltmek, sürekli bir basamak yukarı çıkarmak gibi bir görevi vardır. Okurla yazarın içli dışlılığı, "yazı"nın evrenindedir. Büyü buradadır zaten. Her yazı, her kelime bir köprüdür, birlikte çıkılan bir keşiftir yazarla okur arasında; aynı ateşte ısınmaktır. Yazarı tanımak, onun sırrına vakıf olmak isteyen okur, kelimelerin içine gizlenen inciyi bulup çıkarmalıdır. Yazar oradadır bütün çıplaklığıyla.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyucunun ve yazarın buluştuğu nokta anlatılanlar değil, anlatılanın ardında yatanlardır.
- B) Okuruna ulaşmak isteyen yazar, hayatı tüm yönleriyle ortaya koymalıdır.
- C) Yazarı tanımak isteyen okur, eserin konusundan yola çıkmalıdır.
- D) Her yazının perde arkasında okuyucusuyla buluşmak isteyen bir yazar gizlidir.
- E) Okuyucunun edebî zevkini geliştirmek, yazarın asli amaçlarından biridir.

7. Bir yolculuktur yazı serüveni; yolumun üstüne çıkanlar, sevdiklerim ve sevdirmek istediklerim yazıya dönüşüyor. Herkesin yaşadığı ve paylaştığı hayat içinde her yazar kendine özgü yolunu yalnız kendisinin bildiği bir evren kurar yazdıklarıyla. Benim yaptığım da bu. Bana ait olan bir dünya kuruyorum kelimelerden. ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanıp ona kendi dünyamın kapısını açıyorum.
- B) O dünya hepimizin yaşadığı yer aslında, farklı olan, bakış ve onu yeniden kurabilmiş olmam.
- C) Benim gözümünden dünyanın her hâlini yansıtan, beni anlatan eserler çıkıyor ortaya.
- D) Yaşadığım zamanda gördüklerimi olduğu gibi anlatmak beni okuyucunun gözünde büyütüyor.
- E) Yaşamın acı gerçekleri hayal dünyamda daha yumuşak bir şekle dönüşüp eserlerime giriyor.

8. ---- Şiir de, öykü de, anı da, günlükler de ses verir denemede. Tabiatı itibarıyla denemenin şiirle aynı yerden doğduğu düşünülebilir. Zaten pek çok deneme yazarı işe önce şiirle başlamıştır. Eliot, Tanpınar, Haşim, Cenap Şahabettin, Salah Bırsel... Söyleyişteki şiirsellik kelime tasarrufu ve üslupçuluk, denemeyi şiirle akraba kılıyor. Kimi denemelerde yazar, bir öykü ile başlıyor işe ya da öyküler serpiştiriyor yazının içine. Günlüklerinden, anılarından söz ediyor. Bunlar denemeyi diğer akraba türlerden büsbütün ayıramayacağımızı düşündürüyor.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Kendine has özellikler barındıran bir türdür deneme.
- B) Deneme, birçok edebî türü bir arada barındırır.
- C) Yazın türleri içinde en zor yazılanı deneme türüdür.
- D) Edebî sanatlardan uzak olan bir deneme düşünülemez.
- E) Denemenin kendine has üslubu, yazıyı hemen fark ettirir.

9. Yıllar önce -yeni yazmaya başladığım tarihlerde- bir öykümün ödüle layık görülmesi beni cesaretlendirmiş, heyecanımı pekiştirmişti. İster ilk yapıtlarını vermeye başlamış bir yazar adayını ister yıllarını edebiyata adanmış usta bir yazar olsun emeğinin, yapıtının değerli bulunması olumludur. Ödüller yoluyla yapıtlara ve yazarlara dikkat çekilmesi okurlar için de önem taşır. Benim de seçici kurulunda yer aldığım Sait Faik Ödülü'nü bugüne kadar almış yazarlara baktığınızda hemen hepsinin daha sonraki yıllarına nasıl da önemli katkılarda bulunduğunu görebilirsiniz. Demek ki anlamsız değil...

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Ödüllerin sanatçı üzerinde olumlu etkisi var mıdır?
- B) Sanat yaşamınızda hiç ödül aldınız mı?
- C) Ödüller sadece genç yazarlar için mi anlam taşır?
- D) Ödül alan sanatçıların edebiyata katkıları olabilir mi?
- E) Sanatçının ödül almasında kurul ne denli etkili olmaktadır?

10. Ana dili öğretimini Türkçenin söz değerlerine dayandırmak gerekir. Yıldız yerine "star", gösteri yerine "şov" gibi yabancı sözcükleri kullanır; sürekli olarak anlamını bilmediğimiz yabancı sözcükleri yinelersek çocukların söz dağarcığı karmaşık bir hâl alır. Bundan da öte, sözcükler açık ve aydınlık bir anlam kazanamaz. Çocuklarımız arasından sanatçıların, bilim adamlarının çıkmasını daha başlangıçta engellemiş oluruz. Çünkü bilgin ya da sanatçı, bulgu ve yargılarını, gözlem ve deneyimlerini, ana dilinin kavramları üzerine kurar. Kavramlar açısından duruluk kazanmamış bir zihin, açık seçik düşünemeyeceğinden, bir buluş ya da yapıt ortaya koyamaz.

Bu parçada yazarın vurgulamak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal gelişim, ana dili eğitime gereken önemin verilmesiyle olur.
- B) Yabancı sözcüklerin günlük yaşamda kullanılması dilin gelişimini engeller.
- C) Sanatın veya bilimin gelişmesinde ana dilin ve ana dili öğretiminin önemi büyüktür.
- D) Türkçenin söz yapısı, çocukların kolayca kavrayabileceği bir düzeydedir.
- E) Ana dili eğitiminin çocuklarda küçük yaştan itibaren başlaması gerekir.

11. Başkalarıyla olan rekabetin sonucuna ya da toplumun genel geçer beklentilerine bağımlı kalmayın. Başkalarını da dinleyin ancak onların fikirlerini doğrudan kabul etmek yerine, akliseliminizle değerlendirmeyi öğrenin. Hiçbir konuda tek ve mutlak doğrular olmadığını sık sık kendinize hatırlatın. Başkalarının söylediklerinden çok kendi geliştirdiğiniz olumlu sesinize kulak verin. Yeni deneyimleri kazanıp kaybedilecek sınavlar olarak değil, bir şeyler öğrenmek için birer fırsat olarak görün. Böylece zorlayıcı yaşantılarda kendinizi yıpratmak yerine geliştirebilirsiniz.

Bu parçada insanın gelişimi için aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Her zaman kesin doğrular olmadığına inanmaya
- B) Başkalarının fikirlerini kendi doğrularımızla geliştirmeye
- C) Birçok işi aynı anda yapmaya
- D) Tecrübe kazanmayı bir fırsat olarak görmeye
- E) Her zaman olumlu düşünmek gerektiğine

12. (I) Türkiye'de yayıncılık sektörünün "ticari" olana karşı bir zaafı var. (II) Bir kitap "satıyorsa" onun niteliği, özgünlüğü ya da sakıncaları pek de uzun boylu düşünülüyor. (III) Fakat bu tavrın uzun vadede bir çıkmaz sokağa varıp dayanacağını bilmek gerekiyor. (IV) Ben, doğru kaynaklardan derlenmek ve özenli, edebî bir dille yazılmak kaydıyla öykülerin yararlı olabileceğini düşünenlerdenim. (V) Ama bugün, yayın dünyamızın bir "öyküler çöplüğü"ne dönüşmekte olduğunu hatta dönüştüğünü de söylemek gerekiyor. (VI) Bu çöplük içinde kire bulanmış öyküleri bulup çıkarmak, değer kazanmasını sağlamak da zor bir iş gibi görünüyor.

Yukarıdaki parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

13. Türküler, genellikle bir olay, bir arzu ve bir heyecan üzerine doğar. Başlangıçta sahibi belli ürünlerdir ancak zamanla türkünün asıl sahipleri unutulur ve sonraki nesiller tarafından halkın diline dolaşa dolaşa farklı coğrafyalara yayılır. Önceleri mahallî kimlik gösteren türküler, zamanla millî bir kimliğe bürünür. Yayılma sırasında türkülerin sözlerinde ve ezgilerinde bazı değişiklikler meydana gelir. Kimi zaman bu değişiklikler türküyü tanınmayacak hâle getirir.

Bu parçada “türkü”yle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dilden dile dolaşırken bazı değişikliklerin olabileceğine
- B) Yerel bir özellik taşıırken daha sonra ülkeye ait olduğuna
- C) Zamanla ilk söyleyeninin adının unutulduğuna
- D) Her yöreye göre belirli bir ezgiyle söylendiklerine
- E) Doğuşunda bir durumun, olayın etkili olduğuna

14. Gazetelerde çalışan insan tipinin değiştiğini kabul etmeliyiz. Bu elbette, “gazete” denen nesnenin dönüşüm geçirmesinden sonra ortaya çıktı. Artık gazeteler birer “kültür” ocağı ya da taşıyıcısı değil, ticari birer meta. Ticari oluşu ister istemez reklamı, reklam verenin istek ve beğenilerini; albeniyi, günceli, eğlenceli olanı gündeme getiriyor ve bunları dayatıyor. İnsan malzemesi de bu istenenleri yapan/yapabilecek olanlar arasından seçiliyor. Kültür ve edebiyat adamlarının bu çark içinde yaşama şansı maalesef yok gibi.

Bu parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomik çıkarlar yüzünden gazetede çalışanların yeterli edebî ve kültürel donanıma sahip olmaması
- B) Çalışan sayısının artması sebebiyle gazetelerin niteliklerini yitirmesi
- C) Kültürel özelliklerin artık gazetelerde ön plana çıkarılmaması
- D) Moda olanın haber yapılmamasının gazetelerin niteliğini düşürmesi
- E) Günün değer yargılarından uzak bir anlayışın gazetelerde boy göstermesi

15. Baykuş ötüşü artık hiçbir yerden duyulmuyor. Bundan dolayı uğursuz sanılan bu sesin hayatımızdan çıkmasıyla her şey iyi gidiyor olmalı. Zira artık camdan veya betondan gökdelenlerimiz, adım başı AVM'lerimiz, uydu kentlerimiz, yer altı yollarımız, üstünü örtüp caddeye çevirdiğimiz derelerimiz var. Bu durumda baykuş nerede avlanacak, nereye konup bize kötülükleri haber verecek. Kısacası kötü habersiz kaldık, dolayısıyla her şey iyi gidiyor sanıyoruz.

Bu parçada yazarın eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Betonlaşmanın doğal yaşamı yok etmesi
- B) Bazı hayvan türlerinin yok olması
- C) Canlıların yaşam alanlarının sınırlandırılması
- D) Doğal güzelliklerin korunmaması
- E) Şehirlerde yeşil alanların olmaması

16. Konu üstüne söylenecek çok az şey var gerçekte. İnternetle alfabe çağına geri döndük. Biz görüntü uygarlığına girdiğimizi zannetmiş olsak da bilgisayar bizi gerisin geri Gutenberg galaksisinin içine soktu ve herkes okumak mecburiyetindedir artık. Okumak için maddi bir ortam gerekir. Bu da sadece bilgisayarla olmaz. Bir roman okumak için bilgisayarın başında iki saat geçirin, gözleriniz tenis topu gibi olur. Kâğıda bakarak kitap okumanın tadını sanal ortam dâhil hiçbir şey veremez.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olarak söylenmiş olabilir?

- A) Teknolojik gelişmelerin kitap okuma oranını artırdığı doğru mu?
- B) Kitap İnternet'in ortaya çıkması yüzünden ortadan kalkacak mıdır?
- C) Kitap okuyanların sayısı niçin azaldı?
- D) Bilgisayarların okuyucu sayısını artırdığı söylenebilir mi?
- E) Kitap okurken sanal ortam daha mı elverişlidir?

17. ---- Bilimdir çünkü edebiyat ve tarih belgelerini toplayıp değerlendirerek onlardan özgün bir sentez meydana getirir. Sanatla ilgilidir çünkü edebiyat metinleri üzerinde çalışır. Ancak bilim olarak pozitif bilimler gibi gözleme ve deneye dayanmaz. Öğretici bir nitelik taşıdığı için de sanat eseri değildir. Edebiyat tarihinin görevlerinden biri, edebiyat türlerinin gelişimini göstermektir. Bundan ötürüdür ki çeşitli türlerin doğuşunu, hangi etkenlerle nasıl geliştiğini, bu gelişmelerin nasıl bir yol izlediğini, dil ve teknikteki özelliğini belirtmek edebiyat tarihinde başlıca eksen olmalıdır.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Edebiyat tarihine gereken önemin verilmesi için çalışmalar yapılmaktadır.
- B) Edebiyat tarihi bir bakıma hem bilimdir hem de sanatla ilgilidir.
- C) Yazar ve eserlerle ilgili bilgilere ancak edebiyat tarihiyle ulaşırız.
- D) Edebiyat tarihi yazılırken nesnellik ön planda olmalıdır.
- E) Sanat tarihi ve edebiyat tarihi birbirine paralel konulardır.

18. “Tram” kelimesi, 18. yüzyıldan beri İngiltere ve Almanya’daki maden işletmelerinde kullanılan bir terimdir. Kömürlerin raylar üzerinde küçük vagonlarla çekilmesi sistemine verilen isimdir. Şehir içi ulaşımında kullanılmak üzere, yola döşeli raylar üstünde hareket eden taşıta da buradan hareketle tramvay denildi. İlk tramvaylara genellikle tek vagon takılıyordu ve atlarla çekiliyorlardı. Tramvayla ilk yolcu taşımacılığı 1832 yılına Amerika Birleşik Devletleri’nde New York ile Harlem arasına gerçekleştirildi.

Bu parçada “tramvayla ilgili” aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İlk tramvay seferinin kaç yılında yapıldığına
- B) Tramvay sözcüğünün nereden geldiğine
- C) Tramvayın ilk olarak hangi amaçla kullanıldığına
- D) İlk seferin hangi şehirlerin arasında yapıldığına
- E) Tramvayın ulaşımda kullanılmasının yararlarına

19. Knut Hamsun, kendine özgü ağırlığı, sadece dâhilerde görülen başkallığı ile diğer Batı sanatçılarının hepsinin üstündedir. Kahramanlarının daha uzun ömürlü, daha canlı insanlar olduğunu görebiliriz. O romanlarında bizi her zaman için meşgul edecek meseleleri işlemiştir ve bunlar muhakkak ki her zaman okunacaktır. Hamsun’un kitaplarını okurken orada geniş, sınırsız ve derin bir insan ruhundan başka bir şeyler aranmamalıdır.

Bu parçada Knut Hamsun’la ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kahramanlarının unutulmayacak özellikleri olan, çevremizde rastlayabileceğimiz insanlar olduğuna
- B) Eserlerinde insanlığı her zaman ilgilendirebilecek konuları işlediğine
- C) Diğer sanatçılarla ün bakımından eşit seviyede olduğuna
- D) Eserlerinde insanı ve insanın maneviyatını derinlemesine işlediğine
- E) Yapıtlarının sadece yazıldığı dönemde değil, her dönemde okuyucu bulacağına

20. (I) Edebiyat adamının -şairin, öykücünün, romanının, deneme yazarlarının- dünyaya daha farklı, daha ince bir bakışı, algılayışı vardır. (II) Onun eşya ile görünen ve görünmeyen ile kurduğu bağ daha zengindir. (III) Eşyaya, insana ve etrafında olup biten olaylara daha başka anlamlar yükler. (IV) Çoğu insanın göremediklerini gören bir gözü ve söyleyemediklerini söyleyen bir dili vardır. (V) Özellikle şairler ilhama açık insanlardır. (VI) Yazı adamı, sürekli kafa yoran, dünyanın ve eşyanın anlamını kurcalayan, sorgulayan biridir.

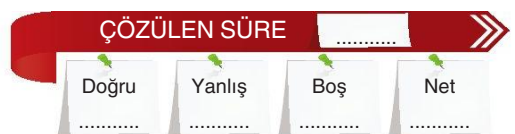
Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

H
I
Z

V
E

R
E
N
K

TEST 6

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Bir dergiyi açıyorum, sıradan bir kompozisyon, “deneme” kılıfında karşıma çıkıyor. Bir başkasında, pekâlâ “inceleme” denebilecek bir metin, yine “deneme” başlığıyla yayımlanmış. Kitapçada, bir hanımefendinin günlük siyasi yazılarını topladığı kitabı alıyorum elime, onun türü de “deneme” oluvermiş. Bir başkası, bölüm pörçük anılarını kaleme almış ve “deneme” diye yayımlamış. Deneme türünde azımsanmayacak sayıda kitap çıkıyor fakat ben bu berekete sevinemiyorum. ----

Bu parça, aşağıdakilerden hangisiyle devam ettirilirse yazarın yakındığı durumun sebebi verilmiş olur?

- A) Denemenin özünde “ben” düşüncesi olduğunu, insanın iç dökme isteğinden doğduğunu biliyoruz.
B) Böylece, düşük nitelikli metinlere ve kitaplara saygın bir kılıf, bir ambalaj görevi kazandırılıyor denemeyle.
C) Daha farklı konularla yazılması gereken bir tür olduğuna karar vermişiz.
D) Farklı bir üslup kullanmak yerine denemenin sınırsız imkânlarından yararlanmak istiyorlar.
E) Okunan eser sayısına bağlı olarak toplumun da gelişmişlik düzeyi artırılır anlayışına karşı çıkıyoruz.

2. Hollanda edebiyatı denince çağdaş birkaç yazar haricinde aklımıza hemen gelen isimler ve eserler pek olmuyor maalesef. (I) Hollanda, zenginliğini yüz yıllar boyunca deniz ticaretinde hâkim bir konumda olmasına borçlu. (II) Hollandalı tüccarlar gemileriyle dünyanın dört bir yanında ticaret yapmak için seyahat ederken yalnızca ticari anlamda değil, kültürel anlamlarda da ilişkiler kurmuşlar. (III) Karayipler’den Endonezya’ya, Afrika’ya dek pek çok yerde sömürgeler kurmuşlar. (IV) Ve bütün bu zengin, kültürel alışveriş sayesinde de hem kendi dillerini ve edebiyatlarını hem de bu birbirinden farklı medeniyetlerin kileri zenginleştirip geliştirmişler. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine “Oysa Hollanda dili, tüm dünyada hiç azımsanmayacak denli geniş bir bölgede konuşulan bir dil ve dolayısıyla ülke edebiyatı da dünyanın pek çok yerine ulaşmış durumda.” cümlesi getirilirse anlatımın akışında bir bozukluk meydana gelmez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Yazarlarımızın ve şairlerimizin bireysel dünyası ne yazık ki toplumsal, siyasal meselelerin baskısı altında kaybolmuştur. (II) Servetifünun Dönemi’nin bağımsız sanatçısı Ahmet Rasim, bu açıdan dikkate değerdir çünkü zamanın baskılarına karışarak kaybolmamıştır. (III) Onun yazılarını okuyan İstanbul halkı şehirde olup bitenlere daha bir ilgi gösterir olmuştur. (IV) Bu sayede de onun başyapıtı sayılabilecek “Şehir Mektupları” sadece yazarlar arasında değil, halk arasında da şehre bakışı değiştirmiştir. (V) Halk tarafından şehre gösterilen bu ilgi gazete sayfalarına yansımış, İstanbul günü gününe takip edilmeye başlanmıştır.

Bu parçada düşüncenin akışının sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) II. ile V. E) IV. ile V.

4. ---- Olayların seyri bazen kurgudan hayata, bazen hayattan kurguya meyleder. Bu devridaim içinde “ironi”nin yardımıyla hayata bakıp kurguyu anlamlandırdığımız ya da kurguyu görüp hayata çekidüzen verdiğimiz olmuştur. Kurgu, sözünü söylerken hayattan ödünç alır; hayat da emanet verir bu sözleri. Bu alışveriş asırlardır böyle sürer gider.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Görüneni değil, görünenden ötesini hissettiren eserleri çok bulamayız.
B) Hayat ve kurgu, birbirine aktarılan iki kap gibidir.
C) Eserin kurgulanmasındaki en önemli nokta, gerçeği merkeze almaktır.
D) Hayattan kesitler sunan her eser, okuyucunun yaşamına yön vermesinde etkili olmuştur.
E) Her eserde yaşananlara ya da en azından yaşanabilecek olana yer verilmesi önemlidir.

5. (I) Eskisini yerinden eden her kuşak, bir sonraki kuşağa aşılması gereken bir eşik bırakır. (II) Bizim öykücülüğümüzde özellikle 1950 sonrasındakilerin böyle bir eşikle karşılaştığını söyleyebiliriz. (III) Öykünün ne olduğu, ne olması gerektiği hakkında esaslı sorular sorarak ortaya çıkan 1950 kuşağının deneyimi, Türkiye’de öykü türünün seyrini değiştirmiştir. (IV) O zamana kadar daha çok bireysel çabalarla ilerleyen öykücülüğümüz, ilk kez bu denli zor bir eşikle karşılaşmıştır. (V) Dönemine göre hayli cesur çabalar içeren bu deneyim, sonraki kuşaklar üzerinde izler bırakmıştır şüphesiz. (VI) Özellikle üst düzeydeki günümüz öykücülüğünde bu kuşağın etkisi yadsınamaz.

Bu parçada düşüncenin akışının sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) II. ile VI. E) V. ile VI.

6. Eserleri yalnız gözlemlerin toplamı ya da sadece aklın bir ürünü olarak görmeye olanak yoktur. Bilinçaltının insan varlığından ayrılmayacağı ruh biliminin gözler önüne serdiği bir gerçektir. Bu bakımdan, yaşayışımızda olduğu gibi yaratışımızda da hayalin, duygunun payı sanıldığından daha büyüktür. ---

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Her sanatçı konu seçiminde ve anlatımın yönteminde özgüdür.
B) Yani hayal kurmadan yaşamak ne kadar sıkıcıysa hayal gücünden yoksun eser de o kadar tatsızdır.
C) Gerçek sanat eseri biçimle özün kusursuzca bir araya gelmesiyle ortaya çıkar.
D) Aklın rehberliğiyle yazılmayan eserlerin gelecek zamanlara kalma olasılığı yoktur.
E) Yaratıcılığın, eşyaya diğer insanlardan farklı olarak yaklaşma olduğu bilinir.

7. (I) Yaygın bir inanişe göre sanat eserinin değeri, konusunun yeniliğinden, zenginliğinden ve büyüklüğünden gelmektedir. (II) Oysa bunun hiç de böyle olmadığını gerçek sanat eserleri açık olarak gösteriyor. (III) Konunun hiçbir estetik değeri yoktur. (IV) Örneğin bir sanat eserinin değeri konusundan gelseydi Nabi’nin “Hayriyye”si en büyük eserlerden sayılırdı. (V) Ama dikkat edilsin değeri yok, demiyorum; estetik değeri yok, diyorum.

Bu parçada düşüncenin akışının sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) II. ile V. E) I. ile V.

8. Gerçek sanat eseri, herhangi bir şey karşısında duyulan heyecanın biçimlenişinden doğduğuna göre konusunu yabancı ülkelerden alan, kişilerini yabancı yerlerde yaşatan Türkçe bir romanın veya tiyatro eserinin de Türk’ün öz malı olması gerekir. Çünkü bir Türk romancısı, o yerleri kendi gözüyle görmüş; tasvir ettiği yabancı tiplerde kendi düşüncelerini, duygularını, kuşklarını yaşatmıştır. ---

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Olaylarda ve kişilerde vardığı yargılar ve yürüttüğü düşünceler, kendi vatanında oluşan kimliğin izlerini taşır.
B) Egzotik yerlere duyulan merakın bir sonucu olarak kendini eserlerde bu şekilde gösterir.
C) Kendi kültüründen izler taşımadan yazdığı bu eserler onlara evrenselliğin kapılarını açar.
D) Türk romanının gelişimini takip etmek isteyenler bu şekildeki eserleri de mutlaka okumalıdır.
E) Sanatçı yabancı yerlerden bahsederken burayla ilgili araştırmaları yapmıştır.

9. ---- Bu zorluğa rağmen kelimelerin üzerine eğilen şair, onları gizli ses ve anlam ilişkilerine göre düzenleyerek başarıya ulaşmaya çalışır. Onun sezilerle taranan heyecanı bu çalışmanın yanılmaz rehberidir. Şiir sanatında her şey, mutlu kelimeleri bulmak, iç kaynaşmalarının o elle tutulur gözle görülür kabarcıklarını birer inci gibi dizelerde bekleyen yerlerine yerleştirmektir.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Sanatçı, sözcükleri sıradan insanlardan daha farklı anlamlarla kullanan kişidir.
B) Şair, kelimelerin günlük anlamlarını unutturan bir ustalığa sahiptir.
C) Her şiirde anlam derinliğine sahip kelimeler bulunur.
D) Şiirin temel taşı olan kelimeler, şairin düşüncesini en doğru şekilde yansıtmalıdır.
E) Anlatılmak isteneni en uygun biçime yansıtan kelimelerin seçiminde şair çok zorlanır.

10. ---- Bir insanın hareketlerine, yürüyüşüne, konuşma tarzına, alışkanlıklarına bakarak onunla ilgili bilgi edinmeye çalıştığımız gibi bir romanın dış örgüsünden, biçiminden yola çıkarak da iç örgüsünü anlamaya çalışmak gerekir. Bir eserin iç dünyasına ancak bu yoldan gidilir.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Sanat eserini anlamak için sanatçının yaşamına dair bazı özellikleri bilmek gerekir.
B) Bir sanat eserinin iç dünyasını bize gösterecek olan, o eserin dış yapısıdır.
C) Sanat eserlerinin estetik yönü değerlendirilirken dönemin sanat anlayışına da bakılmalıdır.
D) Eleştiri yapılırken dikkat edilmesi gereken bazı önemli noktalar vardır.
E) Sanatçılar, biçim kaygısını özün önüne asla geçirmemelidir.

11. (I) Eleştirmen, sanat dışı hiçbir duyguya kapılmadan eseri olduğu gibi kavrayan, sanatçının amacı ile bu amacın gerçekleşmesi arasındaki uygunluğu, uygunluk derecesini bize gösteren, göremediğimiz yönleri aydınlatan kimsedir. (II) Onun bütün bunları yapabilmesi için eserin kendisini çağırması şarttır. (III) Bu çağırışı bildiren ilk belirti ruhta beliriveren bir sarsıntıdır. (IV) Bir romanı, romancısının özel yaşamı ve çevresiyle aydınlatmaya çalışmaktan daha yanlış, daha yararsız bir şey olamaz. (V) Sanatın dünyası ile gerçekliğin dünyası başka başka şeylerdir. (VI) Eleştirmen, eseri sadece dış yapısına göre incelemelidir.

Bu parça ikiye bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlamalıdır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

12. (I) Dünyamızı, insansız nasıl düşünemezsek insanı da kitapsız düşünemeyiz. (II) O gün bugün insan yazıyor, yazdığını okutuyor. (III) Beyninde düşünce kıvılcımının parladığı andan beri insan, düşündüğünü ve duyduğunu türlü biçimlerle eline ne geçtiyse onlara geçirmekten kendini alamamıştır. (IV) Yıllar, yüzyıllar geçiyor; bu arada kimi kitap unutuluyor, kimi kitap hatırlanıyor; doğanlardan çok ölenler var. (V) Ama yaşayanlar arasında insana arkadaşlık edecek kadar tükenmek nedir bilmeyen çok eser var.

Bu parçada düşüncenin akışının sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) IV. ile V. E) III. ile V.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

13. Düşünüyorum da şu dünyadan kitap yok olurse yaşamak ne kadar güçleşir, çekilmez bir ağırlık olurdu. (I) Romancı veya şair için yazmak, nasıl dayanılmaz bir ihtiyaçsa okur için de yazılanları okumak öyledir. (II) En kötümser zamanlarımızda yardımımıza koşan onlardır. (III) Ataç, ölüm döşeğindeyken kendini görmeye gelen Sebahattin Teoman'a, "Has-talıkta ağrıları dindirici en iyi ilaç şiirmiş, durmadan şiir okuyorum." dememiş miydi? (IV) Kitaplar bizi avuttuğu gibi yüceltirler de. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine "Dünyada hiçbir dost, insana kitaptan daha yakın değildir." sözü getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Kütüphanesi, insanın şahsi tarihidir. Hangi okuma alışkanlıklarından, hangi fikirlerin kıyısından geçip geldiğimizi gösterir. Kütüphanemiz, bizim "kim" olduğumuzu ele veren delillerle doludur. Her kütüphane hem kucaklar hem reddeder. Her tercih de bir başkasını dışlar. Okuma eylemi sonsuz bir sansür sistemiyle koşut gider. Kütüphaneye alınmayan kitaplar da bizim hakkımızda bilgi sahibi olunmasını sağlar ----

Bu parça, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Öyleyse raflarımızda bulunanlar kadar, sahip olmadığımız kitaplar da bizim okuma alışkanlıklarımızı ve zevklerimizi açığa çıkarır.
B) Okurun kütüphane oluşturmak istemesi okuma alışkanlığının bir göstergesi olarak ortaya çıkar.
C) İnsanların kitap tercihini yaparken kitabın kendine ne katacağını düşünmesi daha önemlidir.
D) Kitap zevkimizi geliştiren eserler, kütüphanemizin başköşesinde durur.
E) Okuyucunun kitaplardan aldığı edebî zevk, her zaman aynı olamaz.

15. (I) Bir oyun bahçesine girer gibi mesut olduğumuz ve kuytularında dolanıp durmaktan asla bıkmayacağımız bir zaman, biricik cennet varsa yeryüzünde, o da çocukluğumuzdur. (II) Bütün saadetler oradadır, acıları, yoksunlukları olsa bile... (III) Ona kaçır ve nefes alırız. (IV) İnsanın tüm hayatını yönlendiren bir dönem olarak kabul edilir çocukluk dönemi. (V) Orası bizim, yalnızca bizim görebildiğimiz bir sinema perdesidir ve aynı filmi parça parça bir ömür seyreder dururuz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Edebiyat adamlarının mektuplarını okumak kadar pek az şey, insana bir keşif heyecanı ve hazzı yaşatır. (I) Büyük gelgitler ve sarsıntılar içinde geçmiş bir hayatın mahrem safhalarına tanık olmak, elimizde gezip duran romanların, şiirlerin, öykülerin ortaya çıkış hikâyesini öğrenmek ve bunlara, sanki bize yazılmış gibi sahip olmak, hatırı sayılır bir şans olmalıdır. (II) Sanırım bu kalem erbapları düşüncelerini kâğıda dökerken bizim onlara bu kadar kıymet vereceğimizi düşünmüş değildir. (III) Onların, mektuplarını ortaya çıkaran vârislerinden ve kitaplaştıran yayıncılardan davacı olmayacağını kim söyleyebilir? (IV) Yazar ve şairlerin vârisleriyle yayıncılar nasıl hesap verirler bilinmez ancak "mektup" diye bir tür olmasaydı geçmişin perdeleri hep örtük, portrelerin yüzü de gölgeli kalacaktı. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine "Bunları yazan kalem erbapları, yazdıklarının yıllar, yüzyıllar sonra yabancı ellerde gezineceğini hayal bile etmemiştir." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. (I) Faruk Nafiz, şiir ülkesiyle sınırlandırmıştır kendini. (II) Onun hayat felsefesi şiir kavramlarıyla oluşmuştur. (III) O, hem kendi sanatçı ruhunu hem de Türk şiirini geliştirme derdine düşmüştür. (IV) Dolayısıyla onun sanatkârlık tutumunun yanı sıra bilgin kişiliğini de şiirlerinden çıkarmak gerekiyor. (V) Beş Hececiler'in arasında yer alan Faruk Nafiz, Anadolu'ya ve halk şiirine yönelmiştir. (VI) Sade bir dille yazdığı şiirlerinde Anadolu'yu anlatmıştır.

Bu parça ikiye bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlamalıdır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

18. Topluma karşı görevli olmak, ne şairin tekelindedir ne şunun ne bunun. Bu işte herkes görevlidir, görevli olmalıdır. ---- Bunun için ayrıca şair olmaya ne hacet? Ama böyle diye siyasi makale mi olacak bütün şiirler? Benim bildiğim şair, esasen hem bireysel hem toplumsal dertlerin azabını çeken adamdır.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bir insan olarak herkes, toplumun dertlerini zaten kendi derdi bilmelidir.
B) Toplumsal görevlerini aksatan insanlar uyarılmalıdır.
C) Halkın yaşayışını, düşüncesini yansıtmayı amaç edinen sanatçılar okunmalıdır.
D) İnsanlar okudukları şiirde kendi duygu ve düşüncülerinden izler bulmak isterler.
E) Toplumsal görevini yerine getirmeyen şair asla kalıcı olamaz.

19. (I) 1935-1945 yılları, Türk hikâyeciliğinin büyük bir hızla yenileştiği yıllardır. (II) İlk eseri "Semaver"i 1935'te yayımlayan Sait Faik, peşi sıra yeni hikâyecileri de getiriyordu. (III) Sait Faik'e hayranlığını dile getiren, modern hikâyeciliğin temsilcilerinden kabul edilen Oktay Akbal da Sait Faik'in peşinden gelen sanatçılardan biridir. (IV) Oktay Akbal, ilk yazılarını henüz on beş yaşındayken yayımlaya başlamıştır. (V) Öğrenimini Fransız okullarında yaptığı için güne en yakın Fransız sanatçıları okumuştur. (VI) Sait Faik'te de çağdaş Fransız yazarlarını tamamlayan yerli değerler ve yönler bulunduğu için ona bağlanmıştı.

Bu parça ikiye bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlamalıdır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

20. Ben, edebiyatın bugünün "kafası karışık", yaşama sevincini yitirmiş ve hayat ile bağları adamakıllı zayıflamış insanının "kurtuluş yollarından biri" olduğuna inananlardanım. Gerçek edebiyat ürünleriyle tanışan ve bağını sürdüren insanların, çağın bütün yıkıcı, tüketici unsurlarına karşı direnç kazanacağını, akıl ve ruh sağlığını koruyabileceğini düşünüyorum. Çünkü edebiyat bize, gelip geçici olanın ötesinde, hayata daha anlamlı ve çok yönlü bakabilme, olayları geniş bir düzlemde yorumlama yeteneği verir. ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Kendimize, insanlara ve dünyaya daha renkli, daha geniş bir pencereden bakarız edebiyat ürünlerini okudukça.
B) Edebiyatsız edebiyatın, okuyucuya bir zevk vermediği daha kolay anlaşılır.
C) Yazarın dünyaya bakışı ve olayları nasıl yorumladığı eserde kendini daha iyi belli eder.
D) Okuyucuya yeni bir görüş kazandırmaya çalışan eserler gerçek edebî ürünler sayılır.
E) Kendini geliştirmek isteyen her insan mutlaka kitap okumalıdır.

HIZ
VE
RENK

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Çok geniş anlamıyla dil; düşünce, duygu ve güdüleri, doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak bildirmeye yarayan bir anlatım aracıdır. (II) Bu tanım, bütün canlıların kendi aralarındaki bildirişimlerle ilgili işaret sistemlerinin olduğu kadar, insanlar tarafından doğanın ve eşyanın ortak kalıplar hâlinde anlamlandırılması olgularını da kapsamaktadır. (III) İnsanlar, hayvanlar ve bitkiler birtakım sesler ve işaretlerle düşünce, duygu ve güdülerini anlatmaktadırlar. (IV) Her canlının iletişim kurma yöntemi incelenmeye başlanmıştır. (V) Yaprakları solmaya başlayan bir bitki, "susadım" veya "hastayım" demektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) İyi bir şiir anlamla yola çıkmaya her zaman engeldir. (II) Her şeyden önce bir şiirden bir düzyazıdan anladığımız biçimde bir anlam beklemek, ona öyle yaklaşmak şiirin doğasına aykırıdır. (III) İyi bir şiir bir şey anlatmak şöyle dursun, ona uzaktan yakından yanaşmaz. (IV) Ordadır gözü, oradan seslenir, bakar. (V) Böyle bir şiirde anlama sarılmak işe yaramaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Hatta ona arkasını döner çünkü anlatılmaz olanlar onun çabası, savaşımları." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Ahmet Haşim'in en çok eleştiri konusu olmuş şiiri, herhâlde ilk kez 1921 yılında Dergâh'ta yayımlanan ünlü "Bir Günün Sonunda Arzu"dur. (II) Haşim, şiirin gördüğü tepki üzerine, şiirde anlam ve açıklık konusunu ele alan ve daha sonra "Piyâle" ön sözü olarak "Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar" adıyla da yayımlanan "Şiirde Manâ" adlı bir yazı kaleme alma gereğini duymuştur. (III) Şiir, özellikle yazıldığı dönemde anlamsız ve kapalı bulunmuştur. (IV) Bu yazıda Haşim, şiir için anlamın ve açıklığın mutlaka ilk anda gerekli öğeler olmadığını, asıl aranması gereken şeyin müzikalite olduğunu vurgulayarak söz konusu şiirini savunmuştur. (V) Bu şiirini en iyi şiiri olarak değerlendirdiğini dile getirmiştir.

Bu parçada düşünce akışının sağlanabilmesi için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) I. cümle, V. cümleden sonra getirilmelidir.
B) III. cümle, II. cümleden önce gelmelidir.
C) IV. cümle, I. cümleden sonra gelmelidir.
D) II. cümle ile V. cümle yer değiştirmelidir.
E) V. cümle, IV. cümleden önce gelmelidir.

4. (I) Başarılı bir röportajın özünde bir ana fikir bulunması gerekir. (II) Bu noktada bir anahtar sözcüğün seçilmesi faydalı olacaktır. (III) Bu aynı zamanda röportaja bir konu bütünlüğü sağlayacaktır. (IV) Örneğin, bir yayıneviyle röportaj yapıldığında anahtar sözcük "Kitap basımı, yani ilk kez kitap yayınlamak isteyenlerin yapması gerekenler" olabilir. (V) Böylece yapılan röportaj, farklı konulara kaymayacak; okurun ilgisini daha çok çekecektir.

Bu parçada düşünce akışının sağlanabilmesi için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) V. cümle ve II. cümle ile yer değiştirmelidir.
B) I. cümle, II. cümleden sonra gelmelidir.
C) IV. cümle, II. cümleden sonra gelmelidir.
D) II. cümle, V. cümleden sonra gelmelidir.
E) II. cümle ile IV. cümle yer değiştirmelidir.

5. (I) 11. yüzyılda, Karahanlılar döneminde yetişen, soylu bir aileden gelen ve iyi bir eğitim alan Kaşgarlı Mahmut, ilk Türk dil bilginidir. (II) Kaşgari olarak da tanınan ünlü Türk dil bilgini, Türk yurtlarını adım adım gezerek derlediği sözcük, bilgi ve şiir örnekleriyle o dönemin Türk diline ilişkin bilgiler vermiştir. (III) Türkçeyi Araplara öğretmek amacıyla “Divânü Lügati’t Türk” ve “Kitabu Cevahirü’n-Nahv fi Lugati’t-Türk” adlı kitapları yazmıştır. (IV) Ünlü eseri “Divânü Lügati’t Türk”ün sonunda Türk illeri haritası da vardır. (V) Bu tür çalışmalarıyla Türkçenin gelişmesine ve Türk dil birliğinin sağlanmasına önemli katkıda bulunmuştur

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Yazı adamı, sürekli kafa yoran, dünyanın ve eşyanın anlamını kurcalayan, sorgulayan biridir. Belki diğer insanlar, görünen birçok şeyi olduğu gibi -kendilerine sunulduğu gibi- kabul ederler ama--- Nedenini ve niçinini araştırırlar. Bu yönüyle sanatçı çocuğa benzer. Çocuklar da konuşmaya başladıklarından itibaren her şeyin nedenini, niçinini sorarlar. Niçin, niçin, niçin, der dururlar. Yazarlar da böyledir. Zaten sanatçılarda biraz da çocuk saflığı ve çocuk merakı vardır. Onları sanatçı yapan özelliklerden biri de budur belki.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) sorgulamadan kabul etmek herkesin işine gelir.
B) her şeyi olduğu gibi kabul eder sanatçılar.
C) duygu ve düşüncelerini mutlaka gizlerler.
D) sanatçılar, sorgulayıcı bir gözle bakarlar olup bitene.
E) dünyaya hep aynı açıdan bakan sanatçılar da vardır.

7. Edebiyat bir yer altı suyu gibidir, sessiz ve derinden akar. (I) İyileştirici etkisini geniş zamanlarda gösterir. (II) Toplumun ruhunu, milletin bütün geleneğini, hayalini, ruhunu dilde taşıyan bir hazinedir edebiyat. (III) Çünkü bir edebiyat o toplumun yazılı hafızasıdır. (IV) Türk milletini anlamak için ne yaparsınız, diye sorulursa onun yazılı kaynaklarına bakarım, demek doğru değil midir? (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine “Edebiyatı yok ettiğiniz zaman o milletin her şeyini yok etmiş olursunuz.” sözü getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olabilir?

- A) Gerçek bir yaşamdan ve yaşantıdan kaynaklanan öğretici boyutlu yazı türlerinden biridir mektup.
B) Yazar bu yazılarını ileriki zamanlarda yayımlamak üzere saklamış.
C) Doğrusu bir sanatçının doğduğu topraklardan asla uzaklaşmaması gerekir.
D) Önemli sorumlulukları olan bu sanatçılar bunları toplumun beklentilerini getirmekten kaçmamıştır.
E) Böyle bir konuya değinmeyen yazar, okuruna nasıl ulaşabilir?

9. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Genç sanatçılarımız arasında yeniliğe düşman olan yoktur.
- B) Zaten birçoğu geleneksel şiirin etkisinde yazılmış ürünlerdir.
- C) Bir sanatçı, romanı yaratırken önce dilini yaratmak zorundadır.
- D) İnsan, yaşayabilmek için çevresini kendine göre düzenlemek zorundadır.
- E) Düşünceleri, duyguları ifade etmenin birçok yolu vardır.

10. (I) Oğuz Kağan Destanı, Oğuz Kağan'ın yaşamı ve yaşadıkları etrafında örgülenmiştir. (II) Bu destan-
da, destan kahramanı Oğuz'un gerçekte, Türk-Hun hükümdarı Mete olduğu söylenmektedir. (III) Gerçekten de Mete'nin tarihi kişiliği ile destan kahramanı Oğuz'un serüvenleri arasında büyük bir benzerlik vardır. (IV) MÖ II. yy.da doğan destanın tek nüshası Paris'tedir. (V) Oğuz Kağan, doğuştan güzel olan, doğduktan kırk gün sonra büyüüp gelişen, halka eziyet eden canavarı öldüren, büyüyünce yeryüzünün dört bir yanına elçiler gönderip o ülkeleri bayrağı altına alan, yaşlanınca yurdunu altı oğlu arasında paylaştıran bir Türk hükümdarı ve kahramanıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Seyirci, tiyatroya yeni şeyler görmek, kendini başka düşünce ve duygu aşamalarında hissetmek, kendinden ötede olmak, kısacası haz duymak için gider. (II) Tiyatro başyapıtlarında çoğu kez bu ruhsal durumların tümü bir aradadır. (III) Haz duygusu bazen güldürerek, bazen ağlatarak, bazen düşündürerek, bazen duygulandırarak ya da bunların tümünü hissettirerek sağlanır. (IV) Birbirinden, yetişme, çevre, zekâ ve duygu açısından farklı bireylerden oluşan tiyatro seyircisi, oyun başladıktan sonra -bir süre için- aşağı yukarı aynı yaşantıyı paylaşır. (V) Ama aynı yaşantı, çeşitli kişilere değişik açılardan etki edebilir.

Bu parçada düşüncenin akışının sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) II. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

12. (I) Behçet Necatigil'in yeni mektupları yayımlandı. (II) Bu mektuplar bir seçme olmakla birlikte son derece kıymetli bir topluluk oluşturuyor. (III) Necatigil'in iç dünyası girift ve çok boyutludur. (IV) Süssüz görünüşüyle bunu gizli kapaklı bir blok olarak bırakır. (V) Mektuplar, işte şairin bu yönüyle ilgili önemli ipuçları veriyor. (VI) Mektuplar dikkatli bir şekilde okunduğunda, şair hakkında önemli bilgilere ulaşılmış olur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

13. Arap atları çölde yaşayan insanların her şeyiydi. Pek çok atı olanlar ancak aralarından bir tanesini çok sever, onu ötekilerden üstün tutardı. Bu en sevdiği atı, onun gözünde ailesinin herhangi bir ferdinden çok daha değerliydi. Atı, daha tayken öteki tayların arasından özenle seçer, avda ya da savaşta binmek için titizlikle yetiştirmeye koyulurdu. Tayı, henüz bir buçuk yaşındayken eyere ve dizgine alıştıtırır, yemini esirgemez, yaz aylarında ona su yerine ayran ya da kayısı pestili şerbeti içirirdi. Önceleri hamur hâline getirilmiş arpa unu yedirir, sonra yavaş yavaş arpaya alıştıtırırdı.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Açıklayıcı bilgilere yer vermeden
- B) Karşılaştırmadan yararlanmadan
- C) Olayları oluş sırasıyla vermeden
- D) Örneklerden yararlanmadan
- E) Varlıkların ayırıcı yönlerini vermeden

14. Edebî türlerin ortak noktaları olduğu gibi, hepsinin kendine özgü bir anlatımı da vardır. Şiir, insanın yalnız kendi olabildiği, kendisi kalarak toplumun ve insanlığın sesini duyurabildiği anlarda ortaya çıkar. Deneme ise bize unutturulmaya çalışılan ve üzeri küllenen edebiyat ve kültür değerlerine dikkat çekme çabasıdır benim için. Roman ise benim için her şeydir. Şiirimde ve denemelerimde anlatamadığımı anlatırım romanda.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden daha çok yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırmadan
- B) Tanımlamadan
- C) Betimlemeden
- D) Benzetmeden
- E) Örneklemeden

15. Sanatçıların, zengin duygu ilişkilerine ve çeşitli alanlarda yeni bilgiler üretenlerin bilgilerine ad koymak amacıyla bir işarete birden fazla anlam yüklemeleri, dil yetersizliğini doğurur. Topluluğu mevcut dil ve düşünce yapısının doğum sancısı içinde kıvrandığı bu noktada üretici eş sesliliğe başvurur. Malzemesi dil olan sanat eserleri üzerinde yapılan çalışmalarda, bu dil kusuruna, yani eş sesliliğe ve çok anlamlılığa geniş yer ayrılmış; bu dil yetersizliği, sanatçının dile hâkimiyeti olarak gösterilmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılmaz?

- A) Sanatçının dile hâkimiyeti olarak değerlendirilen özelliğin aslında bir kusur olduğu
- B) Sanatçıların, eserlerinde eş sesliliğe başvurduğu
- C) Çeşitli çalışmalarda eş seslilik ve çok anlamlılıktan söz edildiği
- D) Sanatçıların bazen sözcük bulmada sıkıntı çektiği
- E) Dile yerleşmiş kelimelerin anlamının asla değişmediği

16. Edebiyata ilginin azaldığını düşünmüyorum. Taşrada yüzlerce dergi, bülten, seçki çıkıyor. Belki canlı bir edebiyat ortamı yok ama potansiyel bir edebiyat ordusu var, bunu hissediyorum. Bence geçmişle bugünü kıyaslama işini bırakıp işimize bakalım. Şiirimizi, romanımızı, öykümüzü yazalım. Ancak bu şekilde ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) edebiyata olan ilgiyi artırabiliriz.
- B) canlı bir edebiyat ortamı oluşturabiliriz.
- C) orijinal eserler ortaya koyabiliriz.
- D) var olan potansiyeli değerlendirmiş oluruz.
- E) gerçek birer edebiyatçı olabiliriz.

17. Bir arkadaşımız, sınav nedeniyle bunalmakta ve sıkıntı duymaktadır. Bu sıkıntısını gelip size anlattığında ve siz de onun duyduğu sıkıntıyı anladığınız ve hissettiğiniz hâlde ona: “Evet seni anlıyorum, sınav seni bunaltırmış ve bu nedenle sıkıntı duyuyorsun.” şeklinde değil de tam zıttı duygularla: “Boş ver, aldırma!” şeklinde yansıtırsak empati kurmuş olmayız. Hatta arkadaşımız bizim hakkımızda “En iyi arkadaşım bile beni anlamadı.” şeklinde yanlış bir düşünce ve yargıya varabilir. Bu da gösteriyor ki ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) insanlar arasındaki samimi ilişkiler kolay bir şekilde bozulabilir.
- B) sınavlar insan hayatında var oldukça insanlar hiçbir şekilde tam olarak mutlu olamazlar.
- C) karşımızdaki kişilerin istediği cevapları vermemiz onları mutlu etmek bir yana bazen onları mutsuz da edebilir.
- D) karşımızdaki kişinin duygularını tam olarak anlasak bile bunu karşımızdaki kişiye anlatamazsak onunla empati kurmuş olmayız.
- E) arkadaş ilişkilerinin iyi sürmesi için çıkar ilişkilerinden uzak durmalıyız.

18. Şiir bir sözdür. İyisi iyidir, kötüsü kötüdür. Bu sözün ifade ettiği hakikat, benim şu anda yıllardır sürdürdüğüm bir yargıdan vazgeçmemi sağladı. Şimdiye kadar elime geçen herhangi bir esere şiirdir yahut şiir değil gibi katı bir tespitle baktığımı itiraf etmeliyim. Bu sözü de şimdiye kadar binlerce defa tekrarlamış olmama rağmen, yanıldığımı anladım. Beni bu düşünceye sürükleyen şey, güzel şiire olan ilgin ve aşkımdır. Belki de kötü şiire tahammül edememdir.

Bu parçaya göre yazarın, değiştirdiği düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir eseri şiirdir veya şiir değildir diye nitelemesi
- B) Şiirin iyi ya da kötü özellikleri bir arada taşıyabileceği
- C) Şiirde ahengin olduğu kadar düşüncenin de olması gerektiği
- D) Şiire gereğinden çok ilgi duyması
- E) Şiiri diğer edebî türlerden üstün görmesi

19. Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki birbirimizle dost olmayı unutmuşuz. Acı ama gerçek dostlukların olduğunu zannediyoruz. Ömrümüzün çoğu dostluğun anlamını anlamakla geçti. Dost dediğimizin dostluktan ne kadar uzak olduğunu gördük. Yıllarca dost diye bağrımıza bastığımız insanların bize düşmanımızın etmediğini ettiklerini gördük. Bize bu yalancı dostlar öğretti dostluğu ve dost olmayı.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden yakınılmıştır?

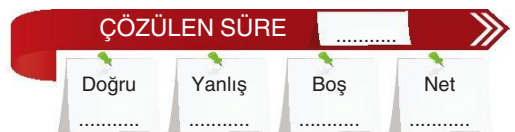
- A) Gerçek dostlukların kısa sürmesinden
- B) Dostlukların çok fazla ilerletilmesinden
- C) Dost olarak bilinenlerin kötülük yapmasından
- D) Dostlukların çıkar ilişkisi üzerine kurulmasından
- E) Herkesin dost edinme arzusunda olmasından

20. İletişim açısından dünya giderek küçülüyor. Gelecek yıllarda teknoloji sadece çevremizi değil, düşüncelerimizi de etkiler hâle gelecek. Daha şimdiden bilgisayarlar günlük hayatımızı abluka altına aldı. Elektronik keşfinden sonra tüm ölçülerimiz değişti, uzak yakın oldu ve akıl almaz işler kolay birer işlem hâline geldi.

Bu parçada, vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İletişimin temel kaynağı elektrondur.
- B) Teknolojik gelişmelerin sınırı yoktur.
- C) Dünya aslında çok küçüktür oysa insanlar onu çok büyümüş gibi algılıyor.
- D) Teknoloji hızla gelişiyor ve insan yaşamını etkiliyor.
- E) Teknolojinin varlığı, gücü akılla ölçülemez.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

TEST 8

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Pek çok kitabın daha hazırlık safhasında bu soruya cevap verilmelidir. Konuşma ve soruşturmalar, muhatabına göre şekillenir. O yüzden her yazdığını ve söylediğini hikmet sayanlardan değilseniz ne yazıp söylediğinize dikkat etmeniz gerekir. Eğer gerçekten halka yararlı olacağını düşündüğünüz yazılar ve konuşmalar varsa bunlar tabii ki kitaplaşmaya değerdir. Ama her yazı bu özelliği göstermez. Öyle yazılar var ki sanat ve edebiyat açısından hiç önem taşımaz, bu yazıların yayımlanmasının bir anlamı kalmaz.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Bir yazının kitaplaşması için önce başka yerlerde mi yayımlanması gerekir?
- B) Her yazının bir işlevi mi olduğunu söylüyorsunuz?
- C) Niçin her yazı ya da konuşmanın kitaplaşması gerektiğini söylüyorsunuz?
- D) Kitaplar için hazırlık safhasından söz edilebilir mi?
- E) Bir yazının kitaplaşması için o yazı hangi özellikleri taşımalıdır?

2. Çalışmalarımın şiirden başlayarak çeşitli türlere yayılması çok kişiyi şaşırtmış hatta kaygılandırmıştır. Bence bu çok yanlış bir tavır. Bir iki türe sıkışıp kalan hiçbir önemli sanatçı gösterilemez. Kaldı ki işin başında herkes pek çok şeyi dener, kendini hangi türlerde ortaya koyduğunu ve mesajını en rahat nasıl ifade edeceğini uzun uzun düşünür. Böylece aradığı türü de bulmuş olur.

Böyle düşünen birinin eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıların birçok türde eser vermesi
- B) Sanat eserlerinde mesaj verilmek istenmesi
- C) Farklı türlerde eser vermesinin yadırganması
- D) Sanatçının kendilerini ifade edememesi
- E) Eleştirmenlerin sanatçıları yönlendirmeye çalışması

3. Yüzyıllar boyunca insanları eğiten, onlara bilgiler veren öğretmendir. İnsanların ve toplumların akıl ve duygu yönlerinin gelişmesini yansıtan, özene bezene hazırlanan eserleri, yeni bulunan bir şeyi, insanların eski yaşayışını, yaptıklarını öğrencilere vererek onları geleceğe hazırlayan öğretmenlerdir. Öğrencilere araştırma, inceleme, eleştirme, karşılaştırma yeteneğini kazandırır. İnsanı bireysellikten kurtararak onun dışı açılmasını sağlar.

Bu parçada öğretmenin hangi özelliğinden söz edilmemiştir?

- A) İnsanın kendi benini aşarak toplumsal düşünmesini sağlamasından
- B) İnsana doğruyu, güzeli bulma yeteneği kazandırmasından
- C) Araştırmalar yaparak bilimsel eserler ortaya koymasından
- D) Var olan bilgileri öğrencilere aktarmasından
- E) İnsanların duygusal gelişimine yardımcı olmasından

4. Ben kendimi eleştirmen olarak görmüyorum. Gerçek bir eleştirmenlik donanımına sahip olduğumu da söyleyemem. Benim yaptığım, birinin mutlaka değinmesi gereken şeylerin ifadesi oluyor genellikle. Eleştirilecek olan şeyden bize yansıyan veya benim algıladığım, ne kadar bayağı ve sinir bozucu ise eleştirilerim de o kadar sert oluyor. Bundan rahatsızlık da duymuyorum ama bütün eleştirilerin içten olması gerektiğini düşünüyorum.

Böyle düşünen bir yazardan aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) İyi bir eleştirmen olmayanlar eleştiri yapmamalıdır.
- B) Eleştirilerin samimi bir şekilde yapılması gerekir.
- C) Eleştirilerimin dozu, eleştirilecek esere göre değişir.
- D) Yaptığım hiçbir eleştiriden pişman değilim.
- E) Yaptığım eleştiriler, benim büyük bir eleştirmen olduğumu göstermez.

H
I
Z
V
E
R
N
K

5 ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir “konsept” sözcüğü var. Türkçe karşılığında “kavram, yaklaşım, anlayış zihniyet” var. Ne dersiniz deyin. Pek çok seçeneği var. Mesela “trend” sözcüğü büyülü gibi görünen sözlerden. Bir meslektaşımız bu konuda araştırma yaptı. Şu anda Türkçede kullanılan İngilizce kökenli “trend” kelimesinin karşılığında 56 tane kelime, ibare var. Türkçenin bu zenginliğinden haberdar olmayan bir kişi elli altı kelimenin varlığını bir kenara bırakarak o yabancı sözcüğü kullanıyor. Bu elli altı kelime unutulduğunda ve kelimeler mezarlığına gönderildiğinde kültürümüzün en önemli değer taşları kayboluyor. Bununla birlikte o sözlerle ilgili deyimlerimiz, atasözlerimiz unutulmaya terk ediliyor ve dilde kısırlık dediğimiz olay meydana geliyor.

5. Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel değerlendirmeler vardır.
- B) Örneklemeden yararlanılmıştır.
- C) Tartışmaya başvurulmuştur.
- D) Çıkarımda bulunulmuştur.
- E) Dolaylı anlatıma başvurulmuştur.

6. Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçe, kelime hazinesi bakımından İngilizceden çok daha zengin bir dildir.
- B) Bazı sanatçılar kendilerini bilgili göstermek için eserlerinde yabancı kökenli sözcüklere yer veriyorlar.
- C) Dilin yetersiz hâle gelmesinin sebebi Türkçe sözcükler yerine yabancı sözcüklerin kullanılmasıdır.
- D) Ne şekilde ve nasıl olursa olsun yabancı sözcüklere dilimizde asla yer verilmemelidir.
- E) Bir kelime günümüzde bir anlam taşıyorsa onu dilden atmak kadar doğal bir şey olamaz.

7. Sesimin yankılandığı uzun, içten bir hikâye, inceleme ya da okuyanın gönlüne adlandıracağı bir anlatı... Anlattıklarım düzgün bir sıra izlemiyor. Çünkü dünyanın gelgiti içinde ip gibi dümdüz bir rota çizmek çok zor. Yollar karışıp kesişiyor, iç içe geçiyor ve bir gün geriye dönüp baktığımda hayatımın kumaşı sayısız ipliğin birbirine dolanarak dokuduğu bir örtü gibi önüme seriliyor.

Bu parçadan sözü edilen sanatçıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Anlattıklarının belli bir düzeninin olmadığı
- B) Karmaşık yapılar içeren eserlere sahip olduğu
- C) Geçmişin ayrıntılarını eserlerinde işlediği
- D) Samimi duygularla içten hikâye yazdığı
- E) Bir gruba mensup eserler ürettiği

8. Bir toplumda aydınların çoğalması özlenen bir gelişmedir elbette. Kuşkulanan, araştıran, sorgulayan, değerlendiren, tartışan, vardığı çözümleri başkalarıyla paylaşan insanların çoğalması toplumsal yaşamın en büyük güvencesidir.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi aydınların özelliklerinden biri değildir?

- A) Bilgileri sorgulayan
- B) Kendini güvenceye alan
- C) Bilgilerini paylaşan
- D) Verileri değerlendiren
- E) Verilere ulaşmaya çalışan

9. Bir şairin dili, başarısında nasıl önemli bir yer tutuyorsa eleştirmen için de mantık anlayışı aynı önemi taşır. Dili halk da biliyor fakat ona etkili biçimi veren şairlerdir. Bunun gibi halkın kullandığı mantığı aşamayan eleştirmenler de eleştirme meselelerimizin ancak küçük bir kısmının üstesinden gelebilir, başarıya ulaşabilir.

Bu parçada sanatçının asıl anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın düşüncelerine, geleneklerine ters düşen eleştiri gelişemez.
- B) Halk tipi eleştirileri, sanatçı eleştirisi olarak alan bir yapımız var.
- C) Sanatçının dili, mantık örgüsüne dayalı olmalıdır.
- D) Eleştiri, ancak halkın kullandığı mantığı aştığında başarıya ulaşır.
- E) Dili geliştiren halka sırtını dönen eleştiri halktan uzaklaşır.

10. Bilgisizliğin bile mazur görülebilecek bir yanı bulunabilir yeter ki anlama gayreti içinde çırpınabilsin insanlar. Ancak insanları daha baştan mahkûm etmenin hiçbir makul gerekçesi olamaz.

Bu şekilde düşünen birinden aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Bilgisizlik, özel bir durum için bağışlanabilir.
- B) Eğitim bile bilgisizliğin önüne geçemez.
- C) Anlama gayreti içinde olmak gerekir.
- D) Ön yargılarla insanları suçlu olarak değerlendirmek yanlıştır.
- E) Ön yargılı olmak bilgisizlikten de kötüdür.

11. Belleğin dili yok. Bellek birbirine açılan sonsuz resimlerden oluşuyor ama hiçbir şeyi unutmuyor. Hiçbir siyahı, maviyi, beyazı ve bakışı, hiçbir duruşun kabalığını ya da inceliğini... Ayrıntıları ve kırılacak her türlü nesneyi özenle biriktiriyor ve onların elde nasıl tutulacağını iyi biliyor. Bellek, kimi zaman unutmuş gibi yapıyorsa bu, acıyı yeryüzünden kaldırma isteğindendir.

Parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi belleğin özelliklerinden biri olamaz?

- A) Hiçbir şeyi unutmaması
- B) Ayrıntıları kaçırmaması
- C) Bilgiyi özenle biriktirmesi
- D) Geçici bir unutma gerçekleştirilmesi
- E) İnsanla iletişimde olması

12. Son günlerde birtakım yazarlar türedi. Bu yazarlar, aşağı yukarı aynı amaca yöneliyorlar, o da şu: Sanatçılar arasında bir ikilik yaratmak! Nedense düşünmeyi, düşündürmeyi değil de birtakım önyargıları kesin doğrularmış gibi göstermeyi daha uygun buluyorlar. Üstelik eksik bilgileri, yanlış yayınları, aydınlıktan uzak doğrularıyla ortalığı karıştırdıklarını sanıyorlar. İnadıkları ya da inanır göründükleri bir iki sanatçı var. Bu bir iki sanatçı dışında kalanlara ya işlerine gereğince önem vermiyorlar ya da çıkarlarından başka hiçbir şey düşünmüyorlar. Suçlamak istedikleri kişilere, anlamı kendilerince de gizli olan bir deyimle karşı çıkıyorlar.

Yazarın parçada yakındığı kişilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ön yargıları kesin yargılamışçasına dayatmaları
- B) Sanatçıları birbirine düşürdükleri
- C) Belli kişilere inanıp onları öne çıkardıkları
- D) Önem vermediklerine olumsuz davrandıkları
- E) Eserlerinde bireysel konuları öne çıkardıkları

13. Doğruluk payı olmadığı hâlde kendinin akıllı olduğunu sananları ben “vahim” sınıfına koyarım. Kendi aptallığının farkında olmadığı gibi kendinden hiç farkı olmayanları aptal olarak kabul ederler. Mantıklı bir yorum yapmalarını beklemediğin veya o beklentiye girmediğin sürece komiktirler. Zararları sadece kendilerine ve de onların aklına güvenip yola çıkan daha aptal olanlardır.

Bu parçada “vahim sınıfına konanlarla ilgili” aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bazen komik duruma düştükleri
- B) Kendi zekâlarının düzeyini bilmedikleri
- C) Kendilerini başkalarından akıllı gördükleri
- D) Kendilerine ve kendi gibilere zarar verdikleri
- E) Mantıklı yorumlar ortaya koyabildikleri

14. İnsanın insandan başka dayanağı yok. Yalnızlık bile başka insanların varlığı bilindikçe bir anlama kavuşuyor. Öyleyse bizim yalnızlık dediğimiz şey, kendini ayırmadan çok, kendine yönelme, kendini daha yakından inceleme yetisi olmalı. Buysa şiire çok yatkın bir durum, olup bitenlerin hesabını kendimizden sormak gibi bir şey...

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnızlık, kişinin kendine yönelme ve kendini yakından inceleme çabasıdır.
- B) İnsan istese de yalnız olamaz bu hayatta.
- C) İnsanın kendisine yalnızlaşması bir sorun değildir.
- D) İnsanlar yalnızlık dönemlerinde insana ihtiyaç duyar.
- E) Şiire yatkın insanlar yalnızlığı bilenlerdir.

15. İnsanın çevresinden söz edildiği zaman doğal, toplumsal ve yapay çevreler bütünüyle göz önüne alınmalıdır. Çünkü bu üç farklı çevre, birbirini ve insanı doğrudan doğruya etkilemektedir. Bilgilenebilen ve bilgilerini aktarabilen insanoğlu, yaratıcı özelliğini de kullanınca gün geçtikçe gelişen ve ilerleyen bir teknoloji bilgisi ve insanı bütünüyle kapsayan yapay çevreyle karşımıza çıkmaktadır. Böylesi yeni bilgiler ve yenilikler, insan için daha kolay yaşanır bir dünya kurmak için değerlendirilmektedir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanın öğrenen ve aktarabilen yapısının olduğuna
- B) İnsanı kuşatan farklı çevrelerin bulunduğuna
- C) İnsanın zamanla kendini geliştirebilen bir yapısının olduğuna
- D) İnsanların iç dünyalarının gelişiminin teknolojiyle engellendiğine
- E) Yenilik ve bilgilerin insan hayatını daha kolay yaşanabilen bir ortama çevirdiğine

16. Karacaoğlan Türk saz şiiri tarihinin en tanınmış ve en güçlü âşığıdır. Bu şöhreti, onun Anadolu’da olduğu kadar Anadolu dışı Türk dünyasında da tanınmasını, sevilmesini ve sahiplenmesini sağlamıştır. Bunun sonucu olarak Anadolu’da on kadar il, ilçe ve beldemiz ona sahip çıkmaktadır. Ayrıca ülkemizin dışında da ona sahip çıkan coğrafyalar vardır. Onun bu çok yönlülüğü şiirlerine de yansımış ve onu sahiplenenler âdeta Karacaoğlan’ı kendi ağız özellikleriyle bağlamaya çalışmışlardır. Böylece âşığın şiirleri dil yönünden olduğu kadar şekil yönünden de değişmelere hatta bozulmalara uğramıştır.

Bu parçadan hareketle Karacaoğlan’la ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ününün yalnızca Anadolu coğrafyası ile sınırlı olmadığına
- B) Saz şiiri geleneğimizde önemli bir yerinin olduğuna
- C) Âşığın şiirlerinin dil ve şekil yönünden oldukça hatalı olduğuna
- D) Pek çok il, ilçe ve belde tarafından sahiplenilmesi çok yönlü olmasını sağladığına
- E) Onu sahiplenenlerin kendi ağız özelliklerinin Karacaoğlan’a yüklediğine

17. Folklor sözü İngilizce “folk” ve “lore” sözcüklerinden oluşmuştur. Folk “halk”, lore ise “bilim, bilgi” anlamına gelir. Bu nedenle Türkçede folklor terimi “halk bilimi” sözüyle karşılanmıştır. Folklor terimini ilk olarak 1846 yılında kullanan İngiliz William J. Thoms’tur. İngiltere’de 1878 yılında Folklore Society adıyla bir dernek kurulmuş, folklor sözcüğü de bu bilim dalının adı olarak yayılmıştır. 1846 yılından itibaren pek çok ülkede kabul gören bu sözcük yurdumuzda da benimsenerek kullanılmaya başlanmıştır. Alman dili konuşulan ülkelerde ise folklor terimi yerine aynı anlamı karşılayan “volkskunde”nin kullanılışı tercih edilmiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Folklor ve Volkskunde terimleri aynı anlama gelmektedir.
- B) Folklor sözü “halk” anlamına gelen “folk” ve “bilim” anlamına gelen “lore” sözcüklerinden oluşur.
- C) Folklor teriminin ülkemizde ne zaman kullanıldığına dair bir bilgi yoktur.
- D) William J. Thoms tarafından ilk kez kullanılan folklor terimi pek çok ülkede kabul görmüştür.
- E) Türkçede “folklor” terimi “halk bilimi” sözüyle karşılanmıştır.

18. Bütün toplumlarda yaygın olarak görülen inancın kökeni Neolitik çağlara kadar uzanmaktadır. Araştırmalar sonucunda, eski dönemlerden itibaren Batı’da ve Doğu’da büyü’nün ve nazarın kötü etkilerine inanma ve bunlara karşı tedbirler alma bilgisinin köklü olduğu görülmüştür. Aynı şekilde uğursuz gözlerden gelen fenalığı ortadan kaldırmak için Mısırlılar, Fenikeliler, Yunanlılar ve Romalılar tarafından el şeklindeki muskaların kullanıldığı tespit edilmiştir. Geçmişten günümüze varlığını sürdüren bu inanış, ülkemizin hemen her köşesinde günlük hayatın içerisinde ve bütün etkinliğiyle varlığını devam ettirmektedir. Bugün halk arasında nazara karşı mavi boncuk, delikli taş, nal, yumurta kabuğu gibi çeşitli nazarlıklar kullanma, hocaya muska yazdırma, kurşun dökme vb. pratikler yapılmaktadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kökeni çok eski çağlara dayanan nazar inancı bütün toplumlarda görülmektedir.
- B) Araştırmalar neticesinde uğursuz gözlerden korunmak için el şeklindeki muskaların kullanıldığı tespit edilmiştir.
- C) Geçmişe oranla bu tür inanışlar geçerliliğini yitirmeye başlamıştır.
- D) Kurşun dökme, mavi boncuk nazara karşı alınan önlemlerdendir.
- E) Batı’da ve Doğu’da büyü’nün ve nazarın kötü etkilerine inanış köklü bir şekilde varlığını sürdürmüştür.

19. Türk edebiyatında klasik meselesi hakkındaki tartışmalar, 1897 yılında Ahmet Mithat tarafından başlatılır. Ahmet Mithat, “İkram-ı Aklam” adlı yazısında bizim henüz klasik bir dönemimiz olmadığını ve Faustler, Le Cidler, Andromaque’lar değerinde eserler meydana getirmemizin mümkün olmadığını vurgularken hiç olmazsa bunların çevirilerinin yapılması gerektiği önerisini sunar. Mithat’ın bu görüşlerini yayınlamasının ardından dönemin aydın ve yazarlarından Cenap Şahabettin, Ahmet Rasim gibi isimler konuyla ilgili yazılar yayımlamışlardır.

Bu parçadan hareketle klasik meselesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Dönemin hiçbir aydın ve yazarı konuyla ilgili düşüncelerini yazmamıştır.
- B) Türk edebiyatında klasik meselesi hakkındaki ilk düşünceler İkram-ı Aklam adlı yazıda ele alınır.
- C) Konuyla ilgili tartışmalar Ahmet Mithat’la başlamıştır.
- D) Ahmet Mithat, Türk edebiyatında Le Cid, Faust değerinde klasik yapıtlar oluşturulamayacağını ifade etmiştir.
- E) Ahmet Mithat’a göre, Batı edebiyatına ait klasik eserlerin en azından çevirileri yapılmalıdır.

20. Bazı Türk destan ve halk hikâyelerinde başkahramanlardan önemli sırlar gizlenir. Başkahramanlar, kendilerinden gizlenen sırları genellikle üçüncü şahıslardan öğrenirler. Bu kişiler, çoğunlukla kahramandan zarar gören kişilerdir. Bu sırlar, genellikle tutsak olan birinci dereceden akrabalar ile varlığından haberdar olunmayan sözlü ya da nişanlılar hakkındadır. Öğrenilen sırlar, başkahramanları harekete geçirir. Sırları öğrenen kahramanlar, yolculuğa çıkmak isterler fakat yakın akrabaları tarafından engellenmek istenirler. Başkahramanlar, bütün engelleme çabalarına karşın yola çıkma düşüncesinden vazgeçmezler. Onların amacı, tutsak olan akrabaları kurtarmak ya da kendilerinden kaçırılan sözlülerini bulup getirmektir. Sırlara neden olan olaylar, atılan düğümlerdir ve müstakbel kahramanlar bu düğümleri çözmek zorundadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazı destan ve hikâyelerimizde başkahramanlar ile ilgili önemli sırlar bulunmaktadır.
- B) Başkahramandan zarar görenler onlarla ilgili sırları açığa çıkarabilirler.
- C) Sırların bir kısmı tutsak olan akrabalarla ilgilidir.
- D) Kahramanlar sırlarla ilgili düğümleri çözmek amacındadırlar.
- E) Kahramanlar sırları öğrendikten sonra yolculuğa çıkmak isterler ama bu durumdan pek emin olmazlar.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 18 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Bilişim ve teknoloji alanında buluş yapanları çok duymuşsunuzdur. (II) Zaman zaman genç mucitler hayatı kolaylaştıran bazı buluşlarla karşımıza çıkar hatta sizin de bir denemeniz olabilir. (III) İlgisi olan, bir alanda kafa yoran herkes, sonuçta bir yerlere varabilir veya eğitim aldığı alanda yeni açılımlar ortaya koyabilir. (IV) Ancak burada anlatacağımız ne fizik, ne kimya, ne de bilim ve teknolojiyle ilgili. (V) İki genç arkadaş, okul arkadaşlarında gördükleri bir hastalık üzerine harekete geçerek onu kısa sürede iyileştirecek bir formül buldular.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde “Çaba ve istekle insanın güzel şeyler başarabileceği” anlatılmak istenmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Bazen bu gezegen bana çok acımasız geliyor ve kendi yaşantımda da mizahı, bunu yumuşatmak için bir yol olarak seçiyorum. (II) Mizahın gerçekliği kırıcı bir etkisi var, dediğiniz gibi yabancılaştırıcı bir etkisi var. (III) Özellikle bazı metinler hakikaten sert şeylerden bahsediyor ama ben okura o kadar da sertlik vermek istemiyorum. (IV) Kitabın kapağını kapattığımda kötü bir duyguyla ayrışın istemiyorum. (V) Zaten gerçekler yeteri kadar sert, o sertliğin içine bir parça güzellik katabilmek için mizaha seçtim.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde “amaç” anlamı vardır?

- A) I. ve III. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

3. (I) Yazarken böyle düşünmedim ama kitabıma dışarıdan bakmaya çalıştığımda okurun aktif olarak katılmasını, düşünmesini isteyen bir kitap. (II) Çünkü bazıları hakikaten ağır metinler oldu. (III) Ağır metinler olsun diye yazmadım ama öyle çıktılar. (IV) Bazı öyküleri belki de biraz sindirmek, biraz ara vererek biraz ön yargısız okumak gerek. (V) Eğer kitabın kapağına bakıp içinize çekiliyorsanız kitabımı okuyun, çok mutlu olurum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde “istemediği hâlde gerçekleşen bir durum” söz konusudur?

- A) I. ve III. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) II. ve V. E) III. ve V.

4. (I) İnşaat alanlarında zamandan ve iş gücünden tasarruf sağlamak için kurulan “kule vinçler” bugüne kadar hep üzücü olaylarla gündeme geldi. (II) Teknik birtakım sebeplerden dolayı yıkılan bu devasa demir yığınları, can ve mal kayıplarını da beraberinde getirdi. (III) Şimdilerde her şantiyede görmeye alıştığımız bu vinçler, sadece İstanbul’da değil, Anadolu’nun pek çok ilinde kullanılıyor. (IV) Artık müteahhitler için zenginlik göstergesi arabalar değil, kule vinçler. (V) Fiyatı yaklaşık 700 bin doları bulan bu vinçlere sahip olabilmek için sipariş verdikten sonra bir yıl beklemek gerekiyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerle ilgili verilen bilgilerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. cümlede, inşaat alanındaki vinçlerde yaşanan olumsuzlukların olduğu belirtilmiştir.
B) II. cümlede, vinçlerin pek çok insan tarafından bilinçsizce kullanıldığı anlatılmaktadır.
C) III. cümlede, vinçlerin, ülkenin genelinde yaygınlaştığı vurgulanmıştır.
D) IV. cümlede, müteahhitler için ne ifade ettiği anlatılmıştır.
E) V. cümlede, vinçlerin sahibi olmanın oldukça zor olduğu anlatılmıştır.

5. (I) Üzerinde yaşadığımız dünya, biz hiç farkında olmasak da içerisindeki dinamizmini ve devinimini sürdürmektedir. (II) Dünyamızın derinliklerine doğru indikçe binlerce derece sıcaklıktaki sıvı tabakaya rastlarız. (III) Öyle ki dünyayı “ayağımızın altında içi kaynayan bir küre” olarak tanımlamak hiç de yanlış olmaz. (IV) Bu kaynayan enerjiyi hapseden yer kabuğu bütün gizemi örtmektedir. (V) Dünya’nın dış kabuğu ile iç kısmına hapsedtiği bu sıkıştırılmış enerji, eriyiklerden oluşan magma dokusudur.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. cümlede dünyanın dinamizminden söz edilmektedir.
B) II. cümlede yer altıyla ilgili bilgi verilmektedir.
C) III. cümlede öznel bir tanımlama yapılmıştır.
D) IV. cümlede yer altındaki diğer varlıklar anlatılmıştır.
E) V. cümlede magma dokusu hakkında bilgi verilmiştir.

6. İlk insan topluluklarının doğaya bakış açılarından başlarsak eski insanlar tam anlamıyla doğanın bir parçasıydı. (I) Acıkınca yemek ararlar, tehlikeyle karşılaşınca kaçarlar yani yaşamlarını ve ırklarını devam ettirme güdülerıyla yaşarlardı. (II) Bilgi düzeyleri yetersiz olduğundan doğayı etkileyemedikleri gibi doğrudan doğanın etkisi altında idiler. (III) Dolayısıyla doğanın kurallarına uyarak doğal bir hayat yaşadılar. (IV) Peki, neden insan doğadan koptu? (V) Çünkü insan biyolojik evrim sonucunda kendine dışarıdan bakabileceği, duygulardan uzak, mantık kurallarına bağlı bir beyine sahip oldu. (VI) Bu beyin ona kendini savunmasında ve barınmasında etkinleşme şansını verdi.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine düşününce akışına göre “Fakat zaman içerisinde insanın doğa ile olan bütünlüğü ortadan kalkmaya başladı.” cümlesi getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) Türkiye’de son birkaç yıldır nükleer enerji santrali kurma yönünde girişimler var. (II) Hatta son günlerde bu girişimler neredeyse sonuçlanmak üzere. (III) En son bildiğim kadariyle santrali kurmak isteyen şirketler, ihaleye girebilmek için başvurular yapıyordu ve sanırım şimdilik bir şirket buna hak kazandı. (IV) Şu anda Türkiye’de üç yerde nükleer enerji santrali kurulması planlanıyor, bunlardan ilki Mersin civarında. (V) Bunun da en büyük nedeni soğutma kısmında deniz suyunun kullanılabilmesi için denize yakın bir yer olması.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, Türkiye’deki nükleer santral kurma çabaları anlatılmıştır.
B) II. cümlede, girişimlerin Türkiye için çok önemli olduğu vurgulanmıştır.
C) III. cümlede, tahmin bildiren yargı kullanılmıştır.
D) IV. cümlede, tasarıdan söz edilmiştir.
E) V. cümlede, gerekçe (sebebe) sunulmuştur.

8. Demir yolu boyunca katarlarıyla uzanmış bu kara makine, eski zaman canavarlarını andırıyordu. Yorulmuş bir koca dev gibi hırıltılarla, sanki zorlukla hareket ediyordu. Zifiri karanlığı delen tepegöz ışığı, etrafı gündüz gibi aydınlatıyordu. Etrafına korkular salmak istercesine, her eklem yerinden bir buhar demeti fışkırıyor, fışkırıyor, fışkırıyordu. Bu karlarla kaplı kış akşamında istasyona ulaşan bu lokomotif, demirden bir makineden daha çok, uzun süren bir çakal saldırısını savmış bir yorgun canavarı hatırlatıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) İzlenim kazandırmaya
B) Benzetme yapmaya
C) Mecazlı anlatım kullanmaya
D) Kişileştirmelerden yararlanmaya
E) Örnekler vermeye

9. Koçluk, mentorluk, akıl hocalığı gibi çok sayıda kavram girdi hayatımıza son yıllarda. Hepsinin özüne baktığımızda, iki kişinin –öğrenen ve yol gösterici– birlikte gerçekleştirdikleri bir yolculuğa, işaret ettiğini görürüz. Bu ilişkide, yol gösterici öğrenene yeni yetenekler katmaz; onun amacını net olarak belirlemesine, yeteneklerinin farkına varmasına yardımcı olur. “Göz kendini göremez, insan insanın aynasıdır.” der Deming. Kendimizi görebilmek için bir başkasına ihtiyacımız var.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Tanımlama
C) Benzetme D) Tanık gösterme
E) Betimleme

10. “İnsan, her zaman kahraman olmaz ama her zaman insan olabilir.” diyordu Bacon. Akılla tabiat, nedenlerle sonuçlar arasında arıyordu insanı. En büyük dalkavuğu kendisiye insanın, insan o dalkavuktan kurtulmalıydı. Yoksa ne kalmanın ne çekilmenin zamanını tayin edebilirdi. “Çekilmek isteseler çekilemezler, gerekli olduğu zamanda bile istemezler bunu; tersine, yaşlılıklarında hastalıklarında bile bir köşeye yerleşemezler. Tıpkı sokak başlarında oturmaktan bir türlü vazgeçmeyerek kendilerini alay konusu eden kocamış kentliler gibi.” diyordu Bacon onları tanımlarken.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Benzetme – Örnekleme
B) Tartışma – Tanık gösterme
C) Açıklama – Betimleme
D) Öyküleme – Tanımlama
E) Açıklama – Karşılaştırma

11. Sandığımda bulduğum küçük ajandasına yazılmış hislerin ve hatırlayışların diliydi sahip olduğum dil. Bildiğim tek şey yazarlığımın kesin olarak o defterle başlamış olduğudur. Oradaki her satır, okudukça yeni sürgünler veriyordu içimde. Söylemenin yazmak kadar şiirsel, etkili ve kalıcı olamayacağını anlıyordum. Söylemek inkâr edilebilir, yanlış anlaşılabilir ve hiçbir zaman tam olarak gerçeği yansıtmayabilirdi. Söylenenler unutulabilir ya da önemsenmeyebilirdi. Bazen katı ve incitici de olabilirdi. Ama yazmak? Yazmakta yürek çelen bir incelik, sınırsız bir içtenlik ve büyük bir güç vardı. Söyleyebilmenin asıl yolu yordamı yazmaktan geçiyordu.

Bu parçanın anlatımında yazar, özellikle aşağıdakilerin hangisinden faydalanmıştır?

- A) Betimlemeden
B) Açıklamadan
C) Karşıtıllıklardan yararlanmadan
D) Benzetmeden
E) Karşılaştırmadan

12. Her şeyin başı sevgidir elbet. Akıl, bilim, ahlak, sanat sevginin yaratmak, kurmak, yaşatmak için bulduğu yollar değildir de nedir? Ahlak adına sevgiyi baltalayanlar bu dünyanın başına bela olan zavallı körler ikiyüzlülüğe dökülüp ahlaksızlığın ta kendisi olmuş bir ahlakı çıkarları için sürdürenlerdir. Sevgiden yana olmayan ahlak karanlıktan yanadır. Aydınlık isteyenlerin baş düşmanıdır böyle ahlak.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma B) Açıklama
C) Benzetme D) Tanık gösterme
E) Öyküleme

13. Yazarlarımızın çoğunun yeni dile karşı koymaya kalkmalarının dil için de o yazarlar için de büyük bir kötülüğü oluyor. Dil için de kötülüğü oluyor çünkü yeni dil, yazarların yani kendisini asıl kullanacak kimselerin payı olmadan kuruluyor; bu yüzden birtakım zevksizliklerin önüne geçilemiyor. Yazarlarımız için kötü oluyor çünkü yarın onlar küçük düşecekler. Bu dili ister istemez kullanacaklar, daha doğrusu isteyerek, öteden beri istediklerini sanarak kullanacaklar. Bunun böyle olacağına hiç şüphemiz yok. Çünkü bu iş şunun bunun istemesiyle, buyurmasıyla olmuyor; bu iş yüz yıldan beri bütün ulusun buyurmasıyla oluyor. Türk topluluğu yeni bir dil arıyor; istediğini istediği gibi söyleyecek, kafa dili olabilecek bir dil arıyor. Yazarların buna karşı koymaları değil, bunu anlayıp o dilin kurulmasına çalışmaları gerekir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi daha ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Betimleme
C) Tartışma D) Açıklama
E) Örnekleme

14. ---- Hayır olamazlar çünkü bu kişiler nereye giderlerse gitsinler, ne yaparlarsa yapsınlar o korkuyu asla yenemezler. Yakın zamanda dedem ameliyat oldu, doktor ona kanser olduğunu söyledi başka bir şey değil ama dedem kısa zamanda öleceğini biliyordu. Tarihini kestiremiyordu hiç mutlu olamadı ne yaptysak güldüremedik, acaba ne zaman öleceğim diye düşünürken en fazla 3 ay yaşadı. Hiçbir şeyden korkmayan kişilerin hep uzun yaşadıklarına çok şahit oldum ve insanlar korkularını yenip mutlu olduklarında âdeta ömürlerine ömür kattıklarını çok iyi anladım.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Korku içinde yaşayan insan niçin zengin olmasın?
B) Korkusuz insan da mutlu olmayabilir, o her yerde kendince korku yaratır.
C) Korku içinde yaşayan insan mutlu olabilir mi?
D) Annenin ve babanın çocuklarının üzerinde hakları olduğuna kesinlikle inanıyorum.
E) Korkak insanlar da düşünceli olabilir.

15. (I) Yazı yazmanın temelinde belli bir düşünce yatar. (II) Okuduğumuz bir eser ya da parça, kafamızda birçok düşünce yaratır. (III) Dış dünyamızda gördüğümüz canlı ve cansız bütün unsurlar, kafamızda birtakım düşünceleri ve hayalleri canlandırır. (IV) Görülen, duyulan, okunan, incelenen somut ve soyut bütün kavramların bağlantıları, düşünce içerisine girer. (V) Düşüncelerimizi açık, ilgi çekici, canlı bir biçimde ortaya koymalıyız. (VI) Düşünme, iç gözlem ile elde edilir. (VII) Gözlem; dışarıyı görmek, düşünme ise içimizi incelemek ve görmek demektir.

Yukarıdaki parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragrafın kaçınıcı cümleyle başlaması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

16. Doğal olarak bütün insanlar bir düşünceye sahiptir. (I) Ama düşünceden düşünceye fark vardır, her insan farklı düşünebilir. (II) Ancak düşünce ile plan (tasarı) arasında sağlam bir bağ kurulmalıdır. (III) Çocuklarda soyut düşüncelerin verilmesi biraz zordur. (IV) Çoğu kişiye zaman kaybı gibi gelir insanlarla ilgilenmek. (V) İnsan, yaşamış olduğu ortam gereği; kişi, çevre, toplum, konu, olay vb. kavram ya da faaliyetlerde sağlıklı ve plânlı düşünmek zorundadır. (VI) Düşüncelerdeki dağınıklık ve plansızlık, insanın çevreyle ve olaylarla bağlantısını bozar, uyumunu engeller.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

17. Fotoğraf bir belgeyse ve o anın fotoğraflanması gerekiyorsa düşünmeden yapılmasından yanayım. Daha doğrusu vicdani bir meseledir bu, iç sesi dinlemek gerekir, öyle anlar olur ki insanın deklanşöre basmak aklına bile gelmez. Birkaç ay önce sel sularına kapılıp ölen bir kadının cesedini fotoğraflayamadım, deklanşöre basamadım oysa 150 kilometreden fazla yol yapmıştım fotoğraflamak için olmadı... Söylediğim gibi vicdani bir durumdur ve kişiden kişiye değişir.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Vicdan bazı işlerin yapılmasına engel olur mu?
B) Mesleğinizi yaparken geçiminizi düşündüğünüz olur mu?
C) Fotoğraf çekmek bir yetenek gerektirir mi?
D) Sel sularına kapılan bir kadının fotoğrafı çekilmeli midir?
E) Başkalarının acısını fotoğraflamak konusu hakkında ne düşünüyorsunuz?

18. (I) Cep telefonlarıyla o kadar çok içli dışlı olduk ki başımız sıkıştığında ilk iş olarak müşteri hizmetlerini arıyoruz. (II) Cep telefonlarının insan sağlığına zararları bilim adamlarınca ortaya konmuştur. (III) Yurt dışında yolunu kaybedenler, babası için uygun kan bulmaya çalışanlar, gece saat üçte açık pasta ne arayan veya yol durumunu öğrenmek isteyenler telefonuna sarılıyor. (IV) Günde ortalama 150 kişiyle görüşen operatörlerin lügatinde ise “hayır” sözcüğü bulunmuyor. (V) Tabii bu durum bir süre sonra alışkanlık hâline geliyor. (VI) Operatörü arayıp hâl hatır soranlar da var, başlarından geçen ilginç anılarını anlatanlar da...

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

19. Günümüzde “kocakarı ilaçları” diye küçümsenen ancak binlerce yıldır Anadolu insanının amansız hastalıklarında tutunacak bir dal vazifesi gören, Anadolu bitkilerinin tıbbi özellikleri, sadece geleneksel tıp açısından değil, çağımızın dermansız hastalıklarına deva bulunması açısından da önem taşımaktadır. Ülkemizde yetişen ve tıbbi potansiyeli olan bitkilerin yüzde 10’undan daha azının tıbbi özellikleri ve hangi hastalıklara iyi geldiği bilinmemekte, yaklaşık yüzde 90’ı ise hâlâ bilinmemektedir. Binlerce yıldan beri Anadolu’da ilaç yapımında kullanılan bitkilerin bu özellikleri, Avrupa tarafından son yüzyıllarda keşfedilmiştir.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olarak söylenmiştir?

- A) Kocakarı ilaçları denilen bitkisel karışımların yapılması doğru mu?
B) Anadolu’da yetişen bitkilerin faydaları tamamen ortaya konmuş mudur?
C) Avrupa’nın ilaç sanayideki etkileri nelerdir?
D) Amansız hastalıkların tedavisi alternatif tıptır mıdır?
E) Küçümsenen bitkilerin sağlığa faydasını bize kim söyler?

20. Güzelin, çirkinin, iyinin, kötünün düşsel kahramanları olmak özümüzde var bizim. Şair kısmı buna katılmadan, bu kahramanlığı sindirmeden edemiyor işte. Övgüye de yönelse yergiye de, karşısına çıkan ilk varlık “ben” oluyor. Böylece her şeyde kendine benzer şeyler bulduğu gibi, yazdığı şiirlerde de ---

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) sahte kahramanlar üretmek için çaba sarf ediyor.
B) herkesin kendine benzer bir şeyler bulmasına alan hazırlıyor o.
C) o geçici hayallerin ötesine geçemiyor.
D) sanatın gerçek boyutlarını ortaya koyuyor.
E) halkın sorunlarını çözmeye yöneliyor.

TEST 10

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 18 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Eleştiri yapmak bir sanattır. (II) Eleştiri denince millet olarak hep olumsuz eleştiriye algılarız. (III) Oysa eleştiri, neresinden bakılırsa bakılsın olumlu ve olumsuz, her iki ögeyi de içinde barındırır. (IV) Eleştiri, sanat eğitiminin en vazgeçilmez ögesidir. (V) Ancak ülkemizde sanat eleştirisi üzerine ne yazık ki yeterli sayıda kaynak yaratılmamış, araştırmacılar tarafından da değinilmemiştir. (VI) Oysa sanat eğitimi yükseltecek yegâne çalışmalar, sanat ürünlerinin eleştirileriyle daha mükemmele ulaşması sağlanarak elde edilecektir.

Yukarıdaki parça, anlamlı iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. Resim yapımında çok çeşitli malzemeler kullanılabilir. (I) Önce üstüne resim yapılacak yüzey belirlenir. (II) Bu; kâğıt, karton, mukavva, kontrplak, ahşap gibi görece katı bir yüzey olabilir. (III) Dokunmuş bir kumaş ya da muşamba gibi daha yumuşak bir yüzey de seçilebilir. (IV) Duvarlar, cam yüzeyler (vitray) ya da seramik (vazolar) üstüne de resim yapılabilir. (V) Bu yüzeye üstünde görünebilecek biçimde boya uygulanır. (VI) Boyalar bitkilerden, metal ve minerallerden, bazen de hayvanlardan elde edilebildiği gibi, yapay olarak da üretilir. (VII) İlk boyalar yanmış dal ya da kemik artıklarından yapılmıştır, çini mürekkebi de isten elde edilir.

Yukarıdaki paragraf iki parçaya bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. Yeryüzünde insanlık, "tebessüm"ün ilk görünüşüyle beraber başlamıştır. İnsanlardan evvel bu kara top-
rak üzerinde tebessümden eser görülmezdi. Tebessüm insana mahsustur. Hiçbir hayvan tebessüm etmez. Mantıkçıların, insanı "gülen hayvan" diye tarif etmeleri bundan olsa gerek. İnsanı diğer canlılardan ayıran bu özellik, insanın yüzüne, yüreğine ve ruhuna yansır. İyiniyetli insanların sürekli tebessüm ettiğini görürsünüz. Yüreğinde, ruhunda kötülük olan insanlar gülemez. Benim tecrübelerime göre ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

- A) tebessüm etmeyen insanların yüreğinde ve ruhunda sorun var demektir.
B) tebessüm tüm canlıların ortak özelliğidir.
C) insanın tebessüm için çaba göstermesi gerekir.
D) hayvanlardan bir kısmı tebessüme benzer hareketler yapar.
E) tebessüm belli çıkar ilişkileri için kullanılmaktadır.

4. Şiirin kaynaklarının kuruyacağını hiçbir zaman düşünmedim. Olsa olsa bir doyunluk olabilir ya da şimdiye kadar yazdıklarıyla yetinmek gibi saçma bir duygu olabilir. Biraz da tembelliği katabiliriz. Ayrıca bizden daha kıdemli kuşağın yazdıklarının pek parlak olduğunu söyleyemem. Canım istediği zaman, canımın istediği iyi bir şiir yazmak isterim. O bakımdan kendimi zorlamıyorum.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Durgunluğunuzun sebebi roman ve hikâyeye yönelme isteği mi?
B) Kıdemli kuşakların üretemeyişlerindeki etkenler hakkında ne düşünüyorsunuz?
C) Çevrenizin sizinle yeterince ilgilenmemesi sizi üzüyor mu?
D) İnsan ilişkilerinde eserleriniz nasıl bir yer tutuyor?
E) Sizin şiirinizi besleyen kaynakların kurumaya yüz tuttuğunu mu düşünüyorsunuz?

5. Korumacı aile yapısı olan Türk ailesi, genelde geleneksel öğretilerinden ileri gelen bir anlayışla, her şeyin en iyisini en mükemmelini sunmaya çalışmıştır çocuklarına. Korumacı yapısı, verici, baskın, otoriter bir yol çizer. Fakat çocuğun duygu ve düşünceleri çok fazla yer almaz aile içerisinde. Ebeveynler her şeyi hazırlar ve sunarlar. Çocuklara karar aşamalarında ve uygulamalarda herhangi bir şey sorulmaz. Ne gerekiyorsa o uygulanır. Oysa bu durumdan biraz daha uzaklaşmamız gerekiyor bu çağda, bu zamanda. Çünkü çocuklar ----

Bu paragraf dil ve düşünce akışı yönünden aşağıdakilerin hangisiyle sürdürülebilir?

- A) o baskıcı ve otoritenin altında öğrenme, alma ve fikir beyan etme yetilerini de ortaya koymak istiyorlar.
- B) teker teker, iyi bir anne, iyi bir eş, iyi bir öğrenci, iyi bir yönetici, iyi bir müzisyen olabilir.
- C) engeller, karşı konulmaz duraklamalar, bunalımlar yaşamsal amacı tetikleyen ve insanı tembellikten uzaklaştıran önemli durumlardır.
- D) kendini ifade edebilen bir yetişkin olacağını adeta unuttur, hatırlamaz, aklına bile getirmez.
- E) kendini geliştirme yeteneğine sahip ve bunu gerçekten isteyen herkes yapabilir.

6. Ben her şeyden, en önemsiz fıkradan, bir cümleden bir hikâye, koca bir roman çıkarabilirim. Sanat, o hikâye ve romanı çıkardığım önemsiz şey değil, benim o şey çevresinde canlandırdığım hayattır.

Bu sözleri söyleyen biri için aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Önemsiz şeylerle hikâye oluşturmaya karşıdır.
- B) Çevresinde gördüklerini anlatmayı sever.
- C) Küçük şeylere, hayat vererek onları canlandırır.
- D) Fıkra ve hikâyeleri romanlarının temelini oluşturur.
- E) Önemsiz romanlar yazmayı sever.

7. Öğrenim insan kişiliğini bütünler ama öğrenimin kendisi de kişiliğin deneyimleriyle bütünlenir çünkü insan yaradılışındaki yetiler, öğrenimle budanması gereken yaban bitkileri gibidir. Deneyimlerle pekiştirilmemiş bir öğrenim ise çok belirsiz kuramsal bilgilere dayanır. Becerikli kişiler öğrenimi hor görürler, sıradan kişiler ona hayran kalır ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) bilge kişilerde böyle şeyler beklenemez.
- B) bilge kişilerse ondan yararlanır.
- C) bilge kişilerin yaşanmaması normaldir.
- D) o yüzden sıradan kalmaya mahkûmdurlar.
- E) hayranlıklarını gizleyemezler.

8. Hiç beklemediğimiz bir insanın çok derin bir evreni oluyor ve biz genelde bunu görmüyoruz. Genelde yürüyüp geçiyoruz. İlla mağdur olması da gerekmiyor. Ana oyuncular da gerektiği kadar derin değeri vermiyor. Yanından, sağından solundan teğet geçtiğimiz insanlara dokunmak istedim ben biraz.

Yazar, bu parçada aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

- A) Sıradan insanların daha iyi oyuncular olabileceğini
- B) İnsanların çevresindekileri ünlü olunca görmediklerini
- C) Sıradan insanların çok farklı dünyalarının olabileceğini
- D) Mağdur insanlara yardım etmek gerektiğini
- E) Yardımlaşmanın önemini kavratmak gerektiğini

9. Seksenli yılların ortasını anlatır “Balta Sesleri.” Özel birtakım kırgınlıklarım vardı Şehir Tiyatrolarında. Romanya’da bir sabah balta sesleriyle uyandığımda birdenbire o olayları hatırladım. Ağlamamam lazımdı ama ağlayamadım. Oyundaki balta sesleri, bahçede kesilen ağaçlardan gelir. Ben bütün balta seslerine rağmen yıkılmamayı becerdim. İnsan hayatında balta sesleri daima vardır.

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap yoktur?

- A) Oyunumuzun konusu nedir?
- B) Çocukluğunuz tiyatro yazarken ne kadar etkiliydi?
- C) Oyunun çıkış noktası nedir?
- D) Yaşadıklarınızı tiyatroya aktardınız mı?
- E) Yaşamda nasıl bir tavır içindesiniz?

10. Çok kaygan bir zeminde durur şiir. Düzyazı ürünleri gibi kendini savunacak kalın duvarları, devasa silahları yoktur. İnsanın konuşmaya başladığı günden beri tanrılara, krallara bağlılığını dile getirdiği, kendine ait olan her şeyin onun üzerinden diğer çağlara aktardığı şiir, bütün bunlara rağmen ona en mesafeli duran edebiyat ürünü olmuştur. Şiir, insana ait her şeyi içinde barındırır ancak ---- Çok klasik bir söylemdir ama bence çok geçerlidir, nerede insan varsa orada öykü vardır ama insanın her olduğu yerde şiir yoktur.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdaki yargılardan hangisi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) insan, şiire ait her şeyi içinde barındırmaz.
- B) öykü kadar insan gerçeğini veremez.
- C) öykünün verdiği tat daha başkadır.
- D) şiirdeki güzellikleri herkes görür.
- E) şiirin keline has özellikleri vardır.

11. ---- Dört bir yanımız siteler alışveriş merkezleri ile dolmaya başladı. Bir güzergâha yolumuz altı ay düşmemişse orada yeni yapılan bir yapı bizi bekliyor olabilir. Büyük sofalı geleneksel Türk evlerine ise neredeyse artık romanlarda rastlar olduk. Yaşamlarımız her geçen gün sitelere hapsolürken evler de geleneksel mimariden nasiplerini alamaz oldu. Gittikçe gelenekten uzaklaşan mimari anlayış, yapılan her yapıda kendini göstermeye başladı.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mimarların sanata bakışı yeniden değerlendirilmelidir.
- B) Ülkelerin dokusunu bozacak mimari yapılar mimarlarla ilgili değildir.
- C) Gelişen kent hayatı ile birlikte mimarlar da modern binalar tasarlamaya başladı.
- D) Yaşam, doğaya yakın olduğu ölçüde güzeldir.
- E) Evlerin iç yapıları yeterince düşünülerek oluşturulmuyor.

12. ---- Bireyselleşmenin doğurduğu sonuçlardan en önemlisi, belki de “millet” bilincinin tehlikeye girmesidir. Gelişimlerini “kişisel” olarak sürdüren ve “kendi ayakları üzerinde durabilen birey”, içinde bulunduğu topluluğa entegre olabildiği sürece başarılı sayılabilir. Maalesef günümüzde gelişimin kişisel olması insanları kalite bakımından gökdelenler kadar yükseltse de bu gökdelenlerin bir yalnızlık abideleri olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaya yetmiyor.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her birey yaşamda üzerine düşeni yerine getirmelidir.
- B) Kişisel gelişimin yerini hiçbir şey dolduramaz.
- C) İnsanın giderek kendi kabuğuna çekilmesi, bireyselleşmesi pek çok olumsuzluğu beraberinde getiriyor.
- D) Toplumsal bilinç, bireysel gelişimin önünde engeldir.
- E) Bireyler üzerine düşeni yerine getirmezse toplumsal yaşam tehlikeye girer.

13. İnançlarımızın ve kişisel fikirlerimizin; olayları, durumları, koşulları, algılayışımızı ve değerlendirişimizi şekillendirdiğini gösteriyor. İnsan zihni, karar verme sürecinde işin içine inançlar girdiğinde âdeta kâr - zarar hesabı yapıyor. İnançlarla uyumlu kanıtları kabul etmek fazla çaba gerektirmiyor, daha da ötesinde inançları güçlendiriyor. Ancak tersi kanıtları kabul etmek için öncelikle mevcut inançları sorgulamak gerekiyor. Ancak zihnimiz tabii ki ucuz ve kârlı olanı seçiyor yani inançlarımız ve düşüncelerimiz ile uyumlu olanı. Böyle olunca da ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) insanların değişimlerine önayak olmuş oluyor.
- B) insanların inançlarını değiştirmek, yeni bir şey öğretmekten daha zor hâle geliyor.
- C) zihnimizi doğru yönde kullanmış oluyoruz.
- D) her şeyden önce bilinçlenme gerçekleşir.
- E) kâr etmiş, bir kazanım elde etmiş oluruz.

14. Brezilyalı romancı Paulo Coelho'ya "yolculuk yazarı" dense yeridir. Daha ilk romanı Hac'dan itibaren hemen bütün romanlarında kuvvetli bir yol imgesi var Coelho'nun. Tabii ki soyut bir imgeden daha fazlası. En bilinen romanı "Simyacı" da bilindiği gibi bir yolculuk ve arayış izleği üzerinde kurgulanmıştır. Yol, başlı başına bir keşif sürecidir. Evet, ulaşmak istenen bir amaç vardır yolun sonunda ama yolculuğun kendisi çoğu kere ulaşmak istenen amaçtan daha değerlidir. Çünkü yolculuk deneysel bir arayıştır, dışarıya doğru giderken kendi içimizde gerçekleştirdiğimiz bir keşiftir.

Bu parçada üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yolculuk, yol ve arayış
- B) Paulo Coelho'nun amacı
- C) Yolcuların yaşadıkları
- D) Simyacı'nın yolculuğu
- E) Hac yolculuğu

15. Her şeyim var ama mutlu değilim. Ayrıca bu durumda olan tek kişi de ben değilim. Bazı insanlar mutluymuş gibi görünüyorlar ama sorunlarına fazla kafa yormuyorlar. Diğerleri planlar yapıyor: Bir kocam, yuvam, iki çocuğum ve şehirde bir evim olacak. Bunu yaptıkları sürece, boğa güreşçisini arayan boğa gibi oluyorlar: Hedefin nerede olduğu hakkında bir fikirleri olmadan içgüdüsel tepkiler veriyorlar, budalaca hareket ediyorlar. Arabalarını elde ediyorlar hatta bazen bir Ferrari alıyorlar ve hayatın anlamının bu olduğunu düşünüyorlar ve bunu asla sorgulamıyorlar. Ruhlarında taşıdıklarını bilmedikleri üzüntüyü, gözleri açığa çıkarıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen kişinin eleştirilerinden biri değildir?

- A) Her şeyi olan ama mutlu olamayan insanlar var.
- B) Bazı insanlar mutlu rolü yapıyor.
- C) Bir şeyler kazanmak için bilinçsizce hareket ediyorlar.
- D) Düzenli, dengeli olan her zaman kazanmayı biliyor.
- E) Hayatlarındaki anlamsızlıkları sorgulamıyorlar.

16. Evet ama benim için böyle bir tasarı çok zor. Anılara dayanan kurmaca öyküler yazmak, şimdilik daha kolay geliyor. Bir roman ya da öykü yazmak için kendimi yeterince inandırıcı bulmuyorum. Ben edebiyatçı değilim, sadece anlaşılabilir bir dille anılarımı öyküleştirmeye çalışıyorum.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olabilecek niteliktedir?

- A) Öykülerinizin konusu hakkında ne söyleyeceksiniz?
- B) Öyküleriniz tasarılarınızın izlerini mi taşıyor?
- C) Öykülerinizde zaman kavramı yer alıyor mu?
- D) Edebiyatçıların öyküleri daha mı iyidir?
- E) Öykülerinizde anılarınızı kurmaca yoluyla mı yazıyorsunuz?

17. I. Torba açılmış ve balıklar sağa sola saçılmıştı; torbanın içinde kalanlar da can çekişiyordu.
II. Kitap okumaya daldım, birden gürültü koptu.
III. Bir akşam karşıya geçerken Kadıköy İskelesi'nden torba içinde yüzen iri lüfer balıklarından aldım.
IV. Biri torbayı getirip yeniden ayaklarımın yanına koydu ama bakamadım artık, çoğu ölmüştü.
V. Vapura bindim ve güvertede oturarak balık torbasını ayaklarımın dibine koydum.
VI. Baktım, insanlar küpeşteye doğru giden balıklara bağışıyorlar gitti, gitti diye.

Yukarıdaki verilenlerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sondan ikinci cümle hangisi olur?

- A) I. B) II. C) IV. D) V. E) VI.

18. (I) Kaçamak esini yakalamak ve onu mısralara dökerek tenleştirmek, lirik şiirin işidir. (II) Lirik şairin dile getirdiği şey, insanlığın en iç varlığıdır. (III) Geçip gitmiş milyonlarca kuşağın ve gelecek kuşakların, belli koşullar içinde her zaman duydukları ve duyacakları şeyleri dile getirir şiir. (IV) Bütün olanlara aslına uygun canlı bir anlatım kazandırmak sadece şiirle mümkündür. (V) Bundan ötürü şair, şehveti de mistik duyusu da anlatabilir. (VI) Her türlü duyguyu anlatması da şiirin dışında değildir.

Bu parça iki anlamlı paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

19. (I) Şu topraklarda bin yıllık devletiz. (II) Edebî metin olarak değerlendirebileceğimiz en az bin yıllık bir yazınımız, ondan daha geri yüzyıllara giden alfabe-miz var. (III) Yazma eser kitaplıklarımız dünyanın en zengin koleksiyonlarını saklıyor. (IV) Atalarımızın yaşadığı topraklar en verimli, en bereketli topraklardı. (V) Böyle bir millet nasıl olur da yazılı bir kültürü bile olmayan ilkel cumhuriyetler kadar geri bir okuma seviyesine düşmüş olur? (VI) Asıl şaşırdığım okuryazarlık oranının çok daha düşük olduğu yarım yüzyıl önceki seviyemizin bile altında olduğu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

20. (I) Günlük hayatta herkes bir şeyler konuşur ya da konuşmak ister. (II) Herkesin anlatacağı bir şeyler vardır. (III) Şu sıralar, başımıza aydın kesilen düşünürlere televizyonda tahammül dahi edilmiyor. (IV) Oturdıkları yerden binlerce insanın gözünün içine baka baka nasıl da boş konuşuyorlar anlamak mümkün değil! (V) Konuştuğumuz dili düzgün ve güzel kullanmak, güzel ve dengeli konuşmak, toplumsal duyarlılık açısından hayli önemlidir. (VI) Öyle anlar oluyor ki konuşulan cümleler bazen insanın kalbine hançer gibi saplanıp kalıyor.

Yukarıdaki parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragrafın kaçınıcı cümleyle başlaması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

HIZ VE RENK

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Yaşayan dilin kaynak alınması, halk diliyle sıkı ilişki güzel deyiş için ilk koşuldur. Üslup; sanatçının yolu; yazarın duyuş, düşünüş ayrılığı; cümlelerinin uzunluğu, kısalığı; kelimeleri seçişi, yazısının ahengindeki ayrılıklardır. Üslup için; ifade tarzı, usul, tarz, yol da denilebilir. Üslup, insanın özünden doğar. Edebî eserler ancak üslupların kuvvetiyle ölümsüzlüğe erişir.

Bu parçada yazarın anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üslup, yazarın ve yazının en önemli özelliğidir, farklılığıdır.
- B) Üslubu oluşturmak için geniş bir zamana ihtiyaç vardır.
- C) Her yazıda farklı üslup kullanmak usta yazarların işidir.
- D) Ünlü yazarların üslubu geçmişteki ustalarını andırır.
- E) Üsluplar arasındaki ayrılıklar yazarlara zarar verir.

2. Gerçek yazar, olaylar arasında en anlamlı olanlarını seçmek kabiliyetiyle, fikirlerinin değeriyle sıvırılır. Bütün kaynaklardan faydalanılarak kullanılan dil vasıtasıyla fikirler, imajlar hâlini alır. Edebî çalışma, hem anlamlı olan olayın seçilmesi hem de bu anlamlı olayın uygun bir biçimde ifade edilmesi işidir. Söylenecek şey ancak imaj şeklini aldıktan sonra edebiyat sahasına dahil olabilir. Söylenecek şey ancak artistik bir tarzda ifade edildiği zaman edebî bir varlık kazanır.

Yazarın üzerinde durduğu asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarlar, eser oluştururken bütün kaynaklardan yararlanmayı bilmelidir.
- B) Bazı yazarlar olaylar arasında yeterince ilişki kuramaz.
- C) Anlamlı olanı yazar, imaja dönüştürerek edebî varlık hâline getirir.
- D) İmajı olmayan yazarların ürünleri okur tarafından tutulmaz.
- E) Kabiliyetli yazarlar doğuştan birtakım yeteneklere sahiptir.

3. Edebiyatın temel konusu insandır. Evet, insanın bütün ilişkilerini edebiyatta bulabiliriz. Edebiyat toplumun aynası olduğuna göre, toplumdaki değişimleri edebiyatın yansıtması doğaldır. Bu toplum içerisinde yaşayan yazarın da toplumla birlikte, yaşayışı, duyuşu, düşünüşü, inançları, dilekleri de değişir. Bu değişme edebiyatın değişmesine de zemin hazırlar.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Yazar, edebiyatı takip etmezse kendini geliştiremez.
- B) Toplumun içinden çıkmayan yazarlar başarılı olamaz.
- C) Her toplumda öne çıkan yazarlar vardır.
- D) Edebiyattaki değişim toplumsal değişimle doğru orantılıdır.
- E) İnsan hangi konuma yükselirse yükselsin özünü değiştirmemelidir.

4. Çağımız yine çocukluğun önem kazandığı bir çağdır, diyebiliriz. Belli bilim ve sanat çevrelerinde insanlığın tarihinde ilk olarak çocukluk ciddiye alınmakta, bilimin de sınırları aşılarak insanlığın baş sorunu olarak kabul edilmektedir. Dış dünyamıza çevrilen gerçekçi insan gözü nasıl evrenin çekirdeğini kurcalamaya başladıysa iç dünyamızda da çocuk, insan çekirdeğini saran kabukları kırmaya başladı.

Sanatçının bu sözlerle yansıttıklarına dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisi doğrudur?

- A) Çocuk olgusu her zaman değer kazanmıştır.
- B) Çocukluk dönemini yaşamayan sanatçılar başarılı olamaz.
- C) Bilim ve sanat çevreleri çocukla ilgili çalışmalar yapmamıştır.
- D) Bilimin sınırlarını aşmak çocukça bir davranıştır.
- E) Günümüzde çocuk olgusu bir değer olarak öne çıkmıştır.

5. Hani bazen herkese olur, kendinize çok yakın bir şeylerle karşılaştığınızı hissedersiniz. Çocukluğunuza, hatırlamadığınız zamanlara dair bir şeye temas ediyor gibidir bazı ayrıntılar. Çocukluktan büyüklüğe, aslında büyüme gerçekliğinin bilindiği geleceğe ilintilenecek çocuksu düşlerin her dönemde yaşatılabilme çabası ile hayata ve sanata atılmanın heyecanı... Galiba bazılarımız her döneminde kâğıttan bir âlemde gezip dolaşmayı düşünür ve yaşar. Ağaçların, evlerin, arabaların, ceylanların, iplerin, sümüklü böceklerin, tencerelerin, tavaların, çaydanlıkların, kalemelerin hep kâğıttan olduğu bir dünya... Kâğıt çok tuhaf bir malzeme. Hem çok dayanıksız hem de her şeyden daha çok dayanıklı.

Bu sözleri söyleyen kişinin anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazar çocuksu düşleri kâğıda dökerek yaşar.
- B) Bazı olayları unutmak aslında mümkün değildir.
- C) Her yazarın anlatacağı bir şeyler mutlaka olmalıdır.
- D) Dayanıksız kâğıttan kurulan hayaller yıkılmaya mahkûmdur.
- E) İnsan hayalinin ötesinde bir şey yazamaz, yapamaz.

6. Sanatçı yeni sergisinde yine neşterlerle son derece sabırlı ve titiz bir şekilde kesip biçtiği çeşitli kâğıtları kullanarak hem doğa hem de şehir dokusunu işlerine taşıyor. Bu sefer, bir önceki sergisindeki gibi durağan değil, akışkan zaman algısını kullanarak çeşit çeşit "an"lar yaratıyor: gündelik hayattan ya da rüyadan aniden kesilip alınmış kareler, yani bir hikâyenin tek bir anı. Er'in bu anları yakalayıp çerçeveleyen işlerinde bir yandan da sanatçının ilgi alanına giren sinema, çizgi roman ve animasyon dünyaları etkilerini inceden inceye hissettiriyorlar.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçının, yöntemleri eserlerine inceden inceye işlediği
- B) Sanatçının, eserlerinde diğerlerinden farkını ortaya koyması
- C) Sanatçılardaki yeteneklerin eserlerine aynı oranda yansımadağı
- D) Sanatçının sergisinde farklı ürünlerin sergilendiğı
- E) Ünlü sanatçıların günlük hayatı anlattıkları

7. Dil ile düşünce arasındaki ilişki yüzyıllardır dil bilimcileri, felsefecileri ve öteki bilim adamlarını uğraştırmaktadır. Felsefe ve mantıkçılar dil yoluyla insan zihnine, kavrama yetisine ulaşmaya, gerçeğin niteliğini anlamaya çalışmaktadırlar. Ruh bilimciler insanın gelişiminde dil ile düşünce arasındaki ilişkiyi irdelerken dil kullanımının düşünceyi içerdiğini, bu ilişki arasındaki etkileşimin de insana özgü davranışı ortaya çıkardığını belirtmektedirler. Bu yönden dille düşüncede gelişme, insanın "evrene uyumu" olarak nitelendirilebilir.

Sanatçı, bu sözlerle aşağıdakilerden hangisini anlatmaktadır?

- A) Dilin düşünce açısından önemi
- B) Dilin düşünceden farklı yönleri
- C) Dil ile düşünce arasındaki uyumun o kişiyi oluşturduğu
- D) Evrensel dil kullanmanın önemi
- E) Dildeki gelişim ve dilin öğrenmedeki yeri

8. Arınmayı, bazı bitkisel ve kimyasalları alarak vücudu bazı atıklardan, bedensel toksinlerden kurtarma, egzersiz olarak algılamamak lazım. Evet, bedenin hafiflemesi için bu türlü vücutsal arınmalar da yapılması gerekenler arasında. Ama beden ve ruh aynı frekansta titremiyorsa çıkacak sonuç bizi memnun etmeyebilir. Olaya sadece vücutsal zehirlerden arınma olarak bakan, yolda kalır. İnsanı muhteşem bir beden ve ruh organizasyonu gibi algılamak lazım.

Parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir uzman kontrolünde arınmayı gerçekleştirmek
- B) Vücuda zehirli toksinlerin girişini önceden engellemek
- C) Ruhu öncelikle olumsuz düşüncelerden arındırmak
- D) Vücutsal zehirlerden kurtulma çabasını ruhsal arınmayla bütünleştirmek
- E) Bedeni hafifletecek sağlıklı egzersizler yapmak

9. Sincapları yakından tanırım. Çocukluğum dağlık, yabani bir memlekette geçti. Orada biz çocuklara, oyuncak yerine, ayı yavrusu, karaca, tilki veya sincap getirilirdi. Üst katta, sandık odasında, dolaplar arkasında tilkilerimiz saklanırdı; bahçede büyük bir ağacın gölgesinde esir bir kartal, uçak genişliğinde kanatlarını germiş, pençelerini tutan koca bir zinciri şingirdatırdı; ayı, homurdanarak bahçenin yüksek duvarları üzerinde dolaşır ve kurşun hızıyla uzaklara taş atardı.

Bu parçayı yazan kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Doğayla ve hayvanlarla iç içe bir yaşam geçirdiği
- B) Sevddiği hayvanlara değer verdiği
- C) Hayatını toprak ve hayvancılıkla kazandığı
- D) Sincapları diğer hayvanlardan koruduğu
- E) Evcil hayvanları çok sevdiği

10. Dilimizin gelişmesi, Batılılaşma çabamızın, devrimlerimizin zorunlu bir sonucudur. Bir uygarlık değiştiriyoruz. Yaşantımızın bütün alanlarında bu gidişin kaçınılmaz etkileri olacaktır. Dilimiz de ister istemez bu akıma uyacak, giderek Batı uygarlığının gereklerini karşılamaya yeterli bir dil olacaktır. Gelişmenin gerçek anlamı da bu değil midir?

Bu parçada yazarın üzerinde durduğu düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ülkemizin Batılılaşma çabasının yetersizliği
- B) Dildeki gelişimin teknolojik gelişim gibi olmaya-
cağı
- C) Yaşayışımızın Batılılar gibi olamayacağı
- D) İnsanların uygarlık değiştirmek zorunda olduğu
- E) Batılılaşma çabasının yaşantımızı etkilediği gibi
dilimizi de etkileyeceği

11. Yıllar önce yaşadıkların yapışıveriyor üstüne sülük gibi. Ve sen onu çoktan bırakmış olsan da o senden kopmuyor bir türlü. Kendin olan, seni sen yapan yüzlerce özelliğin varken senin için uzak ve anlamını yitirmiş bir isimle tanımlanıveriyorsun birden.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisinden yakınmaktadır?

- A) Yıllar önce yaşadığı olumsuzluklardan
- B) Yaşadığı olayların yıllar sonra kendisini ansızın rahatsız etmesinden
- C) Yaşananların kendisini oluşturan unsur olduğun-
dan
- D) Yaşanan güzelliklerin geride kalmasından
- E) Ömrün boş yere harcanmış olmasından

12. Okuryazar olmamanın çağrıştırdığı anlamlar genellikle bilgisizlik, öğrenimsizlik, görgüsüzlük türünden niteliklerdir. Gerçekten de okumasız yazmasız kimse kendi gündelik yaşamıyla ilgili en yalın yazılı bilgilerle gözlemlere bile ulaşamaz, varsa kendi bildiklerini de derli toplu anlatamaz. Toplum yaşamındaki en küçük yeniliklere bile onları izleyemediği için uyum sağlayamaz. Bir bakıma yazı öncesi, yazın öncesi çağların edilgenliğini, kafa tembelliğini kendi bireysel varlığında sürdürür. Dolayısıyla okuryazarlık, özellikle bizim yüzyılımızda bir toplumsal çağdaşlaşma sorunu sayılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi okuryazar olmamanın olumsuzluklarından biri olamaz?

- A) Günlük yaşamla ilgili en küçük bilgilere bile ulaşamama
- B) Duygu ve düşüncelerini doğru dürüst anlatamama
- C) Eski bilgilerin edinilememesi ve kafa tembelliği oluşturma
- D) Asabi, hırslı, öz güveni olmayan bireylere dönüşme
- E) Yenilikleri özümseyememe ve bunlara uyum sağlayamama

13. Bilimin de sanatın da dilin de kaynağı halktır. Halkın tutmadığı, anlamadığı, benimsemediği hiçbir şey yaşamaz. Halka yüz çevirmiş aydının, halkın konuşmadığı dilin ileri bir toplumda yeri yoktur. Biz yeni eriyoruz bu gerçeğe. Halka yönelişimizin nedeni budur. Arınma işte bu yönelişin gereğidir. Bunu birkaç kişinin özentisi gelgeç bir akım sayanlar ya bu gerçeği anlamıyorlar ya da anlamak işlerine gelmiyor. Her çağda çıkarını kurulu düzende gören kimseler olmuştur.

Parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk, sıradan insanı sanatçı olarak kabul etmez.
- B) İleri toplumlar halka bağlı, halkın diliyle bilim ve sanata ulaşır.
- C) Halk kendisine güzel bakını, davrananı bilir.
- D) Halkla iç içe olmak, onu anlamak sanatçı olmak anlamına gelmez.
- E) Ulusal değerler insanı evrensel değere taşır.

14. İki dost birbirine fazla düşkün olmaya görsün, er geç bir kara kedi giriverir aralarına. Kara kedilerin daniskaları da bizdedir doğrusu. Allem eder kalem eder iki dostun gönül iş birliğini bozar bu kara kediler. En kabasından en şeytanına kadar türlü dedikoduları birebir ısırgan gibi getirir sürerler dostluğun canevine, güven duygusuna.

Parçada yazar, aşağıdakilerden hangisinden yakınmaktadır?

- A) Dost olma becerisinin geliştirilememesinden
- B) Birbirine yakınlaşan dostların arasına girilmesinden
- C) Güven duygusunun insanlarda yerleşmiş olmasından
- D) Dost olunurken çevreden etkilenilmesinden
- E) Günümüz koşullarının dost olmaya uygun olmayışından

15. Biyolojik kuşakla edebiyat kuşağı arasında şu ayrım var: Biyolojik kuşak, ortalama 25 - 30 yılda bir yenilenir. Dünkü biyolojik kuşağın edebiyat beğenisinden ayrık bir beğeni getirirse bugünkü kuşak "yeni bir edebiyat kuşağı" olur. Getirmezse getiren biri gelene kadar geçen bütün biyolojik kuşaklar dünkü edebiyat kuşağından sayılır. Her biyolojik kuşak farklı bir edebiyat getirebiliyorsa o memleketin edebiyatında canlılık var demektir.

Parçaya göre "bir memleketin edebiyatında canlılığın göstergesi" aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Edebiyat kuşağının yenilikçi olmasına
- B) Biyolojik kuşağın edebiyatçılardan iyi olmasına
- C) Her biyolojik kuşağın, yeni bir edebiyat getirebilmesine
- D) Toplumdan ayrı beğenilerin geliştirilmesine
- E) Kuşaklar arası farkın azalmasına

16. Kitaplar, ömür boyu yanı başımda elimin altındadır. Yaşlılığımda ve yalnızlığımda avuturlar beni. Sıkıntılı bir avareliğin baskısından kurtarır, hoşlanmadığım kişilerin havasından dilediğim zaman ayırırverirler beni. Fazla ağır basmadıkları, gücümü aşmadıkları zaman acılarımı törpüler. Rahatımı kaçıran bir saplantıyı başımdan atmak için kitaplara başvurmaktan iyisi yoktur, hemen beni kendilerine çeker, içimden uzaklaştırırlar.

Parçaya göre, kitaplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kafaya takılan sıkıntıları gidermeleri
- B) İnsan hayatında ruhun en iyi gıdası oldukları
- C) Yalnızlıkta insanları avutmaları
- D) Sürekli el altında hazır bulunmaları
- E) İnsan ilişkilerini düzenlemeleri

17. Uygar toplumlarda bireyin kendi uğraş alanında ilerlemesi, önemli görevlere, yetkilere yükselmesi, gelişmesi bir okuma yetisi aracılığıyla kazandığı bilgi birikiminin sonucudur. Herhangi bir bilgi alanında okumayı bir alışkanlık, kendi gündelik yaşantısının bir parçası yapmış kimse, basılı sözcüklerin taşıdığı bilgiyi hiçbir zaman olduğu gibi benimsemez, okuduğuna kimi yönden katılır, kimi yönden katılmaz; kitaplarda, dergilerde karşılaştığı her yeni görüşle bir kez hesaplaşır; böylece kendine özgü, bağımsız düşüncesini oluşturur.

Parçaya göre “okumayı alışkanlık hâline getiren kimsede en önemli özellik” aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuduklarını en iyi şekilde hafızada tutma
- B) Farklı bilgileri okuyabilme özelliği gösterme
- C) Okuduklarını aklın süzgecinden geçirip kendi düşüncesini oluşturma
- D) Her gün belli saatte, belli bir süre okuyabilme alışkanlığı edinme
- E) Okuduklarıyla elde ettiği bilgileri başkalarıyla paylaşma

18. Aydın olmayan özgün olamaz. Kişiler için de toplumlar için de doğrudur bu. Karanlık içindeki toplum, bir köleler toplumdur. Özgürlük nedir anlamaz, düşünmez, körü körüne yaşar; kendisine aşılanmış dogmaları bellemiştir, seçme gücü yoktur. Bir çağa adını veren “aydınlanma” ise kendi aklımızı kullanma demektir. Sağduyu insanlar arasında eşit olarak paylaştırılmıştır; aklımızı kullanırsak bize aşılanmak istenen dogmalardan kurtulur ve aydınlığa varırız.

Parçaya göre aydınlanmanın yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgürce aklını kullanma
- B) Tecrübelerden yararlanma
- C) Çevresini iyi değerlendirme
- D) Fırsatları doğru değerlendirme
- E) Çağının özelliklerini bilme

19. Aslına bakılırsa ilk gençlik yıllarım boyunca nasıl sevinçler aradığımı ve neyi nerde bulacağımı bilmiyordum. Belki de ne bilmek ne de bulmak istiyordum. Daima bir şeyleri bekler hâlde olmayı seviyordum. İşte bu, dediğim, bir türlü o olmuyordu. Yine de iyi, dayanıklı bir yanımdı. Hazıra, önüne sürülene razı olmamayı ya da bundan çabuk bıkmayı nasıl öğrendim bilmiyorum. Sabırsızca aramanın, soluk soluğa beklemenin ve şiddetle özlemenin çok yaratıcı olabileceğini fark etmiştim. Arzularımı elimden altındakilerden çok uzağa, ulaşması hiç kolay olmayan yerlere koyuyordum.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarla ilgili söylenemez?

- A) Başkalarından etkilendiği için kimseyle iletişime girmedeği
- B) Ne aradığını bilmeyen kararsız bir yapıda olduğu
- C) İdeallerini yüksek tutup buna kavuşmaya çalıştığı
- D) Dayanıklı, sabırlı bir yapıya sahip olduğu
- E) Hazırı tüketme yerine bir şeyler için çabaladığı

20. Yaratıcılık bir süreçtir, eğitimle geliştirilebilir. Öğrenci çalışmaları izlenerek yaratıcılık süreci eğitilebilir. Önemli olan, olaylara, fikirlere, kurallara, davranışlara, nesnelere farklı bakmak ve değiştirmek istemektir. Yaratıcılık ayrıntının görülmesi ve birleştirilmesidir. Bu nedenle eğitim sürecinde yaratıcılık nefes almak gibi olmalıdır.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaratıcılığın önemi
- B) Yaratıcılığın eğitimle geliştirilebileceği
- C) Yaratıcılığın doğuştan geldiği
- D) Sanatçılarda yaratıcılık eksikliği
- E) Sürece bağlı yaratıcı olunduğu

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 21 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Köyde resim öğretmenliği yapan bir öğrencim, “Şehirde malzeme çok, köyde az.” diyor. Bu nedenle zorlandığına dair serzenişte bulunuyordu. Ona “malzemenin sorun olmaması gerektiğini, takvimlerin arkalarına, gelen mektup zarflarına, eski gazete kâğıtlarına, etrafta bulunan ağaç parçalarına kadar her şeyi değerlendirebileceğini” söylemişim ve ilave etmişim: “Asıl sorun malzemede değil, sanat eğitime bakış açılarıdır gerek devletin gerekse senin. Bu, köyde de kentte de değişmez. Önemli olan, senin yaratıcı bir sanat eğitimcisi olman ve bunu derse taşıman. Sınırları zorlamalıyız.”

Bu sözleri söyleyen kişinin asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zor koşullarda eğitim yapmak önemlidir.
- B) Sanat eğitiminde amaç zor bölgelere gitmektir.
- C) Zoru başaran her yerde sanat eğitimi gerçekleştirilebilir.
- D) Köylerin sosyal yaşamı insanı olumsuz yönde etkileyebilir.
- E) Sanat eğitiminde bakış açısı, malzemeden daha önemlidir.

2. Eleştirisiz bir sanatın varlığından söz edilemez. Güzellikleri övmek, çirkinlikleri önemseyerek üzerinde durmak ve mükemmele ulaşmak gerekir. Ülkemizde eleştiri mekanizmasını en güzel çalıştıranlar; edebiyatçılar, tiyatrocular ve son zamanlardaki ataklarıyla sinema sanatı ile uğraşanlardır. Edebiyatla tiyatro, diğer sanat dallarına göre daha çok iç içedir eleştiriyile. Öyküden romana, şiirden denemeye kadar, çok geniş bir alanda edebiyat üzerine eleştiri kitapları bulabilirsiniz.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Çirkinlikleri gidermeye çalışıp güzellikleri öven eleştirinin sanatı mükemmelleştireceğine
- B) Sanatın varlığının eleştiriden ayrı düşünülemeyeceğine
- C) Batı'dan alınan eleştiri yapısının bize uymayacağına
- D) Tiyatrocu ve edebiyatçıların eleştiriyile iç içe olduklarına
- E) Sinemacıların da son zamanlarda eleştiride ilerleme kaydettiklerine

3. Eğitimde; özgür bir yaratıcı ve orijinal düşünür olmak durumundayız. Bir ülkenin gelişimi basmakalıp yinlemelerin yaşama geçirildiği eğitim tarzıyla değil, ütopyaların arkasında durmakla, hayal gücünü zorlamakla, orijinaliteyi yakalamakla olur. Bu da eğitimde yaratıcılığın ön plana alınmasıyla gerçekleşir. Önce yaratıcılık geliştirilmeli ki bu tarz, her alana uygulanabilsin. Hayal gücü geliştirilen birey bunu her alana uygulayacaktır mutlaka.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi eğitime amaçlanan davranışlardan biri değildir?

- A) Yaratıcılıkta özgür olma
- B) Eldekileri en iyi biçimde öğrenme
- C) Orijinali aramanın peşinde olma
- D) Hayaller kurup o hayallerin peşinden gitme
- E) Yaratıcılığı tüm alanlara yayma

4. Eleştirilen şey ne olursa olsun, olumsuz yönlerin içinde olumlu yön de aranmalı, farklı bakış açıları ortaya konulmalı. Yanlışlar söylenecekse, doğruların ne olması gerektiği de söylenmelidir. Durum saptamasıyla sözler geçirilmemeli, öneriler de sunulmalıdır. Eleştirilerin genellemelerle yapılması hem eleştiriye anlaşılabilir kılar hem de okuyucuya katkısı olmaz. Ancak seslendirilen yaratıcıların teknikleri üzerine söylenecek sözler, seslendirilen davranışlarıyla ilgili sözlerden, her zaman daha fazla olmalıdır.

Bu parçada eleştiriyile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnızca sanat eserlerinde eleştirilerin sağlıklı yapıldığı
- B) Hem olumlu hem de olumsuz yönlerin ortaya konması
- C) Yanlışlar söylendiğinde doğruların da belirtilmesi
- D) Durumun ortaya konmasının yanında öneriler sunulması
- E) Genellemelerin yapılmasının, olumsuz sonuçlarının olacağı

5. Tanınmış bir sanatçımızın öğrencilerine ait olan bir sergiye gitmişim. Odanın ortasında kendi etrafımda dönerek izlerken çalışmalarını, birinin önünde duradım. Resim, öğretmenin mi yoksa öğrencisinin mi diye bir türlü karar verememişim çünkü. Sergiyi bekleyen bir hanım resme sürekli baktığını görünce “O resim, öğretmenin en başarılı öğrencisinin.” dedi. Başarıya bakalım, öğretmenin çalışmasına en çok benzeyen, yani tamamen kendi kişiliği yok olup öğretmenin yapısına bürünen öğrenci en başarılıydı.

Bu sözleri söyleyen kişi neyin eksikliğinden yakınmaktadır?

- A) Güzel davranışın
- B) Özgünlüğün
- C) Tekdüze resimlerin
- D) Öğretmenin olmayışının
- E) Diğer öğrencilerin resimlerinin

6. Gezilerim sırasında oradaki yaşama dâhil olurum; fazla ilgi çekmemeye çalışırım, olağan yaşama fazla müdahale etmemeye çalışırım; mutlaka çekim öncesi sıcak ilişki kurarım. Onlardan biri olurum. Oradaki yaşamı paylaşıyorum, bir süre sonra görünmez olurum; objektifimin ürktücü yanı ortadan kalkar, unutulur. Rahatsız oldukları anda üstelemem, çekim yapmam. Bir yöreye ilk gittiğinizde sokakta ya da herhangi bir yerde sizi ilk karşılayanlar çocuklardır; o yöre hakkında bilgi verir, yönünüzü gösterirler. Onlar benim büyük arkadaşlarımdır. Oyunlarını, sevinçlerini, üzüntülerini paylaşıyorum. Ben onların fotoğraflarını çekerim onlar da benim.

Yukarıdaki sözleri söyleyen kişi, fotoğraflarını çektiği ortamda nasıl bir davranış sergilemektedir?

- A) Ortama uyup doğal yaşama müdahale etmeyen
- B) En ilginç noktaları yakalama çabasında olan
- C) Çocukların özelliklerini yakalamaya çalışan
- D) Kişileri fotoğraf çekimi hakkında eğiten
- E) Fotoğrafını çektiği insanlarla senli benli olan

7. Abece'yi söküp de sözcükleri yan yana çatmaya, cümleleri anlamlandırmaya başladığımız zaman önümüzde yeni bir dünya açılmıştır. Okumayı söküp kitapların dünyasına girdiğiniz günleri bir anımsayın ya da okumayı yeni öğrenmiş bir çocuğun kitap okumasına bakın. Değişik yönlerden gözleyin çocuğu. Kitaptan büyülü bir tat aldığını, okuduğu kitabın sayfaları arasında yitip gittiğini göreceksiniz. Öylesine kendisini kaptırır ki kitaba yanı başında top patlasa duymaz. Büyülenmiş gibidir. Yepyeni bir dünyanın yurttaşı olmuştur o.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi “okumayı yeni öğrenen çocuğun içinde olduğu” durumlarından biri değildir?

- A) Çevresiyle ilişkisini koparması
- B) Farklı bir tat alması
- C) Önüne yeni bir dünyanın açılması
- D) Sayfalara dalıp gitmesi
- E) Öğrendiklerini başkalarıyla paylaşması

8. Kültür, topluma ait ortak yaşayış düzeninin, zaman içinde değişme, gelişme ve yenilenme özellikleri taşıyan bir bütündür. Canlı ve doğal bir varlık niteliğindedir. Durağan bir yapıya değil, dinamik bir yapıya sahiptir. Bir toplumun yaşama düzenine bağlı olarak doğup gelişir. Onun için de hayatın dışında değil içindedir. Toplum varlığının akışına göre şekillenerek tıpkı coğrafya şartlarına göre biçimlenen ve durmadan akıp giden bir ırmak gibi yol alır. Çünkü kişilerin üstüne çıkarak topluma hükmeden kendine has bir düzeni, kendine has kuralları vardır.

Parçaya göre kültürle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Toplumun üstünde ve topluma hükmeden bir yapıya sahip olduğuna
- B) Topluma ait canlı bir varlık olma özelliği taşıdığına
- C) Durağan yapısıyla insanları etkilediğine
- D) Toplumun gidişine göre belli şekiller alabildiğine
- E) Toplumun yaşamından doğan, doğal bir yapı olduğuna

9. Anadolu Türk seramik sanatı, Büyük Selçuklu seramik sanatından etkilenmiştir. Anadolu Selçuklu döneminden elimize geçen az sayıda buluntu, Selçuklu ve Artuklu seramiğinin yüksek bir sanat değeri taşıdığını anlamamıza yetmiştir. Bu dönemin sırsız seramiklerinde kazıma, çizikleme, kalıpla kabartma, oyma – ajur gibi süsleme teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca, “Barbotin” denilen, elde biçimlendirilen seramik hamurunun kabın yüzeyine uygulanması tekniğine de rastlanmaktadır. Seramikte sırsın kullanılmaya başlanması ile kaplara, renkli ve çekici bir özellik kazandırılmıştır.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Selçuklu seramiğinin sanatsal açıdan değerli olduğuna
- B) Anadolu insanının geçim kaynağı olduğuna
- C) Selçuklu dönemine ait eserlerin az olduğuna
- D) Farklı süsleme tekniklerinin kullanıldığına
- E) Seramikte süsleme olarak belli bir noktaya gelindiğine

10. Yanlış eleştiri, beni düşüncelerimden çok şiirimi geliştirme yönünde etkiledi. Belki biraz da düşüncelerimi altta bırakarak şiirimi geliştirmek zorunda bıraktı. Benim için bu bir çelişki olabilir. Belki öbür türlü de yapamazdım. Ama bu benim için bir bunalım olarak düşünülebilir. Sonradan da şöyle düşünmeye başladım: Ben neysem, şiirim de o zaten.

Parçada geçen “Ben neysem şiirim de o zaten” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın eserleri kendinden bağımsız değildir.
- B) Sanatçı doğayı olduğu gibi aktarmalıdır.
- C) Düşüncelerin duyguları bastırması şiirdir.
- D) Şair düşüncelerinde samimi olmalıdır.
- E) Tutarsızlıklar aslında şiirin özüdür.

11. Bütün dünya kültürlerini ve edebiyatlarını izleyebilme/dinleyebilme olanağımız yok. Öncelikle dilimiz yaygın bir dil değildir. Ama ülkemizde bir, bazen birkaç yaygın yabancı dili bilen, eleştirmen ya da incelemeci olmayan okurlardan da bir T. S. Eliot çapında deneme yazabilen çıkmadı şimdiye kadar. Böylesine kapsamlı yazılamayacaksa yazıdan vazgeçmeli. O yüzden en iyi bildiğim şiirin daha iyisini yazmayı seçtim.

Parçaya göre, yazarın eleştiriye bırakmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiriye en iyi biçimde yapamayacağı düşüncesi
- B) Dilin olanaklarının mümkün olmaması
- C) Dünya kültürlerini yeterince tanıyamaması
- D) Dünya çapındaki yazarları bilmemesi
- E) Kapsamlı yazıları yazacak cesaretinin olmaması

12. Güneşin batmaya yüz tutması, çoğu fotoğrafçı için makineleri çantaya yerleştirerek evin yolunu tutmak demektir. O saatlerde, gün ışığının parıltıları yok olurken geride renklerden uzak siyahımsı bir dünya kalır. Fotoğrafçı için “artık fotoğraf çekilmez” saati başlamıştır. Oysa dünya, güneşsiz zamanlarında da fotoğraf filmlerine hapsedilebilecek görüntüleri sunmakta hiç de cimri davranmaz. Işıl ışıl aydınlatılmış yerleşimlerden tutun da dolunaylı bir akşamda karşılaşılabileceğiniz çok güzel doğa manzaralarına kadar pek çok konu, gece fotoğrafçısı için cazip olabilir. Ama bir gece fotoğrafçısı, gün ışığında çalışan bir fotoğrafçıya kıyasla daha çok çalışmak zorunda da kalabilir.

Bu parçada, fotoğraf ve fotoğrafçılıkla ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fotoğrafçı geceyi sevmez.
- B) Işık, gündüz tüm hünerini sunar.
- C) Dolunay çekimler için en iyi zamandır.
- D) Karanlıkta da ışık vardır.
- E) Güneş batarken çekim yapılmalıdır.

13. Benim ruhum hava ile dolu bir şişeye benzer. Bu şişe hiçbir zaman hayat kaynağı olan oksijenden mahrum kalmaz. Şişenin içindeki havayı bir boşaltıcı niyetinizle istediğiniz kadar boşaltmaya çalışınız. Yine de biraz oksijen kalır. Ruhumun kanına can veren manevi oksijen de “ümit” tir. Ruhumu ne kadar boşaltırsanız biraz ümit kalır.

Bu parçada yazarın anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan ruhu boşluk kabul etmez.
- B) İnsan ruhu ümidi hiç yitirmez.
- C) Hayatın kaynağı su ve neşedir.
- D) Doğadaki havada oksijen yok edilemez.
- E) Nedenleri sorgulayınca insan oksijene ulaşabilir.

14. Özellikle şiirde ve hikâyede yeni eserler veriliyor ama tikanıklık da var. Çünkü bazı insan çok bireyseldir, yalnız kendini yazar ama öyle bir yazar ki sen bundan son derece etkilenirsin. Mesela Kafka. Kimileri Kafka tarzında yazmak istiyor ama ortaya döktüğü kişilik çarpıcı olmuyor. Orada kendini önemsemeye çalışan, diğer insanlardan kendini farklı bir kategoriye sokmaya çalışan bir aydının anlaşılama sıkıntılarını görüyorsun.

Parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir ve hikâyenin toplum tarafından okunamaması
- B) Bireysel insanların toplumsal şiirleri okumakta zorlanmaları
- C) Bireysel yapıya sahip insanların kendilerini iyi biçimde ifade edememeleri
- D) Aydınların toplumun farklı katmanlarını kuşatmaması
- E) Kafka gibi yazma eğilimi gösterenlerin başarısızlıkları

15. Sanatçı aslında bu dünyayla bir derdi olduğu için yazar, onu rahatsız eden yaşadığı toplumda, sistemin gerçek diye sunduğu sahte gerçek bütünden kurtulmak için sanat ürününe sarılır. Bir sanatsal yapıt yaratır. Ne var ki önceleri sanatçının yalnızca kendi içsel sorunu olan bu durum yazdıklarını bir başkasıyla paylaşmaya başlamasıyla dışsal bir sorun olarak büyür.

Parçaya göre, sanatçının yazma nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşadığı toplumdaki sıkıntıları dile getirmek
- B) Güzel eserler meydana getirmek
- C) İçsel sorunların çözümünü bulmak
- D) İçsel sorunlarını dışa dönük hâle getirmek
- E) Gerçeğin yansımalarını bulmaya çalışmak

16. Sanatın ilkel toplumdaki yeri çok farklıdır. Topluluk üyesi herkes birkaç sanatı birden öğrenir. Eskimo kadınları, iklim açısından işlevsel sayılmayacak düzeyde güzel elbiseler diker. Küçük kızlar çok küçük yaştan başlayarak geleneksel sanatların en güzel, en bezeli sepetlerini örmeyi öğrenirler. Bizdeki çoğunluğun tersine kimse sanata ilgisiz kalmadığı gibi sanattan yana yetenezsiz de sayılmaz. Herkes yeteneği ölçüsünde bir şeyler yapar ki bu yüksek katılım, yaratıcı işlerdeki ortalama sanat düzeyinin niçin bu kadar yüksek olduğunu açıklar. Bu koşullar altında, sanat yaşamındaki büyük atılımlar mimar Brunelleschi ya da besteci Beethoven gibi ender çıkan yaratıcı, kalıcı atılımlar, adsız sanatçıların küçük ama yaygın çabalarının sonucu gerçekleşir.

Bu paragrafta vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaratıcı sanatçılar, kendini gayretli toplumlarda ortaya çıkarır.
- B) Eskimo insanları sanatın ilk yapıcılarıdır.
- C) Küçük çocukların dünyası, doğal sanatı yaratır.
- D) Yetenekli ilkel insanlar büyük sanatçıları yakalayamaz.
- E) İlkel toplulukta herkes sanatçıdır.

17. Belli etmiyorlar ama hepsi de yorgun. Yılların doku-
nuşlarını ve gizlerini cılalı görünüşleri saklıyor. Bit-
pazarlarında da var bu hüznün ama müzayedelerde
alıcı bekleyen görkemli eşyalarla tablolar daha
zavallı görünür gözüme. Çünkü onlar bulundukları
evlerin gözbebeği, evin nazlı kızları iken mecburen
gözden çıkarılırlar ekseriyetle. İstemeye istemeye
satılmak zorunda kalmışlar gibi gelir bana. Anılarını
yanlarında taşısalar neye yarar, yeni gittikleri evde
paylaşacak kimseleri yok ki. Terk edilmiş hissediyor
olmalılar. İşte tam da bu yüzden çift olan eserler
farklı alıcılara gittiklerinde daha da hüznlenirim.
“Ayrımasalar.” derim, “Birlikte alınsalar.” Ah, dilleri
olsa da konuşsalar keşke! Kendileri için ödenen
milyarlardan onlara ne. Onlar ilk sahiplerini isterler
herhâlde.

**Bu parçada antika eserlerle ilgili aşağıdakilerden
hangisine değinilmemiştir?**

- A) Bitpazarında satılanların, müzayedede satılan-
lara göre daha şanslı olduğuna
- B) Yüksek fiyata satılmalarının onların umurunda
olmamasına
- C) Yorgunluklarını cılalı görünüşleriyle örtüklerine
- D) Gittikleri evlerde anılarını paylaşamadıklarına
- E) Çift olanların tek olanlara göre daha değerli
olduğuna

18. Tereyağına benzetiyorum insanımızı. Oldu mu
mükemmel oluyor. Olmadı mı da zarara yol açacak
kadar tehlike meydana getirebiliyor. Bir fark var ki
tereyağı bozulduktan sonra düzelmez. Ama mille-
timiz temelindeki sağlamlıktan olsa gerek, en kötü
zamanlarda bile eğitim seviyesi yükseltildiğinde, öz
değerlerimiz öğretilip benimsetildiğinde, her şeyi
geçim derdi olarak görmekten vazgeçtiğinde işin
renge değişebiliyor.

**Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinil-
memiştir?**

- A) İnsanımızın temelinin sağlam olduğuna
- B) Eğitim seviyesinin düzeltildiğinde öz değerlerine
döndüğüne
- C) İnsanımızın tereyağına benzediğine
- D) Bazı dönemlerde her şeyi geçim sıkıntısı olarak
gördüğüne
- E) Farklı bölgelerde farklı kültürlerin oluştuğuna

19. Beslenme, saç sağlığınız için tek başına yeterli
değildir. Ancak saçı besleyen hücrelerin besin ve
oksijen ihtiyacını karşılayan kırmızı kan hücrelerinin
sayısını artırmak saçınızın daha parlak, daha sağ-
lıklı ve güzel olmasını sağlar. Bunun için de yeterli
ve dengeli beslenmenin yanında folik asit, B6 ve B1
vitaminlerini, demir ile çinko içeren besinleri yeterli
derecede tüketmelisiniz. Folik asit: Yapraklı yeşil
sebzeler, karaciğer, böbrek, yumurta, mercimek,
portakal suyu, ıspanak, maydanoz, enginar, nane,
kuru fasulye ve tohumlu gıdalarda bulunur.

**Bu parçada “saç sağlığıyla” ilgili aşağıdakilerden
hangisine değinilmemiştir?**

- A) Besin ve oksijen ihtiyacıyla ilgili hücrelerin artırıl-
ması gerektiğine
- B) Saç dökülmelerini önlemede kimyasal ilaçların
önemli bir rol oynadığına
- C) Yeterli ve dengeli beslenmenin yanında farklı
besinler almak gerektiğine
- D) Demir ve çinko içeren besinlerin alınması gerek-
tiğine
- E) Beslenmenin saç sağlığı için yeterli olmadığına

20. Neredeyse erkeklerin korkulu rüyası hâline gelen
kravatlar artık resmiyetin, ciddiyetin sembolü olmak-
tan çıktı. Yaz aylarında sıcağın bunalan beylerin
fırsat buldukları anda ceplerinde dinlendirdikleri bu
parça gençlerin sayesinde dolaplarda dinlenme-
ye terk edildi. Sadece resmî kıyafetle değil, spor
kıyafetlerle de çok şık olunabileceğinin altını çizen
tasarımcılar, spor ve klasik tarzı bir araya getirerek
çalışanlara rahat bir nefes aldirdılar.

**Parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağı-
dakilerden hangisidir?**

- A) Erkeklerin kravat giymek istemeyişleri
- B) Rahat kıyafetlerle çalışmanın uygun olamayacağı
- C) Kravatın, resmiyetin ve ciddiyetin sembolü olduğu
- D) Spor kıyafetle resmî yerlere gidilmemesi gerek-
tiği
- E) Tasarımcıların spor ve klasik kıyafetlerin sente-
ziyle yeni bir rahatlık getirdikleri

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 23 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Vaktiyle kaleme alınmış, edebî değeri yüksek ürünler, içerdikleri kelimelerden dolayı yeni kuşaklarca anlaşılma- z oldu. Bir zamanlar halkın kolaylıkla okuması için pek çok hikâye, fıkra yazan Ahmet Mithat'ın eserlerine karşı duyulan ilgisizlik bunun bir örneğidir. Aynı yolda giden Ahmet Rasim'in dili de eskimiş sayıldı. Tevfik Fikret'in şiirleri anlaşılır olmaktan uzaklaştı. Daha sonraki yıllarda Ruşen Eşref Ünaydın, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Reşat Nuri Güntekin, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Abdülhak Şinasi Hisar, Ercüment Ekrem Talu, Orhan Seyfi Orhon, Refik Halit Karay, Peyami Safa gibi Cumhuriyet Dönemi Türk klasik eserlerini ortaya koyanların dili de eskilikten nasibini aldı.

Bu parçada yazarın üzerinde durduğu konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli sanatçıların kullandıkları ağır dilin eserin okunurluğunu azalttığı
- B) Edebiyatımızın önemli eserlerinin günümüzün dil özelliklerini yansıtmadığı için okunmadıkları
- C) Edebî eserlerde kullanılan dilin o dönemin kültürel özelliklerini yansıttığı
- D) Türk klasiklerinin çağın özelliklerini yansıtamadıkları için geri planda kaldığı
- E) Sanatçıların Türkçenin dil özelliklerini eserlerinde çok iyi yansıtmadıkları

2. Bir zamanlar okullarda kompozisyon diye sıkıca takip edilen kurallı, sanatlı yazı yazma etkinliği vardı. Bu yazı yazma becerisi giderek geri plana itildi. Öğretmen, öğrencinin yazı ödevini okuyup düzeltme, ona birtakım uyarılarda bulunma zahmetine katlanamaz oldu. Şimdi yazım kuralları bilinmiyor. Yazımla ilgili konu açıldığında düzeltme işaretiyle ilgili olarak sorulan ilk soru, "Şapkalar veya külahlar kalkmadı mı?" biçiminde oluyor. "Düzeltilme işareti"nin adı şapka oldu. Yalnız öğrenciler değil, kimileri de gelişmeleri takip etmeden Yazım Kılavuzu'nun sürekli değiştiğinden yakınıyor. Böyle bir ortamda öğretmenin de öğrencinin de yazarın da yazımla ilgili gelişmeleri takip etmesi gerekirdi.

Bu parçada yazarın asıl şikâyetçi olduğu durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğrencilerin kompozisyon derslerine ilgi göstermemesi
- B) Dildeki değişmelerin takip edilmemesi ve dile gereken önemin verilmemesi
- C) Yazım Kılavuzu'nda yapılan değişikliklerin halka duyurulmaması
- D) Dildeki değişimlerin öğretmenler ve öğrenciler arasında kabul görmemesi
- E) Yabancı dillerin dilimiz üzerindeki baskısının giderek artması

3. Kendimizle birlikte çevremizdeki dünyayı adlandırma, nesnelere anlam kazandırma söz konusu olunca konu dil biliminin içinde, daha özel olarak da anlam biliminin içinde değerlendirilmektedir. Dil denilen olgu, varlığı önce insan zihninde kavramsal olarak canlandırdığı gibi, onu bir anlamda temsil de etmektedir. Dil aracılığıyla canlandırılan bu dünya gerçekliği, bir başka deyişle varlık bilincimizde büyülü bir biçimde ortaya çıkar. Dil, gerçekliği anlamlandırıp biçimlendirdiği gibi onu ifşa etmeye de zorlar.

Bu parçada, dilin hangi özelliği üzerinde durulmuştur?

- A) Varlıkları zihnimizde somutlaştırmaya yardımcı olduğu
- B) Kavramların yeni anlamlar kazandığı
- C) Doğadan taklit yoluyla oluştuğu
- D) İnsanın iletişim kurmasına yardımcı olduğu
- E) Varlıkların her özelliğini yansıttığı

4. (I) Tiyatro bütün dünyada bir eğitim aracı olarak kabul edilir. (II) Ülkenin gelişmişlik düzeyini ortaya koyar. (III) Tiyatro sahnesindeki canlandırmaya ruh veren dil, günlük konuşma dilinin en güzel ve anlamlı örnekleri olarak gösterilir. (IV) Türk dilinin de en anlamlı vurgusu tiyatro sahnesinde olur. (V) Türkçenin en güzel cümleleri veya eserlerdeki replikler ehil kalemlerce yazılmıştır ama o ibareleri canlandıran sanatkarlar tarafından dile getirilip seyircilere sunulur. (VI) Dilimizin ve kültürümüzün insanlar için yararlı olabilecek bütün örnekleri tiyatro sahnesinde, seyircilerin önünde sergilenir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. Fûruzan imzası, edebiyatımızda çok yönlü yazı yazan kalemlerden biri olarak öne çıkmıştır. Fûruzan, Türk Dil Kurumu Roman Ödülü'ne 1975 yılında "Kırk Yedili" romanıyla layık görülmüş bir yazarımızdır. O daha önceleri, 1972 yılında da Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanmıştır. Fûruzan'ın hikâyelerindeki ön plana çıkan kişiler sade bir dille yalın, açık ve süslenmeksizin yer alır. Yoksulluk ve yalnızlıkla geçen yıllarda binbir sıkıntıyla boğuşan gençler, kadınlar, yurt ve ev hasreti çeken insanlar, yeni yaşantılarına ayak uyduramayan, doğru dürüst uyum sağlayamayan, kıt kanaat geçinen erkekler, onun sayfalarında okuyanları etkileyecek şekilde canlandırılır. Hikâyelerini okuyanlar oralarda kendilerinden de bir şeyler bulmanın heyecanını yaşarlar.

Bu parçada Fûruzan'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Zor bir hayat süren insanları eserlerine konu edindiğine
- B) Eserleriyle birden çok kez ödül aldığına
- C) Kahramanlarını gerçekçi ve etkileyici bir şekilde yansıttığına
- D) Okuyucuların öykülerde kendinden bir şeyler bulduğuna
- E) Romanlarının öykülerine göre daha etkileyici olduğuna

6. Türkiye'de son yirmi yıldan beri artan yayınevi sayısına paralel olarak basılan kitap sayısı da bir hayli çoğaldı. Bu artan sayıyı giderek gençleşen nüfusumuzun oranına böldüğümüzde yine de okunan kitap sayısının fazla olmadığı anlaşılabılır. Kitap okumayı angarya kabul eden hatta onu bir işkenceymiş gibi, bir cezalandırmaymış gibi anlayan bir zihniyet ortaya çıktı. Kitabın bir kenara itilmesinde bilgisayar ile ona bağlı teknolojik gelişmelerin etkili olduğunu düşünüyorum. Yaygınlaşan sosyal paylaşım siteleri, Genel Ağ'daki kolaylıklar, görsel araçlara olan ilgi, ulusal ve uluslararası ölçekte çok kullanıcının yararlanmasına açık olduğundan, kitap okuma işine ayrılacak zamanı gençlerimiz pek bulamıyor.

Bu parçaya göre, kitaba gereken önemin verilmemesinde;

- I. Gençlerin sanal dünyaya daha da ilgi duyması
- II. Bilgisayara gerekenden çok zaman ayrılması
- III. Sosyal ortamın kültürel açıdan zayıf olması

sebeplerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) I. ve II.
- C) II. ve III.
- D) I, II ve III.
- E) Yalnız III.

7. Çağdaş edebiyat, çağı yakalayan, çağın imkânlarıyla konuşabilen edebiyattır. Unutulmamalıdır ki her edebî dönem kendi döneminde ve şartlarında çağdaştır. Ancak bir edebiyat çağın yeniliklerini takip edemez ve kendi içinde gelişemezse değişme kaçınılmaz olur. Bu değişme önce insanda ve toplumda başlar. Bu nedenle 19. yüzyıl Türk edebiyatını, Ahmet Hamdi Tanpınar, "Türk insanında başlayan bir buhranın, yeni ufuklar ve değerler etrafında yavaş yavaş kurulan bir iç düzenin tarihi" olarak değerlendirir.

Bu parçaya göre, 19. yüzyıl Türk edebiyatı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çağdaş edebiyat anlayışına önem veren sanatçıların yetiştiği
- B) Gelişimini kendi dinamikleriyle başaramadığı için zorunlu olarak değiştiği
- C) Türk insanından başladığı ve yeni ufuklar ve değerlerle kurulduğu
- D) Gelenekselle yeninin sentezlendiği
- E) Sanatçıların çağdaş edebiyat kuramlarını benimsediği

8. Hemen hemen bütün üniversitelerin birinci sınıflarına kaydını yaptıran öğrencilerin mecburi ders olarak aldığı Türkçe dersi için yazılan kitapların ortak bir amacı var: Yeni öğrencilere Türkçe ve kompozisyon bilgilerini yeniden gösterip uygulamalarla onların eski bilgilerini canlandırmak. Bu amaç doğrultusunda yazılan kitapların adları da aşağı yukarı birbirinin aynı. Ancak mezuniyetleri lisedeki değişik bölümlerden olan ve yine farklı fakültelerde okuyan, kendi mesleki kaynak ve yardımcı kitapları bulunan öğrencilere bütün üniversiteye hitap eden ortak bir Türkçe kitabı ne kadar yararlı olmaktadır? Kendi bilim dalına ait kitapları, makaleleri, raporları ön plana çıkarmayan genel bir Türkçe kitabı o bölüm öğrencisinin ilgisini ne kadar çeker? Bir hukuk öğrencisinin ihtiyacı olan Türkçenin bir ziraat veya mimarlık öğrencisine ne kadar yararı olur?

Bu parçada yazarın eleştirdiği durumun düzelmesi için aşağıdakilerden hangisi yapılabilir?

- A) Üniversitelerdeki dil çalışmalarına daha fazla önem vermek
- B) Her bölümün ihtiyacı olan dil özelliklerine göre eğitim vermek
- C) Yeni eğitim sistemleri üzerinde çalışmak
- D) Türkçenin önemini ortaya koyan çalışmalar hazırlamak
- E) Dil eğitimi sadece ana dil eğitimiyle sınırlandırmak

9. Türk dilinin güzelliklerini ve zenginliğini meydana çıkaran şair ve yazarlarımızın yüzlerce hatta binlerce söz varlığını canlandırdığı bir gerçektir. Özellikle halk arasında kullanılan, dededen, nineden torunlara geçen eski veya yerel sözler, deyimler, atasözleri hikâyecilerimizin ve romancılarımızın çabalarıyla varlıklarını sürdürmekte, böylece on binlerce okuyucuya Türkçeyi sevdirmektedirler. Hikâyelerinde ve romanlarında, halk arasında kullanılan bu tür söz varlığına sahip çıkan yazarlarımız kendi dil sezişlerine ve becerilerine göre, bunları daha başka bir gözle değerlendirmektedirler.

Bu parçadan sanatçılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Türkçenin söz değerlerini korumada önemli bir yere sahip olduklarına
- B) Dilde olmayan yeni sözcükler türettiklerine
- C) Okuyuculara Türkçenin dil olanaklarını sunarak dilimizi sevdirdiklerine
- D) Geleneksel söz değerlerine eserlerinde yer verdiklerine
- E) Dil bilgisi kurallarına uyararak dilin gelişimine katkıda bulunduklarına

10. Dilin söz varlığı, ekleri, kurallarıyla ele alınması, yaşanan değişimlerde, kazançların, kayıpların bilimsel, nesnel ölçüler içinde işlenmesi, Türkçenin gerçek anlatım gücünü ortaya koyacaktır. Bu bakımdan Türkiye Türkçesinin söz varlığını tarihî dönemlerden başlayarak tespit etmek, bu söz varlığını kullanıma açmak, yayınlar yapmak gerekiyor. Batı dillerinden gelen yeni kelime ve terimlere karşılık bulmak, Türkçenin yeniden bir başka dilin boyunduruğuna girmesini önlemek için Türkiye Türkçesinin gerçek söz varlığını bir an önce ortaya koymak öncelikle yapılması gereken çalışmalar olmalıdır.

Bu parçaya göre, Türkçenin anlatım gücünün ortaya çıkarılmasında;

- I. Söz varlığıyla ilgili araştırmalar yapma
- II. Yabancı kelimelere ve terimlere karşılık bulma
- III. Söz hazinesiyle ilgili yayınlar hazırlama
- IV. Günlük dille ilgili çalışmalar yapma

özelliklerinden hangileri etkili olabilir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) I, II ve IV.
- D) I, II ve III. E) III. ve IV.

11. İnşa ettikleri siteler sayesinde “rüya gibi hayat” pazarlayanlar hız kesmiyor. “Rüya gibi hayat” pazarlayan sistemin daha müşterisi olmadık, o yüzden sistemin ek yerini bilmiyoruz. Tek bildiğimiz bu hayatların şehir merkezine uzaklıkları bir de bunları yapan müteahhitlerin, kurdukları “Rüya Gibi Siteler”e isim bulmakta müthiş zorlandıkları. Bu sitelerden daire alacaklara “İngiltere kraliçesinin at uşağı ile komşu olacakları” hissini verip ortama asalet katmak istiyorlar ya! O yüzden seçilen isimlerin yarısından fazlası İngilizce. Kendini yabancı dilde ifade eden garip bir anlayış.

Bu parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurulan sitelerin istenilen özelliklere sahip olmaması
- B) Sitelere yabancı isimler verilmesinin daha güzel olduğunun düşünülmesi
- C) Türkçe olmayan sözcüklerin dilimize yer etmesi
- D) Emlakların satışlarında verilen sözlerin yerine getirilmemesi
- E) Sitelere verilen yabancı adların dilimizde karşılığının olmaması

12. Eski çağlarda yaşamış insanların doğa olaylarına, sosyal ilişkilere ve dinsel inanışlarına bakış açılarının yorumlanması olarak nitelenen mitolojinin konusu, ilkel insanlar ve bu insanların başından geçen masalsı olaylardır. Her ulusun mitolojisi, o ulusun tarihini, efsanelerini, destanlarını ve kahramanlık öykülerini, masallarını barındırır. Mitoloji hayalî bir anlatımın içine hayallerde yer etmiş yarı tanrıların ve kahramanların hikâyelerini de katan ilk çağlara dayanan bir öykü anlatım biçimidir.

Bu parçada mitolojiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değilmemiştir?

- A) İkel insanların inanışlarından izler taşıdığına
- B) Hayalî unsurlar bulunduğuna
- C) Gerçekçi bir anlatımının olmadığına
- D) İçinde birden çok türden izler bulunduğuna
- E) Özel bir inceleme alanı olduğuna

13. (I) Selahattin Batu, şiir, nesir ve oyun türlerinde eserler vermiş çok yönlü bir yazardır. (II) Onun şiirleri sade, özentisiz, açık ve anlaşılır şiirlerdir. (III) Şiirleri kendi hayatından aldığı izlenimlerle oluşan anlık hayat parçalarından ve gözlemlerinden oluşmaktadır. (IV) Özellikle düzyazılarında çok çeşitli konularda yazmış; daha çok insan, sevgi, doğa, toplum sorunları, Batılılaşma, Atatürk gibi konular işlemiştir. (V) Aşırı duygusallıktan uzak yalın şiirlerinde doğa ve insan sevgisi ağırlıklı olarak yer tutmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. TRT Belgesel Kanalı'nda yayına girecek belgesel dizi "Fatih: Avrupa'nın Kaderini Değiştiren Adam" Roma'ya kadar uzanan bir imparatorluk kurmayı hedefleyen Fatih Sultan Mehmet'i, sadece padişah olarak değil, sanatçı ve filozof olarak da ele alıyor. Bir yandan dünyayı fetheden II. Mehmet, bir yandan aşk için şiirler yazan Avni... Ön hazırlık ve çekim süreci yaklaşık üç yıldır devam eden bir belgesel "Fatih". Fatih'in kişiliği üzerinden dönemini farklı bir bakış açısıyla yeniden kavrama çabası olarak da nitelendirilebilecek belgeselin çekimleri sadece Türkiye'de değil, yurt dışında da gerçekleştiriliyor. Ayrıca belgeselin yurt dışında da gösterilmesi hedefleniyor.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hem belgesel hem dizi niteliğinde olduğuna
B) Fatih Sultan Mehmet'in farklı yönlerinin de yansıtıldığına
C) Hazırlık sürecinde birçok kaynaktan yararlanıldığına
D) Türkiye dışında da gösteriminin yapılacağına
E) Çekimlerin farklı mekânlarda yapıldığına

15. Yaşar Kemal hakkında çok doğru ve derin analizler içeren kitaplar henüz yazılmadı; çok güzel çalışmalar yapıldı ama onun edebiyatı daha uzun zaman incelenecek. Ve o zaman ortaya şöyle bir şey çıkacak: Yaşar Kemal, sadece bir ülkenin millî edebiyat zenginliği içinde değil, sadece bir dilin sınırları içinde de değil, kadim topraklardaki arkaik kültürleri türküsüyle, efsanesiyle içererek kitaplarına aktarmakla kalmamış, aynı zamanda yaşadığı çağın insanlarını gözlemleyerek, doğadaki, teknolojiye bağlı değişimlerin bu insanları nasıl değiştirdiğini anlamaya çalışarak kurmuş eserini.

Yaşar Kemal'in uzun yıllar incelenecek olmasında;

- I. Eserlerinde yaşadığı coğrafyanın kültürel öğelerinden yararlanma
II. Çağın bilimsel gelişmelerinden halkın nasıl etkilendiğini ortaya koyma
III. Eski sözcükleri eserlerinde kullanma
IV. İnsanların değişmeyen yönlerini anlatma

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I. ve II. B) II. ve IV. C) II. ve III.
D) I. ve III. E) III. ve IV.

16. Denemenin en önemli özelliklerinden biri, son derece kişisel olmasıdır. Kişisel olmayan; düşünen, gözleyen, hisseden bir insanın elinden çıkmayan, genel geçer görüşleri yansıtan; bir ideolojiyi, sistemi, tarih anlayışını, siyaseti savunan yazılara "deneme" sıfatı vermek mümkün değil. Deneme, bilime uygun da olabilir ama bu kesinlikle bir ön şart değildir. Bilimin ölçülebilir, tekrarlanabilir, kanıtlanabilir olma şartlarından hiçbirisi deneme yazarını bağlamaz. Yazar; hayat, ölüm, aşk, savaş, kıskançlık, nefret, intikam, rekabet vs. gibi akla gelen her konudaki gözlemlerini ve kişisel düşüncelerini, kanıtlamak zorunda kalmadan aktarabilir. Bu işi yaparken sıkça, sezgilerine yer verir.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi denemenin özelliklerinden değildir?

- A) Nesnellikten uzak bir anlatıma sahip olması
B) Herhangi bir sosyal ya da siyasi fikri savunmaya çalışmaması
C) Her konu üzerine kaleme alınabilmesi
D) Bilimsel çalışmaları kendine eksen olarak alması
E) Kişisel düşüncelerin ve sezgilerin anlatılması

17. (I) Halk hikâyeleri, kaynağını gerçek yaşamdan alan, anlatıya sazın - ezginin eşlik ettiği, ses ve mimiklerin kullanıldığı anlatım türüdür. (II) Halk hikâyeleri boyutları açısından ikiye ayrılır: (III) Birincisi, bir tek olay çevresinde geçen yapısı basit, kısa olan hikâyeler. (IV) İkincisi ise daha çok kalabalık kişileri, birbiri ardından gelen beklenmedik durumları ve bunun sonucu olarak da az çok çapraşıklaşan olayları birbirine ekleyerek işleyen uzun hikâyeleridir. (V) Günümüzde bu türün örnekleri artık ilgi görmemektedir. (VI) Âşıkların saz eşliğinde söyleyip anlattıkları bu uzun halk hikâyelerinin özellikle, yakın geçmişe kadar, geleneksel sosyal yaşamda önemli bir yeri vardı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

18. Michel de Montaigne. 500 yıldır öğretiyor ve hiç eskimiyor. Her yıl tekrar okuduğum denemeleri, 500 yıl önce Fransa taşrasında yaşayan insanlarla, günümüzün insanları arasında, temel davranışlar bakımından hiçbir fark olmadığını göstermesi bakımından hayret verici. Önce kendi içine bakarak insanlığı tanımaya çalışma yöntemini benimsemiş olan Montaigne o kadar derin gözlemler yapmış ki modası hiç geçmiyor, hiç eskimiyor. O dönemden bu yana kaç kral, kaç rejim, kaç devlet değişti ama onun gözlemleri ve düşünceleri tazeliğinden bir şey yitirmiyor.

Yazar, Montaigne'in hâlâ okunmasını aşağıdakilerden hangisine bağlamıştır?

- A) Yaşadığı dönemin özelliklerini kusursuz biçimde yansıtmasına
B) Kendi düşüncelerini ve duygularını tahlil ederek diğer insanları anlamaya çalışmasına
C) Toplumun düşünce yapısını en iyi şekilde anlatmasına
D) Değişimlerin insan üzerindeki etkisini araştırıp dile getirmesine
E) Öğretici bir dil kullanmamaya dikkat etmesine

19. Yarışmanın ilk düzenlendiği yıllarda Türkiye'de sanat alanında hiçbir özel ödül yoktu ve bir şiir ödülü vardı. Aynı dönemde bütün dünyada sanat, bilim ve edebiyat ödülleri ün yapmışlardı. İsveç'te Nobel, ABD'de Pulitzer, Fransa'da Concourt ödüllerinin sonuçları Türkiye'de de izleniyordu ama ülkemiz bu alanda da geç kalmıştı. Altmış yedi yıl önce düzenlenen Yunus Nadi Armağanı'yla sanat ve kültür yaşamımızda bir yarışma coşkusu oluşturuldu. Daha sonraki yıllarda Türkiye'de de yarışmaların ve ödüllerin sayısı çoğaldı, yirmiyi aştı.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olarak söylenmiş olabilir?

- A) Yunus Nadi Ödülleri'nin ortaya çıktığı dönemde ülkemizde ödüller alanında nasıl etkinlikler vardı?
B) Ülkemizde verilen ödüllerin sanatçıların prestijini artırdığına inanıyor musunuz?
C) Dünyada birçok ülkede sanat alanında ödüller verilirken ülkemizde bu alanda niçin eksiklikler var?
D) Yunus Nadi adına bir ödül verilmesinde yazarın hangi özellikleri etkili oldu?
E) Ödüllerin sanatçılar açısından ne gibi olumlu ve olumsuz etkileri olabilir?

20. Cahit Zarifoğlu'nun şiirinde anlık parlıtlar belirir. Bir flaşın karanlığı anlık aydınlatması ve gözü kamaştırması gibi. Daha keskin ve göz alıcı olan bir şimşegin gece karanlığını ani ve keskin aydınlatışı, her şeyin bir anda ayan beyan oluşu, gözün ve ruhun onu hemen hissedışı, kavrayışı ve içselleştirmesi gibi... Bu, gözlerin bir süre tamamen işlevsiz kalışına neden olur. Zamanla kendine gelir. O anlık algı insana bir fark ediş sağlar.

Bu parçada Cahit Zarifoğlu'nun şiirleriyle ilgili vurgulanmak istenen özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlattıklarının okuyucuda yaşanmışlık hissi oluşturduğu
B) Duyguların en etkili sözlerle anlatılmaya çalışıldığı
C) Okuyucuda uyandırılan anlık algının farkındalık oluşturduğu
D) Karşılaşılanlardan etkilenecek yazıldıkları
E) Uyandırdıkları etkinin okuyucuyu farklı düşünmeye yönlendirdiği

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 22 dakıkadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. --- Bakışı eşyaya, canlı ve cansız varlıklara da dönüktür ve onları yakalar. Bu yakalayışlarda algı ve sezgi güçlüdür. Birden bir şiirin parıltısına dönüşür. Şiddetli ve keskin bir bakış. İnsanın içinden akan, bir mızrağın hızlı geçişinde olduğu gibi. Bu geçiş, okuru anlık olarak sarsar, âdetâ o anda ruhu da deler, etkisi içten içe sürer. O, taşkın hâliyle ruhun coşmasını ve taşmasını sağlar.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Şairin bakışı sadece duygularıyla ve kendisiyle sınırlı değildir.
- B) Gözlemden çok, varlığın kendinde uyandırdığı izlenimi anlatan şair çoktur.
- C) Doğa her sanat dalında ilk sırada yer alan bir malzeme olmuştur.
- D) İzlenimlerin aktarılması şiir yazmak için yeterli değildir.
- E) Sanatçıların duyuş ve düşünüşleri sıradan insanlardan farklıdır.

2. Bugün Avrupa Birliği ülkeleri arasında çok güçlü bir lokomotif görevini başarıyla sürdüren Almanya'nın Türkiye'ye, Türk diline ve Türk edebiyatına olan ilgisinin neredeyse yüz yılı aşan belgeleri artık elimizde. Bunlara bakarak Türkçemizin araştırılmasında ve geliştirilmesinde Alman bilginlerinin ne kadar önemli ve ağırlıklı bir rol oynadığını kolayca kabul edebiliriz. Türkoloji dünyasında ana kaynak olarak kabul edilen İngilizce eserlerin sayısı iki elin parmakları kadarken Almanca çalışmaların sayısı bunun en az elli katıdır. İşte bunun içindir ki ---

Bu parça, aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa parçadaki düşüncüyü destekleyecek bir çalışma anlatılmış olur?

- A) dilimizle ilgili Almanca kaynaklar Türkçeye çevrilmiştir.
- B) edebiyat öğrencilerinin Almanca öğrenmeleri sağlanmalıdır.
- C) Türkçenin kelime zenginliğini gösteren sözlükler hazırlanmalıdır.
- D) İngilizce kaynaklarla Almanca kaynaklar arasındaki farklar tespit edilmelidir.
- E) bu çalışmaların doğrulukları uzman kişilerce araştırılmalıdır.

3. (I) Teknoloji ve bilim hızla gelişmekte, her gün pek çok kavram ortaya çıkmaktadır. (II) Her bilimsel gelişme, ülkemize giren her teknolojik araç beraberinde pek çok yabancı kelimeyi de getirmekte, dilimiz âdetâ yabancı kelime istilasına uğramaktadır. (III) Ağızlarda kullanılan kelimelere ve gramer şekillerine başvurmak terim üretmenin en önemli yollarından biridir. (IV) Ağızlarda eklere yüklenen yeni ya da farklı işlevleri ve kullanılabilecek kelimeleri yazı diline kazandırmak dilimizi ve dilimizin söz varlığını zenginleştirecektir. (V) Hem dilimizi istila eden bu yabancı kelimelere karşılık bulmak, hem de ortaya koyduğumuz ürünleri ve kavramları isimlendirmek için Türkçe kelimelerden terim üretilmesi zorunludur.

Bu parçada düşünce akışının sağlanabilmesi için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) I. cümleyle III. cümle yer değiştirmelidir.
- B) II. cümle, IV. cümleden sonra gelmelidir.
- C) IV. cümleyle, I. cümle yer değiştirmelidir.
- D) V. cümle, II. cümleden sonra gelmelidir.
- E) III. cümle V. cümleden önce gelmelidir.

4. Reşat Nuri Güntekin, yazmak için not alan, masa başında plan yapanlardan değildir. O, çok eskilerden beri zihninde biriken bazı hikâye kırıntılarını ileride tekrar ele almak üzere bir köşeye atar. Bunlar, evlerin hırdavat depolarında biriken kırık dökük çocuk oyuncakları gibi karmakarışık bir vaziyette yığılır. Kimi buralarda çürüyüp gider, kimi de yazarının haberi bile olmadan zihninde olgunlaşıp gelişir, tazelenir. Abdülhak Şinasi Hisar, edebî olmayan bir mektubu ya da bir raporu kolayca yazarken iş edebiyata geldi mi tıkanıp kalır. Önce karmakarışık notlar yazar. Sonra bunları sıraya dizer; tereddüt, endişe, düzeltme... Ancak üçüncü defada olgun bir yazı olarak karşımıza çıkar o rastgele yazılan notlar.

Bu parçada edebî eserlerle ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın etkilendiği her şey üzerine yazılabilecekleri
- B) Bilgi verme amacı taşıyan yazılardan daha zor yazıldıkları
- C) Ortaya çıkmaları için belirli bir sürenin geçmesi gerektiği
- D) Gözlemlerin yazarın sanat anlayışına uygun yorumlanarak oluşturulduğu
- E) Yazarın duyuş ve düşünce dünyasının bir yansıması oldukları

5. Hemen her konuda kaleme alınabilecek deneme, yazarına, kişisel görüşlerini ifade etme açısından oldukça geniş bir olanak sağlar. Bununla birlikte, günlük konuşma diline yaslanması, yazarına dile getirdiği düşünceleri kanıtlama zorunluluğu yüklememesi denemeyi cazip kılan yönlerdendir. Tüm bunlara rağmen, Türk edebiyatında denemenin geçmişi çok eskilere dayanmaz. ----

Bu parça, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Dünya edebiyatının en önemli türlerinden biri kabul edilen deneme, her zaman okuyucu bulmuştur.
- B) Denemenin Türk edebiyatında da kendine özgü bir yeri vardır artık ve birçok usta yetişmiştir.
- C) Geç gelmesinde ülkemizde eleştirel düşünce yaklaşımının geç gelişmiş olmasının payı oldukça büyüktür.
- D) Denemenin rahat yazılan bir tür olması bu alana sanatçıların daha fazla yönelmesini sağlamıştır.
- E) Edebiyatımıza girdiği günden beri varlığını devam ettiren deneme düşünce zenginliği yaratmıştır.

6. Küçük Prens, yayımlandığı günden bu yana milyonlarca insanın kalbini fethetmeye devam ediyor. Küçük Prens'in yaşadıklarını anlıyor, kırılganlıklarına üzüyor, söylediklerine hak veriyoruz. Gezegenindeki çiçeğiyle pek anlaşılamadığı için biraz uzaklaşmaya karar veren, yolculuğu sırasında Dünya'ya da uğrayan Küçük Prens, Sahra Çölü'nde bir pilotla karşılaşır. İşte olup biteni bize bu pilot anlatır. Kimdir Küçük Prens, neden sürekli sorular sorar, çiçeğiyle neden anlaşılamamıştır? Bu öyküyü dinlerken Küçük Prens'in yaşadıkları ve öğrendikleri sayesinde hayatımıza tekrar bakıyoruz ve yaşamı anlamlandırmada "ne kadar büyüdüğümüzü" görüyoruz. Küçük Prens'in de dediği gibi: "Büyüklerle her şeyi açıklamak gerekir zaten."

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Eser birçok kişi tarafından okunmuştur.
- B) Küçük Prens'in ağzından anlatılan hikâyeler, okuyucuyu etkilemiştir.
- C) Eser okuyucunun kendi yaşamı üzerine düşüncesini sağlamıştır.
- D) Okuyucular, Küçük Prens'le empati kurabilmiştir.
- E) Küçük Prens'in tecrübeleri okuyucuya ışık olmuştur.

7. (I) "Tatarcık", Halide Edip Adıvar'ın ilginç romanlarından biridir. (II) Savlı roman olarak nitelendirilebilecek bu yapının dinamik bir kurgusu, akıcı bir anlatımı var. (III) Kahramanların hepsi, bir dünya görüşünün, bir toplum ülküsünün simgeleridir. (IV) Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşanan eski-yeni çatışmasında Tatarcık, yeninin sembolüdür ve roman, "yeni"nin zaferini ilan eder. (V) Yazar, bu tipleri çizerken taraf olarak ağırlığını koyar ama o dönemdeki Türkiye toplumu üstüne görüşlerini de açıklamış olur.

Bu parçada düşünce akışının sağlanabilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) II. ile IV. E) III. ile V.

8. Dilimiz, konuşma dilimizden çok yazı dilimiz, yıllardan beri, yüzyılı aşkın bir zamandan beri durmadan değişiyor. Değişmesini bir dileyen oldu bir buyuran oldu diye değil, değişmesi gerektiği için, değiştirmek zorunda olduğumuzdan, içimizden duyduğumuz için değişiyor. Elimizdeki dille, dünden kalan dille, istediğimizi söyleyemediğimiz, istediğimiz gibi söyleyemediğimiz için değişiyor. Bu değişme, bir bakıyorsunuz hızlanıyor, çok kimseleri şaşırtacak, başlarını döndürecek kadar hızlanıyor; bir bakıyorsunuz ağırlaşıyor, artık duracak sanıyorsunuz. Ama durmuyor. Durdurmak kimsenin elinde değil; durdurabilirsek, çoktan durduracaktık. Yazarlarımızın çoğu ta başlangıçtan beri bu değişmeye sinirleniyor, bu değişmeyi istemiyor. Kimi öfkelenip bağırıyor. Sonra öfkeleneni de eğlenip alay edeni de değişmeye uyuyor, dilini değiştiriyor, bir gün önce istemediği yeni dille yazıyor.

Bu parçadan dille ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Dilin değişmesini istemeyen bir kesim vardır.
- B) Dilin değişimi durdurulamayacak bir süreçtir.
- C) Anlatımın daha güçlü olması için dilin değişmesi kaçınılmaz bir durumdur.
- D) Yüzyıllardır bu alanda değişiklikler olmuştur ve olacaktır.
- E) Dillerini değiştirebilen toplumlar daha kolay uygarlaşır.

9. Bazı hayvan türleri çok ince hesaplar ve akılcı tasarımlarla, bir mühendis gibi yaşayacakları mekânı inşa edebilecek bilgiye sahiptir. Bu hayvanlardan biri ve en ilginçlerinden olanı termitlerdir. Görünüş olarak karıncalara çok benzeyen termitler, topraktan yaptıkları 6 metre boyu, 12 metre eni olan dev yuvalarında yaşarlar. İşin en enteresan kısmı ise kendi boyutlarına göre kıyaslarsak gökdelen boyutundaki bu yapıları inşa eden termitlerin kör olmasıdır. Yuvalarını yaparken salyalarını toprakla karıştırarak elde ettikleri harcı kullanırlar. Bu harçla yaptıkları gökdelenlerin duvarları kalın ve serttir. Dışarıdaki sıcak havayı içeri geçirmeyen bu kalın duvarlar arasında, havanın çevrimini sağlayan koridorlar vardır. Gözenekler havayı devamlı olarak filtre eder.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bazı hayvanların yaşayacakları yerleri inşa edecek donanıma sahip olduğuna
- B) Karıncalarla akrabalıkları bulunan termitlerin çalışma düzenlerinin olmadığına
- C) Termitlerin yuvalarının kalın duvarlarla çevrili olduğuna
- D) Yuvalardaki gözeneklerin içerideki havayı temizleme görevi üstlendiğine
- E) Termitlerin yuvalarının kendi boylarına göre çok büyük olduğuna

10. (I) "Beyaz Zambaklar Memleketinde", Grigory Petrov'un Finlandiya'ya yaptığı seyahatler sonucunda yayımlanan makalelerin derlenmesiyle oluşturulmuş bir kitap. (II) Finlilerin gerçekleştirmeyi başardığı atılım ve dönüşüm, onun idealinin bir ütopya değil, ne kadar zor da olsa uygulanabilir bir proje olduğunu kanıtlamıştır. (III) Bu kitap, bir kültür oluşturma ve geliştirme sürecinin hikâyesidir. (IV) Kitap Türkiye'de ilk defa 1928 yılında eski harflerle basılmış. (V) Ali Haydar Taner'in yaptığı bu tercüme defalarca yayımlanmış. (VI) 1928'den 2008'e kadar en az 41 baskısı gerçekleşen kitap, günümüze kadar en çok çevrilen ve yayımlanan yabancı kitaplar arasına girdi.

Yukarıda parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

11. Okuduğum şiirde kendimi buluyorsam kendimden bir parça bulmuşsam onunla bütünleşiyorum. İşte o zaman o şiir elimden tutuyor ve beni kendi ülkesine götürüyor. Benden olmayana da bilmediğimi de yaşamaya başlıyorum. Ve şiirle paylaştığım her duygu, her düşünce, her kavram, her olgu, her süreç, her hedef, her hayal kısaca bütün güzellikler büyüyor, çoğalıyor. Paylaştıkça çoğalanı başaramadığımız hâlde sahiplendikçe azalacak olanlar üzerinde kopan şu müthiş savaştan biraz daha korkuyorum her şiir okuyuşumda. Ve bana gerçekten bir adım sonrasını getirdiği zaman daha çok seviyorum onları.

Böyle söyleyen bir yazarın, aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Hayalin ön planda olduğu şiirler her dönemde okuyucu bulur.
- B) Okuduğum şiirle herhangi bir şekilde alışveriş hâlinde olmamak yeni şiirler yazmayı kolaylaştırır.
- C) Gerçeğin şair tarafından yorumlanması beni daha çok sevindirir.
- D) Okuduğum bir şiirde kendi duygularımdan izler bulmalıyım.
- E) Beni geleceğe hazırlayan şiirler yazılsın istiyorum.

12. Sözcükleri sadece iletişimin aracı görmek pek doğru değil. Onların kendine ait sırlı ve anlaşılmaz ama duyulur ve yaşanılır bir güçleri de var. Ses nasıl zihinsellikten öte fiziksel bir güce sahipse sözcüklerin de fiziksel sayılabilecek etkilerini gözlemleyebiliriz. Kulağın beyne ulaştırdığı her ses, her sözcük ve her sözcüğün zihinde oluşturduğu anlam, bilinçten veya bilinçaltından gelen bir karşı oluşumu, çoğunlukla eyleme dönüşen bir tepkiyi hazırlıyor. Seviniyor, üzülüyor, hüzünleniyor, neşeleniyor, öfkeleniyor, beğeniyor, nefret ediyor ve seviyoruz.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Davranışlarımızın belirlenmesinde yaşadıklarımızın rolü çok büyüktür.
- B) Sözcükler, insanların hareketlerini ve duygularını belirlemesinde etkili olan ilk basamaktır.
- C) İletişim kurulurken sözcüklerin çok iyi seçilmesi gerekmektedir.
- D) Duygularımızın ortaya çıkmasında bilinçaltındaki düşüncelerimiz etkilidir.
- E) Her sözcüğe verilen tepki insana göre değişiklikler gösterebilir.

13. Mükemmeli aramak, bir boyutuyla hatalı olanları atmak diğer boyutuyla eksik kısımları tamamlamaktır. Rodin; o mükemmel heykelleri nasıl yaptığını soranlara: "Taşın fazlalıklarını atıyorum, geriye heykeller kalıyor." cevabını vermişti. Heykelde, resimde, şiirde, özellikle bilimde mükemmeli aramak, hatalardan kurtulmak, eksikleri tamamlamak gelişimin temel dürtüsü ise bu niçin en büyük sanat eseri ve bilim harikası olan insan için geçerli olmasın? İnsanın davranışsal ve düşünsel mükemmeli araması da bir diğer anlamıyla bilimin, kültürün ve sanatın gelişimi anlamına gelmez mi?

Bu parçada savunulan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatın gelişiminde sanatçının kişisel özellikleri önemlidir.
- B) Kültürel ve bilimsel alandaki her gelişme insanlığın ilerlemesini sağlar.
- C) İnsanın kusursuza ulaşma çabası bilim, kültür ve sanatın gelişmesine olanak tanır.
- D) Sanatçının mükemmellik arayışı sanatını ölümsüz kılar.
- E) İnsanlığın gelişmesi için sanatın, kültürel zenginliğin ve bilimin gelişmesi gerekir.

14. Haber yazıları, bir yaratma değildir; bir taşımadır. Aslında röportaj da taşıma anlamına geliyor ama yanıltır bu düşünce; taşıma olan haberdur. Röportaj bir yaratmadır. Gerçeğe, gerçeğin özüne yaratmadan varılamaz. Yaratmadan hiç kimse, hiçbir gerçeği yakalayamaz; yakalarsa da karşısındakine anlatamaz. Peki, haber gerçek değil mi? Bence haber, gerçeğin gölgesidir. Haberin arkasında neler var; neler dönüyor; ne yaşamlar, dramlar, sevinçler var? Haber bunu bize veremez. ----

Bu parça, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) Salt gerçeğe varmaya çalışan haber yazılarımız da yok değildir.
- B) Onu verecek olan röportajdır çünkü o, gerçeği ayrıntılara inerek varır.
- C) Öğretici yönü ortaya çıkaran haber yazıları günümüzde artık yok.
- D) Gazeteciliğin başlıca unsuru olan haber yazıları olanları olduğu gibi yansıtır.
- E) Röportajın gerçeğin kabuğunu kırmak gibi bir özelliği yoktur.

15. Ne kadar uysal, hoşgörülü bir ulusuz! Yabancı olan her şeye karşı ilgimiz, muhabbetimiz var. Yeter ki yabancı olsun. Bize yabancı olan soyut, somut nesneleri, adları, gelenek, görenekleri, davranışları kendimize mal ederken iyisini kötüsünü de ayırt etmeyiz. Bu durumun örneklerini bilim insanında, devlet adamında, öğrencide kısaca aydın kesimin her katında çok açık bir biçimde görmekteyiz. Yetenek yarışması programlarında Türk gençleri Michael Jackson'ın dansıyla yeteneğini ortaya koymaya çalışıyor. Muhabir, "Yaralandı." yerine "Yara aldı." diyor. "Size döneceğim." diye çeviri diline heves ediliyor.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Yabancı dilden çeviri yapılırken Türkçenin dil kurallarına uyulmamasından
- B) Dilimizdeki yabancı sözcük sayısının her geçen gün artmasından
- C) Sanatçıların yabancı kültürle ait unsurları eserlerine yansıtmalarından
- D) Kültürel değerlerimizi yansıtan eserlerin okunmamasından
- E) İyi niyet ve hoşgörü adına yabancı kültürlerin etkisi altında kalındığından

16. Severim gerçekçi edebiyatı. Bu yaşa değin en çok onun ürünlerini, o yolda yazılmış hikâyeleri, romanları, hep o çığır öven denemeleri, eleştirmeleri okudum. Bir hikâyede, bir romanda anlatılanların, gerçekte olanlara benzememesi, çok kimseler gibi benim için de büyük bir suçtur. Peri masallarından, dev masallarından çocukluğumda bile pek hoşlanmadım. Olmayacak şeyler, benzerleri görülmeyecek insanlar anlatan hikâyeler arasında beğendiklerim yoktur demeyeceğim ama onlarda da gerçeği aradım: "Bütün bunlar gene bir doğruyu söylüyor, ancak yazar gerçeği bir düşünle örtmüştü, kaldırırsan o örtüyü, arasından bakın, gerçeğin ta kendisini, çirliçiplak doğruyu bulursunuz." diye düşünürüm.

Bu sözleri söyleyen bir sanatçının, aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Bana insanları tanıtan, hayatı anlatan çevredeki olduğu gibi kavratan eserleri severim.
- B) Edebiyatçılar bize gözümüzün önünde duran fark edemediğimiz gerçekleri anlatmalıdır.
- C) Bize düşler dünyasını anlatan, yalanlar söyleyen bir eser sanata neler katabilir ki?
- D) Okuyucusunu hayaller evrenine götüren, monoton hayatından uzaklaştıran ne güzel eserler var.
- E) Okuyucunun hayatına anlam kazandırmak isteyen sanatçı, gözlemlerini anlatmalıdır.

17. Vazgeçebilmek bir erdemdir. Bir deli güzel meziyettir ki insan kolay kolay kavrayamaz önemini. Gençken daha zordur buna vasil olmak. Ama öyle gençler vardır ki ihtiyarlardan bilgedir, o başka. Geri kalan çoğumuz seneler geçtikçe anlarınız vazgeçebilmenin kıymetini. Hayat öğretir bize. Hayat ve bir de kronikleşmiş hatalarımız. Kimilerimiz ise hiçbir zaman öğrenemeyiz ya. Dersimizi almayız. Dün nasıl isek yarın da aynen öyle. Genelde zannediyoruz ki vazgeçmek bir zayıflık belirtisidir. Hatta bir nevi korkaklık, âdeta acizlik. Hâlbuki tam tersidir bence. Ancak kendine güvenen, karakteri sağlam ve komplekslerden arınmış olan insanlar vazgeçmenin erdemine vakıf olabilirler. Şu hayatta yaşadığımız sorunların çoğunu vazgeçemediğimiz için yaşıyoruz aslında. İsrar ve inat ettiğimiz için. Takıntılarımızdan dolayı. Takıntı ile tutkuyu birbirine karıştırıyoruz sürekli, oysa ne kadar farklılar. Nasıl da zıt!

Bu parçada yazarın vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatımızı daha iyi yaşamak için dünya görüşümüzü değiştirmek gereklidir.
- B) Sorunlardan uzak bir yaşam için bazı şeylerden vazgeçmeyi öğrenmeliyiz.
- C) Yaşanan bazı olumsuzluklar insanı hayata hazırlayan bir okula dönüşebilir.
- D) Yaşamda başarılı olan insanların öz güven eksikliği olmayanlar arasından çıkar.
- E) İnsanın hayatında hem olumlu hem olumsuz olaylar her zaman olacaktır.

18. Ülkemizde insanlar, tek satırını bile okumadıkları kitaplar hakkında ahkâm kesip aslında hiç bilmedikleri yazarlar hakkında atıp tutma hakkını kendilerinde görürler rahatlıkla. Dünyanın başka yerlerinde bir yazarı bilebilmek için yazdıklarını okuma gerekliliği mantıksal bir önerme ve gereklilik olarak kabul görürken bizde durum farklı. Biz, bilmeden yargılar, okumadan bilir, varmadan görür, cehaletimizden deste deste bilgi devşiririz. Böylelikle herkesin herkes hakkında bir fikri vardır. ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına uygun olarak aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Düşüncelerini açıkça dile getirenler sanata büyük hizmetlerde bulunur.
- B) Ancak bu fikirler ne kadar büyük sözlerle dile getirilse de içlerinin boşluğu hemen anlaşılacaktır.
- C) Ne var ki sanatçının gerçek değerinin anlaşılması için aradan uzun zaman geçmesi gerekebilir.
- D) Ülkemizdeki sanat anlayışının değişmesi için eleştirmenin de bakış açısını değiştirmesi gerekmektedir.
- E) Sanatçıyı tek eseriyle tanıdığını zanneden herkes büyük bir yanılgı içindedir.

19. Edebiyat yapmaya müsait olmayan bir ortamda yazılan romanlar, özünde ve son tahlilde muhakak öğretici ve aydınlatıcı olmalıdır Ahmet Mithat Efendi'ye göre. Mesele önce okuru bilinçlendirmek olunca romanların kurguları ve kahramanları da ona göre değişmiştir. Vaktiyle "Avrupa görmüş adam" başlı başına bir iltifattır. Okurlarını "Avrupa görmüş adam" seviyesine yükseltebilmek amacıyla Avrupa'da geçen hikâyeler kaleme almıştır Ahmet Mithat. Unutmamak gerekir ki seçtiği okur kitlesi kendine biçtiği misyonla bağlantılı olarak geniş halk kesimleridir. Okuma yazmayı yeni yeni öğrenenler, yazarın elinden çıkan bu kolay, sıg, eğlendirici ve öğretici kitaplar aracılığıyla ziyarette bulunabilecektir ötekinin toprağına, Batı'ya.

Bu parçada Ahmet Mithat Efendi'yle ilgili aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Romanlarındaki kurgunun her eserde işlenen konuya göre değişiklik gösterdiğinden
- B) Toplumu eğitmek amacıyla eserler kaleme aldığından
- C) Eserleriyle halka Avrupa'yı tanıtmaya çalıştığından
- D) Okuyucu kitlesini belirlerken sanat anlayışının etkili olduğundan
- E) Eserlerindeki konuları kendi döneminin yaşanmış olaylarından aldığından

20. Televizyona düşkün çocuklarda sosyal beceriler zayıflamaya ve içe dönük bir kişilik gelişmeye başlar. (I) Ailesiyle, arkadaşlarıyla ve diğer insanlarla sosyal ilişki kurmada isteksiz davranırlar. (II) Televizyon izleyen bir çocuk, kendisi bir şey üretmemekte, sadece başkaları tarafından üretilen şeyleri izlemekte veya oynamaktadır. (III) Zihinsel ve duygusal gelişimleri de normal değildir. (IV) Olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi kuramaz, bilgiyi yorumlayamazlar. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine "Hazırı kullanmaya alışmış bu çocuklarda el becerileri ve motor hareketler gelişmez, büyüklerin yardımı olmadan kendi başlarına bir iş beceremezler." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

HIZ VE RENK

Bu testin çözüm süresi 23 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Kitap, kırılgan bir yaratıktır, zamandan etkilenir, kemirgenlerden, yabancı maddelerden ve sakar ellerden de korkar. (II) O altın okul yıllarını hatırlayın, kitaplarla dolu okul çantası, öğrenilecek birçok şey, bir sürü bilgi: tarih, coğrafya, matematik, fen... (III) Bu yüzden kütüphaneciler kitapları sadece insanlara karşı değil, aynı zamanda doğaya karşı da korur ve hayatını unutulmanın kuvvetlerine karşı savaşmaya adar. (IV) Küçük omuzlarda bilgi dolu çantaların taşındığı ve her şeye güldüğümüz zamanlar... (V) Eğer omuzlarımızda o ağır yükleri taşımasaydık eminim ki bugün toplumda durduğumuz yerde duruyor olamayacaktık. (VI) Bugünkü bilgimizi sadece kitaplara borçluyuz.

Bu parçada düşünce akışının sağlanması için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) V. cümleyle IV. cümle yer değiştirmelidir.
B) III. cümle, I. cümleden sonra gelmelidir.
C) I. cümleyle IV. cümle yer değiştirmelidir.
D) II. cümle IV. cümleden sonra gelmelidir.
E) VI. cümle, III. cümleden önce gelmelidir.

2. (I) Okumak, zihnimizi rahatlatan en iyi şeydir. (II) Tatlı hikâyeler, komik fıkralar, gerçek hikâyeler okuyabilirsiniz; bu size kalmış bir şeydir, ne isterseniz onu okursunuz. (III) Çeşitli insanlar için çeşitli kitaplar mevcuttur. (IV) Bugünlerde kitapları kolay ve ucuz yoldan kapınıza ulaştıracak kaynaklar var. (V) Kitap kulüplerinden birini biliyorum mesela siz üye olduktan sonra siparişlerinizi alıyor. (VI) Ondan sonra kurgu, klasik, sanat ve referans kitapları, çocuk okuma kitapları, bilişim teknolojisi, tıp ve daha birçok alandan kendi zevkinize göre sayısız kitap siparişi verebilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Mesela, siteleri ziyaret ederek çok kolay bir şekilde kitap siparişi verebilirsiniz." cümlesi getirilirse paragrafın düşünce akışında bir bozukluk olmaz?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. Sınav stresiyle boğuşan birçok insandan biri misiniz? Gevşeyin! Sınav stresini basit stres azaltma stratejileri kullanarak alt edebilirsiniz. Birkaç ağır nefes alın ve zihninizin, verdiğiniz nefesle birlikte gevşemesine izin verin. Sınavdan iyi sonuç almanızı engelleyecek en kötü şey, olumsuz konuşarak paniklemenizdir. Olumlu şeylere odaklanın. Bunu yapabileceğinize kendinizi ikna edin. Beyin fonksiyonlarını geliştirmenin en iyi yolu, vücudunuzun o kısmındaki kan akışını hızlandırmanızdır. Egzersiz bunun için harika bir yoldur. Sınav stresi yaşarken bir de bulduğunuz her boş dakikada derse gömülmeyin. Eğer beyninize bir mola vermezseniz, o zaman bilgiyi kısa zamanlı hafızadan uzun zamanlı hafızaya taşıma süreci etkilenecektir. Eğer beyniniz yorulursa fonksiyonları zayıflayacaktır. Çalışma süresini daha kısa seanslara programlayarak kendinize beyin gücü bahsedebilirsiniz. Zamanınız varken plan yapın ki çalışmanız için gerekli süreniz olsun.

Bu parçaya göre, sınav stresinin ortadan kaldırılmasında;

- I. Olumlu düşünmeye çalışmak
II. Çalışma programı yapmak
III. Etkinlik programlarına katılmak
IV. Çalışırken mola vermek

önerilerinden hangileri etkili olmaktadır?

- A) I. ve II. B) Yalnız II C) III. ve IV.
D) I, II. ve IV. E) Yalnız IV.

4. (I) Güzel sanatları diğer eserlerden ayıran en önemli özellik insanda coşku ve estetik haz uyandırmasıdır. (II) Güzel sanatlar için yapılan en iyi sınıflama bu sanatların kullandıkları malzemelere göre yapılan sınıflandırmadır. (III) Bu malzemeler fonetik ve plastik olarak ikiye ayrılır. (IV) Sesle yapılan sanatlara fonetik sanatlar, görüntüyle yapılan sanatlara ise plastik sanatlar denir. (V) Edebiyatın asıl amacı, güzel sanatların en önemli ögesi olan estetik zevk duygusunu dil aracılığıyla gerçekleştirmektir. (VI) Güzel sanatların genelinde plastik malzeme kullanılırken edebiyat ve müzik ise sese dayalı bir sanattır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. Bir sanatçının ortaya koyduğu eser psikoloji, sosyoloji, felsefe, tarih vb. bilimlerle ilgili olabilir. Sanatçı sosyal bir çevre içerisinde yaşar; eserini ortaya koyarken de bu çevreden etkilenir. Ele aldığı eserde kişisel duygu, düşünce ve izlenimlerini anlattığı gibi toplumun gelenek, görenek, inanç gibi değerlerini de ele alabilir. Bir sanatçının yaşamı da ortaya konan eser kadar önemlidir. Örneğin, Reşat Nuri Güntekin'in "Çalıkuşu" adlı romanı incelenirken, yazarın içinde bulunduğu ruhsal durumun belirlenebilmesi için psikolojiden, sanatçının yetiştiği sosyal çevrenin tespit edilebilmesi için sosyolojiden, yazarın etkilendiği akımların ve dünya görüşünün belirlenebilmesi için felsefeden, eserin yazıldığı dönemin incelenmesi için de tarih biliminden yararlanılır.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eserleri ortaya konurken diğer bilim dallarından yararlanılabilir.
B) Eserin yazıldığı dönemin zihniyeti, kültürel değerleri eserde kendini gösterir, bu nedenle bir eser tahlil edilirken bazı bilim dallarından faydalanmak gerekir.
C) Romanların tahlili yapılırken kahramanların gerçek yaşamla olan bağlantıları da bulunmalıdır.
D) Yazarın dünya görüşü, kahramanların ağzından okuyucuya verilir.
E) Sanatsal metinler, bilimin ortaya koyduğu sonuçları bünyelerinde barındırmazlar.

6. Montaigne çevirileri yıllar yılı, zor olduğu kadar da tatlı bir uğraş oldu benim için. Çevirdikçe sevdim, sevdiğim çevirdim onu. Güzelim dilini hâlâ rahatça anlar duruma gelmiş değilim. Ona söylemediğini söyletme korkusuyla çevirmediğim, çevirip bastırmadığım parçalar, çevirdiklerimden daha fazladır. Biz daha dün yaşayan yazarlarımızı -Ahmet Haşim'i bile- yeni Türkçeye çevirirken Fransızlar Montaigne'in dört yüz yıl önceki dilini yeni Fransızcaya çevirmeye cesaret edemiyorlar. Montaigne'in uydurduğu kelimeler bir yana, anlamları çok değişmiş ya da hiç kullanılmamış deyimler bir hayli şaşırtıp oyalıyor insanı. Ama öyle sıcak bir içtenliği var ki bu dilin, seve seve uğraşıyorsunuz özüne varmaya.

Bu parçada yazarın Montaigne'le ilgili vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski sözcükleri çok kullandığı için günümüzde çok iyi anlaşılmadığı
B) Kendine özgü söyleyişler oluşturduğu için çevirisinin çok kolay olmadığı
C) Denemelerinin usta çevirmenler tarafından bile zorlukla anlaşıldığı
D) Yaşadığı çağa özgü folklorik öğeleri yazılarına yansıttığı
E) Çevirisi yapılan yazılarının dilinin diğer yazılarına göre daha anlaşılır olduğu

7. (I) Bilgisayarlar büyük veri yığınlarını kısa sürede yönetebilir, depolayabilir, paylaşabilir ya da işleyebilir. (II) Bunu sağlayabilmek için karmaşık donanım ve yazılım sistemleri gereklidir. (III) Bu sistemlerin tasarımı ve geliştirilmesi de bilişim biliminin araştırma alanına girer. (IV) Bilgisayar sistemlerinin sağladığı fayda, işlemleri büyük veri yığınlarına yüksek bir hızda uygulayabilmeleridir. (V) Ancak insan zekâsı bilişsel algılama (örneğin, eksik bilgi ile karar alabilme; şekil, yüz vb. tanıma) bakımından bilgisayarlara göre çok daha üstündür. (VI) Bu alanda yapılan araştırmaların bazılarında önemli sonuçlar elde edilmiş olsa da henüz insan zekâsının tam bir simülasyonundan söz etmeye imkân yoktur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Halk arasında çoğunlukla Fransa'da icat edildiği bilinen parfümlerin tarihi aslında çok daha eskiye, milattan öncesine dayanmaktadır. (II) Yapılan araştırmalara bakıldığında Mısır ve Mezopotamya'da ilk kez insanların güzel kokmak için esans süründüğü ortaya çıkmıştır. (III) Parfümlerin günümüzdeki şeklini almasıysa Doğu'dan Batı'ya uzanan sıra dışı bir yolculukla gerçekleşmiştir. (IV) Parfüm kelimesi de kökenini aslında tam buradan almaktadır, Latince olan bu kelime "dumandan çıkan" anlamına gelmektedir. (V) Başlangıcı MÖ 4 bin tarihine kadar uzanan bu yolculuk, bitkilerin yakılarak tütsü gibi kullanılmasıyla hayat bulmuştur. (VI) Eski medeniyetler tarafından daha çok dinî amaçlı kullanılan kokular, sonraları estetik gayelerle kullanılmaya başlanmıştır.

Bu parçada düşüncenin akışını sağlamak için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) III. cümle, VI. cümleden sonra gelmelidir.
B) I. cümleyle V. cümle yer değiştirilmelidir.
C) V. cümle, III. cümleden sonra gelmelidir.
D) II. cümle, I. cümleden önce gelmelidir.
E) IV. cümle, II. cümleden sonra gelmelidir.

9. Türk dünyasının büyük bir coşkuyla kutladığı, Türk halklarının ortak bayramıdır Nevruz Bayramı. Farsça bir kelime olan “Nevruz” (nev: yeni, ruz: gün) “yeni gün” manasındadır. Nevruz gece ile gündüzün eşit olduğu, gün dönümü olarak da adlandırılan, ilkbaharın geldiği 21 Mart günü kutlanır. Nevruz ile tabiat yeniden doğar ve yeni bir hayat başlar. Nevruz günü, aynı zamanda iyilik ve bereketi temsil eden baharla, kötülük ve sıkıntıyı temsil eden kışın mücadelesini sembolize eder. Tarih boyunca başta Türkler olmak üzere Türklerle aynı coğrafyayı paylaşan ve yakın ilişkide olan bazı Doğu halkları tarafından da geleksel bir şekilde kutlanmıştır.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Nevruz’un sadece Türkler tarafından değil, başka halklar tarafından da kutlandığına
B) Nevruz sözcüğünün anlamının ne olduğuna
C) Nevruz Bayramı’nın bereket ve sıkıntının mücadelesini temsil ettiğine
D) Nevruz Bayramı’nın gece - gündüz eşitliğinin olduğu gün kutlandığına
E) Nevruz kutlamalarında bazı geleneklerin hâlâ devam ettiğine

10. Sohbet yazarları kültür, sanat, edebiyat, felsefe gibi alanlarda zengin bir birikimi olan kişilerdir. Ele aldıkları konuyu fazla derine inmeden, kanıtlama endişesi taşımadan, âdeta okuyucularla dertleşiyormuş gibi içten anlatırlar. Konunun ağırlaşmaya başladığı, okuyucunun sıkılmaya başladığını düşündükleri anda bir espri yaparak, bir nükte söyleyerek, bir fıkrâ anlatarak okuyucunun ilgisini canlı tutmayı başarırlar. Düşüncelerini kimi zaman bir atasözü söyleyerek, bir vecize söyleyerek, bazen de ünlü bir düşünürün sözleriyle pekiştirirler. En sıkıcı, en ağır konular bile usta bir sohbet yazarının kalemıyla şekillenince neşeyle, keyifle okunan bir yazı hâline dönüşür.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi sohbet yazarlarının özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Konuyu ana hatlarıyla ele alarak kanıtlamaya çalışmamak
B) Okuyucusunun dikkatini toplamak için mizahi unsurlardan yararlanmak
C) Konunun daha iyi anlaşılması için başkalarının sözlerinden yararlanmak
D) Sadece edebî alanda değil, farklı alanlarda da bilgi sahibi olmak
E) Düşüncelerini, kendi kendine konuşuyormuş havasıyla anlatmak

11. Başarılı insanların yüksek bir öz güvene sahip olduğu belirlenmiştir. Bu öz güven, onların yaratıcılık için gerekli olan heyecan ve cesarete sahip olmalarını sağlar. Dolayısıyla, öz güveni olan insanlar kendilerine ulaşılması güç hedefler koymaktan çekinmezler. Ardından da bu yüksek hedefe odaklanarak onu gerçekleştirme yönünde en büyük adımı atmış olurlar. Hangi misyona hizmet ettiklerini iyi bilirler ve başarılı olduklarında dünyanın nasıl değişeceği konusunda bir vizyona sahiptirler. Kişisel hedefleri konusunda gerçekçi ve net beklentileri vardır. Bu hedeflere ulaşmak için stratejiler geliştirir ve bu stratejileri uygularlar. Bu stratejiler bireysel yetkinlikleri, ilişkileri geliştirecek hedefleri ve zaman planlamasını kapsar. Başarılı insanlar aynı zamanda kendi davranışları ve gelecekleri için sorumluluk üstlenirler. Bu yaklaşım onlara daha hızlı öğrenme fırsatı sağlar. Bu insanlar geleceği gözlerinin önünde canlandırmak için özel çaba gösterirler. Sözlü veya yazılı olarak hayallerini tekrarlayan insanlar, hem bu hayalleri daha netleştirmiş olurlar hem de kendilerini toplum önünde hayalleri ile özdeşleştirerek kişisel sorumluluklarını pekiştirirler.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi başarılı insanın özellikleri arasında yer almaz?

- A) Hayattan ne istediklerini bilmek, bunu gerçekleştirme yolunda adımlar atmak
B) Gelecekle ilgili planlarını sözlü ya da yazılı olarak anlatmak
C) Zor ulaşılabilecek yerleri kendilerine hedef olarak belirlemek
D) Öz güvenleri sayesinde yaratıcı yönlerini ön plana çıkarmak
E) Ulaşmak istedikleri noktaya ulaştıktan sonra bununla yetinmek

12. Günümüzün dünyasında çevre kirliliği, tüm gezegeni kaplayan boyutlara ulaşmış durumda. (I) Dünyanın birçok bölgesinde insanlar, çevre felaketine karşı korumasız, nükleer tehdit ve radyasyondan habersiz bir yaşam sürmektedir. (II) Bilim adamları ise bu olumsuzlukların devamı hâlinde dünyadaki tüm canlıların ciddi biçimde tehdit altında olduğunu vurguluyorlar. (III) Hâlbuki insanoğlunun gelişimi başlarda yaşam ve doğal çevre ile uyum içinde sürmüştür. (IV) Bu tehlikeli gelişmenin seyircisi durumunda olan insanlık, dünyada dengeli bir çevrenin korunamaması hâlinde tüm canlıların varlığının sürmesinin olanaksızlığını acaba ne zaman anlayacak? (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine “Ancak dünyadaki toplumsal ve teknolojik gelişmelerin hızla artışı karşısında ekolojik sistem bu hassas dengesi giderek bozulmuştur.” cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. İnsan kazanmak benim kariyerimde ve hayatımda hep önceliğim oldu. Çünkü doğru insanları tanımak parayla olan bir şey değil. Parayla ancak ve ancak para kazanabilirsin, insan kazanamazsın. Ama insan kazanırsan, para kazanabilirsin, hayallerini gerçekleştirebilirsin. En iyi ressam da müzisyen de iş adamı da olmak istesene insanları tanıyarak başarıya çok daha kolay ulaşabilirsiniz.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Kariyerinizde bu noktaya gelmenizde neler etkili oldu?
- B) Bugün bulunduğunuz yere gelmek için iş hayatında nelere katlandınız?
- C) İnsana günümüzde değer verilmediği düşüncesi ne katılıyor musunuz?
- D) Kariyerinizi planlamaya başlamaya ne zaman ve nasıl karar verdiniz?
- E) Paranın hayatta sizi istediğiniz yere ulaştırdığı doğru mu?

14. ---- Şair de bir kelime mimarıdır. Bu güzelliği bize duyurabilen insandır. Biz bütün güzellikleri 'şiir' kelimesiyle ifade ederiz. Mesela şiir gibi kız, şiir gibi çocuk, şiir gibi araba, şiir gibi söz, şiir gibi konuşma deriz. Bütün bunları şiirin bir güzelliği olduğunu vurgulamak için kullanıyoruz. Ben de şiire o nazarla bakıyorum. Şair de bu güzelliği bize vermeye çalışan insandır.

Bu parçanın başına, anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Şiir güzelliğin gülümsemesidir, güzelliğin nefes almasıdır.
- B) Şiir kelimelerle kurulsun da ahengi meydana getiren şairdir.
- C) Şiir kelimesini birçok güzelliği ifade etmek için kullanırız.
- D) Şiire bakış açımız kişiden kişiye değişiyor maa-lesef.
- E) Şiir, üç beş sözcüğün alelade bir şekilde bir araya gelmesi sanılır.

15. İnternet kullanımının beni üstünde düşünmeye zorlayan önemli bir tarafı var. İnternet sosyalliğimizi ne derece ve ne yönde etkiliyor? Eskiden insanlar bayramlarda, özel günlerde birbirlerini ziyaret eder, beraber vakit geçirir, konuşur, dertleşirlerdi. Teknolojinin gelişmesi ile bu ziyaretler yavaş yavaş yerini telefona bırakmaya başladı. Sonrasında telefon etmek yerine mesaj atmak daha pratik geldi bizlere. Şimdilerde ise cep telefonu mesajları da yavaş yavaş yerini e-posta ve toplu kısa mesajlara bıraktı. Aynı çatı altında yaşadığımız insanlarla bile sohbet etmez olduk. Artık evlerde herkesin kendi uğraşı var. Bunların suçlusu sadece İnternet mi? Doğrusunu isterseniz, başlarda ben İnternet'in insanları asosyalleştiğini düşünüyordum. Geçen zaman içinde, bu fikrim ciddi ölçüde değişti.

Bu parçada yazarın anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojinin yanlış kullanılması insanları yalnızlığa itmektedir.
- B) Aile içindeki iletişimin azalmasında İnternet başında zaman geçirmek etkili olmaktadır.
- C) Teknolojinin toplumun her kesiminde aynı ölçüde kullanılmaması bazı sorunları beraberinde getirmektedir.
- D) Günümüzde insanların sosyal ilişkilerinin zayıflamasında tek etken İnternet değildir.
- E) Birbirine saygı ve sevgisi kalmayan toplum içinde iletişimde bazı aksaklıklar ortaya çıkar.

16. Özellikle matbaadan yeni çıkmış bir kâğıt elime geçtiği zaman bir sevinç kaplıyor içimi. Duyarlılık yaratıyor bende. Kâğıtla dolaşmak, onun tadını almak... Kâğıda bir şeyler kattıkça, zaten şiirin kendi kokusu var, ikisi birleştiği zaman daha değişik bir şey ortaya çıkıyor. Kahramanlar da bir yerde yaşıyorlar kâğıtta, alıp başlarını gidiyorlar işte.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Eserinizi bitirdiğinizde neler hissediyorsunuz?
- B) Eserlerinizi neden daktilo ya da bilgisayarda yazmıyorsunuz?
- C) Kahramanlarınızın yaşadığını düşünüyor musunuz?
- D) Taze bir eser sizin için neler ifade ediyor?
- E) Sanatçılığın bir duyarlılık işi olduğuna katılıyor musunuz?

17. Günümüzde çocuklarımıza tavsiye edilebilecek çok çeşitli telif ve çeviri eserler bulunmaktadır. Ancak bu arada ne yazık ki hiçbir edebî ve eğitsel değer taşımayan eserler de kitapçı vitrinlerinde sergilenmektedir. Öğretmenlerin ve anne-babaların her şeyden önce çocukların değişik büyüme evrelerinde ne gibi konulara karşı ilgi duyduklarını ve bu ilgilere uygun ne gibi eserlerin var olduğunu bilmeleri gerekir. Bu konuda yayınevlerinin belli aralıklarla çıkardıkları broşürler, kitap tanıtma listeleri, gazete ve dergilerde yeni kitaplarla ilgili reklâmlar ve eleştiri yazıları, çocukların okuma ilgileri ve eğilimleri üzerinde yapılan araştırma sonuçlarını bildiren rapor ve makaleler öğretmenlere ve anne-babalara yardımcı olabilir. Çocukları fırsat buldukça kitapçılara, kitap sergi ve fuarlarına götürmek de yerinde olur. Çocuklar buralarda çok değişik kitapları görürler, kendi beğenilerine ya da kendi ihtiyaçlarına göre kitap seçmede zengin deneyimler kazanırlar.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi çocuklara kitap seçiminde dikkat edilmesi gereken özelliklerden değildir?

- A) Çocuğun yaşına göre ilgilendiği konuyu anlatan kitaplar seçilmesi
- B) Yayınevlerinin çocuklarla ilgili hazırladığı kitap raporlarının okunması
- C) Çocukları kendi kitaplarını seçebilmeleri için kitapçıya götürmeleri
- D) Çeviri eserlerden çok yerli yazarların eserlerinin çocuklara okutulması
- E) Çocuğun ihtiyacına uygun olan kitabı seçmesinin sağlanması

18. (I) Çatalhöyük, Konya'nın Çumra ilçesi sınırlarında olup ilçenin 10 km doğusunda yer almaktadır. (II) Höyük, farklı yükseklikte iki tepe düzü olan bir tepe şeklindedir. (III) Bu iki yükseltisi nedeniyle çatal sıfatını almıştır. (IV) Çatalhöyük'teki yerleşimin, yani şehirciliğin en iyi bilinen dönemi 7 ve 11. katlardadır. (V) Dörtgen duvarlı evlerin duvarları birbirine bitişiktir. (VI) Ortak duvar yoktur, her evin kendi müstakil duvarı vardır; evler ayrı ayrı planlanmış ve ihtiyaç duyulunca yanına başka bir ev yapılmıştır.

Bu parça ikiye bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

19. Geçenlerde Melih Cevdet Anday'ın bir yazısını okudum. Mehmet Fuat'ın "Şairi Görmek" başlıklı yazısındaki "Şiirlerinde şairi görebilir mi okur?" sorusuna, Anday "Şaire duyguları ile çalışan, duygularını ortaya dökmesi beklenen biri diye bakıldıkça neden görme-sin?" diye yanıt veriyordu. Anday yazısını şöyle bitiriyordu: "Sanat yapıtı, yaratıcısının kişiliğinden bağımsız mıdır demek istiyorum. Hayır, biçem insandır."

Bu parçada Melih Cevdet Anday'ın Mehmet Fuat'ın sorusuna verdiği yanıtlardan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Şiir, şairin karakterinden ayrı düşünülemez.
- B) Şaire hislerini anlatan kişi gözüyle bakılır.
- C) Şiirdeki üslup şairin ta kendisidir.
- D) Şiirde her okur kendinden bir şeyler bulabilmelidir.
- E) Her şiir yazarının kimliğinden ipuçları verir bizlere.

20. Çevre, bir kişinin doğasında var olan nitelikleri meydana çıkarmaya ya da bunların kendilerini göstermesini önlemeye yardımcı olur ama bu tür nitelikleri yaratamaz. Yaratmış olsaydı, dâhiler her okuldan ve stüdyodan sipariş edilebilirdi. Kötü çevre, gerçekte kötü karakter oluşturmaz. Bunu açığa çıkarır ve gelişimini destekler. Zayıflık orada zaten gizli olarak bulunmaktadır. Güçlü ya da sağduyulu insanların yıldızlarına hükmedebildikleri ve koşulların üstesinden gelebildikleri doğru olmakla birlikte, bunu yapacak olan güç ve sağduyunun içeriden geldiği, sonradan kazanılmadığı ve bu tür insanlarda doğuştan var olduğu da aynı derecede doğrudur ve bu çoğu zaman gözden kaçırılır.

Böyle düşünen birinin, aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Dünyaya geldiğimiz ilk günden beri sevdiğimiz ve sevmeyeğimiz belirli düşünce ve yeteneklere sahibiz.
- B) Kişiliğimizin oluşumunda sahip olduğumuz özellikler etkilidir, çevre sadece bunları törpüler ya da sivrileştirir.
- C) Aile ve arkadaş çevremiz tarafından şekillendiğimizi söylemek kısmen doğrudur çünkü her şey insanın özünden gelir.
- D) Yazar bir anne ve babaya sahip çocuğun tabii ki yazıya düşkünlüğü olacaktır, onun gördüğü ilk şey kâğıt ve kalemdir.
- E) Kişinin karakterinin oluşmasındaki temel etken doğuştan gelen özelliklerdir, çevrenin etkisi çok büyük değildir.

HIZ VE RENK

ÇÖZÜLEN SÜRE			
Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Ben denemelerimde yargı kesmemeye, yorum yapmamaya pek özen gösteririm. ---- Gerçi bu yorum, okurların önüne birden atılmamıştır ama yapıtın bütünü bir yorum getirir. Ben denemelerimin bir sıkma sanatı olmamasına da pek dikkat ederim. Yani benim denemelerim, kurtarılmış denemelerdir. “Denemelerimin başlıca iki konusu, politika ve duygudur. Benim belli başlı temalarım var. Sanat sevgisi, kitap okuma sevgisi uyandırmaya çalışıyorum. Söz gelimi çiçek sevgisinden söz etmişimdir, doğa güzelliğinden. Bu konulara dönüp dönüp geldim. Bunlar sanırım duygunun aşağı düzeylerini değil, yüksek düzeylerini gösteren bir şey. Birçok denememde zorbaların, diktatörlerin, kralların, padişahların vb. nin insanlara yaptıkları zulmü, kötülüğü göstermeye çalışıyorum.”

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Yorum yapmadım, yapanları da hep eleştirdim.
- B) Ama onlarda yine yorum oluyor.
- C) Deneme yazmak öyle kolay bir şey de değil.
- D) Okurlarım da yorum istemiyor.
- E) Açık ve net düşünceler ortaya koyuyorum.

2. “Ayakta kalamamak” korkusunun kaynağı kendisi değildir. İnsanda var olan maddi ve manevi rahatsızlık bu korkuyu besler, büyütür. İradesinde yeterli gücü ve kudreti elde ettiğinde korku yok olur gider. O hâlde ---- Gücü elde ettiği hâlde hâlâ ayakta kalamayacağını zannetmek ve sürekli gereksiz önlemlerle meşgul olmak, güven yoksunluğunun işaretidir. Güven yoksunluğu iç ahengi bozar, güven bunalımını artırır.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) korkuların üzerine gitmek için profesyonel yardım almak gerekir.
- B) güven yoksunluğu doğuştan getirdiğimiz davranışlarımızın başında yer alır.
- C) maddi ve manevi güç denen şey, ayakta kalabilmenin tek ilacıdır.
- D) güçsüz insanlar ayakta durmayı asla başaramayacaktır.
- E) iç ahenk ile güveni doğru biçimde ayrıştırmak gerekir.

3. İki şapka üreticisi şirket işe yeni aldıkları iki pazarlamacı delikanlıyı Afrika'ya göndermişler. Birinci delikanlı kısa süre sonra merkeze şu mesajı göndermiş: Burada kimse şapka giymiyor. Satış olasılığı yok. İkinci delikanlının mesajı şöyleymiş: Burada kimsenin şapkası yok. Pazar oluşturup kâr etme şansımız yüksek.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şapka üretiminde amaç daha çok kişiye ulaşım satış yapabilmektir.
- B) Farklı ülkelere satış yapabilen pazarlamacılar, başarılıdır.
- C) Satış teknikleri pazarlamacıdan pazarlamacıya değişiklik göstermektedir.
- D) Kimileri için fırsat olarak algılanan bir durum bir başkası tarafından olumsuzluk olarak algılanabilir.
- E) Doğru pazarlama teknikleri şirketlerin kârlarını artırır.

4. Benim için kutsal bir yolculuk deneme. Ülkeler, iklimler, uygarlıklar ve kitaplar arası bir yolculuk! Zaten ilkin yolculuklardan hareketle deneme yazmaya başladım. Bir anlatı biçimi olarak denemeyi seçişim, bir bakıma anlatmak istediklerimin zorlaması sonucu gerçekleşti. İçeriği açısından hem dışa hem de içe açılan metinler olarak gün ışığına çıktı bu denemeler. Geçmişin olduğu kadar şimdiki zamana dönük çağrışımların da yazarını hiç yalnız bırakmadığı anlamı yoğun bir metin örgüsü. Anıya dönüşmüş anlar, aynı zamanda söz konusu denemeyi zenginleştiren bir yol. Çok kaynaktan beslenirken tek bir kalıba da giremeyen -girse de sığamayan, bir özgürlük hareketi. Bir başkaldırı! Çünkü roman, öykü, oyun, eleştiri, anı, söyleşi, günce gidip bir yerde yazarı sıkıştırıyor. Oysa deneme öyle değil! Hem dil hem konu, hem yaklaşım biçimi ve hem de zaman yönünden, gerçek bir özgürlük, denemecilik!

Bu parçada deneme ve denemecilikle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Diğer türlerden farklı olarak yazana bir özgürlük alanı bıraktığına
- B) İnsanı kültürler, uygarlıklar, iklimler arası yolculuklara çıkardığına
- C) Dün-bugün-yarın üçgeninde zamana dönük olduğu ve anlam yoğunluğu taşıdığına
- D) Farklı türlerin birleşim noktası olan bir tür olduğuna
- E) Yazarın anlatmak istediklerinin zorlamasıyla oluştuğuna

5 ve 6. soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Adamın biri artık karısının eskisi kadar iyi duymadığından korkuyormuş ve karısının iştme cihazına ihtiyaç duyduğunu düşünüyormuş. Ona nasıl yaklaşması gerektiğinden emin değilmiş. Bu durumu konuşmak için aile doktorunu aramış; doktor basit bir yöntem önermiş: "Yapacağın şey şu, karından 40 adım ileride dur, normal bir konuşma tonuyla bir şeyler söyle eğer duymazsa 30 adım ilerisinde aynı şeyi tekrarla, sonra 20 adım; cevap alana kadar aynı şeyi tekrarla." O akşam karısı mutfakta akşam yemeğini hazırlarken adam işlemleri uygulamaya koymuş. 40 adım uzaklıktan karısına normal bir konuşma tonuyla seslenmiş, "Hayatım bu akşam yemekte ne var?" Cevap yok. Mutfaka biraz yaklaşmış. Mesafeyi 30 adıma indirmiş ve soruyu tekrarlamış "Hayatım bu akşam yemekte ne var?" Gene cevap yok. Mutfaka biraz daha yaklaşmış, mesafe 20 adım ve tekrar sormuş. "Hayatım bu akşam yemekte ne var?" Hâlâ cevap yok. Adam mutfak kapısına gelmiş artık mesafe iyice azalmış ve soruyu tekrarlamış: "Hayatım bu akşam yemekte ne var?" Gene cevap alamamış. Bu sefer karısına iyice yaklaşmış ve aynı soruyu tekrar sormuş: "Hayatım bu akşam yemekte ne var?" "Hayatım beşinci kez söylüyorum: Tavuk!"

5. Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir problemi en iyi çözmenin yöntemi, uygulamalardır.
- B) İnsanların arasında çeşitli sorunların yaşanması normaldir.
- C) Problem gibi algıladığımız şeylerin sorumlusu her zaman karşımızdakiler olmayabilir.
- D) Her problemin bir nedeni vardır, önemli olan sorunun kökenini bulmaktır.
- E) Her problem kendi doğal çözümünü de beraberinde getirir.

6. Parçada sözü edilen adam ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sorunun çözümünde yardım alan
- B) Çözüm için çaba harcayan
- C) Sorunu karşısındakinde bulan
- D) Hatalarının bilincinde olan
- E) Eşine değer veren

7. Balın gıdalar arasında ayrı bir yeri var. Anzer balının da ballar arasında... Arıların, binbir çeşit çiçekten topladığı özleri midelerinde yoğurup petek gözlerinde olgunlaştırmasıyla balın o özel kıvamı yakalanır. Sonra eşsiz bir lezzet ve sıhhat kaynağı olarak insanlara sunulur. Anzer balı, bu özellikleriyle dünyada en fazla aranan ürünler arasındadır. Sadece Rize'nin İkizdere ilçesinin iki bin iki yüz rakımlı Anzer Yaylası'nda elde edilen bu balın namını duyurmayan kalmadı. Anzer balı yılda iki yüz elli, üç yüz kilo civarında ancak üretiliyor ve alıcısı da hazır bekliyor.

Bu parçadan aşağıdaki düşüncelerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Anzer balının sağlığa yararlı olduğu
- B) Anzer balının ününün dünyaya yayıldığı
- C) Anzer balının yıllık üretiminin çok sınırlı olduğu
- D) Anzer balının çok kolay satıldığı
- E) Anzer balının üretiminin çok kolay olduğu

8. (I) Eğitim, gerçekler dünyasını doğru tanıyan, doğru adlandıran, doğru yargılayan, hakikati arama ihtiyacı duyarak sorularına cevaplar arayan insanlar yetiştirme sürecidir. (II) Eğitimin temeli ise ana dili eğitimi ve öğretimi ile atılır. (III) Bunun içindir ki dil konusunda, onun çok özel bir sahası olan kelimeler konusunda yapılan araştırmalar çok önem arz etmektedir. (IV) Bireyin gelişimindeki basamaklar dikkate alınarak düzenlenen, hedeflenen toplumun niteliklerini kazandırmaya yönelik menzilleri de bünyesinde bulunduran temel kelime araştırmaları; neyin, ne kadar, nasıl öğretilceğini ortaya koymuş olacaktır. (V) Eğitim ve öğretim daha çok zihnî faaliyetlerden oluşan bir süreçtir. (VI) Bu süreçte işe nereden başlanacağını bilmenin büyük önemi vardır. (VII) İşte seviyelere göre hazırlanmış yöntemler, bu başlangıç noktalarını oluşturmaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

9. Ülkemizde özellikle gençlerin ve çocukların kendilerini ve düşüncelerini ifade etmekte zorlandıkları, gazete ve kitap okumadıkları, derslerinde başarısız oldukları, iletişim eksiklikleri yaşadıkları konusunda şikâyetler yaygınlaşmıştır. “Aynı dili konuşmuyoruz.” şeklindeki bu şikâyetlerde “dil” kelimesi ile ifade edilmeye çalışılan husus; ortaklaşa kullanılmayan kelimeler, kavramlar ve kelime gruplarıdır. Aynı dili kullanan insanların birbirini anlaması için ortak bir kelime servetine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç, temel kelime servetinin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. O hâlde temel kelime serveti ile kastedilen kavrama dikkat çekmek, eğitim - öğretimdeki yeri ve önemini dile getirmek gerekmektedir.

Bu parçada ortak dille ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gençlere ve çocuklara ana dil dışında ortak bir dil öğretilmelidir.
- B) Başarısız öğrencilerde ders çalışmama, farklı durumlarda ortaya çıkar.
- C) Ortak bir kelime hazinesinin varlığı insanların birbirini anlayabilmesi için gereklidir.
- D) Ortak bir düşünceye ve anlayışa sahip insanlar başarıyı yakalarlar.
- E) Her dilin kendine göre bir kelime zenginliği vardır.

10. Genel bir anlayışla, bir kişinin kısa bir yazı yazabilmesi için en az beş saat okuması gerekmektedir. Ama okumak, yazarın beslendiği kaynaklardan sadece biridir. İşitilen, gözlenen, hissedilen, tasarlanan birçok duygu ve düşünce, yazarın ham madde imkânlarını oluşturur. Günümüzde internet ortamı, elektronik dergi ve kitaplar (ejournals, e-books) önemli bilgi kaynaklarını oluşturmaktadır. O hâlde bugünün yazarı, önceki dönemlere göre, daha geniş bir bilgi kaynağına sahiptir. O, daima bir bilgilenme ortamında olmanın avantajını yaşamaktadır. Bu da yazarın, sürekli olarak yazma hazırlığı içerisinde olmasını ve çevresinde olan bitenle ilgilenmesini kolaylaştırmaktadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daha çok yazmak için daha çok okumak gerekir.
- B) Teknolojik gelişmeleri yakından takip eden yazar başarılı olur.
- C) Eskinin değer yargılarından yararlanıp bunları yenisiyle buluşturabilmek yazarın görevidir.
- D) Günümüzde bilgi kaynaklarının çokluğu yazarlara avantaj sağlamaktadır.
- E) Bilgilenme ortamı yazarın farklı düşüncelerden etkilenmesine neden olur.

11. Tabiat denince, etrafımızı çevreleyen manzaraları, toprağı, üstündeki bitkileri, insanları, hayvanları düşünürüz. Duygularımız, düşüncelerimiz, bir canlı olarak bütün tepkilerimiz bizi çevreleyen bu tabiatın doğar, kültürümüz onunla, ona verdiğimiz anlamlarla beslenir. Kişi, tabiatın egemenliğinden kurtulamaz, hayatı boyunca, düşünce ve duygularında onun uyandırdığı tepkilere boyun eğer. Bu bakımdan denebilir ki insanların tek kaynağı tabiatıdır. Yüzyıllar boyunca düşünürler, filozoflar, yazarlar tabiat üstüne sayısız eserler yazmış, sistemler, teoriler kurmuşlardır. Tabiatla ilgilenmek, onu hem coğrafi hem fiziki hem estetik planlarda incelemek en eski uygarlıklardan beri insanları kaygılandırmış başlıca konudur. Ressam için “tabiat”ın anlamı, gök, deniz, bulutlar, ağaç ve kayalar gibi, dış alemin yalnız jeolojik yapısı içinde kalmaz. İnsan elinden çıkma binalar, eşyalar da ressam için tabiaattır, dış görünüşün çerçevesi içindedir. Bundan ötürü ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tabii olsun, yapma olsun etrafımızı saran bütün elemanlar, ressamın için tabiatıdır.
- B) diğer sanatsal türlerin de tek kaynağı olmalıdır.
- C) tabiatı işlemeyen sanat biçimlerinin başarılı olması beklenemez.
- D) sevgi ve saygının kaynağı, tabiatla aranmak zorundadır.
- E) ressamın tabiat tasvirinin ötesine geçmeyi felsefe hâline getirmelidir.

12. Düşmeyen kimse olmaz. Bugün, çevremizde başarılı olarak gördüğümüz herkes mutlaka bir yerde düşüş yaşamıştır. Ancak düştüğü yerden kalkabilenler kazanır. Çünkü bu insanlar bilir ki düştüğü yer, kendi yeri değildir. Kalkarlar, yürürler ve koşmaları gereken yerde de koşma cesaretini gösterirler.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Başarı, düştüğü yerden kalkanlarındır.
- B) Düşenin dostu olmaz.
- C) Her insan bir gün düşebilir.
- D) Koşma cesareti, insanı düştüğü yerden kaldırmaz.
- E) Başarılı olanlar da düşmüştür.

13. Şiirin büyüğü kuşkusuz dilinde, içeriğinde, sözcüklerin işlevinde, anlamında, anlatımındadır. Yeter ki siz iyi kullanın sözü, sesi, sözcükleri. Aşkıyla, sevgi seçenekleriyle, umudu, ezgisi, sezgisi, hüznüyle... Şair büyücü değil elbette; o sesin, sözün, sözcüklerin büyüünü şiirin düğmesine basarak sunar okuruna. Şiirin büyüğü dili şairin sözcüklere, dizelere kattığı, içeriğini varsıllaştırdığı, yeniden yarattığı, kurguladığı, imgelerle donattığı dildir; büyü şiirin bu oluşumundan kaynaklanmaktadır. Cahit Sıtkı "Şiir öyle bir nesnedir ki kelime çıkardın mı hatta kelimenin yerini değiştirdin mi büyüğü bozulur, sihri kaçar." derken sanırım şiirin gücünü anlatmak istemiştir. Bir sözcüğü kaldırmak, yerini değiştirmekle şiirin büyüğü bozulmaz mı? Kimi şairlerimiz, bir sözcük için, bir tümce için haftaları, ayları hatta yılları beklemişler.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her şair insanı saracak, büyüleyecek eserler veremez.
B) Binbir emekle hazırlanmış dizelerin büyüğü, dilindedir.
C) İyi şiir yazmak belli bir birikimi, deneyimi gerektirir.
D) Şairler insanı büyüleyen, gizemli şiirler yazmalıdır.
E) Geçmiş dönemlerde yazılan şiirler günümüze göre daha başarıldır.

14. (I) Yunuslar, bilim adamlarını şaşırtan hızlarla yol alırlar. (II) Yunus balıklarının bedenlerinin çevresinde kusursuz bir su akışı vardır, bu akışın nedeni yunus balığının derisi üzerinde yapılan araştırmalar sonucunda bulunmuştur. (III) Yunus balığının derisi üç katmandan oluşur. (IV) Bu yüzden havuzlarda gösteri ve eğitim amacıyla kullanılır. (V) Dıştaki katman incedir ve çok esnektir; içteki katman kalındır, bu katman plastik kılı bir fırça görünümündedir ve yine esnek olan çubuklardan oluşur. (VI) Katmanların üçüncüsü olan ortadaki katman ise, süngerimsi bir maddeden yapılmıştır. (VII) Böylece, son hızla yüzen yunus balığına değen sudan bir girdap oluşmaya başladığı zaman, dış deri, bu girdabın neden olduğu aşırı basıncı iç katmanlara iletir ve iç katmanlar bu aşırı basıncı söndürür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

15. Arıcılığın tarihçesi insanların mağara hayatı yaşadığı on binlerce yıl öncesine kadar gitmektedir. MÖ 7000 yıllarına ait mağaralara çizilen resimler, çok eski tarihlere ait arı fosilleri ve benzeri tarihî buluntular bu görüşü doğrulamaktadır. İlk insanlar doğal olarak ağaç kovukları ve kaya oyuklarına yuvalanan oğulları öldürerek ballarından yararlanmışlardır. Tarihî gelişim içinde Taş Devri'nden itibaren; önce mantar ve ağaç kütükleri sonra da toprak ve kilden yapılmış kaplar kovan olarak kullanılmış ve zamanla bugün kullanılan kovanlar geliştirilmiştir. Gerçek arıcılık, insanların ağaç kovukları içinde yuvalanan arıları öldürmeden bir miktar bal almaları ve bir miktar balı da arılara bırakmaları ile başlamıştır. Arıların gen merkezlerinin Orta Doğu ülkeleri olduğundan arıcılığın ortaya çıkması bu ülkelerde olmuştur. Bununla birlikte MÖ 1300 yıllarına ait olduğu sanılan ve Hititler devrinden kalma Boğazköy'deki taş yazıtlarda arılardan bahsedilmesi arıcılığın Anadolu'da da çok eski tarihlere dayandığını göstermektedir.

Bu parçada arıcılığın tarihçesiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Kovanların tarihî gelişim gösterdiğinden
B) İnsanların yaşadığı çok eski tarihlere kadar gittiğinden
C) Gerçek arıcılığın modern yaşamla başladığından
D) Orta Doğu ülkelerinde ortaya çıktığından
E) Anadolu'daki tarihinin de eskiye dayandığından

16. Kullandığımız her kelimenin bir ses formu bir de mantıksal formu var. (I) Gramer kurallarına göre ses formlarının nasıl olması gerektiği aşağı yukarı belirlidir. (II) Kişiler dili kullanırken beyinlerinde derin yapılarında var olan kodlamaları mantıksal form biçiminde ifade etmeye çalışıyorlar. (III) Derin yapıda yaşadıkları ve kodladıkları tecrübeler ile hayal ettikleri ve yaşayacakları tecrübeler konusundaki kodlamalar, yüzeyde kelimelerle ifade edilmeye çalışılıyor. (IV) Çoğu zaman "Duygularımı anlatamıyorum, ifade edemiyorum veya inanılmaz!" diye söylenen kelimeler kullanılan dildeki yetersizlikleri anlatıyor. (V) Anlatamadığımız, adını bilmediğimiz şeyler için şey dediğimiz gibi.

Parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Mantıksal form ise kişiden kişiye değişiyor." cümlesi getirilirse anlatımın akışı sağlanmış olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Bedensel engelli şair Erdal Yalçın, engellilerin duygularını, özelemlerini, düşlerini ve yaşadıkları zorlukları, tek parmağıyla klavye kullanarak yazdığı “Gül-mek Yasak mı?” adlı yeni şiir kitabıyla anlattı. Şu ana kadar altı şiir kitabı yazan Yalçın, kitaplarının korsan satılmasından şikâyetçi. Gününün büyük çoğunluğunu internette haber ve şiir siteleri okuyarak geçiren Yalçın, yeni kitabıyla hayalî sevgilisine duyduğu özlemi dile getiriyor. Bir engellinin eve mahkûm süren yaşantısını ve hafızasındaki sevgilisine ulaşmak için gösterdiği çabanın şiirlerine yansıdığını söyleyen Yalçın, en çok satan kitabı “Kendi Kalemimden Şiirler”in korsan olarak çoğaltılıp satıldığını söyleyerek: “Kitabımın korsanının olması beğenildiğini gösteriyor ama geliri bana verilmediği için anlamı kalmıyor. Son kitabımda da engellilerin toplumdan nasıl uzaklaştırıldığını ve âşık olmanın bizler için ne büyük bir sorun olduğunu anlatmaya çalıştım.” diyor.

Bu parçada engelli şairle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiir kitaplarının bulunduğu
- B) Kitaplarının korsanlarının satıldığına
- C) Engellilerin yaşadıklarını anlattığına
- D) İnternette şiirler derlediğine
- E) Aşkın kendisi için zor olduğuna

18. İnsanların hemen her şeyi karşılık bekleyerek yaptığı çağımızda; elle tutulur karşılığı olmayan bir uğraş gönül vermek, maddi manevi birikimini, kelimelerin dostluğunu elde etmeye adanmak zordur. Şiir bu zorluğu göğüslemek isteyenlere ilham olur ve şiire vurgun yürekler, daha bir şefkatle yaklaşırlar insanlara. Çünkü onlar acının ne olduğunu daha iyi bilir, sevgiyi daha derinden hissederek. Mısraların yumuşattığı bir yürek taşımaktadır bedenleri. Şiir belki de bunun için vardır ve bunların yaşaması için ayakta kalmalıdır. ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Şiirin insanlara, farklı yüreklerle, zihinlere ulaşması diğer türlere göre daha kolaydır.
- B) Kelimelerin dostluğuyla yürekleri yumuşatan şiir karşılıksız sevgiyi verdiği için yaşatılmalıdır.
- C) Şiirin oluşması için iyi bir yürek temizliğine, olgunluğuna ve dostluğuna ihtiyaç vardır.
- D) Yalnızca şiirle elde edilebilecek yürek zenginliği büyük bir emeğin sonucunda oluşur.
- E) Şiirin insanlara verdiğini anlamak aslında iyi bir şiir okuyucusu olmayı gerektirir.

19. Kullandığımız kelimelerin yaşadığımız tecrübelerin içeriğine bağlı olarak ifade ettiği özel anlamlar olduğu bir gerçek. Bu açıdan bakıldığında dilin psikoloji ve davranış bilimleri ile bağlantıları açık. Dil, psikoloji ile bağlantılıdır. Yaşadığımız tecrübeleri algıladığımız biçimiyle ifade ediyoruz ve bu dünyaya baktığımız algılamalarla ilgili çok zengin verileri dış dünyaya aktarıyoruz. Davranış bilimleri ile bağlantılı kullandığımız dille davranış sergiliyoruz ve yaptığımız davranışları da ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sonradan öğrendiğimiz davranışlarla birleştiriyoruz.
- B) gerçekleri daha iyi fark ediyoruz.
- C) yaşadığımız tecrübelerle bağlantılı olarak ifade ediyoruz.
- D) beynin doğru gelişimini sağlamış oluyoruz.
- E) kelimelere gereken değeri vermiş oluyoruz.

20. Öyle görünüyor ki insanın varlığında, insanın zihninde bir boşluk var. İnsan bilincinin yapısında bir delik, bir kara delik var sanki. İçine sürekli bir şeyler atıyorsun ve hepsi kayboluyor. Sanki hiçbir şey onu dolduramıyor, hiçbir şey doyuma yaklaştırmıyor. Çok ateşli bir arayış bu. Bu dünyada arıyorsun, öbür dünyada arıyorsun. Bazen parada arıyorsun, bazen güçte, prestijde, bazen Tanrı’da, coşkuda, sevgide, meditasyonda, duada ama arayış devam ediyor. İnsan âdeta aramaktan hasta olmuş durumda. Arayış sürekli seni başka bir yere yönlendiriyor. Arayış bir yansıma, arayış bir arzu; ihtiyaç duyduğün şeyin başka bir yerde olduğu fikri, onun var olduğu ama başka bir yerde olduğu, şimdi burada olmadığı fikri. Kesinlikle var ama şimdi değil, burada değil. Orada, başka bir zamanda; asla şimdi, burada değil. Seni didiklemeğe devam ediyor, itip kakmaya devam ediyor.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine cevap yoktur?

- A) Arayış nedir?
- B) Arayış nasıldır?
- C) Arayış var mıdır?
- D) Arayış nerededir?
- E) Arayış ne zaman başlar?

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Tarih boyunca ne kadar geriye gidersek gidelim, sanatın hizmet ettiği inanan amaçlar o kadar açık ama yabansı görünmektedir. Oturduğumuz kentlerden uzaklaşıp köylere giderek veya daha da iyisi, kendi uygarlaşmış ülkelerimizden koparak çok uzak atalarımızın hâlâ çok yakın koşullarda yaşayan topluluklar arasına bile gitsek aynı şeyle karşılaşırız. Biz bu topluluklara, bizden daha basit oldukları için değil, tüm insanlığın geldiği ilk koşullara daha yakın oldukları için ilkel diyoruz. İlkeller için, yararlılık açısından, bir kulübünün yapımıyla bir imgenin üretimi arasında hiçbir ayrım yoktur. Kulübeler onları yağmurdan, rüzgârdan, güneşten ve kendilerini yaratmış olan ruhlardan korurlar. İmgeler ise onları, doğal güçler kadar gerçek olan öteki güçlere karşı korurlar. Başka bir deyişle, resimler ve heykeller, büyüsel amaçla kullanılır.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) İlkel toplulukların ilk oluşuma yakın olduğu için "ilkel" kelimesiyle adlandırıldığına
B) İlkel topluluklarda amacın, yararlılık olduğuna
C) İmge ve kulübelerin onları koruduğuna inandıklarına
D) İlkel topluluklarda sanatın korunma amacıyla kullanıldığına
E) Sanatçıların bireysel düşüncüyü ortaya koyduklarına
2. (I) Günümüz yaşam koşulları, teknolojik gelişmeler, insanlara oyun için zaman bırakmasa da çocuklarda oyun yaşamın bir parçası olduğundan hâlâ devam etmektedir. (II) Çocuk oyunları, bu yüzden çocukların vazgeçilmez eğlencelerini teşkil eder. (III) Günümüzde eğlence araçlarının değişmesi, iletişim araçlarının gelişmesi sonucu çocuk oyunları nitelik değiştirmiş hatta eskisi gibi oynanmaz olmuştur. (IV) Buna karşın çocuk oyunları okullarda, yoksul kenar mahallelerdeki çocuklar arasında hâlâ varlığını sürdürmektedir. (V) Oyun, çocukları eğlendirirken aynı zamanda onların sosyal, psikolojik ve fiziksel gelişimine etki etmektedir. (VI) Topluca, karşılıklı anlayış içerisinde, birbirine saygı göstererek yaşama duygusunun temelleri oyun çağında atılır.

Bu parça iki anlamlı paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. Halk oyunları taklidî oyunlar olabileceği gibi, toplumsal olayları, aşkı sevgiyi de konu alabilen oyunlardır. Mesela Urfa Kimil oyununu, ekine zarar veren bir haşere yüzünden halkın yaşadığı sıkıntıyı dile getirir. Bu oyunda olduğu gibi diğer oyunlar için de çeşitli anlatılar vardır. Halk oyunları düğünlerde, nişanlarda, askere uğurlamada, yaylaya çıkış ve inişte, doğumda, dinî ve millî bayramlarda, kazanılan zaferin sonucunda, fefene, barana, sıra gezmesi, yâren sohbeti gibi toplantılarda oynanmaktadır. Oyunlar genellikle oyun oynamaya elverişli açık alanlarda oynandığı gibi kapalı yerlerde de oynanır. Özellikle düğünlerde, yörede iyi oynadığı bilinen kişiler davet edilir. Çünkü topluluğun başında yörenin müziklerini ve oyunlarını iyi bilen ve saygın kişiler bulunur.

Bu parçada halk oyunları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Birçok oyunun özel bir hikâyesinin olduğuna
B) Toplumsal, bireysel ve taklide dayalı olduğuna
C) Oynamaya elverişli ortam gerektiğine
D) Profesyonel kişilerce oynanmasının daha doğru olduğuna
E) Oyunlarda tecrübeli kişilerin yöresel müziklerle oynadığına

4. (I) Türkiye'de gerçek göçebe grupların sayısı belirli bölgelere iskân edilmeleri sonucu yok denebilecek ölçüde azalmıştır. (II) Bu hayat tarzının ortadan zamanla kalkmış olmasına rağmen göçer hayvancılık faaliyetini sürdüren yarı göçebe ve yaylacı grupların varlığı devam etmektedir. (III) Geleneksel ögeler içeren bir giyim kuşam örneği bize, ait olduğu toplulukla ilgili pek çok bilgi sunabilir. (IV) Toplulukların yerleşik ya da konargöçer olup olmadıkları, hangi tarihi olayları yaşadıkları ve etnolojik kökenleri konusunda bilgi verirler. (V) Örneğin, bir Türkmen ya da Yörük köyüne gidildiğinde kimin sözlü, kimin nişanlı, kimin dul olduğu başlığından, giydiği renklerden anlaşılır. (VI) Süslenme ve takı kullanma geleneği kadınların yanı sıra çocuk ve yetişkin erkeklerde de görülen bir olgudur. (VII) Günümüzde unutulmuş ve unutulmaya yüz tutmuş geleneklerimize rağmen takı kullanma, süslenme son günlerde ilgi gören otantik moda kavramıyla bütünleşerek devam etmektedir.

Bu parça üç anlamlı paragrafa bölünmek istenirse ikinci ve üçüncü paragrafların numaralı cümlelerin hangileriyle başlaması uygun olur?

- A) II. ve III. B) III. ve IV. C) III. ve V.
D) III. ve VI. E) IV. ve V.

5. Deve güreşlerinin kendine özgü geleneksel kuralları varsa da bu görüşler, yörelere göre bazı değişiklikler göstermektedir. Ancak deve güreşleri, benzeri sporlar gibi kendine özgü bir sahaya, seyirci düzeyine sahip değildir. Deve güreşleri için yapılan organizasyonlar özellikle gelir elde etmek üzere eğitim, kültür, sağlık, spor ve sosyal amaçlı konularda faaliyet gösteren dernekler tarafından yapılmaktadır. Bazı yörelerde belediyeler, güreşleri disipline etmek ve belli bir düzene sokmak amacıyla organizasyonlara katılmaktadır. Güreş organizasyonunda elde edilen gelirler, masraflar çıkıldıktan sonra belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanılır. Deve güreşlerinde müşterek bahis ve iddia söz konusu değildir.

Bu parçada deve güreşleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Deve güreşlerindeki heyecanın, iddiaları da beraberinde getirdiğine
- B) Belli bir saha ve seyirci düzeninin bulunmadığına
- C) Dernek ve kurumların gelir elde etmek için düzenlediklerine
- D) Yöreye göre değişen kurallarının olduğuna
- E) Gelirin sosyal amaçlar için kullanıldığına

6. ---- İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak, örtünmek ve korunmak amacı ile ilk örneklerini vermiştir. Daha sonra gelişerek çevre şartlarına göre değişimler gösteren el sanatları, ortaya çıktığı toplumun duygularını, sanatsal beğenilerini ve kültürel özelliklerini yansıtır hâle gelerek "geleneksel" vasfı kazanmıştır. Türk insanı; zevkini, estetiğini, duygusallığını, hoşgörüsünü, pratikliğini üretmiş olduğu el sanatları ile yansıtmaktadır. Kilimi, çorabı, oyası, işlemesi vb. gelenek görenekleriyle birleşen geleneksel Türk el sanatlarının mükemmel örnekleri, Türk insanının yüreğinden kopup gelen ürünler, sanatta inanılmaz güzelliklerin anlatıldığı belgelerdir.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kültürü oluşturan öğeler birbirinden ayrılmaz ve her yönden birbirine bağlıdır.
- B) Günümüz el sanatları kaybolmaya yüz tutmuş bir şekle gelmiştir.
- C) El sanatları ve gelenekler bir noktada birbirinden ayrılmaktadır.
- D) İnsanın var olduğu günden beri ihtiyaçları hiç bitmemiştir.
- E) El sanatları insanoğlu var olduğundan beri tabiat şartlarına bağlı olarak ortaya çıkmıştır.

7. Yaşamın içinden çıkan bir insan etkinliği olarak sanatın insanlıkla yaşıt olduğu söylenebilir. Genel olarak herhangi bir etkinliğin ya da bir işin yapılmasıyla ilgili yöntemlerin, bilgilerin ve kuralların tümüne birden sanat denir. Sanatsal etkinlik; bazı düşüncelerin, amaçların, duyguların, durumların ya da olayların, deneyimlerden yararlanarak beceri ve düş gücü kullanılarak ifade edilmesine ya da başkalarına iletilmesine yönelik yaratıcı bir insan etkinliğidir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama-Tartışma
- B) Tartışma-Benzetme
- C) Betimleme-Tanımlama
- D) Açıklama-Tanımlama
- E) Tartışma-Öyküleme

8. ---- Bu yapma ve üretme işi sıradan bir eylem değildir. Bu bakımdan Şemsettin Sami, sanatı; insanın ihtiyacı hususunda, yatkınlıkla öğrenilen ve icra olunan iş diye tarif etmektedir. Sanat bir insan işi, bir insan yaratması olarak yine insanın kendini ifade etme yollarından biridir. Başka bir tarifile onu, "İnsanların gördükleri, işittikleri, his ve tasavvur ettikleri olayları ve güzellikleri insanlarda estetik bir heyecan uyandıracak şekilde ifade etmesidir." şeklinde açıklayanlar vardır.

Bu parçanın başına, aşağıdakilerden hangisini getirmek en uygundur?

- A) Sıradan olmayan eylemler, bir gün sanatsal özellikler kazanabilir.
- B) Sanat Arapça bir kelime olup "Sana" kökünden gelen "yapmak, üretmek" anlamında bir mastardır.
- C) Sanatın yapılmasında eğitimin önemi göz ardı edilemez.
- D) İnsan, ölümüne dek bir şeyler yapmak için uğraşıp didinir.
- E) Toplumda bazı insanlar diğerlerinden farklı düşünür ve yaşar.

9. Sanat eseri her zaman tek, eşsiz ve benzersizdir. Kopya edilebilir ama asla tekrarlanamaz. Sanat eseri öyle bir mesaj getirmelidir ki öncekileri bir noktadan alıp ileriye doğru bir yere ulaştırmalı, arada köprü olabilmelidir. Dolayısıyla bir sanat eserini ortaya koyan kişi, sanat adına bir misyonu üstlenmiş ve belli bir zaman dilimi içinde varlığını hissettirmiş olsun. Sanat eseri şeffaf olmalı, kuşkulu ve karanlık hiçbir nokta taşımamalıdır. Sadece bu kadar da değil, sanatçının var gücüyle, bütün benliğiyle ortaya konulmuş olması gerekir. Aksi hâlde, ortaya çıkan sanat eseri, sanatçısına layık bir eser olmaz. Sanatçının kişiliğini yansıtmayan bir çalışmaya da sanat eseri denmez. Çünkü sanatın halk ağızındaki tanımı "güzel olan, hoş giden şey"dir.

Bu parçadan hareketle sanat eserinin özellikleriyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) İnsanı geleceğe, ileriye taşıması gerektiği
B) Sanatçının kişiliğini yansıtmaması gerektiği
C) Açık ve şüpheye yer bırakmayan yapıya sahip olduğu
D) Başkalarına benzemeyen yapısının olduğu
E) Toplumun özelliklerini yansıtan özellikler taşıdığı

10. Sanat bir düzen, bir ahenk ve bir disiplindir. Düzensiz ve ahenksiz sanat olmaz. Sanatçı denince, düzenli, disiplinli ve prensipli kişi akla gelir. Aristo, sanat ve sanatçıdaki bu düzeni toplum hayatında da görmektedir. Ona göre doğada düzensiz hiçbir şey yoktur. Sanat, daima insan ruhunun en şiddetli olarak yaşadığı zamanlarda en canlı hâle gelir çünkü sanat ve ruh birbirlerine nüfuz eder ve karşılıklı gelişirler. Bu sebeple sanatçı, en iyi üretimi, beden ve ruhen formunda olduğu zamanda yapabilir. Maddi ve manevi sıkıntılardan ve problemlerden uzak olduğu, neşe ve moralinin yüksek olduğu bir zamanda, en kaliteli eseri meydana getirebilir.

Parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Her sanatçıyı belli bir disipline sokmak mümkün değildir.
B) Düzenli ve disiplinli ruh, en verimli dönemde sanatsal üretimini yapar.
C) Sağlıklı olmayan zihinlerin üretimleri de sağlıklı değildir.
D) Düzenli sanatçılar, düzenli ve disiplinli toplumdan çıkar.
E) Düzen ve disiplin tüm sanat dalları için geçerlidir.

11. İnsan eğitiminde veya biçimlendirmede güzel sanatların çok önemli bir yeri vardır. Güzel sanatlar, sadece ferdin heyecanlarını inceltmeye, duygularını yüceltmeye yaramakla kalmaz, cemiyetlerin de birlik ve bütünlük içinde gelişmesine ve orijinal bir millî zevk etrafında toplanmasına vesile olur. İşte bu sebeptendir ki her milletin hayatında güzel sanatlar eğitimi çok önemli bir yer tutar. Bunun için devlet bütçesinden büyük tahsisat yapılır. Ülkelerin millî eğitimi planlanırken pedagoglar, ilim kadar, ahlak kadar estetiğin de programlarda yer almasını isterler. Eğitim psikologları, güzel sanatların ferdin kendini ifade etmede oynadığı rolü belirtirlerken eğitim sosyologları, cemiyetin yoğrulmasında güzel sanatların veya estetiğin önemini ortaya koymaya çalışırlar. İnsan eğitimi başlı başına bir sanattır. Onun herhangi bir sanat dalında eğitimi ise, "Sanat içinde sanattır." diye düşünüyoruz. Bu bakımdan insanın, sanat dallarından birinde eğitilmesi çok hassas, ciddi ve önemli bir hadisedir.

Bu parçada sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmuştur?

- A) Sanatsal eğitimin özellikleri
B) Eğitmcilerin sanata bakışı
C) Sanatçıların yetişmesinde koşullar
D) Sanatın insan eğitimindeki önemi
E) Millî eğitimin etkileri

12. Sanat zorlamayla olmaz ve zorla öğretilmez. Tolstoy'un da dediği gibi sanat gönülle öğrenilir. Sanat insanın içinden kaynak olarak gelir. Çoğu zaman gençlik yıllarında herhangi bir sanat dalında eğitim görmemiş fakat bunun eksikliğini sonradan fark etmiş olan aileler, çocuklarını -ilgisiz olsun olmasın- ille de bir sanata yöneltmek isterler. Tabii ki ailenin veya birilerinin zoruyla olan bu ilgi de fazla devam etmez. Başkasının isteğiyle sanata yönelen bir kimsenin başarılı olması da çoğu zaman mümkün değildir. Çünkü sanat, ----

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) ekonomik getirisi az olan uğraştır.
B) eğitimi gerektirmez.
C) çevreyle doğrudan ilgilidir.
D) sanat için yapılmak zorundadır.
E) zorlama ile veya dış etkiyle olmaz.

13. ---- İstisnaları olmakla birlikte, günümüzde bazı sanatçıların teoriyi, bazılarının da uygulamayı bilmedikleri bir gerçektir. Bu tip sanatçıların her ikisi de eksiktir. Gerçek sanatçı, sanatının teorisini de pratiğini de bilen kişidir. Aslında sanatsal duyarlılığa sahip olmak içten gelen bir şeydir. Sadece okuluna gitmek ve eğitimini görmekle sanatçı olunmaz. Hiçbir okul insana, sanatsal duyarlılığı edinip kullanmayı öğretmez.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Sanatçılar kendilerini toplumdan farklı görmektedir.
B) Sanatın icra edilmesinde aileyle başlayan bir başlangıç önemlidir.
C) Sanat hem teorik ve hem de pratik olarak bilindiği zaman olgunluğa ulaşır.
D) Sanat, okulların olmazsa olmaz programlarından biridir.
E) Sanatı öğrenen kişiler toplumdan uzak yaşayamaz.

14. (I) Sanat dallarında da böyledir, uluslararası düzeydeki bir müzisyenin, bir mimarın veya heykeltıraşın ne denli bir tanıtım ve reklam gücüne sahip olduğu meydandadır. (II) Bu gücün sadece iyilik ve doğruluk için değil, kötülük ve bireysel çıkar için de kullanılabileceğini unutmamak gerekmektedir. (III) Özellikle içinde bulunduğumuz toplumda, muhafazakâr çevreler tarafından, en popüler sanatlardan biri olan musikinin gücü fark edilmemiş, çok amaçlı kullanılabilmesi hesaba katılmadan bu sanat dışlanmıştır. (IV) Güçlü sanat anlayışına ve uluslararası yarışabilecek güçlü sanatçılara sahip olan ülkeler, dünyada seslerini duyurabilme gücüne sahiptirler. (V) Bir futbol maçında veya spor dallarının herhangi birinde bu başarıyı yakalayanların günlerce dünya medyasını nasıl meşgul ettiklerini görmekteyiz. (VI) Tarihte, her zaman ve mekânda olduğu gibi sanat aynı zamanda bir güçtür.

Bu parçada anlam akışının sağlanabilmesi için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) I. ve VI. cümle yer değiştirmelidir.
B) I. ve III. cümle yer değiştirmelidir.
C) II. ve IV. cümle yer değiştirmelidir.
D) III. ve V. cümle yer değiştirmelidir.
E) IV. ve VI. cümle yer değiştirmelidir.

15. (I) Sanat bir oyun, oyalanma aracı veya bir lüks değildir. (II) Gerçi sanatın doğuşunda, kaynağında ve kökeninde oyunun bir yeri olduğu ileri sürülür. (III) Ancak sanat önünde sonunda denge ve tutarlılık içinde bir evrensel bildiri taşır. (IV) Sanat, insana incelik ve zarafet duygusunu kazandıran çok önemli bir olgudur. (V) Bütün sanatlarda, sanatçının ince bir ruh, düşünce ve estetik anlayışı görülür. (VI) Bu durum, insana kazandırılmaya çalışılan ahlaktır, bunun için insan, sık sık düşünmeye ve tefekkür etmeye davet edilir.

Bu parça anlamlı iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

16. Sanatta gerçekçilik önemlidir. Sanatın faydası, gerçeği bütün yönleriyle ve samimiyetle anlatmasındadır. Bunun için, sanatta sadelik hâkim olmalı, gerçekler olduğu gibi verilmelidir. Hayalî ve gerçekleşmesi mümkün olmayan birtakım eylemleri sanat diye anlatmanın bir faydası yoktur. Yapmacıklık olan ve gerçeklerden çok farklı bulunan bir işi, birtakım süslemelerle kabullendirmeye çalışmanın bir anlamı yoktur. Bir çikolatanın ambalajı kadar içi de güzel değilse onu bir tadan bir daha almayacak ve insanların beğenisini kazanamayacaktır. Herhangi bir şeyi güzel bulmak, o şeyin sanat eseri olmasını zorunlu kılmaz. O hâlde, ----

Bu parçanın son cümlesi, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) belirli bir konu, öz ve gerçeklik tema taşımayan güzellik sanat değildir.
B) gerçeklik, belli bir ambalajla süslenerek verilmelidir.
C) herkesin beğenmesini beklemek yanılgısına düşmemek gerekir.
D) kendini anlatan sanat eserlerinden kaçınılmalıdır.
E) fayda vermeyen çaba içine girmememiz gerekir.

17. Sanat, insanın yaradılışından kaynaklanan ve dünya döndükçe var olacak bir etkinliktir. Bize düşen görev, sanatı gereksiz çabalardan ayıklamaktır. İnsanın ruhundan doğan sanata hizmet ederek, onu gereksiz çabalardan ayıklamalıyız. Sanatın insanları birleştirici ve kaynaştırıcı bir özelliği vardır. Sanatçı da insanlara barış, birlik ve beraberlik tavsiye eden iyilik tellalıdır. Bir sanatçı, icra ettiği bir sanatla halkı birbirine düşürüyor, toplumu bölüp parçalıyor, sevgililer arasına ayrılık tohumları ekiyorsa o sanatçıya sanatçı demek mümkün olmadığı gibi, yapmış olduğu bu eyleme de sanat gözüyle bakılamaz. Tolstoy bu konuda: "Hem bölücü hem de anlamsız olan bir sanat, sanat olamaz. Bu, sanatın kendi kendisini bitirmesi demektir." der.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tanık göstermeden yararlanma
- B) Olayları oluş sırasıyla verme
- C) Açıklayıcı bilgilere yer verme
- D) Koşullu cümlelerden yararlanma
- E) Deyimlerden faydalanma

18. Sanatta önemli olan, toplumun takdirini kazanabilmek, topluma mâl olabilecek eserler verebilmektir. Bunun haricinde, birkaç eleştirmenin yazdığı yergi dolu sözler önemli değildir. Bunun içindir ki meseleye müzik eserleri açısından baktığımız zaman, sadece sanat aşkıyla yapılan, para sevgisi ve gösteriştan uzak olan eserlerin topluma mâl olduğunu, hiç eskimediklerini ve demode olmadıklarını, her geçen gün tazeliklerini ve canlılıklarını koruduklarını görmekteyiz. İşte topluma mâl olan sanat böyle olur, ölümsüzleşir, âdeta ebedîleşir. Burada şunu da ifade etmek gerekir ki sadece toplumun sempatisini kazanmak isteyen, içinde bulunduğu cemiyetin sanat anlayışını aşamayan bir sanatçı da sanatın değil, o toplumun kölesi durumuna düşmüş demektir. Bu anlayışa sahip olan sanatçının elindeki sanat da ölüme mahkûm olmuş demektir.

Bu parçaya göre sanat eserinin en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirel özelliklere sahip olmak
- B) Kalıcı, klasik özellikler taşımak
- C) Aşk ve samimiyetle yazmak
- D) Çağın özelliklerini yansıtmak
- E) İnsanı ve toplumu anlatmak

19. (I) Düşünebilmek, sanatçının en önemli vasıflarından biridir. (II) Sanatçı, ortaya koyacağı yeni ve orijinal eserin nasıl olması gerektiğini ve bunun, topluma ne fayda sağlayacağını düşünür. (III) Sanatçı, sanat ve toplumu için kendisini feda eden insandır. (IV) Böyle bir eseri meydana getirirken ne kadar çok kazanacağını ve milleti ne kadar aldatacağını düşünmez. (V) Sanat ve toplum için var olan kişilerin böyle basit çıkarları düşünmesi anlamsızdır. (VI) İşte böyle adi emellerden uzak duran ve ulvi düşüncelere sahip olan sanatçının yeri de sevgi, ilgi ve saygıyla dolu olan toplumun kalbidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

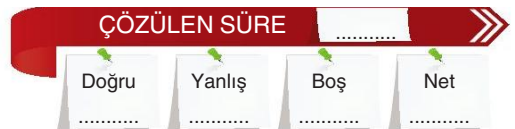
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. (I) Kültürel ve sanatsal yaşamımız, ürkütücü bir kalitesizliğin ve sorumsuzluğun işgali altındadır. (II) Oysa bireysel, toplumsal gereksinimlerin ürünü olarak doğan entelektüel değerler ancak sanatsal yaratıların temelleri üzerinde çiçek açarlar ve gerçek anlamlarına kavuşurlar. (III) 15-20 yıldan beri kültür ve sanatımız, siyasal, sosyal çalkantıların da etkisiyle, değerler hiyerarşisindeki kendi yerinden kovulmuş, insanca yaşamımızın kaynağı ve yaratıcısı olarak değerlendirilmesi gereken sanat, yaşamımızın eğreti bir süsü olarak hafife alınmış, kısaca gözden çıkarılmıştır. (IV) Oysa sanattan vazgeçmek, insandan vazgeçmek demektir. (V) Yaşamımızı, insanı, anlamlı ve değerli kılmak istiyorsak sanatı kendi hak ettiği yere koymak zorundayız.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde önmenden söz edilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

HIZ VE RENK

TEST 18

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Sanatçı, içinde bulunduğu toplumu veya temsil ettiği milleti çok iyi anlayan ve tanıyan insandır. (II) Sanatçılar, içinde yaşadığı toplumun psikolojik ve sosyolojik yönlerini en iyi bilen kişilerdir. (III) Onlar, temsil ettikleri toplumun maddi ve manevi ihtiyaçlarını ve halkın, kendilerinden ne beklediklerini bilirler. (IV) Kısaca onlar, halkı çok iyi anlamak zorundadırlar. (V) Sanatçı, sanat öğrenimine, öncelikle kendisine karşı olan görevlerini öğrenerek başlamalı, kendisini durumun hâkimi olarak görmemeli. (VI) Kendisini, belirli ve kutsal ödevler yüklenmiş, büyük bir çalışma sırtlanmış, çok yüksek bir idealin hizmetindeymiş gibi saymalıdır. (VII) Kendisi üzerinde çalışmalı, derinleşmeli, ruhunu eğitmeli zenginleştirmelidir.

Yukarıdaki parça anlamlı iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. Tolstoy, "Halkı ve adaleti anlatamayan yazarlara susmak düşer." diyerek sanatçının halktan ve adaletten yana olması gerektiğini vurgulamaktadır. Hizmetçi kadınları, din adamlarını aşağılayan, emeğin değerini küçümseyen ve bir zamanlar kendisinin de içinde bulunduğu halk kitlesine ihanet eden kalem, edebiyat yapmış olamaz diyerek gerçek sanatçının halkın yanında, gururdan uzak ve toplumun bireyle-rine ve manevi değerlerine saygılı olması gerektiğini söylemektedir.

Bu parçada sanatçının eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserlerinde halktan söz etmemesi
B) Özgün eser ortaya koyamaması
C) İçinden çıktığı halkı küçümsemesi
D) Sanatı toplum için yapması
E) Evrensel niteliklere ulaşamaması

3. Halkın içinden çıkmış sanatçıların, ozanların, âşıkların ya da adları bugün için unutulmuş kimse-lerin milî vezin ile özel biçimlerde ortaya koydukla-rı manzum eserlerin genel adlandırılmasıdır. "halk şii-ri". Halk şiiirlerinin en önemli özelliği, şiiiri halktan birinin yine halk dili ile icra etmesidir. Halk şiiiri belli kurallara ve kalıplara bağlı bir şiiir tarzıdır. Bu kla-sik tarzda vezin, hece vezni; kafiye, yarım kafiye; nazım birimi ise dörütlüktür. Müzik enstrümanı olarak kullanılan saz ise klasik geleneğin tamamlayıcısıdır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi klasik tarzda-ki halk şiiirinin özelliklerinden biri değıil-dir?

- A) Hece vezniyle ortaya konması
B) Halkın anlayacağı dille söylenmesi
C) Özel bir zümreye seslenmesi
D) Saz eşliğinde söylenmesi
E) Yarım kafiye ve dörütlük nazım birimiyle oluşturu-lması

4. Oyunun kahramanı, yaşamı boyunca elini attığı her işte başarılı olmuş, medya dünyasında en yüksek noktaya ulaşmış, istediğı her şeyi elde etmiş bir in-san. İçinde bulunduğu durum ve koşulların gerektir-diğı kılığa bürünen bir bukalemun, yerine göre her söylediğini reddedebilen bir dönektir. Ne var ki şimdi bine kadar sayacağım ve intihar edeceğim, diyen de o.

Bu parçada tanıtılan oyun kahramanı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlkeleri olan ve bu ilkelerle başarılı olan biridir.
B) Başarılı bir iş yaşamı olmuştur.
C) Arzuladığı her şeye kavuşmuş biridir.
D) Nabza göre şerbet veren biridir.
E) Kendini öldürmenin eşğine gelmiştir.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

5. Eski Yunan'ın büyük filozofu Sokrat, hiç yazmadı. Eğer yetiştirdiği Platon da böyle yapsaydı Sokrat, baldıran ağusuyla değil, yazı yazmamakla kendini öldürmüş olurdu. Kendinden büyüklerin ne düşündüklerini öğrenmek için onların yazılarını okumak, öğretmenlerimizin sayısını çoğaltmaktadır. ---

Bu parçanın dil ve düşünce örgüsü dikkate alındığında sonuç cümlesi olmaya en uygun cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitap okuyan için her özlü yazı, bir öğretmendir.
B) Kitap, en iyi dosttur.
C) Kitabın öğretici özellikte olması gerekir.
D) Kitap sayesinde bilgilerimizi tazeleyebiliriz.
E) Her kitap, bizi bir yönden hayata bağlar.

6. (I) Harp edebiyatının iki cephesi vardır. (II) İlk savaşı bizzat yaşayanların ortaya koydukları ürünlerdir ki bunlarda intiba ve duyguların ifadesi önem kazanır. (III) İkincisi ise savaşa katılmayan ediplerin kalem mahsulleridir ki bunlarda askerin moral takviyesi ve galeyana getirilmesi esastır. (IV) İstanbul asırlar boyu orduya asker vermez; kumandan yetiştirir. (V) Bu sebeptendir ki harbin ayrılık ve acıları da İstanbullu için biraz uzak kalır. (VI) Dolayısıyla, sanatın Kâbesi olan İstanbul'da bir "harp edebiyatı" teşekkül etmez. (VII) Eldeki örnekler ise azdır, samimiyetten uzaktır yahut taşralı ediplerin eseridir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. Batı'ya açılmanın herhangi bir sınırlamasının olmayışı "Frenkleşme" (Batılılaşma) gibi bir tehlikeyi beraberinde getirir. Düşünce, zevk ve yaşayışta "alafranga" bir yol açılır. Ahmet Mithat, "Felatun Bey ile Rakım Efendi'nin hemen başlarında Mustafa Meraki Efendi'den bahsederken "Hani ya bundan on beş yirmi sene evvel İstanbul'da alafranga-meşrepler yok mu idi? İşte onlardan." dediğine göre, Frenk taklidi bir gençlik türemiş olmalı. "Şair Evlenmesi"nden itibaren edebiyatta da bir tip olarak yerini alan "Avrupalı insan" aynı zamanda model de alınır. Oysa "Avrupalı" neslin, içinden "alafranga insan" tipinin doğmaya başlaması önce cemiyeti, sonra da cemiyetin bir aynası sayılan edebiyatı rahatsız eder. Giyiniş, davranış, yaşayış ve konuşma özellikleriyle edebiyat eserinin konusu olan alafranga tipler Batılılaşmanın olumsuz hatta komik modellerini oluşturlar.

Bu parçada Frenkleşmeyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Edebî eserlerde alafranga bir tipin oluştuğuna
B) Frenkleşmenin, olumsuz ve komik tipler olduğuna
C) Batılılaşmanın düşünce, yaşam ve zevkte ortaya çıktığına
D) Eserlerde yaratılan tiplerle Batılılaşmanın önüne geçilmeye çalışıldığına
E) Avrupalı neslin hem model alındığına hem de toplumu rahatsız ettiğine

8. --- Bin okuyucu varsa mesela beşi, bunu anlasın istiyorum. Bilinç akışı anlaşılmazlıkla tanımlanır, diye demiyorum bunu. Düşündürmeyi amaçladığım için böyle söylüyorum. Beni okuyan bir okuyuşta bitirememeli. Kendi bilinç akışı içinde de yolculuk yapmalı. Uğraşmalı, terlemeli. Bir yazarım ve ben de "bilinç akışı" yazarlarını severek, onların aktığı yolları görerek, duygusal kurgumun peşine düşerek okuyorum. Ben de böyle okunmayı yeğlerim.

Bu parçanın başına, dil ve düşünce akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Ben herkes tarafından okunmayı tercih ederim.
B) Sıradan okurların okuduğu bir yazar olmayı istemem.
C) Ben yazarken bazı sırları metnin içine saklarım.
D) Yazar olmanın sırrını yazarım diyen herkes çözememiştir.
E) Her okuyucunun okuma tekniği diğerinden farklıdır.

9. Sanatçıların, duygu, hayal ve fikir dünyası, mensubu olduğu doğduğu toplumun sosyal, siyasi, iktisadi ve kültürel şartlarından fazlasıyla etkilenir. 1901-1935 yılları arasında, önemli sosyal, siyasi, iktisadi ve kültürel hadiseler, cereyan eder. Ümmetten millete, çok milletli yapıdan millî devlete bu tarihler arasında geçilir. Trablusgarp, Balkan, Birinci Dünya Savaşlarıyla, Türk'ün ateşle imtihan olduğu Kurtuluş Savaşı, bu tarihler arasında yapılır. Yağmalanan Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası üzerinde yeni bir Türk devletini kurma çabaları da bin yıldır üzerinde yaşadığımız coğrafyayı, hür ve yaşanabilir vatan yapma heyecanı da bu tarihler arasında yaşanır. Bütün bu yaşananlar, 1901-1935 yılları arasında gelişen Türk edebiyatını; şekil, muhteva (duygu, hayal, fikir ve imajlar dünyası), dil açısından ve estetik açıdan etkiler.

Bu parçada 1901-1935 yıllarında yaşananlarla ilgili olarak asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurtuluş Savaşı yılları ülke insanı açısından oldukça zor geçmiştir.
- B) Bu dönemde yaşananlar, edebî eserleri her bakımdan etkilemiştir.
- C) Osmanlı'nın bir parçası üzerinde yeni ve hür bir vatan için çalışılmıştır.
- D) Yaşananlar ülke ve sanatçılar açısından üzüntü vericidir.
- E) Yalnız şairler değil, tüm sanatçılar olumsuz etkilenmiştir.

10. İlkel insanlar gibi ünlemlerle, alıntı nidalarla hatta, alıntı jest ve mimiklerle konuşan, günlük yaşamını 100-200 sözcükle sürdüren bir topluma dönüştüğümüzün farkındayız hepimiz. Aynı biçimde son derece dar bir sözcük dağarcığıyla bilim yapmaya çalışan akademisyenler, yazınsal üretimini gerçekleştiren edebiyatçılar, geleceğimizi yaratacak üniversite mezunu gençler umutlarımızı iyice azaltıyor. Öyle bir fırtına hâlinde, sağanak hâlinde geliyor ki yabancı sözcükler, sözcük dağarcığımız da yabancı sözcüklerin işgaline uğruyor.

Bu parçada asıl üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarların sınırlı sayıda sözcükle sanat eseri oluşturduğu
- B) Üniversite mezunu gençlerin ana dillerini bilme-yişleri
- C) Yazarların, düşünürlerin alıntı sözcüklere yönelmesi
- D) Dilde yabancılaşma ve kısırlaşmanın tehlikeli boyutlara ulaştığı
- E) Türkçenin bilime ve sanata uygun bir dil olmadığı

11. Sembolizmi de çağrıştıran bir izlenimci çizgide şiir yazan Ahmet Haşim'i büyük şair yapan unsurların başında, çevre ile insan arasındaki ilişkiyi doğru tespit etmesi ve bunu, şiir diline aktarması gelir. Mitolojilerden de yararlanmak suretiyle bulduğu yeni imajların, insan düşüncesinde belirsiz dünyalar yaratması da şiirinin bir başka kuvvetli tarafıdır. Yayımlandıkları dönemin duygu dünyasıyla hiçbir biçimde benzeşmediği hâlde günümüz şiirini etkilemesi de saydığımız bu özelliklerden olsa gerektir. Aruzla ve çoğu kendisine mahsus bir mısra düzeneği ile yazdığı şiirlerindeki ahenk ve imajlar dünyası ise taklit edilmesine rağmen aşılamayacak kadar kuvvetlidir.

Bu parçadan Ahmet Haşim'in şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Şiire bakış açısını değiştirerek Batı şiirini yakaladığına
- B) İnsanın çevresiyle ilişkisini yakalayabildiğine
- C) Döneminin düşünce ve duygularıyla benzeşmediğine
- D) Kendine has mısra düzeniyle aruzla şiir yazdığına
- E) İnsan ve çevre ilişkisini şiire doğru biçimde aktarabildiğine

12. Eleştiri, hem kolay bir uğraş değil hem çekici bir uğraş değil. Uzun boylu açıklamalara gerek yok bu konuda. Yayımlanan ve satılan hikâye kitaplarının, şiir kitaplarının, romanların sayısına bakmak yeter. Bu alanlarda her yıl yeni adlar çıkıyor ortaya, bunların içinde gerçekten başarılı olanlar var, daha şimdiden kendine bir yer edinenler var. Ya eleştiri? 1970 sonlarındaki bir radyo konuşmamda, "En genç şairimiz hâlâ Hilmi Yavuz!" demiştim. Bu günlüğü yazıncaya kadar da "En genç eleştirmenimiz hâlâ Füsün Akatlı!" diye düşünüyorum. Ama bir eleştirmen için pek de müsait olmayan bütün bu ahval ve şartlar içinde nihayet, genç bir eleştirmen yetişti edebiyatımızda.

Bu parçadan eleştiri ve eleştirmenle ilgili aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Genç şairlerin ve denemecilerin yetişmesi için eleştirmen gereklidir.
- B) Eleştiri diğer türlere göre daha zor ve albenisi olmayan bir uğraştır.
- C) Hikâye ve şiir kitaplarının satışı eleştiriye göre daha fazladır.
- D) Genç şair ve hikâyeciler, genç olmalarına karşın başarılı olabiliyorlar.
- E) Eleştirmenlerin ortaya çıkacağı ortam pek de uygun değildir.

13. Büyük sanatçı ile iyi sanatçıyı birbirinden ayırmak kolay değildir. Bir örnek üzerinde düşünelim: Orhan Veli büyük sanatçı mı, yoksa yalnızca iyi sanatçı mı? Yapıtlarını daha çok aydınlar okuyor; köylüler, işçiler onun adını bile duymamıştır. “Öyleyse...” diye girişmeyin, durun azıcık. Büyük bir sanatçının aydınlardan öteye gidememesi, halkın ilgisini çekememesi ----

Bu parça, anlam bütünlüğü dikkate alınarak aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

- A) halkın şiirden anlamaması demektir.
B) halkın şiirlere önem vermemesi demektir.
C) halkla şairlerin arasının olmaması demektir.
D) kötü şair olduğu anlamına gelmez.
E) tekrar yazması anlamında bir mesajdır.

14. (I) Genç sanatçı, kendisinden önce gelmiş olanları anlamak ve aşmaya çalışmak zorundadır. (II) Bu amaçla onların yapıtlarına dudak bükerek bakmamalı tam tersi gözünü dört açarak bakmalıdır. (III) Bir çağda onların da yeni olduklarını, yüzyılların ötesinden günümüze kadar geldiklerini unutmamalıdır. (IV) Bir sanat eseri herkesin beğenisine, düşüncelerine hitap etmeyebilir. (V) Dünya görüşümüze uymayan yapıtları sanat anlayışımıza uymuyor, diye bir kenara atmak doğru bir davranış değildir. (VI) Bugünün büyük yapıtlarını dünkülerin üzerine çıkaracak yapıtları yaratırken hiç çekinmeden onlara sırtımızı dayayacağız. (VII) Hiçbir güzelliği “eski”ye gömülü bırakamayız.

Yukarıdaki parçayı anlamlı iki paragrafa ayırmak istediğimizde, ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlamalıdır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

15. Böylesine bir uzmanlığa özendiğimi sananlar çıksa da kaypaklık benim neyime? Doğrusunu söyleyeyim: Asıl amacım çeviri üzerine konuşmak değil, genellikle dil olayını araştırıp aydınlatmak istiyorum. Çeviriye işte bu yüzden eğiliyorum. Hep dil olayının ne olduğunu daha iyi kavrayayım diye çeviri üstüne çeviri yapıyorum. Çevirinin yapısında derinleştikçe genellikle dilin varlığı saydamlaşıyor gözümde.

Parçaya göre yazarın çeviriyle uğraşmasının asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dille uğraşmanın verdiği zevki yaşamak
B) Ana dilinin, diğer dillerle farkını ortaya koymak
C) Dilin özelliklerini ortaya koyacak eserler vermek
D) Dil olayıyla ilgili ayrıntıları kavrayıp aydınlatmak
E) Dilde belli bir ustalıkla ulaşmak

16. “Gün olur Attila İlhan ölür.” diyordu, sanki ölmezmiş gibiydi. Ama o öldü. Yalnızca bir edebiyatçı değildi bizler için. Dünyanın, ülkenin sorunları için düşünen, tartışan biriydi. Yeni bir dünya özlemi içinde olanlar da “kesik birer kol gibi” olan yalnızlar da “binmeyi kurduğu gemiler batan” şanssızlar da “içinden eba-bil kuşları geçenler” de “ömrünü bir suçlu gibi arayanlar” da onun yazdıklarında kendilerini buldular. “Ölerek ölümü yenmek umutların en umutsuzudur.” diyordu. Ölümünden sonra yazılanlar, söylenenler ölümü yendiğini gösterdi ----

Bu parçanın sonuna, dil ve anlam akışına göre getirilebilecek en uygun cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) çünkü onun ölümü herkesi yasa boğdu.
B) çünkü eserleriyle sürdüreceği yaşam devam ediyordu.
C) ama o gerçek bir sanatçı ve düşünürdü.
D) oysa çok zamansız bir ölümdü onunki.
E) ölümü yenmek için hiçbir çaba göstermemişti.

17. 1950'lerin ortasından bugüne, İkinci Yeni şiiri, üzerine söylenmemiş söz, yapılmamış inceleme kalmış mıdır, bilemiyorum. Türk şiir tarihinde, yaptıkları - ettikleriyle, getirdikleri - götürdükleriyle yerini çoktan almış olmasına karşın bugün de tartışılıyor olması, her şeyden önce, onun bir şiir hareketi olarak hâlâ anlaşılmamış olduğunu göstermektedir bence. Türk şiiri 1960'lardan bugüne çeşitli dönüşümler, değişimler geçirdiği hâlde, değişik şiirsel yönelmeler, şiir uçları belirlediği hâlde bunlar hep İkinci Yeni'nin gelişen poetikası içinde kalmış, İkinci Yeni'nin getirdiği olanaklardan kaynaklanmıştır. Bir başka deyişle, ----

Parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) İkinci Yeni şiirimizin geçmişiyle kökten çelişmiş bir dönem olmuştur.
B) İkinci Yeni'yi anlamak pek mümkün değildir.
C) İkinci Yeni'den sonra şiirimizde yeni bir kırılma görülmemiş, yeni bir dönemeç dönülmemiştir.
D) kendini aşamayan insanların olduğu bir akıma dönüşmüştür.
E) tüm halkın birleştiği ve yöneldiği bir anlayışa dönüşmüştür.

18. Bizim kuşağın derdi iyi şiir yazmak olmadı, yaşamın karmaşasını şiire de taşımaktı derdi. Yetkin şiir amaçlanmadı demek, şiire önem verilmedi anlamında değil. Biz "mısra döktürme"ye özenmedik. Bir durumu en iyi anlamak, kimi zaman şiirden vazgeçmek pahasına en iyi anlatmak nasıl mümkünse onu denedik. Kendi adıma konuşuyorum burada.

Bu sözleri söyleyen biri için aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Dönemini güzel biçimde yansıtmayı hedefleyen
B) Başkalarına özen göstermeyi istemeyen
C) Hayatı şiire aktarmayı öne çıkaran
D) Güzel mısra yazmayı önemsemeyen
E) Yalnız kendi düşüncelerini aktaran

19. Önemli olan sıradan insanın trajedisine geçmek, birey olarak ve toplum içindeki konumuna göre trajedisini yakalamak. Ben bunu yapmaya çalıştım, diğer dalların da yardımıyla. Orhan Veli'nin şiirinde birtakım hüznler, ayrılıklar, zaman zaman espriler, nükteler, sürprizler vardır. Cahit Sıtkı'da da ölüm düşüncesi, karamsarlık, bazen bir iki coşku vardır. Daha birçok şair sayılabilir. Ama bu şairler genellikle iyi şiir yazmak istemişlerdir yalnızca, iyi şiir de düzgün şiirdir; iyi mısralar kurmak, onları iyi monte edebilmek... Bunları iyi yaptıkları zaman, ortaya söylenişi daha iyi bir şey koydukları zaman şiirin vitrini oluşur onlara göre, asıl şiir de budur. Öyle sanıyorum ki bizim kuşağımız bunu aramadı. Şiirde bireyin dramını, kendi özel dramıyla toplum içindeki dramını ele alarak geliştirmek, çeşitlendirmek istedi.

Bu sözleri söyleyen sanatçının kendi kuşağında bulamadığı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İyi şiir kurup mısraları monte edememeleri
B) Trajik şiirler yazamamaları
C) Bireyin dramını kendi dramlarıyla birleştirmemeleri
D) Şiirlerine espri ve nükteleri katamamaları
E) Toplumsal yapıyı yakalayamamaları

20. Ana dil öğretiminde, sınıf dışı çalışmaların sınıf içindeki çalışmalardan daha önemli olduğunu söylemeliyim. Türkçeyi sözlüklerden ya da kara tahtaya yazıp çözümlediğimiz tümcelerden çok, ev ödevleriyle öğretebiliriz. Türkçe dersinin başarısı, çok sık verilen yazı ödevlerine bağlıdır. Yazık ki Türkçe öğretmenleri ya da okutmanları, kalabalık sınıflar yüzünden yazılı ödevler vermekten kaçınıyor.

Bu parçadan, aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Türkçe öğretmenleri, yazılı ödev vermekten kaçınmalıdır.
B) Türkçe öğretiminde başarı için sınıf içi dersler yetersiz kalır.
C) Türkçeyi öğretecek öğretmenlerin yetkin olması gerekir.
D) Türkçenin öğretilmesinde teorik yol, pratik yol kadar etkili değildir.
E) Çok sık yazılı ödev verilmesi, Türkçe öğretimindeki başarıyı artırır.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 23 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Bir şiir, söylediği şeylerden dolayı değil, şiir olduğu için, şiir olduğu ölçüde değerli olmaktadır. Bunun için de bir ozanın ilk işi şiir yazmaktır. Ona bunun dışında yüklenen, bütün öbür işler, yazısına yani şiirine girebildiği ölçüde gerçeklik kazanır. O başka bütün kişisel, toplumsal inançlarını, davranışlarını, belleyip savunduğu bütün değerlerini, biraz şairane bir deyişle, bir mücadelede tüketip giden yaşamının anlamını bir bakıma bu kutsal denebilecek iş içinde tartışır, bulur, rahatlar.

Bu parçada şiirle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekliği okura en doğru biçimde sunması
- B) Toplumsal yanlışlıklara karşı savaş vermesi
- C) İnanç ve yaşam biçimlerini izlemesi
- D) Şiirin kendi formuna en uygun hâlde olması
- E) Konunun kutsal olandan seçilmesi

2. Dünyada yenilebilecek mevcut gıda çeşitlerinin yüzde 80'ini barındıran Anadolu, çağlar boyunca belki de sadece bundan dolayı, büyük imparatorlukların ve uygarlıkların gözdesi oldu. Orta Asya, Orta Doğu, Balkanlar ve Akdeniz bölgelerinin tüm mutfak kültürlerini kapsayan Anadolu toplumu, beslenme tarzını korumaya hâlâ özen gösteriyor. İçinde bulunduğumuz şu kış mevsiminde, Anadolu'daki hemen her evin mutfağında tarhana çorbası fıkırdıyor mesela. Yöreden yöreye farklı şekillerde hazırlanan tarhana çorbasının birçok çeşidi bunuyor. Zaten tarhanaya "çorba" demekle, sanki biraz haksızlık ediyoruz. Zira içinde çiçekten meyveye, şifalı ve baharlı ottan sebze kadar çeşitler bulunan tarhana, sadece damaklara keyif vermez; aynı zamanda sağlık iksiri gibidir. Toz, granül ve hatta yaprak hâlde hazırlanabilen tarhananın, Kütahya'dan Kastamonu'ya kadar yaygın bir çeşidi var: Kızılıçık tarhanası.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Farklı kültürlerin ve bölgelerin mutfak kültürlerinin Anadolu'da bulunduğu
- B) Tadinın güzelliği yanında tarhananın her yörede çeşitli şekillerde hazırlandığı
- C) Uzun yıllar kültürel etkilere açık Anadolu'nun gıda çeşitliliği taşıdığı
- D) Tarhana çorbasının hazırlanışında yanlış yöntem uygulandığı
- E) Tarhana çorbasının içindeki maddelerden dolayı faydalı olduğundan

3. Kelimeleri kullanmak, göz önüne birtakım görüntüler getirmek, gerçeğe oynamak, gerçeği kurcalamakla birdir. Kelime bu bakımdan resmin çizgisinden, renginden, musikinin sesinden daha çok gerçeğe yaklaşıttır. Ama biz gerçeğe olan ilgimizi yitirmişizdir. Çünkü gerçeğe alışmışızdır. Gerçeğin gündelik düzenini değiştirmek yahut başka bir açıdan bakabilmek elimizde olsaydı, daha çok ilgi duyardık ona. İşte gerçeğin düzeninde yapamayacağımız bu değişikliği, kelimelerin konuşma dilindeki gündelik düzeninde yapmak bize bu açığı sağlayacak, birbirine yabancı sanılan kelimelerin karşılıklı ışığında gerçek, unuttuğumuz yüzüyle çıkacaktır karşımıza.

Bu parçaya göre kelimelerle yapılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar arası iletişimi sağlamak
- B) Yabancı kelimelerin anlaşılmasını sağlamak
- C) Gerçeğin gündelik düzenini değiştirmek
- D) Göz önüne birtakım görüntüler getirmek
- E) Ressamlarla boy ölçüşecek duruma getirmek

4. Yüzyıllardır odun ve kömür ateşi, mum, kandil, gaz yağı, petrol, aseton ve elektrikle deniz trafiğini yönlendiren fenerlerin çoğu, artık güneş enerjisiyle aydınlatıyor denizleri, insana gereksinimin azalması, babadan oğula geçen fenerciliği de yakın gelecekte yok edecek. Eskiden fenerin bir parçası olan evlerinde yaşayan görevliler, şimdilerde yakın bir yerleşimde ikamet edip periyodik aralıklarla gidiyorlar fenerlere. İs, duman, ulaşım zorluğu gibi büyük zahmetlerin ardından yakılan fenerlerin ışığı, artık kendi başına selamlıyor gemicileri. Giderek yalnızlaşan fenerlerin bazılarıysa artan nüfusla yeni komşular (!) ediniyor. Yolunuz İstanbul Yeşilköy'e düşerse estetik formuyla içinizi ısıtacak deniz fenerine bir göz atın. Artık arkasında devasa bir otel yükselmekte. Karşındaki Bey Dağlarına göz kırpan Antalya Bababumu feneri ise yüksek binalar arasında kaybolmuş sanki. Oysa deniz feneri denince akla yalnızlık ve hüznün gelir. Belki de deniz fenerlerinin görsel anlamda bir simge hâline gelmesinin asıl nedeni ıssız doğadaki bir başınalığı.

Bu parçada deniz fenerleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı yakıt türleriyle denizleri aydınlatıldığı
- B) Nüfus yoğunluğuyla çevresinde binaların arttığına
- C) Önceden fenerlerde oturan çalışanların artık yakın yerlerde ikamet ettiğine
- D) Bakımlarının eskisine göre daha kötü yapıldığına
- E) Deniz fenerlerinin yalnızlık ve hüznün sembolleştiğine

5. Tüm Anadolu'da bilinen fakat her bölgede farklı hazırlanan "keşkek", yaşayan mutfak kültürümüzün bütün özelliklerini taşıyor. İnsanların varlığını borçlu olduğu buğday, öğütülüp un olur; sonra hamur, ardından da sofralara ekmek... Ancak Anadolu'daki zor kış şartlarında buğdayını değirmene öğütmeye götüremeyen köylü, onu kimi zaman kuzu gerdan, kimi zaman kaz ve hatta hindi ile akşamdan evini ısıttığı sobasının üzerinde helmeleşinceye kadar pişirir; yetmezse özel tokmağıyla döverek muhteşem bir lezzet sunar damaklara. Keşkek, doğanın zorladığı koşullarda Anadolu insanının mükemmel ulaşmak için gösterdiği gayretin de simgesidir aslında. Eğer dünya bugünkü şartlar altında kurulmuş olsaydı, sanırım çok etkisiz, tatsız-tuzsuz, duygusuz bir mutfak kültürü ile yaşamak zorunda kalacaktık. Bugünkü lezzetleri büyük zorluklar altında günümüze aktaran atalarımıza şükran borçlu şimdinin ve geleceğin nesilleri.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Keşkeğin bölgelere göre hazırlanışında farklılıklar olduğuna
- B) Anadolu'da zor kış koşullarında keşkeğin oluştuğuna
- C) Ataların yaşadıkları kültürü gelecek nesillere aktardıklarına
- D) İnsanların varlıklarını ve kültürünü keşkeğe borçlu olduğuna
- E) Keşkeğin Anadolu insanının gösterdiği gayretin simgesi olduğuna

6. Edebiyat dünyasında her edebî eser sadece estetik bir yaratma değil; insan, hayat, sanat ve toplum üzerine bir yorumdur. Sanat bir bakıma gelenektir. Bu geleneğin içinde kendisini yenileyen şahsiyetler, büyük sanatkârlardır. Sanat eseri var olan bir şeydir ama sıradan bir var olan değildir. Onun kendine özgü bir varlığının olması gibi, büyük sanatkârların da genel dışında özel bir niteliğinin olması gerekir.

Bu parçada sanat eseriyle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıların özel bir yorumunun olması
- B) Estetik bir yapıya sahip olması
- C) Somut bir var olan olmaması
- D) Taklit etmenin kolay olmaması
- E) Gelenekleri aşan bir yapıda olması

7. Tabiat şartlarının getirdiği zorunluluklar, Anadolu'nun mutfak kültürünü de şekillendirdi; hem de sağlıklı, pratik ve leziz yemeklerle... Doğada her şeyin bir zamanı vardır. Karın kışın yağması; yaprakların sonbaharda dökülmesi gibi; doğanın bir parçası olan insan da kendini mevsimlere göre şekillendirir. Tabii mutfağını da... Tabiatın dayattığı bölgesel ve mevsimsel şartlara göre beslenen insan, belki de kendisi için en doğru olanı, kendi isteği dışında kabullenmiştir. Zaten aradan geçen bu yıllar ve bu süreç içinde gelişen bilim de göstermiştir ki insanlar doğanın ritmine uyduklarında, yaşadıkları bölge ve mevsimin ürünleriyle beslendiklerinde çok daha sağlıklı bir yaşam sürmektedir. Zorunlulukların dayatmasıyla yüz yıllar içinde oluşan bu yemek kültürü, bugünün çağdaş dünya mutfak kültürüne de ışık tutuyor.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çağdaş mutfak kültürünün oluşumunda Anadolu mutfağının dünya mutfaklarını etkilediğine
- B) Dünya mutfak kültürünün zorlukların dayatılmasıyla zamanla oluştuğuna
- C) İnsanın doğal koşullara göre hareket ettiğinde sağlıklı olacağına
- D) Anadolu mutfak kültürünün şekillenmesinde tabiatın etkili olduğuna
- E) Doğal şartların zorunluluklarına insanın kendisini uydurduğuna

8. Fuzûlî, sanatını kurarken ilmi esas almış, daha sonra aşka yönelmiştir. Şairin şiirleri de aşkı da bununla kalmıyor. O, yaşamında ilim yolu olan akıl ile şiir yolu olan gönlü daima karşı karşıya getirmiştir. Fuzuli, "aşk-akıl" ikilemi arasında kalmış bir şair de değildir. Şiiri önce ilimle birleştirmiştir. Şair Türkçe Divan'ının mukaddimesinde "İlimsiz şiir, temeli olmayan bir duvar gibi olur, temelsiz duvar da gayet değersiz olur." demiştir.

Bu parçadan Fuzulî'nin şiiriyle ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) İyi bir eğitimle bilime ve bilgiye yöneldiği
- B) Akıllı ve duyguları daima çatıştırdığı
- C) Şiiri akılla oluşturup akılla öne çıkardığı
- D) İlmi temel alıp aşkla şekillendirdiği
- E) Şiirlerinde düşünce ağırlıklı dizeleri öne çıkardığı

9. Osmanlı şairleri arasında Baki ve Nedim kadar devriyle özdeşleşen şair yoktur. Kanuni Dönemi'ni Baki'nin eserini dikkate almadan, Lale Devri'ni ise Nedim'i göz ardı ederek anlamak ve anlatmak zordur. Hâlbuki Kanuni öldüğünde Baki kırk yaşında, olgunluk çağında bir şairdi ve Kanuni'den sonra II. Selim, III. Murat ve III. Mehmet dönemlerini de gördü. Hatta en çok III. Mehmet'e kaside sundu. Fakat III. Mehmet'e sunduğu kasidelerin hiçbirinde Kanuni için yazılan şiirlerin gücünü bulamayız. İşte bu yüzden Baki, sadece Kanuni devrinin değil, aynı zamanda Osmanlı ülkesinin yüz akıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı şairleri içinde en nitelikli eser verenlerin, Baki ve Nedim olduğu
- B) Nedim ve Baki'nin dönemleriyle özdeşleştikleri
- C) Baki'nin Kanuni Dönemi'nde güçlü şiirler ortaya koyduğu
- D) Bir dönemi anlatmak için dönem sanatçılarının eserlerinin bilinmesi gerektiği
- E) Kanuni Dönemi'nin, Baki'nin şiirleriyle daha iyi anlaşılacağı

10. Martılar ve kargalar arasında "derin bir yakınlık" var. Karga, denize bulaşmayıp karada kaldığı için rengini topraktan almış ve kapkara kalmış! Bazı kargalarsa denizin el koyduğu rivayet olunur. Kaptığı bu kargaları uzun uzun işlemiş deniz ve rengini beyazlatmış. Beyazlaşan kargalara "martı" demiş ve savurmuş gökyüzüne. Balığa müptela olan bu kuşlar, denize mahkûm düşmüş. Deniz ve denizin üstündeki gökyüzü, "yarı açık" bir cezaevi gibidir martılara. İnin Boğaz'a: Sabahın köründe kargaları bulursunuz denizin kıyısında. Gözleri balıkta ya da denizde değildir. Akşamki avdan ve av sonrası ziyafetten artakalan nevale, kargalara sabah kahvaltısıdır: Bir kerevit kıymığı, bir zargana parçası ya da bir istavrit kafasıyla uğraşır zavallılar! Yüzme bilmeyen ama nafakasını denizden çıkaran o midyeciler gibi paçalarını dizlerine kadar sıyıır kargalar da. Paçaları sıyrık bir vaziyette; gerektiğinde yüzecekmiş gibi durarak durumu kurtarırlar. Kimi zaman firar eder, uzak çöplüklere gider bazı martılar. Martılar, bize özgürlüğü hatırlatırlar. Evet! Özgürlük, bu dünyaya mahkûm olmaktır! Gökyüzünün en güçlü aşireti kargalardır. Martılar ise seyyar satıcılar gibidir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Karşılaştırmadan
- B) Benzetmeden
- C) Kişileştirmeden
- D) Tartışmadan
- E) Açıklamadan

11. Her yazarda mekân aynı derecede önemli değildir. Hatta aynı yazarın her eserinde de mekân, anlatılan veya gösterilen muhtevalarının anlamlandırılmasında, yazarın bakış açısının çözülmesinde, şahısların ruh durumlarının anlaşılmasında aynı canlılığı göstermez. Çeşitli roman türlerinde de mekân aynı işleve sahip değildir. Polisiye kurgularda, melodramlarda, mizahi romanlarda popüler romanların çoğunda mekân, yukarıda belirttiğimiz mahiyeti taşımaz. Ama elbette bu romanlarda da mekân öncelikle ve en azından vakanın dekorudur.

Bu parçada mekânla ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Çeşitli romanlarda ön plana çıkması gerektiği
- B) Her yazarda aynı öneme sahip olmasa da dekor olarak bulunduğu
- C) Bazı romanlarda dekor olarak bulunduğu
- D) Konu ve kişilerin gerisinde kalabileceği
- E) Yazarın farklı eserlerinde farklı derecede önemli olduğu

12. Şehir içinde ulaşım ucuz ve kolay. Tramvaylar ya da otobüsler ve hatta taksiler sizi istediğiniz yere uygun fiyata götürür. Ancak benim önerim rahat bir ayakkabı giyerek bu güzel ve genelinde düz şehir, yürüyerek dolaşmanız olacaktır. Bu sayede şehir içine serpilmiş parkların arasından da geçme imkânı bulursunuz. Bir başkentte bu kadar park görülmesi ender bir durum Avrupa için bile. Bir baştan diğerine uzanan, iyi bakılmış, güvenli ve insana sayfiye havası veren yerlerdir genelde. Parklar için bir şehre gidilir mi demeyin, şehrin hareketliliğinden bir adımda uzaklaşmak ve sanki başka bir dünyaya gitmek tatilde bile insanı rahatlatır. Üstelik yürüyüş yolları bu kadar iyi düzenlenmiş, kuşların ve ufak hayvanların içinde yaşamayı sürdürdüğü bu alanlar aynı Varşova gibi sizin de nefes almanızı sağlayacaktır.

Bu parçadan Varşova'yla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sadece yürüyüşe izin verildiği
- B) Yürüyüş için uygun yollara sahip bir şehir olduğu
- C) Parklarının çoğu şehirde görülemeyecek kadar bol ve güzel olduğu
- D) Şehir içinde ulaşımın ucuz ve kolay olduğu
- E) Yürüyüş yollarının doğal ortam sunduğu

13. Serçeler sevinçlidir. Bize de sevinç bulaştırırlar. Rahat park edilen küçük arabalar gibidir onlar. Her yere girerler. Her kuşun harcı değildir çamaşır ipine konmak. Ama serçeler konar. Ters asılmış bir çamaşır gibi durur serçeler çamaşır iplerinde. Ayakları iki pembe mandal olur. Sonra rüzgâra bırakır kendini ve uçar; öpücüklerle lekelenmiş bir mendil gibi. O uçunca iki mandal eksilir sanki çamaşır ipinden.

Bu parçada, serçelerle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanı neşelendiren yapısına
- B) Küçük yapıya sahip olduklarına
- C) Çamaşır ipine konma becerilerine
- D) Diğer kuşlardan iyi uçtuklarına
- E) Her yere girebilme özelliklerine

14. Gökten şeker gibi yağın kar taneleri sessizce eklenirken beyaz yorgana; göğe uzanan sarı çamların altında eksi yirmiyeye dayanan soğukta öylece seyrediyordum onu. Çalılıkların arasındaki bir çift göz, ılık ılık ısıtıyordu içimi. Ara sıra huş ağaçlarının sürgünlerinden koparıp çarçabuk yutuyor ve yine ta gözlerimin içine bakıyordu. “Acaba avcı mı?” diye düşünüyor olmalıydı beni süzerken. Gittikçe yaklaşıyordu bana. Önce bir ağacın altında durup incecik bacaklarıyla karı temizledi ve sarı otları kemirmeye başladı. Sonra daha da yaklaştı, aramızda sadece on metre kalmıştı. Ahu gözlü karacayı ilk defa bu kadar yakından seyrediyordum. O, Türkiye’de yaşayan yaban hayvanlarından sadece biri... Kimi yaban hayvanlarının nesli çoktan yok oldu; kimilerininse tükenmek üzere... Çitalar toz attırmıyor artık Anadolu topraklarında. Geyiklerin peşinden koşturmuyor kaplanlar. Ancak alageyik, sırtlan, çöl varanı, vaşak, yaban koyunu ve dahası; dağlarda, ormanlarda, sarp kayalıklarda yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

Bu parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Anadolu topraklarında farklı bölgelerin hayvanlarının bulunması
- B) Doğal yaşamı sürdüren hayvanların azalması
- C) Karacalara ülkemizde yeterince koruma sağlanamaması
- D) İnsanların doğa sevgisinin eskisine göre kötü olması
- E) İnsanların doğal yaşamı tercih etmemeleri

15. Anadolu’nun doğu kapısı Kars, lezzetli kaşarı, şifalı balı, tarihî taş binaları, benzersiz toz karı, soğuk iklimin sıcak insanlarıyla görüşü bir yer. Anadolu’nun Kafkaslara ve Orta Asya’ya açılan doğu kapısı... MÖ 9000’lerden bu yana kesintisiz bir yerleşime sahne olan Kars, Anadolu’nun kültürlerini harmanlayıp bir potada erittiği tarihine tanıklık etmiştir binlerce yıl. Tüm bunların yanı sıra iklimlerin en acımasızında, Doğu Anadolu’nun nazlı gelinidir Kars. Kış gelir gelmez ona çok yakışan telli duvaklı bembeyaz gelinliğini giyer üstüne. İlkbaharda coşup çıkartır gelinliğini; yağmurlarla yıkanır ve rengarenk çiçeklerle bezenir. Her hâliyle öyle güzeldir ki herkesin gözü hep üstünde olmuştur çağlar boyu. Defalarca istila edilmiş, doğal afetler sonucu yıkılmış ama her seferinde yeniden ayağa kalkmayı başarmıştır. Anadolu’nun en güzel kalelerinden biri olan Kars Kalesi, şehrin başını bir taç gibi süsler. 1152’de Saltuklu veziri Firuz Aka tarafından yaptırılan kale, Moğol istilası sırasında harap olur. 16. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı Padişahı III. Murat Dönemi’nde büyük ölçüde onarılır.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişileştirmelerden yararlanma
- B) Açıklayıcı bilgilere yer verme
- C) Benzetmelere başvurma
- D) İzlenimleri aktarma
- E) Sayısal verilerden yararlanma

16. Yunus Emre hakkındaki araştırmaların çoğu, en yetkin bilginlerimiz tarafından yapılmış olanlar bile, Yunus’u durağan bir veri olarak almıştır. Oysa artık dinamik ve evrimsel bir yaklaşım uygulamak zorundayız. Yunus’un yaşam öyküsü konusunda bilgi ve belgelerimiz kıt olduğu gibi, onun manevi yaşamını da bilmiyoruz. Ne doğum yerinden eminiz ne ölüm yerinden. Gördüğümüz öğrenim hakkında da bilgimiz yok, seksen yıl sürdüğünü tahmin ettiğimiz yaşamının gelişim çizgisi hakkında da. Söylenceleri bir yana bırakırsak elimizde o kadar az güvenli belge kalıyor ki... Okuryazar mıydı, yoksa güçlü bir medrese eğitiminden mi geçmişti? Bu da büyük bir bilmece.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada Yunus Emre araştırmalarında görülen eksiklerden biri olamaz?

- A) Yetkin bilginler tarafından ortaya konamamaları
- B) Bilgi ve belgelerin yetersiz olması
- C) Eğitimi hakkındaki bilgilerin eksik olması
- D) Yaşamı hakkında kesin bilgilerin olmaması
- E) Durağan bir bilgi olarak öne çıkartılması

17. Bolu Dağlarının dorukları, karlı kıvrımları, beyazlara bürünmüş kayın ormanları, yalnızlığa yazgılı dağ evleri, uçsuz bucaksız yaylaları, gürül gürül çağılayan pınarları ve hayal gücünü zorlayan doğa manzaraları beni Kartalkaya'ya götüren otomobilin camından peş peşe akıp gidiyor. Peribacaları, kaya evleri, mağaralar, ilginç kanyonlar ve koni biçimindeki kayaçlarla kaplı coğrafyasıyla minyatür bir Kapadokya'yı andıran Seben ilçesinin güneyine konumlanan Kartalkaya, Bolu şehir merkezine 45 km uzaklıkta bulunuyor. Seben'den itibaren Kızık ve Sarıalan üzerinden kayak merkezine uzanan dağ yolunun kış boyunca karlı olmasına rağmen, açık tutulmasına özen gösteriliyor. Bolu şehir merkezinden yaklaşık bir saatlik zevkli bir yolculuk sonunda Kartalkaya'ya ulaşıyoruz. 70'li yılların sonlarında talebi karşılamakta güçlük çeken Uludağ'a alternatif olarak kurulan kayak merkezinde, kış boyunca kalabalık bir kayakçı ordusuyla karşılaşmak hiç şaşırtıcı değil.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Öyküleme – Betimleme
B) Betimleme – Tartışma
C) Betimleme – Açıklama
D) Açıklama – Öyküleme
E) Öyküleme – Tartışma

18. (I) Antik çağların en görkemli yapılarından İskenderiye Feneri MÖ 280'de Knidoslu Sostrates tarafından Phros adası üzerinde yapılmış. (II) Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri sayılan bu fenerin yüksekliği 135 metreymiş. (III) Uzunluğu 8334 kilometreyi bulan Türkiye kıyılarındaki İğneada'dan Hopa'ya, Çanakakale - Seddülbahir'den Hatay - Akıncıburnu'na, Sinop - İnceburun'dan Anamur'a kadar sayıları 415'e ulaşan çeşitli büyüklükte deniz fenerleri bulunuyor. (IV) Kaynaklara göre, Türkiye'de modern anlamda ilk deniz fenerinin kurulması, İstanbul Boğazı girişinde meydana gelen önemli bir deniz kazasından sonraya rastlar. (V) 1755 yılında Mısır'a ticaret eşyası götürmekte olan Hacı Kaptan idaresindeki bir kalyon, geceleyin Kumkapı'da karaya vurur. (VI) Padişah III. Osman da bunu duyar duymaz Kaptanı derya Süleyman Paşa'ya talimat vererek Ahırkapı'daki ilk feneri yaptırır.

Bu parça anlamlı iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

19. ---- Bunda hem gezmeyi pek sevmemem hem de itiraf edeyim ki korkum rol oynadı. İnsanoğlu bir kere rahata alışmaya görsün, bütün eski duyguları unuttuyor. İlk binışte uçağa alıştım, diğer araçları aramadım bile. Tayyare bizim hayatımıza ne zaman girdi? Tarihini bilmiyorum, doğrusu pek de merak etmiyorum. Yükselme duygusu hiç kuşkusuz manen de, fiziksel olarak da insanı tatmin ediyor. Yukarıdan görmek, tepeden bakmak, sadece uçaktan olması koşuluyla insanidir, yoksa diğerleri benim gülünç bulduğum tavırlardır. Çok uzun mesafelerde biraz canım sıkılmıyor değil. Örnek vereyim mi? Bir kez Tokyo'ya uçtum. Önce İngiltere'ye, Londra'daki havaalanına indim. İnerken hostese buradan Tokyo kaç saattir diye sordum. 13.5 saat cevabını alınca az daha dönüyordum; orada verilmiş randevular olmasaydı bunu yapardım da. Neden dersiniz, tek başıma onca saat yolculuk yapmak, bende biraz melankoli yaratıyor hem de kaç metre havada uçtuğunuz, aşağıdaki okyanus gibi düşünmemeniz gereken garip düşünceler akla geliyor.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Ben uçağa oldukça geç binenlerdenim.
B) Korkular, insanoğlunun baş edemediği duygulardan biridir.
C) Uçmak insana hem keyif veriyor hem de farklı duygular yaşıtıyor.
D) Çocukluğumdan beri uçağa binme isteğim vardı.
E) Uzun yolculuklarda biraz da kendimi buluyorum doğrusu.

20. Eylül, ölümler getirdi bu kez. Art arda gelen ölümlerin en acısı da Attila İlhan'inkiydi. Türk edebiyatının çok önemli, çok etkin ve renkli bir adıdır Attila İlhan. Yazdıklarının yanı sıra söyledikleriyle kişiliğiyle de... Şiirin kitlelere yayılmasını, popüler bir kimlik kazanmasını sağladı. Popüler olmakla nitelikli olmak kavramını birleştirdi. Şiirinde, geleneksel nazımımızın damıtılmış, özümsemiş etkisinin yeniden şiirleştirilmesini onun edebiyatçılığının önemli bir ögesi olarak görürüm. Ancak romancılığı üzerinde yeterince durulduğu konusunda emin değilim.

Bu parçada Attila İlhan'la ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Değişik türlerde eser verdiğine
B) Şiiri geniş kitlelere ulaştırdığına
C) Eski şiirden yararlandığına
D) Romancılıkta yeterince başarılı olamadığına
E) Edebiyatımızda kişiliğiyle de önemli olduğuna

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

ÇÖZÜLEN SÜRE			
Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

TEST 20

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Kuşlar, insanda bir “hürriyet” duygusu uyandırır. “Simurg” bilinen hikâyesidir. Kuşların bir “sultan”ı vardır. Sultan, bütün kuşları kurtaracaktır. Kuşların işleri ters gider. Bekledikleri sultan bir türlü gelmez. Kuşlar kalkıp sultana gitmek ister. Toplanıp yola çıkarlar. Sultan, Kafdağı’nın ardındadır. Yol uzun ve yolculuk zordur. Denizler geçilir, dağlar aşılır. Bu yolda ölenler olur; yorulup düşenler olur. Gülünü özleyen bülbül, yarı yoldan geri döner. Baykuş vira-nesini özler; kanarya kafesini. Kafdağı’na giden kuşların sayısı her vadiye biraz daha azalır. Milyonlarca kuştan otuz kuş kalır geriye. Dağı aşan bu otuz kuş, “sultan”ı bulamaz dağın ardında. Dağın ardında hiçbir şey yoktur. Kendileri vardır sadece. Kendilerini bulurlar. Sultan, onları yola düşüren bir vesiledir yalnızca. Yol yolcuyu değiştirir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yolculuğa çıkmak iyi bir hazırlık sürecini gerektirir.
- B) Yol arkadaşımızı iyi seçmeliyiz, bizi yarı yolda bırakacak kişilerle yolculuğa çıkmamalıyız.
- C) Herkes amacını iyi bilmeli ve ona göre hareket etmelidir.
- D) Yola düşmek ve arayış, eninde sonunda insana kendini buldurur.
- E) İnsanın içinde bir yan daima özgürlüğe ve gökyüzüne dönüktür.

2. Hollywood’da iki yıl üst üste, sinema reklamcılığının Oscar’ı sayılan Key Art Ödülü’nü aldım. Bunlardan biri Salma Hayek’in “Frida” filmi için hazırladığım uluslararası kampanya; diğeri ise “Hollywood Film Festivali” için yaptığım afiştir. Bunun dışında HBO’nun Oz dizisi ile Sunset Bulvarı’ndaki en başarılı açık hava reklamı ödülünü Los Angeles Belediyesi’nden; Rum Ortodoks Kilisesi için yaptığım web sitesi ile de “Ruhani” dalda Webby Awards’dan en iyi tasarım ödülünü aldım.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Amerika’da ödüller nasıl veriliyor?
- B) Türkiye’de ve yurt dışında aldığınız ödüller neler?
- C) Aldığınız ödüller hakkında bilgi verir misiniz?
- D) Oskar ödüllerini ne zaman dağıtılmaktadır?
- E) Ödül alırken ne tür duygular yaşadınız?

3. Başarı hikâyeleri özellikle Amerika sinemasının en çok sevdiği ve geniş halk kitlelerine “O yapmış ben de yapabilirim.” hissini veren, insanların izlemekten zevk aldığı bir format. Oysa “gerçek hayat” biraz farklı. Bu uzun bir koşu ve içinde pek çok zorluk, hayal kırıklıkları, iç ve dış çatışmalar, bıkmadan tükenmeden yapılan bir hayat savaşı var. Çoğu insanın içinde yapmayı arzu ettiği ama bir türlü atamadığı o adımı atarak bir başlangıç yaptım. Ülkemizdeki maddi ve manevi birikimleri, tırmadığım sosyal ve bireysel yapıları bir anda bırakıp başka bir kulvara geçtim. Hayatımın en önemli kırılma noktası da budur.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Başarı hikâyenizin arkasında nasıl bir çalışma temposu var?
- B) Türk ve Amerikan sinemasının farklı yönleri nelerdir?
- C) Size göre yazarlıkta başarılı olmak için ne yapılmalı?
- D) Kitabınız tamamıyla bittikten sonra ne yaşıyorsunuz?
- E) Türkiye’de başarılı bir insan iken her şeyi bırakıp Amerika’ya gitmeye nasıl karar verdiniz?

4. Türkiye, her geldiğimde bana şoklar yaşıyor. Türkiye kendi kaosundan enerji üreten bir dinamiğe sahip. İki ucun arasının çok açık olduğu her kültür gibi ilginç bir dinamiği var. Nerede neyle karşılaşacağınızı bilemiyorsunuz. Bence piyasada çalışan ve güzel işler üreten, yetenekli tasarımcılar var. Türkiye üniversitelerinde, yaptığım seminerlerde çok zeki, yararlı ve yetenekli gençlerle tanıştım. Bence Türk tasarımcıların risk alıp uluslararası piyasaya açılmak için çalışmaları lazım. Ben bu anlamda elimden geleni yapmaya hazırım. Türkiye’yi daha evrensel bir pozisyona taşımak için, önce öyle olduğumuza inanmamız lazım.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Türkiye’nin dış ülkelerdeki imajı nasıldır?
- B) Türkiye’deki tasarım bölümlerini nasıl buluyorsunuz?
- C) Türkiye’nin iş hacmi hangi noktalarda genişleyebilir?
- D) Türkiye’nin tasarımda bugününü ve geleceğini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- E) Türkiye’nin tanıtımı için ne yapmak gerekir?

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

5. Dizlerimi geçmeye başlayan kar, hızımı iyice kesiyor. Ormanın içinden giden ama kar yüzünden artık yok olmuş patikada zorlukla yürüyorum. “Çağlayana az kaldı, sık dişini!” diye mırıldanıyorum kendi kendime, bıyıklarımda küçük buz sarkıtları oluşmaya başlamış. Bir anda, sonbaharda aynı patikada atlarının sırtında odun taşıyan köylülerle yaptığım konuşma geliyor aklıma. İçlerinden biri, “Burada ormanın ruhu vardır.” demişti. “Çok kar yağdığında yüklerini alıp dalları kırılacak kadar eğilen ağaçların ağladığını duyarız biz. İlbaharda çiçeklerin sevinçli bağırışlarını, yazın kuşların öterek hayata teşekkür ettiklerini, sonbaharda yağmur sonraları toprağı yarıp ortaya çıkan mantarların konuşmalarını duyarız. Ormanı küçümsemeyen herkes, zamanla duymaya başlar bu sesleri.”

Bu parçada, köylünün sözleriyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Soğuk, insanın normal davranışlarını olumsuz etkiler.
- B) Ormanı küçümseyen insanlar, bu durumdan zarar görür.
- C) Dikkat edilirse tabiattaki her canlı insanla iletişim içindedir.
- D) İnsan özellikleri aktarılmış canlılar sanatın temel ögesidir.
- E) Tabiat canlı olduğundan canlılara zarar vermek gerekir.

6. Her alanda; uzman, bilimsel danışmanlarla çalıştık. Danışmanların hepsiyle uzun kayıtlar gerçekleştirdik. Dünyanın çok farklı noktalarından iki yüz bilim, sanat ve devlet adamı ile görüşmeler yaptık. Avrupa, Amerika, Çin, Hindistan gibi farklı coğrafyalardan, sanat ve bilim insanlarına daha fazla yer vermeye gayret ettik.

Bu parçada anlatılanlar en genel anlamda, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Çalışmalarda nasıl bir yol izlediniz?
- B) Danışmanların çalışmanıza katkısı nedir?
- C) Çalışmalarınızı nerelerde yaptınız?
- D) Hangi tür çalışmalar yaptınız?
- E) Çalışmalarınızı ne kadar sürede tamamladınız?

7. Günümüz okuyucusu, eğlenme çılgınlığı yaşıyor. Hâlbuki eğlence sonuçta bir türlü mutlu olmayan insanlar için üretilmiş ve sadece parayla alınabilecek bir şey hâline gelmiş. Bu insanlara kalıcı mutluluğu kazandıracak olan sanatın değerini kavratmaya çabalarken sabırlı olmalıyız. İlk sanatın mesajına götürecekt tuzaklar olmalı. Öksürük şurubunun çocuklara şekerli bir içecek olarak sunulması gibi.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Günümüz okuyucusu, eğlenceye düşkün olduğu için ciddi sanat yapıtlarını anlayamaz.
- B) Günümüz okuyucusu, popüler olmayan sanatçıları izlemeye gerek duymamaktadır.
- C) Sanatçının okuyucusuna karşı sorumluluğu, onu eğlendirmekle sınırlıdır.
- D) Günümüz okuyucusunu gerçek sanattan anlar hâle getirmek için ona öncelikle eğlenceli biçimde sanat eğitimi verilmelidir.
- E) Eğlendirerek mesaj veren sanat eserleri günümüz okuyucusunun gerçek sanat eserlerine yönelmesini ve düzeyinin yükselmesini sağlar.

8. Sanatçı sempati toplamak için gelişigüzel konuşan veya yazan kişi değildir. Gerçek bir sanatçının böyle şeylere ihtiyacı yoktur. Ona göre, sempati toplamak için gereksiz olanı yazmak, yalan söylemek, gerçekleri saptırmak, sanatçının diliyle sanata yapılmış bir hakarettir. Tolstoy’a göre sanat dünyasının en büyük meselesi, sanatçının yalandan ve kötülükten uzaklaşmaması, insanın kötü duygularının ve şeytanın ortak hareket etmesidir.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Sempatik özelliklerin farkına varılmayışından
- B) Topluma sevgi ve özen gösterilmeyişinden
- C) Sanatçı kişiliğinin oluşmamasından
- D) Beğeni oluşturmak için yapılan yanlışlıklardan
- E) Sanat dünyasından uzak durulmasından

9. Zeytin ağacı, zeytin dalı, zeytin, zeytinyağı... Bu sözcüklerin içinden efsaneler, söylenceler geçer. Dilden dile dolanan, türkü olup söylenen, kâğıda yazılan, kutsal kitaplara varan öyküler... Âdem Peygamber'in ağzından yeşeren ve kök salan üç tohumdan biridir zeytin. Nuh Peygamber'e tufanın bittiğinin müjdesini veren güvercinin gagasındadır; insanın bir yandan Tanrı bir yandan doğa ile barışmasını simgeler. Firavun III. Ramses'in Güneş tanrısı Ra için yaptırdığı tapınağı "sonsuz dek" aydınlatacak odur. Akıl, bilim ve sanat tanrıçası Athena, aşılıdığı yabani bir zeytin ağacını hediye ederek Atina'yı korumaya hak kazanır. Antik Çağ'ın olimpiyat oyunlarında şampiyon olan oyuncuların başına taç olur. Binbir Gece Masalları'nda Ali Baba'nın hayatını o "altın sıvı" kurtarır. Kutsal kitapların ağacıdır zeytin. Tevrat'ta, İncil'de, Kur'an'da adı geçer; mübarek ağaçtır. Yeniden doğuşun, ölümsüzlüğün, refah ve bolluğun, huzur ve bereketin, barışın, uygarlığın simgesidir.

Bu parçada zeytin ve ağacıyla ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlık boyunca insana yol gösterdiği
- B) Din ve insanlık tarihinin en önemli figürü olduğu
- C) İnsanları doğru yola yönelttiğine inanıldığı
- D) İnsanların besin ve geçim kaynağı olduğu
- E) Kutsal özellikler taşıdığı

10. Türkiye'de eleştiri, temelde araştırmaya dayanmıyor. Eleştirmenlerin çoğunun geriye doğru atılmış, sağlam köprüleri yok. Birçoğu bizim eski edebiyatımızı hatta bütünüyle çağdaş edebiyatımızı okumuş değil. Eski edebiyat konusunda 1940 eleştiri kuşağının saptadığı değer yargılarıyla, bazı özetlerle, eski kanıtlarla hareket ediyorlar. Dünya edebiyatıyla ilgili bilgileri de genellikle araştırmaya dayanmıyor.

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirmenlerin halk tarafından dikkate alınmaması
- B) Eleştirmenlerin Batı edebiyatını bilmemeleri
- C) Eleştirinin peşin hükümlere neden olması
- D) Eleştirilerin yazınsal bir dayanağının olmaması
- E) Eleştirmenlerin yazılarını temellendirecek kültür birikimine sahip olmaması

11. Anadolu topraklarında kuyumculuk "babadan oğula" aktarılan bir meslek. Ancak Trabzon ili hariç. Yörenin dünyaca ünlü "hasır bilezik"lerinden bahsederken "anadan kıza" tanımlaması yapmak gerek. Kadınların saç öreri gibi şekillendirdikleri bilezik, gerdanlık ve kemerlere örgü aşamasında kesinlikle erkek eli değmiyor. Erkekler sonradan devreye girerek kilit ve kaynak işlerini yapıyorlar. Trabzon hasır örgüsü, 22 ayar altından ya da gümüş tellerden örülüyor. Hünerli kadınlar, iğne yardımıyla altın telle ilmek atarak örgülerini yapıyorlar. Sonra sıra erkeklerde. Hasırın arka yüzündeki ek yerleri birleştirilip "başlık" denilen kilit kısımları hazırlanıyor. Dikdörtgen şeklindeki başlıklar "kalem işi"yle süsleniyor ve burada genellikle gül motifleri kullanılıyor. Trabzon'da hasır örgünün yanı sıra, telkâri ve savat tekniklerinin de güzel örneklerine rastlamak mümkün.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Trabzon'un en önemli gelir kaynağının "hasır bilezik" olduğuna
- B) Hasır bileziklerin dünyaca ünlü olduğuna
- C) Farklı tekniklerle bileziklerin hazırlandığına
- D) Bilezik işçiliğinde kadınların ağırlığının olduğuna
- E) Hasır örgüsünün altın ve gümüşten ince işçilikle hazırlandığına

12. Toplumda sanata ayrılan boşluğu gerçek sanat ruhuna sahip olan kişiler doldurmaz, bu meydanları boş bırakırlarsa liyakatsiz kişilerin bu fırsatları kaçırmayacakları bilinmelidir. Bunun için de sanatçıların, aynı idealler üzerinde beraber hareket etme ruhuna sahip olmaları gerekir. Sanatçılar birlik ve beraberlik içinde hareket etmek zorundadır. Birbirleriyle kaynaşacakları yerde, sanatı bırakıp birbirleriyle uğraşmaya başladıkları zaman sanat biter. Sanatçılar kendi aralarındaki sorunları çözmedikçe topluma yararlı olamayacaklardır.

Bu parçada yazarın sanatla ilgili vurguladığı düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sorunlu toplumlardan sorunlarla boğuşan sanatçılar çıkar.
- B) Sanatın özünü anlamayanlardan topluma faydalı olmaları beklenemez.
- C) Sanat ruhuna sahip olmayanlar, liyakatsiz kişiliğe sahip olurlar.
- D) Sanatçılar, birlik ve dayanışma içinde olduklarında topluma faydalı olabilirler.
- E) Her sanatçı başkasını eleştirme özgürlüğüne sahip olmalıdır.

13. Her zaman söylediğim bir şey var: Sanatta da yazıda da bir iletişim kurmaya çalışıyorsunuz başkalarıyla. İletişimin ilk gereği, olmazsa olmazı, karşınızda birinin, birilerinin bulunması, okuyucu veya izleyicinin olmasıdır. Tıpkı tangoda olduğu gibi diyalog için de en az iki kişi lazım. Bu yüzden tabii ki önce onları cezbetmek, sonra da yaptığınız işle, yazıyla karşı karşıya kaldıkları zaman, keyifle yeterli bir süre için tutabilmek gerek ki söylediğinizi görüp okuyup anlamaya başlasınlar.

Bu parçada, asıl anlatılmak istenen aşağıdaki cümlelerin hangisidir?

- A) Sanat eseri, okuyucunun veya izleyenin anlayabileceği bir düzeyde olmalı.
B) Sanat eserinin anlaşılabilmesi, izleyicinin o sanat eserinden keyif alıp onunla yeterince ilgilenmesine bağlıdır.
C) Sanat eserinde bir şeyler anlamaya başlayan kişiler, kısa süre sonra ondan zevk almaya da başlar.
D) Yeterince birikimi olmayan bir sanat izleyicisinin sanat yapıtlarının mesajını anlaması olanaksızdır.
E) Sanatını izleyicisinin istekleri doğrultusunda oluşturan bir sanat adamının sanata katkısı çok sınırlı olur.

14. Sanatçı, hayatın bayramzadesi değildir. Görevsiz yaşamaya hakkı yoktur, çoğu zaman belini bükecek olan, ağır bir iş görmesi gerekmektedir. Zamanımızda sanatçıyım diyen birçok kişinin, sanatı dışında maddi güç sağlayacak esaslı bir gelir kaynağı olmadığı için, hayatlarının sonlarına doğru sefalet içinde yüzdüklerini, perişan, bakımsız ve ilgisiz olarak şurada burada ömürlerini tükettiklerini görmekteyiz. Bu sebeple, sanatçı hayatta özgür olmadığını, sadece sanatta özgür olduğunu bilmelidir. Dolayısıyla sanatçı ileride başına gelebilecek birtakım ihtimalleri göz önünde bulundurmalı, gününü gün ederek hayatını amaçsız bir şekilde geçirmemeli, eğer sağ olursa, bir gün bu sanatını yapamayacak duruma gelebileceğini düşünerek ileriye dönük çalışmaları ve yatırımları ihmal etmemelidir.

Bu parçada yazarın sanatçılarla ilgili yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zevksiz, kuru ve derinliği olmayan eserler vermeleri
B) Özgürlüklerinin farkına varamamaları
C) Geleceği düşünmeden hareket etmeleri
D) İyi bir yaşam için çevre oluşturmamaları
E) Yanlış eğilimlerin esiri olmaları

15. (I) Sanatçı kolay yetişmiyor. (II) Bir sanatçı, eser verme safhasına gelinceye kadar hayatın birçok labirentlerinden geçmek ve birçok darbe almak zorunda kalıyor. (III) Böyle zorluklarla yetişen sanatçı, tam topluma faydalı olabileceği bir dönemde basit ihmallerle kaybedilebiliyor, emekleriniz de boşa gidiyor, harcamalarınız da. (IV) Devlet; okullarda, fabrikalarda, hizmet alanlarında ve toplu yaşanan pek çok yerlerde birtakım önlemler alır. (V) Sağlık, eğitim, sosyal aktivite ve spor gibi konularda gerekli müesseseler kurar ve bunların sağlıklı yürütülmesini temin eder. (VI) Teminde bir aksaklık oluyorsa, bu aksaklığın giderilmesi konusunda önlemler alır.

Bu parça anlamlı iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

16. Salâh Bırsel, Türk şiirinin derli toplu ilk poetikasını kaleme alan isimdir. O, şiirde orta yolu benimsemiş, şiirin ilkelerine sırf kendi düşüncesiyle varmak yerine, şiirlerden yola çıkarak varmayı tercih etmiştir. Bu bakımdan onun görüşleri için “orijinal” kelimesi yerine “genelgeçer” sıfatını kullanmak uygun olur. Kendisi de şair olan Salâh Bırsel, şiirlerini bu görüşleri doğrultusunda işlemiştir. 1940 kuşağına mensup olan şairin “Şiirin İlkeleri” isimli kitabı, aynı zamanda bu şiirin de poetikası niteliğindedir. Orada ileri sürdüğü görüşlerle Türk şiirinin gelişimine katkı sağlamıştır.

Bu parçadan hareketle Salâh Bırsel ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Türk şiiri adına önemli bir isimdir.
B) Şiirin ilkelerine kendi düşünceleriyle varmıştır.
C) Aynı zamanda şairdir.
D) “Şiirin İlkeleri” adlı kitabı şiirin poetikası niteliğindedir.
E) Görüşleriyle Türk şiirinin gelişimine katkı sağlamıştır.

17. Karagöz; deve veya manda derisinden yapılan ve tasvir adı verilen insan, hayvan ya da eşya figürlerin çubuklara takılıp arkadan verilen ışıkla beyaz perde üzerinde hareket ettirilmesi esasına dayanan gölge oyunudur. Oyun, adını başkışısı olan Karagöz'den alır. Gölge oyununun kaynağı Güneydoğu Asya ülkeleri olarak kabul edilir. Türkiye'ye gelişi hakkında ise değişik görüşler vardır. Kendi mizah anlayışımıza, sanat zevkimize ve estetik anlayışımıza göre biçimlendirilen ve geliştirilen gölge oyunu Karagöz, 18. yy.dan itibaren halkın sevdiği eğlence türlerinden biri olmuştur. Ancak Avrupa tiyatrosunun ülkemize gelmesi, sosyal ve ekonomik değişiklikler nedeniyle 19. yy.ın sonlarından itibaren Karagöz'e olan ilgi azalmaya başlamıştır. Bugün sayıları çok az da olsa Karagöz sanatçılarımız bu sanatı yaşatmaya çalışmaktadırlar.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Karagöz, çubuklara takılan tasvirlerle beyaz perde üzerinde oynatılan gölge oyunudur.
- B) Türkiye'ye gelişi ile ilgili görüşler net değildir.
- C) Bir zamanlar saray çevresinde oldukça ilgi görürken zamanla bu sanat halka inmiştir.
- D) Batı tiyatrosunun ülkemizde tanınmasından sonra Karagöz'e olan ilgi azalmıştır.
- E) Oyunun kaynağı Güneydoğu Asya olarak kabul edilir.

18. Kaşgarlı Mahmut, XI. yüzyılda yazmış olduğu Divan-ı Lügati't Türk adlı eseriyle Türk kültür ve medeniyet tarihine ışık tutmuştur. Eser yazılmış olduğu dönemin birçok kültürel özelliğini bize aktarmaktadır. Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmış olmasına rağmen içerdiği bilgiler açısından eser kıymetli bir folklor hazinesi hâline gelmiştir. Devrinin bir nevi Türk folklor ve halk edebiyatı antolojisi olarak da sayılabilen eser üç yüze yakın dörtlük şeklinde şiir parçalarını içerisine aldığı gibi aynı sayıda atasözlerine de yer vermektedir. Türk folklorunun birçok dalının kaynağını kısmen de olsa bu eserden yararlanarak belirlemek mümkündür.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Eser 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır.
- B) Atasözleri bakımından da oldukça zengindir.
- C) Türk folkloru açısından kaynak değerindedir.
- D) Eser aslında Farslara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmıştır.
- E) Kültür ve medeniyet tarihimize ışık tutabilecek niteliktedir.

19. Gökyüzü, güneş, ay, ebemkuşağı, şimşek, yağmur ile ilgili inanışlar ve ritüeller Türklerin kozmolojik düşüncelerini belirtmesi bakımından önemlidir. Gökyüzü ile ilgili bütün kültürler, Eski Türkler tarafından kutsal olarak tanımlanmış ancak Tanrı olarak algılanmamıştır. Eski Türklerin güneş ve diğer nesnelere hürmet göstermesi, ve onları ululaması hem Tanrı tarafından gönderilen mesajlar olduğuna inanılması hem de Tanrı'nın onlara verdiğine inanılan olağanüstü özelliklerinden ileri gelmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Doğa olaylarının Türklerin kozmolojik düşüncelerinde etkili olduğuna
- B) İnançların oluşumunda Tanrı tarafından gönderilen mesajların etkili olduğuna
- C) Doğa olaylarının Tanrı tarafından atfedilen olağanüstü özelliklere sahip olduğuna
- D) Eski Türklerin gökyüzündeki olaylara hürmet gösterip bu olayları yücelttiğine
- E) Gökyüzü ile ilgili bütün kültürlerin kutsallığının yanı sıra Tanrı olarak da kabul gördüğüne

20. Tasarlanmamış ödül, çocuğunuz siz talep etmeden iyi bir iş yaptığında verilir. Bunlar rüşvetten farklıdır çünkü çocuk karşılığında bir şey beklemeden yapmıştır. Buradaki fikir çocuğun iyi davranışlarını fark etmek, onu övmek ya da ona tasarlanmamış bir ödül vermektir. Eğer kötü davranışlar yerine iyi davranışları görme ve bunları ödüllendirme alışkanlığı edinirseniz dikkatinizi daha iyi bir şeyde yoğunlaştırmış olursunuz.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Betimleme C) Tanımlama
- D) Açıklama E) Örnekleme

H I Z V E R N K

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Osmanlılarda kese 1500-1600'lerde bir para birim ölçüsüydü. Ve çok eskiden beri Anadolu'da ve Osmanlı İmparatorluğu'nda esnaf arasında yardım sandığı rolünde, "esnaf kesesi" denen altı ayrı kese bulunurdu. Atlas Kese, Yeşil Kese, Örne Kese, Kırmızı Kese, Beyaz Kese, Siyah Kese. Bu keselerin alacak verecek, yardımlaşma ile ilgili farklı rolleri vardı. Hepsine ayrı ayrı akçe, altın para ve evrak konurdu. Artık geçmişte kalan bütün bu kesecikler, yaşamla ilgili ne güzel mesajlar iletiyor. Kaplumbağa, kuş, kartal, horoz figürleri; bitkiler, dallar, yapraklar, tohumlar, renk renk çiçekler; ay yıldızlar, çizgiler, dalgalar, desenler, teller, pullar, boncuklar, Osmanlıca dörtlükler, tuğralar... Doğanın verilerine, insanın yaratıcı katkıları girince gözler önüne işte böyle güzel, görsel bir sanat şöleni seriliveriyor. Sıraladığımız bu keselerden bir kısmı, tığ, şiş ve iğne oyasıyla, renkli ipek ve pamuk iplikleriyle genellikle kandil şekli verilerek örülürdü. Ayrıca keselerin dibine ve kese bağcıklarının iki ucuna çok güzel çiçek motifleri örülürdü. Papatya, boru çiçeği, gül, karanfil veya minik minik, renk renk püsküller bağlanırdı. Kandil formundaki keselerin dip kısmındaki motiflere "badem" denirdi. Üstte, ağız kısmındaki iki bondüre "kuşak" adı verilirdi. Kesenin orta yerindeki süslemeye de "göbek" denirdi. Örgü keselerin içinde üst sınıfın kullandığı en lüks keseler ise altın gümüş simle örülenlerdi. Bunun yanında atlastan, desenli ipek kumaşlardan yapılanlar da şık keseler arasında yer alırdı. Renk renk boncuklu, kıpır kıpır hareketli keseleri kentlerden köylere kadar erkekler de kadınlar da severek kullanırlardı.

Bu parçada keselerle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Niteliğine B) Çeşitlerine
C) İşlevine D) Nasıl yapıldığına
E) Nasıl taşındığına
2. (I) Sanat ışığını yalnızca belli bir sınıf için yakıp diğerleri için söndüren sanatçı, kendini zincirlemiştir. (II) Sanat evrensel niteliğe sahip bir eylemdir. (III) Bunu belli bir zümreye, belli bir sınıfa veya ideolojik düşünceye tahsis edenler, geniş olan hacmini daraltmış, kendini küçültmüş ve sınırlarını geri çekerek yok olmaya mahkûm olmuştur. (IV) Bilinçsiz sanatçıların tuttuğu yol, eğlenceli fakat karanlık bir yoldur. (V) Bu verimsiz yol, sanatçının sonu olacaktır. (VI) İçindeki duygular ne olursa olsun, eserleri inançtan ve dürüstlükten yoksun olduğu sürece kitleler sanatçıdan nefret edecek, tarih o sanatçıyı nefretle anacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşünceyi bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Bazıları sanata ahlaki karıştırmamak lazım diyerek bu fikirle övünmektedirler. Bu iddiaya sahip olanlara göre ahlak kuralları sanata uygulanmaya kalkılırsa sanatın hürriyeti kısıtlanır, sanatçı eserini rahat bir psikolojiyle ortaya koyamaz. Gerçi sanatın ahlaksızlığa karşı koyabilecek bir gücü vardır ve sanatlarda önemli olan nokta samimiyet ve kötüyü karşı durmadır, bu olmadığı zaman tatmin olma arzusu kendini gösterir. Tolstoy'a göre sanatın asıl amacı, ahlaki mükemmelliktir. Aslında bütün sanatların gayesi manadur. Bu sebeple bazıları, sanatlar içerisinde bu gayeye en çok yaklaşabilmiş olan musikidir, bazıları da şiirdir demişlerdir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Betimleme C) Tartışma
D) Örnekleme E) Açıklama

4. (I) Yaradılıştan gelen değerler, sanatkârın ortaya koyacağı eserde kendini gösterir. (II) Sanat, duygu ve düşüncelerin yazıyla, sesle, resim ve heykelle veya daha başka araçlarla ortaya sanatsal bir üslupta konulmasıdır. (III) Sanatçının ahlakını yansıtmayan bir sanat eseri bulmak mümkün değildir. (IV) Bazı filozoflara göre sanat güzellik, güzellik de zenginliktir; bu yüzden yoksul halk kitlelerine sanatı sevdirmenin imkânı yoktur. (V) Zaten maddi sıkıntı çeken insanların sanatla uğraşacak ekonomik rahatlığı olmadığından, buna ayrılacak zamanları da bulunmaz. (VI) Büyük tarihçi ve İslam âlimi İbn-i Haldun: "Sanat, maddi gücü müsait olanların işidir." der.

Bu parça anlamlı iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. (I) İnsan; sanattan, sanatçıdan hep beğenisine, estetik anlayışına uygun ürünler vermesini ister. (II) Sanat, ahlaki açıdan toplumun her düzeyine inebilmelidir. (III) Bayağılıklarla donanmış gündelik sanat anlayışı insanın bu beklentisine cevap veremez, veremeyecektir de. (IV) Çünkü toplumda değişik seviyede sanat anlayışına sahip bireyler olabilir. (V) Sanatçının görevi, toplumun asgari müştereklerde sahip olduğu birtakım iyi kötü anlayışına saygı duyarak ve bunu göz önünde tutarak her kesimin seviyesine inebilmelidir. (VI) Bu anlayışa sahip olmayan sanatçı, sadece belli bir zümrenin alkışladığı, diğerlerinin de nefret ettiği bir kişi olacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. Sanatın ana şartları; yetenek, sanat bilinci, sanat ahlakı ve sevgisidir. (I) Her sanat dalı için yetenek ön koşuldur. (II) Yeteneği olmayan kişinin o sanatı yürütmesi mümkün değildir. (III) Yeteneği olmadığı hâlde sanatçıymış gibi davranan, zorlayanlar var; zoraki ve yapay hareketlerle sanat olmaz. (IV) Bu da izleyenlerin gözünden kaçmaz. (V) Dolayısıyla sanat yaptığını zanneden bu zavallı insanlar, bir gün kendilerini bitirir, bunun farkında bile varamazlar.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine anlam bütünlüğüne göre "Durumu böyle olan bazı sanatçılar, yeteneksizliklerini başka şeylerle örtmek zorunda kalırlar." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Sanatçının hürriyeti kısıtlandığında ondan kaliteli bir sanat üretmesi beklenemez. Ahlakilik konusunda sanata ve sanatçıya fazla yüklenildiği zaman, hür irade ile meydana gelmeyen sanatta sıkıntı oluşur. Ahlaki bağımsızlık ve sorumsuzlukla hareket eden sanatçının psikolojik dengesi bozuk ve sanatı da problemlidir. Böyle bir sanatçı ve onun ortaya koyduğu eser, dinî ve ahlaki değerlere sahip olan halk tarafından tepki görür ve dışlanır. Sanatçı, sanat yaparken ahlaksızlığı yayarak halkın inancını geriletmemelidir. Çünkü sanatın propaganda gücü vardır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Sanatçı eserini ortaya koyarken hür olmalı ancak ahlak sınırlarının dışına çıkmamalıdır.
B) Sanatçılar özgürlük düşüncesiyle istediklerini yapma girişimine sahip olmalıdır.
C) Özgür bireyler, özgür toplumlardan çıkar, özgür ürünler meydana gelir.
D) Her birey toplumda yaşadığı bilinciyle başkalarının özgürlüğünü kısıtlamamalıdır.
E) Zihinsel ve ekonomik rahatlık, özgür ve özgün eserlerin ortaya çıkmasında baş etkindir.

8. I. Bunun sonucunda sanat sosyolojisi kurulmuştur.
II. Sanattaki gelişme ve değişimleri toplum yapısıyla birlikte düşünmek gerekir.
III. Bu düşünceler ışığında, sanatın insan toplumuyla olan ilgisini yorumlayabilme kaygısı, bazı sosyologları ve sanat tarihçilerini yeni bir bilim kurmaya yöneltmiştir.
IV. Çünkü her insan gibi sanatçı da öteki insanlarla temas hâlinde, ortak bir yaşantı içindedir.
V. İşte, sanat ve toplum arasındaki ilişkileri sanat sosyolojisi denilen bu ilim dalı incelemektedir.

Yukarıdaki cümlelerle anlamlı ve kurallı bir paragraf oluşturulmak istenirse doğru sıralama nasıl olur?

- A) I - II - III - IV - V
B) II - III - I - IV - V
C) IV - V - III - II - I
D) V - III - I - II - IV
E) II - I - IV - V - III

9. (I) Yaşam enerjisinin ne olduğunu anladığınız zaman hayatınız değişmeye başlar, hem de görülür biçimde. (II) Kendinizden ve içinde bulunduğunuz koşullardan memnun değilseniz yaşam enerjisini yanlış kullanıyorsunuz, demektir. (III) Daha doğrusu çevrenizi saran yaşam enerjisini henüz algılayamamış, farkına varamamışsınız. (IV) Tabii bunun sonucunda açığa çıkan mutsuzluk, başarısızlık ve sağlık problemleri gibi sorunların neden sizi bulduğunu sorguluyorsunuz. (V) Yaşam enerjisi bütün dünyayı kapladığı gibi bizi de sarar ve tıpkı bir nehrin akışı gibi akar. (VI) Ne yazık ki nehrin akışını gören bizler hayat enerjisinin akışını göremeyiz ve anlayamayız. (VII) Çünkü bunu anlamak için eğitilmedik ve bu bilgidен yoksunuz.

Bu parça anlamlı iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. 1500 yıllık Aya İrini'nin büyüleyici atmosferinde dinlediğimiz, seyrettiğimiz, okuduğumuz konser, Kudsi Erguner'in tüm müzik hayatı boyunca gerçekleştirdiklerinin bir özeti aslında. Mevlana'nın rubailerinden yola çıkarak sahnede müzik, hat ve raks bir arada. Tasavvuf felsefesini neyiyle dile getiren; farklı müzik kültürlerini bir pınarda buluşturan Erguner'in her yıl farklı projelerle müzikseverlerin karşısına çıkmasına alışkınsınız... 32 yıldır Paris'te yaşayan, müziğin içinde "zevk"i ve heyecanı arayarak doğanın peşine düşen ve -sayabildiği kadarıyla- 92 albüme imza atan Erguner, dokuz yaşından beri müziğin içinde. Tasavvuf müziğinin dünyadaki en önemli temsilcilerinden sayılan Erguner, kendi müzik evrenini sadece ilahiler ve Mevlevi ayinleri ile sınırlamıyor. Klasik Türk Müziği üzerine araştırmalar yapıp unutulmaya yüz tutan besteleri arşivliyor; Osmanlı müziği ile caz doğaçlamalarını ve Batı ritimlerini bir araya getiriyor; Peter Brook, Tony Gatlif gibi dünya sinemasının önemli yönetmenleri için film müziği üretiyor; Peter Gabriel, Didier Lockwood, Michel Portal gibi müzisyenlerle ortak arayışlara giriyor.

Aşağıdakilerden hangisi parçada sözü edilen sanatçının özelliklerinden biri değildir?

- A) Hat, dans ve müziği bir araya getirdiği
B) Farklı müzik kültürlerini bir araya getirdiği
C) Yurt dışında yaşayıp pek çok eser verdiği
D) Dünyaca ünlü filmlerin müziklerini yaptığı
E) Kendi yöresel ilahi müzikleri dışına çıkmadığı

11. Korku filmlerinin dünyaca ünlü ve unutulmaz yönetmeni Alfred Hitchcock çektiği filmlerin bir sahnesinde mutlaka görünürdü. (I) Ünlü yönetmenin doğduğu yıl olan 1899'da Türkiye'de bir ressam, kendisini çizdiği tablonun kahramanlarından biri olarak resmeder. (II) Tarih kitaplarının sayfalarında sıkça karşımıza çıkan, çoğunluğun iyi bildiği bu resim Fatih Sultan Mehmet'in Topkapı'dan İstanbul'a girişini betimleyen eserdir. (III) Fatih'in bindiği kıratın hemen yanında, elinde tüfek olan yeniçeri muhafızı ise tabloyu yapan ressam Hasan Rıza'dır. (IV) Bu tabloya kendini resmederek gösterdiği espri anlayışı Hasan Rıza'nın son derece renkli kişiliğinin de yansımasıdır. (V) Ressamın yaşamı da bu renkli, esprili kişiliğine paralel olarak pek hareketli geçer.

Parçada numaralanmış yerlerden hangisine "Sinema sanatında pek fazla görülmeyen bu durum, Hitchcock'un, filmlerine attığı imza gibidir." cümlesi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Yıllar yılı engin denizlerde boy göstermiş, yorgun bedenleri denizin, fırtınanın, güneşin yıpratıcılığına karşı koyamamış, artık aramızda olmayan gemilerin pırl pırl parçalarından oluşan deniz antikaları, geçmişin sıcaklığını günümüze taşıyor. Miyadını doldurup emekli olan geminin dümeni, bakır veya pirinç fenerleri, pusula konsolu, kampanası, seyir jurnalleri, haritaları gibi birçok parça, deniz antikasısı olarak kabul görüyor. Yangın, kaza ya da arıza gibi sorunlarla erken emekli olan genç gemilerin de parçaları birer deniz antikasısı. Bir malzemenin deniz antikasısı sayılmasının ilk koşulu orijinal olması. Zira, antikaların vidasından ağaç kısmına kadar olan bütün bölümlerine sonraki yıllarda süsleme amaçlı eklemeler yapılabiliyor. Bir deniz antikasının tarihî değer taşımasının yanı sıra geçmişte kullanılmış olması da önemli. Hatta üzerinde kullanıldığı dönemde oluşan çizik, kırık ya da bir bozukluk onu daha özel kılıyor. Parçanın az sayıda üretilmiş olması da değerini artıran, antika olarak değerlendirilmesini sağlayan unsurlardan.

Bu parçada deniz antikalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Geçmişin sıcaklığını günümüze taşırlar.
B) Deniz antikasısı olarak kabul görülen birçok unsur vardır.
C) Ancak yaşlanmış gemilerin parçaları deniz antikasısı sayılır.
D) Bir malzemenin deniz antikasısı olmasının ilk koşulu orijinal olmasıdır.
E) Deniz antikalarındaki çizik ve darbeler antikaları daha özel kılar.

13. (I) Sanat, sanatçı ve ahlak konusunda daha çok yönlü ve detaylı makaleler ele almak mümkündür. (II) Bu konu hakikaten girift, girift olduğu kadar da ciddi araştırmalar istemektedir. (III) Çünkü fert ve toplum için önemli hususları içermektedir. (IV) Sanat adına çıkarılan ve üretilen her yeni eser, sanat eseri değildir. (V) Bir yapıtın sanat eseri olabilmesi için birtakım kriterler vardır, bu kriterlere uyuyorsa sanat eseri sayılır. (VI) Aksi hâlde sıradan bir eser olmaktan öteye geçemez.

Bu parça anlamlı iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

14. Yıllar önce bir arkadaşına: “Neden mağaralara girmeyi denemiyorsun?” diye sorduğumda, yüzünde beliren şaşkın ifadeyi şimdi bile anımsıyorum. “Ne işim var o korkunç mağaralarda?” diye yanıt vermişti endişe dolu bir sesle. O zaman anlamıştım ki arkadaşım yalnızca karanlıktan korkmuyordu! Ballica Mağarası’nın “Muhteşem Galerisi”nde binlerce yılda oluşan damla taşların altında, tavanın olağanüstü doğal “mimar”ından gözlerimi ayıramazken arkadaşım geldi aklıma. “Tokat’a yolu düşmüş de girme cesaretini göstermişse Ballica Mağarası’na karanlık korkusu falan kalmamıştır!” diye düşündüm. Belki de Sezar’ın ilk kez Tokat’ın Zile ilçesinde söylediği iddia edilen “Geldim, gördüm, yendim.” sözünü kendince değiştirmiştir mağaranın çıkışında. “Geldim, gördüm, korkmadım.” diye. Gerçekten de bu gizemli dolambacın yarattığı düş duygusu sizi yalnızca korkularınızdan değil; gerçeklik duygusundan da yer-yüzünden de uzaklaştırıyor.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karanlık korkusuna sahip insanların bu korkularını yenmesi zordur.
B) Tokat’ın Zile ilçesinde bulunan mağaralar korkunç görüntülere sahiptir.
C) Ballica Mağarası, korkuları yok edecek gizemli düş duygusu katan bir yerdir.
D) Mağara korkusunu yenmenin yolu, korkuların üzerine gitmektir.
E) Korku aslında insanların kendi zihinlerinde oluşturdukları bir olgudur.

15. (I) Sanat potansiyel bir güçtür. (II) Güçlü sanat anlayışına ve uluslararası yarışabilecek güçlü sanatçılara sahip olan ülkeler, dünyada seslerini duyurabilme gücüne sahiptirler. (III) Sanat ortamı, hoşgörü, güzellik ve sevgi ortamıdır. (IV) Sportif faaliyetler, çeşitli sanat dalları ve kültürel faaliyetler insanları iyi yönde kanalizetmek için önemli araçlardır. (V) Sanatsal faaliyetler insanların kaynaşmasına hatta ulusların birbirleriyle sıcak diyalog kurmalarına vesile olan güçlü birer iletişim vasıtalarıdır. (VI) Sanatsal faaliyetler böylece ülkemizin sıkıntılı dönemlerinde ihtiyaç duyduğu çok önemli eylemlerdir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

16. Türklerin Karagöz ve kukla gibi cansız; meddah gibi tek anlatıcılı, sözlü seyirlik oyunlarının yanı sıra, canlı oyuncularla sahnelenen belli başlı geleneksel tiyatro türleri de vardır. (I) Bunlardan biri de “orta oyunu”dur. (II) Bu oyunun en önemli özelliği, yazılı metne dayanmadan sahnelenmesidir. (III) Geçmiş 13. yüzyıla uzanan orta oyununun çıkış noktasıyla ilgili farklı görüşler bulunuyor. (IV) Bu oyun, içerik olarak Commedia Dell’Arte geleneğine benzetilmektedir. (V) Venedik ve Ceneviz arasında ticaret yapan Türkler de bu oyun türünü izlemiş ve “Arte Oyunu” olarak adlandırmıştır. (VI) Bu tanımlama ise zamanla değişerek “orta oyunu” terimine dönüşmüş olabilir. (VII) Aynı biçimde İspanya’da oynanan tek perdelik, dinsel ve öğretici temalı Auto Oyunu’nun da orta oyunu olarak adlandırılmış olması muhtemel.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

17. Sanat ve ahlak birbirinden ayrı kavramlardır fakat bu iki kavram zarafet, incelik ve güzellik ifade etmesi açısından birbirine çok yakındır. Sanat güzel olan şeydir. Ahlak da güzelliktir ve güzel olan şey de sevilir. Bugün üzerinde önemle durulması gereken konulardan birisi de sanatçıların ahlak durumudur. Toplumun her kesiminde karşılaştığımız ve daima karşı karşıya bulunacağımız kişiler daha çok sanatçılardır. Bu bakımdan sanatçıların ahlak üstünlüğüne sahip bulunması, toplumun düzeni, birlik ve beraberliği ruh sağlığı yönünden çok önemlidir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme
B) Karşılaştırmalara başvurma
C) Tanımlamalardan yararlanma
D) Benzetmelere yer verme
E) İzlenimleri aktarma

18. Üstün gözlem gücü ve sanat tutkusuyla kişisel üslubunu oluşturmuş ilk Türk ressamı Hoca Ali Rıza Bey. Doğayı en büyük öğretici olarak kabul eden sanatçının gözlem yeri ise İstanbul'du. En çok da Üsküdar... Bu yüzden, genelde "İstanbul", özelde ise "Üsküdar Ressamı" olarak tanınır. 1858'de Üsküdar'da dünyaya gelen Ali Rıza Bey'in resim yeteneği çocuk yaşlarda fark edilir. Bunda babasının hat sanatıyla olan uğraşısının etkisi büyüktür kuşkusuz. Kırk yedi yıl boyunca eğitimcilik ve ressamlık yapan sanatçı; peyzaj, natürmort, hayalî çizimler gibi üç alanda; karakalem, füzen, pastel, sulu boya, yağlı boya gibi birçok tarzda üretimde bulunur. Sayısız öğrenci yetiştiren sanatçı mütevazı, sabırlı ve hoşgörülüdür; bu özelliklerinden dolayı da öğrencileri ve dostları ona "Hoca" sıfatını yakıştırır.

Bu parçada, Ali Rıza Bey'in aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanatsal üslubuna
B) Kimden etkilendiğine
C) Fiziksel özelliklerine
D) Nereden etkilendiğine
E) Kişisel özelliklerine

19. (I) Sanat, sadece duygudan ibaret değildir. (II) Onda, düşüncenin ve aklın bütün çilesi vardır. (III) Fakat unutmamak gerekir ki sanat, ilimden çok ibadete benzemektedir. (IV) Bu bakımdan sanatla tasavvuf arasında bir münasebet vardır. (V) İnsan eğitimi başlı başına bir sanattır. (VI) İnsanın herhangi bir sanat dalında eğitilmesi işi ise sanat içinde sanattır diye düşünüyoruz. (VII) Bu bakımdan insanın, sanat dallarından birinde eğitilmesi çok hassas, ciddi ve önemli bir hadisedir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

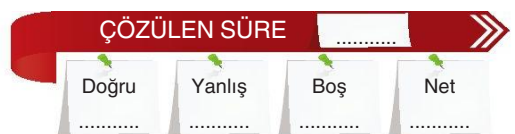
- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

20. Tarihin bağrından çıkıp bugüne gelen ve günceli yakalayan bir belgesel çalışması gerçekleştirdik. Geçmişten günümüze doğru gelen bir akış planı takip ettiğimiz için de nehir metaforunu kullandık. Medeniyetin sürekli yenilenen bir bütün olarak değerlendirilmesi vurgusuyla hareket ettik. Rönesans'a kadar Doğu'dan Batı'ya doğru akan nehir, Rönesans'tan itibaren Batı'dan Doğu'ya doğru akmaya başladı. Ancak nehirlerin akış yönünün, yatağının zamanla değişebileceğini de unutmamak gerekir.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Batı'ya Doğru Akan Nehir adı nasıl doğdu?
B) Medeniyet size göre nasıl oluşur?
C) Her medeniyetin doğuşu aynı mıdır?
D) Doğru ile Batı'yı işlemek fikri güncel midir?
E) Belgesellerde ne tür konular işlenmelidir?

HIZ VE RENK

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Doğu-Batı karşılaştırması yapan, objektif ve meseleyi başlangıcından alıp bugüne kadar getiren bir belgesel içeriği belirledik. Çıkış noktamız, Türkiye'nin onlarca medeniyete ev sahipliği yapan zengin bir kültür mirasına sahip olmasıydı. Medeniyetimizi ve onun evrensel medeniyet içindeki yeri ile bu evrensel medeniyetin seyrini anlatan bir içerik akışı hazırladık.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Farklı düşünceler belgeselde nasıl yer aldı?
- B) Belgesel içeriğinin genel yapısını nasıl belirlediniz?
- C) Belgesellerin topluma katkısı nelerdir?
- D) Belgesel izleyicilerinin beklentileri nelerdir?
- E) Medeniyetler barışı nasıl gerçekleştirilebilir?

2. Uçağınız, Dalaman'a süzülürken lombozundan gök mavinin, çam yeşiline dönüştüğünü fark edersiniz. Önce Fethiye Körfezi'ndeki sayısız koylara serpiştirilmiş irili ufaklı adalarla göz göze gelir, adacıklar arasında, rüzgârla oynayan yatların yelkeni olmayı düşlersiniz. Karaya yeniden kavuşunca da havanın tuzlu kokusu ve serin dokunuşları, bir deniz ülkesine geldiğinizi müjdeler. Dalaman Havaalanı'ndan Göcek'e uzanan 20 kilometrelik yol, çamların gölgesinde telaşla denize koştururken Göcek'te bir görünüp bir kaybolur. Köye girmeyip sığla ağaçlarının hoş kokusunu soluyacağınız İnlice'ye devam ederseniz, hemen yol kenarında bir Lykia kaya mezarıyla karşılaşrsınız. Göcek'i çevreleyen tepelerin yamaçlarında bu kaya mezarlarının benzerlerini göreceksiniz. Lykia ile Karia sınırındaki bu bölgede yürüyüş yaparsanız, Antik Çağ'ın coğrafyacı gezginleri Strabon ve Pilius ile aynı mekânları paylaşmanın keyfini de yaşayabilirsiniz.

Parçanın anlatımında;

- I. Görme
- II. İşitme
- III. Tatma
- IV. Koklama
- V. Dokunma

duyularından hangilerine ait ayrıntılara yer verilmiştir?

- A) I. ve III.
- B) I. ve V.
- C) II. ve III.
- D) III. ve IV.
- E) III. ve V.

3. Sanat, düşünebilen, gerçeği görebilen, toplumu anlayabilen insanların işidir. Çağdaş bir sanatkâr, hangi güzel sanat dalında çalışırsa çalışsın mutlaka güçlü bir anlayışa, düşünceye, sosyoloji ve psikoloji bilgisine muhtaçtır. Yani sanatkâr, bir taraftan kendi dalında birikmiş olan millî ve beşerî tecrübeyi oluşturacak, diğer taraftan da insanı bütün incelikleriyle tanıyacaktır. Bütün bunlarla birlikte, sanatkârda güçlü bir gözlem, derin bir sezgi, üstün bir analiz ve sentez kabiliyeti bulunmalıdır. Bu çok önemlidir. Bu husus, bir yaradılış meselesi olduğu kadar, bir eğitim meselesidir de.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeteneği olmayan insanların eğitimle kendini geliştirdikleri bir gerçektir.
- B) Doğuştan gelen sanatsal yetenek eğitimle geliştirilmelidir.
- C) Güzel sanatların her dalı kendine özgü yetenekler ister.
- D) Sosyoloji ve psikoloji eğitiminde sanat, temel koşul olmalıdır.
- E) Sanatçılar, sanatsal bakımdan yetkinliğe ulaşırken insanı ve içinde yaşadığı toplumu iyi tanımalıdır.

4. Medeniyet gelişiminde temel lokomotiflerden biri de din olgusudur. Belgeselde vahiy ve insan aklının ortaya koyduğu eserler arasındaki ilişkiyi sergiledik. Hz. İbrahim vahyi, Büyük İskender ise akli temsil etmektedir. Belgesel Doğu'da Hindistan'dan, Batı'da İspanya'ya kadar 16 ülkeden ünlü uzmanlar, ilginç mekânlar ve zengin bilgilerle dolu 20 bölümden oluşuyor. Belgeselin İngilizce, Türkçe, Arapça, Fransızca ve Almanca versiyonları mevcut.

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık yoktur?

- A) Din - medeniyet ilişkisini belgeselde nasıl işlediniz?
- B) Belgeselin içeriği nelerdir?
- C) Belgesel yalnız Türkçe mi çekildi?
- D) Belgesel hakkında bilgi verebilir misiniz?
- E) Belgeselde hangi teknolojilerden yararlandınız?

5. Dünya özellikle son yüzyılda çok değişmiştir. Atalarımız vahşi doğa ile iç içe yaşarken bugün dünya yüzeyindeki insanların büyük çoğunluğu şehirlerde yaşamaktadır. Günümüzde beslenme ile ilgili yaşanan problemler özellikle gelişmekte olan ülkelerde yoksulluk ve beslenme yetersizliğine bağlı hastalıklar ile gelişmiş ülkelerde aşırı rafine gıdalar, tuz ve yağ tüketimi nedeniyle ortaya çıkan hastalıklardır. Ayrıca fiziksel aktivite, günümüz insanının yaşam tarzında atalarına göre çok daha az düzeyde yer almaktadır. Bugün insanların karşı karşıya kaldığı bir diğer problem ise çevre kirliliğidir. Bu nedenle aslında günümüze kadar değişmeden gelmiş olan insan vücudu bu yeni problemlerle baş edebilmek için stres altına girmektedir. Tüm bu sebeplerle insanlar, atalarımızın beslenme modeline yakın bir beslenme modeli ve yaşam tarzının daha iyi olup olmayacağını merak etmektedirler.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanların yaşadıkları yerlerde eskiye göre değişiklikler oluştuğuna
B) Ekonomik sıkıntıların ve beslenmenin çeşitli hastalıklara neden olduğuna
C) Dünyanın gelişmesine ve teknolojiye bağlı olarak insanların fiziksel aktivitelerinin arttığına
D) Çevre kirliliğinin günümüz insanları için problem oluşturduğuna
E) İnsan vücudunun günümüze kadar değişmemesine rağmen stres altında olduğuna

6. İnsana bir masal musallat oluyor, bu manzarayı seyrederken. Kent yemyeşil tepelerle çevrilmiş. Dağların arasında, bir nehrin kenarına kurulmuş burası. Tepede bir katedral var. Biraz daha aşağıda bir pazar meydanı... "Dünya Mirası" kategorisine giren bu kent bir masal gibi. Bir bahar masalı... Oysa baharlık hiçbir hâl yoktu ortada. Kışın göbeğindeydik, soğuktu. Dar sokaklardan geçerken sağlı sollu küçük evlerin hemen her birinden duyulan klasik müzik sesi... Mozart'la kemikleşmiş ve bu ortak kimliği hayatın ortasına taşımış o Salzburg günü...

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Tartışma C) Açıklama
D) Betimleme E) Tanımlama

7. (I) Geçmişte zenginliğiyle dillere destan olan Osmanlı İmparatorluk hazinesi bugün de binlerce nadide eserden oluşan eşsiz koleksiyonlarıyla göz kamaştırmaya devam ediyor. (II) Enderun Hazinesi olarak anılan görkemli koleksiyon bugün hâlen, Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılan Topkapı Sarayı'nın üçüncü avlusunda yer alan Hazine Seksiyonu'ndaki dört odada bulunuyor. (III) Enderun Hazinesi'ne ait en eski kayıtlar, Fatih Sultan Mehmet ve Sultan II. Bayezid dönemlerinden kalan üç-beş yapraktan oluşan listeden ibaret. (IV) Daha sonraki dönemlerde de tutulan hazine defterleri hazinenin büyüklüğü ile ilgili kısıtlı da olsa bilgi veriyor. (V) Topkapı Sarayı'nda iç yönetim, çeşitli oda kuruluşları ve aralarındaki görev bölümüyle sağlanıyordu. (VI) Hazine ise bu odalar içinde en önemlilerinden biriydi. (VII) Fatih Sultan Mehmet döneminde az olan Hazine Odası görevlilerinin sayısı, Sultan I. Ahmet döneminde 60'ı bulmuş, Sultan III. Ahmet döneminde ise 157'ye ulaşmıştı. Enderun Hazinesi'nin açılıp kapanması törenle gerçekleştirildi.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. Bir zamanlar dışarıdan açılan kapılar vardı. Mutlaka hatırlarsınız, mandallı ahşap kapıları ---- Ziyaretçi-yi sorgusuz kabul edişin, konukseverliğin ve güvenin bir göstergesi olduğunu algılamaksızın içeriye, özerkliğe özgürce dalışın zamanlarına ait kapılar... Bir zamanlar onlara her yerde, büyük kentlerde bile rastlanırdı. Geleneksel dokusunu, anlayışını taşıyan, kentin ayrıksı küçük mahallelerindeki evler, mülkiyeti koruma kaygısına ve birbirlerine yabancılaşmaya inat, kapılarını açık tutarlardı hep. Bugüne gelince, onlar artık kıyıda köşeden uzaklarda, pek kolay erişilemeyecek yerlerde kalmış görünüyor.

Parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) ziyaretçiler için farklı girişi olan, her eve göre değişiklik gösteren ahşap kapılar...
B) hani şu, çalmaya gereksinim duymaksızın, üzerindeki delikten sarkan ipini çekip tuttuğunuzda hemen açılıverenler...
C) renk renk ve her renginde farklı bir anlam taşıyan, artık sık göremeyeceğimiz türden kapılar...
D) evin büyüklüğü, genişliği ve sahibinin konumunu belli eden, muhteşem kapılar...
E) özgün yapısıyla kültürümüzün bir parçası, ustalıklar simgesi olan o ahşap kapılar...

9. Sanatsız toplum olmaz. Bir milletin inancı, dili, estetik anlayışı ve millî zevkleri, âdeta onun ruhu gibidir. Varlığını sürdürmek isteyen milletler, bu değerlerine sahip çıkmak zorundadır. Tarihte adı geçen bütün toplulukların sanatları olmuştur. Zamanımızda da en geri ülkelerden en gelişmiş ülkelere kadar her milletin bir sanat anlayışı vardır ve her ülke var olmak, sanatını daha ileriye götürmek için gayret etmekte ve bunun için âdeta yarışmaktadır. Sanat öyle bir idealdir ki onun nihai bir sınırı yoktur. Daima en iyiye, en güzele ve en mükemmele doğru bu çabalar devam edecektir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşmaz?

- A) Sanatın bir milletin en önemli değeri olduğuna
B) Toplulukların varlığını sanatla sürdürdüklerine
C) Her milletin sanat anlayışının bulunduğu
D) Ülkelerin sanatlarını ilerletmek için çalıştıklarına
E) Sınırsız bir sanatın sadece bir ideal olduğuna

10. Sanat anlayışı bir toplum işidir. Topluma yüksek sanat duygusunu kazandıracak olan kuruluşlara büyük görevler düşmektedir. Halkın sanat zevkini, duygusunu yüceltmedikçe kişisel çabaların pek etkili olacağına inanmıyoruz. Görünen o ki insanların büyük bir kısmı gerçek ve yüce sanatı değil de bilinçsiz ve anlamsız sanatı tercih etmektedir. Bu insanlar toplumun klasik eserlerini anlayamayacak kadar bozulmuş, gerilemiştir.

Bu parçada sanatçının yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumun büyük bir kısmının hakiki sanatın yerine anlamsız ve bilinçsiz sanatı tercih etmesi
B) Toplumun büyük kesiminin bilinçli ve anlamlı sanatı seçmesi
C) Sorumlu olan sanatçıların bilinçsiz davranmaları
D) Gerçek sanatın ön plana çıkmaması
E) Belli bir anlam değeri olmayan sözlerin sanat diye sunulması

11. (I) Farklı kültürle, farklı inanışlara rağmen dünya, bir müzik parçası etrafında bir araya gelebiliyor. (II) Toplumumuz radyo ve televizyon aracılığıyla her türlü müzikle karşı karşıya kalmaktadır. (III) Ticari amaçlı hafif müzik, gazino müzikleri ünlü ve ünsüz adlarıyla toplumun ilgisini çekmektedir. (IV) Bu müzik yaşamı içinde hangi türden olursa olsun ciddi müzik çok düşük bir oranla ve genellikle amaçsız biçimde düzenlenmiş programlarda yer alıyor. (V) Toplumumuzun dünya ile ilişkileri çoğalıp kültür düzeyi yükseldikçe, hem evrensel müzik eserlerine hem kendi sanatçılarına insanlarımız daha bilinçli olarak sahip çıkacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) Bazı toplumlar sanatı anlamada zihinsel bir duygusal altyapıya sahip olamayabilir. (II) Bu durumda yapılacak olan, toplumu yargılayarak suçlamak, dertlenmek değil, sanatı topluma ulaştırabilmenin yollarını aramak, bunun için çabalamaktır. (III) Müzik yaratıcısı, zaman kaygısından kurtulmuş bir gerçekçi, estetikçi ve çağının sözcüsüdür. (IV) Öyleyse çağında onu anlayacak hazırlığı yapmamış olan milyonlarca insan ne yapacak? (V) Bugün bu soru bütün dünyadaki müzik adamlarının, eğitimcilerin, yayıncıların, organizatörlerin az ya da çok sorunu hâline gelmiştir. (VI) O hâlde yalnız, niteliksiz müziklere alışmış toplumu bundan kurtaracak ara eserleri yaratmakla iş bitmiyor. (VII) Aynı zamanda yirminci yüzyılda, tekniğe paralel bir hızla gelişim gösteren çağdaş müzikle, insanın irtibatını sağlayacak yeni yöntemler geliştirmek de söz konusudur.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisi ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

13. (I) Bu yolculukta en önemli dostunuz teknenizdir. (II) Bir yaz düşüdü Mavi Yolculuk. (III) Denizin ve gökyüzünün maviliğinde, yeşilin yanı başında, yıldızların altında paylaşılan bir düşün yatağıdır tekneniz. (IV) Uzun sohbetlerin, zengin sofraların, huzurlu bir uykunun, tatlı anıların mekânıdır. (V) Bu mekânın doğuşuna tanıklık etmeye ne dersiniz? (VI) Fethiye’de Recep Sökmen’in tersanesindeyiz, doğadaki ağaç ile metalin buluştuğu yerde... (VII) Çevrede kimi henüz yapılmaya başlanmış, kiminin iskeleti tamamlanmış, kimi de bitmek üzere olan değişik boylarda tekneler...

Parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) I. ve V.
D) II. ve VI. E) III. ve V.

14. Evrende kesin olarak düzelterebileceğimiz tek şey vardır, o da kendimiz. Atalarımız boşuna dememiş “Kendinizi yönetirken kafanızı, başkalarını yönetirken kalbinizi kullanın.” diye. Olmadığın biri olarak sevilmektense olduğun biri olarak nefret edilmen daha hayırlıdır. Dilimiz vücut denen geminin dümeni gibidir. Bazı sözler vardır ağızdan hiç çıkmaması gerekir ama aksilik bu ya çıkar işte. Bir şekilde çıkar çıkmasına da bir süre sonra döner dolaşır sana geri gelir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsanın kendisini düzeltmesinin başkalarına göre daha kesin olduğu
B) Kişinin, kendisi gibi görünmesinin daha iyi olduğu
C) Dilin, vücudu yönlendiren bir organ olduğu
D) Ağzımızdan çıkan sözün bir şekilde bize döndüğü
E) Kendini yöneten insanın duyguların esiri olmadığı

15. Avrupa tiyatrosu, opera ve balesinde 16. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar Türkler üzerine yüzlerce eser yazıldı, bunların çoğu sahneye de konuldu. Bu akıma edebiyatının Altın Çağ Dönemi’nde İspanya da katıldı. Örneğin, Altın Çağ İspanyası’nın en verimli oyun yazarı Lope de Vega 300’ü aşkın oyunundan otuzunu Türklere ayırmıştır. Altın Çağ İspanyol yazarlarından Cervantes tam adıyla Miquel Cervantes Saavedra da Türkler üstüne oyunlar yazmıştır. Daha çok ölümsüz eseri “Don Kişot” ile özdeşleşen Cervantes’in öteki roman ve öyküleri pek az bilinir. Oyun yazarlığını ise kimse bilmez. Şimdiye kadar tanıdıklarım, hele on sekiz oyun yazdığını söylediğim zaman şaşırıyor, inanmak istemiyorlar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Avrupa’da Türkler üzerine eserlerin yazıldığına
B) Türklerin oyun yazmada başarılı olduğuna
C) Cervantes’in Türkler üzerine oyunlar yazdığına
D) Cervantes’in oyun yazarlığının ön planda olmadığına
E) Altın Çağ İspanya’sının en çok eser veren sanatçısının Lope de Vega olduğuna

16. Can Yücel’in dizelerindeki gibi “Durdukça yosundan yeşil / Kulaç attıkça mavi” suların kıyısındadır, Datça ya da Reşadiye Yarımadası. Burası Ege ile Akdeniz’in coğrafi olarak birbirinden ayrıldığı yer ya da tam tersi yosun yeşili, turkuvaz mavisi harelî, gümüş balıklı suların birbirine dalga dalga koştduğu, kucaklaştığı bir dünya cenneti. Ak köpüklü, yeşilli, mavili öylesine bir cennet ki “Aphrodite bu sulara yüzmüş.” diyor yöre sakinleri. Kuşkusuz haklılar. Antik Knidos kenti de Batı Anadolu tarihinin hemen bütün izlerini barındıran bu yarımadanın tam ucunda. Batı’dan göç eden Dorlar, Rodos ve Syme üzerinden MÖ 12. yüzyılda, bugün Datça diye anılan yarımada gelerek MÖ 8. yüzyılda Eski Knidos denen yerde bilinen ilk Knidos kentini kurarlar. Kurucuları olarak Spartalı Triopias ve Hippotas’ın ismi geçer.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Niteleyici ögelere yer verilmiştir.
B) Tartışmacı yöntem kullanılmıştır.
C) Alıntı yapılmıştır.
D) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
E) Açıklamalar söz konusudur.

17. (I) Yöreye bu kaçınıcı gidişim bilmiyorum; bildiğim, her gidişimde farklı bir yüzünü keşfetmem, farklı bir heyecan duymam. (II) Artvin’le âdeta özdeşleşen Çoruh Nehri, rafting ve kano sporu için dünyanın en uygun nehirlerinden biri. (III) 1993 yılında dünya rafting şampiyonasının burada yapılması özellikle yurtdışında Çoruh Nehri’ne olan ilgiyi artırdı. (IV) Son yıllarda Artvin’in Yusufeli ilçesinde, Barhal Çayı’nda ve nehrin diğer kollarında kano yapanlara sıklıkla rastlamak mümkün. (V) Türkiye’de pek rağbet görmeyen kanonun en büyük tutkunları yabancılar. (VI) David on yılı yakın bir süredir her yaz Yusufeli’ne geliyor, “Artık bizden biri” diyor yöre insanı, her yaz onun gelişini heyecanla bekliyorlar. (VII) Uzun süredir profesyonel olarak kano yapan David’in uluslararası yarışmalarda dereceleri bulunuyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

18. Her yıl Ağrı Dağı’nda bahar gözünü açtığında, çiçeklerin keskin kokularıyla, renkleriyle, bakır rengi toprakla birlikte Ağrı Dağı’nın güzel, kederli kara gözlü, iri yapılı, çok uzun, ince parmaklı çobanları da kavallarını alıp Küp Gölü’ne gelirler. Kırmızı kayalıkların dibine, bakır toprağın, bin yıllık baharın üstüne kepeneklerini atıp gölün kıyısına otururlar. Daha gün doğmadan Ağrı Dağı’nın harman olmuş yalp yalp yanan yıldızları altında kavallarını bellerinden çıkarıp Ağrı Dağı’nın öfkesini çalmaya başlarlar. Bu, gün doğumundan gün batımına kadar sürer.” Yaşar Kemal, böyle yazar Ağrı Dağı Efsanesi’nde; kavalcıların “Bir incecik kavaldan koskoca, kükremiş bir dağ çıkarttıklarını” da. Anadolu insanı yalnızca öfkesini değil, sevincini de; yalnızca hüznünü değil, coşkusunu da müzikle dillendirir binlerce yıldan beri. Öyle ki gelin almaya giden erkek tarafı, kız tarafının sokağına davulcusu zurnacısıyla birlikte girer. Sonrası mı, sonrası eskilerin deyimiyle “Vur patlasın, çal oynasın!”

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Deyimlere yer verilmiştir.
B) Alıntı yapılmıştır.
C) Öykülemeye yer verilmiştir.
D) İnsana ait özellikler doğaya aktarılmıştır.
E) Örneklerden yararlanılmıştır.

19. Normal bir insanın kafasından günde 50.000’e yakın düşüncenin gelip geçtiğini duyunca şaşıracaksınız. Eminim ki bu düşüncelerin yüzde altmışının olumsuz düşünceler olduğunu öğrenince şaşkınlığınız daha da artacaktır. ABD’de anne-babanın çocukları ile gün boyu neler konuştukları üzerine yapılan bir araştırma onların konuşmalarının ortalama 400 tanesinin olumsuz konuşmalar olduğunu göstermişti.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Gözlem gücü
B) Sayısal veriler
C) Varlıkların karşıt yönü
D) Örnekleme
E) Tanık gösterme

20. Türk, ilim, fikir, edebiyat ve siyaset hayatında derin izler bırakan Ziya Gökalp, yakın tarihimizin en önemli simalarındandır. Büyük Atatürk, “Etimin ve kemiğimin babası Ali Rıza Efendi ise fikrimin babası da Ziya Gökalp’tir.” demektedir. Gökalp fikirleriyle Atatürk ilke ve inkılaplarına, Cumhuriyet Dönemi’ne damgasını vuran insandır. Toplumsal ve ferdî pek çok alanda fikirleri ve önerileri vardır.

Yukarıdaki parçada düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Örnekleme
B) Betimleme
C) Açıklama
D) Tanık gösterme
E) Karşılaştırma

H
I
Z
V
E
R
N
E
K

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 24 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) İnsanoğlunun kullandığı en eski kokudur gül ve gülün en aromalı kısmı, gül yağıyla ilgili ilk bilgiler eski Sanskrit metinlerine dayanır. (II) Homeros, İlyada'da, Afrodite'nin gül yağıyla Hector'un ölü vücudunu ovarak nasıl bir kral yarattığını anlatır. (III) Bu metinlerde geçen gül yağının, sıcak yağın içine atılan gül yapraklarıyla elde edildiği kesin. (IV) Hipokrat da ilaçlarında kullandığı gül yağını, zeytinyağının içine attığı gül yapraklarıyla elde ettiğini anlatır. (V) Gül yağı ve elde edilişleriyle ilgili en ilginç söylence, kuşkusuz Moğol İmparatoru Cihangir ile ilgili olanı. (VI) Rivayete göre Cihangir çok büyük olan sarayın bahçesindeki kanallara damıtılmış gül suyu doldurtur, amacı bahçesinin bu güzel kokuyla dolmasıdır. (VII) Bir gün imparatorun eşi bahçede dolaşırken kanallardaki gül suyunun üzerine ince bir tabaka fark eder ve bu inanılmaz aromalı, yağlı kısmı oradan alır ve gül kendi özel yağı için damıtılmaya başlanır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci parça cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Su uygarlıklar doğurur. Uygarlıklar yeşerten, toprağa bereket getiren nehirleri, iklimi ılımanlaştıran denizlerin kıyısındaki cennet bahçelerini, ticaretle ve tarımla gelişen zengin kentleri yazar tarih sayfaları. Deniz olup çevrelediği, nehir olup içinden geçtiği toprakları berekete boğan su, tarih öncesi çağlardan beri yarattığı flora ve faunayla insanoğluna bitimsiz bir hayat kaynağı sunar. Su kutsaldır... Yalnızca sunduğu bitimsiz hayat kaynağı için değil, hayatın başladığı yer olduğu için de. Su kutsallaştırılır, efsanelerle birlikte anılır. Dünyanın dört bir yanındaki yerleşik hikâyelerinde onun adı geçer. Yunan mitolojisinde dünyanın bütün ırmaklarını, denizin bereketini simgeleyen Tanrıça Tethys ile Evrensel ırmak Okeanos yaratır. Mezopotamya'yı yeşerten Dicle ve Fırat bir efsanedir.

Bu parçada suyla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Yaşamın kaynağı ve insana bitimsiz bir yer oluşturduğuna
B) Mitolojik anlatılarda bile adının geçtiğine
C) Kutsal ve uygarlıklar doğuran bir özelliğe sahip olduğuna
D) İklimi, ticareti, bereketi oluşturduğuna
E) Tarih öncesinde insanların daha çok faydalandığına

3. 15. yüzyıldan başlayarak Avrupa'da Türk müziğine, tekstiline, halılarına, yaşam tarzına gösterilen ilgi giderek büyümüştür. O yüzyılların en önemli medyası sahnelenen opera, tiyatro ve bale eserleriydi. Türkler üzerine yaratılan eserler sayesinde her gece tiyatroları dolduran seyirciler, sahnede Türk giyim - kuşamını, Türklerin davranışlarını, yaşayışını, saray yaşamını, entrikalarını canlı bir biçimde görebiliyordu. Mozart'ın ünlü "Saraydan Kız Kaçırma" ve Topkapı Sarayı'nda geçen "Zaide" operaları; yine Mozart'ın Topkapı Sarayı'nda geçen ve kahramanı Kanuni Sultan Süleyman olan "Saray Kiskançlıkları" adlı balesi; Rossini'nin dört operası önemli örneklerdir. Avrupa başkentlerinde halkın Türk giyim - kuşamını ve müziğini tanıması için en güzel fırsatlardan biri de yeni atanan Türk elçisinin görkemli bir alayla mehter müziği eşliğinde kente girişi ya da kralın sarayına kabulüydü. Bu görkemli alay, halkın üzerinde kolay kolay silinmeyen izler bırakıyordu.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) 15. yüzyılda sahnelenen bazı tiyatro ve operalarda Türk gelenek ve yaşantısıyla ilgili bilgilere yer verildiğine
B) Avrupa'nın, Türk kültür ve yaşam tarzına ilgisinin zamanla geliştiğine
C) Mehter müziğinin Türk kültür ve yaşamını bütünlendiğine
D) Mozart'ın eserlerinde Türklerin yaşamlarını yansıttığına
E) Türk elçilerinin törenle kente gelişinin halkı etkilediğine

4. Eleştirmenler için söylenen "Sanatçı olmadıkları için eleştirmen olurlar." sözü tam da bunlar için geçerli. Yazar olmadıkları için yazarlardan hınçlarını, öfkelerini almakta ve komplekslerini gidermekle. Bir ara bulup, sahneye çıkıp mikrofonu kaparak kendini ispat etmeye çalışan star adaylarına benziyorlar. Edebiyata hayatını adanmış insanların hayatlarına sokularak sükse yapmaya, yazı/edebiyat alanında rol kapıp hünelerini sergilemeye çalışıyorlar.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Tartışma - Öyküleme
B) Tartışma - Benzetme
C) Betimleme - Karşılaştırma
D) Tartışma - Betimleme
E) Açıklama - Karşılaştırma

5. Tabaklar... Günlük yaşamımızın hayati objeleri... Bugün cam, porselen, kil ya da plastikten binlerce çeşit tabak, ne denli vazgeçilmez olduklarından bihaber masalarımızın üstünden akıp geçiyor. Aynı zamanda, pek çoğu da bizim için bir statü göstergesi. Kendi beğenimizi yansıtan "kıymetli ve güzel" tabakları ancak misafir geldiğinde çıkarmak üzere dolaplarda sergilemek, saklamak neredeyse tüm dünya insanlarını birleştiren ortak bir gelenek, alışkanlık. Peki, insanoğlu bu vazgeçilmez malzemeyi yaratmayı ne zaman akıl etmiş? Birdenbire değil elbette! Çanak çömleğin yaratılma süreci hiç de öyle kolay gerçekleşmemiş. Hatta kil kapların gerçek anlamda kullanılabilmesi, yani pişirmenin keşfedilmesi için binlerce yıl geçmesi gerekmiş. Bu zorlu ve maceralı deneyimin öyküsü, insanın av ve doğanın sunduğu diğer hazır yiyeceklerin peşinde koşmayı bırakıp toprağa yerleşmesi ve kendi besinini üretmesi, yani tarıma geçmesiyle birlikte başlamış

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmuştur?

- A) Tabak - çanağın oluşumu ve önemi
- B) Tabakların oluşum aşamaları
- C) Tabakların misafir geldiğindeki durumu
- D) Gelişmelerin tabağı nasıl etkilediği
- E) Eskilerin tabağına bakışı

6. Anadolu coğrafyası dört mevsimi dört ayrı elbise gibi giyer üzerine. Benim gibi yoldan yola savrulan bir gezginseniz ve bir de aynı yere değişik zamanlarda gitmek hastalığınız varsa, binbir renk ve koku taşıyan bu topraklarda bir gerçeği çok iyi gözlemleyebilirsiniz: Bazı yöreler tüm mevsimlerin güzelliğini olabildiğince yakıştırır kendilerine. Bu yerlerden biri, kendini dağlara ve ormanlara vermiş olan Bolu'dur. Bolu ve ilçeleri yılın her döneminde gözbebeklerimize şiirsel görüntüler taşır. Kentin güneyindeki Seben ilçesi de ilkbaharı kırlarda ve dağlarda; yaz giysisini de yaylalarda giyer. Seben, Anadolu'da on binlerce yıldır süren yayla geleneğinin hâlâ canlı olduğu yerlerden biridir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetmelere yer verilmiştir.
- B) Kişileştirmelere başvurulmuştur.
- C) Koşullu cümleler kurulmuştur.
- D) Mecazlı anlatımdan yararlanılmıştır.
- E) Öneri cümlelerine yer verilmiştir.

7. ---- Karanlık kış gecelerinde burnumu kar tadında cama dayayıp bozacinın geçişini biraz da korkuyla seyrettiğimi hatırlarım: "Bozaaaa..." O yüksek perdeden evimizin içine dek gelen sesi hâlâ kulaklarımda çınlar. Yazın gelişi de sokaktan gelen seslerden belli olurdu biraz. "Domates, patlıcaaa" ya da "Dolmalık biber geldi hanımım"a aldımaz, "dondurma kaymaak"ın peşinde koşardım. El arabasına koyduğu kaynar kazanlarıyla sokak sokak gezen mısırcının yarattığı heyecan da başka türlüydü elbet. "Çocuğa bir sütlü mısır." derdi annem. Yeşil mısır yapraklarına sarılan sıcacık kaynamış mısır, bol bol tuzlandıktan sonra minicik elime tutuşturulurdu. Ha, tabii bir de közde mısır ile sinema girişlerinde görüp tutturduğum patlamış mısırlar vardı. Günahlarını almayalım, onların tadı da başka güzeldi. Bugün hâlâ yazın geldiğini, mısırcıların sokaklarda arabalarıyla sökün etmesinden anlarım.

Parçanın başına, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Organik gıdalarla beslenmeye çocukluğumda başladım sanırım.
- B) Çocuk eğitiminde sokağın önemini asla küçümseyemem.
- C) Çocukken her mevsimin kendine özgü bir kokusu, tadı, sesi vardı.
- D) Mahalle arasındaki ilişkilerin mevsimlere göre nasıl değiştiğini unutamam.
- E) Günümüz çocuklarının teknoloji bakımından eskiye göre daha şanslı olduğunu düşünüyorum.

8. Günümüz insanı, hayatta bir şeyler yapmak için var oluş çabası içinde bir noktada durup kendini hayatın alanlarında kaybetmiş bir durumdadır. Eğer insan zihnindeki bilgi birikimini kullanamıyorsa onun zaten çok fazla bir değeri yok. İlginç olan, bunu kabullenmiş olması. Gördükleriyle yetinmeye başlıyor. Aslında bugünün insanının derinleşmeye gösterdiği tepki, refleks kullanamayacağını bildiği ya da hayatta ona yardımcı olmayacak malzemeyi almayı reddetmesidir. Bu da insanın derinleşmekten kaçmasına ve hayatın çok sığ bir alanına sıkışmasına neden oluyor.

Bu parçada yazarın insanla ilgili yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevresiyle doğru bir iletişim kuramaması
- B) Derinleşmekten kaçıp sığ bir alana sıkışması
- C) Zihnindeki bilgi birikimini kullanmaması
- D) İlginç alanlara yönelip bunları kabullenmesi
- E) Hayatta bir şeyler yapmak için çabalaması

9. Ülkemizde turizmdeki gelişme pek eski değil. Buna karşın Bodrum, popüler olmaya başlayan ilk kasabalardan biri. Azra Erhat'lı, Cevat Şakir'li, Mina Urgan'lı ilk mavi yolculukların fısıltıları, belirli bir çevrede dolaşmaya başlamış. Koyların güzelliği, ağızdan ağıza büyümüş. Etrafta tesis yokken birçok yer daha köyken, yeşilin her tonu denizle birleşirken... Bir grup entelektüel ve o çevrelere yakın sosyetenin tanınmış simaları, Bodrum koylarını teknelerle keşfeder olmuşlar. Halikarnas Balıkçısı şöyle dermiş: "Bodrum'a gelip de Gökova'ya açılmamak, sarayın kapısına gelip de içine girmemeye benzer. Kapı ne kadar güzel olursa olsun, sarayın içi başkadır." Güz el bir mavi yolculukla, hem Bodrum Yarımadası'nı hem Gökova Körfezi'ni turlamak yerinde bir karar olur. Maviyle yeşilin ortasında, insan ister istemez başka türlü düşüncelere dalıyor. Halikarnas Balıkçısı'nın dediği gibi, başka türlü geri dönüyor.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Turizmdeki gerilemenin sebepleri nelerdir?
B) Sanatçıların tatil yörelerinde dolaşmasını doğru buluyor musunuz?
C) Entelektüellerin turizme katkısı var mıdır?
D) Koyları olmayan yerlerin turizmi de gelişebilir mi?
E) Halikarnas Balıkçısı Bodrum'a neler katmıştır?

10. Sürekli göz ucuyla, bana pis pis bakan o sinsî kara gözleri kollamak biraz randımanımı düşürdü. Yine de bana bayıldılar. Hatta ilginin bu kadar üzerimde toplanması adamdın biraz rol çalmama neden oldu. Gerçi bundan şikâyetçi olduğumu sanmıyorum. Öyle pek dikkat çekmeyi seven bir tip değil. Eve ilk girişimiz çok komikti. Bir tür düğüm olayı yaşandı. Adam, âdeti olduğu üzere yeni gittiği evin tüm ihtiyaçlarını karşılama içgüdüsüyle bin tane paketle gelmişti. Bir eliyle de benim kutumu taşıyordu. Kadın bizi içeri alıp ailesine takdim ettikten sonra aceleyle torbaları almaya çalıştı. Ancak parmakları naylonlara sıkıştı, ikisi bir ara düğüm olup ayrılamadılar.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öznellik bildiren yargılara yer verilmiştir.
B) Gözleme dayalı ayrıntılara başvurulmuştur.
C) Olayların oluş sırasıyla anlatımına başvurulmuştur.
D) Deyimlere yer verilmiştir.
E) Örneklerle anlatım zenginleştirilmiştir.

11. Her şehrin bir ruhu olduğundan söz edilir. İstanbul'un ruhu üzerine de çok şey yazılmıştır. Bazıları Simone de Beauvoir gibi sadece birkaç gün kaldığı kenti anlatır, Pierre Loti gibi diğerleri de uzun yıllar yaşayıp tanıdıkları bir kenti. Bir de tabii bu kentte doğmuş, çocukluğunu ve gençliğini geçirdiği bir kenti yazanlar vardır. Edebiyatımızda çok sayıda eserde başkahraman gibi çıkar karşımıza İstanbul. Birkaç gün ya da bir ömür geçmiş de olsa, İstanbul genelde kaotik yapısıyla dile gelir. Aşırı kalabalığı, üst üste binen ezan sesleri, birbirine karışan koku ve lezzetle karmaşık bir dokuya sahiptir.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) İstanbul'un ruhuyla ilgili birçok yazının kaleme alındığına
B) Bazı yazarların kısa veya uzun süre kaldıkları kentleri anlatan eserlerinin olduğuna
C) İstanbul'un mekân olduğu eserlerin başarılı olduğuna
D) İstanbul'un pek çok esere konu olduğuna
E) İstanbul'un kalabalık ve karmaşık yapısının farklı bir dokuyu oluşturduğuna

12. (I) Yaşam hızla akıp gidiyor. (II) Günlük koşuşturmacalar ne yaşamı ne de kendimizi gözden geçirmeye fırsat veriyor. (III) Gizliden gizliye bir yarışın içindeyiz. (IV) Ne kadar çabalasak da maddi varlığımızı ne kadar çoğaltsak da hâlâ bir şeyleri eksik hissediyoruz. (V) Hâlâ istediğimiz o anlamı katamıyoruz yaşama ve kendimize, anlamı yanlış yerde arıyoruz çünkü. (VI) Anlam dışımızda değil, maddede değil; anlam içimizde, anlam ruhumuzda.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

H
I
Z

V
E

R
E
N
K

13. Büyük enerji aynı zamanda anlamayı önlüyor. Çünkü anlamak zaman isteyen bir şey. Elbette bir anladığımız an oluyor ama bunun bir ön hazırlığı olması lazım. Şimdi bir yandan Türkiye'ye bakıyorum ama öte yandan da çağın gerçeği var. Cep telefonu kullanımında, internet hızında artık Batı ile yarışabilecek bir ülkeyiz. Yani biz hız çağını kabul etmişiz artık. Benim için temel soru, bunun nerede kırılacağı. Biz aslında oluşmamış bir biçimde bu hıza ayak uydurmaya çalışıyoruz. Dolayısıyla anlamaya ayırmamız gereken zamanı bulamıyoruz. Olaylar karşısında hemen fikir üretip ortaya koymak istiyoruz: "Kimse-nin vakti yok ince şeyleri anlamaya". Dolayısıyla hepimiz anlaşılma durumdayız aslında. Bu belki ----

Bu parçanın sonuna, aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygun olur?

- A) enerji üretimi ve tüketimi arasındaki dengeyi yakalayamamaktan kaynaklanmaktadır.
- B) anlamaya çalışmak için yeterince zaman ayırmamaktan, bir de hayatı oluşturan unsurların buna izin vermemesindendir.
- C) insanımızın bilinçli olmayıp sürekli bir tüketici konumunu değiştirmemesidir.
- D) kültürel değerlerimizle, yaşadıklarımız arasında oluşan dengesizliğimizin somut bir yansımasıdır.
- E) genel anlamda oluşmuş global kültürün bir parçası olmaktan ileri geliyor.

14. Doğrusunu isterseniz beni tüm bu "akıl almaz olayları" bir roman biçiminde anlatmaya iten günlük bir gazete haberi oldu. Bu kadar basit. Fikirler anlaşılma derecede basittir bazen. Tahmin edersiniz hangi haber olduğunu. "Dünyanın en yaşlı hayvanı" olan deniztarağı Ming'in hikâyesi. Bilimsel bir haberdi, dolayısıyla ifadesi dümdüzdü ama ben onda hiçbir şeye ilişmeden zararsızca ve çok uzun yaşamının kederli bilgeliğini buldum.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olacak niteliktedir?

- A) Hayvanların yaşamlarını araştırır mısınız?
- B) Sizi bu kitabı yazmaya yönlendiren neydi?
- C) Anlatımıyla konunun ne ilgisi vardır?
- D) Roman yazmak için ilginç bir konuya ihtiyaç var mıdır?
- E) Romanlarınızın kahramanlarını nereden seçersiniz?

15. Bir kere edebiyat birbirimizi tanımamızı sağlar. Düşünüyorum da ben Madam Bovary'yi okumuş olmasam şu anda yaşayan Madam Bovary'leri tanıyamam. Yani bizim yaşayabildiğimiz sınırlı bir hayat var. Sınırlı bir coğrafyada yaşıyoruz. Edebiyat okumak bunu sınırsızlaştırıyor. Sadece yazmak değil, okumak aynı zamanda. Dolayısıyla hayata karşı bilgi sahibi oluyoruz. İnsanlaşıyoruz, en önemli şey de bu. Bir kere empati kurmayı öğreniyoruz, öteki benliğin ne hissettiğini anlıyoruz. Başka hissiyatları biliyoruz. Ayrıca bu sadece günümüz için ya da günümüzde geçen hikâyeler için değil, geçmiş için de geçerli. Çünkü değişimi anladığımız zaman kendimizdeki ve çevremizdeki gelişmeleri anlayabiliriz. Dolayısıyla edebiyatın insan zihnini olumlu bir şekilde yönlendirme yeteneği var.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi edebiyatın insanlar için yararlarından biri değildir?

- A) Karşımızdakini anlayabilme yeteneği kazandırması
- B) İnsanların birbirlerini daha doğru tanımlarını sağlaması
- C) Çevremizdeki değişim ve gelişimleri anlayabilmemize yardımcı olması
- D) Dilin daha doğru kullanılmasını sağlaması
- E) İnsanın düşüncesini olumlu şekilde oluşturmaları

16. ----, ölse bile öldükten sonra yeniden dünyaya geleceğini düşünüyor. Reenkarnasyon daha çok ümitsiz insanların sarıldığı bir şey günümüzde. Mesela çok yoksul bir kadın, geçmişte bir sultan olduğunu, giydiği kaftanları, taktığı paha biçilmez mücevherleri hatırladığını söylüyor. Böyle şeyler duyuyoruz hepimiz ya da bir çocuk çıkıp yukarı mahalledeki filanca hanımın yedi sene evvel ölen oğlu olduğunu söylüyor. Ben tüm bunlarda felsefi - edebî bir tat buluyorum doğrusu. Bunlar bir yazarın gözünden, yüreğinden kaçamaz, kaçmamalı.

Bu parçanın başına anlam bütünlüğüne göre, aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) İnsan sonsuza kadar yaşamayı istiyor
- B) Gençken insan ölümü aklına bile getirmiyor
- C) Dünyada insan ilkeli ve dürüst yaşamalı
- D) Ölüm insanlar için çözülmemiş bir olay
- E) Sanat, yaşamın ta kendisidir

17. Kimileriniz için sevimsiz ve aykırı düşünceler seslendirdiğimin farkındayım ama gitgide hakiki edebiyatın geri çekilmesi gerektiğini düşünmeye başladığımı da söylemeliyim. Bu yüzden şu “yarı Tanrı yazarlar ve şairler” çağında görünme arzusunun, metnin önüne geçtiği ve “yazar” denen yaratığın bizzat sahneyi doldurduğu bir zamanda has edebiyatın yeraltına inmesi, yüzünü öyle ulu orta göstermemesi taraftarıyım. Bunu da bizzat “yazı”nın kendisine verdiği değerden dolayı savunuyorum. Bir şairin ya da romancının fotoğrafının billboardlarda görünmesinden, bir edebiyat eserinin büyük alışveriş merkezinde kola şişelerinin yanı başına yığılmasından duyduğum iç bulantısını dışa vurmak için.

Bu parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aykırı ve sevimsiz düşüncelerin seslendirilmesi
- B) Sanatçıların eserlerinin yeterince bilinmemesi
- C) Yazıya değer verenlerin sayılarının azalması
- D) Yazarların çok fazla öne çıkarılarak aslında değersizleştirilmeleri
- E) Sanatçıların çağa ayak uydurmayı başaramamaları

18. Bir düşünceyi ortaya koyarken ya da anlamaya çalışırken yapılan yanlış çıkarsamaların tamamına safсата denir. Günümüz Türkçesinde safсата kelimesi “kusurlu akıl yürütme” anlamını kaybetmiş, yanlış inanç manasında kullanılır olmuştur. Oysa safсата, insanın muhakeme yetisinin yanlış yönde kullanımıdır ve çoğu kez ön yargı, eksik bilgi, batıl inançlar, duygusallık, yersiz göndermeler, acelecilik, özensizlik, genelleme, duygu sömürüsü, Türkçeyi kötü kullanma gibi sebeplerden kaynaklanır.

Bu parçada safساتayla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bir konudaki yanlış çıkarsamalara dendiğine
- B) Kusurlu akıl yürütme anlamını yitirdiğine
- C) Kıyaslamanın yanlış yönde kullanımı olduğuna
- D) Ön yargılı insanların yaptığına
- E) Türkçeyi kötü kullanmaktan kaynaklandığına

19. Yaz tatillerinde çarşıya pazara indiğimde adım başı beni şaşırtan bir durumla karşılaştım. Sınıf arkadaşlarımdan çoğu karşıma başka başka kılıklarda çıkar ve bu aramızda kâh gülünç kâh eğlenceli bir anıya dönüşürdü. Sene boyunca aynı kıyafetle görmeye alıştığım çocuklardan biri, bakmışsın marangoz dükkânında önlük giymiş talaş kürüyor, başkası başının üstünde bir simit tepsisi, sokaklardan bağırarak geçiyor, öteki bir köşe başında kar helvası satıyor. Kimi de bir ayakkabı mağazasında, bir manifaturacıda, helvacı dükkânında, kırtasiyecide, fırında yahut lokantada karşıma dikiliveriyor. Kimi utangaç, kimi acemiliği çoktan üzerinden atıp küçük bir esnaf olup çıkmış, kimi de henüz yeni hayatına ve giysilerine alışamamış, tedirgin... Ama hepsinin yüzünde, bir iş görmeye, para kazanmaya başlamanın gurusu... Arkadaşlarımızı öyle görünce ne düşündük? Elbette biraz şaşırr, elimiz ayağımıza dolaşır, belki ilk anda ne konuşacağımızı bilemezdik fakat çocukluktan çıkmakta olduğumuzu da fark ederdik galiba. Ve okul kıyafetlerinden sıyrılıp hayata karışmanın, adam olmaya başlamanın keyfini duyduğumuz aşikârdı. Büyüyorduk ve hayat bizi bekliyordu.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendisini gerçekleştiremeyen insanların düştüğü durum
- B) Yaz tatillerinde çalışan insanların düştükleri olumsuzluklar
- C) Yaz tatili çalışmalarının çocukları bir şekilde hayata hazırladığı
- D) Esnaf olmanın inceliklerinin çocukluktan başlaması
- E) Çocukken para kazanmanın insana verdiği gurur

20. (I) Araştırmalar gösteriyor ki şiddete ve saldırganlığa yönelik davranışlar yaşamın erken dönemlerinde öğrenilmektedir. (II) Çocuk, karşılaştığı şiddet göstergelerini yorumlayacak güçte değildir. (III) Sosyalleşme süreçlerinde gördüğü şeyin gerçek mi kurgusal mı olduğunu ayırt edemez. (IV) Çevrenin etkisinden kurtulmak her zaman mümkün olmayabilir. (V) Kurgusal olanı gerçek zannedebilir. (VI) Onun olumsuzlanması gerektiğini anlamayabilir ve en önemlisi bu kahramanları örnek model olarak benimseyebilir, onlarla özdeşlik kurabilir. (VII) Şiddeti tekrarlayabilir, tekrarladıkça duyarsızlaşır ve şiddet olağanlaşır, sıradanlaşır.

Parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

ÇÖZÜLEN SÜRE ➡

Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

Bu testin çözüm süresi 24 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. “Akıl” olmazsa olmaz koşulu insan olmanın. İnsanoğlu, dünyayı ve evreni teoriler yöntemiyle “aklına uygun” bir biçimde kurgular. Aklın kurguladığı bu kurmaca evrenin bir yerde, bir biçimde sahici evrenin gerçekleriyle çıkışacağını umut eder. Matematikçiler ve fizikçilerin bütün uğraşları, kurmaca da olsa tutarlı, bütünlüklü, işlevsel, bir evren düşüncesi inşa etme çabasıdır. Bu mümkün olabilmiş midir? Evet. Aklın kurguladığı matematik oluşumları, kimyasal dönüşümleri, açıklayabildiği sürece.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıllı olmayan insanın zihnindeki soru işaretleri açıklamaya muhtaç bir biçimde onu rahatsız eder.
- B) Kurgusal evren algısı gerçekte var olanla hiçbir zaman örtüşmeyecektir.
- C) İnsan, akıyla kurguladığı evreni, açıklayabildiği sürece tutarlı hâle getirmeye çalışmaktadır.
- D) Matematik ve fizikçiler, evreni kurgulamak adına sanatçılarla bir araya gelmelidir.
- E) Sanat eseri oluşturulurken evrendeki kurgu göz ardı edilmelidir.

2. Bu soruyu kıdemli asistanım sorduğunda önce tüm bildiklerimi unuttum. Birkaç haftadır bu sorunun bana düşündürdüklerini paylaşıyorum. Öncelikle bu sorunun bana göre temel cevabını vereyim. Bir turnusol kâğıdını nasıl aside soktuğumuzda kırmızı, baza soktuğumuzda mavi olursa insan da farklı ortamlara girdiğinde verdiği farklı tepkilerle kendini tanıtır. Basit bir şekilde dağa tırmandığımızda bundan hoşlanıyorsak ya da matematikle uğraştığımızda bundan hoşlandığımızı anlıyorsak neden hoşlandığımızı anlamamızın yolu, yeni bir şeyler denemektir. Buradaki püf noktalardan bir tanesi, birinci denemede bunu anlayamayız. Bu işi sürdürmemiz gerekir.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Doğru soru sormanın yöntemi var mıdır?
- B) Beğenilerimizin farkına nasıl varabiliriz?
- C) İnsanlarla iletişimde önemli olan nedir?
- D) Farklı ortamlarda bulundunuz mu?
- E) Kendinizle ilgili neler paylaşabilirsiniz?

3. Canlıların hayatı “yenilenme” ile devam eder. Yenilenmenin durduğu ve bittiği yerde de ölüm başlar. Orta Asya’da kış mevsiminin uzun ve sert geçtiği yerlerde hayat âdeta durmaktaydı. Böyle bir iklimde yaşayan ve hayvancılıkla geçinen eski Türk toplulukları için baharın gelmesi ve tabiatın yeniden canlanması, kurtuluş ve âdeta yeniden doğuş demektir. Bundan dolayı Türkler baharın gelişini bir bayram ile kutlamışlardır. Bu kutlamayı da genellikle yeni yılın başlangıcında yapmışlardır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Canlıların yenilenmeyle hayatlarını devam ettirmeleri gerekir.
- B) Orta Asya’da kış mevsiminin uzun ve sert geçmesi Türk topluluklarını olumsuz etkilemiştir.
- C) Türk topluluklarının zorlu koşullarda hayvancılıkla geçinmeleri kolay olmamıştır.
- D) Tabiatın canlanması baharın gelmesi kurtuluş anlamına gelir.
- E) Zorlu koşullarda bahara bayram yapılarak giriliyordu.

4. (I) İnsanlık var olduğundan beri yaşamımızda uyku ve rüyalar var. (II) Kimi araştırmacılara göre uykunun en önemli işlevi, rüyalarla zemin hazırlaması. (III) Rüyalar yüzyıllardır insanoğlunun merakını çekmiş. (IV) Binlerce yıl önce eski Mısırlılar zamanında rüyaların gerçeküstü bir dünyanın habercileri olduğu düşünülmüyordu. (V) Onlara göre rüyalar, felaketlerin ya da iyi talihin ön habercileri olarak tanrılar tarafından gönderilen mesajlardı. (VI) İlk rüya tabirleri kitabı eski Mısırlılar tarafından yazıldı. (VII) Rüyalar aynı zamanda tedavi amaçlı da kullanılabiliyordu.

Parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenini akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. 19. yüzyılda Batı'ya açılan Osmanlı Sarayı, mutfak kültüründe de Avrupa'dan etkilenmiştir. Önceleri sofrada yenilikler benimsenmeye başlamış, sini yerine masa, minder yerine sandalye, ortak kullanılan tabak yerine bireysel tabak ve beraberinde çatal, bıçak ve su takımları saray ve konaklarda yer almaya başlamış. Yemek odaları Sultan Abdülhamit Dönemi'nde yaygınlaşmaya başlamıştır. Avrupa kültürü Osmanlı mutfakını da etkilemeye başlamıştır, 1850'lerden sonra, 19. yüzyıl sonuna ait menülerden gözlemlediğimiz kadarıyla Fransız yemekleri Türk yemekleri ile bir arada sunulmaya başlanmıştır bu dönemde. Eş zamanlı olarak Osmanlı yemek kitaplarında rozbif, biftek, omlet, alafranga gevrek, pate, garnitür, sos gibi Avrupa kökenli yemek tarifleri verilmiştir. Alafranga tatlar zaman içinde Türk mutfak geleneğine eklenmiş, çoğu zaman yeni bir biçimde yorumlanarak yemek tarifleri arasında bugün alıştığımız lezzet kalıpları içinde yer almıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Batı'ya açıldıktan sonra Osmanlı yemek kültüründe değişiklikler olduğu
- B) Osmanlı Sarayı mutfak kültürünün birkaç yüzyıl önce Batı'ya açıldığı
- C) Abdülhamit Dönemi'nde Fransız ve Türk yemeklerinin birlikte sunulduğu
- D) Osmanlı yemek kitaplarına yabancı yemek adlarının girdiği
- E) Türk mutfak geleneğinin diğer kültürlerden zengin olduğu

6. Günlük konuşmamız birkaç yüz sözcükle sınırlı, derir, doğrudur; bir toplumun bireylerini iletişim dilinin görece zenginliği elbette önemli ama asıl sorun, kaç sözcükle yazdığımız. Edebiyat metinleri birkaç bin sözcükle mi yazılıyor yoksa birkaç on bin sözcükle mi? Toplamların yarattığı hikâyelerin gücü, dolayısıyla yüklendikleri geçmişle gördükleri geleceğin zenginliği her şeyden önce buna bağlıdır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar isterse birkaç bin sözcüğü dağarcığına katabilir.
- B) Her sözcüğün birden fazla anlama gelmesi dili zenginleştirmez.
- C) Dil, özgün kelimeler kullanan sanatçıları sayesinde genişler.
- D) Her dilin kendine özgü zenginlikleri ve anlam kaynakları vardır.
- E) Dilin zenginliği, kaç sözcükle konuşulduğuyla değil edebî metinlerin kaç sözcükle yazıldığıyla değerlendirilir.

7. İnsanoğlu hayatının yaklaşık üçte birini uykuda geçirir ki bu da 60 senelik bir ömrün 20 senesi demektir. Uyku, günlük çalışmalardan yorgun düşen insan bedeninin ve sinirlerinin dinlenme zamanıdır. Ünlü ruh bilimcilerin de araştırmalarının büyük bölümünü oluşturan uyku sırasında, kişinin bilinçaltında düşüncelerin, özelemlerin ya da isteklerinin bir film şeridi gibi göz önünden geçtiği varsayılır ki buna rüya adı verilir. Bilincin gizlediği, tamamen sakladığı olgular ortaya çıkabilmek için yol aramaktadır. Bunlardan bazıları da rüyalar hâline girerek kendilerini gösterir. Doktorlar da günümüzde rüyalara önem verip rüyaları bilimsel olarak açıklayarak hastalarını tedavi etmektedir.

Bu parçada, uyku ve rüyalarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Rüyaların görülmesi için insanların uyku öncesi hazırlanmaları gerektiğine
- B) İnsan yaşamında uykunun ne kadar büyük bir yerinin olduğuna
- C) Bilinçaltında gizlenen olguların rüyalar aracılığıyla açığa çıktığına
- D) İnsanların uykuda hem zihinsel hem de bedensel dinlenmeyi gerçekleştirdiklerine
- E) Rüyalarla ilgili araştırmaların tedavi amaçlı kullanıldığına

8. Dil, eskiden de bilindiği şekliyle yalnızca isimlendirmekle kalmaz, aynı zamanda gerçekliği var eder. Dil, kelimeler ve gerçekte olup bitenlerin anlatımları, yani hikâyeler vasıtasıyla gerçekleştirilen bir canlandırmadır. Masaya masa demek, göstergenin düz anlamının ötesinde bir gerçekliğe göndermez. Yaratıcı düşünme biçiminden yoksun insan için o düz anlamla ömür boyunca yaşanabilir ama toplumsal hayatı bölen etkenlerden biri de budur. Düz anlamla yetinmek ile yaratıcılığın yol açtığı anlamı aramak, iki ayrı gerçeklik alanı yaratır. Toplum biçimlerini değiştirecek kadar korunur bu gerçeklik alanları.

Bu parçada dille ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Düz anlamda sözcüklerin kullanıldığına
- B) Dilin isimlendirme işlevinin olduğuna
- C) Dilde iki ayrı gerçeklik alanının bulunduğuna
- D) Dilde yaratıcılığın yol açtığı anlamın geri planda kaldığına
- E) Düz anlamın yarattığı gerçekliğin toplum tarafından korunduğuna

9. Şeyh Galip şairler için, "Onlar ki kelama can verirler." diyor. Fuzuli de, "Söz candır." der. Galip'in dediği gibi siz kelama vezin giydirirseniz, kafiye giydirirseniz; şiirde redifi, söz tekrarlarını kullanırsanız; şiire paralelizm ve armoni koyarsanız bu sanatta başarılı olursunuz. Bütün bunlarla şiirin ne dediğini değil, nasıl dendiğini ortaya koyarsınız. Ahenk budur. Yani bir şair bir beyitte, iki dizede, kısacası on kelime kullandığı mısralarda size bir şey söyler. Ne söyler? Evet, bu bir sorudur ve ne söylediği çok önemlidir. Ama söyleyiş üslubu bundan daha da önemlidir. Sözün ahengi aslında söze verilen bir musiki değeridir. O sözde derin bir ahenk vardır. Yahya Kemal'in ifadeyle bir iç ahenk vardır. Divan şairi derunî ahenge çok önem verir. Sözün içinde kendiliğinden musikiyi oluşturan tarzıdır bu. Yani siz bir divan şiirini yahut bir gazeli okurken böyle bir ritimle karşılaşsınız, sanki kulağınıza gelen bir musiki var da öyle okuyormuşsunuz gibi gelir.

Bu parçada ahenkle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiirde söz tekrarları ve ölçünün ahengi oluşturduğuna
- B) Divan şiirinde sanatçıların ahenge önem verdiklerine
- C) Ahenkli şiirlerin günümüzde daha popüler olduğuna
- D) Divan şiirinde konudan çok ahenge musikiye önem verildiğine
- E) Ahengin söze bir müzik değeri katmak olduğuna

10. Son yıllarda yağlar hakkında yapılan tartışmalar yağın zararlı bir besin olarak algılanmasına yol açmıştır. Aslında bu doğru değildir. Yağlar yaşamımızı sağlıklı bir şekilde sürdürebilmemiz için, yağda eriyen vitaminleri ve besleyici maddeleri taşır, emilimine yardım eder. Gerekli yağ asitlerinin vücut tarafından alınmasını sağlar. Kan kolesterolünü kontrol altında tutar. Hamilelikte ve bebek doğduktan sonra beyin gelişimine katkıda bulunur. Mideyi yavaş terk ettiğinden doygunluk hissi verir.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Yağlı yiyeceklerde tat, kişiye göre değişir mi?
- B) Yağların tanımlanmasında nasıl bir yanlışlık yapılmıştır?
- C) Yağlı insanların yağ tüketimi nasıl olmalıdır?
- D) Yiyeceklerdeki yağlar insan sağlığına zararlı mıdır?
- E) Beslenmede yağlı yiyecekler ne zaman yenmelidir?

11. Bir doğa olayı olan depremin ürettiği elektromanyetik alanın, algılama kapasitesi insandan yüksek olan birçok hayvan tarafından, daha deprem tesiri oluşmadan birkaç gün önceden fark edildiği çeşitli bilimsel gözlemlerle ortaya konulmuştur. Bu nedenle bu tür canlıların deprem habercisi olma özelliği tarih boyunca araştırmacıların zihnini meşgul etmiştir. Karıncaların hareketlerinin izlenmesi sonucu deprem tahmini yaptığını iddia eden bir öğretmen, bilim dünyasından destek bekliyor. Karıncaların üzerindeki çalışmaların derinleştirilmesinin önemine işaret eden araştırmacı öğretmen, bu sağlanırsa depremlerin önceden tahmin edilebileceğine inanıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılmaz?

- A) Depremin nerede ne zaman olacağı bilinemez.
- B) Bazı hayvanların elektromanyetik alanı algılama kapasitesi insana göre daha fazladır.
- C) Bilimsel araştırmalar hayvanların depremi önceden fark ettiklerini ortaya koymaktadır.
- D) Karıncalarla ilgili bazı bilimsel araştırmalar depremi önceden tahmin etmeye yöneliktir.
- E) Hayvanlar, elektromanyetik algılama ile depremi önceden haber verebilir.

12. Eski Türk topluluklarının bayramlarında da ritüel değer taşıyan bazı davranışlar ve nesneler bulunmaktadı. Mesela, kurban ve yağmur bunların başında geliyordu. Eski Türk dini "Gök Tanrı" inancına dayanıyordu. Bu, tek Tanrılı bir inanış idi. Türk inancının merkezine oturtulmuş olan "Gök Tanrı", evrenin ve bütün canlıların yaratıcısı durumundaydı. Başta insan olmak üzere bütün canlılar onun iradesine bağlıydı. Yeryüzündeki hayatı, tabiatı ve iklimi o düzenlemekteydi. Hâkimiyet ve hükümdarlık, onun bağışıyla gerçekleşmekteydi. İnsanlar ancak ondan dilekte bulunulabilmekteydi. Kısaca söylemek gerekirse onun her şeyde rolü ve etkisi vardı. Dolayısıyla Türkler ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) başka dinlerin etkisine girecek psikolojik ortamı kendi kendilerine hazırlamış oldu.
- B) kendilerini daima, hayatları üzerinde tek ve mutlak söz sahibi olan "Gök Tanrı"nın destek ve himayesini almak durumunda hissetmişlerdir.
- C) diğer milletlerden düşünce, fikir, ahlak bakımından öne geçmiş oldular.
- D) her bireyin yaşam alanına müdahale etmemeyi bir prensip hâline getirdiler.
- E) küçük ve göçebe bir yaşamdan daha medeni bir yaşama geçişin temelini atmış oldular.

13. Nevruz Bayramı, Türk milletinin yüzyıllar ötesinden devam edip gelen, geleneksel bayramlarından biridir. Nevruz Bayramı, Türk millî kültüründe baharın müjdecisi, gece ile gündüzün eşit olduğu ve tabiatın en adaletli günü olarak kabul edilir. Türklerin yaşadığı en uzak bölgelerde dahi 21 Mart, Nevruz Bayramı olarak çeşitli yöresel etkinliklerle kutlanır. Tabiat ile iç içe, kucak kucağa yaşayan, toprağı ana olarak vasıflandıran Türk düşünce sisteminde baharın gelişi elbetteki önemli bir yere sahip olacaktı. Kaşgarlı Mahmut, bayram kelimesinin anlamını Divan-ü Lügati't-Türk'te behrem, halk arasında gülme ve sevinme, bir yerin ışıklarla ve çiçeklerle bezenmesi ve orada sevinç içinde eğlenilmesi olarak tarif eder.

Bu parçada, Nevruz'la ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Eski yazılı belgelerimizde sevinme, toprağın bezenmesi biçiminde yer aldığına
B) Baharı müjdeleyen ve bir sevinme kaynağı olduğuna
C) Türk kültürünün önemli bir parçası olduğuna
D) Dinî değerler taşıyan önemli bir bayram olduğuna
E) Eskiden beri kutlanan geleneksel yapısının bulunduğuna
14. Bir insan topluluğunun üyelerine has olan öğrenilmiş duygu, düşünce ve davranış kalıplarının tamamı kültürdür. Göçebe olsun, yerleşik olsun bütün toplumların kendine mahsus birtakım alışkanlıkları ve tutumları mutlak olarak mevcut olmaktadır. Bu alışkanlık ve tutumlardır ki insanların diğer toplum bireylerinden kolaylıkla ayırt edilmesini sağlamaktadır. Bu tür alışkanlıklardan olan beslenme, sözlük anlamıyla "Vücut için gerekli besin maddelerinin alımı"dır. Beslenmenin bu genel anlamının yanı sıra bir de düzenli düzensiz beslenme ayrımı da bulunmaktadır. Düzenli beslenme, sağlık için gerekli olan ve besinleri belirli ölçülerde ve düzenli olarak almak şeklinde açıklanabilir iken düzensiz beslenme ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) kültürsüz insanların beslenme şekli olarak tanımlanabilir.
B) vücut için gerekli gereksiz ayrımı yapmadan beslenmeleridir.
C) beslenme alışkanlıklarının yanlış yapılandırılmasıdır.
D) bir ölçüye ve düzene göre beslenmemektir.
E) düzensiz ve rastgele bir beslenmedir.

15. Romalılar kuzeydeki Keltler'in ülkesi, bugünkü Fransa'yı işgal ediyor. Jul Sezar, burayı fethediyor ama sonrasında ömür boyu bunların isyanları ile meşgul oluyor. Roma bir türlü rahat edemiyor. "Bunlardan bıktık, usandık, bunlar bir türlü adam olmuyor, Keltliklerinden bir türlü vazgeçmiyorlar." diyorlar. Roma'da senato toplanıyor ve çare arıyorlar. Bir tanesi diyor ki; "Gidip hepsini keselim." Olur mu diye itirazlar yükseliyor. İtiraz etmelerinin sebebi merhametlerinden değil "Gücümüz ve zamanımız yetmez." diye itiraz ediyorlar. Pratik olmadığı için yapmıyorlar. "Askerî açıdan sürekli işgal altında tutalım." teklifi de rağbet görmeyince, bir senatör yeni bir teklifte bulunuyor ve diyor ki: "Onları Latince yokuşuna sürelim, Latince bilmeyen adam değildir diye propaganda yapalım, eğitim dilini Latince yapalım. Sonra bunlar dilini unutur. Dili giderse her şeyi gider. Bir nesil sonra bunlar Latin tavşanlar olurlar." Bu teklif çok mantıklı bulunuyor. Öyle ya çok pratik. "Bunları kesersek; köleliğimizi, hamallığımızı yapacak adam kalmaz. Enayi miyiz? Bunları evcil Latin tavşanlar yaparız, olur biter." Nitekim bir nesil sonra bitiyor.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilin gücü savaşta para etmez.
B) Dil ile insanlar adam edilebilir.
C) Dilini kaybeden köleden daha beter olur.
D) Ülkeler dil ile işgal edilir.
E) Eğitim dili ana dil olmalıdır.

16. Kitaptan niçin korkarlar? Bunu bir türlü anlayamadım. Kitaptan korkmak, insan düşüncesinden korkmak, insanı kabul etmemektir. Kitaptan korkan adam, insanı sorumluluk hissinden mahrum ediyor demektir. Bırak senin yerine ben düşünüyorum, demekle, "Falan kitabı okuma!" demek arasında hiçbir fark yoktur. İnsanoğlu her şeyden evvel sorumluluk hisseder. Ondan mahrum edilen insan, kendiliğinden paçavra hâline düşer.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tanık gösterme
B) Karşılaştırma
C) Tartışma
D) Açıklama
E) Tanımlama

17. İş kadınlarının belki de en çok zaman geçirdikleri yer iş yerleri veya ofisleridir. Yaptıkları iş kadar giydikleri kıyafet de önemli. Bu yüzden her kadının iş itibarı söz konusu olunca iş kıyafetleri bunu etkileyen önemli unsurlardandır. Kıyafet deyip geçmek gerekir. Aslında özellikle iş kıyafetleri hem kendine olan saygıyı hem de karşındakine olan saygıyı gösterir ki saygı kelimesi iş hayatındaki en önemli kelimedir. Bugün işe ne giyeceğim sorusu her sabah kafaları kurcalayan bir sorudur. Aslında izleyeceğimiz birkaç yöntem ve dikkat edeceğimiz küçük ayrıntılarla ofis şıklığını yakalayabilir, kariyerinizi etkileyecek bir adım atabilirsiniz.

Bu parçada, iş yerindeki kıyafetle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Kadınlar için kıyafetlerin, yaptıkları iş kadar önemli olduğuna
- B) İş kıyafetlerinin insanda saygıyı ön plana çıkardığına
- C) Her ofiste belli bir iş kıyafetinin bulunması gerektiğine
- D) Basit yöntemlerle kolayca şıklığın yakalanabileceğine
- E) İş yerlerinde şık giyinmeye önem gösteren kadınların bulunduğuna

18. Çayın MS 5 ve 6. yüzyıllarda Çin'de yaygın olarak kullanıldığı bildirilmektedir. Çin'de 1550 yılında su içinde yaprakların demlenmesi biçiminde kullanılmaya başlandı. 17. yüzyıl başlarında çay, Avrupa'ya tanıtıldı. Türkiye'de 1918 yılında Batum'da çay üretimine geçildi. Ülkemizin en sevilen içecekleri arasındadır. Öyle ki en küçük yerleşme birimlerinde dahi kahvehanelerde hiçbir şey bulunmasa bile çay mutlaka bulunur. Köy, kasaba, ilçe ve metropoliten yörelerimizdeki kahvehaneler, çayhaneler ticari varlıklarını çaya borçlu gibidirler. Türkiye'de en çok çay içilen yer denince akla Erzurum gelir. Niçin Erzurum'da çok çay içiliyor? Erzurumlular bunu Erzurum'un havasına ve suyuyla bağlıyorlar. Erzurum kültürünün karakteristik özelliklerinden birisi de çay içme geleneğidir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.
- B) Bir nesnenin aşamalı olarak gelişimi anlatılmıştır.
- C) Açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.
- D) Düşünceler örneklerle kanıtlanmaya çalışılmıştır.
- E) Olasılık bildiren cümleye yer verilmiştir.

19. Toplum ile iç içe girmiş olan kültür, bir bütün olarak hayatı kapsayan bir yapıya sahiptir. Eğlenceden ceneze törenlerine, yeme-içme alışkanlıklarından edebî eserler ortaya koymaya kadar pek çok konuda insan-ı doğlunun meydana getirdiği değerlerin tamamına birden kültür denmektedir. Kültür buradaki anlamıyla günlük dildeki kullanımından çok farklıdır. Sosyal bilimlerdeki kullanımıyla kültür sadece elit insanlara mahsus olmayıp bütün insanların sahip olduğu değerler bütünüdür. Bir başka ifadeyle kültür, bir milletin algıladığı duygular, ortaya koyduğu düşünceler, uyguladığı davranışlar, gösterdiği beceriler, ürettiği bilgiler, somutlaştırarak abideleştirdiği estetik değerler, şekillendirdiği sosyal yapılar, tatbik ettiği dinî, ahlaki, hukuki, iktisadi ve teknolojik sistemler, nihayet kendi varlığı hakkında ulaştığı tarih şuuru gibi bütün bu unsurlar, o milletin zaman içinde yaşadığı realiteler, gerçeklerdir.

Parçaya göre gerçek kültür;

- I. Milletin algıladığı duygular
- II. Ortaya koyduğu düşünceler
- III. Bayraklaştırdığı estetik değerler
- IV. Üstün insanların ortaya koyduğu davranışlar
- V. Günlük dildeki kullanımlar

gibi özelliklerden hangileriyle oluşur?

- A) I. ve II. B) Yalnız III C) I, II. ve III.
- D) II. ve V. E) IV. ve V.

20. Türklerin yemek olgusu küresel eğilimler karşısında yok olmaya mahkûmdur. Kitle iletişim araçları ve teknolojilerinin gelişimi, iş yaşamının, esnek çalışmadaki açılımları yemek veya sofraya keyfini ortadan kaldırmaktadır. Sadece Türklerde değil, bütün dünyadaki hızlı bireyselleşme genel anlamda sofraya-yemek olgusunu gün geçtikçe eritmektedir. Türklerin toplumsal yemek organizasyonları haricinde evlerde ve ikili üçlü yaşam şekillerinde 4-5 hatta 6 saate kadar yemek masalarında harcamaları, birçok noktada sorunlar doğurmaktadır.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Değişik nedenlerden dolayı Türklerin yemek olgusu gelişmeler karşısında kaybolmaktadır.
- B) Türklerin yemek olgusu diğer milletlere göre daha gelişmiştir.
- C) Yemek masalarında uzun süre harcamak yanlışlıktır.
- D) Toplumsal olarak yemek kültürünü devam ettirmek, kültürün bir parçasıdır.
- E) Yemek organizasyonlarında Türk kültürüne ait en az birkaç yemek bulunmalıdır.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Sokaklar kahraman olabilmeyi bekleyen erkeklerle dolu. Erkek dediğin kahraman olmak ister. Ya büyük bir savaşa katılmalı, düşmanı yarıp şehirler almalı ya da denizler aşmalı, çağlar kapatmalı. Peki, katılacak savaş yoksa! O zaman erkek nasıl kahraman olur? Bildiğimiz kadarıyla çok uzun zamandır bu topraklarda erkeklerin kahraman olabileceği savaş yapılmamıştır. Kelepir kahramanlık fırsatlarından sayılabilecek yangından insan kurtarma, dalgaların arasına balık gibi dalıp nefesi paylaşma... Bir türlü kendini kahramana dönüştüremeyen erkek, kendini kalabalığa yani sokağa bırakmaktan başka çare bulamamaktadır.

Bu parçada erkekle ilgili;

- I. Kahramanlık düşüncesini bir kenara bırakmasından,
- II. Kahramanların yaşamının doğru biçimde algılanamayışından,
- III. Kahraman olacak ortamı bulamayışının olumsuz etkilerinden,
- IV. Günümüzde erkeklerin kahraman olmaya özendirilmeyişinden

yargılarının hangilerinden yakınılmaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I. ve III. E) II. ve IV.

2. Tanpınar, Türk edebiyatında Halit Ziya'dan sonra gelen en önemli "üslupçu"dur. Halit Ziya'nın düzyazıları gibi onun düzyazıları da sanatsaldır ve şiire yaklaşır. Ancak Tanpınar çevresindekilerin sadece dış görünüşüne bakmaz, onların derinliğine de iner. Halit Ziya ise büyük bir yazar olmasına rağmen etrafını yüzeysel ele almıştır. Bu anlamda Tanpınar'ın eserleri daha etkileyicidir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Anlatımda benzetmelerden yararlanılmıştır.
B) Ayrıntılara geniş yer verilmiştir.
C) Görsel öğeler fazladır.
D) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
E) Karşılaştırmalara geniş yer verilmiştir.

3. Aniden karşımıza çıkan manzara beni durduruyor. Dağların ardında batmakta olan günün tam karşısında gümüş rengi, tepsi gibi bir ay yükseliyor. Sonbahar göğü masmavi. Rüzgâr yumuşak ve uzun kollarıyla ağaçların üstünde gezinen buğuyu süpürüp götürüyor ve gün yavaş yavaş eriyip akşama kavuşuyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Yazarın yorumuna yer verilmiştir.
B) Betimleyici unsurlar ağır basmaktadır.
C) Benzetme sanatına yer verilmiştir.
D) Amaç okuyucuyu bilgilendirmektir.
E) Yazarın duygusalılığı parçaya yansımıştır.

4. (I) XVI. yy.da insanoğlu, yaptığı çeşitli betimlemeler ve gerçekleştirdiği çeşitli anlatılarla, evreni tanımladığı, dolayısıyla tanıdığı savındaydı. (II) Kopernik'in varsayımı, dünyayı tanımak amacıyla yapılan büyük yolculuklar, bilimin yeni buluşları insanlığın o güne kadarki bilgisini sarstı. (III) Montaigne'i, insanın kendisini çevreleyen dünyayı tanıdığı konusunda kuşkuya düşürdü. (IV) Kendi yaşamında edindiği deneyimleri ele alıp insanın genel yapısını dile getirmeye çalışırken bilincin sürekli hareket içinde olan gereklilikleri ile doğaninkiler arasında, geçici bir uyum kurdu. (V)

Bu parçadaki anlam akışının sağlanması için "Böyle bir kuşkudan hareket eden Montaigne, insanı var olabilecek tek gerçekle, yani "görece" olan şeyle karşı karşıya getirdi." cümlesi numaralanmış yerlerden hangisine getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Ben o sanatçıya benzemiyordum, o sanatçı kahramanlarının ne yaptığını, ne yapacağını, niye yaptığını ince ince anlatıyordu. Ben ise hiçbir şey bilmiyordum. Bu yüzden yalnızdım. Onun bildiklerini bilmediğim için güçlü değildim. O ise oldukça güçlüydü.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisi kullanılmıştır?

- A) Benzetme
- B) Örnekleme
- C) Tanık gösterme
- D) Karşılaştırma
- E) Açıklama

6. (I) Tarihî iskeleler, yemyeşil parklar ve sahil kahvelerinin sıralandığı Batum Limanı, gezi teknelerinin hareket noktası. (II) Evli çiftlere şans getirdiğine inanılan Saint Andrew Heykeli, Sarp Sınır Kapısı yakınındaki küçük bir şelalenin kapı komşusu. (III) Üç asırlık Osmanlı izlerini köklü tarihiyle harmanlayan kent, yeni yatırımlarla baştan aşağı yenileniyor. (IV) Batum tepelerindeki dağ köyleri ise kış aylarında beyaz örtüyle kaplanarak romantik bir havaya bürünüyor. (V) Keyifli bir sayfiye alanı görünümündeki Batum Limanı'nın çevresi mimari harikalarla dolu. (VI) Bu yıl bir milyon turist ağırlamayı hedefleyen şehir yıl boyu pek çok kültürel etkinliğe ev sahipliği yapıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden bir inanıştan söz edilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. Mutfaktan “cazzz” diye bir ses geldi ve masanın altına sürülmüş sandalyede uyuklayan Tekir'in gözleri aralandı. Adam uzandığı divandan kediye iyi görüyor hatta yalnız onu görüyordu. Az sonra düdüklü tencerenin kapağı açıldı ve haşlanmış taze etin kokusu kapı aralandığından sızarak odaya doldu. Tekir'in gözleri şimdi fincan fincandı.

Parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Görme duygusundan
- B) Koklama duygusundan
- C) İşitsel unsurlardan
- D) Öyküleme tekniğinden
- E) Tat alma duygusundan

8. Bir yazarın bir saatlik yazı yazabilmesi için en az beş saat okuma birikimi yapması gerekmektedir. Okumak, yazarın beslendiği çeşitli kaynaklardan sadece biridir. Yazarın gözlemleri, hissettikleri, duydukları ve yaşadıkları her bir ayrıntı onun için ham maddedir. Günümüzde sanal ortam, elektronik dergi ve kitaplar önemli bilgi kaynaklarını oluşturmaktadır. O hâlde bugünün yazarı ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) geçmiş dönemlere göre, bilgi kaynağı yönünden daha zengindir.
- B) düşünceyi öne çıkaran eserler yazacak donanıma sahiptir.
- C) toplumun yararını gözetecek ve çevresini aydınlatacaktır.
- D) eserlerini dijital ortamda oluşturacak ve saklayacaktır.
- E) güncel olanla ve gelecekle ilgili düşünceler ortaya koyacaktır.

9. Yazar, sürekli olarak yazma hazırlığı içerisinde olmalı ve çevresinde olan bitenle ilgilenmelidir. İyi bir yazar, aynı zamanda iyi bir gözlemcidir. O, en küçük ayrıntıyı kaçırmadan, hayatın bütün hadise ve durumlarını bir başkasına aktarmaya kenetlenir. Böylece, başkasının umursamadığı, görmediği veya fark edemediği birçok olayı etraflı bir biçimde algılar, yorumlar ve onu estetik bir duyarlılıkla yeniden oluşturur. İşte bu yüzden de yazarlık mesleği; hayatta veya sanatçının iç dünyasında şekillenenleri, anlama, yorumlama ve onu bir başkasında heyecan ve duyarlılık uyandırmak amacıyla güzel ve etkili bir dille anlatma becerisidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Yazarlığın, yaşananları okura estetik biçimde sunmak olduğuna
- B) Yazarın, önemsenmeyen olayları fark edip algıladığına
- C) Yazarın çevresinde yaşananlarla ilgilenmesi gerektiğine
- D) Yazarın yazma sürecinde hazırlığa önem vermesi gerektiğine
- E) Yazarın iyi bir birikim ve dil yetkinliğine ulaşması gerektiğine

10. (I) Göbeklitepe, bugünün insanları ile o devrin insanların aynı düşünce ve davranış modeline sahip olduğunu ortaya koyuyor. (II) Keşifler, göçebelikten yerleşik hayata geçerken kentlerden önce tapınakların inşa edildiğini gösteriyor. (III) Göbeklitepe yapılışının ardından bin yıl kadar sonra tonlarca toprak ve çakmak taşları ile tamamıyla gömüldü. (IV) Tarihi MÖ 10 bin yıllarına uzanan, tapınma amaçlı törensel alanlara ait mimari kalıntılar, dikili taşlar ve üzerinde kabartmalı yabancı hayvan ve bitki figürlerinin bulunduğu taşlar göz kamaştırıyor. (V) Bölgenin dikkat çeken bir özelliği de gün yüzüne çıkarılan en büyük tapınma alanını barındırması.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine, düşüncenin akışına göre "Tapınağın ne amaçla gömüldüğü de araştırma konuları arasında." cümlesi getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Edebî eserin, duygu ve düşünce yoğunluğuna sahip olması ve mutlaka okuruna bir mesaj vermesi önemlidir. Buna göre; his, hayal, tasarı ve ideallerini bir başkasına nakletme ve onunla paylaşma anlayışı, düşünce ve duygu sahibi olmanın gereğidir. Ancak yazının içeriği yüce değerler ve yüce düşünceler de olsa edebî bir yazıda bulunması şart olan şey, estetik sunum, seviyeli dil ve etkili anlatımdır. Yazarın başarısı, ele aldığı konuyu ustaca "kurgulaması"na bağlıdır. Bir yazının "edebî" değeri, estetik kaygı, seviyeli bir dil ve usta bir anlatımla ortaya çıkar. Yazarın, konuyu işlerken daha önce aynı konu hakkında yazılanları gözden geçirmesi ve tekrara düşmeden, orijinal bilgi ve buluşlarla kendine özgü bir anlatım geliştirmesi şarttır. Bütün bunların sağlanması, elbette ki çileli ve sabırlı bir işçilikle mümkündür.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanatçının, geçmişten faydalanıp kendine özgü bir dil oluşturabileceğine
- B) Sanat eserinin, okuyana duygu, düşünce ve mesaj verdiğine
- C) Yazarın işlediği konuyu ustalıkla anlatması gerektiğine
- D) Hiçbir eserin, yazarından ve toplumdan bağımsız düşünülmemeyeceğine
- E) En önemli konuların anlatıldığı eserde bile estetik kaygının bulunması gerektiğine

12. (I) Bilgisayarın son yıllardaki hızlı gelişimi eğitim sistemlerini de etkileyerek birtakım yeniliklerin gerçekleştirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. (II) Yenilik ve gelişmeler, bilgilerin büyük bir hızla insana sunulmasını sağlamaktadır. (III) Bu ihtiyacı karşılamaya yönelik uygulamalardan bir kısmı da eğitimde yeni teknolojilerin kullanımı ile ilgilidir. (IV) Öğrenme ortamında yeni teknolojilerin (bilgisayar, video, televizyon, uydu vb.) işe koşulması öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. (V) Öte yandan bilim ve teknolojinin hızlı gelişme sürecine uygun olarak bireylerin ihtiyaçlarının karşılanması, ortaya çıkan yeni teknolojik imkânlardan eğitim ortamlarında yararlanma zorunluluğunu getirmektedir. (VI) Bu imkânlardan yararlanmayanlar geri kalmışlık duygusu yaşamaktadır.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. Tabiat denince, etrafımızı çevreleyen manzaraları, toprağı, onun üstündeki bitkileri, insanları, hayvanları düşünürüz. Duygularımız, düşüncelerimiz, yaratık olarak bütün tepkilerimiz bizi çevreleyen bu tabiatın doğar, kültürümüz onunla, ona verdiğimiz anlamlarla beslenir. Kişi, tabiatın egemenliğinden kurtulamaz, hayatı boyunca, düşünce ve duyularında onun uyandırdığı tepkilere boyun eğer. Bu bakımdan denebilir ki insanların tek kaynağı tabiattır. Yüzyıllar boyunca düşünürler, filozoflar, yazarlar tabiat üstüne sayısız eserler yazmış, sistemler, teoriler kurmuşlardır. Tabiatla ilgilenmek, onu hem coğrafi hem fizikî hem estetik planlarda incelemek, en eski uygarlıklardan beri insanları kaygılandırmış başlıca konudur. Ressam için “tabiat”ın anlamı, gök, deniz, bulutlar, ağaç ve kayalar gibi, dış âlemin yalnız jeolojik yapısı içinde kalmaz. İnsan elinden çıkma binalar, eşyalar da ressam için tabiattır, dış görünüşün çerçevesi içindedir. Bundan ötürü ----

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tabii olsun, yapma olsun etrafımızı saran bütün unsurlar, ressamın için tabiattır.
- B) diğer türlerin de tek kaynağı tabiat olmalıdır.
- C) tabiatı işlemeyen türlerden başarılı olmaları beklenemez.
- D) sevgi ve saygının kaynağı tabiatta aranmak zorundadır.
- E) ressamın tabiat tasvirinin ötesine geçmeyi felsefe hâline getirmelidir.

14. Sanat kollarından birinde başarı gösteren kimseye sanatçı denir. Sanattan önce, sanatçının ruhu vardır. Sanat bu ruh yaratır. Sanatçı, duyguların dünyası yanında ruh ve ihtiyaçlardan doğmuş bir âleme de biçim verir. Sanatçı herkese benzemez. O duyar ve duyurur. O temizleyen, yükselten insandır. O, insanlığın bilinmeyene uzanmış antenidir. Sanatçı, kelimenin en gerçek anlamı ile özgür olan insandır. Her yeni bilgi, sezgi ile başladığı için, sanatçı, bilginin ve filozofun daima önünde yürür. Çünkü sanatçının görevi; bilgiyi aşarak hayatı ve evreni saran sırrı aramaktır. Sanatçı, görmediğimizi görerek, sonra bize göstererek, çizgilerin, renklerin ve biçimlerin büyüklüğünü bize öğretmek tabiatı güzelleştirir.

Bu parçadan sanatçıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Bilginin ve filozofun önünde yer aldığı
- B) Evrenin sırrını aradığı ve bilgiyi aştığı
- C) Kendine özgü oluşturduğu ruhla sanatı yarattığı
- D) Bireysel türleri, en uç noktalara taşıdığı
- E) Öngörülerıyla çevremizi, kelimelerle bizi güzelleştirdiği

15. Ülkemizde özellikle gençlerin ve çocukların kendilerini ve düşüncelerini ifade etmekte zorlandıkları, gazete ve kitap okumadıkları, derslerinde başarısız oldukları, iletişim eksiklikleri yaşadıkları konusunda şikâyetler yaygınlaşmıştır. “Aynı dili konuşmuyoruz.” şeklindeki bu şikâyetlerde “dil” kelimesi ile ifade edilmeye çalışılan husus; ortaklaşa kullanılmayan kelimeler, kavramlar ve kelime gruplarıdır. Aynı dili kullanan insanların birbirini anlaması için ortak bir kelime zenginliğine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç, temel kelime zenginliğinin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Sevgi ve saygı ortamının eskiye göre daha kötü olduğundan
- B) Derslerde başarılı olmak için gerekli çabanın gösterilmeyişinden
- C) Şikâyet dilinin bile aynı kelimelerle yapıldığından
- D) Günümüzde insanların yeterli kelime zenginliğine sahip olmadıklarından
- E) Ortak kelimelerle oluşmuş dilin olmayışının iletişim sorunları oluşturduğundan

16. İnsanın doğduğu andan itibaren karşılaştığı ve çevresinde hazır bulduğu kelimeler, bu kelimelerin çağrıştırdığı kavramlar, kelimelerin oluşturduğu kâğıtlaşmış ifadeler kelime servetini meydana getirir. Birey ve toplum için hayati öneme sahip dilin farklı seviyelerdeki kelime servetini oluşturma çalışmaları, hem bireyin eğitim ve öğretimine yön verme hem de sosyolojik gelişim için toplumun şekillenmesine katkıda bulunma bakımlarından çok önemlidir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Kelimeler, insanların ifade gücü açısından kaçınılmaz bir gerekliliktir.
- B) İnsan, doğduğu andan itibaren çevresiyle kuvvetli bir iletişim içerisinde dir.
- C) Toplumun gelişip şekillenmesinde kelime servetinin her açıdan önemi büyüktür.
- D) İnsanların hayal ve düşüncelerini ifade etmede kelimelere duyduğu ihtiyaç artmaktadır.
- E) Eğitim, kelime servetini kaybetmemek için bireye zorunlu hâle getirilmelidir.

17. Halk anlatmaları, ait olduğu toplumun zihin dünyasını yansıtan halk bilgisi ürünleridir. Halk anlatmalarını yaratan ve aktaran toplumun sosyal hayatındaki değişiklikler, anlatmaların da içerik ve yapısının değişmesine sebep olur. Halk anlatmaları, dönemin sosyal şartlarına uygun olarak değişse de anlatmaların içerisinde yer alan bazı unsurlar, sosyal hayatındaki değişmelere rağmen sabit kalır. ---- Halk anlatmalarının çoğunda yer alan “olağanüstü kılavuz varlık” bu iskelet yapılarından biridir. “Direnci kültür unsuru” ya da “arketip” olarak adlandırılabilir bu varlığın, tezahür biçiminin somut olmadığı, yalnızca prensipte belirlenen, değişmez bir anlam çekirdeğine sahip olduğu ve ancak rüyalar ya da halk bilgisi ürünleri vasıtasıyla somutlaştırıldığı bilinmektedir.

Parçanın anlatımı dikkate alındığında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Bu sabit yapılar toplumdan topluma farklılık gösterebilir.
B) Halk bilgisi ürünlerine bakarak toplumun yaşayış tarzı hakkında bilgi edinmek mümkündür.
C) Dönemin siyasi ve sosyal koşulları eserleri etkiler.
D) Değişmez nitelikteki bu sabit iskelet yapılar, insan zihninde bulunan ve belli ihtiyaçlara cevap veren işlevsel özelliklere sahip unsurlardır.
E) Hemen her yazar içinde yaşadığı dönemin zihniyetinden etkilenir ve bunları mutlaka eserine yansıtır.

18. Lokum genel yapısı itibarıyla aslında Anadolu’da yapılan pekmez sucuklarının bir nevi gelişmiş hâli olarak tanımlanabilir. (I) Diğer taraftan gelişmiş bir helva kültüründen esinlenmiş bir ürün olarak da tanımlanabilir. (II) Helva kültürüyle oluşmuş bu lokumun ilk defa ne zaman üretildiği hakkında çeşitli yorumlar bulunmasına rağmen kesin bir tarih yok. (III) Ancak kaliteli şeker ve nişastanın Osmanlı topraklarında yaygınlaşması 18. yüzyıl olarak bilinir. (IV) Fakat bu tarihlerden önce lokum imalatı belki farklı kalitede bile olsa yapılmaktaydı. (V) İçinde temel olarak su, nişasta ve şeker bulunan lokumun yapımı basit gibi algılanmasına rağmen Osmanlı dışında yapımı başırlanamamış. (VI) Dönemin önemli Batılı şekerçi ustaları ve araştırmacıları Osmanlı döneminde İstanbul’daki şekerçiler ile çalışmalar yapmasına rağmen Avrupa lokumu üretememiş. (VII) Buna karşılık en çok lokum özellikle Osmanlı dönemlerinde Avrupa’ya satılmış.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istense ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

19. Neşet Ertaş, Kırşehir ve çevresinde yaşayan diğer usta müzisyenlerle birlikte, Kırşehir yöresinin müziğini kendilerine has ses ve saz üsluplarıyla icra eden abdalların Muharrem Ertaş, Hacı Taşan ve Çekiç Ali’den sonra gelen en önemli temsilcisi bugün. Ertaş’ın bu unvanı almasını sağlayan en önemli özelliği ise sazının teline vurup söylediği, yöresinin karakteristik uzun havaları bozlakların yanı sıra, kendi yazdığı ve her biri diğerinden daha popüler olmuş türküleridir. Türküleriyle gönüllerin dostu Neşet Ertaş , sazı ve sesiyle ortaya koyduğu değerleri, gelecek nesillere aktarmaya devam ediyor. Bir söyleşide, ne kadar bestesi olduğu sorulduğunda, “Halkımız kaç türkümüzü kabullendiyse o kadar.” cevabını vermişti Neşet Ertaş.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hem sazıyla hem sesiyle toplumu etkilediğine
B) Kendine ait bestelerinin olduğuna
C) Bir geleneğin devamı olduğuna
D) Yöresinin türkülerini dillendirdiğine
E) Farklı yörelerin türkülerini söylediğine

20. Kapıyı kapatmak yetmez; tehlikeyi dışarıya hapsedmek için kapıyı kilitlemek gerekir. Köylerde ya da adalarda yaşamış ihtiyarlar geride bıraktıkları huzurlu günleri ve güzel komşulukları “Kapılarımız hiç kilitlemezdi.” diyerek anlatırlar. Şimdiye evler “çelik kasa”lar gibi şifreli kapılarla korunuyor. Kilit teknolojisinin bu kadar gelişmediği eski zaman masallarında ganimetler, tılsımlı sözlerle korunmuş. Binbir Gece Masalları’nda Ali Baba ve Kırk Haramiler’in hazinelerini sakladığı mağaranın taştan, “söz dinleyen” bir kapısı vardır: “Açıl susam açıl” deyince fotoselli kapılar gibi açılır mağaranın kapısı. Artık büyük mağaza kapıları da bu mağara kapısı gibi iki yana açılıyor. “Açıl susam” filan demenize gerek yok: Kapılar sizi görür görmez sağır iki hizmetçi gibi telaşla iki yana kaçıyor ve size yol açıyorlar.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

- A) Geçmişte insanların kapıları kilitlemeye ihtiyaç duymadıklarına
B) Eski insanların kilitlerinin yeterince sağlam olmadığına
C) Tehlikeden korunmak için kapıların kilitlenmesi gerektiğine
D) Kapıların, hikâye ve masallarda yer aldığına
E) Teknolojik kapıların kendiliğinden açılabilir özelliğine

ÇÖZÜLEN SÜRE **»**

Doğru	Yanlış	Boş	Net
.....			

Bu testin çözüm süresi 24 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Eskiler İstanbul'un bozulan yapısından ne kadar şikâyetçi olsa da İstanbul yüzyıllardır biriktirdiği tarih ve kültürle kendine has bir ruha sahip. Bozulduğu ve artık gözlemleyemediğimizi sandığımız zenginlikler belki de sadece biçim değiştiriyor. Bu ruhu ses olarak duyabilir ve ufak detaylarda görebiliriz. Bu, İstanbul'un yüzlerce yıllık tarihinin ona kattığı özel bir hare. Şehir değişimi kucaklıyor ve ona kendinden de bir şeyler katıyor. Birçok toplum bilimcinin, tarihinin nostaljiye indirgenmesi olarak eleştirdiği kavramın çok ötesinde. Belki bunun sebeplerinden biri de İstanbul'un her zaman sanat ile iç içe olmasıdır.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- Eskilerin İstanbul algısı aslında bir tarihî nostaljiden ibarettir.
- Sanatla iç içe olan İstanbul'da şikâyet edilen yapı özellikleri aslında bir değişim ve dönüşüm içindedir.
- Tarihin derinliklerinde yaşanan İstanbul'u olduğu gibi bulmak mümkün değildir.
- İstanbul, çok yönlü yapısıyla dünyada farklı bir şehir olma özelliğini korumaktadır.
- İstanbul'un kültürel zenginliklerinin ve doğal güzelliklerinin bozulması ve gözlemlenmesi zordur.

2. Kaliteli beslenme, vücudun ihtiyaçlarını karşılamak dışında duyuların tatmini olarak da doyurulmayı bekler. Bizler yediklerimizden aldığımız hazza odaklandıkça giderek artan sahte açlıklar yaratıyor, kilo alıyoruz. Bu kısır döngünün büyük suçlularından biri de şekerdir. Tatlı krizlerini azaltan, sağlıklı beslenmeye giden doğru adımlar şöyledir: Mutfağınızdaki boş kalorileri avlayın. Şeker sadece tatlı gıdalarla değil, sayısız işlenmiş besinde vardır. Öncelikle mutfağınızda ne kadar kalori yükü varsa uzaklaştırın. Abur cuburlar, hamur işleri, beyaz ekmek, soslar ve şekerlemelere yer yok. Beslenmenizde sağlıklı karbonhidratlara yer açın. Atıştırmalık olarak kuru meyveler, kuru yemişler, ev yapımı tam tahıllı kekler, beyaz pirinç pilavı yerine bulgur pilavı tercih edin.

Bu parçadan kaliteli beslenme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- Beslenme yanında duyuların da doyurulması gerektiği
- Şekerin farklı gıdalardan da alınabileceği
- Yemeklerdeki hazza odaklanmanın kiloyu artırdığı
- Bazı gıdalardan uzak durulması gerektiği
- Atıştırmalık kuru meyve ve yemişlerin mutfaktan çıkarılması gerektiği

3 - 5. sorular aşağıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.

O yüzünü aşkla güneşe döndükçe sararır solar, sonunda kararır yanar her seferinde ... Ayçiçeği güneşe âşık olunca gülmekten kırılmış bütün bitkiler. "Güneş gökyüzündeki tahtından bir an bile ayrılmaz. Kudretli ve ulaşılmazdır. Sen kim, o kim? Vazgeç bu sevdadan." demişler hep bir ağızdan. Ayçiçeği sesini çıkarmamış. Sevdalı gözlerini dikmiş güneşe; bakmış bakmış bakmış... Uzun müddet hiçbir şeyin farkına varmayan güneş, nihayet bir gün, ayçiçeğinin bakışlarını hissetmiş üzerinde. Önce geçici bir heves sanmış ama zamanla yanıldığını anlamış. Ayçiçeği öyle inatçıymış ki güneş tahtını nereye taşıdıysa yılmadan usanmadan o yöne çevirmiş başını. Derken bir öğleden sonra, artık bu takipten bıkan güneş sapsarı gazabıyla kavurmuş ayçiçeğini. Daha ayçiçeğinin üzerinde simsiyah duman tüterken insanlar akın etmişler olay mahalline. "Yaşasın!" demiş içlerinden biri. "Şimdi ne güzel çitleriz bu aşkı." Güneş gün boyu döndükçe o da güneşe döner yüzünü, bu yüzden olmalı birileri "Gündöndü" diye seslenir ona. Gün bitene kadar güneşe bakar durur. Bazıları "Günebakan" diye çağırır onu... Ya biz? Neden "güneşçiçeği" değil de ayçiçeği deriz ona? Güneşe olan aşkını gece ay ışığında büyüttüğün için mi yoksa?

3. Bu parçada ayçiçeğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- Güneşin ayçiçeğini yakıp kavurduğuna
- Diğer çiçeklerin ayçiçeğini küçümsediğine
- Ayçiçeğinin güneşe ilgisinin devamlılığına
- İsminin güneşle ilgili olması gerektiğine
- Ayçiçeğinin diğer çiçekleri küçümsediğine

4. Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- İstenmeyen sevgiler, sonuç getirebilir.
- Herkes haddini ve yerini bilmelidir.
- Hiç kimseye zorla bir şey yaptırılamaz.
- Tek yönlü ve aşırı sevgi zarar verir.
- Aşk, daima kazanan yapıya sahiptir.

5. Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ayçiçeği ve Diğer Çiçekler
- B) Güneşin Öfkesi
- C) Ayçiçeğinin Güneşe Sevdası
- D) Ayçiçeğinin Yanlışı
- E) Azim ve Çabanın Sonu

6. Foto muhabiri Ara Güler'in, yaşamı boyunca salt güncelin ya da popüler olanın arkasına takılıp kalmadığı; geleceği aydınlatmak için kazılar yapan bir arkeolog gibi çalıştığı görülür. Ara Güler külliyyatında ilk göze çarpan ve şaşırtan şeyi, Abidin Dino en özlü hâliyle şöyle ifade eder: "Sanki hesabı ondan sorulmuş gibi şaşırtıcı bir sorumluluk duygusu ile ülke insanın imgesini yitmekten kurtarmak istedi. Ne dehşet bir çaba, bir özveri!" Geçmişte kendi ülkesinde işlerine dudak bükülen bu yaratıcı adam, o dönemde ürettikleri ile dünyanın resimli tarihine geçen önemli karelere imza atıyordu. Ara Güler için rahatlıkla söyleyebiliriz ki o yalnızca karşılaştığı şeylerin fotoğrafını çekmemiş, onları kendi yarattığı dille harmanlamış, tekrar üretmiştir. Özellikle portrelerinde, o zamana değin bu amaçla kullanılması âdeta "tabu" sayılan, zamanın "çok geniş aç"ı" merceklerini insanlara yönelterek sanki onları yeniden biçimlendirmişti.

Bu parçada, Ara Güler'le ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Güncel ve popüler olanın peşinden gitmediğine
- B) Sorumluluk bilinciyle hareket ettiğine
- C) Farklı türleri de başarıyla yazabildiğine
- D) Ülke insanının imajını korumaya çalıştığına
- E) Fotoğraf çekimini yeniden biçimlendirerek insana yönelttiğine

7. ---- Kimisi orman içinde kurulmuştur, çam ve reçine kokar Karaburun'da olduğu gibi; kimisi nergis kokar baharda. Kimisi deniz kokar, yosun kokar. Kimisi defne sabunu kokar. Kimisinin kokusu da tarihin imbiği içinden süzülüp gelir. Ahşap evlerin merdivenlerine bile siner. Bu yüzden Osmanlı kokuludur Mudurnu. Şeyh-ül Ümran tepesinden baktığınızda göz göze geldiğiniz Saat Kulesi sizi yanıltmasın! Zaman, Mudurnu'da geçmişte birkaç kez durmuş gibidir. Aşağıda beyaza boyalı evler, kurutulmak için yol kenarına serilmiş fındıklar, kucaklarında tavuk taşıyarak çarşıya inen kadınlar, kapı önünde nakış işleyen genç kızlar, yere düşen kasketini almak için bellerini tutarak eğilen yaşlı adamlar görürsünüz. Birden bir horozun keskin ötüşü sessizliği bozar. Saat Kulesi'nin yanı başında uykuya dalmış olan zaman kımıldar. Ağaçların sarı yaprakları yeşerir, eski ahşap evlerin bahçeleri oyun oynayan çocuklarla dolar.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

- A) Batı Anadolu kasabalarının her birinin ayrı kokusu vardır.
- B) Anadolu çeşitli kültürel zenginliklere sahiptir.
- C) Koku, insanın ayırtıcı unsurları fark ettiği duyusudur.
- D) Zaman ve koku iç içe girmiş iki kavramdır.
- E) Her şehrin kendine özgü tarihi güzellikleri vardır.

8. Tarih boyunca Anadolu ile köklü ilişkiler kuran Kırım, kültür coğrafyamızda hiç de yabancı olmadığı bir diyar. Ukrayna'nın Karadeniz'deki yarımadası tıpkı Anadolu gibi farklı uygarlıklara beşik olmuş, Rusya, Asya ve Avrupa kültürleri arasında önemli bir köprü rolü oynamış. Hâl böyle olunca da ortaya söz konusu kültürel zenginlik çıkmış. Kırım Hanları döneminden kalan camiileri, Anadolu yemeklerine yakın damak tatları, Rus mimarisinin soğan kubbeli kiliseleri ile Kırım keşfedilecek pek çok değer barındırıyor. Tabii Kırım'ın her yıl milyonlarca turist ziyaret noktası olması buranın bir kültür hazinesi olmasının ötesinde bir gerçekliğe dayanıyor.

Bu parçadan Kırım'la ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Tarihî zenginlikler barındırdığına
- B) Anadolu'yla ilişkilerinin zayıfladığına
- C) Kültürler arası köprü olduğuna
- D) Turistlerin ziyaret noktası hâline geldiğine
- E) Kültür ve coğrafya bakımından yabancı olmadığına

9. Müzik ve ses, sinemada izleyiciye bir filmin duygularını aktarmadaki en önemli etkenler. Sanat eleştirmeni Hasan Bülenk sinemayı ilkel bir aine benzetir. Gerçekten de sinema karanlık bir odaya topluluklar hâlinde girip birtakım gölgeleri izlediğimiz ve bilinçli ya da bilinçsiz olarak gündelik hayatın baskısından kaçarak etrafımızı saran güzellikleri gördüğümüz veya korkularımızla yüzleştiğimiz fakat sonuçta trans hâline geçerek bu dünyadan koptuğumuz bir atmosfer sunar. Bir film izledikten sonra algılarımız, kimi zaman kısa bir süreliğine de olsa hayatımızı değiştirecek ölçüde etkilenebilir.

Bu parçadan sinemayla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanı gerçek hayattan kopardığına
- B) İnsanların korkularıyla yüzleşmelerini sağladığına
- C) Müzikle sesin duygu aktarmadaki önemine
- D) İlkel bir aine benzetildiğine
- E) Filmin sonundaki etkilenenin yanlış olduğuna

10. İzmir'i yazan edebiyatçıların Nobel'i alması da bir ilk değil. 1963 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görülen Urla doğumlu Yorgo Seferis'in şiirlerinde İzmir çok önemli bir yer tutuyor. Son Nobel Edebiyat Ödülü'nün sahibi İsveçli Şair Tomas Tranströmer de İzmir'i ziyaret edenlerden. 1960'lı yıllarda geldiği İzmir'e hayran kalan şairin burada edindiği izlenimlerle "İzmir Saat Üç" isimli ünlü şiirini yazdığı biliniyor. Şairin Türkçede Hüzün Gondolu ve İzmir Saat Üç isimli kitapları bulunuyor. İlk şiir kitabını 23 yaşında yayımlayan şairin İzmir'e geliş hikâyesi de ilginç. Dünyayı gezmek isteyen şair, Türkiye'yi de tanımak istiyordu. İsveç'te yaşayan Türk şair ve fotoğrafçı arkadaşına durumu anlattı. Program yapıldı, Tranströmer yola çıktı. Türkiye'deki ilk durağı İstanbul oldu. Türk şairler kendisine yakın ilgi gösterdi. Onu bol bol gezdirdiler, akşam yemeklerine göturdüler. Oradan Bursa'ya geçti. Osmanlının görkemli izlerine tanıklık etti. Derken İzmir'e yolu düştü. Kısa sürede İzmir'e hayran kaldı. İsveç'e dönerken gezmekten yorgun ama mutluydu.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İzmir'de yaşayan sanatçıların çok yönlü olduğu
- B) İzmir'i gören Nobel ödüllü sanatçıların olduğu
- C) Nobel ödülü alan bazı sanatçıların eserlerinde İzmir'in önemli bir yere sahip olduğu
- D) İzmirli sanatçıların şiire ve sanatçılara yakınlık duyduğu
- E) Bir şehrin şiir yazmada ne denli büyük etkisinin olduğu

11. Babamın sandalyıyla başladı ilk maceralar. Yazları yüzmeye, kışları balığa giderdik. Denizle iç içe bir hayat yaşıyorduk. Çocukluk ve gençlik yıllarımda Galatasaray ve Fenerbahçe Spor Kulüplerinde kürek ve yelken yaptım. Ardından ilk tekne Poyraz'ı Ayvansaray'da yaptırıp Marmara ve Ege'ye açılmış buldum kendimi.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Nasıl başladı deniz tutkusu?
- B) Yüzmeye nasıl başladınız?
- C) Spor olarak yüzmeye ilginizin nedeni nedir?
- D) Denizlerimizin farklı yönleri var mı?
- E) Denize açılınca neler hissediyorsunuz?

12. Büyük zorluk karadan ilk ayrılıştır. Halatları söküp uzaklara, bilinmeyene ve kendi kuralları olan başka bir dünyaya yol almak kolay değildir. Sevdiklerinizden, alışkanlıklarınızdan ayrılmak ve onları geride bırakıyor olmak çok zorlar ilk başta. Ancak açık denize doğru birkaç mil yol aldığınızda, kara geride kaldığında bir anda unutulursunuz her şeyi. Artık başka bir hayat ve ilerisi vardır.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) İlk yolculuğunuzdaki düşünceleriniz neydi?
- B) Kolay oldu mu bu ilk uzaklaşma?
- C) İnsanın denize tutkusunun nedeni nedir?
- D) Denize açılırken ve açıldıktan sonra neler hissettiniz?
- E) Alışkanlıklarımızı nasıl değiştirebiliriz?

13. Bu kararı alırken en çok etkilendiğim şey hatta dönüm noktam Pupa Yelken adlı kitap oldu. Dünyayı dolaşmayı hep düşlerdim. Fakat Pupa Yelken'i okuduğumda bu hayali bir gün mutlaka gerçekleştirmeyi kararlaştırdım.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Karar almak niçin önemlidir?
- B) Kararlarınızı nasıl alırsınız?
- C) Dünya seyahatine nasıl karar verdiniz?
- D) Dünya seyahati doğru bir karar mıydı?
- E) Dünyayı mutlaka gezmek gerekir mi?

14. Millî mimari ve bu dönemi hazırlayan geçiş döneminde kapı unsuru değişik formlar biçiminde ele alınmıştı. Ancak geleneksel mimariden önemli mimari unsurlarının kullanıldığı bu yapılarda giriş bölümleri abidevi olabiliyordu. Apartmanlaşma döneminde ise genellikle dökme demirden, binanın güzelliğiyle uyumlu sade kapılar görüldü. Kapılar günümüzde hem ait olduğumuz kültür coğrafyasında, özellikle de İstanbul'da önemini sürdürüyor hem de yüklendiği birçok anlam özelliği ile sosyal hayata dair bir fonksiyon üstleniyor. Hak kapısı, devlet kapısı, ekmek kapısı, göklerin kapısı, cennet kapıları, rahmet kapısı, gönül kapısı; kapının önüne koymak, kapı dışarı etmek, kapısını çalmak, kapı aralamak, bir kapı kapanır, diğeri açılır, kapıya kul olmak, kapısını aşındırmak gibi söz ve deyimler ----

Bu parça anlam bütünlüğüne göre, aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanabilir?

- A) kapıların önemli ölçüde nitelik değiştirdiğinin de bir işareti sayılır.
- B) aslında kapı kavramının eskiden dilimize girdiğini gösterir.
- C) kapının bir yapı oluştururken en son dikkat edilen nokta olduğunu belirtir.
- D) kapıların hayatımızdaki yerini ve kültür dünyamızdaki karşılığının derinliğini vurgular.
- E) Türklerin kapıyı ön planda tutmadığının da bir işaretidir.

15. Bence en büyük tehlike gemi çarpmasıdır. Bizim ölçeğimizdeki tekneler kolay kolay büyük gemi görmek istemezler. Ancak bazen ülkenizden binlerce deniz mili uzakta, okyanusun uçsuz bucaksız mavi-liğinin ortasında Türk bandıralı bir gemi görmek de moral verici oluyor.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Denizde önlem almak mümkün mü?
- B) Denizde yaşam nasıldır?
- C) Denizde en büyük tehlike nedir?
- D) Gemilerde ticaret yapılmalı mıdır?
- E) Tehlikeli bir yolculuk yaptınız mı?

16. ---- Uçakların doluluk oranına göre anlık uygulanan indirimler, iki gece kalınca bir gece ücretsiz konaklama imkânı ya da bedava akşam yemeği gibi fırsatları takip etmek ekonomik seyahatin olmazsa olmazlarından. Seyahat avantajlarını yakından takip edebilmek için akıllı telefon kullanmayı deneyebilirsiniz. Yeni trendlerden biri de konforda yeni arayışlar... Dünyada lüksü butik kavramıyla buluşturan otellerin sayısı hızla çoğalırken İstanbul'un ilk yedi yıldızlı otelinin de 2012'nin ilk yarısında açılması bekleniyor. Türkiye'de ekonominin iyileşmesiyle birlikte yurt dışı seyahatlere olan ilginin yeni yılda da artmaya devam edeceği öngörülüyor.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

- A) Uçak firmalarının rekabeti her geçen gün hızlanıyor.
- B) Türkiye'nin tanıtımında indirimlerin faydadan çok, zararı var.
- C) Az parayla gezme isteği dünyada giderek artan bir seyahat trendi.
- D) Bir şeyleri ücretsiz yapmak hem zahmetli hem de zordur.
- E) Seyahat, birileriyle dostlarla yapıldığında bir anlam taşır.

17. Kayseri insanının çalışkanlığı ve ticaretteki başarısı meşhur. Bunun nedeni belki de kentin geçmişi dört bin yıl öncesine dayanan ticaret kültüründe yatıyor. Anadolu'daki doğu - batı ve kuzey - güney aksının ortasında yer alan Kayseri, tarih boyunca ticaret yollarının kesiştiği bir cazibe merkezi oldu. Günümüzde kent merkezine 20 kilometre uzaklıktaki Asur ve Hitit tüccarlarını buluşturan muazzam büyüklükteki Kaniş ve Karum ticaret kolonileri, belki de dünyanın ilk alışveriş ve ithalat, ihracat merkezleriydi. Kentin bu özelliği çağlar boyunca kesintisiz devam etti. Roma İmparatorluğu'nun Anadolu'daki darphanelerinden biri olan ve üzerinde Erciyes Dağı betimlenen Kayseri bir finans kentiydi. Ekonomi ve ticaret beraberinde mimariyi ve sanatı getirdi Kayseri'ye.

Bu parçada, Kayseri'yle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevre illeri ve ilçeleri ticari yönden etkilediği
B) Adının bu yönde çıkmasından memnun olduğu
C) Ekonomik hareketliliğinin mimariyi ortaya çıkardığı
D) Köklü geçmişinin mirasını iyi kullandığı
E) Zenginliğinin ve tarihselliğinin geçmişte kaldığı

18. (I) Kütüphaneler çağlar boyunca insanlığın ürettiği bilginin saklanıp gelecek nesillere aktarıldığı saygın yerler oldu. (II) Kütüphanenin tarihi, yazılı tarihin başlangıcına kadar uzanır. (III) Asur Dönemi'nde çivi yazısı ile hazırlanan kil tabletlerin arşivlendiği merkezler aslında ilk kütüphanelerdi. (IV) İskenderiye Kütüphanesi, Batı Anadolu'da Bergama ve Efes Celsus kütüphaneleri antik çağların önde gelen kütüphaneleri oldular. (V) Kitabı ait olduğu yerde yani kütüphanede okumanın keyfi farklı bir duygu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. (I) Harran, antik çağlarda başlayan bilim merkezi olma özelliğini Orta Çağ'da da sürdürdü. (II) İslam fetihleri ile bölgeye yerleşen Araplar Harran'ı imar etti. (III) Özellikle Emeviler Dönemi'nde hızla gelişen Harran, Emevi sarayları ile dolup Şam'ın ardından dönemin idare ve pozitif bilimler merkezi hâline geldi. (IV) Kentin ticari, siyasi ve ekonomik yönetim merkezi oluşu bölgeye istikrar getirdi. (V) Kent, pozitif bilimlerin yanı sıra Arap dili ve grameri alanında da Orta Doğu'nun önemli merkezlerinden biri oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. ---- Bu durum, onun edebiyatına ve edebiyatçı kişiliğine de yansdı. Maraş, çevresinden yalıtılmış hâliyle bir tavaya benzer. Tavanın içinde patlayan mısırlar birbirini etkiler, arkası arkasına patlarlar ve ortalık bembeyaz bir papatya tarlasına döner.

Bu parçanın başına, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Edebiyatta bir yere bağlı olmak, bir yerli olmak önemlidir.
B) Maraş coğrafi konumu itibarıyla çevreden yalıtılmış olduğu için her bakımdan kendine yetecek bir durumdaydı.
C) Romanlarımın konusunun Maraş olmasının sebepleri yok değil.
D) Her gün Maraş'ta akşamları güneşin batışını seyre dalıyorum.
E) Evrensel değerleri roman ve hikâyede işlemek her zaman mümkün olmuyor.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 22 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. En büyük televizyon, en hızlı araba, lüks sitelerde evler... Tüketimde sınır yok ve maalesef birçoğumuz bunun farkında değiliz. Fakat bir süre sonra aradığımızın bu olmadığını farkına varıyoruz. Gerçekte aradığımız, özlemimizi duyduğumuz şey kalbimizde ve ona doğru bir yolculuk yapmamız gerekiyor. Yaşadıklarımız insanları bu tarafa yönlendirebileceğimizi hissettirip beni mutlu ediyor.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) İnsanın içe doğru yolculuk yapmasını nasıl değerlendirdiğiniz?
- B) Tüketimekinin ekonomiye katkısı nasıldır?
- C) Televizyonun insan için zararları nelerdir?
- D) Bu değişimler motivasyonunuzu nasıl etkiliyor?
- E) Tüketimekinin çevreye zararı olmuyor mu?

2. Bu soruyu cevaplamak için epey geriye gitmek gerekecek. Lise çağlarıma kadar fantastik kurguya epey uzaktım, ağabeyim o dönem bu türe meraklı olduğu için zengin bir kitaplığı vardı. Ursula K. Leguin'le, Tolkien'la, Ejderha Mızrağı ile onun sayesinde tanıştığımı söyleyebilirim. Sadece bir meraktan okumaya başladığım bu kitaplar sonradan beni içlerine çekti, anlatmak istediğim pek çok şeyi bu türü kullanarak çok zengin ve sürükleyici bir kurgu içinde anlatabileceğimi fark ettim.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Fantastik kurgu ile nasıl tanıştınız?
- B) Liselerde edebiyata ilginin az olması sizi etkiledi mi?
- C) Roman yazmak diğer türlerden zor mudur?
- D) Dijital dünyada fantastik türün yeri nedir?
- E) Yabancı yazarlara ilgi duyuyor musunuz?

3. Güzel bir yemeğin tamamlayıcıları arasında kuşkusuz birçok ayrıntı yer alır. Doğru malzemelerin bir araya getirilmesi kadar, malzemenin tazeliği ve kullanım oranları da önemli rol oynar. --- Profesyonel mutfaklarda sos aynı zamanda malzemenin pişirilmesi öncesinde hazırlanıp tatlandırılmasında da sık kullanılır. Ağırlıklı olarak kırmızı etin yumuşatılmasında çok farklı soslar uygulanır. Kümes hayvanları ve deniz mahsullerinin de terbiye ve marine edilmesi aslında bir pişirme öncesi soslamalıdır. Kalamar, ahtapot ve sübye gibi balığa göre eti oldukça sert olan türler mutlaka pişirme öncesi birtakım soslara yatırılarak dinlendirilir. Kırmızı etin süt ve soğandan yapılan yumuşatma amaçlı soslanması, tavuk etinin ızgara öncesinde baharat ve salça karışımı soslara yatırılması gündelik mutfak deneyimlerinde bolca uygulanır.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Soslar bu noktada yemeğin pişirim ve servisinde bir lezzet ve kıvam sağlayıcı olarak büyük bir önemle ortaya çıkar.
- B) İyi bir aşçı için malzeme seçimi yemeğin olmazsa olmazları arasındadır.
- C) Yemek tarifi yapan kitapların içinde anlatımın eksikliği ortaya çıkıyor.
- D) Etlere karıştırılan baharatlar etin tadını örtüyor.
- E) Bir yemeğin tadı yöresel malzemeler kullanıldığında anlaşılır.

4. Benim için roman yazmak hayatta yaptığım en değerli iş. Teknik olarak yazı uğraşı içinde hoşuma giden bir pasaj, bir buluş olduğunda bundan heyecan duyuyorum elbette. Öte yandan bütününe baktığınızda yazmak epey meşakkatli bir iş hatta deli işidir. Tatmin ve huzur duygusunun geçici, sıkıntı ve rahatsızlığın daimi oluşu bu işlerle uğraşan herkes için geçerlidir sanırım. Yazarlık yolunda neredeyim diye düşünmedim hiç, bu konuda bir "üst bakışım" yok kendime. Yazdıklarım öyle bakmaya gayret ediyorum ama. Roman okumanın dikenli tel işlemek gibi bir şey olması gerektiğine inanan çok kişi olduğunu hayretle görüyorum.

Bu sözleri söyleyen bir kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazma işinde heyecan duyan
- B) Roman yazmayı önemseyen
- C) Kendi seviyesini fark edemeyen
- D) Roman okumanın zor olduğunu düşünmeyen
- E) Yazma işinin sıkıntılı bir yol olduğunu düşünen

5. (I) Birinci ya da üçüncü tekil şahıs anlatıcının romanda kullanılması kuşkusuz çok önemli bir karar. (II) Benim birinci tekil şahıs anlatıyı sevmemin nedeni, yazara daha öznel olma şansı vermesi. (III) Kahramanın kafa karışıklığını, edimlerinin düşünsel temel ya da temelsizliğini, duygularını daha güçlü ifade etme olanağı sağlıyor. (IV) Samimiyeti bilemiyorum ama okurun anlatıcıyla özdeşleşmesini de galiba daha bir kolaylaştırıyor. (V) Üçüncü tekil şahıs kullanımı biraz daha nesnellik iddiası ya da çağırışımı taşıyor sanki. (VI) Öte yandan elinizdeki malzemeye göre her ikisi de iyi tercihler olabilir. (VII) Hatta duruma göre Italo Calvino'nun Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu kitabında yaptığı gibi ikinci tekil şahıs kullanmak gibi çılgın denemelere dahi girişebilirsiniz.

Bu paragraf iki anlamlı parçaya bölünmek istenirse kaç numaralı yerden bölünebilir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. Size bir sır vereyim: Kitapların ruhu var. Metnin üslubunu belirleyen biraz da bu ruh işte. Gohor'un öyküsünü anlatan ben değildim, o naif delikanlı beynime sızdı; düşündüklerini, hissettiklerini, sevinçlerini, korkularını bana aktardı; ben de elimden geldiğince tümünü yazıya çevirdim. Olan buydu. Yani, Gohor kendi üslubunu belirledi. Örneğin, benzer bir durum Sevgili Salak'ta da yaşandı. Beyoğlu'nun arka sokaklarında yaşayan, bir kişinin sığıntısı olan yarım akıllı Maho beynime sızmasa ben onun öyküsünü o denli sahici anlatamazdım. "Sahici" demişken bir ek yapayım. Bu "sahicilik" hadisesiyle ukalalık yaptığımı düşünmeyin. Okurların genel görüşüdür bu; Maho'yu çok sahici, etten kemikten bulurlar.

Bu parçaya göre, öykünün üslubunu ve konusunu belirleyen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Yazma aşamasında karakterlerin zihinde oluşması
B) Yazmadan önce hazırlık yapılması
C) Gerçeğe yakın kahramanların kaleme alınması
D) Daha önce yaşayan insanların öykülerinin yazılması
E) Çevrede bilinen, tanınan, sevilen kahramanların yazılması

7. İşin doğrusu, yazar anlatmayı seçtiği karaktere dönüşemiyorsa öykünün yavan kaldığına inanırım. Benim bir tür odaklanmayla öyküsünü yazdığım kişiye dönüşmem üslubumun sebebidir. Ve bu çok hoşuma gider. Fazlasıyla hem de. Çünkü her roman, her öykü hatta her yazı benim için başka bir deneyimdir; yazı sınırimi zorlayacağım, kurgu gücümü sınayacağım yeni bir mücadeledir; yeni kurduğum, düş karakterle birlikte atılacağım benzersiz bir serüvendir. Hiçbir kitabım öncekinin benzeri veya kopyası değildir bu nedenle; hepsi farklı yazarların zihninden doğmuş gibidir.

Bu sözleri söyleyen yazar, anlatımda aşağıdaki-lerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?

- A) Akılcılık B) Özgünlük C) Özlülük
D) Sürükleyicilik E) Evrensellik

8. Ne yazık ki pek değil. Profesyonel eleştirmenlerden aldığım yorumlar, bana ulaşan okurların söyledikleri, "ekşisözlük" gibi sitelerde yazılanlar vb. oldukça heyecan verici. Bu kadar beğenilen kitapların normalde daha çok insana ulaşması beklenir ama o dönem öyle olmadı. Hangi faktörler rol oynadı bilemem ama gördüğü ilginin altında bir satış rakamında kaldı, bu da Perg çizgi romanı, rol yapma oyunu gibi bazı firmalardan gelen projeleri ertelememize yol açtı. Şimdi önümüzdeki sene Perg Efsaneleri bir aksilik olmazsa Bulgaristan'da yayımlanacak, bir Bulgar yayınevi yayın haklarını satın aldı. Şayet orada ticari anlamda da başarı sağlarsa belki ertelenen projeleri yeniden gündeme alabiliriz.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Kitabınızın konusu ve içeriği okuyucuyu etkiledi mi?
B) Türkiye çapında kitabınız beklediğiniz satışa ulaşabildi mi?
C) Sanal dünyada kitabınız tanıtıldı mı?
D) Çizgi romanlar yerine öyküleriniz ilgi gördü mü?
E) Satışlarda istenilen rakamlara ulaşmak neye bağlı?

9. Ses, diğerlerinden ayrı bir yerde, ateşin köşesinde oturan, gölgelere gizlenmiş bir adamdan geldi. Gökyüzü hâlâ parlak güneş ışığı ile dolu olmasına ve adamlar ateş arasında hiçbir şey bulunmamasına rağmen gölgeler kalın bir yağ tabakası gibi adamın etrafını sarmıştı. Ateş çıtırdadı ve dans etti, canlı ve ılıkça, gökyüzüyle karıştı fakat titrek ışığı adama yaklaşmadı. Adamın kafasının etrafındaki gölge daha da yoğunlaştı. Rahiplerin giydiklerine benzer bir kukuleta görür gibi oldum ama arkasındaki gölgeler çok derin olduğundan bu uğraşım gece yarısı bir kuyunun içine bakmaya benziyordu.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişileştirme B) Benzetme C) Öyküleme
D) Tanımlama E) Betimleme

10. Bir kitapta ne ararız ki? Macera, akıcılık, canlı karakterler, hayal gücümüzün sınırlarını zorlayan mekânlar, çoğu bildiğimiz ama yazarın yeteneği sayesinde okumaktan kaçınmadığımız daha bir sürü şey. Ben de "Rüzgârın Adı"na böyle başlamıştım. Ama daha ikinci sayfasında farklı, beklenmedik şeyler olmaya başladı. Kahramanlar parıldayan kılıçlarını karanlık yaratıklara savurmuyorlardı, büyücüler ellerinden alevler saçmıyor, bir görev adına kıtaları baştan başa kateden kahramanlar çıkmıyordu ama bir dakika! Kahramanlar yine oradaydılar ve kılıca benzer bir şeyleri vardı; büyücüler, isimleri farklı da olsa ellerinden ateş çıkaracaklarının vaadi oradaydı, kıtaları baştan aşağı bir görev adına gezen kimse yoktu ama macera peşinde koşarken bir sürü değişik yer gözümüzün önünden geçiyordu. Her şey, beklenmedikti. Kvothe'nin Hikâyesi, kendimi örümcek ağına yakalanan sinek gibi hissetmeme yol açtı. Kaçamıyordum, vazgeçemiyordum, hikâyeyi bitirmek zorundaydım. Ve birinci gün bittiğinde Patrick Rothfuss'tan nefret ettim. Böyle muhteşem bir hikâyeye nasıl ara verirdi?

Bu sözleri söyleyen bir okurun, hikâyeyi okurken karşılaştığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her öykünün aynı kaliteyi ve okuma zevkini yansıtmaması
B) Hikâyede yaşananların gerçekleri yansıtmaması
C) Hikâyenin belli bir sosyal mesaj içermemesi
D) Hikâyedeki olaylarının okuru farklı noktalara sürüklemesi
E) İstenmeyen karakterlerin ön plana çıkması

11. Çevirirken konuya hâkim olmak benim için önemli. Bu yüzden tercümeyle başlamadan önce orijinal kitabı baştan sona okurum. Okurken kafamda nasıl çevireceğime dair bir fikir oluşur. Bitirdikten sonra cümle cümle çevirisine başlarım. Tüm kitabı çevirdikten sonra ise bu kez çeviriyi baştan sona okuyup kontrol eder ve yayınevime gönderirim. Yaptığım iş konusunda mükemmeliyetçiyim, gönderdiğim çeviride hiç hata olmaması için gayret ederim.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Çevirideki hatalar okuyucuyu olumsuz etkiler mi?
B) Bir çeviriniz hangi aşamalardan geçerek hayat buluyor?
C) Birkaç dil bilmek çeviriyi nasıl etkiler?
D) Roman çevirilerinde, daha önceki çevirilerinizin etkisi oldu mu?
E) Kitap çevirilerine yayınevlerinin günümüzdeki bakışı nasıldır?

12. Türkiye'deki müzik dinleyicisi ile olağanüstü bir enerji yakaladığımıza inanıyorum. Her geldiğimde konserlerde beni sevdiğini fazlasıyla hissettiren bir seyirciyle buluşuyorum. İstanbul'da ve Kapadokya'da çekimler yaptığımız iş birliğimiz sayesinde de kendimi Türkiye ile çok özel bir gönül bağı kurmuş gibi hissediyorum. Ayrıca geçtiğimiz sene, kızımın güney sahillerinde tatil yaparken de kendimi hiç yabancı hissetmiyordum.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Müzik dinleyicisinin seviyesi ne denli önemli?
B) Türkiye'yi bu kadar çok sevmenizin nedeni nedir?
C) Yurt dışındaki konserlerde kendinizi nasıl buluyorsunuz?
D) Konser hazırlıklarını nasıl gerçekleştirdiniz?
E) Yabancılar Türkiye'de tatil yaparken rahat ediyor mu?

13. Serbest dalış fiziksel güçten ziyade psikolojik olarak da kuvvetli olmayı gerektiren bir spor. Öncelikle kendinizi suyun bir parçası gibi hissedebilmeniz lazımdır. Ben bazı nefes egzersizleri ve çeşitli meditasyon yöntemleri ile dalışıma odaklanıyorum. Dalmadan önce yaptığım bu odaklanma beni bir süreliğine dünyadan kopartıp sadece dalışıma düşünmemi sağlıyor ve artık etrafımda olup bitenler beni etkilemiyor. Bunu günlük hayatımda da uygulayarak zor durumlarda soğukkanlı kalarak doğru karar verebiliyorum.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) İyi bir dalıcıda olması gereken özellikler nelerdir?
- B) Yüzme sporunda erken başlamanın önemi nedir?
- C) Soğukkanlı sporcuların başarılı olmasını neye bağlıyorsunuz?
- D) Antrenmanlar bir sporcunun performansını ne kadar etkiler?
- E) Dalış ve antrenmanlarınız sırasında odaklanmak için neler yapıyorsunuz?

14. Profesyonel sporcu olup dünya rekorları kırabilmek için, yarışmalara ve antrenmanlara odaklanmam gerekirken bir de üniversite sınavları ve derslerle baş etmek zorundaydım. Bu da ister istemez performansımı etkiliyordu. Eğitimim boyunca okul öncesi her sabah beşte kalkıp antrenman yapardım. Okul çıkışında da koştura koştura antrenmana gider, eve dönünce de sınavlarıma çalışır, projelerimi hazırlardım. İnsan tutkuları için her şeyden fedakârlık edebiliyor. Bunlar ne kadar zor gibi görünse de ben çok keyif alıyordum. Başarıyı güzelleştiren de karşımıza çıkan engellere rağmen hedefe kilitlenerek elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışmak bence.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Yaşadığınız zorluklar yüzünden okulu bırakmanızda neyin rolü vardır?
- B) Türkiye’de hem eğitime hem de profesyonel spor hayatına devam etmek kolay oldu mu?
- C) Eğitim için fedakârlık ederken sosyal hayatınız nasıl gelişti?
- D) İnsanın hayallerine ulaşmada çevre faktörünün önemi var mıdır?
- E) Türk gençlerinin spordaki başarılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

15. Seçtiğim meslekten o kadar memnunum ki... Sporla bu kadar paralel bir meslek seçmiş olmak benim performansımı çok olumlu yönde etkiledi. Kendimde denediğim özel beslenme şekilleri ile performans ve dayanıklılığımı artıracak birçok yeni şey keşfettim. Ülkemizde özellikle sporcu beslenmesi çok gelişmiş bir konu. Bu alandaki tecrübelerimi sporcular ve spor yapan insanlarla paylaşmak için can atıyorum. Maalesef rekor denemeleri için yaptığım antrenmanların yoğunluğu sebebi ile mesleğimi aktif olarak yapamıyorum. Ancak yakın zamanda beslenme ile ilgili de yeni projelerime devam edeceğim.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Rekor denemeleri beslenmeyle doğru orantılı mıdır?
- B) Mesleğinizin sporla ilgili olması sizi nasıl etkiledi?
- C) Beslenmeyle ilgili ne tür keşifleriniz oldu?
- D) Sporcu olmak, çocuklukta iyi beslenmeyi gerektiriyor mu?
- E) Bir işi yaparken o işin erbabı olmak gerekir mi?

16. Yunus’un söyleyişi yalın ve açıktır. Erişilmesi neredeyse olanaksız bir yalınlık... Buradaki yalınlık düşünceden çok deyişteki açıklık olarak anlaşılmalıdır. Düşünce olarak tasavvufun nüfuz edilmesi güç tasavvurlarını işlemiştir, onların açıklanması hiç de kolay değildir. Ama bu tasavvurlar öyle açık, öyle yalın ifade edilmiştir ki okuyanı kendine önce bu söyleyiş kıvraklığıyla bağlar. Üstelik bu söyleyiş en sade okurla, en entelektüel okuru aynı ruh birliğinde kuşatır. Yerel genellemelere düşmeksizin evrensel boyutta “işte bu” dedirtir. Bu olağanüstü bir başarıdır. Bizi, bize tanış kılan, dünyayı dil içinde kavrayıp ifade edişimizi bize bütün gücüyle bağışlayan, dilsizken dilimizi veren bir mucize. Bu yüzden ondan sıradan birinden söz eder gibi söz etmeyiz. Bizi bize döndüren bir sırdaşımız gibi, dostumuz gibi söz ederiz. Yunus Emre değil, sadece Yunus deriz.

Bu parçada Yunus Emre’yle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) En bilgiliyle sıradan bir okuru aynı havada birleştirdiğine
- B) Söyleyişinin çoğu insanda görülmeyen bir yalınlıkta olduğuna
- C) Evrensel değerlere ulaşmış bir boyuta eriştiğine
- D) Dönemini en güzel şekilde Türk insanına anlattığına
- E) İnsanı dil evreni içinde yakalayıp etkilediğine

17. Salnameler, devletin ve şehirlerin hatıra defteri, belleği gibidir. Hadiseler ve gelişmeler meydana geldiği anda kaydedilmiş, yayımlanmıştır. Daha sonra okuyanları o yıllara götürerek o anları yaşatması ise hatıra defterine benzerlik gösteren diğer bir yanıdır. Salnameler, içindeki bilgiler ve bu bilgilerin güvenilirliği nedeniyle de yayımlandıkları dönem olan 19 ve 20. yüzyılda, şehir tarihçelerinin oluşturulmasında ilk başvurulacak kaynaklardandı. Bir senelik olayları topluca göstermek üzere hazırlanan eserler için kullanılan bir sözcük olan “salname”, Türkçeye Tanzimat’tan sonra girer. Farsça ‘sene’ demek olan “sal” ile yine Farsça “mektup”, “kitap” anlamına gelen “name” sözcüğünün birleşmesiyle oluşan salnamenin günümüzdeki karşılığı ise “yıllık”. Batılılar salname, yıllık karşılığında “annuaire”, “annus”, “an-nale” ve “almanac” kelimelerini kullanıyor.

Bu parçada salnamelerle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Türkçeye yabancı dillerden geldiğinden
- B) Şehirlerin tarihçelerinin oluşumundaki faydasından
- C) İsminin devlet büyüklerince verildiğinden
- D) İçindeki bilgilerin güvenilir olduğundan
- E) Anı defterleriyle benzerlik gösterdiğinden

18. Sanatta üslup, bir sanatçının eserlerinde ortaya koyduğu özgün anlatım tavrıdır. Üslup, kendiliğinden ortaya çıkan bir olgu değildir. Üslup, tarihsel olgunun beslediği bir kültür ve düşünce ürünüdür. Tarihsel üslup, “bir toplumun yaşadığı tarihsel bir dönemin sanata yansması” şeklinde ifade edilir. Bir sanatçının üslubu, yalnızca tarihsel etkilerin sanata yansmasıyla değil, ekonomik, politik, kültürel, teknolojik gelişmelerle ve sanatsal olgularla biçimlenen olaylar zinciriyle de yakından ilgilidir. Teknolojik, kültürel gelişmeler paralelinde öne çıkan sanatsal olgu, biçimsel öğelerin yaratıcı bir biçimde birbirini tamamlayarak özgün bir anlatıma yani üsluba dönüşmesidir.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Üslubun birden ortaya çıkmadığından
- B) Üslubun geçmişin etkisiyle oluştuğundan
- C) Üsluba etki eden farklı unsurların olduğundan
- D) Teknoloji ve kültürel etkilerin özgün üsluba dönüşmesinden
- E) Üslubun iyi bir içeriğe bağlı olduğundan

19. Bir sanatçının eserinde önemli olan neyi nasıl anlattığıdır; yani duygu ve düşüncelerini ifadede kullandığı özgün anlatım dildir ki bu, onun üslubudur. Bir sanatçı kendini ifadede özgün bir dil, özgün bir alfabe oluşturabilmişse bir sanatçı olarak kimliğini kabul ettirmiş demektir. Sanatın herhangi bir dalında üretim yapan bir kişi duygu ve düşüncelerini ifade ederken özgün bir sanat dili oluşturabilmişse ancak o zaman “sanatçı” sıfatını hak edebilir. Duygu ve düşüncelerini, hayata karşı duruşunu soyutlama ve imgeleme yoluyla bir tuval ya da bir yontu üzerine özgün bir anlatım diliyle aktarılabilmesi, o sanatçının üslubunu, dolayısıyla sanat tarihi içindeki değerini belirlemede önemli bir rol oynar.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerin hangisi sanatçı olabilmenin en önemli koşuludur?

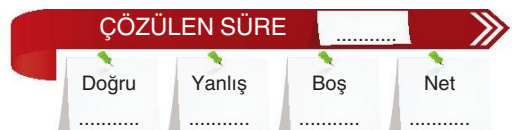
- A) Anlatacağı konu hakkında yetkin olması
- B) Kendine özgü bir sanat dili oluşturabilmesi
- C) Duygulara yaslanarak sanatını oluşturması
- D) Kendinden önceki sanatçıları iyi bilmesi
- E) Tek bir sanat dalında eser vermesi

20. Sanat en genel anlamıyla, yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olarak anlaşılır. Tarih boyunca neyin sanat olarak adlandırılacağına dair fikirler sürekli değişmiş, bu geniş anlama zaman içinde değişik kısıtlamalar getirilip yeni tanımlar yaratılmıştır. Bugün sanat terimi birçok kişi tarafından çok basit ve net gözükken bir kavram gibi kullanılabildiği gibi akademik çevrelerde sanatın ne şekilde tanımlanabileceği hatta tanımlanabilir olup olmadığı bile hararetle tartışma konusudur. Açık olan nokta ise sanatın insanlığın evrensel bir değeri olduğu, kısıtlı veya değişik şekillerde bile olsa her kültürde görüldüğüdür.

Bu parçada sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Her kültürde kendini bir şekilde gösteren sanatın tanımlanmasında karşılaşılan zorluklar, sanatın kendisinden kaynaklanmaktadır.
- B) İnsanlığın evrensel bir değeri olan sanat her toplumda bulunmayabilir.
- C) Sanat toplumların gruplandırılması ve oluşmasında en önemli sırayı alan öğedir.
- D) Kısıtlanmış tanımlar yapmak sanat ve sanatçıya zarar verir.
- E) Her sanat eseri bir gruplamaya, sınıflandırmaya, sınırlandırmaya uygun değildir.

H I Z
V E
R E N K

Bu testin çözüm süresi 25 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Seramikler insan sıcaklığını barındırdığı gibi üzerinde, tarihsel geçmişi de kucaklayan bir perspektif zenginliğini de içererek var oluyor. Bir ağıt kimliğini, bir ayın ve tapınma ritüelini simgesel ve alegorik ifade dilinin zengin katmanları içinde; seramik dokunun tüm gereşsel özelliklerini de hissettirerek özgünleştirilmiş bir model şeklinde ortaya çıkıyor. Binlerce yıllık bir ritüeli, toplumsal ve hümanist bir içerik özelliğiyle yansıtabilme başarısını gösteriyor. Seramik ile ilgili anlatılanlarda salt ağıta, ayine, bir grup etkinliğinin tanımsız içeriğine dayalı oluşumlar söz konusu değil tek boyutlu olarak. O bütün bir insanlık gerçekliğini, bütün bir insan olma durum ve olgusunu; yerel bir kimliğin çeperlerini de gözetir. Evrensel kılmaya gayret eder. Onun için bir seramik dili görsel anlatımla konuşan, kızan, tapınan, düşünen, eyleme geçen, dinleyen, başkaldıran vb. bütün insani anlatım, ifade, varoluş ve devrimin kulvarında, görsel-düşünsel anlatımında yerini alır.

Bu parçadan seramiklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sembolik ifade gücüyle dilin katmanlarını hissettirmesi
- B) İnsanın sıcaklığını yansıtmayı
- C) Görsel ve düşünsel bir anlatı olduğu
- D) Geçmiş insani ve toplumsal içeriğiyle yansıtmayı
- E) Tarihi anlatan tek kaynak olduğu

2. I. Örneğin, bir müzik eserini birkaç saniyede internet aracılığıyla dünyanın dört bir tarafına yaymak mümkündür.
II. Diğer yandan teknolojinin gelişimiyle birlikte çoğaltma ve yayma teknikleri de gelişmiştir.
III. Son zamanlarda teknolojinin gelişimi, özgün ürünlerinin önemini artırmış ve bu özgün çalışmalarından yeni yararlanma imkânları sunmuştur.
IV. Bu gelişime bağlı olarak bir fikri ürünün taklidi bazen saniyeler içinde gerçekleştirilebilmektedir.
V. Bu yönüyle teknolojinin gelişimi hak sahiplerinin menfaatine olmuştur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle bir paragraf oluşturulmak istenirse doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) III - I - II - V - IV
- B) II - V - IV - I - III
- C) III - V - II - IV - I
- D) I - III - II - V - IV
- E) II - V - III - I - IV

3. Dilin gücü, etkisi kültür varlığının her yanında kendini duyurur: Toplum, din, edebiyat; tarih, bilim, eğitim gibi kültürün her yoresi en iç öğelerine dek zorunlulukla dilin damgasını taşır. Yönü, amacı, kapsamı, başarısı ne olursa olsun, insanın yürüdüğü görünür görünmez tüm yollar dilden geçer. Çepeçevre insan var oluşunun ana koşuludur dil. İnsan konuşan bir varlık olduğu için dil, her çağda güncel bir konu olmuştur.

Bu parçada dilin hangi özelliği üzerinde durulmamıştır?

- A) İnsan varlığının temeli olduğu
- B) Tüm kültür varlıklarında kendini hissettirmesi
- C) Dilin, edebiyat tarihi üzerindeki etkisi
- D) Farklı amaçlarda ortak bir nokta olduğu
- E) Güncel olayları ön plana çıkardığı

4. Herkesin çocukluğunda kendiyile özdeşleştirdiği ve çok sevdiği bir edebiyat kahramanı mutlaka vardır. Kimi okuduğu hikâyedeki çocuk kahramanı, kimi bir masaldaki süper kahramanı, kimi de uzak diyarların güzel prensesi ya da kahraman prensi olmak ister. Benim çocukluk kahramanım, yüz sene boyunca uyuyup prensin öpücüğüyle uyanan ve mutluluğu bulan "Uyuyan Güzel"di. En sık okuduğum masaldı bu. Sonra Jules Verne girdi hayatıma, her romanından ayrı ayrı etkilendim. Çocuklukta başlayan bilim kurgu merakım Jules Verne ile gelişti. Kendimi onun kahramanlarının yerine koydum, denizlerin 20 bin fersah altında gezindim, arkadaşlarımla birlikte ısırsız adaya düşüp iki yıl orada mücadele ettim. Ay'a uçtum, yeryüzünün derinliklerine indim, kitapların sonlarına hayalimden ilaveler yaptım.

Bu parçada yazarın çocukluğunda yaşadıklarıyla anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocukların hayal güçlerinin zenginleşmesinde okumanın önemi
- B) Çocukların okudukları kitaplardaki kahramanları modelledikleri
- C) Çocuk kitaplarındaki kahramanların olağanüstü özellikler taşıdıkları
- D) Jules Verne eserlerindeki kahramanların çocukları daha çok etkilediği
- E) Çocuklukta etkilenilen kahramanların yaşam boyunca etkisinin devam ettiği

5. Sanat olayına katılan, onun oluşmasına yardım eden insan; toplumsal bir varlık olduğuna göre, onun meydana getirdiği sanat eseri de toplumsal bir ürün olacaktır. Sanat, insan emeğinin bir ürünüdür. Estetik yansımanın konusu her zaman insandır. Estetiksel yaratmada iki önemli öge vardır. Bunlardan biri sanatçının özlemleri, arzuları, diğeri ise toplumun istekleridir. Sanatçı meydana getirdiği eserini topluma kabul ettirebilirse tam bir doyum elde edebilir. Ancak sanat eserinin toplumca kabul edilmesinde toplumun düzeyi de önemlidir. Sanatsal gelişim, toplumsal gelişmeyle ve toplumsal hayatın yapısıyla doğrudan ilgilidir. Sanatçının dünya görüşü içinde bulunduğu toplumdaki konumuna göre bilinçli veya bilinçsiz olarak şartlanabilir.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Toplumun düzeyinin sanat eserinin kabul edilmesinde etkili olduğundan
- B) İnsanın toplumsal bir varlık olduğundan
- C) Sanatçının duygu, düşünce özlemlerinin estetik yansıtmayı oluşturduğundan
- D) Sanatçının dünya görüşünün eserlere yansımalarının yanlış olduğundan
- E) Eseri toplum tarafından beğenilen sanatçının doyumuna ulaşabileceğinden

6. Günlük hayatta kullandığımız pek çok deyiş vardır. Bunlardan biri de “Zevkler ve beğeniler tartışılmaz.” deyişidir. Bu söz Orta Çağ’da şu biçimdedir: “De gustibus non est disputandum.” Yani, ister günlük hayatta isterse başka bir durumda olsun herkesin kendine göre bir zevki vardır. Ve bu zevk kendisine göre haklıdır. Yalnız bu geniş alanda böyledir. Herkes yargısında haklı ise estetikten söz etmemiz yanlış olur. O hâlde Kant diyor ki: “Bu kadar farklı yargılara rağmen nasıl oluyor da ortaya bir sanat eseri çıkıyor. Ve biz sanattan, estetikten nasıl söz edeceğiz?” Bu noktada beğeniler üzerinde tartışılmaz sözünü daha değişik olarak ele alan Kant: “Kimsenin beğenisine karşı çıkılamaz ama zevkler ve beğeniler üzerinde pekâlâ tartışılabilir.” diyor.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğrular hiçbir zaman değiştirilemez.
- B) Zevkleri oluşturan çevresel faktörlerdir.
- C) İnsan isterse zevklerini değiştirebilir.
- D) İnsan, seçimlerinde özgürdür ama seçimleri tartışılmaz değildir.
- E) Farklı anlayış ve beğeniler kişiye özeldir.

7. Sait Faik denince, en sıradan okurlar, yazarlar bile nedense bir müfredatı aktarır gibi “Kitaplarında insan sevgisini, toplum dışı kalmış insanların, işsizlerin hikâyelerini anlatmıştır.” der. Elbette böyledir ama Sait Faik bunların çok ama çok ötesindedir. İdeolojilerimiz kimi zaman bizlere dünyayı okumakta rehberlik edecekken birer ön yargıya dönüşebiliyor ya da sadece hayata tek pencereden bakmak gibi bir göz tembelliğine. Ancak göz tembelliği körlüğe dönüşebilir; neye bakarsanız bakın hep benzer manzaranın görüldüğünü zannedersiniz. Sanırım Sait Faik hakkındaki bu tanımlar böylesi bir bakışın sonucu. Onun işsizlerin, balıkçıların, sarhoşların hikâyelerini ele almasını “toplumcu” bir tavır ya da sınıfsal bir yaklaşım olarak algılamak başka nasıl açıklanabilir? Çünkü söz konusu yazar, Andre Gide için “Beni kendime alıştıran yazardır.” der. Yani genel ahlak anlayışına karşı bireysel özgürlükleri savunan Gide için ... Zira o, bizlerin o dönemin tüm yazar ve şairlerini “toplumcu gerçekçi” “görme algımızın aksine toplumsal özgürlük kavramlarından ziyade bireyin meselelerine odaklanmış bir yazardır. Ve bunu o kadar samimi yapmıştır ki evrenselleşmiş, zamansızlaşmıştır.

Bu parçada yazarın Sait Faik’in kişiliğiyle ilgili yaptığı değerlendirmede, aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Yalnızca insanı ele alıp sorunlarını aktarmasından
- B) İdeolojik yaklaşımlarla eser yazdığı düşüncesinden
- C) Avrupalı yazarlar gibi eser ortaya konulmayışından
- D) Yalnızca toplumcu gerçekçi yanının ön plana çıkarılmasından
- E) Bulunduğu toplumla ilgili eserler vermesinden

8. Her sanat eserinde bir anlam ve şekil vardır. Eserin söylemek istediği şeyi sanatkârın hayatından ve sosyal çevresinden daha iyi ne anlatabilir? Sanat sözcüğü sınırları önemli bir tartışma yaratmayacak şekilde belirlenmiş bir sanat alanında ve o alana özgü olarak yapılan kimi işlemleri ve elde edilen kimi estetik ürünleri tanımlamak için de kullanılır. Öyleyse sanat eserini anlamak için, sanatçının hayatını ve yaşadığı dönemi de bilmek gerekmektedir.

Bu parçada sanat eseriyle ilgili üzerinde durulan asıl konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamının ve şeklinin olduğu
- B) Söylediği şeyin ana fikir olduğu
- C) Estetik bir yapıya sahip olduğu
- D) Sanatçının yaşadığı dönemle ilgili olduğu
- E) Sınırlarının tartışılmayacak kadar büyük olduğu

9. Sanat için tek bir tanım vermek imkânsızdır. Felsefeciler, tarihçiler, sanatçı veya estetik bilimi ile uğraşanlar değişik tanımlar yapmışlardır. Ünlü sanat tarihçisi Herbert Read “Sanat güzellik duygusunun maddeye yansımadır.” der. Benette Groce “Sanat bir anlatım aracıdır. Ve temeli sezgiye dayanır.” der. Tolstoy ise “Sanat sanatçının duygularını dile getirmesidir.” diye tarif eder. Genel tarif ise şöyledir: “İnsan duygu ve düşüncelerinin ahenkli veya uyumlu bir şekilde işe aktarılmasıdır. Bu aktarmada mutlak güzellik olacak diye bir zorunluluk yoktur. Ayrıca sanat eseri yapıldığı dönemin maddi ve manevi durumuna göre değerlendirilir.”

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olacak niteliktedir?

- A) Sanatçının duygularını yansıtmaya mümkün müdür?
- B) Size göre sanatın tanımı yapılabilir mi?
- C) Sanatçılar, sanatı tanımlayabilir mi?
- D) Güzellik duygusuyla sanatın ilgisi nedir?
- E) Sanatta üslubun önemi var mıdır?

10. Roman kahramanlarının düşüncelerini merak ve takip etmeyi bize Joyce öğretti. “Ulysses”de romanı alttan alta birbirine bağlayan, ören birçok temanın yanında romanı okumaya devam etme dürtüsünü “Şimdi ne düşünecek?” merakından alırsınız. Sıradan, prestijli bir adamın, Bloom’un harikulade sıradanlıkta düşünceleri bizi, neler olup bittiğini pek çözememek de devam etmeye teşvik eder. Karısına âşığından gelmiş mektubu kapıda bulunca düşünceleri bizi alabildiğine cezbeder, mektubu karısına verirken, ne düşünecek, diye de ayrıca merak ederiz. Düşüncelerin, bazen derli toplu bile olmayan düşünce parçalarının, kopuk seslerin Bloom’un ve diğerlerinin bilincinin bize yansımaları dışında romanın adına olay denebilecek pek bir şey olmaz.

Bu parçada, romanların hangi özelliği anlatılmaktadır?

- A) Etkileyiciliği
- B) Sürükleyiciliği
- C) Özgünlüğü
- D) Doğallığı
- E) Evrenselliği

11. Yaşadığımız şu güzel ve esrarengiz dünyada bir yerlerden gelip bir yerlere akan bir ırmak gibiyiz. Her sabah gözlerimizi kısarak izlediğimiz gün doğumu ile hayran olduğumuz gün batımı arasında sayısız güzellikler akıp gidiyor. Her gece yıldızlarla dolu bir gökyüzü şöleninde seyrine doyamadığımız manzara, sizi de sonsuz bir sorular alemine alıp götürmedi mi hiç? İnsanoğlu binlerce yıldır süren bu gizemli keşif yolculuğunda çevresini incelemeyi öğrenmiş, suyun derin kuşatıcılığını hissetmiş, havanın engin bilgeliğinde kaybolmuş, toprağın o mucizevi inşaa gücüyle harikalar yaratmış, ateşin kışkırtıcı alevlerini dizginleyebilen tek muzaffer yaratık olarak tarihi, hükümlerini altına alabilmiştir. Su, hava, toprak ve ateş, insanoğlunun bu uzun yeryüzü macerasında ona yoldaşlık etmiş, tarih öncesi günlerinden uzayın derinliklerinde yolculuk ettiği yarınlara kadar onunla beraber yürümüştür.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Seyahat eden insanın bilgilerinin daima güncel olacağına
- B) İnsanoğlunun keşif yolculuğunda çevresini iyi gözlemlediğine
- C) İnsanın bilgi sayesinde inşa edebildiğine ve yeryüzünde hükümlerine
- D) Dünyada bir yolculuğa çıkan insanın arayışının sürdüğüne
- E) Yaşam serüveninde insana, temel unsurların yardımcı olduğuna

12. Çizmek, bir yüzeye, grafik olarak, bir şeyin benzerini temsil eden izler bırakmaktır. Bu imgeleri aktarma süreci, basit olduğu kadar güçlü bir insani görsel ifadelendirme eylemidir. Kökleriyle görebilme yetimize sıkı sıkıya bağlı olmasına karşın, çizim hiçbir zaman gördüğümüz gerçekliği yeniden üretemez; yalnızca dış gerçekliğe ilişkin algılarımızı ve içsel imgeleri görünür kılar.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Dış gerçeklik nasıl algılanır?
- B) Görmeye çizim arasında fark var mıdır?
- C) İmgeleri aktarmak mümkün müdür?
- D) Basit çizimler görülebilir mi?
- E) Çizmek nedir, nasıl oluşur?

13. Bugüne değin Türkiye Türkçesinin bir etimoloji sözlüğü yayımlanmamıştır. Bu konuda çeşitli yayınlar olmuşsa da bu yayınlar Türkçenin söz varlığını kapsamayan, akademik çalışmaları göz ardı eden çalışmalardı. Türkiye Türkçesinin etimoloji sözlüğünü hazırlamak için yalnızca Eski Türkçe veya öteki Türk dillerini bilmek yetmez. --- S. Nişanyan, bu tür dilleri tanıyor olması dolayısıyla kısa ve yararlı bir "kılavuz" sözlük hazırlamıştır. Ancak Eski Türkçe, Altayistik ve Türk dillerinin karşılaştırmalı sesbilgisi ile ilgili maddelerde eksiklikler vardır.

Anlatımın akışına göre parça, aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) Mutlaka başka sözlüklere de bakılmalıdır.
- B) Konuyla ilgilenen pek çok dil bilimci araştırma yapmalıdır.
- C) Mutlaka Arapça, Farsça ve başka kültürel alış-veriş içerisinde bulunulan diller hakkında da bir-kim gerekir.
- D) Piyasadaki tüm sözcükler incelenmelidir.
- E) Bu konuyla ilgilenen araştırmacılara alanla ilgili eğitim verilmelidir.

14. Eleştiri herhangi bir kişiyi, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlışlarını dile getirerek göstermek amacıyla yazılan kısa metinlerdir. Hedeflenen ögeyi doğru ve yanlış yönleriyle tanıtmayı amaçlayabileceği gibi, bu ögenin doğru tanıtılmasını sağlamayı ve bir değerlendirmeyi de hedef alabilir. Çoğu kişi eleştiri dendiğinde hemen kötülemeyi, yanlış yönleri açığa vurmayı düşünür. Edebî olan ve edebî olmayan eleştirilerde sadece kötüleme yoktur. Bir kitabı, sinema filmini veya bir kişiyi eleştirerek okuyan kişiye bunlar hakkında daha net bilgi verebiliriz. Bu nedenle eleştiriler olmalıdır.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Eleştirinin, olumlu ve olumsuz yönleri ortaya çıkaran bir gereklilik olduğu
- B) Eleştirilen insanların yetkin kişiler olduğu
- C) Eleştirinin nitelikli eserlerle ilgili yapılması gerektiği
- D) Film eleştirisinin diğerlerinden farklı olduğu
- E) Eleştirinin edebî olan ve edebî olmayan diye ayrıldığı

15. Sümbül Dağı'nın eteklerine serpilmiş olan bu güzel şehir, uzaklığın içinde başka tür bir uzaklık gibidir. Bu yüzden sürgün yeridir Hakkâri. Bu yüzden bazı insanlar öfkelenedikleri devlet memurlarına "Seni Hakkâri'ye sürdüreceğim." der. Zaten bu coğrafya yılın önemli bir bölümü kar altında, o ölüm gibi beyaz örtünün sessizliği altında kalmaktadır. Kar, sanki yalnızca bu coğrafyanın üzerini değil, bu coğrafyaya ait gerçeklerin de üzerini örtmektedir. Doğu'ya değişik bir açıdan, gerçekten has bir edebiyatın içinden ama aynı zamanda da dışarıdan, uzaklardan ve farklı bir kültürel iklimden gelmiş olmanın yarattığı yabancılik duygusuyla bakan sanatçı 30 yıl sonra "Yaralı Zaman"la yeniden Doğu'ya, hem düşsel ve hem de gerçek Doğu'ya döner ancak "Yaralı Zaman"daki Hakkâri 30 yıl önceki Hakkâri değildir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Karın uzun süre kalıp hüküm sürdüğüne
- B) Dağın eteklerinde kurulmuş bir yerleşim merkezi olduğuna
- C) Coğrafi koşulları nedeniyle uzaklık oluşturduğuna
- D) Hakkâri'nin bir sürgün yeri olduğuna
- E) Yabancıların algılamalarında yanlışlık oluşturduğuna

16. Hoşgörüyü tehdit eden, engelleyen etmenler ortadan kaldırılmadıkça toplumda hoşgörü kurulamaz. Hoşgörüsü olmayan kurumların, yapılanmaların bireyin yaşama hakkına saygı göstermesi beklenebilir. Bu kurumların kendilerine çekidüzen vermelerini, temizlemelerini, arınmalarını, suçlarını itiraf etmelerini, hoşgörülü olmalarını beklemek aşırı iyimserlik olur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumda hoşgörü kurulmazsa insanlar ve kurumlardan hoşgörü beklemek yanlış olur.
- B) Hoşgörü toplumların, kurumların oluşmasında geri plana itilmiş durumdadır.
- C) Tehdit altında oluşan hoşgörü topluma bir yarar sağlamaz.
- D) Hoşgörüsü olmayan kurumların çalışanları tedirgin bir psikolojide çalışır.
- E) İnsan hakları, hoşgörülü bakış açısıyla insana hakkını verme savaşıdır.

17. Soru sorma düşünmeyi ateşleyen bir yöntem olarak kabul edilir. İnsanların düşünmesi, daha çok soru işaretleri oluşturarak meydana gelmektedir. Düşünme bir konu üzerinde sorular sorulmaya başlandığı andan itibaren oluşmaya başlar. Öğretmen kendisi bizzat düşünceyi uyarıcı sorular üretmek zorundadır. Sorular düşünmeyi ateşleyici nitelikte olmalıdır. Yüzeysel sorular, yüzeysel anlamaya yol açar ve öğrencinin düşünmesini engeller. İnsanı bir yere götürmeyen sorular, ölü sorulardır. Uzmanlar eğitimin her kademesinde öğrencilere zekâ ve yetenekleri doğrultusunda düşünme becerilerinin kazandırılabilceğini belirtmektedirler.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) İyi düşünen insanların soru sorma yetenekleri gelişir.
- B) Zihinde oluşturulan sorular, düşünmeyi geliştirir.
- C) Eğitimciler, öğrencilerin zekâ ve yetenekleri doğrultusunda düşünme becerisi kazandırabilir.
- D) Sorular insanı bir yere götürmüyorsa faydasızdır.
- E) Düşünme, bir konu üzerinde sorular oluşmaya başladığı andan itibaren başlar.

18. Bilgi yükleme yerine, bilgi kullanma ve bilgi üretmeyi amaçlayan eğitim programları, geliştirilmelidir. Her yaştaki öğrenciye değerlendirme, planlama, öncelik sırasına koyma gibi becerileri kazandıracak konular müfredata eklenmelidir. Öğretim yöntem ve teknikleri de öğrencinin düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Öğretimin, içerik ve sunum yöntemleriyle analiz, sentez, değerlendirme, ilişkilendirme, soyutlama gibi yüksek düzeyde düşünme becerilerini geliştirecek; konuların özünü verecek ve öğrenilenleri sınıf dışındaki dünya ile ilişkilendirecek şekilde düzenlenmesi eğitim sistemini 21. yy.a taşıyacak yeniden yapılanmanın özünü oluşturmaktadır.

Bu parçadan 21. yüzyıl eğitimiyle ilgili yapılanmada;

- I. Bilgiyi kullanma
- II. Sınıfın dışında yapılanma
- III. Bilgiyi üretme
- IV. Düşünme becerilerini geliştirme

özelliklerinden hangileri önemlidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I. ve II.
- D) I, III. ve IV.
- E) II. ve IV.

19. Herkesin doğrusu kendisininidir çünkü doğrular, ait oldukları referans noktaları içinde doğrudur. Doğrulara, fikirleri yargılamadan, empatiyle yaklaşarak başkalarının neden o şekilde düşündüklerini anlamakla ulaşılır. Bir olayın içinde, gerçekleştiği ortamın özgün koşullarını anlamak önemlidir. Fikirler niteleyici olarak birbirinden ayrılır. "Bazı fikirler diğerlerinden daha iyidir." Şüpheli olmanın bir sakıncası yoktur. Eleştirel düşünmeyi öğrenmek için bu öğrenciler "niçin" sorusunu sormayı öğrenmelidirler. Öğrenci merkezli eğitim, adından da anlaşılacağı gibi öğrenciye büyük üstünlük sağlar. Yani en kısa tanımla --- Dersin hocası, ders kitabı, laboratuvar materyali vb. araçların tümü sadece yardımcıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) öğrenci kendi eğitiminden sorumludur.
- B) materyaller eğitimin temel unsurudur.
- C) öğretmeni göz ardı eden eğitim başarıya ulaşmaz.
- D) doğrular bir şekilde gün yüzüne çıkar.
- E) örgün eğitim vazgeçilmez unsurdur.

20. Geleceğin bireylerini düşünen, akleden ve doğruya saygılı, eksiksiz şekilde yetiştirmek için, eğitim programları "düşünme" kavramı çerçevesinde, kesinlikle entelektüel gelişim referanslı olarak şekillendirilmelidir. Eleştirel düşünme, edinilen bilgilerin etkin bir biçimde değerlendirilmesi açısından, özellikle bilgi akışının hızlı, bilgi kaynaklarının fazla ve bilgiye ulaşmanın çok kolay olduğu bir çağda çok önemli bir beceridir.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Saygısız insanların gelecekte olumsuzluklar üretmesinin engellenmesi
- B) Eğitimde, eleştirel düşüncenin çağımızda öneminin arttığı
- C) Bilgi kaynaklarının eskiye göre daha da geliştiği
- D) Eleştirel düşünmede önce kendimizi sonra başkalarını eleştirmemiz gerektiği
- E) Eğitimde eksiksiz düşünmeye yönelik eğitimlerinin artırıldığı

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 24 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Kazablanka'nın taze okyanus havasını geride bıraktıktan sonra, arabayla üç-dört saat mesafedeki Marakeş'e doğru yola çıkıyoruz. Aracımız klimalı olduğu için ısı artışını önce pek hissetmesek de kente varıp dışarıya adım attığımız anda, gerçek bir çöl şehrine geldiğimizi anlıyoruz. Marakeş, Fas'ın Kazablanka'dan sonraki ikinci büyük kenti olmasına rağmen modern bir görünüme sahip olmaktan çok uzak. Kente asıl egzotik karakterini veren; Fransızların inşa ettiği yeni şehir bölümünden çok, labirentimsi sokaklarıyla tam bir arapsaçını andıran Medina bölümü. Medina'yı çevreleyen 20 km uzunluğundaki surlar gibi, Marakeş'teki binaların çoğu da pembemsi çöl toprağı renginde. Kentin mimari bütünlüğü bozulmasını diye, yeni apartmanların bile bu renge boyanması şart koşulmuş. Böylece gün batımlarında tüm şehir, kıpkızıl bir seraba dönüşüyor. Fas'ın her büyük kentinde en azından bir cadde, birkaç yıl önce yönetimi devralan genç kral V. Muhammet'in adını taşıyor. Marakeş'te ise yeni mahalleler ile Medina'yı birbirine bağlayan ana bulvara bu ad verilmiş.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İzlenimlere yer verme
- B) Olayları oluş sırasıyla verme
- C) Benzetmeden yararlanma
- D) Nesnel, tarihî bilgilere yer verme
- E) Alıntılama yapma

2. Çayırılar doğanın saçlarıysa ağaçlar, bu saçlara takılmış pembe tokalar gibi çiçeklenir baharda. Çiçeklenip çocuklaşır doğa. Bahar, çocukluğa çağrıdır. Komşu aşure getirdiğine göre kış bitti demektir. Geçen yazın kurutulmuş üzümüyle, bu kışın portakal kabuğu rendeleri buluştuyrsa, kış bitti demektir. Buğday, nohut, fasulye... Tarçın, ceviz ve nar... Geçmiş yaza, sonbahara ve kışa dair ne varsa aşureye katılmış ve kış noktalanmıştır. Mutfaklar boşalmıştır: Kuru üzüm, kuru incir, kuru fasulye... Bütün 'kuru'lara teşekkür edilmiştir. Şimdi sıra "taze"lerde. Otlar, yapraklar, çağlalar, papaz erikleri, çilekler... Yeşilden kırmızıya, ekşiden tatlıya doğru bir yolculuk başlıyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Nesnel tanımlamalar yapma
- B) Benzetmeden yararlanma
- C) Eksiltili cümleler kullanma
- D) Kişileştirmelere yer verme
- E) Varlıkların ayırıcı yönlerinden yararlanma

3. Oyuncak, çocuk ve anne-baba arasında kurulan tek sağlıklı köprüdür; iletişim aracıdır. Belki de en önemlisi, kültürlerin oyuncaklardan doğduğu. İlk insan tekerleğı niçin buldu? Oynadı onunla, çember çevirdi. Ancak yıllar sonra onun taşıma gücünü keşfetti. Şu anda bu söyleşiyi okuyanlar bilsinler ki içinde bulundukları mükemmel araç oyuncaktan doğmuştur. Wright Kardeşler bir oyuncaktan esinlenerek ilk uçağı yapmışlardı. Oyuncak toplumların tarihini, düşlerini verir. Bir de şu var: Oyuncak aslında biz büyüklerin ürettiğı objeler, büyüklerin dünyası. Bu yüzden çocuklardan çok, büyüklerin alacağı çok şey var buradan.

Bu parçada oyuncaklarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kültürleri oluşturma özelliğine
- B) Her çağa göre değışiklik gösterdiğine
- C) Buluşların oyuncaklarla keşfedildiğine
- D) Çocukla aile arasında iletişim kurduğuna
- E) Oyuncakları büyüklerin ürettiğine

4. Günün sonu... Kıyıya iniyoruz. Herakleia Adası karşımızda... Güneşin batışı olağanüstü. Sabah erkenden horoz sesleri ile uyanıyoruz. Ortalık sis içinde. Beşparmak Dağları'na sis basınca Bafa Gölü'nün rengi değışiyor. Gölyaka köyüne gidip rehberimizle dağlara tırmanmaya başlıyoruz. Beşparmak Dağları'nın yamaçları, bazen kolay bazen zorlu ancak her biri keyifli trekking parkurlarıyla dolu. Patikalarda tabela bulunmadığından, yürüyüşlere rehber eşliğinde gitmekte yarar var. Hemen hemen bütün pansiyonlarda rehberlik hizmeti veriliyor. Dağa tırmandıkça gölün değışen görüntülerinden gözümüzü alamıyoruz. Volkanik kaya oluşumları da hayal gücümüzü zorluyor. Âdeta gökten taş yağmış da etraf kayalarla örtülmüş gibi. Bir buçuk saatlik zorlu bir tırmanıştan sonra vardığımız yerde, yosunla kaplı birkaç büyük kayanın üzerinden aşarak bir mağara giriyoruz.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Varlıkların ayırıcı yönleri verilmiştir.
- B) Birkaç duyuya ait ayrıntıdan yararlanılmıştır.
- C) Olaylar oluş sırasıyla verilmiştir.
- D) Benzetmeye yer verilmiştir.
- E) Tanımlamalar yapılmıştır.

5. Yüzyıllar boyunca çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapan Anadolu topraklarını çevreleyen denizlerdeki su altı yaşamı, canlılık ve çeşitlilik açısından tropik denizlerle mukayese edilebilecek düzeyde olmayabilir. Ancak bu suların çok özel bir zenginliği var batıklar. Kimi fırtınaya yakalanarak kimi deniz savaşlarında tahribata uğrayarak batan ve yüzlerce yıl hiç bozulmadan su altında kalan gemiler, bugün kendilerini ziyaret eden dalgıçlara unutulmaz anlar yaşıyor. Bir dalgıç için batığa dalmanın verdiği heyecan gibisi yoktur. Bambaşka bir dünyanın içinde giderken gözünüz çevreyi taramaya başlar. Önce belli belirsiz bir görüntü oluşur önünüzde. Hayal mi, gerçek mi karar veremezsiniz. Merak, heyecan ve araştırma güdüsüyle yaklaştıkça önünüzdeki gemi şekillenmeye başlar. İnsan yapımı bir nesnenin doğayla nasıl bütünleştiğine hatta bir yuva olduğuna, yaşam serüveninin nasıl bir başka boyut kazandığına tanık olursunuz.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anadolu'nun farklı medeniyetlere yıllarca ev sahipliği yaptığı
- B) Anadolu denizlerinin diğer denizlerden daha güzel olduğu
- C) Anadolu denizlerindeki tehlikelerin fazla olduğu
- D) Su altı çeşitliliği ve dalmanın Anadolu'da gelişmediği
- E) Denizin altındaki yaşamın batıklarla birlikte daha da gizemli dalış yapma zevki uyandırdığı

6. Sahibinin en mahrem dostu olan, bileğinde nabzının atışına arkadaşlık eden, göğsünün üstünde bütün heyecanlarını paylaşan, özetle onun hararetiyle ısınan ve onu benimseyen yahut masasının üstünde, gün boyu onunla beraber, oldubittisiyle yaşayan saat, ister istemez sahibine benzer, onun gibi düşünmeye ve yaşamaya alışır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ölümsüz eseri "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nün başkahramanı Hayri İrdal, romanda böyle anlatır saatleri... Bugün zamanı kolunda taşıyan insan, geçmişte bugünün çok ötesine geçen ince bir zevk ve ihtişamı yükledi saatlere de.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Açıklama - Betimleme
- B) Açıklama - Tanık gösterme
- C) Açıklama - Tartışma
- D) Öyküleme - Tanık gösterme
- E) Benzetme - Karşılaştırma

7. Dağların arasına kurulmuş, yemyeşil Saraybosna, rengârenk çiçekleriyle yalnız kendini değil, dünyayı süsleyen bir kent. Karlar arasında dahi ağaçların büyüleyiciliğine kapılmaktan alıkoymıyor kendini insan. Beyaz da yakışıyor bu şehre; yeşilin tonları da. Her ne kadar çevredeki binaların duvarlarına dikkatlice bakıldığında görülen kurşun delikleri, garip bir hüznü katıyorsa da... Saraybosna, 15. yüzyılda bugün anladığımız manada kent hâlini alan, büyümesi ve gelişmesi ise 17. yüzyıla rastlayan Müslüman bir Doğu Avrupa şehri. Bu küçük kent, uzun bir dönem Osmanlı egemenliğinde kalmış, kısa bir süre Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun kontrolüne girmiş ve I. Dünya Savaşı'nın başladığı yer olmuştur. Bu nedenle Saraybosna'da, Osmanlı mimarisinin yanı sıra, klasik Alman mimarisi de sık sık karşınıza çıkacak. Neo-rönesans ve neo-barok yapılar, bir kısmı restorasyon hâlinde bile olsa sizi büyüleyecek.

Bu parçada Saraybosna'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Değişik kültürlerin mimarilerine sahip olduğuna
- B) Dağların arasında yeşil bir şehir olduğuna
- C) Karların büyüleyici ışıltılar bıraktığına
- D) Farklı kültürlerin etkisinde kaldığına
- E) Osmanlı'nın başkenti olduğuna

8. Gökçeada kayalıklarını döven dalgalar sakinleştiğinde yarattıkları garip oluşumlar gözler önüne serilir. Sanki ada, kocaman açılmış bir ağızdır da dişleri ortaya çıkmıştır. Kaleköy'deki yarlarda, bir çene kemiğine yerleşmiş gibi duran bu kaya oluşumlarını incelerken başınızın üzerinden geçen martılar size seslenirler: "Sen, kendini yeryüzünün en iyi mimarı sanıyorsun ya insanoğlu; bak da gör, doğada senden başka ne mimarlar var!" "Merak etmeyin..." diye yanıtlarsınız, "Bunu sizin kanatlarınızı gördüğüm günden beri biliyorum!" Orada, akşam güneşinde oyukların içinde sürünerek hareket ettirilen geniş açılı bir kamera düşünürüm hep. Birden denize iner, derken yükselir ve adalıların "Kaşkaval Kayalıkları" dediği, dev omurgalara benzeyen oluşumlar görünmeye girer.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öyküleme
- B) Benzetme
- C) Betimleme
- D) Kişileştirme
- E) Tanık gösterme

9. Toros Dağlarında duyulan, yalnızca yörük keçilerinin çan, kartalların kanat, dağ keçilerinin ayak sesleri değildir. Kendine yol açma konusunda uzman olan çağlayanların sesleri de sarp kayalıklarda yankılanır. Bu çağlayanlardan biri, Antalya yakınlarındaki Uçansu'dur. Çağlayana giden yol, kurumuş dere yataklarından, dar patikalardan, çam ormanlarından geçer. Bir ciple Belek'ten yola çıkarsanız, Silyon antik kentini, Töngüçlü, Tekke, Hasdümen ve Pınargözü köylerini geride bırakırsınız. Sonrasında izleyeceğiniz orman yolu, birdenbire bir kayalığın önünde son bulur. Havada uçuşan su tanecikleri, Akdeniz sıcaklığını ve üzerinizi kaplayan tozu size unutturur. Suların düştüğü yerdeki çürümüş ağaç köklerinin garip şekilleri sizi biraz ürkütse de özgürlük duygusu teninizi sarar. Giysilerinizi bir bir çıkarır, parçalanmış küçük ağaç kabuklarının yüzdüğü suya kendinizi bırakırsınız.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Açıklayıcı bilgiler verme
B) Mecazlı anlatımdan yararlanma
C) İzlenimleri aktarma
D) Örneklerle konuyu zenginleştirme
E) Dokunma ve görme duyusuna yer verme

10. (I) Anadolu; iklimi, coğrafi yapısı ve bitki örtüsüyle doğa sporları için ideal ancak turistik güzellikleri yeterince bilinmeyen pek çok bölgeye sahip. (II) Erzincan'ın en güneyindeki ilçesi Kemaliye de bunlardan biri ve Fırat Nehri'nin iki kolundan biri olan Karasu'nun milyonlarca yıldır kalkerli kaya yapılarını aşındırmasıyla oluşan Kemaliye Vadisi, kısa mesafede yüksek irtifa gösterdiğinden, zengin bir habitat ve iklim çeşitliliğini barındırıyor. (III) Yüksekliği bin metreyi aşan dağ steplerinde sert kara iklimine bağlı olarak Alpin ekolojisi, vadi boylarında ise Akdeniz iklimi görülüyor. (IV) Dahası, Anadolu'yu Orta Asya'ya bağlayan İpek Yolu üzerindeki konumuyla, zengin bir tarihi ve kültürel birikime ev sahipliği yapıyor. (V) Nadir görülen yaban hayatıyla da yakın gelecekte Türkiye'nin en önemli ekolojik tatil ve doğa sporları merkezlerinden biri olmaya aday.

Bu parçanın ana düşüncesi numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Hemen her kültürün mutfağında farklı şekillerde yer bulan salata, sağlıklı beslenenlerin bir numaralı tercihi... Fransızlar, ana yemekten sonra tercih ederler onu. Damaklarını bir an önce peynir tadına hazırlamak için... Türkler ve İtalyanlar, ana yemekle; özellikle balıkla beraber tüketir bu vitamin deposunu... Amerikalılar ve İngilizler ise sofraya oturur oturmaz yerler; iştah duyularını harekete geçirmek için. Evet, tüketilme şekli farklı da olsa, dünyanın hemen her sofrasında yer bulan "salata"dan bahsediyoruz. Gastronomi dünyasında ne yazık ki hak ettiği yeri bulamayan salata, Latince tuz anlamına gelen "sal" kelimesinden türemiş. "Tuzlanmış şeyler", "çiğ sebzelerin zeytinyağı, sirke ve tuz ile hazırlanıp yenilmesi" anlamını taşır. Salatayla ilgili verilerin çoğunu da Roma İmparatorluğu döneminden kalan belgeler ile Fransız ve İngiliz kaynaklarından elde ediyoruz. Bundan dolayı bu bilgiler, bize salatanın Avrupa'daki geçmişini aktarıyor. Oysa salatanın geçmişi, belki de insanlık tarihi kadar eski. Zira ilk insanlar ateşi ve pişirmeyi icat edinceye kadar beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için sebze, yeşillik, meyve ve yemiş gibi gıdaları tükettiler. Bir bakıma insanların ilk keşfettikleri beslenme tarzının aslında ---

Bu parçanın sonuna, anlam bütünlüğüne göre aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

- A) salatanın altyapısını oluşturduğunu söyleyebiliriz.
B) salata Avrupa kökenli olmayan bir yiyecektir.
C) salatayı sofralarımızın vazgeçilmez yemeklerinden birisi yapmıştır.
D) tüketim kültürünü de beraberinde getirmiştir.
E) günümüzdekilerden pek farklı olmadığını görüyorum.

12. Bir köprü üzerindeki küçük bir ayrıntı bile dikkat ederseniz sizi alıp nerelere götürür. Köprüler, iki yakayı bir araya getirirler. Kimi çelik tellerle asılmıştır kimi betonla yapılmıştır. Kimisi birbirine bağlanmış dallarla kurulur kimisi bir derenin üzerine uzatılmış bir ağaç gövdesidir yalnızca. Kimine "asma köprü" derler, kimine "taş köprü". Köprü demek, buluşma demektir... Bir kış günü, Kastamonu'nun Azdavay ilçesinden geçerken yolun kenarında küçük bir asma köprü ve üzerinde bir tabela görmüştüm: "Âşıklar Köprüsü"... Kasabada eğlenerek yer bulmayan âşıklar, derenin karşısındaki ağaçlıklarda buluşup gözlerden uzakta, hasret giderirler.

Bu parçadan köprülerle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İki yakayı bir araya getirdikleri
B) Âşıkların buluşma yeri olduğu
C) Çeşitli türlerde yapıldığı
D) Günümüzde değerinin ve öneminin kalmadığı
E) Farklı isimlerle anıldıkları

13. Hayatımızın hiç unutulmayacak anlarına, unutulmayacak besteleriyle imza atan usta sanatçı, çok küçükken kaybettiği annesinin boşluğunu doldurmak için başlamıştı müziğe. Babasının ona aldığı orgla sabahtan akşama dertleşerek... Melih Kibar, ilk profesyonel çalışmasına da lisenin orkestrasıyla gerçekleştirdiği besteye imza attı. Bu besteye 1969'da Liseler Arası Hafif Müzik Yarışması'nda birinci oldu. İlhan Şeşen'in solistlik yaptığı bu orkestrayla, henüz 14 - 15 yaşındaki genç müzisyenler para bile kazanıyorlardı artık. Takvimler 1974'ü gösterdiğinde değerli sanatkar Timur Selçuk'la çalışmaya başlayacaktı Melih Kibar. Bir süre sonra da Selçuk'un orkestrasının çıkardığı albümde besteleri yer alacaktı: "Gençlik Şarkısı", "Kelebek" ve "Panayır Günü"... Bir gün Selçuk, Türkiye'nin ilk kez katılacağı Eurovision Şarkı Yarışması'nın Türkiye elemelerinde yayınlanacak sinyal müziği için öğrencilerinden beste yazmalarını istedi. Sınıftaki hiç kimse dersine çalışmamıştı. Bir kişi hariç: Melih Kibar. Bir çırpıda bestelediği "Çoban Yıldızı" artık onun göstericisiydi müzik hayatı boyunca.

Bu parçada Melih Kibar'la ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Müziğe nasıl başladığına
- B) Başarılarına
- C) Kimlerle çalıştığına
- D) Hangi enstümanları çaldığına
- E) Sorumluluk sahibi olduğuna

14. Teke Yarımadası üzerinde Köyceğiz ile Antalya arasındaki bölge, "Işık Ülkesi" Likya'nın ana yurdu. Kendilerini "Tmmili" olarak adlandıran Likyalılar, özgürlüklerine düşkünlükleri ve savaşçı gelenekleriyle ün salmışlar. Coğrafyası çetin, iklimi sıcak bu bölgede kartal yuvası olarak tanımlanacak sayısız kent kuran Likyalılar, yerel kireç taşıyı işleyerek oluşturdukları kaya-lahit mezarlarıyla özgün bir kültüre sahiptiler. Başkenti Patara olan Likya Birliği, özerk yönetim anlayışıyla günümüzdeki birçok devlet modeline örnek olmuş durumda. Denizcilik, korsanlık ve paralı askerlik yapan Likyalılar, anaerkil bir toplum yapılarıydılar.

Bu parçada Likya ülkesi ve Likyalılarla ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmamıştır?

- A) Bir çeşit yönetim modeliyle günümüze örnek olduğu
- B) Yaşadıkları coğrafyanın nerede olduğu
- C) Zor koşullarda uygun koşullar geliştirdikleri
- D) Kültürel gelişimlerini farklı toplumlardan aldıkları
- E) Mücadeleci kişilik yapılarının olduğu

15. Doğal malzemelerle ve yaratıcı insan zekâsıyla üretilen Anadolu çocuk oyuncakları da engin bir kültürün ürünleridir. Ağacın incecik budaklarından, bitki saplarından yapılan tahta arabalar, kızlar için yapılan ahşap beşikler, ağaç çubukları ve bez parçalarından yaratılan bebekler, kuklalar... Bu oyuncaklar, çocukların hoş vakit geçirmelerini sağlamanın yanı sıra, onların el becerilerini, yaratıcılıklarını geliştirilmesi bakımından da büyük değer taşıyor.. Tılsımlı giysiler, nazarlıklar, rengârenk patikler, zıbınlar, tah-tadan oyuncaklar ... Kulağa çalınan bu sözcükler, sanki tarihin derinliklerinde kalmış gibi geliyor insana. Oysa bugün Anadolu'nun pek çok yerine gittiğinizde, bebekleri bu kıyafetler içinde yürümeye başlamış çocukları da tahta arabalarının peşinde koştururken görmeniz mümkün.

Bu parçada Anadolu'daki çocuk oyuncaklarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Doğal malzemelerden yapıldığına
- B) Anadolu insanının üretken zekâsının ürünleri olduğuna
- C) Günümüzde ticari ürünlere dönüştüğüne
- D) Ahşap ve benzerlerinden üretildiğine
- E) Çocukların kıyafetlerinin benzerleri olduğuna

16. Kahramanmaraş'ın dövme dondurasının sakız gibi uzayan, kolay erimeyen yapısıyla dünyada eşi benzeri yok; sadece Türkiye'ye özel. Kasap çengeline takılarak bıçakla kesilen Maraş dondurasının 18. yüzyıldan bu yana yapıldığı tahmin ediliyor. Lezzetine lezzet katan, onu tüm dondurmalarından ayıran en önemli özelliği ise Ahırdağı'nda yetişen yabani orkidelerin köklerindeki yumrulardan elde edilen ve değirmende çekilen "salep". Kahramanmaraş ve Gaziantep'te yapılan dondurmalar, damakta buz yanması etkisi yapmaz. Ağızda ve boğazda sert etkiler oluşturmamaları da bu yöredeki dondurmaların bir başka özelliği. Eskiden pekmezle yenen dondurmanın şimdi binbir çeşidi var. Çikolata, kaymaklı, karamelli, fıstıklı, vişneli, muzlu, frambuazlı hatta kabaklı, profiterollü, kazandibili... Kapta, külahta, kâğıt helva içinde. Yine yıllar önce, dondurmaya sadece yaz aylarında kepenlerini açan, kışın ise bir turşucuya, bozaciya dönüşüveren dükkânlarda bulabiliyorduk.

Parçada Maraş dondurasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) O bölgede yetişen bir bitkiden elde edilen madde ile yapıldığına
- B) Ağız yakmayan, buz etkisi vermeyen özelliğine
- C) Meyvelerle çeşitli türlerinin elde edildiğine
- D) Eskiden yazları tüketilen bir yiyecek olduğuna
- E) Kasap dükkânlarının depolarında saklandığına

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

17. Kuşkusuz topoğrafya minyatürlerinin en usta sanatçısı Matrakçı Nasuh'tur. Kanuni Sultan Süleyman'ın zamanında yaşamış Matrakçı Nasuh, çok yönlü bir Rönesans insanıydı. Tarih, matematik, spor ve silahşorluk üzerine kitaplar da yazan Nasuh'un minyatür ressamlığında da çok seçkin bir yeri vardı. Kendine özgü bir teknikle yaptığı, insansız topoğrafik minyatürlerdeki kentlerin 16. yüzyıldaki görünüşleri, günümüz için eşsiz belgelerdir. Matrakçı Nasuh, metinlerin eşlik ettiği kent minyatürlerine üç kitabında yer vermiştir. İlkinde, Osmanlı donanmasının Akdeniz'in kuzey sahiline yaptığı seferi anlatır. Cenova, Antibes, Toulon, Nice ve Marsilya gibi liman kentlerinin minyatürleri, işte bu sefer sırasında çizilmiştir. Aynı eserin ikinci bölümünde ise Macaristan'a yapılan seferlerle ilgili olay ve yerler gösterilmiştir. Matrakçı'nın ikinci eseri ise Sultan II. Bayezid Dönemi'ndeki olayları ve seferleri anlatır. Kitapta, bu seferlerde ele geçirilen Modon, Kili, Akkerman, İnebahtı gibi kale ve kentler ile Osmanlı donanmasının resimlerini buluruz. Her iki eser de bugün Topkapı Sarayı Kitaplığı'nda korunuyor.

Bu parçada Matrakçı Nasuh ve eserleriyle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi dönemde yaşadığına
- B) Topoğrafya cinsi minyatürde başarılı olduğuna
- C) Minyatürlere yer verdiği kitaplara
- D) Kitapların içindeki minyatürlerin ait olduğu yerlere
- E) Doğduğu ve yaşadığı yerleri anlatan minyatürlere

18. Paris'te yaşamamın bir avantajı diyelim. Çünkü Paris bir dünya kenti; orada yaşayan birçok sanatçıyla tanışıyoruz. Sadece Fransa değil, diğer gittiğim ülkelerde de tanıştığımız müzisyenler oluyor. Yaptıkları birçok eserden etkileniyorum, birlikte olma arzusu doğuyor. En son trompetçi caz müzisyeni Markus Stockhausen ile bir araya geldik. Michel Portal, Christof Lauer, Michel Godard, Marc Nauseef, Rabih Abou-Khalil ile çaldık. İşte bazen onlar beni davet ediyor bazen de ben onları davet ediyorum.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Türk kültürüyle neden eser vermiyorsunuz?
- B) Farklı enstrümanlar kullanmanızın nedenini açıklayabilir misiniz?
- C) Dünyaya Türk kültürünü nasıl tanıtılıyorsunuz?
- D) Sizi çoğunlukla çok kültürlü projelerde görmemizin sebebi nedir?
- E) Paris'te yaşamak sanatınıza bir şeyler kattı mı?

19. Fikret Mualla'nın büyük özlemi, güzel bir dünyanın görgü tanığı olmaktır. İyimser bir dünya görüşü... "Fikret Mualla kendince mutluluğu, güzel bir fırçada, bir boyada, kâğıtta, yaşanmış bir anda, kızıl bir domatestede, ak bir bulutta, bir kızın kumral saçında, elvan dünyayı yalansız yansıtırma bilincinde buluyordu." diyor Abidin Dino yakın dostu için. Yaşamı hep sıkıntılar içinde geçen, huysuz, saldırgan, uzlaşmaz, söz dinlemez kişiliği ile tanınan Fikret Mualla'nın sanatı ile yaşamı arasındaki çelişki daha da belirginleşiyor bu tanımla. Mualla'nın ilk kez 35 koleksiyondan bir araya getirilen 243 yapıtı İstanbul Modern'de sergilenmeye başlandı. Sanatçıyı hep sıra dışı, çalkantılı, bohem yaşam tarzıyla aktaran bakışı tersine çevirmeyi amaçlayan sergi, Mualla'nın resim anlayışını farklı temalarla ilişkilendirerek ele alıyor.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerin hangisi üzerinde durulmamıştır?

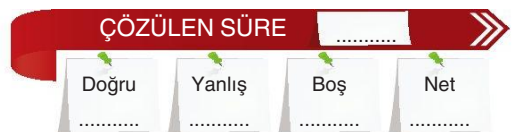
- A) Kişiliğiyle ilgili birtakım sıkıntılar bulunduğu
- B) Güzel ve iyimser dünya görüşüne sahip olduğu
- C) Yaşamı ve sanatı arasında çelişki bulunduğu
- D) Fırçasını belli dönemlerde kullandığına
- E) Farklı bir tarzda resim koleksiyonunun sergilenmesine

20. Bütün insanlar düşünür. Doğamız gereği böyle yaparız. Ancak kendi hâline bırakıldığında düşünce sürecimiz çoğu zaman önyargılı, çarpıtılmış, taraflı, bilgilendirilmemiş ve indirgemeci bir yapı gösterir. Yaşam kalitemiz, ürettiklerimiz ya da yapıp ettiklerimiz tamamen düşünce kalitemize bağlıdır. Böyle olmakla birlikte, düşüncede mükemmelliğe ancak ona sistematik bir şekilde yatırım yapılarak erişilebilir. Yatırım süreci, eleştirel bakış sistemindeki yapıları usta bir şekilde yöneterek ve bu yapılara entelektüel standartlar getirerek düşünme yönteminin kalitesinin arttığı bir süreçtir.

Bu parçaya göre iyi yetişmiş bir eleştirel düşünürde, aşağıdakilerin hangisinin bulunması gerektiği söylenemez?

- A) Hayati önemi olan sorular ve problemler ortaya koyar, bunları açık ve net formüle eder.
- B) Soyut fikirleri etkili bir biçimde yorumlayabilmek için ilgili bilgileri toplar ve değerlendirir.
- C) Doğası gereği kendi hâlinde sürecin oluşması için bekler.
- D) Alternatif düşünce sistemlerine açık bir fikirle yaklaşarak bu sistemlerin içerdiği varsayımları, olası etkilerini ve sonuçlarını da dikkate alarak düşünür.
- E) Karmaşık sorunların çözümünde başarıyla etkili bir iletişim kurar.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

TEST 30

HIZ TESTİ

Bu testin çözüm süresi 17 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Her toplumda anti-sosyal davranışlarda bulunanlara toplumsal ya da hukuksal kurallar uygulanır. Suçluluk, kişiyi bireylerin karşısına çıkaran bir çatışmadır. İstenmeyen bu çatışma yani suç olgusu, kriminolojiyi, yani suç olanı inceleyen ve suçluyu topluma kazandıran bilimi doğurdu. Sanayileşmenin bir sonucu olarak suç oranları, nüfus artış oranlarının önüne geçmiştir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Açıklama - Tanımlama
- B) Açıklama - Benzetme
- C) Örnekleme - Tartışma
- D) Öyküleme - Betimleme
- E) Betimleme - Karşılaştırma

2. Anadolu'da özellikle düğün törenleri sırasında gözlemlenen takı kullanma ve süslenme geleneği bu törenler sırasında kişilerin önem sırasına ve törenin önemine göre değişmektedir. Örneğin, kına gecesinde gelin süslenmez onun yerine kız evinden başka bir genç kız gelin gibi giyinir, takılarını takar ve süslenir. Bir genç kızın evlenmeden önce süslenmesi hoş karşılanmaz ancak evden çıkacağı gün geçmişte daha çok nazar inancına bağlı olarak günümüzde ise güzel görünme amaçlı süs yapılmaktadır.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme - Betimleme
- B) Açıklama - Benzetme
- C) Örnekleme - Açıklama
- D) Betimleme - Karşılaştırma
- E) Açıklama - Betimleme

3. Filmin öyküsünü anlatmak değil niyetimiz. İşin doğası itibarıyla bazı geçişleri anlamamız gerekiyordu o kadar. Konu olarak klasik bir konu olsa da senaryo ve kurgu farklılığını ispatlıyor. Filmin afişinden müziğine, oradan görüntülerine kadar çok şeyi başarılı bulmayanlar olabilir. Yeşilçam'ın zaafalarını, zayıflıklarını bu film, hayli aşmış görünüyor. Bu ustalıkların yanında sık tekrarlanan klişe mesajları, işin nereye varacağını ele veren sahne geçişlerindeki montaj eksikliklerini görmemiz ne işe yarayacak?

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma
- B) Açıklama
- C) Öyküleme
- D) Tanık gösterme
- E) Betimleme

4. Tan atmak üzereydi. Dışarıda birtakım gürültüler duyuluyor, hiç kimse uyumuyordu. Herkes çok terdirdi. Çok geçmeden büyük bir gürültüyle kapı vuruldu. Kapıyı babam açtı. Hiçbir şey söylemeden babamın göğsünden itekleyerek içeriye askerler girdi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
- B) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
- C) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
- D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- E) Mecazlı anlatım ağır basmaktadır.

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

5. Dingin ışıkların hâkimiyetindeki bir kış günü, Hitit Dönemi'ne ait anıtsal bir çeşmeyi, Eflatunpınar Kaya Anıtı'nı görmek için Beyşehir Gölü'nün doğu kıyısında yol alıyoruz. Karşı kıyı boyunca uzanan onlarca kilometre uzunluğundaki karla kaplı sıradağlarla eşsiz bir bütünlüğe sahip gölün rengi büyüleyici. Akdeniz Bölgesi'nin kuzey ve kuzeybatısı ile İç Anadolu'nun güneybatısına denk düşen Göller Bölgesi'ndeyiz. Burada yer alan göller, Türkiye'deki pek çok türdeşinden farklı özelliklere sahip. Açık yeşilin binbir tonuyla bezeli mavi harelî sular, yüz binlerce su kuşunu barındıran bu sulak alanlara paralel olarak uzanan sıradağlar, mevsimler boyunca hiç bıkmadan izlenebilecek doyumsuz manzaralar yaratıyor. Tertemiz atmosferin oluşturduğu derin görüş ve ışıklar da fotoğraf sanatına ilgi duyanlar için bulunmaz nimet.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
- B) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
- C) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
- D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- E) Mecazlı anlatım ağır basmaktadır.

6. Her eser güzelliğini akıldan alır. Sağduyuyu öne çıkaran bir ifadenin hiçbir anlamı ve değeri olamaz. Bundan ötürü hiçbir şey gerçekten daha güzel değildir. İnsan ancak inandığı şeyden heyecan duyar. Tabiatı bulan her şey sanatta da vardır. Bundan ötürü tabiatı taklit etmek önemlidir. Zira yalnız gerçek olan şey sevilir. Sahte şey hiçbir zaman devamlı ve aktif olmaz. Aksine tatsız, can sıkıcı ve uyutucu olur.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme
- B) Tanımlama
- C) Karşılaştırma
- D) Tanık gösterme
- E) Betimleme

7. Kapalıçarşı'yı, hem İstanbulluların hem de yerli-yabancı turistlerin gözdesi olan bu şaşırtıcı boyutlardaki mekânı anlatmaya kelimeler yetersiz kalıyor. Üzeri kubbeli binalar ve kiremitle örülüş tonozlu cadeler şimdiki bütünlüğüne ancak 250 yılda erişebildi. Öyküsü Fatih Sultan Mehmet'in Ayasofya'ya gelir sağlaması için kurdurduğu iki taş bedestenle başlayan Kapalıçarşı, zamanla bu iki taş binanın çevresine sergi ve tezgâhların toplanmasıyla bir ticaret merkezine dönüştü. Bu pazarların üzeri kiremitli tonozlu çatılarla örtülünce şimdiki yollar ve galeriler ortaya çıktı. Bitiminden sonraki üç yüz yılda ise çarşı ve esnafının en büyük kâbusu yangın ve depremler oldu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanımlamalardan yararlanılmıştır.
- B) Açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.
- C) Kavramların niteleyici özellikleri kullanılmıştır.
- D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- E) Dilin göndergesel işlevinden yararlanılmıştır.

8. Yeryüzündeki sular sürekli bir devinim içindedir. Buharlaşan deniz, göl, yağmur suları bulutları meydana getirir. Sonra yine yağmur, kar, dolu biçiminde yağış olarak yeryüzüne iner. Yeryüzüne inen bu sular toprağın altına sızarak yer altı sularını ve kaynak sularını meydana getirir. Sonra yine güneşin etkisiyle buharlaşır. Bu devinim böylece sürer gider.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Açıklama
- B) Tanımlama
- C) Benzetme
- D) Betimleme
- E) Tanık gösterme

9. Gökten beyaza düştük. Uçaktan bembeyaz bir dünyaya inerken nefesim kesildi. Sanki bütün renkler sessizce bir yerlere çekilmiş, yerini beyaza bırakmıştı. Bu sırada buzla kaplı dağlara teğet geçen uçağımız da “Hoş geldiniz!” partisi düzenliyordu. Gülümsüyorduk, karşılaşacağımız zorlukları bilmeden. Kopenhag’dan havalanan uçağımız Grönland’ın üzerine geldiğinde altı saati geride bırakmıştık. Hayatımın en ilginç gezilerinden birini yaşıyordum. Aklım karmakarışık. Herhangi bir Avrupa kentine inmeyecek, o bildik seyahat sürecini yaşamayacaktık. Kopenhag’da bu yolculuğa hazırlanırken Greenpeace’in ofisine uğramış, bilgi istemiştim. Oradaki görevli de elime teknik bilgilerle dolu broşürleri tutuşturmuştu: Coğrafi konumu açısından Amerika kıtasına bağlı. Dünyanın en büyük adası, ancak nüfusu sadece 57 bin.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.
- B) Anlatanın duygusu yansıtılmıştır.
- C) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
- D) Betimleme yapılmıştır.
- E) Olaylar, oluş sırasına göre verilmiştir.

10. Düşünmek ile konuşmak arasında çok fark vardır. Hatta yazmak arasında daha da çok fark vardır. Birçok insan bunlardan sadece birinde çok başarılıdır. Ama diğerine gelince biraz çekimser kalır bir türlü derdini anlatamaz. Bazı insanların analitik düşünce yapıları vardır. Anında olayı çözer. Bazı insanlar bu düşündüklerini kaleme almada inanılmaz beceri sahibidirler. Ama gel gör ki bir türlü derdini anlatamaz. Hepsini aynı beceri ile kullanan insanlar hayatta da çok başarılı olurlar.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Örnekleme B) Tartışma C) Öyküleme
- D) Betimleme E) Karşılaştırma

11. Tam burunda durmuş, denizin coşkusunu seyrediyordum. Şiddetli lodosun yarattığı hırçın dalgalar olanca gücüyle kayalıklara çarpıyordu. Bir yanımda fenerin arkasından batan güneş, diğer yanımdaysa alaca karanlığa gömülmek üzere olan Çanakkale Abidesi vardı. Ege ile Marmara’yı birbirine bağlayan Çanakkale Boğazı’nın çıkışında durmuş, o günleri ve bu toprakları bize bırakanları anıyordum. Çanakkale, destanların yazıldığı, anıtlarla, abidelerle dolu bir yöre. Gelibolu Yarımadası da dünya tarihinden, mitolojiden veya eski uygarlıklardan söz açıldığında adı geçen sayılı bölgelerden.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnelere, insanlara özgü nitelikler yüklenmiştir.
- B) Varlıklar ayırıcı yönleriyle verilmiştir.
- C) Olaylar, oluş sırasıyla verilmiştir.
- D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- E) Örneklere yer verilmiştir.

12. Daha çok bir Noel ağacını anımsatan ve inanılmaz incelikteki detaylarıyla insanı düşler âleminde götüren bir süs nahıl. Osmanlı eğlencelerinin, sünnet ve düğün alaylarının en önemli parçası. Nahıl, Arapça bir sözcük ve hurma ağacı anlamını taşıyor. Taşıdığı bir diğer anlam ise balmumundan yapılmış ağaç, yapraklı dal ve çeşitli malzemelerin kullanılmasıyla oluşturulmuş süs ögesi. Nahılbent denilen esnaf tarafından yapılan bu süs ağacının Osmanlı sosyal ve kültür yaşamında kullanıldığı alan şenlikler, düğünler ve alaylar olur, bu nedenle bir çeşit “düğün mumu” niteliği kazanırdı.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tanımlama B) Açıklama C) Öyküleme
- D) Benzetme E) Karşılaştırma

13. Bu bizim işimizin daha adı bile konulmamıştır, “fıkra yazarlığı” diye bir ad uydurulmuştur. Fıkra, güldürücü, nükteli, küçük hikâye demektir. Türk gazeteciliğinin ilk fıkra yazarları genellikle edebiyatçıları olduğu için onlar daha çok fıkra yazarlardı. İçilmesi zor acı haplar nasıl şekerli bir maddeyle kaplanırsa gazete fıkrasının öğretici ve uyarıcı özü de kolay okunur, kolay anlaşılır eğlendirici nüktelerle örtülürdü. Ahmet Rasim, Ahmet Haşim, Nâzım Hikmet gibi edebiyatçıları, fıkra yazarlığını hep böyle yapmışlardır. Ama zamanla, gazetecilik edebiyatçılıktan ayrılmış, edebiyatçıları gazetelerden itilmiştir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Neden-sonuç içeren cümleler kullanılmıştır.
- B) Benzetmeden yararlanılmıştır.
- C) Düşünceler örnekle pekiştirilmiştir.
- D) Tanımlamaya yer verilmiştir.
- E) Çağrışımla gelen izlenimlere yer verilmiştir.

14. Hasanpaşa ile Acıbadem’in kesiştiği noktada küçük bir ev... Belki küçük ama içinde onlarca başka evi barındırıyor. Yemyeşil bahçesine bakan balkonun bulunduğu salonun bir köşesinde, tarihten çıkagelmış, ince ince işlenmiş, bütün detaylarına dikkat edilerek yapılmış bir dolu karakteristik Türk evi uyuyor. Tozlanmış cumbalar, artık dökülmeye başlamış yorgun panjurlar, balkondan sarkan kilim ve çamaşırlarıyla hepsi asıllarının birer minik kopyası.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Açıklayıcı bilgiler verme
- B) Cansız varlıklara insansı özellik yükleme
- C) Eksiltili cümlelere yer verme
- D) Örneklerden yararlanma
- E) Mecazlı anlatıma yer verme

15. Yaz bitip de sonbahar yüzünü gösterince Anadolu evlerinde bir kış telaşıdır başlar. Binlerce yıl önceden sürüp gelen bir alışkanlıktır bu. Kendi kendine yetmek, uzun bir kış boyunca ele güne muhtaç olmadan yaşayabilmek için kilerde yiyecek depolama güdüsünün yarattığı bir alışkanlık. Komşuluk dayanışmasının coşkuyla yaşandığı ve hep kadınların ürettiği inanılmaz bir ritüel, evlerin sofalarından avlulara, oradan teraslara taşar gider. Yufkalar pişirilip tavana kadar yığılır bir köşede; tarhanalar, bembeyaz çarşafı üzerinde güneşe serilir; bahçede kurulan kazanlarda salçalar kaynamaya başlar; turşulukların pazarda en çok ucuzladığı günler kollanıp tenekeler, bidonlar hazırlanır; tahta yer sofralarında kesilen eriştelerin ritmik tıkırtısına, etrafta dolaşan çocukların bağırsı çağırışları karışır.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Açıklama
- B) Tanımlama
- C) Benzetme
- D) Tanık gösterme
- E) Betimleme

16. Her kentin kendine özgü bir öyküsü var; dağ başında, ovada, bir su kıyısında olması fark etmez. Biri çıkar bir yerinden başlar anlatmaya, ilgi çekici ise dilden dile aktarılır. Bir çınar ya da zeytin ağacı altında anlatılan öykü bir bakarsınız ki ovaya yayılmış. Ne gariptir ki sonunda öykü, anlatanı gelip bulur. Eklemeler, süslemelerle koca bir yumağa dönüşmüştür, çınar ya da zeytin ağacı altında anlatılanlar. Yeryüzü toprağında dilden dile aktarılan söylencelerin bir tek kaynağı insanoğlu. İnsanoğlu, dedikodu yapmadan duramaz. Sıradan bir dillendirmeyi ise asla kabullenmez. Orasından, burasından çekip uzatır; kesip biçer, ekler. Çünkü ilgiyi çekemez, düş dünyasının kapısını aralayamaz ise kimse dinlemez onu. İçinde korku, büyük güç, saraylar ve sevdalar yoksa kaldırılıp atılır bir kenara. Masalcının ayrıcalığı budur. Büyücülerin ötesinde tutulması, öyküsünü evirip çevirip sevinçli bir yere bağlamasıdır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Açıklayıcı bilgiler vermeye
- B) Benzetmeden yararlanmaya
- C) Tartışmacı üslup kullanmaya
- D) Mecazlı anlatıma başvurmaya
- E) Devrik cümleler kurmaya

17. Varsayalım ki bu İstanbul'a ilk gelişiniz... Güneşli pırıl pırıl bir sabah Haydarpaşa Garı'nın denize açılan basamaklarından iniyorsunuz. Her dem çırpıntılı ve üzerinde beyaz martıların oynadığı denizden esen serin rüzgâr ciğerlerinizi dolduruyor. Kentin minareler, kubbeler ve camilerle göğe yükselen silüeti ise tam karşınızda. Tarihî yarımada ya da kentin tarihin özelliklerini yitirmemiş kesimlerinde yapılacak yürüyüşler sizi cami, medrese, türbe, sebil, çeşme, kilise ve havra gibi yapılarla buluşturacak. Nice yıldır bir kültürler mozaği olan kentin dokusuna sinmiş bu yapıların kubbe, külah ve çatılarında yer alan alemler, onların mimari görünüşlerinin tamamlayıcı bir unsuru olduğu gibi, sembolize edilen dinî inanç ve felsefi değerleri de yükseltir.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Olayları oluş sırasıyla verme
- B) Örneklendirmeye gitme
- C) Sanatsal betimleme yapma
- D) Tanımlamaya yer verme
- E) Sayısal verilerden yararlanma

18. Şanlıurfalı keçe ustalarının dilinde bir öykü dolaşır. Keçenin mucidi Ebu Said Libabid'dir. Libabid, keçe imal ederken uzun süre teptiği keçeyi açar ve yünlerin bir türlü kaynaşmadığını görür. "Az teptim herhâlde!" der ve işleme devam eder. Kırk gün sürer çabası, yine de başaramaz. Başlar ağlamaya. Hem ağlar hem teper keçeyi. Sonunda keçeyi açar; gözyaşları işe yaramış, yünler kaynaşmıştır. "Kidhiz, kidiz, kız, kiiz, kiyiz" şeklinde adlandırılan keçenin tarihi elbette bu kadar yeni değil; dokumacılıktan da eski. Tepme keçeciliğin ilk örneklerinin görülmesi ise Uygur Dönemi'ne denk düşüyor. Boğazköy ve Yazılıkaya kabartmalarına göre, Hititlerin giydiği keçe başlık ve elbiseler, Orta Asya'daki arkeolojik kazılarda ele geçen ve Pazırık'ta bulunan keçe parçaları, keçenin çok eski çağlardan beri Türkler tarafından kullanıldığını gösteriyor.

Bu parçada düşüncüyü inandırıcı kılmak için aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırma
- B) Tanık gösterme
- C) Örnekleme
- D) Sayısal verilerden yararlanma
- E) Benzetme

19. Akdağlar, Batı Torosların en dış sırasını oluşturuyor. Antalya'nın Elmalı ilçesinin Gömbe kasabasının batısından başlıyor ve Korkuteli'nin Mamatlar köyüne kadar uzanıyor. Uzaktan tek bir kütle hâlinde görünen dağın yükseklikleri birbirine yakın birden fazla zirvesi var. En yüksek yeri ise 3016 metreyle Uyluk Tepe. Onu 2760 metre ile Yumrudağ ve 2713 metre ile Göllü Tepe izliyor. Dokuz kişilik ekibimiz Gömbe'ye ulaştığında hava iyice ağırlaşmıştı. Dört gün boyunca dağda kalacak bizler için son alışveriş noktasıydı Gömbe. Ekmek alıp eksiklerimizi tamamladık. Kara dayanıklı giysilerimizi de giyip yola koyulduk. 1500'üncü metreye minibüsle çıkıp Uçansu Deresi'nin yanından yürümeye başladık.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- B) Olaylar oluş sırasıyla verilmiştir.
- C) Tartışmacı bir anlatımı vardır.
- D) İzlenimler aktarılmıştır.
- E) Açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

20. Dostluk ilişkilerinin güçlendiği, hoşgörünün, yardımlaşmanın arttığı günler olan dinî bayramlar pek çok güzel geleneği de içerir. Çocuklara para ve armağanlar, yoksullara fitre ve zekât vermek, komşuların, akrabaların evlerini ziyarete gitmek; kurban kesmek, topluca bayram namazına gitmek bayram günlerinin adetlerindendir. Geleneksel İslam toplumlarında Şeker ve Kurban Bayramları gelenekleri, şenlikleri ve ibadetleriyle yılın önemli dinî bayramlarıdır. Üç gün süren Şeker Bayramı Ramazan'dan sonra geldiği için Ramazan Bayramı olarak da adlandırılır. Geçmişte Osmanlı kentlerinde yılın en ayrıcalıklı ve renkli ayı olan Ramazan da bir bayram sevinci içinde yaşanır. Ramazan'ın önemli özelliklerinden biri de verilen gösterişli iftar yemekleriydi. Her akşam orucun açılmasından sonra halk kahvehanelere gider, burada hikâyeler anlatan meddahları ve Karagöz gösterilerini izlerdi.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanımlama - Tartışma - Benzetme
- B) Öyküleme - Betimleme - Tartışma
- C) Karşılaştırma - Açıklama - Örnekleme
- D) Benzetme - Tartışma - Tanımlama
- E) Öyküleme - Betimleme - Karşılaştırma

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Karadeniz'e yaptığım yolculukların farkına, Samsun'u geçip Ordu sınırına girince varırım hep. Ünye, saklandığı koyda karşıma çıkarır birden. Sonra, Fatsa'ya doğru uzanan kumsallar, Bolaman-Perşembe arasında dolanmaya başlayan bir kıyıya bırakır yerini. Dağlardan kopup gelen arsız yeşillik, büyük bir özlemle asfaltı atlayıp denizle buluşur burada. Küçük koylardaki balıkçı köyleri, barınaklar ve orada salınıp duran takalarla şenlenen yol manzaraları içinden geçip giderim. Doğanın bu kıpır kıpır hâline, göz alabildiğine uzanan fındık bahçeleri katılır az sonra. Ve Karadeniz'in orta yerinde, genişçe bir koya kurulmuş Ordu'ya geldiğimde, Karadeniz'le ilk kez tanışmış gibi olurum. Eski bir dostun sevecenliğiyle konuklarını selamlayan bu kent, bahçeler içindeki güzelim taş konaklarıyla gülümseyiverir önce. Sonra sahildeki çay bahçeleri, restoranları ve yol boyunca sıralanmış apartmanlarıyla, modern yüzünü gösterir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cansız varlıklara insan özelliği kazandırılmıştır.
- B) Alıntılardan yararlanılmıştır.
- C) Mecazlı anlatıma başvurulmuştur.
- D) Anlatım bütünlüğü göz önünde tutulmuştur.
- E) Çağrışımla gelen izlenimlere yer verilmiştir.

2. Küresel krizin etkilerinin tüm dünyada özellikle Avrupa'da artarak devam ettiği bir yılı geride bıraktık. Avrupa'da beş ülkede hükümetleri deviren kriz, üretim ekonomisinin önemini yeniden zihinlere kazıdı. Enerji sektörü de beklentilerin altında bir yıl geçirse de yenilenebilir enerji kaynaklarına olan yatırımlar artarak devam etti. 2013 yılında ise enerjinin; doğrudan yatırım alan sektörler arasında başı çekeceği kesin. Çünkü Türkiye büyüyor ve o büyüme hızından daha fazla enerji gereksinimi doğuyor. 2013 yılına enerji devleri umutla bakarken rekabet ortamının gelişmesiyle yaşanacak yatırım artışı, Türkiye'de büyük gelişmelere sahne olacak.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Üretim ekonomisinin önemli olduğuna
- B) Tüm dünyada yaşanan krizin Türkiye'yi olumsuz etkilediğine
- C) Büyüyen Türkiye'nin enerji gereksiniminin arttığına
- D) Enerji sektörünün doğrudan yatırım aldığına
- E) Enerji sektörüyle uğraşanların umutlu olduğuna

3. Dünyada nüfus artışı ile birlikte, küreselleşme sonucu artan ticaret ve üretim imkânlarına bağlı olarak, doğal kaynaklara ve enerjiye olan talep giderek artıyor. Son yıllarda kaydedilen ekonomik büyüme paralelinde, dünyanın en hızlı büyüyen enerji piyasalarından biri hâline gelen Türkiye, rekabetçi bir yapıya kavuşma yolunda hızla ilerliyor. Dünyada 2030 yılına kadar enerji talebinin bugüne göre yüzde 50 daha fazla olacağı öngörülüyor. Bu da sektörün gelişme hızına bağlı olarak yatırımların da artacağı anlamına geliyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılmaz?

- A) Doğal kaynaklar ve enerjiye duyulan ihtiyacın arttığına
- B) Türkiye'nin rekabetçi bir yapıya kavuştuğuna
- C) Enerji piyasasının diğer sektörlerden önemli olduğuna
- D) Artan enerji talebinin gelecekte daha fazla olacağına
- E) Yatırımların gelişme hızına bağlı olarak artacağına

4. Bilgi yarışmaları, halkın eğitilip öğretilmesinde büyük etken oluyor. Bu yüzden yararlılığı su götürmez. Sonra halkı, katılımcıyı özendirmesi bakımından da olumlu bir işlevi vardır. Ancak ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) bilgi yarışmalarında kullanılan sorular özenle hazırlanmaktadır.
- B) olumlu işlevlerinden biri halkın kültür düzeyini yükseltmesidir.
- C) katılmak isteyenlerin sayısı her geçen gün artmaktadır.
- D) mantar gibi çoğalan, yarışma enflasyonu karşısında bu programların eski saygınlığını yitirmek üzere olduğu aşikâr.
- E) bazı yarışmaların süresi oldukça uzundur.

5. Gerçek sanatçı, üzerinde yaşadığı toprağın, o topraktan gelip geçmiş milyonlarca insanın doğal bir mirasçısı olarak gelenekten beslenir. Ürünlerinin mayasında kullanır onu ve onun çağına yaraşır ürünler yaratır. Bu devrimci tutumu bütün büyük sanatçılarda görürüz. Bütün büyük şairler, müzisyenler ve yazarların uyutucu, suyuna gidici değil, sarsıcı, yol açıcı olmalarının nedeni de bu devrimci doğalarıdır. ----

Bu parça, aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülemez?

- A) Onları kalıcı yapan da izleyici, sürdürücü olmaları değil, yaratıcılıklarıdır.
- B) Kalıcılıklarını bu aykırı duruşlarına borçludurlar.
- C) Kalıcı olmak için her zaman farklılığa gerek yoktur.
- D) Gelenekten beslenip özgün tutumlarıyla kalıcılıklarını sağlamışlardır.
- E) İşte pek çok sanatçı farkındalıklarıyla gelecekte anılır olmuştur.

6. Romancı, dilediğini dilediğince söylemekte özgürdür. Kafasında bir dünya kurgular ve onu anlatır. Bu doğru ama hiçbir büyük romancı gününün olaylarına kayıtsız kalmamıştır. Hiçbiri yalnız masal anlatmakla yetinmemiş, hepsi bazı doğruları göstermeye, bazı düşünceleri açıklamaya çalışmıştır. ----

Aşağıdaki yargılardan hangisi parçanın sonuna getirilmelidir?

- A) Sorunları görmezden gelen yazar kalıcı olamaz.
- B) Romancının başarısı sorunları dile getirmesiyle ölçülür.
- C) Bazı sanatçılar sadece bireysel konuları ele alır.
- D) Çünkü büyük romancı çağının tanığıdır.
- E) Çünkü romanı tasarlamak zor bir iştir.

7. Baskı ve yıldırma politikalarının ağırlaşması, yazar ve ozanları bireyselliğe itmiştir. Sanatçılar, toplumsal ve siyasal konulara el atmaktan özellikle kaçınmışlardır. Suya sabuna dokunmayan konuları yeğlemişlerdir. Ülke sorunları karşısında aldırılmazlığa, nemelâzımcılığa düşmüşlerdir ----

Bu parçanın anlatım akışı, aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanır?

- A) Zaman zaman eleştiri yazıları da yazmışlardır.
- B) Bazı yazarlar toplumu ele almaya devam etmiştir.
- C) Bu nedenle aşk ve duygusal konuları işlemeyi tercih etmişlerdir.
- D) Baskı politikası her geçen gün ağırlaşmıştır.
- E) Bireysel konular çok ilgi görmemiştir.

8. Fazıl Hüsni'nün: "Türkçem, ses bayrağım benim." dediği ana dilimizi, sizce gerektiği saygıyla dalgalandırılıyor muyuz? Hiç sanmam; herkes o kadar aceleci, o kadar savruk konuşuyor ki kelimeler, âdetta ağzının içinde yuvarlanıyor. Bu sadece dile değil, karşısındakine de saygısızlığın daniskası. Okullara dilini asgari bir genetik disiplinden geçirme zorunluluğunu öğretecek "Türkçe Konuşma" dersi konulmalıdır ----

Parçanın anlatımı, aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmış olur?

- A) Dersler müfredata uygun şekilde işlenmelidir.
- B) Bu, trafik dersi kadar zorunludur çünkü dil, fikir trafiğinin aracıdır.
- C) Edebiyat derslerinde yeteri kadar kadar uygulama yapılmadığı için yeni edebiyatçılar yetişmiyor.
- D) Ayrıca çocuklara konuyla ilgili görevler verilmelidir.
- E) Böylelikle karşımızdakilere de gereken saygıyı göstermiş oluruz.

9. Çağımızda “ataerkil” ailelerden “çocukerkil” ailelere geçiş söz konusu. Bu değişiklik, ebeveyn-çocuk etkileşimini belirliyor. Anne-baba çağa uygun yetiştirme düşüncesiyle ya çocuğunun kararlarına öncelik veriyor ya da tepkilerinden çekinerek onun her dediğini yapıyor; isteklerine sınır koymuyor. ---- Oysa sanılanın aksine sınırlarını bilen çocuk kendini güvende hissederek, sınırlarının kalkması durumunda ise onda doyumsuzluk başlar.

Bu parçanın anlatımına göre boş bırakılan yer aşağıdakilerden hangisiyle en uygun biçimde tamamlanabilir?

- A) Çocuklarına daha özenli davranıyorlar.
- B) Çocukların kararlarına önem vermeliyiz.
- C) Günümüz ebeveynleri çocuklarından çekiniyor.
- D) Bir bakıma kötü şeyler yapmaması için kendince önlem alıyor.
- E) Eskiden durum böyle değildi.

10. Düzenli olarak spor yapmaya yeni başlayan kişilerde dokuların sürekli ve aşırı yorulması sonucunda eklem çevresinde ağrılar ve hasarlar görülebilir. ---- Egzersizler kişinin alışık olduğundan daha zorlayıcı biçimde yapılmışsa bu ağrılar, genellikle spordan 12-24 saat sonra ortaya çıkar. Bu ağrılar için masaj ve buz uygulamak yararlı olur. Ancak kas ağrıları spordan 3-5 saat sonra başlamışsa kol ya da bacakta şişme ile birlikte ortaya çıkmışsa buz uygulanmasına ek olarak ilaç da kullanılması gerekir.

Parçanın anlatımına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Ama yine de spor yapmaya devam edilmelidir.
- B) Spor yaparken mola vererek ağrıları azalır.
- C) Ağrılar vücudun pek çok yerinde oluşabilir.
- D) Ağrılara buz uygulamak iyi gelir.
- E) Bunlardan en sık görüleni kas ağrılarıdır.

11. Türk destan geleneğinde usta-çırak ilişkisi yalnızca destan anlatırken bir arada bulunmayla sınırlı değildir. Usta anlatıcı, çırağını evinde barındırır, ona evinde destan anlatma sanatını öğretir ve çırak da ustasına ev ve tarım işlerinde yardım eder. ---- Halk önünde başarılı bir anlatım gerçekleştirebilecek seviyeye gelen çırağa ustası bir takım elbise, bir “hilaf” ve bir “dombra” veya “dutar” hediye eder ve onun kendi başına geleneği sürdürebilecek bir usta olduğunu herkese duyurur.

Bu parçada, anlatımın akışına göre, aşağıdakilerden hangisi boş bırakılan yere gelmelidir?

- A) Bu süreçte her çırak başarılı olur.
- B) Öğretme ve öğrenme işi uzun zaman alır.
- C) Çıraklık süreci herkes için aynıdır.
- D) Böylece usta ve çırak sürekli bir iletişim ve etkileşim hâlinde bulunur.
- E) Çırak ustanın oğlu gibi olmuştur.

12. Hangi kalp hastalığı söz konusu olursa olsun, vücudada gerekli besleyici maddeleri sağlarken kalbin yorulmasını önlemek için hastaya diyet yaptırılır. ---- Ayrıca hasta, gaz yapacak besinlerden de uzak durmalıdır. Sindirimin zorlaşması kalp üzerinde baskı yaratır. Ağır bir yemekten sonra hastanın solunum güçlüğü çekmesi bundandır.

Parçanın bütünlüğünü sağlayabilmek için aşağıdakilerden hangisi boş bırakılan yere getirilmelidir?

- A) Kalp sağlığı için spor da yapılmalıdır.
- B) Hastanın tüketeceği besinlerin tuz içermemesi ve kolay sindirilebilir olması önemlidir.
- C) Günde 30 dk'lık yürüyüşler yeterli olur.
- D) Kalp sağlığı için düzenli olarak kontrole gidilmelidir.
- E) Ağır bir yemekten sonra uzanıp dinlenmelidir.

13. Dergiler ve gazeteler hızla güncelliğini yitiriyor. Bu nedenle ben kalıcı olsun diye çizdiklerimi bir araya getirmek istiyorum. ---- Ben de ünlü bir karikatürist arkadaşımın on yıl önce çıkarttığı kitapta yer alan karikatürlere hâlâ gülüyorum. On yıl sonra da güleceğim.

Parçanın anlam bütünlüğünü sağlayabilmek için aşağıdakilerden hangisi boş bırakılan yere getirilmelidir?

- A) Çünkü onlar tekrar tekrar bakılacak karikatürler.
B) Çünkü konularımı günlük hayattan seçiyorum.
C) Çünkü bana göre karikatürde çizgi daha önemlidir.
D) Bence karikatürün amacı güldürmektir.
E) Çünkü karikatürlerimin ilginç olduğunu düşünüyorum.

14. Çocuk kitabı yazmak bana göre çok eğlenceli. Yeter ki vermek istediğiniz bilgileri doğru bir biçimde süzün ve hissettirmeden kurguya yerleştirin. Benim pedagoji eğitimim var ama gördüm ki bu bana, sonraki yıllarda yaptığım öğretmenlikten edindiklerimi verememiş. ---- Çünkü onların aralarında yaşayacak, onlarla iletişime nasıl geçebileceğimi öğrendim. Onların nelerden hoşlandıklarını, neleri sahte ve yapmacık bulduklarını çok iyi biliyorum artık.

Parçanın anlatım akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Öğrenciliğimde çok önemli bilgiler kazanmışım.
B) On yıldır çocukların içinde yaşamam aldığım eğitimden daha fazla şey katmış bana ve büyük bir avantaj sağlamış.
C) Çocuklara duyduğum sevgi daha yararlı olmuş.
D) Çocuk dilinin inceliklerini bilmem diyaloglarımı geliştirdi.
E) Pedagoji eğitimi alırken çok çaba gösterdim.

15. Kısa öykünün, özellikle 20. yüzyıl insanının hayat tarzına uygun düştüğü, uzun metinler okuyacak kadar bol zamanı olmayan çağdaş insan için biçilmiş kaftan olduğu konusundaki yaygın görüşe katılmıyorum. ---- Olay örgüsüyle, karakterlerle tanıştıktan sonra roman, vaktimiz oldukça birlikte olduğumuz yakın bir arkadaş olur artık. Oysa kısa öykünün kısalığı aldatıcıdır. Bu tür öyküler, bir okuyuşta biter ama dikkat isteyen yoğun bir okuma gerektirir. Bir düzyazı türü olan kısa öykünün, şiir gibi, anlaşılması için çaba gerektiren, yoğun bir yapısı vardır.

Parçanın anlatım akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çünkü roman okurlarından farklı bir donanım ister.
B) Çünkü kısa öykü yazabilmek şairlik deneyimi gerektirir.
C) Bana göre kalın romanlar, çoğu kez kısa öyküden daha kolay okunur.
D) Bana göre romanın öyküye göre daha karmaşık bir yapısı vardır.
E) Çünkü öykü gerçeklerle bağdaşmaz.

16. Sinema, güzel sanatların en zorudur. Çünkü en gelişmiş tekniklerin kullanılmasını ve uyumlu bir takım çalışmasını gerektirir. ---- Çünkü ses uyumu-na, zihinsel-duygusal çağrışımlara, imgelere dayalı bir türdür şiir. İnsan onu doğrudan zihniyle algılar. Oysa film, göze ve kulağa seslenir. Görüntüsü bozuk, sesleri anlaşılmayan bir film, güzel film olamaz.

Boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu sebeple çok ayrıntı gerektirir.
B) Şiirde ise durum farklıdır.
C) Bu nedenle film diğer sanat dallarından daha ileridedir.
D) Şiir sorunlara çözüm bulur.
E) Şiir, sinemadan daha eskidir.

17. Nasıl roman yazarının eseri dünyaya eklenmiş yeni bir taş parçasıysa okurun eylemi de öyledir. Yazarla birlikte okur da yontmaya başlar, taşın içinde gizleneni bulup çıkarmaya çalışır. ---- Çünkü okumak benim için büyüleyici bir şeydir, bir keşiftir, daha önce hiç gidilmemiş bir ada gibidir. Üstelik romanın tamamı gidilmemiş fikri olsa da bir kısmı da benimdir; benim elimden benim zihnimden çıkar.

Boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu işte o gizli peşindeyim, onun çekiciliği ile da-larım okumaya.
B) Okuyucu tarafından eleştirilen yazarlar, daha iyi eserler üretmeye yönelirler.
C) Roman yazarları yapıtlarının tüm okurlarda fark-lı duygular uyandırmasını ister.
D) Günümüz yazarları farklı arayışlar içindedir.
E) Bir romanın nasıl bittiği ilk cümlesinden tahmin edilebilir.

18. Dünyada on binden fazla türü bulunan kaktüsler radyasyondan koruyucu özellikleri olduğu için ev ve iş yerlerinde daha çok görülmeye başlandı. ---- Nisan ve mayıs aylarında iki haftada bir üzerlerine su püskürtülmesi gerekir. Büyümeye başlayınca bu sayı haftada bire çıkarılabilir. Bol güneşe ihtiyaç du-yan kaktüsler, kışın soğukta kalırsa yazın daha fazla çiçek açar.

Boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ani sıcaklık değişikliklerinden çabuk etkilenirler.
B) Susuzluğa uzun süre dayanabilen bu bitkiler özellikle bazı aylarda suya ihtiyaç duyarlar.
C) Sularken çok dikkat edilmelidir.
D) Günümüzde dekor amaçlı da kullanılmaktadır.
E) Çok fazla güneşe ihtiyaç duyarlar.

19. ---- Benzer koşulları paylaşanlar, benzer biçimde düşünür. Çünkü kültür, toplumu oluşturan bireyle-rin duyuş, düşünüş ve davranış birliğidir. Bu birlik bir ulusun, bir toplumun öbür toplumlardan farklı özellikler taşıyan koşullarının etkisiyle oluşur. Bu anlamda kültür, ulusal bir nitelik taşımaktadır. Ama özellikleri çok farklı olan toplumların bile birbirlerine benzeyen bazı özelliklere sahip olması ve çağdaş dünyada benzer özelliklerin hızla artması, kültürün evrensel olduğunu gösterir.

Parçada anlatılanlara göre, aşağıdakilerden han-gisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Toplumlar arası kültürel farklar vardır.
B) İnsan içinde yaşadığı ortak kültürün ürünüdür.
C) Farklı kültürler birbirlerini her zaman etkilerler.
D) Kültür kuşaktan kuşağa aktarılır.
E) Kültür toplumdan topluma farklılık gösteren bir olgudur.

20. ---- Zaman zaman saf şiir yanlıları Fikret'i bir yana itmek isterler. Onlara göre Cenap daha iyi şairdir. Birtakım çevreler de Tevfik Fikret'e düşünceleri; in-sancı, ilerici, toplumcu cesaretle ortaya koyduğu için kızarlar, onu dışlamaya çalışırlar. Bu yüzden Fikret üzerine sürdürülen tartışmalar kimi zaman kavgaya dönüşür. Bütün bunlar, onun yaşayan bir şair oldu-ğunu, dilinin eskiliğine karşın yine de güncelliğini koruduğunu gösterir.

Parçanın anlatım akışına göre, aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Fikret, genç kuşaklara esin veren şiirler yazmış-tır.
B) Fikret, unutulmayan şairler arasındadır.
C) Tevfik Fikret'in şairliği hep tartışılır.
D) Tevfik Fikret'in düşünceleri farklı şekillerde de-ğerlendirilmiştir.
E) Fikret, inandıklarını açık yüreklilikle dile getiren şairlerden biridir.

Bu testin çözüm süresi 20 dakıkadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. ---- Marmara'da Uludağ, Batı Karadeniz'de Kartalkaya ve Ilgaz, İç Anadolu'da Elmadağ, Doğu Anadolu'da Palandöken tesisleri Türkiye'nin önde gelen kayak merkezleri arasında yer alıyor. Bu merkezlerdeki nitelikli konaklama tesislerinde en iyi hizmet sunulmaya çalışılıyor. Tatil amacıyla kayak merkezlerine ilk kez gelenler arzu ederlerse eğitimden ders alabiliyor.

Anlatımın akışına göre aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Kayak tesislerinde elverişli ortamlar vardır.
- B) Kayak tesislerimiz diğer ülkelere göre çok daha gelişmiştir.
- C) Kayak, son yıllarda geniş kitlelere daha çok hitap etmeye başlayan bir spor hâline geldi.
- D) Kimileri zevk için kayak yapar.
- E) Kayak bilmeyenlere kayak tesislerinde ders verilir.

2. ---- Özellikle küçük yerleşim yerlerinde tüm ağırlığıyla yaşatılan bu törenler, artıları ve eksileriyle tüm anne ve babaların çocukları için arzuladıkları, yaşamak istedikleri bir olaydır. Her şeye rağmen güzel ve özeldir. Erzurum'da evlilik töreni; çeyiz serme, gelin hamamı, çeyiz yazma, kına gecesi, gelin alayı, elma atma töreni, yüz yazımı vb. birçok aşamada gerçekleştirilir. Aşamaların her biri ayrı bir tören, ayrı bir şölen havasında geçer.

Parçanın anlatım akışına göre aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Türk toplumunda yıllardır kutlanan törenler artık eski önemini kaybetmektedir.
- B) Türk toplumunda düğünler yıllardır yapılır.
- C) Düğün geleneği güzel ve özeldir.
- D) Türk toplumunda soyu sürdürmekle eş değerli görüldüğünden evlenme törenleri her zaman önemsenmiştir.
- E) Erzurum'da uygulanan düğün geleneğinin pek çok aşaması vardır.

3. ---- Bazı kutsal dağlar almalı dağ olarak geçer. Almatı'nın (Almaata-Almatı) sembolü "elma"dır ve şehrin en yüksek yerinde mermerden yapılmış kocaman bir elma bulunmaktadır. Uygur Türkleri, elmayı koruyucu bir kuvvet olarak gördüklerinden elma ağacını kötü ruhlu olmayan sihirli ağaçlardan sayarlar. Başkurtlarda çok çocuklu olması istenen kız çocuğuna Almila adı konur. Kırgızlar, elma ağacının kadınlarda doğurganlığı sağladığına inanırlar. Balkanlarda ve Kafkaslarda, bir elmanın yarısını kız çocuklu bir ailenin, diğer yarısını erkek çocuklu bir ailenin yemesi durumunda o çocuklar doğuştan nikâhlı sayılırlar ve mutlaka evlenmelidirler.

Parçanın anlatımı göz önünde bulundurulduğunda, aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Halk hekimliğinde elmanın ilaç olarak kullanıldığı görülür.
- B) Elmanın mitolojiyle de ilişkisi vardır.
- C) Elma, Türk dünyasında bütün zamanlarda destanlar, halk hikâyeleri, masallar, gelenek ve görenekler aracılığıyla ayrıcalıklı bir yer edinmiştir.
- D) Türkler dağlara çeşitli isimler vermişlerdir.
- E) Asırlar boyu göçebe yaşayan Türk milleti, doğadaki pek çok unsuru inanç sistemiyle birleştirmiştir.

4. ---- Bu şiirler, klasik Türk şiiri nazım biçimlerinden gazel formu ile yazılırlar. İçerik olarak ise perde gazellerinin, gölge oyununun tasavvufi yönünü ön plana çıkardıkları söylenebilir. Bu şiirlerde, gölge oyununun piri yahut kurucusu kabul edilen Şeyh Küşterî / Tüşterî anılır, dünyanın geçiciliği perde temsilinden hareketle gösterilir ve izleyicilerin perdede yansyanlardan hareketle dünya hayatının anlamını kavramaları öğütlenir.

Parçanın anlatımından hareketle aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Gölge oyunu Türk kültür tarihi açısından oldukça önemlidir.
- B) Karagöz oyunlarının giriş kısmında Hacivat tarafından okunan şiirlere, perde gazeli adı verilir.
- C) Karagöz gölge oyununun en meşhur karakteridir.
- D) Karagöz oyununun girişinde pek çok şiir okunur.
- E) Karagöz ve Hacivat birbirleriyle sürekli atışan karakterlerdir.

5. ---- Tolstoy, Dostoyevski, Shakespeare bu kategoride akla ilk gelen isimlerdir. Türk klasikleri sizce hangileridir sorusunu sormak bir “karmaşa” ya yol açar. Çünkü standart bir Türk klasikleri listesinden söz etmek Türk edebiyatının geldiği noktada mümkün görünmemektedir. Bunun bir diğer sebebi de Türk edebiyatı eserlerinin dünya edebiyatı bağlamında klasik olarak algılanmamasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olabilir?

- A) Klasikleri okumak kültürel gelişim açısından önemlidir.
- B) Türk klasikleri hangileridir?
- C) Standart bir Türk klasiği listesi var mıdır?
- D) Türk klasikleri ile dünya klasikleri arasında ne gibi farklar vardır?
- E) Hangi klasik eserleri okursunuz sorusuna verilen cevap genelde Türk klasiklerinden olmaz.

6. ---- Bunların başında yazılı kaynaklar gelmektedir. Cönkler, Karacaoğlan şiirlerinin en eski kaynaklarını oluşturmaktadır. Özellikle 18 ve 19. yüzyıllarda düzenlenen cönkler, âşığımızın anlaşılmasını kolaylaştıran kaynakların başında gelmektedir. Bazı yazma ve mecmualarda da Karacaoğlan şiirlerini bulabiliyoruz. İkinci kaynak bölümü ise ağızdan ağıza anlatılan, bizim sözlü kaynaklar adını verdiğimiz, insanlardan derlenen şiirlerdir. Çeşitli sebeplerle Karacaoğlan'ı seven, şiirlerini ezberleyenler bir yandan kendi şiir zevklerini tatmak, bir yandan da âşığı sevenlere hoşça vakit geçirtmek için bu şiirleri söylerler.

Parçanın anlatım akışına göre aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Cönkler önemli şiir kaynaklarıdır.
- B) Karacaoğlan şiirlerinin çeşitli kaynakları vardır.
- C) Karacaoğlan'ın şiirlerin ezberleyen çok kişi vardır.
- D) Halk şiiri kaynakları yazılı ve sözlü olarak ikiye ayrılır.
- E) 18 ve 19. yüzyıllara ait cönkler Karacaoğlan'ı daha iyi anlamamızı sağlar.

7. ---- Kimi araştırmacılar günümüzden binlerce yıl önce Asya'da, Latin Amerika'da hatta Afrika'da futbola benzeyen bazı toplumsal etkinliklerin varlığından söz etmektedirler. Ancak iyi bilinmelidir ki futbol adı verilen oyunun ana vatanı İngiltere'dir ve bu oyun belirli kurallara göre oynanır.

Parçanın anlatım akışına göre aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Futbolla ilgili çalışan pek çok araştırmacı vardır.
- B) Futbolun geçmişi konusunda ortak bir görüş yoktur.
- C) Futbolun tarihi çok eskilere dayanmaktadır.
- D) Futbolun uyulması gereken pek çok kuralı vardır.
- E) Futbol en çok İngiltere'de oynanır.

8. ---- Bu mezar kültleri ve defin merasimleri yeni dinin prensipleriyle uyumlu hâle getirilerek pratikte yaşamaya devam etmiştir. Eski Türklerdeki mezar kültlerinin günümüze olan yansımaları hâlihazırda Türk coğrafyasının genelinde görülmektedir. Anıt-mezar düşüncesinin İslami inançlarla bağdaşmamasına rağmen İslamiyet'e geçişten sonra da anıt mezarlar yapılmaya devam edilmiştir. Türkistan'daki kurganların yerini İslamiyet'le birlikte türbeler almıştır.

Bu anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Anıt-mezar düşüncesi İslami inançlarla bağdaşmaz.
- B) Tarihi süreç içerisinde Türk toplulukları arasında inanılan dinler çerçevesinde çeşitli mezar kültleri ve defin merasimleri ortaya çıkmıştır.
- C) Pek çok yerde ortak mezar kültleri bulunmaktadır.
- D) Defin merasimleri dinî duyguları yansıtmaktadır.
- E) Din değişikliği ile birlikte yaşam tarzında da değişiklikler olmuştur.

9. (I) Polisiye romanın; suçu, onun bir işleniş biçimi olan şiddeti yarattığı doğrudur. (II) Tam tersine polisiye roman, insanın içinde zaten var olan şiddeti engelleyebilecek bir potansiyel taşımaktadır. (III) Ama bu polisiye romanın şiddeti onayladığı anlamına gelmiyor. (IV) Bunu yaparken şiddetin estetiğini kurmasının özendirici bir etki yaratacağını düşünmüyorum. (V) Tersine altyapısı sağlam bir polisinin insanı kendi kendisiyle yüzleştirebileceğine inanıyorum.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlatımın akışı düzelir?

- A) I. ile III. B) I. ile IV. C) II. ile III.
D) III. ile IV. E) IV. ile V.

10. (I) Sözcükleri etkili yapan kendi biçimleri değil, kullanışındaki ustalıktır. (II) Çünkü bu, anlatımın düşünceye uydurulmasıyla ilgilidir. (III) Bir sözcük tek başına iken kulağımıza hoş gelebilir ya da anlamı çok geniş olabilir ama bakarsınız aynı sözcük cümle içinde yersiz ve anlamsız düşmüştür. (IV) Yani araçların kıymeti parlaklığıyla değil, işe yaramasıyla ölçülür.

Numaralanmış cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlatımın akışı düzelir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) II. ile IV. E) I. ile IV.

11. (I) Başlık, gazete okurları üzerinde canlı ve uyarıcı bir etki bırakır. (II) Kısa haberler sunar ve okumayı isteklendirir. (III) Bir gazetenin sayfalarını hızla çeviren kişi, ilginç başlıklar ve fotoğraflar görünce bir an durur. (IV) Günümüzde bazı gazete yazarları başlık bulma konusunda oldukça yetersizdir. (V) Bu yüzden başlıklar, gazeteye şöyle bir göz gezdirenleri bile okumaya sevk etmektedir. (VI) Başlıkların bu etkiyi yaratabilmeleri için hem açık bir ifade biçimine hem de biraz hayal gücüne sahip olması beklenir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. İnsanoğlunun geleceği öğrenme merakı evreni anlamlandırma çabasının da bir parçasıdır. Bu merak, yüzyıllar boyunca, kendi geleceğini öğrenme peşinde gidecek olan kimseyi farklı deneyimlere yönlendirmiş ve bilinmeyeni ortaya çıkarma bağlamında birtakım fal metotları geliştirmesine olanak sağlamıştır. Kökeni Mezopotamya olarak tahmin edilen ve Babil Dönemi'nde Yunanca ve Sanskritçeye uyarlanan bu metotlar, Batı Avrupa'dan Çin'e yayılmış, böylece antik çağlardan Orta Çağ'a ve günümüze kadar ulaşmıştır. Bu çalışmada, kendine özgü bir geleneği olan ve bugüne kadar ulaşan fal geleneği ve bu gelenek etrafında oluşan ritüellere değinilerek Osmanlı Dönemi'nde yazılı kültürde kendisine önemli bir yer edinmiş fal metinlerinin tanıtılması amaçlanmıştır. Süleymaniye Kütüphanesi, Millet Yazma Eser Kütüphanesi ve Ankara Millî Kütüphane'de gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda, yıldızname, tâlînâme ve falnâme başlığı altında birtakım eserlere ulaşılmıştır. Bu araştırma kapsamında psikoloji, metafizik, fal, falnâme, astronomi ve astroloji ilmi, gizli ilimler (okkültizm) ve rüyalar gibi çeşitli konu başlıkları altında toplanan farklı metinlerin özellikleri irdelenmiş ve fal yazınının özellikleri üzerinde durulmuştur. Söz konusu eserler üzerinden fal geleneğinin nerde durduğu, halkın bu metinlerden beklentisinin ne olduğu, dahası, geleceğe dair merak ve hevesleri karşılamak amacıyla bu metinlere yöneltilen soru ve dikkatlerin neler olduğu ortaya konulmuştur bu çerçevede.

Parçadan hareketle falla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fal metotları bilinmeyeni öğrenme maksadıyla oluşturulmuştur.
B) Günümüze ulaşana kadar pek çok aşamadan geçmiştir.
C) Osmanlı Dönemi'nde oldukça yaygınlık kazanmıştır.
D) Fal metinlerine İslami anlayış içerisinde de sıkça rastlanmıştır.
E) Pek çok kütüphanede yapılan araştırmalar sonucunda yıldızname, falname başlığı altında birtakım eserlere ulaşılmıştır.

13. (I) Antakya, denize çok yakın bereketli bir ovada kurulmuş, eski ve zengin bir Roma şehridir. (II) Burada Akdeniz iklimi, Asya'nın rüzgârlarıyla buluşur. (III) Bir çeşit mozaik olan hasırların en güzelleri Antakya'da yapılır. (IV) Onun için çarşısı, pazarı, canlı renkler, gelenekler ve saatlerle doludur. (V) Yazma dokuyan kadınlar da yazmaların renk ve desenlerini mozaiklerden çalmışlardır.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlatımın akışı düzelir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) IV. ile V.
D) III. ile IV. E) III. ile V.

14. Rüzgâr, susuzluktan kuruyan dudaklarında Eşen Çayı'nın serin sularını hissedince günün yorgunluğunun da akıp gittiğini fark etti. Sahibi ve seyisi Mete'nin buyurgan sesine aldırmandan Akdağlar'ın karlı yamaçlarından gelen suyu yudumlamaya devam etti. Neden sonra, yaptığı yaramazlığın farkında olacak ki kendini affettirmek istercesine boununu büküp yavaşça sahibine yaklaştı. Onun, bir Haflinger'den beklenmeyecek bu masum rollerine alışık olan Mete kızmaya hazırlanırken kanocuların çay ağzında karaya çıktıklarını fark etti. Rüzgâr da hafif bir azarlanmayla paçayı kurtardı. Sabah, Eşen Çayı'nda kanoyla başlayan günleri, öğleden sonra Rüzgâr ve arkadaşlarıyla kâh çam ormanlarında kâh çölü andıran kum tepelerinde devam edecek. Patara'da Haflinger atlarının sırtında size anlatacağımız, diğerlerinden biraz farklı. İçinde, bir nehir ile denizin ve rüzgârın valsî, minik deniz kaplumbağalarının denize kavuşma telaşıyla attıkları paytak adımlar, Haflinger'lerin güçlü toynakları var.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Öyküleyici anlatım
B) İzlenimleri aktarma
C) Kişileştirmelerden yararlanma
D) Mecazlı anlatıma başvurma
E) Örneklerle konuyu zenginleştirme

15. (I) Behçet Yazar'ın şiirlerinde bir arama duygusu olduğunu düşünüyorum. (II) Giderek çok daha farklı sözcükler, yeni kavramlar kullanmak istiyordu sözcüklerinde. (III) Ne var ki Behçet Yazar, dış dünyayı bütünüyle hayat olarak değil, tek tek nesneler, bir ölü doğa yığını olarak görüyordu. (IV) Sonunda bu isteğini gerçekleştirmeye, çok yeni sözcüklere, hiç kullanılmamış kavramlara yaslanmaya başladı. (V) Onları derleyip toparlayamıyordu.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlatımın akışı düzelir?

- A) I. ile II. B) III. ile IV. C) II. ile III.
D) IV. ile V. E) III. ile V.

16. ---- Tarık Buğra'nın "Osmancık" romanı Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in yaşamını konu alan başarılı bir karakter romanıdır. Eser, kurmaca yapıtların birçoğunda görülmeyen üçgen arzu denilen bir yapıya sahiptir. Osmancık adlı anlatıda aynı ismi taşıyan başkişi Osmancık'ın değişim ve gelişim serüveni söz konusu üçgen arzuda gerçekleşir. Osmancık, kimlik ve kişilik sınavlarını dolayımlyıcısı konumundaki Edebalı önderliğinde gerçekleştirir. Rehberi konumundaki Edebalı'nın uyarıları ile kendindeki ötekini bulur, yaşam algısı değişir. Kişisel yolculuğunda kendini tanıdıkça zaman ve mekân algısı değişir. Eylemlerinde bireysel kimliğin yerine millî kimliğin buyruğuna girer. Zamanla kişisel benliği bir topluluğun ülküsünde erir. Kişisel değişim ve gelişim sürecinde törel ve kültürel değerler bakımından değişimler yaşar. Rehberi önderliğinde kişisel tutku ve isteklerini yenerek kendini ve yaşama amacını tanıyan kahramanın serüveni tarihi gerçeklere de uygunluk gösterir.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Tarık Buğra'nın "Osmancık" adlı romanı başarılı eserlerdendir.
B) Osmanlı Devleti ile ilgili pek çok eser yazılmıştır.
C) Tarihî romandaki başarı daha çok karakter yaratmak ile ölçülür.
D) Romanların pek çoğunda kurguya yer verilir.
E) "Osmancık" adlı romanın başkişisi Osman Bey'dir.

17. Eskiden yazın en büyük müjdecilerindendi o. Seyyar satıcı kapılarımızdan geçtiyse ve biz çocuklar onun etrafında pervane olduysak biliyorduk ki yaz gelmişti artık. Annelerimiz pencereden bağıyordu: “Oğlum/kızım ısırmadan yavaş yavaş ye; hasta olursun yoksa!” “Bitirince üstüne su içmeyi sakın unutma!”... Şimdiyse çocuğundan yaşlısına “yaz-kış” herkesin elinde o muhteşem lezzet topları; dondurma... Hemen herkesin çocukluğundan beri müptela olduğu ve artık dört mevsimin gıdası hâline gelen dondurmanın geçmiş, yüzyıllar öncesinde gizli... Gizli diyoruz, çünkü bu konuda pek çok rivayet var. Araştırmacılara göre dondurma, mahzenlerde muhafaza edilen kar ve buzun, çeşitli meyve ve pekmeze tatlandırılmasıyla elde edilen bir tatlı olarak doğdu. Kimi kaynaklarda, ilk buz mahzenlerine Mezopotamya’da Fırat Nehri kıyıları yakınlarında rastlanıldığı belirtiliyor. Bu bölgede yaşayanlar, dağlardan getirilmiş taze karları, meyve ve balla karıştırarak yemiş. Belki de bu, günümüzde Fransız mutfağının zarif ikramlarından “sorbe”nin atasıydı. Zaten teknik olarak sorbe yapımı da dondurmaya benzer. Batılı kaynaklarda da sorbenin, Türklerin şerbetinden ilham alınarak geliştirildiğine işaret edilir. Zaten bilinir ki şekerin ilk kullanımı Orta Doğu’da gerçekleşmiştir. Bundan, dondurma ile ilgili tüm doğal şartların aslında Orta Doğu’da şekillendiğini çıkarabiliriz. Fakat nedense kaynaklar, bu konuda yeterli bilgi sunmuyor. Batılı kimi kaynaklarda, Avrupa’da dondurma serüveninin başlaması ise ünlü gezgin Marco Polo’ya dayandırılıyor.

Bu parçada dondurmaya ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmamıştır?

- A) Çocukluğun vazgeçilmez gıdası olduğu
- B) Önceden yazın, şimdilerde ise sürekli tüketildiği
- C) Fransız mutfağında dondurmaya benzer bir ikram bulunduğu
- D) Nereden geldiği konusunda çelişkilerin bulunduğu
- E) Batılı kaynaklarda yeterli bilgilerin bulunmadığı

18. Nehrin iki yakasını bir araya getiren uzun köprüden suya son atlayışlarını yapan çocuklar, yüzerek kıyıya doğru uzaklaştılar. İçlerinden biri orada kaldı, bağdaş kurup yere oturdu. Cebinden çıkardığı iri çakıl taşlarını önüne döktü. Sonra birini alıp suya attı. Ağır ve durgun akan nehrin yüzeyinde beliren halkalar, çoğalarak iki kıyıya da aynı anda ulaştı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Betimleme B) Tartışma C) Benzetme
- D) Açıklama E) Öyküleme

19. Orta Asya’da güneş, ay ve ay tutulması, yıldırım ve gökkuşağı ile ilgili inanışlar Gök Tanrı inanışı ile ilgilidir. Türklerin inanışlarında Orta Asya’dan itibaren Anadolu’ya kadar uzanan uzun zaman sürecinde “Gök” kutsaldır. Eski Türklerin inanç sisteminde Tanrı göğün en üstündedir. Halk göğe, gök cisimlerine ve gökyüzünde meydana gelerek yeryüzünü etkileyen tabiat olaylarına Türk inanç platformunda bir statü kazandırmıştır. Bütün bu sebeplerden ötürü gökyüzü, güneş, ay ve bazı tabiat olayları ile ilgili inanışlar ve ritüeller oluşmuştur.

Bu parçada ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş ve ay tutulmasının Türkler üzerindeki etkisi
- B) Orta Asya Türklerinin yaşayışı
- C) Orta Asya ve Anadolu yaşam tarzının benzer yönleri
- D) Orta Asya’dan Anadolu’ya kadar uzanan mistik yolculukta tabiat olaylarının etkisi
- E) Anadolu inanç sistemi ile Orta Asya inanç sistemi arasındaki benzerlikler

20. (I) Köy gerçekliğini anlatan yazarlar, romanın coğrafyasını genişlettiler, kahraman kadrosuna geniş bir topluluk eklediler. (II) Köylü sorunlarını dile getirdiler. (III) Kendi insanımızı yakından tanımamıza yardımcı oldular. (IV) Köy romanı edebiyatınızda önemli bir yere sahip oldu. (V) Hepimizin ilgisini çeken olaylar anlatılır, hedeflediklerinden çok okur buldular.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 20 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) Cumalı'nın şiirleri onun hayatının anlık notlarıdır. (II) Yer yer düzenli ama çoğunlukla bir dağınıklık içinde yazılan notlar... (III) O bu şiirlerde büyük sorunlardan en yalın izlenimlere kadar her konuyu dizeleştirir. (IV) Ayrıca döneminin önemli yazarlarındandır. (V) O, şiirin içeriğini yeni biçim denemeleriyle törpülemeyi, şiirleri klasik şiirin kurallarına uygundur, okuyucuyu yadrigatmaz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Tanzimat yazarlarında görülen halka inme çabası, bir toplumsal soruna değindiği Sefile dışında, Halit Ziya'nın romanlarında görülmez. (II) Onu daha çok kendisinin içinde büyüdüğü aydın çevre ilgilendirmiştir. (III) Bu husus romanlarının konularında olduğu gibi kullandığı dilde de kendisini gösterir. (IV) Ancak Halit Ziya Türk edebiyatının önemi sanatçılarındandır. (V) Gerek konuşmalarda gerekse betimleme ve psikolojik çözümlerdeki dil aydın kişilere seslenir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Yahya Kemal, Türk edebiyatının önemli bir şahıridir. (II) Eskinin beğenisini, yeni dille anlatarak uyumlu eserler verdiği için edebiyatımızda ayrı bir yeri vardır. (III) Yahya Kemal aruz vezni ile Türkiye Türkçesini birleştirmiş ve âdeta Türk sanat musiki-si icra eder gibi şiirler yazmıştır. (IV) Nasıl ki Tevfik Fikret'in resim yapar gibi şiir yazdığı söylenirse Yahya Kemal'in de dili musiki havasında kullanarak şiir yazdığını söyleyebiliriz. (V) Tevfik Fikret edebiyatımızda özgürlük, devrim, hak ve bilimi şiirde yansıtmayı başarmıştır. (VI) Yahya Kemal, hayali, insanın ayrılmaz bir parçası olarak müzikaliteye ulaşmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Yolları ak pak bir düzlüğe dönüştüren kar, her izi örtüyor, rüzgârın savurduğu kar tanecikleri coğrafyanın işaret taşlarını siliyordu. Anadolu'da çoktan soyu tükenmiş olan aslanların, tarihin içinde bıraktığı ayak izlerini gizliyordu. Bir kış günü, Gevaş'ın Van Gölü'ne bakan kıyısından bir tekneyle Akdamar Adası'na doğru yol alıyorduk. Doğu'nun kar altında yarattığı soğuk, sert ve vahşi ama bir o kadar da büyüleyici görüntülerini gözbebeklerime işleyerek... Bu yolculuğu ilkbahar veya sonbaharda yapmayı seçen gezginlerin tersine, karın üzerinde görünmeyen bir Urartu aslanını izleyerek gitmek vardı aklımda. Tarih böyle olması gerektiğini fısıldamıştı çünkü içimdeki coğrafyaya.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Soyut bir kavrama insan özelliği verilmiştir.
B) Öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.
C) Varlıklar ayırıcı yönleriyle birlikte verilmiştir.
D) Eksilteli cümlelerden yararlanılmıştır.
E) Tanımlamalara yer verilmiştir.

5. Güneş'in canlılara büyük yarar sağlayan ışınları, denizlerde ancak 200-300 metre derinliğe kadar ulaşabilmektedir. Okyanus canlıları da bu nedenle bu aydınlık kuşakta yaşamayı tercih etmektedirler. Aydınlık kuşakta üretilen besinin ve canlı artıklarının bir bölümüyse zamanla okyanusun derinliklerine ulaşır ve daha aşağılardaki canlıların yaşamasını mümkün kılar. Ölçümlere göre güneş ışığının %30'u deniz yüzeyinde yansıtılır. İlk 200 metredeyse ışık spektrumunun mavi ışığı en son olmak üzere 7 rengin tümü ardı ardınca emilir. 1000 metrenin altındaki derinliklerde ise artık hiçbir şekilde ışığa rastlamak mümkün değildir. Deniz altında araştırma yapan ilk bilim adamları tüm bu detayları hesaba katarak 600 metreden daha derin yerlerde canlı yaşamı olmadığını ileri sürmüşlerdir.

Bu paragrafta düşünceyi geliştirme yollarından hangisi ağır basmaktadır?

- A) Karşılaştırmaya yer verme
B) Benzetmelerden yararlanma
C) Tanımlamalardan yararlanma
D) Sayısal verilerden yararlanma
E) Tartışmacı anlatıma yer verme

6. (I) Rus insanı Fransız insanından çok farklıdır ama Flaubert'in yazdığına da Dostoyevski'nin yazdığına da roman deriz. (II) Aradaki farklar konulardan, yazarların mizacından, uyguladıkları tekniklerden kaynaklanıyor. (III) Anlattıkları insanların ulusal özellikleri romanlarının biçimlerini değiştirmiyor. (IV) Roman diğer türlere göre daha çok tercih edilmiştir. (V) Çünkü roman sanatının evrensel kuralları vardır ve bu sanatçılar da bu kurallara uymuştur.

Yukarıda numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Geleneksel deve güreşlerinin geçmişine ilişkin sağlıklı bir bilgi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, deve güreşinin ilk defa iki yüzyıl kadar önce, Hıdırbeyli köyünde yapıldığı da söylenmektedir. Tire ve çevre yerleşim birimlerinde yapılan deve güreşlerinin en azından II. Mahmut Dönemi'nden bugüne kadar yapıldığına ilişkin bilgiler de vardır. Deve güreşinin tarihçesi bilinmemekle birlikte, kervan ve göçerlik kadar eski bir geçmişe sahip olduğunu düşünmek hiç de yanlış olmaz. Eski dönemlerde, obalar arası ve kervancılar arasındaki rekabet sebebiyle develer güreştiriliyordu. Günümüzde ağırlıklı olarak Aydın, İzmir, Manisa, Muğla, Denizli'nin çeşitli yerleşim birimlerinde deve güreşleri yapılmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama B) Betimleme C) Öyküleme
D) Tartışma E) Tanımlama

8. Geçmişe şöyle bir dönüp baktığımızda nereden nereye gelmişiz. Hayatın içinde neler gördük neler yaşadık kimse bilemez yaşıyandan başka. Hayatı geri alıp tekrar yaşama şansımız yok. Çok önceden söylendiği gibi: "Hayat silgi kullanmadan yapılan bir resimdir."

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma B) Tanımlama C) Benzetme
D) Alıntı yapma E) Betimleme

9. (I) Çakra sözcüğü, Sanskrit dilinde "tekerlek" anlamına gelir. (II) Çakralar, bedenın enerji sistemi içindeki enerji merkezleridir. (III) Her çakranın tıpkı organlar gibi farklı işlevleri vardır. (IV) Bu merkezleri, bazı araştırmacılar parlayan tekerlekler olarak tarif ederler. (V) Çapları 3 cm ya da daha fazla olan içneli tekerlekler.

Yukarıda numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. "Divan şiirini sevdiren adam" olarak da tanınan İskender Pala, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitirmiştir. Düzenlediği Divan Edebiyatı seminerleri ve konferansları ile geniş kitleler tarafından takip edildi. Yaptığı çalışmalarla pek çok ödül aldı. Hemşehrileri tarafından "Uşak Halk Kahramanı" seçildi. Ayrıca Türk Patent Enstitüsü tarafından marka ödülüne layık görüldü. Evli ve üç çocuk babası olan Pala, hâlen üniversitede öğretim üyesidir.

Parçadan hareketle yazar hakkında, aşağıdakilerden hangisine söylenemez?

- A) Divan edebiyatı üzerine çalışmalar yapmıştır.
B) Seminerleri ve konferansları pek çok kişi tarafından takip edilmiştir.
C) Memleketinde "Uşak Halk Kahramanı" seçilmiştir.
D) Evli ve üç çocuk babası olan Pala, "Divan Şiirini Sevdiren Adam" olarak tanınır.
E) Divan şiirlerinin önde gelen şairlerinden birisidir.

11. Fransız gerçekçi romanının öncüsü sayılan Honore de Balzac'ın bazı yapıtları hiç kuşkusuz birer toplum bilim incelemesinden farksızdır. İçinde yaşadığı toplumu ve bu topluluktaki belirgin tipleri eşsiz bir gözlemcilik ve titizlikle eksiksiz olarak canlandıran Balzac'ın yaşamında özel bir yere sahip olan "Vadideki Zambak" platonik ve umutsuz bir aşkı konu alır.

Parçadan hareketle Balzac'la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Realizmin Fransa'daki öncülerindendir.
B) Vadideki Zambak adlı eseri yaşamında önemli bir yere sahiptir.
C) Eserlerinden bazıları toplum bilim incelemesidir.
D) "Vadideki Zambak" adlı eseri umutsuz bir aşkı konu alır.
E) Yazar aynı zamanda başarılı bir öykü yazarıdır.

12. İstanbul'da doğan yazar hukuk öğrenimi görmüş olmasına rağmen hukuk alanında kariyer yapmadı. Kişisel Gelişim Merkezinin kurucusudur. Bu alanda pek çok seminer verdi. Bazı dizilerde senaryo danışmanlığı yaptı. Ayrıca lider, iş adamı ve starlara danışmanlık yapmaktadır. Başarılı olmanın öğrenilebilir olduğuna inandığı için kendini geliştirme bilincini yaygınlaştırmayı kişisel misyonu sayıyor.

Bu parçadan hareketle yazar hakkında, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazar, Kişisel Gelişim Merkezini kurmuştur.
- B) Kişisel gelişimle ilgili pek çok seminer vermiştir.
- C) Aynı zamanda hukuk alanında yaptığı çalışmalarıyla da bilinir.
- D) Başarılı olmanın öğrenilebilen bir davranış olduğuna inanmaktadır.
- E) Ayrıca senaryo danışmanlığı yapmaktadır.

13. Girintili çıkıntılı yapısı, insan bedeni gibi kıvrılan volkanik kayalar ve peribacalarıyla ziyaretçisini büyüyen bir coğrafyanın insana Gaudi'nin Barselona'sını anımsatması, yalnızca benzetilenin değil, benzetmeye konu olan kentin de ne denli çarpıcı olduğunun bir göstergesi elbette. O hâlde aynı benzetmeyi biz de tersinden yapabiliriz rahatlıkla. Barselona'nın insan eline ve zekâsına borçlu olduğu görünüm, Kapadokya'nın doğal güzelliğini yakından bilenlerde esrarengiz bir aşinalık duygusu uyandırabilir pekâlâ. Bu paralellik üzerinden, Goytisol'o'nun yaptığı gibi, sanatla doğa arasındaki gizemli ilişkiye dair hoş fikirler de üretilebilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme
- B) Benzetme
- C) Tartışma
- D) Karşılaştırma
- E) Öyküleme

14. (I) Çocuklar büyüme evrelerinde güzel duygular yanında birtakım kötü duyguları da birlikte yaşarlar. (II) Bunlar hayalet veya diğer tuhaf görünümlü yaratıklar olabilir. (III) Altı yaş sıralarında çocuğun kafasında yeni korku uyarıcıları belirir. (IV) Daha ileriki yaşlarda bu korkularına çocuğun duyduğu hayalet masalları, korkunç filmler veya bunlara benzer diğer uyarıcılar, hayaletlerden başka esrarlı olaylar, ölüm, cesaret, iskelet, ejderha gibi şeyler eklenebilir. (V) Çocuklar, ölüm konusunda birtakım yaklaşımlarda bulunurlar ve korkularını gizleyemezler.

Parçanın anlatım akışının düzelmesi için numaralanmış cümlelerden hangi ikisinin yer değiştirilmesi gerekir?

- A) I. ile IV.
- B) II. ile III.
- C) III. ile V.
- D) II. ile V.
- E) III. ile IV.

15. Halide Edip'in, edebiyatımızın en çok okunan romanlarından biri olan Sinekli Bakkal adlı eseri, ilk defa İngilizce olarak The Clown and His Daughter (Soytarı ve Kızı) adıyla Londra'da yayımlandı. Türkçede önce Haber gazetesinde tefrika edilen roman daha sonra kitap olarak basıldı. Portekizceye, Finceye ve Fransızcaya çevrilmiş ve senaryolaştırılarak filme de çekilmiştir. Yazar bu eserin dışında başarılı pek çok esere imza atmıştır.

Parçadan hareketle yazar ve eser hakkında, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sinekli Bakkal Türk edebiyatının önemli eserlerindendir.
- B) Halide Edip'in bu eseri ilk defa İngilizce olarak yayımlanmıştır.
- C) Türkçede ilk olarak gazetede yayımlanmıştır.
- D) Yazarın eserlerinin tümü pek çok dile çevrilmiş ve senaryolaştırılmıştır.
- E) Halide Edip, bu eserin dışında başka eserler de yazmıştır.

16. Yazar, roman kahramanlarını idealize etmez, romanlarındaki bütün tipler doğaldır. Bu yönüyle romanı roman olarak düşünür. Yani bir fikri ispatlama kaygısı yoktur. Sanatçıyı bugün ve gelecekte sarsılmaz yapan özellik bu tutumudur. Ayrıca yazar, roman ve tiyatro gibi yarına kalabilecek eserlerin en mükemmel kültür Türkçesi ile yazılacağını savunmuştur.

Parçada bahsedilen yazar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kahramanlarının doğallığına önem verdiğine
- B) Doğal tipler ve kahramanlarla romanlarını oluşturduğuna
- C) Eserlerinde mükemmel bir kültür Türkçesi kullandığına
- D) Eserlerinde bir fikrin savunuculuğunu yaptığına
- E) Romanı roman olarak düşündüğüne

17. Servetifünun Edebiyatı akımının en önemli romancılarındandır. Deniz subaylığı yapmış ve bir süre sonra bahriyeden ayrılarak hayatını tamamen yazarlıkla kazandı. Cumhuriyet Dönemi'nde kadın dergileri çıkarttı. 16 yaşında iken yazdığı "Düşmüş" adlı hikâyesi dönemin ünlü yazarı Halit Ziya tarafından İzmir'de Hizmet gazetesinde yayımlandı. Daha sonra İstanbul'da Mektup dergisinde yazıları çıktı. En başarılı romanı kabul edilen "Eylül" Türk edebiyatının ilk psikolojik eseri sayılmaktadır.

Parçadan hareketle Mehmet Rauf ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Servetifünun Dönemi sanatçılarındandır.
- B) Farklı meslekleri denemiş sonunda yazarlığı seçmiştir.
- C) Cumhuriyet Dönemi'nde kadın dergileri çıkartmıştır.
- D) "Eylül" adlı eseri, sanatçının en başarılı romanıdır.
- E) Edebiyatımızın ilk psikolojik romanını yazmıştır.

18. Ben bir psikolog, sosyolog veya yazar değilim, bir öğretmenim. Bu kitapta yazdıklarımı kimsenin bilmediği, yaşamadığı, görmediği olaylar, davranışlar ve gözlemlere de dayandırmadım. Tam tersine, yazdıklarımı herkesin yaşadığı, her an yaşayabileceği davranışlardan ve olaylardan etkilenecek ifade etmeye çalıştım. Pek çok bölümde yararlandığım kaynak ve kişi adlarını da belirttim. Bu kitapta yapmaya çalıştığım şey davranışlar, düşünceler ve olaylara tepkiler değil, bunların birbirleriyle neden-sonuç ilişkilerinin kurulması ve bir sistematik içinde verilmesidir.

Parçada bahsedilen kitap ve yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yazarın, çevresinde olanları konu olarak ele aldığına
- B) Eserin pek çok bölümünde kaynak ve kişi adları belirtildiğine
- C) Yazarın öğretmenliğin yanı sıra aynı zamanda bir psikolog olduğuna
- D) Eserde olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisi üzerinde durulduğuna
- E) Kitapta davranışların, düşüncelerin bir sistematik içinde olduğuna

19. Kemal Tahir, romancılığı ve öykücülüğü dışında mizahi ve eleştirel kişiliği ile de önemli bir yazardı. Sosyal ve siyasal anlamda çok karışık bir ortamda hiciv türünde eserler veriyordu. Zeki ve cesurdu. Aslında buna cesur yüreklilik, delikanlılık denilebilirdi.

Parçadan hareketle Kemal Tahir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başarılı bir öykü, roman yazarı olduğu
- B) Zorlu bir dönemde eleştirel yazılar yazdığı
- C) Mizahçı ve yergici kişiliğe sahip olduğu
- D) Eserlerinde çelişkili tavırlar sergilediği
- E) Cesaretli bir yazar olduğu

20. Tarık Buğra, edebiyat dünyasına küçük hikâyelerle girdi. Cumhuriyet gazetesinin açtığı bir yarışmada "Oğlumuz" adlı hikâyesi ile ikinci olması, onun için bir dönüm noktası olmuştur denilebilir. Daha sonra Çınaraltı ve İstanbul dergilerinde hikâyeler yazmaya devam etti. Bu hikâyeler kronolojik bir sıra ile incelendiğinde ilk dikkati çeken şeyin yazarın bir acemilik dönemi olmayışıdır. Hemen her yazarda görülen zaman içinde ustalaşma, Tarık Buğra'da görülüyor. O, daha ilk hikâyesinde usta bir yazar olduğunu ortaya koymuştur.

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi Tarık Buğra için söylenemez?

- A) "Oğlumuz" adlı hikâyesi ile ikinci olduğu
- B) Edebiyat dünyasına küçük hikâyelerle girdiği
- C) Değişik dergilerde hikâyeler yazmaya devam ettiği
- D) Her yazar gibi zaman içinde ustalaştığı
- E) Ustalığını ilk hikâyesinde ortaya koyduğu

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

HIZ VE RENK

Bu testin çözüm süresi 25 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. Osmanlı Devleti'nin yeni bir medeniyet dairesi olan Batı medeniyetinin üstünlüğünü kabul ettiği dönem olarak bilinen Tanzimat; siyasi, sosyal ve edebî sahada köklü değişikliklerin yaşanmasında bir miladı oluşturur. Dönemin aydınları da yeni medeniyetin değerlerini toplum yaşamında uygulamaya çalışırken genellikle ya bir ikili tavır ya da bir hesaplaşmayla bu işe girişmişlerdir. Edebî sahada ise hesaplaşmanın divan şiirinden başladığını ve bu şiiri eleştirerek yeni bir edebî anlayışın ortaya konulduğunu söylemek mümkündür. Divan şiirinin sosyal meseleleri anlatmaktan uzak durduğu, dilinin mübalağalı ve anlatımının da soyut olduğu ileri sürülerek yeni yaşam tarzına bu şiirin cevap veremeyeceği çeşitli türlerin yardımıyla gösterilmeye çalışılmıştır. Tanzimat'la birlikte Batı'dan yapılan çevirilerle toplum hayatında varlığını gösteren ve yeni yaşam tarzının tercümanı şeklinde düşünülen romanda da söz konusu eleştiriler somutlaştırılmış; yeninin içinde divan şiirinin nasıl algılandığı ortaya konulmuştur. Başta Namık Kemal olmak üzere, diğer Tanzimat sanatçıları da romanlarında divan edebiyatı türlerinden mesnevi, kaside ve gazelle ortaklık kurmakla birlikte, bu türlerde olmayan yeni anlatım tekniklerini de uygulamışlardır. ----

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi parçanın sonuna getirilmelidir?

- Böylelikle eski gelenek olduğu gibi devam ettirilmiştir.
- Her ne kadar toplumsallaşılmaya çalışılsa da bireysel konular da ele alınmıştır.
- Verilen ürünlerle divan şiiri türlerinin taklidinden öteye gidememiştir.
- Bu ürünlerde kullanılan dil çeviri eserlerdekine benzemektedir.
- Bu şekilde divan şiiri hem bir geleneğin parçası hem de geleneğe eleştirel bir şekilde bakan zihinlerin ürünleri olarak yeninin içinde yer almıştır.

- François Villan'dan, André Breton'a, Henri Michaux'ya bir çizgi çekelim, bu işin nasıl bir evrim sonucu doğduğunu göreceğiz.
 - Bu böyleyken, bizde hâlâ folklor, halk deyimlerine şiirlerinde fazlasıyla yer veren şairlerin kısır bir yolda oldukları kanısındayım.
 - Çünkü folklor, şiirin bugünkü entelektüel niteliğini taşıyacak yeti yoktur.
 - Çağdaş şiir geldi kelimeye dayandı.
 - Çağdaş şairler kelimeleri bile sarsıyorlar, yerlerinden, anlamlarından uğratıyorlar.
 - Halk deyimlerinin havası şiirin kanat çırpmasına imkân vermeyecek kadar dar bir havadır.

Numaralandırılmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturulmak istenirse sıralama nasıl olur?

- IV - I - II - V - VI - III
- IV - I - V - II - III - VI
- I - IV - V - II - III - VI
- VI - IV - I - V - II - III
- III - I - VI - II - IV - V

- Ancak "Sonrası Kalır" adlı kitabı 12 Mart 1971 sonrasının sosyal problemleri ve acılarını yansıtan şiirleri ihtiva eder. 1977 TDK Şiir Ödülü'nü alan "Ben Ruhi Bey Nasılım"da Ruhi Bey adlı kişi çevresinde ferdin iç dünyasına ait çeşitli görüşleri sergiler. Bu kitaptaki insan, büyük şehrin kalabalığı içinde yalnızdır. Şehirleşmenin getirdiği problemler bu insanın tabii dünyasını bozmuş, onun bir sıkıntıyı derinliğine yaşayan varlık hâline gelmesine sebep olmuştur. Ruhi Bey, kendisini içinde yaşadığı topluma ve geçmişe bağlayan her şey ile çatışmakta, hayatın anlamsızlığını sürdürdüğü yaşama biçimiyle ortaya koymaktadır. Bu kitap, "Tragedyalar ve Umutsuzlar Parkı" ile birlikte düşünülürse Cansever'in işlediği asıl temalar daha iyi anlaşılır. O, geleceği olmayan, hâl ve geçmişle ilişkisini kesmiş büyük şehirde yaşayan varlıklı insanın iç bunalımlarını aksettiren bir şairdir.

Parçada anlatılanlar dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmalıdır?

- Şair bazı yapıtlarında toplumsal meseleleri ele almıştır.
- Şiirle insanın dramını ele alacağına inanarak sosyal problemlere de yer vermiştir.
- Edip Cansever, şiirlerinde ferdi esas alır.
- Sanatçı pek çok dergide şiirlerini yayımlamıştır.
- 1955 sonrası şiirimizde görülen genel değişme içinde yazış tarzı da değişmeye başladı.

4. Şiirde de azalan verimler kanunu var. Dil bir açıdan işlendikçe o alanda elde edilen verimler bir noktadan sonra azalmaya başlıyor. ---- Bunalımlar da yeni şiir alanları, yeni açılar bulunmasıyla sona erer hep. Şiirimizde şimdi yeni bir eğilim başladı. Bir iki yıldır dilin içsel, daha derin imkânlarıyla baş başayız. Genç şairler yalnız folklor gibi kesin kişilere değil, daha hafif kalıplara bile sırtlarını çevirdiler. İlhan Berk'te, Turgut Uyar'da, Edip Cansever'de, bunun ilk güzel örneklerini gördük. Kelimeler bizde de yontuluyor artık. Kelimeler saptırılıyor, yeni anlamlar yükleniyor kelimelere. Böylece bir kavramın değişik görüntü ya da izlenimleri elde edilerek yeni imajlara, yeni mısralara varılmak isteniyor. Genç şairler hep bunu istiyoruz. Folklor ve klişelerin karşısında öbür kutbu meydana getiren bu durum şiirimizde bir evrimdi. Her evrim gibi haklı ve zorunlu.

Anlatımın akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu yüzden şairler zaman zaman sıkıntı yaşıyor.
B) Bu, bir bunalıma yol açıyor.
C) Bazı kelimelerin çok kullanılması kelimelerin eskimesine sebep oluyor.
D) Her dönemde farklı şiir anlayışları ortaya çıkabilir.
E) Günlük kelimelerin kullanılması zamanla şiirin kalitesini etkiliyor.

5. ---- Bu faaliyet her bakımdan orijinaldir. Seçilen tema ve konulardan yazılış şekillerine, dil ve üslubundan anlatım tekniklerine kadar bu orijinallik kendini gösterir. Abdülhak Hamit tiyatrosu kendisinden öncekilerden pek bir şey almadığı gibi kendinden sonrakilere de takip edilecek bir tiyatro ekolü bırakamaz. Abdülhak Hamit eski şiirin yıkılıp yeni şiirin kurulmasında önemli bir rol oynamıştır. Bunun bir benzerini de tiyatro eserlerinde alegorik anlatımının arkasına gizlediği düşünceleriyle istibdatın yıkılmasını hızlandırarak yapmıştır, denebilir.

Anlatımın akışına göre, aşağıdakilerden hangisi paragrafın giriş cümlesi olabilir?

- A) Türk edebiyatının Şâiri Âzam'ı olan Abdülhak Hamit'in pek çok tiyatro yapıtı vardır.
B) Türk edebiyatının en renkli mizaçlarından birine sahip olan Abdülhak Hamit Tarhan tamamen kendine özgü bir tiyatro faaliyeti gerçekleştirmiştir.
C) Eserlerin her birinde orijinal bir üslup kullanılmıştır.
D) Türk edebiyatının en önemli şahsiyetlerinden biridir Abdülhak Hamit.
E) Tanzimat Dönemi'nin önemli isimlerinden olan Abdülhak Hamit başarılı tiyatro yapıtları vermiştir.

6. ---- Bu akım 1950 sonrası Türk edebiyatı ve sanat dünyasında moda hâline gelmişti. 1960 sonrasında birçok sanatkar varoluşçuluğu bir tarafa bıraktığı hâlde, Cansever bu akıma bağlanabilecek meseleleri eserlerinde işlemeye devam eder. Onun 1955'ten itibaren yazdığı şiirlerde, adı geçen düşünce tarzından hareketle, ferdin bunalımlarını konu aldığını söylemek yerinde olur. Ölüm, yalnızlık Cansever'de asıl temalar durumundadır. Onda hayat-ölüm tezdâi iç içe girerek endişe ve sıkıntının, hayatın her sahâsına yayılmasına sebep olmuştur. O, ifade etmek istediği duygu, düşünce ve coşkuların nesnel karşılığı olmasına dikkat eden, insanı içinde yaşadığı ilişkiler bütünlüğü içinde vermeye çalışan bir şairdir. Bu çelişki ve çatışmalar insan dramını gözler önüne sermek için kullanılır. Hareket noktası ise şairin kendi "ben"i ve sürdürdüğü hayattır.

Anlatımın akışı dikkate alındığında, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Edip Cansever, Cumhuriyet Dönemi'nin önemli şairlerindendir.
B) Bireysel konular Cansever'in şiirlerinin asıl konuları olmuştur.
C) Cumhuriyet Dönemi sanatçıları pek çok akımdan etkilenmiştir.
D) Edip Cansever'in, varoluşçuluğa bağlı bir sanatkar olduğu söylenebilir.
E) Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde bireyselliği, iç çatışmaları ele alan pek çok akım ortaya çıkmıştır.

7. Öykü teknik açıdan romandan farklı olmakla birlikte, çoğu zaman romandan daha yoğun bir çalışmaya gereksinim duyar. Çünkü her öykü yoğunlaşmış bir romandır. Öyküde yazar yaşamın özgün gerçeklerini yakalamak mecburiyetinde olduğu için yazarın özgürlüğü daha dardır. Romancının ise daha geniş bir alana yayılmış olması yazarın özgürlüğünü artırır.

Parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman öyküye göre daha yoğundur.
B) Romancının çalışma alanı daha geniştir.
C) Öykü yazarı özgünlüğü yakalamak zorunda olduğu için romancıya göre yoğun bir çalışmaya ihtiyacı vardır.
D) Roman ve öykü teknik bakımdan farklıdır.
E) Öykücü orijinal şeylere yer vermelidir.

8. 19. yüzyılda çocuklara özgü yabancı kaynaklarda ölüm konusu ele alınmaya başlar ve bu kitaplarda ilk defa ölümler, mezar, merhum, yas, dul kadın ve dul erkek gibi kavramlar kullanılır. Bu kitaplarda ölüm konusu sadece karşılaştırılmaz aynı zamanda direkt olarak okunur veya resimler arasında görülür. Hatta bazen bütün metnin ona ayrıldığı görülür ve insan ölümü, hayvan ölümü veya bitki ölümü şeklinde belirtilir. 20. yüzyılda ölüm daha bir detaylı ele alınır. Bilindiği gibi ölüm herkesi ilgilendiren bir olaydır. --- Yani ölüm herkesin beklentisinde vardır. Ölüm bazen çok sıradan gelir bazen çok görkemli bir sonla, salgın hastalık hâlinde, kaza nedeniyle, yaşlılıktan, doğuştan, kaderden, üzüntüden gelebilir. İnsanın cinsiyeti, yaşı ve sosyal durumu ne olursa olsun ölüm herkese aynıdır.

Anlatılanlardan hareketle boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ölüm sosyal statüyle alakalı değildir, herkes birgün yakınlarını kaybedebilir.
B) Ölüm haberleri oldukça üzücüdür.
C) Yetişkinleri olduğu kadar çocukları da etkiler.
D) Hiç beklenmedik ölümler insanı daha çok etkiler.
E) Küçük çocukların ölümü yetişkinlerinkine göre daha üzücüdür.

9. Tiyatronun özü zıt gücün savaşıdır. Sahnede başarıya ulaşmanın sırrı belki de bu zıt güçleri eşit olarak karşılaştırmaktır. Neredeyse her tiyatro yapıtını, zıt güçler çatışmasına indirgeyebilirim. Bu çatışmanın seçilmediği eserlerin hareketsiz eserler olduğunu gördüm. Özellikle acemi sanatçıların eserlerindeki yavanlığın temelinde bu zıtlığın verilmemesi yatmaktadır.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiyatroda zıt güçler vardır.
B) Amatör yazarlar nitelikli yapıtlar verememektedir.
C) Eserde çatışma yoksa o eser yavandır.
D) Roman, öykü gibi türlerde de çatışma vardır.
E) Tiyatro yapıtlarında zıt güçlerin savaşına yer verilirse eserlerin kalitesi daha da artacaktır.

10. İkinci Dönem Tanzimatçılar arasında Batı'yı daha iyi anlayan ve çok hızlı değişiklikler yapan kudretli, üretken bir şairdir. Büyükelçilik göreviyle hem Doğu hem Batı ülkelerinde görev yaptığından, eserlerinde bu medeniyetlerin dil, kültür, sanat, inanç unsurlarıyla, sosyal hayatlarını, yan yana getirebilmiştir. Bazen şiiri tiyatrolaştırmış, bazen tiyatroya hikâye çeşnisi vermiştir. Şekilde ve söyleyişte belli kurallara bağlı kalmak, onun yapmak istediği ama yapamadığı şeylerdendir. Onda ölçü, kafiye hatta dil ve cümle kaygısı genellikle ikinci plana bırakılmıştır. --- Makber adlı şiir kitabı ise şairin adını ebedileştirmiştir. Şekil olarak daha muntazam, ölçülü, kafiyeli şiirlerin bulunduğu bu eser, musiki yönüyle de güçlüdür. Aynı konuyu işleyen ancak Makber kadar başarılı sayılamayacak, Bunlar Odur, Hacle gibi şiir kitapları da vardır. Hamid'in mesnevi biçimde yazdığı, Çamlıca'da yaşanmış bir aşk hikâyesini anlattığı Garam adlı kitabı da önemlidir.

Parçanın anlatım akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Böylelikle bireysel konuları ele almıştır.
B) Bu nedenle eserlerinde dil kusurlarına sık sık rastlanır.
C) "Makber" adlı şiirini eşi Fatma Hanım'ın ölümü üzerine yazmıştır.
D) Bu kaygısızlığa rağmen içerik yönünden sağlam eserler vermiştir.
E) Devrindeki pek çok sanatçıyı bu yönüyle etkilemiştir.

11. Doğu kültüründe bir insan başarısız ise "kısmetinde" olmadığı içindir. Bu yüzden yadırganmaz hatta "gariban" diye kutsanır. Batı kültüründe ise başarısızlık o kişinin "beceriksiz" olduğu anlamına gelir ve kişinin "yetersiz" olduğunu düşündürür.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğu kültüründe başarısız insanlar korunur.
B) Batı kültüründe başarısız insanlar beceriksiz olarak düşünülür.
C) Başarısızlığa bakış açısı Doğu ve Batı kültüründe farklıdır.
D) Doğu ve Batı kültürünün bakış açısı birbirine yakındır.
E) Doğu kültüründe garibanlara değer verilir.

12. Manisa'nın Kula ilçesindeki Emre köyünün dört bir yanı resimlerle bezeli camii, üç gözlü son cemaat yeri ile kubbeli harîmden oluşan bir klasik dönem yapısı. Anadolu'nun daha çok batı bölümünde benzerlerine rastlayabileceğiniz caminin girişi üzerindeki kitabeden Carullah bin Süleyman tarafından 1547-48 tarihinde yapıldığı anlaşılıyor. Cami, ikinci bir kitabeye göre ise 1808-1821 yıllarında duvar resimleriyle süslenmiş. Ahşap minber ve mahfili ise çok daha sonraları eklenmiş. Caminin son cemaat yerinin kubbe içlerinde çok basit süslemeler yer alıyor. Pandantiflerde ise rokoko kıvrımların ortasında kalan oval alana çok katlı evler işlenmiş. Perde duvarları üçe bölünmüş ve buralara vazo içlerinde çiçekler yerleştirilmiş. Son cemaat yeri süslemesindeki düzenin harîmde çok daha zengin bir biçimde tekrarlandığı görülüyor. Burada kubbe iç içe halkalarla bölünmüş. Ortaya en yakın genişçe bordürde mavi bir kurdelenin ayırdığı bölümlerde ise bu kez küçük şehir görüntülerine yer verilmiş. Serviler arasında iki ve üç katlı evler dikkat çekiyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Betimleme B) Tanımlama C) Öyküleme
D) Tartışma E) Karşılaştırma

13. Günümüz şairleri şiirin kurallarını ve geleneğini pek iyi bilmiyorlar. Daha önceki kuşakların yaptıklarını bilmeden, değerlendirmeden en son atılımın arkasından gidiyorlar. En önemlisi kendi huylarını da bilmiyorlar. Oysa şiirde kişilik, kendi huylarını tanıyarak kurulur. Kişilik şiirin öğelerinde değil, derinlerindedir. Onu ancak bir huyda, mizaçta bulabiliriz.

Bu paragrafın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi şair şiir tekniğini çok iyi bilendir.
B) Şiirde kişilik, geçmiş dönemi çok iyi bilmekle oluşur.
C) Şiirin kurallarının ve geleneğinin iyi bilinmesi şiir yazmak için yeterlidir.
D) Şiir, şairlerin geleneği iyi bilmeleri ve kendilerini iyi tanımaları sonucunda oluşur.
E) Genç şairler en son atılımın arkasından gitmeyi tercih ederler.

14. Üsküp'teki bir fotoğraf kulübünün jürisine katılmak üzere davet edildiğimde yakın komşumuz Makedonya'ya da gitme şansına kavuştum. Osmanlı İmparatorluğu'ndan bu yana geçen yıllar, burada birçok şeyi değiştirmiş ama bazı şeyler tıpkı eskisi gibi. Makedonya nüfusunun yüzde 40'ına yakın bölümü Müslüman. Arnavut kökenli olmasına rağmen, Türkçe konuşanların sayısı da bir hayli fazla. Slav kökenli Makedon dilinde, günümüzde bile üç bin Türkçe sözcüğün bulunması beni gerçekten de çok şaşırttı. Üsküp'e indiğimiz zaman, küçük ama modern bir havaalanı ile karşılaştık. Şehir merkezi, havaalanına 20 dakika mesafede. Üsküp'te ağaç ve parkların bolluğu nüfus yoğunluğunun verdiği rahatlık hemen göze çarpıyor. Kuzeydeki yüksek tepeler ve kenti ikiye bölen Vardar Nehri, Üsküp'ü çok özel kılıyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Açıklayıcı bilgilerden yararlanma
B) Karşılaştırmalara yer verme
C) Sıfatlardan yararlanma
D) Tanımlamalar yapma
E) İstatistiklere yer verme

15. Bence hayat bir nehir gibidir. Çoğu insan bu nehre, sonunda nereye çıkacağına karar vermeden atlar. Böylece çok geçmeden akıntıya kapılırlar. Günlük olaylar, günlük korkular, günlük zorluklar. Nehrin çatal oluşturduğu yerlere vardıklarında, hangi tarafa gitmek istediklerine bir şekilde karar vermezler, kendileri için hangi tarafın uygun olduğunu da düşünmezler. Kendilerini akıntıya bırakmakla yetinirler. Kendi değerleriyle yönetilmek yerine çevre tarafından yönetilen o insan kalabalığına katılırlar. Sonuç olarak, kontrolün kendi ellerinde olmadığını hissederler. Böyle bilinçsiz bir durumda kalmayı sürdürürler. Ta ki günün birinde kücreyen sular onları uyandıran kadar. Bakarlar ki küreksiz bir kayığın içinde, Niagara çavlanından beş metre geridedir. O anda Allah derler ama iş işten geçmiştir. Aşağıya düşeceklerdir. Bu düşüş bazen duygusal bir düşüştür. Bazen fiziksel bir düşüştür. Bazen finansal bir düşüştür. Hayatımızda bugün yüz yüze olduğunuz güçlükler, büyük ihtimalle, nehrin yukarısından verilen iyi kararlarla önlenebilirdi.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayat nehir gibidir ve bu yüzden dalgalanmalar olması çok doğaldır.
- B) İnsanlar bazen sorunlardan kurtulmak için olayları akışına bırakırlar.
- C) Hayatın fırsatları bir nehir gibidir, zaman varken bu nehirde faydalanmak gerekir.
- D) Zaman zaman fiziksel, finansal güçlükler yaşayabiliriz.
- E) Başkalarının kontrolünde yaşayan insanlar nehrin akıntısına kapılmış gibidirler ve kendilerine geldiklerinde iş işten geçmiştir.

16. Hepimiz kahraman olamayabiliriz ama hepimiz daha başarılı olabiliriz. Hepimiz en büyük beden hayatı yaşayamayız ama hepimiz hayatımızı bir beden büyütebiliriz. Bir kez daha yazıyorum, işini kötü yapan bir kral ile işini iyi yapan bir çöpçünün, insanlık için değeri aynıdır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahraman olmak için uğraşmamalıyız.
- B) Herkes güzel bir hayat için uğraşır.
- C) Bir kral ile bir çöpçü arasında fark yoktur.
- D) Önemli olan insanların bulundukları konumdan daha iyi koşullara ulaşabilmesidir.
- E) Herkes zengin bir hayatın özlemini kurar.

17. Başarı, çok ve sık gülmek; çocukların sevgisini ve akıllı insanların saygısını kazanmak; içtenlikli eleştirilerin kıymetini anlamak ve kötü arkadaşların yoldan çıkarma girişimlerine dayanabilmek; güzeli anlamak; başkalarında en iyiyi bulmak; sağlıklı bir çocukla, güzel bir bahçe ya da saygın durumla biraz daha iyi bir dünya bırakabilmek; hatta bir tek kişi bile olsa birilerinin siz yaşadığınız için rahat nefes aldığını bilmektir.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başarı sizi tanıyan herkesin sevgi ve saygısını kazanmaktır.
- B) Başarının tek anlamı yoktur, başarı kişiye göre değişebilir.
- C) Başarı sağlıklı bir çocuğa sahip olmaktır.
- D) Akıllı insanların saygısını kazanmak başarıdır.
- E) Kötü arkadaşlardan uzak durmak başarıdır.

18. ---- Sanatkârın yaşadığı dönemin sosyal problemlerinden, ideolojisinden ve politik fikirlerinden olumlu veya olumsuz yanlarından, gelişmelerden etkilenmesi gayet tabiidir. Bazı sanatkârların eserlerinde devrin gelişmeleri, politik fikirleri ve ideolojisi geniş yer tutarken, bazılarınınkinden pek yansıma bulmaz. Yenileşme Dönemi Türk edebiyatında bu tür sanatkâr ve sanat eserleriyle çokça karşılaşılır. Bu sanatkârlardan biri Nâzım Hikmet'tir. Nâzım Hikmet, şiirlerinde ideolojik ve politik dili kullanmakla kalmaz, çoğu kez eserlerinde heyecanını ve mücadeleci kişiliğini de yansıtır. Biz bu çalışmamızda Nâzım Hikmet şiirine yeni eleştiricilerin zemini kurduğu teorik çerçevede yaklaşacak, onun şiirinde örtük ideolojik dilin şiir sanatı açısından taşıdığı değeri ve işlevlerini belirlemeye çalışacağız.

Parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Bazı sanatçılar yaşadıkları dönemin sosyal hayatından uzaktırlar.
- B) Sanat eseri, vücut bulduğu dönemin şartlarından tamamen ayrı değerlendirilemez.
- C) Nâzım Hikmet eserleriyle Türk edebiyatında önemli bir yer edinmiştir.
- D) Nâzım Hikmet eserlerine toplumun sıkıntılarını yansıtmıştır.
- E) Her sanatçı olayları ele almak zorunda değildir.

19. I. Bu nedenle Batı, Japonların bu işi nasıl başardıkları sorusuna yanıt ararken Türkiye’de bu soruya kayıtsız kalamamıştır.
- II. Kimileri “Japonya kalkındı çünkü geleneksel değerleri korudu, teknolojiyi Batı’dan aldı.” gibi yüzeysel bir açıklama yaparken kimileri sorunun yanıtını çok daha derinlerde, her iki ülkenin toplumsal yapısı arasındaki farklılıklarda bulmaya çalışmaktadır.
- III. Bir Asya ülkesi olan Japonya, son yüzyıl içinde hızla sanayileşmiş ve güçlü ekonomisi ile Batı’nın gelişmiş toplumlarıyla yarışabilir hâle gelmiştir.
- IV. Türkiye’de bu yönde yapılan çalışmalar Japonya’nın on dokuzuncu yüzyıl ortalarında hemen hemen Osmanlı İmparatorluğu ile aynı tarihlerde Batı’ya kapısını açmış ve reformlar dönemine girmiş olduğu hâlde Türkiye’nin neden sanayileşmediği sorusunu ortaya çıkarmıştır.
- V. Birinci açıklama denemesi kültür kuramı açısından pek geçerli gibi görünmemektedir. Çünkü kültür çeşitli kurum ve değişkenler ile kültürel süreçlerden oluşan karmaşık bir bütündür.
- VI. Bundan dolayı bu çalışmada ikinci yol tercih edilerek sorunun yanıtı Japonya ve Osmanlı İmparatorluğu’nun toplumsal yapısı arasındaki farklarda aranılacaktır.

Numaralandırılmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturulursa sıralama nasıl olur?

- A) III - IV - I - II - V - VI
 B) III - I - IV - II - V - VI
 C) I - III - IV - II - V - VI
 D) I - II - III - V - IV - VI
 E) III - I - II - VI - V - IV

20. Kültür değerlerimizin en önemli kısımlarından birini teşkil eden ve halk kültürünün pek çok unsurunun bir araya getirildiği düğün törenleri, insan hayatında dönüm noktası olan sosyal olaylarının başında gelir. Bu törenler içindeki kimi uygulamalar, yani gelenek-görenek ve âdetler, yörelere göre değişiklik göstermektedir. Düğün törenleri içinde yer alan ve gelinin baba evinde kalacağı son gece yapılan geleneksel uygulamalardan en önemlisi ise hiç şüphesiz “Kına Gecesi”dir. Kına gecesi çeşitli halk kültürü unsurlarından oluşmakla birlikte, bu gece en çarpıcı uygulama ağıtlarla birlikte yakılan kınadır. Bu nedenle; hüznü, yanık bir ezgi ile söylenen lirik özellikteki “Kına Ağıtları” ayrı bir önem arz etmektedir. Çünkü düğünlerimizin tüm ağırlığını ve duygu yoğunluğunu taşıyan Türk-İslam geleneğinde; hem sağlık hem güzellik hem de törensel açıdan özel bir yeri olan ve Dede Korkut Hikâyeleri’nde de sözü edilen kına yakmak, Türk inanç sisteminde adanmış olmanın da işaretidir. Bunun içindir ki “Vatana kurban olsun!” diye asker adayına, “Allâh’a kurban olsun!” diye kurbanlık koçlara, “Eşine kurban olsun!” diye geline kına yakılır. Anadolu’nun her tarafında yaygın olan kına yakma geleneği, Anadolu dışındaki Türklerden başta Kıbrıs Türkleri olmak üzere, Bulgaristan Türkleri, Gagavuz Türkleri ve Karay Türkleri ile Azerbaycan Türklerinde de vardır. Ama bu sırada gelini ağlatmak için söylenen ağıtlar bu ritüelin en önemli parçalarından biridir.

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kına sadece evlenecek kıza uygulanan bir ritüel değildir.
- B) Düğünden önce yapılan en önemli geleneksel tören kına gecesidir.
- C) Düğün törenleri yöreden yöreye farklılıklar göstermektedir.
- D) Türk inanç sistemine göre kına adanmış olmanın işaretidir.
- E) Anadolu dışında da görülen kına geleneği Anadolu’daki kadar rağbet görmemiştir.

HIZ VE RENK

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

Bu testin çözüm süresi 28 dakikadır.
Soruları verilen sürede çözmeye çalışınız.

1. (I) İnsanları güzel yapan, sıcak yapan dildir. (II) Dilin de tatlısı olmalı. (III) Allah bir adama her şeyin tatlısını, yalnız dilinin acısını verdi mi ne yapsa kâr etmez. (IV) Ne kadar öfkeli olursanız olun tatlı dil sizi yatıştırır. (V) Öylesinin sevimli, cana yakın olmasına imkân yoktur. (VI) En yapamayacağınız işleri size tatlı dille güler yüzle yaptırırız.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlatımın akışı düzelir?

- A) I. ile III. B) II. ile III. C) IV. ile V.
D) V. ile VI. E) IV. ile VI.

2. ---- Olayların ve bu olayların yaşandığı dünyanın çocuk gözüyle görülmesi anlamında kullanılan bu kavram, aynı zamanda çocuğa ait değer yargılarını da içermektedir. Son yüzyılda çocuk psikolojisi ve çocuk edebiyatı teorisi üzerinde yapılan çalışmalar, çocukların doğru-yanlış gibi temel değer sistemlerinin yetişkinlerden farklı olduğunu göstermiştir. Bu nedenle çocuksu duyarlılık çocuk yazarlarının en başta önem vermeleri gereken bir kavramdır. Ülkemizde yayımlanan çocuk eserlerinin en temel eksiklerinden biri olan çocuksu duyarlılık, aslen bir çocuk hikâyesi olmamasına rağmen Reşat Nuri Güntekin'in "Gamsız'ın Ölümü" isimli hikâyesinde en güzel ifadelerinden birini bulmuştur. Yazar bu hikâyede çocuğun dünyası ile yetişkinlerin dünyası arasında değerler bakımından oluşan farklılığı bir mahalle köpeğinin belediye tarafından zehirlenerek öldürülmesi ile göstermeye çalışmıştır. "Gamsız'ın Ölümü", çocuk edebiyatı yazarları için bu açıdan önemli bir kaynak niteliğindedir.

Aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Ülkemizde pek çok çocuk hikâyesi yazan sanatçı vardır.
B) Çocuk edebiyatı her geçen gün daha da gelişen bir edebiyat dalıdır.
C) Çocuk edebiyatının niteliklerini belirlemek için kullanılan ölçütlerin başında "çocuksu duyarlılık" kavramı gelmektedir.
D) Çocuk edebiyatı alanında verilen ürünlerde çocuk psikolojisine önem verilmelidir.
E) Çocuklara yönelik verilen eserlerde belli psikolojik kavramlara yer verilmesi gerekir.

3. Genç ve hür iken, düşlerim sonsuz iken, dünyayı değiştirmek isterdim. Yaşlanıp akıllanınca dünyanın değişmeyeceğini anladım. Ben de düşlerimi kısıtlayarak sadece memleketimi değiştirmeye karar verdim. Ama o da değişeceğe benzemiyordu. İyice yaşlandığımda, artık son bir gayretle, sadece ailemi, kendime en yakın olanları değiştirmeyi denedim, ama maalesef bunu da kabul ettiremedim. Şimdi ölüm döşeginde yatarken birden fark ettim ki, önce yalnız kendimi değiştirseydim onlara örnek olarak ailemi de değiştirebilirdim. Onlardan alacağım cesaret ve ilhamla, memleketimi daha ileri götürebilirdim. Kim bilir, belki dünyayı bile değiştirebilirdim!

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gençken sınırsız hayallerimiz vardır.
B) Düşüncelerimiz zamanla değişebilir.
C) İnsan istedi mi her şeyi yapabilir.
D) Ölüm döşegindeyken insanlar daha çok düşünürler.
E) Değişime öncelikle kendimizden başlarsak çevremizi değiştirmek daha mümkün hâle gelir.

4. ---- Bunun başlıca nedeni, ilk kullanımında taşıdığı anlamdan bugüne kadar, her yeni anlayış doğrultusunda yeni anlamlar kazanmasıdır. Bununla birlikte yakın zamanlardaki tartışmaların çoğunda, kültür, dünya görüşlerini, inanç sistemlerini inşa eden bir sistem olarak kavramlaştırılır. Kültürün bu şekilde kavramlaştırılması kültürü bir bilişsel sistem, bir yapısal sistem ve bir simgesel sistem olarak ele alan farklı yaklaşımları birbirine yaklaştırır ve Keesing bunları "tasavvuri kültür kuramları" olarak adlandırır.

Anlatımın akışına göre, aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) İnsan davranışlarının altında yatan farklı sebepler vardır.
B) Dil ve kültür aynı fenomen sistemdedir çünkü her ikisi de insan faaliyetiyle ilgilidir.
C) Kültürler dil tarafından biçimlendirilir.
D) Sosyal bilimlerdeki en çetrefilli kavramlardan biri kültürdür.
E) Dil ve kültür birbiriyle ilişkilidir.

5. ---- Sinema tarihine bakıldığında özellikle geniş okuyucu kitlesine ulaşmış ya da tanınan, bilinen yazarların roman ve öykülerinin sıklıkla film senaryosu olarak kullanıldığı görülmektedir. Türk sineması da sinema-roman birlikteliğinin ortak bir tarihe sahip olduğu ve Türk filmlerinin ilk örneklerini de roman uyarlamalarının oluşturduğu bu gerçeğe dayanır. Türkiye’de 1950’li yıllarda sinema-edebiyat ilişkisi farklı bir boyut kazanmış, dönemin edebiyatçıları sinemacılar için birer senarist konumunu almıştır. 27 Mayıs 1960’tan sonra yürürlüğe giren anayasanın belli özgürlükler sağlaması; bu ilişkiye fikrîsel alışveriş anlamında yeni bir boyut kazandırmış, sinemacıları topluma dönmeye, toplumsal-siyasal olanla ilgilenmeye, ülke gerçeklerini konu edinen yapıtlar veren edebiyatçılarla daha sık çalışmaya yönlendirmiştir. Dönemin toplumcu gerçekçi kâlemlerinden olan Orhan Kemal de bu ilişkiye edebî üslubu ve diyaloglarındaki başarısıyla dâhil olan yazarlarımızdandır.

Anlatımın akışına göre, aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Günümüz sinema teknikleri oldukça gelişmiştir.
- B) Türk sineması teknik yönden ilerleme kaydederken oyuncular da bu ilerlemeye dahil olmuştur.
- C) Orhan Kemal’in bazı eserleri beyaz perdeye uyarlanmıştır.
- D) Edebiyat ve sinema arasındaki ilişki köklü bir tarihe dayanmaktadır.
- E) 1960’ta yürürlüğe giren anayasa ile sinema sektöründe değişiklikler yaşanmıştır.

6. Folklorlardan kaçınmaya önemli bir sebep daha var: ----. Bakın dikkat ederseniz şiirde kişiliğe bugün eskisinden daha çok önem veriyoruz. Sanırım gelecekte bu daha da çok olacak. Çok güzel de olsa iki şiirin, yazan kişiyi şair kılmaya yetmemesi, şairi belli olmayan şiirlerin estetiğe konu olamaması bu fikrimi doğruluyor. Kişiliğin tadı şiir dünyasını bir tuttu ki bugün, bir şiiri bir şair yazarsa güzel oluyor da aynı şiiri bir başkası yazınca olmuyor. Mesela Fazıl Hüsni Dağlarca kişilik sahibi bir şairdir, “Kızılırmak Kıyıları”nı kendi havasından kendi kişiliğinden geçirerek yazmıştır.

Anlatımın akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kişilik
- B) Estetik
- C) Anlam
- D) Yetenek
- E) Beceri

7. 20. yüzyıl, insan bilimlerinde yapısalcılık çağı olarak adlandırılır. Yapısalcılık, ilk kez dil bilim sahasında kendini göstermiş ve bilimsel bir kimlik kazanım sürecini bu alanda tamamlamıştır. Yapısalcılık, bazen olguları ifadede bir yöntem olarak benimsenmiş bazen de öğretici veya farklı grupların ortak eğilimi olarak tarif edilmiştir. F. de Saussure’ün temellerini attığı, yapısalcılık, isminden de anlaşılacağı üzere yapılarla ilgilenir ve özellikle de bu yapıların işlevini sağlayan genel yasaları inceler. ---- Yapısalcılık kuramı bir anlatıyı oluşturan öğelerin iskeletini çıkarıp onu betimlemeyi ve her parçanın bütün içindeki işlevini ortaya çıkarmayı amaçlar. Yapısalcılığa göre her parça değerlidir ve bu parçalar yüzey yapıdan derin yapıya eş zamanlılığa dayalı olarak geçmeyi sağlayan anahtar görevindedir.

Parçanın anlam ve anlatım akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Yapısalcılık edebî metinlerde de kullanılmaya devam etmektedir.
- B) Değerli olan, özel yasaların eğitimdeki önemini ortaya koyar.
- C) Edebiyatımızda pek çok metin yapısalcı bakış açısı ile ele alınmıştır.
- D) Yapısalcılık fenomenleri tek tek bu yasaların bazı bölümlerinin işleyişini düzenleme eğilimindedir.
- E) 20. yüzyıl itibarıyla edebiyatımızda klasik inceleme yöntemleri değişmiştir.

8. “Yaban”ın, işgal altındaki İstanbul’da düşmanla birlikte yaşamayı istemeyip Anadolu’da bir köye çekilen Ahmet Celal’i; “Kıralık Konak”ın “milletin dökülen ve çürüyen tarafından” bir gönül işi nedeniyle de olsa kopup Çanakkale Savaşı’na katılmaya giden Hakkı Celis’i gibi tipler yoktur Peyami Safa’da. Sözde Kızlar’da, Behiç için Anadolu’ya gitmek, bir süre oraya yerleşmek, bir türlü ağına düşüremediği Mebrure’yi ele geçirme planının bir parçasıdır. “Biz İnsanlar”da Öğretmen Orhan’ı bir süre Anadolu’ya götüren şey, amcasından kalan mirası yengesiyle bölüşme işidir, zengin olarak döner İstanbul’a.

Bu parçada ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa’nın romanlarının önemi
- B) Peyami Safa’nın romanlarındaki tiplerin Yaban ve Kıralık Konak’taki tiplerden farklı olduğu
- C) Ahmet Celal’in çektiği sıkıntılar
- D) Kurtuluş Savaşı’nı anlatan romanlar
- E) Çanakkale Savaşı’na katılmaya giden Hakkı Celis’in çektiği sıkıntılar

9. ---- Ülkemizin sanatına her dönemde çok değerli şahsiyetler kazandıran Ordu, şairleri ve yazarları aracılığıyla da bölgede öne çıkan bir kent olmuştur. Şiir söyleme geleneğinin izlerini yaşatan halk şairleri yanında, çağdaş bir söylemin peşinde olan şairler de ülkemiz şiirine önemli katkılar sunmuşlardır. Et-kileşime ve kültür aktarımına açık bir tür olan şiirde, şairin yaşamsal zenginliği, özel isimler vasıtasıyla yapmış olduğu birtakım metinler arası göndermeler, hatırlatmalar, somutlaştırmalar, kültürel değerleri algılayış ve yorumlayış biçimi, hayat felsefesi, şiire yansır ve dolaylı olarak kültürler arası öğrenmeyi de belirler ve şekillendirir. Bu bağlamda şairin, üzerinde yaşadığı coğrafyaya ve onu örnekleyen kültürel değerlere, karşıt kültürlerle ve yabancı kültürel değerlere karşı takınmış olduğu tutum da önemlidir.

Anlatımın akışına göre aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya uygundur?

- A) Ordu, ülkemizin güzel şehirlerinden biridir.
B) Ordu'da geçmişten günümüze pek çok kültürel festival düzenlenmektedir.
C) Ordu, geçmişten bugüne sanatın ve kültürün çeşitli dallarında eser veren insanların yaşadığı bir kent olmuştur.
D) Doğaçlama şiir söyleme geleneği Ordu'da da devam eden bir gelenektir.
E) Karadeniz Bölgesi'nde Ordu, kültürel faaliyetlerle ön plana çıkmıştır.

10. I. Evin dış kapısı yanındaki söğüt ağacı hikâyesinin belki de en önemli unsuruydu.
II. Bugünün hikâyecisi olay hikâyelerinde kullanılan mekânlarda görünmekten çekiniyor.
III. Oradaki bir ağacın dallarının evin tavanına kadar uzandığını, badana sıvalarının belli yerlerinin söküldüğünü görürdük.
IV. Eskiden hikâyelerde belli bir çevrenin içinde bulurduk kendimizi.
V. Bugünün hikâyecisi kahramanını neredeyse yer çekimi kuvveti olmayan bir odaya hapsedmiş, deneyler yaptırıyor ona.
VI. Bir odadan bir odaya geçtiğini bile görmüyoruz.

Numaralandırılmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturulmak istenirse sıralama nasıl olur?

- A) II - I - III - IV - VI - V
B) V - VI - IV - I - II - III
C) II - IV - III - I - V - VI
D) I - V - IV - VI - II - III
E) II - IV - I - VI - V - III

11. Harry Potter ve Felsefe Taşı yayımlandığı andan itibaren hem edebî alanda hem de basın dünyasında olay olmuş bir eserdir. Kurgusuyla, yarattığı kahraman ve sahneleriyle çocuk ve gençlik edebiyatı sınırları içinde kalmamış yetişkinlerin de dünyasına seslenme başarısını göstermiştir. Yazar, şaşırtıcı ve eğlendirici anlatı tarzıyla dikkat çekmiş ve okuyucunun hayal dünyasını oldukça zorlamıştır. Dinamik ve akıcı anlatısını geleneksel masalların öğeleriyle kaynaştırmış ve okuyucusunu eserindeki büyü kahramanlarıyla âdeta büyülemiş gibidir. Eserde mizah oldukça anlamlı kullanılmış güncel hayata özgü eleştiriler ve göndermeler yapılmıştır. İçerdiği edebî unsurları, bilgi ve kültürel zenginlikleri, psikolojik değerlendirmeleri ve önerdiği çözümleri eserin eğitici yanını açıkça ortaya koymaktadır. Eserin zaman ve mekân boyutu, okuyucuyu gizemli bir seyahate çıkararak ona inanılmaz anlar yaşatır. Olağanüstü güçlerle donatılmış olan küçük kahraman Harry Potter, çok büyük bir mücadele içerisine girmiş ve kötülere karşı dünyayı savunmuştur. Kısaca, eser hem gerçek hem de büyülü dünyanın kaynaşmasının bir örneğidir.

Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eser yayımlandığı andan itibaren çok ses getirmiştir.
B) Eser tamamıyla büyülü dünyaya yapılan bir yolculuktur.
C) Eserde masal öğeleri akıcı bir anlatımla kaynaştırılmıştır.
D) Eserde güncel hayata dair göndermeler yapılmıştır.
E) Harry Potter kötülere karşı dünyayı savunan bir kahramandır.

12. (I) Orhan Veli, büyük atılımını yaparken şiirden değil, şiir olmayandan çıkıyordu yola. (II) Amacı sanki yeni bir tür şiir yazmak değil, eski şiiri yıkmak, onu itibarsızlaştırmaktı. (III) Bu bakımdan eski şiirde ne varsa Orhan Veli ve arkadaşlarının şiirinde o yoktu. (IV) Onların bu tavırları olmasaydı şiirin temel kavgası o kadar çabuk kazanılmazdı. (V) Bir çeşit, eski şiirin tersi yazılmaktaydı.

Numaralandırılmış cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse anlatımın akışı düzelir?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile IV.
D) IV. ile V. E) I. ile V.

13. ---- Yazarın ününü hem Türkiye’de hem de dünyada artıran bu yapıtlar, Türkiye’de postmodern romanın “avangart” örnekleri arasındadır. Postmodern bir labirenti andıran bu metinlerde, anlatının merkezinde ise esas olarak yazıyı, ilhamı, edebiyatı arayan iki yazar adayının girift ve çok anlamlı yolculukları vardır. Bu özellikleriyle, gerek “Kara Kitap” gerekse “Yeni Hayat”, Alman edebiyatında “Künstlerroman” olarak tanımlanan ve bir sanatçının kendini gerçekleştirme sürecini anlatının odağına yerleştiren roman türüyle benzerlikler gösterir. Nitekim hem “Kara Kitap”ın hem de “Yeni Hayat”ın ana kişinin “yazıya ulaşma” ve “yazar olma” sürecinde bu anlam arayışı, anlatının merkezinde yer alır ve kurgudan temaya, zamandan mekâna, anlatım tekniklerinden bakış açısına kadar tüm roman unsurlarını belirler.

Anlatımın akışına göre aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Orhan Pamuk Türk edebiyatının önemli yazarları arasındadır.
- B) Orhan Pamuk’un romancılık kariyerindeki en önemli dönemlerinden birini hiç kuşkusuz “Kara Kitap” ve “Yeni Hayat” adlı yapıtları oluşturur.
- C) Orhan Pamuk postmodern tarzda yazdığı romanlarla da başarı sağlamıştır.
- D) Orhan Pamuk Alman edebiyatında da tanınan bir sanatçıdır.
- E) Eserlerinde farklı teknikler kullanan Orhan Pamuk, aynı zamanda ödüllü bir sanatçıdır.

14. “Sözde Kızlar” ve “Biz İnsanlar”, Peyami Safa’nın Kurtuluş Savaşı’ndan söz açan demeyeceğim ama konuları Kurtuluş Savaşı sırasında İstanbul’da geçen iki romanı. Önemli bir ayrımdır bu çünkü savaşı enine boyuna tartışmadıktan, savaşın toplumsal düzeyde yarattığı geçici ya da kesin değişimleri sergilemedikten sonra, savaşı yalnızca bir zaman göstergesi olarak almakla “savaş romanı” ya da savaşı anlatan bir roman yazılmış olmayacağı açıktır. Bu bakımdan, Peyami Safa’nın adı geçen iki romanını, içerikleri, bildirileri, tipleri, olayları, topluma bakışları doğrudan doğruya Kurtuluş Savaşı olgusuna belirlenen, bir çözümlü ve yeniden doğuşa tanıklık eden “Üç İstanbul, Sodom ve Gomore, Yaban, Ankara, Ateşten Gömlek” vb. romanlar türünden saymak güçtür. Bu romanlarda mütareke ve Kurtuluş Savaşı dönemleri, romanın tüm dokusuna yayılmış vazgeçilmez ve belirleyici bir öge olduğu hâlde “Sözde Kızlar” ve “Biz İnsanlar”da Kurtuluş Savaşı’nı ya da savaşta cephe gerisini anlatmak diye bir sorunu yoktur romancının. Savaş baş olay değildir; sahne, savaşta cephe gerisi değildir. Zaman bakımından öyle olsa da gerçekte öyle değildir. Her iki romanda da olayları bir başka zaman dilimi içine yerleştirebiliriz bir iki ufak değişikliklerle. Toplumdaki çözümü, çürümeyi, Dünya Savaşı sonunda toplumsal yaşamdaki çöküşle açıklama çabasını göremeyiz. Romancıya göre soyut, zamansız bir çöküntüdür bu.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Peyami Safa’nın Kurtuluş Savaşı sırasında İstanbul’da geçen iki romanı vardır.
- B) Peyami Safa’nın “Sözde Kızlar” ve “Biz İnsanlar” adlı romanları Kurtuluş Savaşı’nın olumsuz etkilerini göstermek üzere kaleme alınmıştır.
- C) “Sözde Kızlar” romanında Kurtuluş Savaşı ayrıntılı anlatılmamıştır.
- D) “Üç İstanbul, Sodom ve Gomore, Yaban” gibi romanların içerikleri doğrudan doğruya Kurtuluş Savaşı’yla ilgilidir.
- E) “Biz İnsanlar” adlı romanda savaş baş olay değildir.

15. ---- Onun ilk hikâyeleri klasik vaka hikâyeleri değildir. Bu hikâyelerin temalarını; yalnızlık, can sıkıntısı ve bunalım oluşturmakla beraber ana tema kadındır. “Tutkulu Perçem” deki hikâyeler değişken bir iç dünyanın dışa yansımaları olarak görülür. Soysal’ın ikinci kitabı “Tante Rosa” yapı ve kurgu bakımından daha farklı bir eserdir. Kitap, klasik hikâye tarzında yazılmıştır. “Tutkulu Perçem” de olduğu gibi bu eserin kahramanı da kadındır. Hikâyeler Tante Rosa’yla başlar, Tante Rosa’yla biter. Bu yönüyle hikâyeler kronolojiktir. Yazarın üçüncü hikâye kitabı “Barış Adlı Çocuk” ise “Tante Rosa” da olduğu gibi klasik vaka hikâyeleridir. Her tema bir olaya dayanır. Olaylar, belirli bir zaman ve mekânda cereyan eder. Hikâyelerin dördü biyografik özellik taşıır. Çoğunluğu 12 Mart 1971’den sonra yazılan bu hikâyeler, yazarın dünya görüşündeki değişimin bir yansıması olarak görülebilir. Bu değişimin yönü “ben” den “biz” e “birey” den “toplum” a doğrudur.

Parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdakilerden hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Sevgi Soysal, üç hikâye kitabında da kadın kahramanlarını ön plana çıkarmıştır.
- B) Türk hikâyeciliğinde 1960’tan sonra büyük değişim yaşanır.
- C) Sevgi Soysal, birçok farklı türde önemli eserler vermiştir.
- D) “Tutkulu Perçem” adlı eser dil bakımından ustaca ele alınmıştır.
- E) Sevgi Soysal’ın hikâyeleri genel özellikleriyle değerlendirildiğinde farklı bir yapıyla karşılaşılır.

16. Bizde İslamiyet’ten önceki kamlık, baksılık, ozanlık geleneği ile İslam kültürünün oluşturduğu bir terkip olarak kabul edilen bir edebiyat geleneği vardır. ---- Âşık edebiyatı, kendisinin veya başkalarının şiirlerini saz eşliğinde çalıp söyleyen ya da halk hikâyeleri anlatan ve âşık adı verilen saz şairlerinin müşterek meydana getirdikleri bir edebiyattır. Âşık edebiyatını, sade bir dil kullanarak şiirlerini daha çok hece vezniyle yazan ve saz çalarak yurdu dolaşan âşıkların eserleri oluşturur. Âşık edebiyatı, beş yüz yılı aşan bir zamandan beri Anadolu, Rumeli ve Azerbaycan’da gelişip olgunlaşmıştır. Geniş halk tabakalarının dil ve duygu inceliğine, heyecanlarına cevap veren bu edebiyatın şairlerine genel olarak; “halk şairi”, “saz şairi” veya “âşık” denilmektedir.

Anlatımın akışına göre, boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu gelenekte sözlü ürünler verilmiştir.
- B) Doğaçlama şiir geleneği bu dönemde gelişmiştir.
- C) Âşık kahvehanelerinde bu gelenek devam etmektedir.
- D) Bu, âşık edebiyat geleneğidir.
- E) Bu edebiyat millî ve köklü bir geleneğe sahiptir.

17. ---- Toplumun değer yargılarından kaynaklanan usta-çırak ilişkisi, tarih boyunca âşıklık geleneğini nesilden nesile aktaran ve geleneği şekillendiren önemli unsurlardan biri olmuştur. Âşıklık geleneği içerisinde önemli bir yere sahip olan usta-çırak ilişkisi geçmişten günümüze kadar yaşamış âşıklar arasında bilgi, görgü ve tecrübenin iletimini sağlayan bir köprü vazifesi görmüş, bunun sonucu olarak da âşık kollarının meydana gelmesini sağlamıştır.

Bu parçanın anlatımına göre aşağıdakilerden hangisi parçanın giriş cümlesi olmaya en uygundur?

- A) Usta-çırak ilişkisi günümüzde eski önemini yitirmeye başlamıştır.
- B) Türk âşıklık geleneğinin dayandığı temel öğretim yöntemi usta-çırak ilişkisidir.
- C) Âşıkların yetişme şekli yöreden yöreye farklılıklar gösterebilir.
- D) Âşık edebiyatı ile ilgili çalışmalar son yıllarda ciddiye kazanmaktadır.
- E) Âşıkların yetiştiği çevreyi bilmeden usta-çırak ilişkisini anlamak zordur.

18. Meyveler hayatımızın hemen her sahasında geniş bir yer tutar. Değişik tatları ile hemen her biri bambaşka bir lezzet tufanı olan meyveler pek çok hastalığın şifası olarak da yanı başımızdadır. ---- “Çetin ceviz, ocağına incir ağacı dikmek, kabak tadı vermek, bir çuval inciri berbat etmek” gibi deyimlerin yanı sıra; “Üzümünü ye bağını sorma; üzüm üzüme baka baka kararır; bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun; babası koruk yer, oğlunun dişi kamaşır; meyve veren ağaç taşlanır; armut dibine düşer; yarım elma gönül alma.” gibi atasözleri ilk anda akla geliverenler.

Anlatımın akışına göre parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ana dilimizin güzelliği ve inceliklerini meyvelerle yapılmış pek çok deyim ve atasözü ile öğrendiğimizi inkâr edebilir miyiz?
- B) Meyveler çok eski çağlardan bu yana alternatif tıp olarak da kullanılmaktadır.
- C) Çocukların gelişimi açısından da oldukça önemli yeri vardır.
- D) Deyimler ve atasözleri kültürümüz açısından önemli ürünlerdir.
- E) Atasözleri ve deyimler günlük hayatın hemen her anında kullanılmaktadır.

19. Çocuk edebiyatı eserlerinde ele alınan temalardan birisi de ölüm konusudur. Değişik hikâyeler aracılığıyla bazen de dolaysız olarak olay örgüsünde yer alır ve çocuğun dünyasına sunularak onun hayatı anlama ve öğrenmesine katkıda bulunulur. Çocuk anlatılarında ölüm, daha çok bir hastalık, yaşlılık, açlık veya kutsal değerler adına yapılan bir uğraş sonucunda kendini gösterir. Baştan sona şiddet içeren ve ölümü öldürme yoluyla aktarmaya çalışan eserler çocuklar için son derece tehlikelidir. Bu yüzden ----

Bu parça anlatımın akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?

- A) çocuğun yaşı, psikolojisi, algılama ve duyarlılığı göz önüne alınmalı, bunun aksi nitelik gösteren çalışmalar çocuklara tavsiye edilmemelidir.
- B) çocuğa iyi kitapları kendisinin seçebilmesi için bol bol kitap okutulmalıdır.
- C) öncelikli olarak bu konuları ele alan filmler izletilmelidir.
- D) bu tür eserler alıştırma alıştırma okutulmalıdır.
- E) her tür eser kitaplığa koyulmalı ve çocuk bunlardan istediğini seçerek okumalıdır.

20. Bulundukları yere nasıl geldiklerini görmek için, şöhret adamlarının eylemlerini inceleyin; zarafetlerinin ve yenilgilerinin nedenlerini öğrenin; ki birini taklit edip öbüründen kaçınabilesiniz. Hepsinden önemlisi, kendilerinden önce ünlü olan ve takdir edilen, başarılarıyla yaptıkları hâlâ belleklerde yer alan kişileri örnek alan şöhretli adamların davrandığı gibi davranın tıpkı Büyük İskender’in Akhilleus’u ve Sezar’ın da İskender’i taklit ettiğini söylediği gibi.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünlü insanların hayatlarını okumalıyız.
- B) Sezar, İskender’i taklit etmiştir.
- C) Başarılı insanların çoğu insanlık tarihinin başarı tecrübesinden yararlanmışlardır.
- D) Birini taklit ederken öbüründen kaçmalıyız.
- E) Ünlü insanların hayatları her zaman taklit edilir.

ÇÖZÜLEN SÜRE

Doğru

Yanlış

Boş

Net

HIZ **TESTLERİ** **ÇÖZÜMLER**

ÇÖZÜMLER

HIZ TESTLERİ 1

Testin geneli normal sorularla dolu ancak soruların uzunluğu nedeniyle bu test için süre 25 dakika olmalı.

1. Parçada üzerinde durulan düşünce soru kalıbıyla parçanın konusu sorulmaktadır. Yazar parçanın başında sanat ve edebiyatın her devirde ve her yerde ciddiye alındığını ve değer taşıdığını belirtmiş. Sonrasında düşüncelerini örneklerle devam ettirmiştir. Bu nedenle cevabımız D şıkkıdır.

ZOR

CEVAP D

2. Parçada tartışma sırasında tarafların sergilediği davranışlar anlatılmıştır. Bu nedenle cevabımız C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

3. Parçada medeniyet ve kültür kavramları karşılaştırılmıştır. (A şıkkı)

Parçada yazar, medeniyet ve kültür hakkında tespitler (saptamalar) yapmıştır. (B şıkkı)

Parçada yazar Fransız, İngiliz, İtalyan, Amerikan kültürlerini örnek olarak kullanmıştır. (D şıkkı)

Parçada yazar, öznel cümlelere yer vermiştir. (E şıkkı)

Parçada yazar, hiçbir alıntı yapmamıştır. Bu nedenle cevabımız C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

4. Verilen parçada "zihin, bilinç, bilinçaltının yönlendirmeleriyle oluşan tercihlerin" insan yaşamını oluşturduğundan söz edilmektedir. Tercihler, yaşamı şekillendirdiğine göre memnun olunmayan bir yaşam değiştirme, seçimlerin değiştirilmesiyle mümkün olabilecektir.

NORMAL

CEVAP A

5. Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre getirilmesi gereken şık A'dır. Çünkü boşluktan hemen sonraki iki cümlede suçlu olarak bilgisayarın gösterilmesi ve beynin jimnastiğe ihtiyaç duyarak geliştiği vurgulanmış. Devamında bilgisayarın kolaycılığa kaçmak olduğu anlatılmıştır. Cevap olan A şıkkında da insan zekâsının gerilemesi anlatıldığı için doğru cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

6. I. cümlede yazar televizyon izleme alışkanlığının çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri hakkında öznel tespitler yapmaktadır, buna saptama denir.

III. cümlede sokakta oynayan çocukların rahatladığı ve eve sakinleşip döndükleri yargısı bir neden – sonuç cümlesidir.

IV. cümlede televizyon karşısında oturan çocukların enerjisini boşaltmak yerine statik elektrığe maruz kalmasının anlatılması ile doğru bilinen bir yanlıştan söz edilmektedir.

V. cümlede televizyonun çocukları bağımlı, sinirli ve saldırgan yapmasıyla birden çok olumsuzluktan bahsedilmiştir.

II. cümlede çocukların televizyon başında yeterince hareket edememelerinin kilo almalarına neden olduğu yargısı vardır. Bu cümle bir amaç cümlesi değil, neden (sebeup) cümlesidir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

7. Parçada disleksinin tanımı ve bu rahatsızlığın kimlerde ve nasıl ortaya çıktığı anlatılmıştır. Bu parçada açıklayıcı anlatım ağır basmaktadır.

Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

8. Parçada boşluktan sonraki cümlelerde yabancı sözcükleri Türkçe sözcüklerin yerine kullanılması ve yabancı sözcüklerin kendi dillerindeki söylenişleriyle dilimize sokulması örneklerle eleştiriliyor. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

9. Parçada ressamın kusursuz bir eser yaratabilmesi için doğayı iyi bilmesi gerektiği yargısı vardır. Ancak bu yarıdan ressamın doğayı olduğu gibi yansıtmayı amaçladığı çıkarılamaz. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

10. Parçada tenkit yazarlarının tarafsız davranmamaları ve bazen hatır için farklı eleştiriler yapmalarının bizim edebiyatımızda tenkit türüne zarar verdiği ve bu yüzden bizim edebiyatımızda tenkit olmadığı söyleniyor.

Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

11. Parçada geçen “Bu dönem romanı ilk kez bilinçli olarak hem İstanbul dışına, Anadolu’ya açılmış...” cümlesinden E şıkkındaki “İlk kez Anadolu’yu anlatan eserler yazılmıştır.” yargısı çıkarılamaz. Çünkü sözü edilen dönemde bilinçli olarak bu işin yapıldığı belirtilmiş. Buradan Anadolu’yu anlatma işinin daha önce bilinçsizce de olsa yapıldığı anlamı çıkarılabilir. Bu nedenle cevap şıkkı E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

12. Parçada 3. tekil kişi anlatımıyla yapılan ve kahramanın ruh hâli, duygularını da veren hakim bakış açısı kullanılmıştır. Kahraman bakış açısı 1. tekil anlatım tekniği kullanılarak olayları yaşamış bir insanın ağzından anlatılır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

13. Parçanın IV. cümlesinde Gürpınar’ın halkın görüşünden farklı olduğu söylenmiş, V. cümlede bu farklılıklar ortaya koyduğu romanla örneklenmiştir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

14. Parçanın başındaki “Roma Kilisesi’nin önemli evrakının saklandığı kütüphane ve arşiv olarak hizmet veren Vatikan Kütüphanesi...” cümlesinden C şıkkındaki “Roma Kilisesi’ne ait önemli evrak arşiv olarak saklanmaktadır.” yargısı kesinlikle çıkarılabilir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

15. Parçanın başında “Osmanlı’nın son dönemlerinde yönetici sınıf ile yönetilen sınıf arasında kopukluk vardı.” yargısından “I. toplumdaki tabakalaşma” düşüncesi çıkarılabilir.

Parçada geçen “ideolojinin yaşayış biçimlerine geniş ölçüde şekil veren pratiği...” yargısından “III. düşünce sisteminin yaşama etkisi” düşüncesi çıkarılabilir.

Ancak parçada Osmanlı’nın İslam görüşüyle ilgili yargılar yer alsa da “II. inanç özgürlüğü” düşüncesi ne yer verilmemiştir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

ZOR

CEVAP B

16. Parçanın III. cümlesinde yazarın çocuk olmasının gözlemlerine katkı sağladığı belirtilmiştir. Bunun nedeni de IV. cümlede ona çocuk gözüyle bakan evin hanımlarının sırlarını onun yanında ortaya dökmesi olarak vermiş. Zaten IV. cümlede “çünkü” ile başlanması da başka bir ipucu olarak düşünülebilir. “Çünkü” sonuç – neden cümlesi yapar, “çünkü”den sonraki kısım neden yargısı içerir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

17. Parçada “savunmak” kelimesinin yanlış anlamda kullanıldığı belirtilmektedir. “Savunmak” kelimesinin yanlış kullanıldığı cümlelerde bu sözcük yerine “öne sürdü”, “ileri sürdü” kelimelerini kullanmak gerekir. Parçanın sonuna Türkçenin doğru kullanımıyla ilgili bir cümle getirilmelidir. Bu yargıyı içeren cümle de A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

18. Parçada E şıkkında yer alan “İslamiyet’in etkisiyle önemini artıran tip alp tipidir.” cümleinin aksine İslamiyet’ten sonra “alp” tipinin “gazi” tipine dönüştüğü ve İslamiyet sonrası “gazi” ve “veli” tipinin önemi vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

19. I. cümledeki “Özdeşleştirebilir” ve “belki” sözcükleri varsayım – tahmin anlamı içerir.

II. cümlede birbirinin devamında gelişen yazma işlevine bağlantılı olarak ikinci okuma yapma anlatılmıştır.

III. cümlede yazarın “erkek anlatıcı” ile “ideal kadın” kimlikleri arasında bir çatışma ve çelişki yaşadığı belirtilmiştir.

IV. cümlede yazarın peşinde olduğu hedefe yönelik ego yaratma mücadelesinde olduğu anlatılmıştır.

V. cümle sadece olumsuz yargı içerdiği için Cevap E şıkkıdır.

ZOR

CEVAP E

20. Parçada insanların sığ ifadeler, kısır kelimeler ve işaretlerle anlaşma yoluna gitmesi Türkçenin kullanılmamasına ve körelmesine neden olduğundan yakınılmaktadır. Ayrıca parçanın genelinde bu durum iletişim teknolojisindeki gelişmeye bağlanmaktadır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

H I Z V E R N K

HIZ TESTLERİ 2

Testin geneli kolay sorulardan oluşmaktadır, yardımcı düşünce sorularının fazla olmasına rağmen bu test için süre 20 dakika olmalı.

1. Parçanın başındaki boşluktan sonraki ikinci ve üçüncü cümlelerde İngilizcenin dünya dili oluşu ve Türkçemizin de dünya dili olabileceği ifade edilmiştir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

2. “devirler boyunca yankısı çınlayan” sözüyle zamana karşı direnen, değerini kaybetmemek anlamındaki klasik/kalıcılık niteliği anlatılmak istenmiştir.

Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

3. Parçada altı çizili kısımda olgun okuyucunun, okuduğu bir esere zengin anlamlar ve renkler kazandırdığından söz edilmektedir. Bu yazarın amaçladığı bir durumdur. Okuyucu, eseri kendi anlayışıyla zenginleştirmektedir. Bu da yazarın anlattıklarıyla yetinmek şeklinde ifade edilebilir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

4. Parçanın V. cümlesinde “Anadolu’nun Sesi” ve “Hey Koca Yurt” adlı eserlerde yazarın Anadolu kültürüyle Yunanistan kültürü karşılaştırması ve Anadolu kültürünün üstünlüğünü içerik olarak kullandığı belirtilmiştir. İçerikle ilgili bu karşılaştırma nedeniyle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

5. İlk cümle ve devamındaki birkaç cümlenin betimleme olmasına rağmen parçada öyküleyici anlatım ağır basmaktadır. Zaten öyküleyici anlatımın içerisinde birkaç betimleme cümlesi görülebilir. Ancak bu metinde olduğu gibi bir olay, hareket içeren durum aktarılıyorsa cevap öyküleyici anlatım olur. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

6. Parça, şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkındaki “Günümüzde bu sanatı bilenlerin sayısının azaldığı” cümlesiyle ilgili hiçbir yargının parçada geçmediği görülecektir.

Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

7. Parça, şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa C şıkkındaki “Sanatçıların edebî sanatlardan çokça yaralandığına” cümlesiyle ilgili hiçbir yargının parçada geçmediği görülecektir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

8. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa matematiğin gelişmesinde hesap makinesinin hiçbir rolünden söz edilmektedir. Parçaya göre hesap makinesinin tek işlevi, var olan işlemlerin daha hızlı yapılmasına katkı sağlamaktır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

9. Parça, şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa parçada Anzer balının merhem olarak kullanıldığından bahsedildiği ve C şıkkında belirtildiği gibi birçok ilaçta ham madde olarak kullanıldığıyla ilgili bir yargının bulunmadığı görülür. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

10. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkında yer alan “Öykü dışındaki eserlerinde de olaydan çok duruma değindiğine” cümlesinin parçada bulunmadığı görülür. Parçada şairin hikâyelerinden bahsedilmiş, diğer türlerde eser verdiği söylenmemiştir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

11. E şıkında belirtilen “Hikâyelerinde sadece bireyin sorunlarını işlediği” yargısının yanlış olduğu parçada geçen “Bu özelliklerinin yanı sıra onun toplumsal özü de vardır.” cümlesinden anlaşılmaktadır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

12. Parçada D şıkında belirtilen “Röportajlarını tek bir eserde toplayarak okuyucuya sunduğuna” yargısı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

13. Parçada E şıkında belirtilen “Düzyazılarında bireysel duyarlılığı ön plana aldığına” yargısı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

14. Parçada E şıkında belirtilen “Türk edebiyatında bu türe önem verilmediğine” yargısı bulunmamaktadır. Aksine 1950 sonrası Nurullah Ataç sayesinde bu türün ilgi gördüğü bilgisi bulunmaktadır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

15. Parçada D şıkında belirtilen “iklim değişikliklerinin dünyanın birçok yerinde farklı şekillerde kendini gösterdiği” cümlesiyle ilgili bir yargı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

16. Parçada yazarın kendini en iyi anlatabildiği tür olarak denemeyi göstermektedir. Daha çok deneme yazmasını buna bağlamaktadır. Bu nedenle parça B şıkındaki sorunun cevabı olarak söylenmiştir.

NORMAL

CEVAP B

17. Parçanın sonunda yazar, “Bu sebeple fantastik kelimesi yerine “masalsı” kelimesini kullanmayı daha uygun buluyorum.” diyerek sorunun “fantastik” sözünün kullanımıyla ilgili olduğunu belirtiyor. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

18. Parça şıklardaki sorulara göre parça parça okunarak eleme yöntemi kullanıldığında E şıkındaki “Denemenin günümüzde çok okunmayan bir tür olması neye bağlıdır?” sorusunun cevabının metinde geçmediği görülecektir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

19. Parçada yazar, yazarlık mesleğini niçin tercih ettiğini açıklamaktadır. Bu yargıyla ilgili olan soru cümlesi de C şıkında bulunmaktadır.

KOLAY

CEVAP C

20. Parçada yazar, “Yazarak zamanı yavaşlatmaya, kayıpları azaltmaya, en azından yitirdiklerimizi kayda geçirmeye çalışıyoruz.” diyerek insanların yazmadaki amacını açıklamıştır. Bu nedende cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

HIZ VE RENK

HIZ TESTLERİ 3

Testin geneli kolay sorulardan oluşmaktadır, yardımcı düşünce sorularının fazla olmasına rağmen bu test için süre 20 dakika olmalı.

1. Parçada yazar, gazetenin kültür-sanat servislerindeki çalışma düzeninden bahsetmekte ve gazetenin kültür-sanat servisinin yetkin kişilerden oluştuğunu belirtmektedir. Bu nedenle bu paragraf A şıkkındaki sorunun yanıtı olarak verilmiştir.

NORMAL

CEVAP A

2. Parçada yazar, değişimden bahsetmektedir. Bu nedenle şıkları ikiye indirebiliriz. Ayrıca bu değişimlere edebiyatın çağın ruhuna göre ayak uydurabileceği söylenmiştir. Bu nedenle bu paragraf A şıkkındaki sorunun yanıtı olarak verilmiştir.

KOLAY

CEVAP A

3. Parçanın başında kitap eklerinin okuru kitaplara yönlendirmedeki etkisinden söz edilmektedir. Yönlendirme yargısını içeren soru B şıkkında yer almaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

4. Parçanın başında edebiyatçıların da bir insan olduğunun söylenmesi ve parçanın sonunda "Eşyaya, insana ve etrafında olup biten olaylara daha başka anlamlar yükler." yargısının yer alması nedeniyle paragraf E şıkkındaki sorunun yanıtı olarak verilmiştir.

NORMAL

CEVAP E

5. Parçada edebiyatçı olmak için yapılabilecek bir şeyin, formülün olmadığı bunun yetenek işi olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle bu paragraf B şıkkındaki sorunun yanıtı olarak verilmiştir.

KOLAY

CEVAP B

6. Parçada edebiyatın toplum için önemi ve toplumun yazılı hafızası olduğundan bahsedilmektedir. Bu nedenle parçanın başına edebiyat ve toplumla ilgili yargılar içerdği için B şıkkını getirmek gerekmez.

KOLAY

CEVAP B

7. Parçada roman ve şiirin karşılaştırması yapılmıştır ve romanın popüler bir tür olduğu vurgulanmıştır. Son cümlede satış oranlarında da bu durumun romanın lehinde olacağı belirtildiği için parçanın sonuna gelecek cümle A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

8. Parçada deneme yazarının kendisini anlatırken aslında bütün insanların ortak duygu ve düşüncelerini aktardığı belirtilmiştir. Bu nedenle parçanın sonuna gelecek cümle A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

9. Parça "...her romanda aynı kalan, durağan noktalar bulunur, zaman zaman bu noktalardan uzaklaşabiliriz ama..." yargısıyla bitmiştir ve B şıkkında "çok geçmeden bu noktalara geri döner..." denilmektedir. Cümlede bu, şu, o sözcükleri kullanılıyorsa bu sözcüklerden sonraki sözcük bir önceki cümlede de kullanılmıştır. Yani cevap cümlesi olan B şıkkındaki "bu noktalara" sözü bizi cevaba ulaştırır.

NORMAL

CEVAP B

10. Parçada polisiye romanlar zihin açıyor yargısı eleştirilmektedir ve bu nedenle parçanın sonuna getirilecek en uygun cümle B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

11. Parçada roman yazarının kahramanlarının gerçekçi olmasının gerektiği belirtilmiştir. “İnsanları yaşamayan roman başarısız bir romandır...” yargısının bulunması nedeniyle bu parça roman kahramanlarının gerçekçi olması yargısıyla bitmelidir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

12. Parçanın IV. cümlesinde roman kahramanlarının asıl kendilerini yaratan romancılar için var oldukları ve onların için yaşadıkları söylenmiştir. V. cümlede ise kahramanların duygu ve düşüncelerinin okuyucu tarafından inandırıcı bulunması söylenmiştir. VI. cümlede ise yine IV. cümledeki romancı için kahramanların yaşamasına dönüşmüştür. Bu nedenle parçadan V. cümlenin çıkarılması gerekmektedir. Cevap D şıkkıdır.

ZOR

CEVAP D

13. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede Karagöz ve Hacıvat'ın karşıtlıklarından bahsedilmiştir. Parçanın I ve II. cümlelerinde Karagöz ve Hacıvat'ın benzerliklerinden bahsedilmiş, III. cümlede ise “Bu duygu uzun sürmez.” denmiştir. Bu nedenle cümlemizi III. cümleden sonra getirmeliyiz. Cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

14. Parçanın başındaki cümlelerde insanların hep aynı şeyleri görüp aynı tepkiler vermesi anlatılmıştır. II. yazar boşluğa “Oysa en ufak bir şeyde bile bilinmedik bir yan vardır.” cümlesi getirilirse devamındaki “İşte biz onu bulalım.” yargısıyla bütünlük oluşturur. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

15. Parçanın I ve II. cümlelerinde niçin/neden yazıyoruz? sorusuyla ilgili yargılar vardır. Yine IV. cümlede neden yazdığımızla ilgili yargı vardır. Bu yüzden III. ile IV. cümlelerin yer değiştirmesi gerekmektedir. Cevap C şıkkıdır.

ZOR

CEVAP C

16. Parçanın ilk cümlesinde betimleyici hiçbir öge bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

17. Parçanın genelinde yazar, varlıkların ayırıcı yönlerini vererek betimleme yapmaktadır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

18. Parçada yazar betimleyici ögelere hiç yer vermemiştir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

19. Parçada denemenin okurun yazma isteğini uyandırma ile ilgili bir yargı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

20. Parçada yazar anılar sayesinde yaşamını yitirmiş insanların edebiyatın can suyuyla yeşerdiğini ve ne zaman bir kişi tarafından okunursa geçmişteki o insanların bir uykudan uyanır gibi yeniden zihinlerde canlanacağı belirtilmiştir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

HIZ
VE
RENK

HIZ TESTLERİ 4

Bu test ağırlıklı olarak paragrafta yapı testlerinden oluşmaktadır. Zor sorular da fazla bulunmadığından bu testin çözümü için 23 dakika yeterlidir.

1. Parçada hikâyelerin Oğuz ili denen Doğu Anadolu ve Azerbaycan coğrafyasında geçtiği belirtilmektedir. Bu bilgiye göre E şıkkındaki yargıya değinilmemiştir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

2. Parçada Banarlı'nın edebiyatımızın bütün dönemlerine hâkim olduğu vurgulanmıştır. Ancak IV. cümlede "düşmek" sözcüğüyle ilgili bir yargı bulunmaktadır ve kendinden sonraki ile önceki cümlelerle bir anlam bağı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

ZOR

CEVAP D

3. Parçada yazar konu olarak küresel ısınmadan tüm dünyanın olumsuz etkilenmesini anlatmaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

4. Parçada yazar, Behçet Necatigil'in geçmişi özümsemiğine değinmiştir ancak geçmişin değerlerinin güncelle birleştirilmesini istediğiyle ilgili bir yargıya yer vermemiştir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

5. Parçanın sonunda geçen "kimlik" sözcüğünden ve parçada eserlerden çok onları yazanların, yazarlarına neden olan şartların vurgulanması nedeniyle parçanın sonuna B şıkkını getirmek gerekmektedir.

KOLAY

CEVAP B

6. Yazara göre sanatçı, içinde yaşadığı toplumla bütünleşebilen kişidir. Toplumdan, toplumun sorunlarından uzak biri, yazara göre çok değerli değildir. E şıkkında bu düşünceye aykırı bir yaklaşım ortaya konmuştur.

NORMAL

CEVAP E

7. Parçada yazar, sanatçıları zebralara benzetmiş, onlar gibi farklı özelliklere sahip olduklarını vurgulamıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

8. Parçada yazar divan şiirinin kapalı ve soyut şiire destek olacağını söyleyerek sembolik şiire kaynaklık edebileceğini anlatmıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

9. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

10. Parçada yazar, anlatımda doğru sözcüğü kullanmanın ve dil oyunlarına başvurmamanın önemini vurgulamıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

11. Parçanın anlatımında üçüncü tekil kişi anlatımının kullanıldığı görülür. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

12. A şıkkına birinci cümlede; B şıkkına ikinci cümlede; C şıkkına beşinci cümlede; D şıkkına üçüncü cümlede değinilmiştir. Kahramanlarıyla ilgili sadece genel bilgi verilmiştir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

13. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede röportajın birtakım protokolleri yok saydığıyla ilgili bir yargı bulunmaktadır. I. cümlede ise röportajın okur ile yazar arasındaki bürokrasiyi kolayca aşmasıyla ilgili bir yargı bulunmaktadır. Bu nedenle ekleyeceğimiz cümlelerin I. cümleden sonra gelmesi gerekir. Cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

14. Yalnız kendisinin yürüyebileceği bir yol ifadesiyle yazar, kimseye benzememeyi kastetmiştir. Bunun da karşılığı "özgünlük"tür. Cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

15. Uçucu ve sentetik sembolleriyle kalıcı olmayan, doğal olmayan ifadeleri kastedilmiştir. Cevap A şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP A

16. "Duyuş ve seziş" sözcükleri algılama ile ilgili kavramlardır. Bunların bir üst kata çıkartılması "artırmak" sözcüğü ile karşılanmıştır. Üst duyuş, seziş katına çıkarak algılama gücünü artırmaktır. Cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

17. Parçada III ve IV. cümleler öneri anlamı taşımaktadır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

18. Önce teke tek şıklar sonra numaralandırılmış cümleler okunursa V. cümlede geçen tramvay ve trenin insanların zorunlu olarak kullandığı ulaşım aracı olarak değil de IV. cümlede söylendiği gibi 19. yüzyılda kullanılmaya başlanan ulaşım araçları olduğu anlaşılır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

19. Önce teke tek şıklar sonra numaralandırılmış cümleler okunursa III. cümlede düşünceyi destekleme anlamı değil de II. cümledeki yargının tam olarak yeterli olmadığı anlamı çıkarılabilir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

20. Önce teke tek şıklar sonra numaralandırılmış cümleler okunursa III. cümlede amaç anlamı değil, koşul/şart anlamı bulunduğu görülür. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 5

Bu testin geneli kolay sorulardan oluşmaktadır. Bu nedenle 20 dakika testin çözümü için yeterlidir.

1. Parçanın genelinde yazar betimleme yapmaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

2. Parça şıkların elenmesi yöntemiyle okunduğunda görülecektir ki metnin içinde hiçbir kişileştirmeye başvurulmamıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

3. Parçanın genelinde yazar okuyucuya bilgi vermektedir yani paragrafta açıklayıcı anlatım biçimi kullanılmıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

4. Parçada yazar, deneme türünün bittiği veya işlevini yitirdiği düşüncesine karşı çıkmaktadır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

5. Parçada bir yazarın kendini okurun suyuna bırakmamasının ve okurla sıkı fıkı olmamasının gerektiği vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

6. Parçada yazar, "Okurla yazarın içli dışlılığı yazı evrenindedir." ve "Yazarı tanımak, onun sırrına vakıf olmak isteyen okur kelimelerin içine gizlenen inciyi bulup çıkarmalıdır." cümleleriyle okurla yazarın kelimelerin altında yatan anlamlarla bir köprü kurduğunu anlatmaktadır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

7. Parçada yazar, her şeye kendinden bir şeyler katarak, özgünlük koyarak yazdığını ifade ediyor. Ancak D şıkkındaki yargıyla bu cümleyi tamamlayamayız çünkü D şıkkında yaşadıklarını olduğu gibi aktarmak yargısı bulunmaktadır.

KOLAY

CEVAP D

8. Boşluktan sonraki ilk cümlede denemenin şiir, öykü, anı, günlük gibi birçok türü de barındırdığından bahsedilmektedir. Bu nedenle parçanın başına B şıkkını getirmek gerekir.

KOLAY

CEVAP B

9. Parçada "Sanatçının ödül almasında kurul ne denli etkili olmaktadır?" sorusuna cevap içeren bir yargı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

10. Parçada yazar, ana dili doğru kullanmanın, ana dili öğretiminin önemini ve bilim ile sanata etkisini vurgulamıştır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

11. Parça şıkların elenmesi yöntemiyle okunduğunda görülecektir ki metnin içinde insanın gelişimi için birçok işi aynı anda yapmasıyla ilgili bir yargı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

12. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

N ORMAL

CEVAP C

13. Parçada türkülerle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Ancak her yönde belli bir ezgiyle söylenmesiyle ilgili ayrınıtaya yer verilmemiştir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

14. Parçada yazar, gazetelerin artık ticari bir meta olması nedeniyle yeterli donanıma sahip insanları çalıştırmadığından yakınmaktadır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP A

15. Parçada yazar, kentleşmenin ve beton yapılarının artması yüzünden doğal yaşamın yok olduğunu söylemektedir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP A

16. Kitap okumada bilgisayarın yeterli olamayacağı üzerinde duruluyor. Özellikle son cümle, E şıkkına bir cevap niteliği taşır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

Z OR

CEVAP E

17. Parçada boşluktan sonra "bilimdir" ve "sanatla ilgili" diye edebiyat tarihinin iki özelliği açıklanmıştır. Bu nedenle parçanın başına B şıkkını getirmek gerekir.

K OLAY

CEVAP B

18. Parça şıkların elenmesi yöntemiyle okunduğunda görülecektir ki metnin içinde tramvayın ulaşımında kullanılmasının sağladığı yararlarla ilgili bir yargı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

19. Parça şıkların elenmesi yöntemiyle okunduğunda görülecektir ki metnin içinde Knut Hamsun'un diğer sanatçılardan üstün olduğu söylenmiştir. C şıkkında ise diğer sanatçılarla ün bakımından eşit olduğu yargısı vardır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

20. Parçanın V. cümlesinde şairlerin ilhama açık kişiler olduğu söylenmiştir. Ancak IV ve VI. cümleler bu cümleyle bir anlam bağı kurmamaktadır. Bu nedenle parçadan V. cümleinin çıkarılması gerekmektedir. Cevap D şıkkıdır.

N ORMAL

CEVAP D

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 6

Bu testte zorluk derecesi yüksek pek fazla soru bulunmaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 22 dakika yeterlidir.

1. Parçada yazar, deneme türüne girmeyecek nitelikte ve yetkinlikte olan yazıların deneme adı altında toplanmasını eleştirmektedir. Bu nedenle paragrafta yakındığı durumun sebebi olan yargıyı B şıkkı içermektedir.

ZOR

CEVAP B

2. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede Hollanda dili ve edebiyatından bahsedilmiştir. Bu nedenle ilk cümleden sonra yani (I) yazan boşluğa cümlelerin getirilmesi gerekir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

3. Parçanın III. cümlesinden sonra yine halkın ilgisi, yargısını içeren V. cümle gelmelidir. Bu nedenle IV ve V. cümleler yer değiştirmelidir. Cevap E şıkkıdır.

ZOR

CEVAP E

4. Parçanın boşluktan sonraki ilk cümlesinde hayat ve kurgu arasındaki ilişki açıklanmıştır. Bu nedenle boşluğa B şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP B

5. I, II ve IV. cümlelerde geçen "eşik" sözcüklerine dikkat etmek gerekir. Ayrıca III ve V. cümlelerde geçen "deneyim" sözcükleri de yakalanması gereken ipuçlarıdır. Bunları dikkate alarak III ve IV. cümleler yer değiştirmelidir. Cevap C şıkkıdır.

ZOR

CEVAP C

6. Parçada hayalin, duygunun eser ortaya koymada öneminden bahsedilmiştir. Bu nedenle içinde hayal ve hayal gücünün etkisi bulunan B şıkkının parçanın sonuna getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP B

7. Anlam bütünlüğü ve ipuçları alındığında III ve V. cümlelerin arka arkaya gelmesi gerekir. Böylece V. cümledeki örnek de III. cümlede verilen "gerçek sanat eseri" ifadesiyle örtüşmüş olur. Bunun için III ve V. cümlelerin yer değiştirmesi gerekir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

8. Parçada eserdeki kişilerin, mekânın yabancı olmasına rağmen Türk romancısının o romanı Türk'ün öz malı yaptığı vurgulanmıştır. Bu nedenle parçanın sonuna A şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

ZOR

CEVAP A

9. Parçada şairin kelime seçimine verdiği önem ve bunun zorlukları anlatılmıştır. Bu nedenle parçanın başına E şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

ZOR

CEVAP E

10. Parçada eserin iç dünyasına dış yapısından ulaşılabileceği anlatılmıştır. Bu nedenle parçanın başına B şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP B

11. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

12. Parçada II. cümlede geçen "o gün bugün insan yazıyor ..." yargısı I. cümlede zamanla ilgili bir kavram verilmediği için I. cümleyle uyuşmamaktadır. Bu nedenle II ve III. cümlelerin yer değiştirmesi gerekmektedir. Cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

13. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede insanın kitaptan daha yakın bir dostunun bulunamayacağından bahsedilmiştir. Bu nedenle (II) yazan boşluğa cümle getirilirse anlamlı bir bütünlük sağlanır. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

14. Parçada bir insanın kütüphanesine giren veya girmeyen kitapların onun kişiliği hakkında fikir edinmemizi sağlayacağından bahsedilmektedir. Bu nedenle parçanın sonuna A şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

K OLAY

CEVAP A

15. Parçanın III. cümlesinde insanın bazen çocukluk dönemine kaçıp nefes aldığı söylenmiştir. Bu cümle ile V. cümle bir bütünlük göstermektedir. Bu nedenle IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

16. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede "Çoğu edebiyatçının yıllar sonra yabancı kişilerce okunacağını hayal bile etmemesinden bahsedilmiştir." yargısı yer almaktadır. Bu nedenle (II) yazan boşluğa cümle getirilmesi gerekmektedir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

17. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da VI. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

18. Parçada her şairin ve insanın topluma karşı sorumlu olması gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle düşüncenin akışına göre boşluğa A şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP A

19. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

20. Parçanın sonunda edebiyatın insanlara, hayata çok yönlü bakabilme yetisini kattığı belirtilmiştir. Bu nedenle parçanın sonundaki boşluğa A şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

K OLAY

CEVAP A

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 7

Bu testte zorluk derecesi yüksek soru sayısı fazladır. Bu nedenle testin çözümü için 20 dakika gereklidir.

1. Parçanın IV. cümlesinde geçen "Her canlının iletişim kurma yöntemi incelenmeye başlanmıştır." yargısı III ve V. cümlelerle anlam bütünlüğü oluşturmamaktadır. Bu nedenle IV. cümlelin çıkarılması gerekmektedir. Cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

2. Parçaya ekleyeceğimiz cümlelin içinde bulunan "Hatta ona arkasını döner." sözü III. cümlede başlatılan bir sıralamanın devamı niteliğindedir. Bu nedenle ekleyeceğimiz cümle, III. cümleden sonra gelmelidir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

3. Parçanın I. cümlesinde geçen şairin en çok eleştirildiği konu yargısının devamında III. cümledeki "Şiir, özellikle yazıldığı dönmede anlamsız ve kapalı bulunmuştur." yargısının gelmesi gerekmektedir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

4. Parçanın II ve IV. cümlelerinde "anahtar sözcük" yargısı geçmektedir. Bu nedenle bu iki cümlelin art arda gelmesi gerekmektedir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

5. Parçada IV. cümle kendinden önceki ve sonraki cümlelerle anlam bütünlüğü oluşturmadiğı için çıkarılmalıdır. Cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

6. Parçada sanatçının bir çocuğun sorgulayıcılığına sahip olduğu ve diğer insanlardan farklı gözle hayata baktığı anlatılmıştır. Bu nedenle parçadaki boşluğa D şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

KOLAY

CEVAP D

7. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede edebiyatı yok etmenin milletin her şeyini yok etmek olduğu vurgulanmıştır. Bu cümleden sonra "çünkü" ile başlayan ve edebiyatın toplumun yazılı hafızası olduğu yargısını içeren cümlelin gelmesi gerekir. Bu nedenle ekleyeceğimiz cümle (III) yazan yere getirilmelidir. Cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

8. Paragrafın giriş cümlesi kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümle olmalıdır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

9. Paragrafın giriş cümlesi kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümle olmalıdır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

10. Parçadaki IV. cümle kendinden önceki ve sonraki cümlelerle bir anlam bütünlüğü oluşturmamaktadır. Bu nedenle parçadan çıkarılmalıdır. Cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

H
I
Z

V
E

R
E
N
K

11. Parçanın I. cümlesinde geçen “haz duymak” yargısı III. cümlede de yer almaktadır. Bu nedenle bu cümlelerin art arda gelmesi gerekmektedir. II ve III. cümleler yer değiştirmelidir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

12. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da III. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

13. Parçanın anlatımında öyküleyici ve betimleyici anlatım iç içe kullanılmıştır. Varlıklar ayırıcı yönleriyle verilmiş, olaylar oluş sırasıyla anlatılmıştır. Metni okuduğumuzda Arap atları hakkında bilgi verildiğinden açıklayıcı bilgiler verilmiş, Arap atları olanların diğer atlarla karşılaştırılması yapılmıştır. Metinde örneklere yer verilmemiştir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

N

CEVAP D

14. Parçada şiir, deneme, roman gibi edebî türlerin karşılaştırılması yapılmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

15. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

16. Parçada tartışmaların bırakılıp eserler yazılması gerektiği söylenmiştir. Bu parçanın sonuna anlam akışına göre C şıkkındaki “orijinal eserler ortaya koyabiliriz.” yargısı getirilemez.

NORMAL

CEVAP C

17. Parçada empati yapma kavramı üzerinde durulmuştur. Bu nedenle parçanın sonuna empatiyle ilgili yargı içeren D şıkkı getirilmelidir.

KOLAY

CEVAP D

18. Parçada yazar, bir eseri şiir veya şiir değil diye nitelendirme düşüncesinden vazgeçtiğini belirtiyor. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

19. Parçada yazar, dostların birbirlerine kötülük yapmasından yakınmaktadır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

20. Parçada yazar, teknolojinin gelişimiyle tüm dünyanın ve insanların yaşamının değiştiğini vurgulamıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 8

Bu testte zorluk derecesi yüksek soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 20 dakika yeterlidir.

1. Parçada yazar, bir yazının kitaplaşması için neleri gerektiğinden bahsetmektedir. Bu nedenle bu parça E şıkkındaki soruya yanıt olarak verilmiştir.

NORMAL

CEVAP E

2. Parçada yazar, farklı türde eserler vermesinin yadığandığından yakınmaktadır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

3. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

4. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa A şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Bu nedenle yazarın böyle bir şey söylemesi beklenemez. Cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

5. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa parçada dolaylı anlatımdan yararlanılmadığı görülecektir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

6. Parçada yazar, Türkçe sözcükler yerine yabancı sözcüklerin kullanılmasının dili olumsuz etkilediğinden bahsetmiştir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

7. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

8. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa B şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

9. Verilen parçada eleştirinin, halkın eleştiri düzeyini aştığında gerçek eleştiri olacağı vurgulanmıştır. Bu yargıya en yakın anlam D seçeneğinde verilmiştir. Cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

10. Parçada yazar bilgisizliğin anlama gayreti ile çözülebileceğini ve bu konuda ön yargılı olunmaması gerektiğini söylemektedir. Bu nedenle bu parçanın yazarının B şıkkında yer alan düşüncüyü söylemesi beklenemez.

NORMAL

CEVAP B

11. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

12. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

13. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

14. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa B şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

N ORMAL

CEVAP B

15. Parça şıkların tek tek elenmesi yöntemiyle okunursa D şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

16. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada bulunmadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

17. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada bulunmadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

18. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada bulunmadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

19. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa A şıkkındaki yargının parçada bulunmadığı görülecektir. Cevap A şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP A

20. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada bulunmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 9

Bu testte zorluk derecesi yüksek soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 18 dakika yeterlidir.

1. Parçada "Çaba ve istekle insanın güzel şeyler başabileceği" anlamını veren cümle III. cümledir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

2. Parçada amaç anlamı içeren cümleler I ve V. cümlelerdir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

3. Parçada "istenmediği hâlde gerçekleşen bir durum" anlamını veren cümle I ve III. cümledir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

4. Önce teke tek şıklar sonra numaralandırılmış cümleler okunursa II. cümlede vinçlerin pek çok insanın geçim kaynağı olmasıyla ilgili bir yargının bulunmadığı görülecektir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

5. Önce tek tek şıklar sonra numaralandırılmış cümleler okunursa IV. cümlede yer altındaki diğer varlıkların anlatılmadığı görülecektir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

6. Verilen parçada insanın doğasıyla ilişkisi, doğaya karşı tutumu üzerinde durulmuştur. I, II, III. cümle anlam ve dil yönünden birbiriyle bağlantılıdır. Soru kalıbının içinde yer alan "Fakat zaman içinde insanın..." cümlesi III ve V. cümleleri birbirine bağladığından IV numaralı yere getirilmelidir.

KOLAY

CEVAP D

7. Önce tek tek şıklar sonra numaralandırılmış cümleler okunursa II. cümlede santrallerin önemiyle ilgili bir yargının bulunmadığı görülecektir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

8. Demir yolu ve trenin anlatıldığı metinde benzetme ve kişileştirme yoluyla izlenim kazandırılmış, mecaz anlatıma yer verilmiştir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

9. Parçada yazar Deming'in sözüne yer verdiği için düşüncüyü geliştirme yollarından tanık göstermeyi kullanmıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

10. Parçanın anlatım biçimi tartışmacı anlatımdır. Ayrıca Bacon'un sözüne yer verdiği için düşüncüyü geliştirme yollarından tanık göstermeyi kullanmıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

11. Parçada yazar, “söylemek “ ve “yazmak” kavramlarını karşılaştırmıştır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

12. Parçanın genelinde yazar tartışmacı anlatımı kullanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

13. Parçanın genelinde yazar tartışmacı anlatımı kullanmıştır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

14. Parçada korku içinde yaşayan insanların mutlu olmayacağı anlatılmıştır. Bu nedenle parçanın başına C şıkkının gelmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP C

15. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da V. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

16. Parçada III. cümlede çocuklarla ilgili bir yargı vardır ancak II ve IV. cümlede insanla ilgili yargılar bulunmaktadır. Bu nedenle III. cümlelerin paragraftan çıkarılması gerekir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

17. Parçada fotoğrafçının bazı durumlarda vicdanının sesini dinlediği belirtilmiştir. Bu nedenle bu paragraf E şıkkındaki sorunun cevabıdır.

NORMAL

CEVAP E

18. II. cümlede yer alan cep telefonlarının insan sağlığına zararları parçanın bütünlüğüyle uyumlu olmayan bir cümledir. Parçadan çıkarılması gerekir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

19. Parçada Anadolu’da yetişen bitkilerin çok azının faydalarını bildiğimiz söylenmiştir. Bu nedenle bu parça B şıkkındaki soruya cevap olarak verilmiştir.

KOLAY

CEVAP B

20. Parçada şairin her şeyde kendisine benzer bir şeyler bulması yargısının B şıkkındaki “Herkesin kendine benzer bir şeyler bulmasına alan hazırlıyor.” düşüncesiyle tamamlanması gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP B

HIZ VE RENK

HIZ TESTLERİ 10

Bu testte zorluk derecesi yüksek soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 18 dakika yeterlidir.

1. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

2. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da VI. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

3. Parçada tebessümün insana özgü bir durum olduğu belirtilmiştir. İyi niyetli insanların daha çok tebessüm ettiği, kötü niyetli insanların ise tebessüm etmediği anlatılmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

ZOR

CEVAP A

4. Parçanın başında yazar, "Şiir kaynaklarımın kuru yacağını hiçbir zaman düşünmedim." dediği için soru cümlesinde "şiir kaynakları" sözünün yer alması gerekir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

5. Verilen parçada korumacı Türk aile yapısı anlatılmaktadır. Çocukların bu yapıda söz sahibi olmadığı belirtiliyor. Gençler bu yapı içerisinde farklı beklenti içerisinde. Onlar bu durumun tersine öğrenme ve fikri beyan etme yetilerini ortaya koymak istiyor.

KOLAY

CEVAP A

6. Parçada yazar, küçük, önemsiz denebilecek şeylerden bile bir sanat eseri ortaya koyabileceğini söylemektedir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

7. Parçanın sonunda becerikli ve sıradan kişilerden bahsedilmiştir, diye devam eden düşüncenin akışına göre "bilge kişilerse" şeklinde süren B şıkkının gelmesi gerekir.

NORMAL

CEVAP B

8. Parçada üzerinde durulan unsur yani parçanın konusu sıradan insanların da derin bir evrene sahip olabileceği ve farklılıklarının bulunabileceğidir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

9. Parçada yazarın çocukluğu ile ilgili hiçbir yargı bulunmamaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

10. Parçada boş bırakılan yere; dil ve anlam bütünlüğü dikkate alındığında A seçeneğindeki yargının getirilmesi gerekir.

KOLAY

CEVAP A

11. Parçada değişen hayatla birlikte mimari yapıların da farklılaştığı söylenmiştir. Bu nedenle parçanın başına C şıkkının gelmesi gerekmektedir.

KOLAY

CEVAP C

12. Parçada bireyselleşme yüzünden millet bilincinin tehlikeye girmesinden bahsedilmektedir. Bu nedenle parçanın başına C şıkkının gelmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP C

13. Parçada insanların inançlarının ve düşüncelerinin ucuz ve kârlı olanı seçtiği söylenmiştir. Bu nedenle parçanın sonuna B şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP B

14. Parçada üzerinde durulan konu Paulo Coelho'nun romanlarındaki amacın "yolculuk, yol ve arayış" olduğu görülür. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

15. Parçada yazar, her şeyi olan ama mutlu olmayan insanları eleştiriyor. Ama eleştirilerinin arasında "Bu insanlar için düzenli, dengeliler ve her zaman kazanmayı biliyorlar." yargısını içeren bir cümle yok. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

16. Parçanın ilk cümlesinde tasarı sözcüğü yer alsa da ikinci ve son cümlede öykülerin kurmaca yoluyla yazılmasından söz edilmektedir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

17. Cümleler anlamlı bir paragraf hâline getirilirse sıralama şöyle olur: III – V – II – VI – I – IV

Bu nedenle sondan ikinci cümle I olacağı için cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

18. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da III. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

19. Parçada IV. cümlede toprakların bereketli olmasıyla ilgili bir yargı vardır ancak III ve V. cümlelerde yazılı kültürümüzle ilgili yargılar bulunmaktadır. Bu nedenle IV. cümlede paragraftan çıkarılması gerekir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

20. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da V. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

H I Z V E R N K

HIZ TESTLERİ 11

Bu testte zorluk derecesi yüksek pek fazla soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 22 dakika yeterlidir.

1. Parçada üslubun yazının ve yazar için önemi vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

2. Parçada yazarın anlamlı olan şeyleri dil aracılığıyla imajlar hâline getirdiği ve bunları edebî esere dönüştürdüğü vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

3. Parçada edebiyatın temelini insanın oluşturduğu ve insanın yaşadığı toplumdaki her değişimin edebiyata yansıdığı vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

4. Parçada çağımızda çocukluk kavramını hem bilimin hem de sanatın ön plana alıp irdelediği söylenmektedir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

5. Parçada yazarların hayallerini, hatıralarını çok dayanıksız gibi görünen ama üzeri doldurulunca ömrü uzayan, dayanıklılığı artan kâğıtlara döktüğü vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

ZOR

CEVAP A

6. Parçada sanatçının değişik yöntemleri eserlerine ince ince işlediği vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

ZOR

CEVAP A

7. Parçada dil ve düşüncedeki gelişimin insanın evrene uyumu olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

8. Parçada arınma kavramının sadece fiziksel değil, aynı zamanda ruhsal olduğunun altı çiziliyor. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

9. Parça okunduğunda parçadaki kişinin çocukluğundan itibaren doğa ve hayvanlarla iç içe olduğu anlatılmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

10. Parçada yazarın üzerinde durduğu konu Batılılaşma çabamızın dilin gelişimini etkilemesidir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

H
I
Z

Y
E
R
E
N
K

11. Parçada yazar yıllar önce yaşanan olayların daha sonra insanı rahat bırakmamasından yakınmaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

12. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa D şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

13. Parçada halkın diliyle bilim ve sanat yapan toplumların gelişmiş toplum olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

14. Parçada yazar, çok yakın olan dostların arasına mutlaka girilmesinden yakınmaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

15. Parçaya göre bir memleketin edebiyatının canlı olmasının göstergesi her biyolojik kuşağın yeni bir edebiyat getirebilmesi olarak verilmiştir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

16. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

17. Parçaya göre okumayı alışkanlık hâline getirmiş kişideki en önemli özellik okuduklarını yorumlayıp yeni bir düşünce oluşturmastır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

18. Parçaya göre aydınlanmanın yolu insanın aklını özgürce kullanmasıdır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

19. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa A şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

20. Parçada yazar, yaratıcılık yeteneğinin doğru bir eğitimle geliştirilebileceğini vurgulamıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

H
I
Z
V
E
R
N
K

HIZ TESTLERİ 12

Bu testte zorluk derecesi yüksek pek fazla soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 21 dakika yeterlidir.

1. Parçada yazar, sanat eğitiminde bakış açısının önemi vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

2. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

3. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa B şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

4. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa A şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

5. Parçada başkasına benzememenin yani özgünlüğün önemi vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

6. Parçada fotoğraf çekimi yapan kişinin ortama uyup müdahale etmediği vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

7. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa okumayı yeni öğrenen çocuk için E şıkkında belirtildiği gibi bir yargının bulunmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

8. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP C

9. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa B şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

10. Parçada geçen "Ben neysem şiirim de o zaten." sözüyle insanın kişilik özelliklerinin eserine yansıyacağı vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP A

H
I
Z

V
E

R
E
N
K

11. Parçaya göre yazarın eleştiriyi bırakmasının nedeni işini en iyi biçimde yapamayacak olmasına inanmasıdır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

12. Parçada fotoğrafçılığın sadece gündüzleri değil, geceleri de yapılabileceğinin, doğanın geceleri de güzel görüntüler ortaya koyabileceğinin altı çizilmiştir. Bu nedenle karanlığın da fotoğrafçı için bir ışık taşıdığı söylenebilir. Cevap D şıkkıdır.

ZOR

CEVAP D

13. Parçada yazar insan için ümidin hiçbir zaman tükenmeyeceğini vurgulamıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

14. Parçada yazarın yakındığı durum bireyselliğin edebiyatta bir tikanıklığa neden olması ve bireyselliği benimseyen yazarların kendilerini iyi ifade edememeleridir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

15. Parçaya göre sanatçının yazma nedeni içsel sorunlarını yazdıktan sonra dışsal sorunlar olarak büyütme istemesidir. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

16. Parçada yaratıcı sanatçıların, çabaları üst düzeyde olan toplumlarda ortaya çıkması görüşü vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

17. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

18. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

19. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa saç sağlığıyla ilgili olarak B şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

20. Parçada tasarımcıların spor ve klasik tarzı bir araya getirmeye çalıştıkları vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP E

H
I
Z
V
E

R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 13

Bu testte zorluk derecesi yüksek pek fazla soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 23 dakika yeterlidir.

1. Parçada üzerinde durulan konu, geçmişte yazılmış edebî değeri yüksek eserlerin dillerinin yeni kuşaklara hitap etmemesidir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

2. Parçada yazarın asıl şikâyetçi olduğu durum, dil kurallarındaki değişikliklerin takip edilmemesidir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

3. Parçanın anlatımda dilin, varlıkları zihinlerde somutlaştırdığı üzerinde durulmuştur. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

4. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da III. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

5. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa Firuzan'la ilgili olarak E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

6. Parçada, kitaba gereken önemin verilmemesinde gençlerin sanallığı ön plana çıkaran unsurlara önem vermeleri ve bilgisayara gereğinden fazla zaman ayırmaları sebep olarak verilmiştir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

7. Parçada çağdaş edebiyatın bireydeki değişimden başlayıp toplumsal bir yapıya dönüştüğü anlatılmıştır. 19. yüzyıl Türk edebiyatının, Türk insanında başlayan ve sanatçıların bir buhran içinde yeniden bir düzene gittiği dönem olduğu söylenmiştir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

ZOR

CEVAP C

8. Parçada yazar, üniversitelerin tüm bölümlerinde okutulan Türkçe dersinin yararlı olmamasından ve bu durumun düzeltilmesi için her bölümün kendi ihtiyacına göre eğitim vermesinden bahsetmektedir. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

9. Parça, tek tek eleme yöntemiyle okunursa sanatçılarla ilgili olarak B şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

10. Parçaya göre Türkçenin anlatım gücünün ortaya çıkmasında söz varlığıyla ilgili araştırmalar, yabancı kelimelere karşılık bulma ve yayınlar hazırlamanın etkisi vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

H
I
Z

V
E

R
E
N
K

11. Parçada yazar, sitelere yabancı isimler verilmesinden yakınmaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

12. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa mitolojiyle ilgili olarak E şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

13. Parçada IV. cümle kendinden önceki ve sonraki cümlelerle anlam bağı olarak uyumlu değildir. Bu nedenle parçadan çıkarılması gerekmektedir. Cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

14. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa C şıkkındaki yargının parçada yer almadığı görülecektir. Cevap C şıkkıdır.

Z OR

CEVAP C

15. Parçada Yaşar Kemal'in uzun yıllar incelenecek olmasında yaşadığı çevrenin kültürel öğelerini eserlerinde kullanması ve çağın bilimsel gelişmelerinden halkın nasıl etkilendiğini ortaya koymasının etkili olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP A

16. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa D şıkkındaki yargının denemenin özelliği olmadığı görülecektir. Cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

17. Parçada V. cümle kendinden önceki ve sonraki cümlelerle anlam bağı olarak uyumlu değildir. Bu nedenle parçadan çıkarılması gerekmektedir. Cevap D şıkkıdır.

N ORMAL

CEVAP D

18. Parçada yazar Montaigne'in hâlâ okunmasını kendi düşüncelerini ve duygularını tahlil ederek diğer insanları anlamaya çalışmasına bağlamaktadır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

N ORMAL

CEVAP B

19. Parçanın başında Yunus Nadi Ödülü'nün ilk düzenlendiği zamanlarda hiçbir özel ödülün olmadığından bahsedilmiştir. Bu nedenle cevap A şıkkıdır.

N ORMAL

CEVAP A

20. Parçada Cahit Zarifoğlu'nun şiirleriyle ilgili olarak okuyucuda uyandırılan anlık algının bir farkındalık oluşturduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP C

H
I
Z
V
E
R
E
N
K

HIZ TESTLERİ 14

Bu testte zorluk derecesi yüksek pek fazla soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 22 dakika yeterlidir.

1. Parçanın başında “bakışı” sözcüğü kullanılmıştır. A şıkkında da “Şair bakışı” sözü geçmektedir. Bu nedenle parçanın başına A şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP A

2. Parçanın sonunda Türk dili ve edebiyatıyla ilgili Almanca kaynakların sayısının İngilizce kaynaklardan daha fazla olduğu söylenmiştir. Bu nedenle parçanın sonuna dilimizle ilgili Almanca kaynakların Türkçeye çevrilmesi yargısının gelmesi gerekmektedir. Cevap A şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP A

3. Parçadaki V. cümlede geçen “dilimizi istila eden bu yabancı kelimeler” ifadesi II. cümledeki “yabancı kelimeler” sözüyle anlamlı bir bütünlük oluşturmaktadır. Bu nedenle V. cümle II. cümleden sonra gelmelidir. Cevap D şıkkıdır.

ZOR

CEVAP D

4. Parçada edebî eseri meydana getirmenin zorlukları ve edebî eserin oluşması için belli bir süreye ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

5. Parçanın sonunda deneme türünün bizde geçmişinin çok eskilere dayanmadığı belirtilmiştir. Bu gecikmenin nedeni de C şıkkında belirtilmiştir.

NORMAL

CEVAP C

6. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa B şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP B

7. Parçanın V. cümlesinde geçen “bu tipleri” ifadesi bir önceki cümlede anlatılmalıdır. Ancak “bu tipler” dördüncü cümlede değil üçüncü cümlede verilmiştir. III. cümle ile IV. cümle yer değiştirmelidir.

ZOR

CEVAP C

8. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

9. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa B şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

10. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

11. Parçada yazar hayale, duyguya önem verdiğini belirtiyor. Bu nedenle B şıkkındaki “Okuduğum şiirlerin herhangi bir şekilde alışveriş hâlinde olmamanın yeni şiirler yazmayı kolaylaştırıyor.” yargısını yazarın söylemesi beklenemez. Cevap B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

12. Parçada yazar, sözcüklerin insanların fiziksel ve duygusal hareketlerinde etkili olduğunu belirtiyor. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

13. Parçada yazar, bir sanat eserinde olduğu gibi insanın da mükemmele ulaşmasının bilim, kültür ve sanatın gelişimi anlamına geldiğini belirtiyor. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

14. Parçada yazar, haber yazılarının bir taşıma, röportajın ise bir gerçeği yaratma ve onu anlatma olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle “Haber yazıları bunu bize veremez...” cümlesinden sonra röportajla ilgili gelebilecek en uygun karşılaştırma cümlesi B şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP B

15. Parçada yazar, yabancı olan her şeye karşı bir heves duyulmasından şikâyet etmekte ve kendi kültürümüzün bundan olumsuz etkilendiğini belirtmektedir. Bu nedenle cevap E şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP E

16. Parçada yazar gerçeğe önem verdiğini belirtiyor. Bu nedenle D şıkkındaki okuyucuyu hayal evrenine götüren güzel eserler yargısını yazarın söylemesi beklenemez. Cevap D şıkkıdır.

K OLAY

CEVAP D

17. Parçada yazar, vazgeçebilmenin önemini ve vazgeçmenin birçok sorunu çözebileceğini vurgulamıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

18. Parçada yazar okumadan, görmeden, bilmeden yorum yapan insanları eleştirmiş ve onların sözlerinin değersiz olduğunu söylemiştir. Bu nedenle parçanın sonuna B şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP B

19. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

20. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede geçen “çocukların hazırı kullanmaya alışmaları” yargısı “Televizyon izleyen çocuk, kendisi bir şey üretmemekte, sadece başkaları tarafından üretilen şeyleri izlemekte veya oynamaktadır.” cümlesiyle bütünlük oluşturmakta ve bu cümleden sonrasındaki III. cümlede yazan boşluğa eklenmelidir. Cevap C şıkkıdır.

ZOR

CEVAP C

HIZ VE RENK

HIZ TESTLERİ 15

Bu testte zorluk derecesi yüksek pek fazla soru bulunmamaktadır. Bu nedenle testin çözümü için 23 dakika yeterlidir.

1. Parçanın I. cümlesinde kitapların kırılğan olduğu belirtiliyor. III. cümlede de kütüphanecilerin bu yüzden kitapları koruduğu belirtiliyor. Bu nedenle III. cümle, I. cümleden sonra gelmelidir. Cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

2. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede "mesela siteleri ziyaret ederek..." denmiştir bu cümlemin IV. cümledeki "Kitapları uygun ve ucuz yollardan kapınıza ulaştıracak kaynaklar var." yargısıyla bütünlük oluşturmaktadır. Bu nedenle IV. cümleden sonra eklenmelidir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

3. Parçada sınav stresinin ortadan kaldırılması için I, II. ve IV. cümlelerdeki önerilerin etkili olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

4. Parçada fonetik ve plastik sanatlar karşılaştırılmalı anlatılırken V. cümlede edebiyatın amacından bahsedilmektedir. V. cümle bir önceki ve bir sonraki cümlelerle anlam bağı oluşturmamıştır için parçadan çıkarılmalıdır. Cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

5. Parçada sanatçının eserlerinde yaşadığı toplumun zihniyetinin ve kültürel değerlerinin etkilerinin olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

6. Parçada yazar, Montaigne'in eserlerini çevirmenin oldukça zor olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle cevap B şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP B

7. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

8. Parçanın V. cümlesinde yolculuktan bahsetmektedir, bu cümle IV. cümleyle bağlantılı değildir. Bu yüzden yolculukla ilgili yargı taşıyan III. cümleden sonra V. cümlemin gelmesi gerekmektedir. Cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

9. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

10. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

11. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa E şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap E şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP E

12. Parçaya ekleyeceğimiz cümlede “ekolojik sistemin hassas dengesi”nden bahsedilmiştir. Bu dengeyi içeren yargı (IV) numaralı boşluktan önceki cümlede yer almaktadır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

13. Parçada sözü edilen kişinin kariyerinde ve hayatındaki önceliklerden bahsedilmiştir. Bu nedenle bu paragraf A şıkkındaki soruya cevap olarak verilmiştir.

NORMAL

CEVAP A

14. Parçanın başında şairin tanımı yapılmıştır ve sonraki cümlede geçen “bu güzellik” ifadesinden dolayı parçanın başına A şıkkının getirilmesi gerekmektedir.

NORMAL

CEVAP A

15. Parçada insanların sosyalliğinin azalmasında tek suçlunun internet olmadığı vurgulanmıştır. Bu nedenle cevap D şıkkıdır.

KOLAY

CEVAP D

16. Parçada yeni bir eseri meydana getirme sürecini kâğıdın matbaadan çıktığı andan itibaren anlatan yazarın görüşleri verilmektedir. Bu nedenle parça D şıkkındaki sorunun cevabı olarak söylenmiştir.

ZOR

CEVAP D

17. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa D şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

18. Paragrafı ikiye ayırma sorularında kendinden önce bir cümle varmış hissi yaratmayan, çeşitli sözler ve bağlaçlarla bir üst cümleye veya cümlelere bağlanmayan cümleyi bulmak gerekir. Bu parçada da IV. cümle bu özelliklere sahiptir. Bu nedenle cevap C şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP C

19. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa D şıkkındaki yargının parçada olmadığı görülecektir. Cevap D şıkkıdır.

NORMAL

CEVAP D

20. Parça tek tek eleme yöntemiyle okunursa D şıkkındaki yargıyı bu parçadaki kişinin söylemeyeceği çıkarılacaktır. Cevap D şıkkıdır.

ZOR

CEVAP D

H
I
Z
Y
E
R
E
N
K

CEVAP ANAHTARLARI

HIZ TESTİ 16 Sayfa 120

1. B	11. A
2. C	12. B
3. D	13. B
4. D	14. C
5. C	15. C
6. D	16. B
7. E	17. D
8. D	18. B
9. C	19. C
10. D	20. E

HIZ TESTİ 17 Sayfa 125

1. E	11. D
2. D	12. E
3. D	13. C
4. D	14. A
5. A	15. C
6. E	16. A
7. D	17. B
8. B	18. C
9. E	19. C
10. B	20. E

HIZ TESTİ 18 Sayfa 130

1. D	11. A
2. C	12. A
3. C	13. D
4. A	14. C
5. A	15. D
6. C	16. B
7. D	17. C
8. C	18. D
9. B	19. A
10. D	20. C

HIZ TESTİ 19 Sayfa 135

1. D	11. B
2. D	12. A
3. C	13. D
4. D	14. B
5. D	15. E
6. A	16. A
7. B	17. C
8. D	18. B
9. A	19. A
10. D	20. D

HIZ TESTİ 20 Sayfa 140

1. D	11. A
2. C	12. D
3. E	13. B
4. D	14. C
5. C	15. C
6. A	16. B
7. C	17. C
8. D	18. D
9. B	19. E
10. E	20. D

HIZ TESTİ 21 Sayfa 145

1. E	11. A
2. B	12. C
3. C	13. C
4. C	14. C
5. A	15. B
6. D	16. B
7. A	17. B
8. B	18. C
9. D	19. D
10. E	20. A

HIZ TESTİ 22 Sayfa 150

1. B	11. A
2. C	12. B
3. E	13. A
4. E	14. E
5. C	15. B
6. D	16. B
7. D	17. E
8. B	18. E
9. E	19. B
10. A	20. D

HIZ TESTİ 23 Sayfa 155

1. E	11. C
2. E	12. B
3. C	13. B
4. B	14. B
5. A	15. D
6. E	16. A
7. C	17. D
8. B	18. D
9. C	19. C
10. E	20. C

HIZ TESTİ 24 Sayfa 160

1. C	11. A
2. B	12. B
3. D	13. D
4. E	14. A
5. E	15. C
6. E	16. C
7. A	17. C
8. D	18. E
9. C	19. C
10. D	20. A

HIZ TESTİ 25 Sayfa 165

1. C	11. D
2. E	12. B
3. D	13. A
4. D	14. D
5. D	15. E
6. A	16. C
7. E	17. D
8. A	18. D
9. E	19. E
10. D	20. B

HIZ TESTİ 26 Sayfa 170

1. B	11. A
2. E	12. D
3. E	13. C
4. D	14. D
5. C	15. C
6. C	16. C
7. A	17. C
8. B	18. E
9. E	19. D
10. C	20. B

HIZ TESTİ 27 Sayfa 175

1. A	11. B
2. A	12. B
3. A	13. E
4. C	14. B
5. D	15. B
6. A	16. D
7. B	17. C
8. B	18. E
9. D	19. B
10. D	20. A

HIZ TESTİ 28 Sayfa 180

1. E	11. A
2. C	12. E
3. E	13. C
4. B	14. A
5. D	15. E
6. D	16. A
7. D	17. A
8. D	18. D
9. B	19. A
10. B	20. B

HIZ TESTİ 29 Sayfa 185

1. E	11. A
2. A	12. D
3. B	13. D
4. E	14. D
5. E	15. C
6. B	16. E
7. E	17. E
8. E	18. D
9. D	19. D
10. A	20. C

HIZ TESTİ 30 Sayfa 190

1. A	11. E
2. C	12. C
3. A	13. E
4. B	14. D
5. C	15. A
6. C	16. C
7. A	17. C
8. A	18. A
9. C	19. C
10. E	20. C

HIZ TESTİ 31 Sayfa 195

1. B	11. D
2. B	12. B
3. C	13. A
4. D	14. B
5. C	15. C
6. D	16. B
7. C	17. A
8. B	18. B
9. D	19. B
10. E	20. C

HIZ TESTİ 32 Sayfa 200

1. B	11. D
2. D	12. D
3. C	13. D
4. B	14. E
5. E	15. B
6. B	16. C
7. C	17. E
8. B	18. E
9. C	19. E
10. B	20. D

HIZ TESTİ 33 Sayfa 205

1. D	11. E
2. D	12. C
3. E	13. D
4. E	14. B
5. D	15. D
6. D	16. D
7. A	17. B
8. D	18. C
9. C	19. D
10. E	20. D

HIZ TESTİ 34 Sayfa 209

1. E	11. C
2. B	12. A
3. C	13. D
4. B	14. D
5. B	15. E
6. D	16. D
7. C	17. B
8. A	18. B
9. E	19. B
10. D	20. E

HIZ TESTİ 35 Sayfa 215

1. C	11. B
2. C	12. D
3. E	13. B
4. D	14. B
5. D	15. E
6. A	16. D
7. D	17. B
8. B	18. A
9. C	19. A
10. C	20. C

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

1. Abes : Gereksiz, lüzumsuz, gerçeğe uygun olmayan, yakışıksız.

Örnek: Artık bunları gizlemem abes.

2. Abıhayat : Ölümsüzlüğü sağlayan hayat suyu.

Örnek: O, benim abıhayatımdır.

3. Abluka : Kuşatma.

Örnek: Okulun etrafı bir anda abluka-ya alındı.

4. Absürt : Saçma, yersiz olan, mantığa aykırı düşen

Örnek: Bu absürt programları neden izliyorsun?

5. Acar : Atılgan, kabına sığmayan, gözü pek, yiğit (güçlü ve becerikli, çevik enerjik).

Örnek: Acar bir avukat olmak isterim.

6. Âciz : Gücü bir şeye yetmez olan, güçsüz ve çaresiz.

Örnek: Amma da âciz birisin sen! Hiçbir şeyi beceremiyorsun.

7. Adamakıllı : İyiden iyiye, iyice, tam anlamıyla, enikonu.

Örnek: Kırk yıllık arkadaşım ile aramız adamakıllı bozulmuştu.

8. Adaptasyon: Uyum sağlama, uyarılma.

Örnek: Her canlının adaptasyon süreci farklıdır.

9. Afi : Gösteriş, çalım, çaka.

Örnek: Bir afili ki geçilmiyor havasından.

10. Ağdalı : Anlaşılması güç, dolambaçlı sözler bulunan anlatım özelliği.

Örnek: Çok ağdalı bir anlatımı vardı yazarın.

11. Ahenk : Uyum, musiki değeri taşıma.

Örnek: Kafiye redif, aliterasyon, asonans, ölçü, durak gibi unsurlar, şiirin ahenk unsurlarıdır.

12. Aheste : Yavaş, ağır biçimde.

Örnek: Aheste aheste yürüyordu.

13. Ajans : Haber toplama merkezi.

Örnek: Haber ajansları, çarpıcı haberleri toplayıp yayarken kaynağın doğruluğunu araştırmalı.

14. Ajitasyon : Heyecan ve coşkuya bağlı olarak tutarsız davranışlara yönelme ya da heyecan ve coşku vererek doğru, tutarlı davranmayı ve düşünmeyi engelleme, kışkırtma, coşturma, isyana yöneltme vb.

Örnek: Ajitasyon ve duygu sömürüsü yoluyla insanları etkilemeye çalışan klasik Türk filmlerini seyreden insanlar, çok sulu göz insanlardı.

15. Akademik : Bilimsel niteliği olan.

Örnek: Akademik kariyeri oldukça yüksekti.

16. Akıcı : Kolay anlaşılan, okunabilen, okuyana veya dinleyene keyif veren.

Örnek: Akıcı bir dili vardı.

17. Akort : Bir çalgının doğru ses verebilmesi için yapılan ayar.

Örnek: Kemanın akordu bozulmuştu.

18. Aksan : Çevreye özgü söyleyiş.

Örnek: Aksanı, onun Egeli olduğunu gösteriyor.

19. Aksetmek : Yansımak, etkisini göstermek, bir yere çarpıp geri dönmek, yankılanmak...

Örnek: İçinin güzelliği, yüzüne aksetmişti.

20. Aktüalite : Güncellik, günün konusu.

Örnek: Bu haberler bayatladı, aktüel yanı kalmadı.

21. Alaturka : Geleneği benimsemiş, alafranga karıştı, geleneğe uygun, Türk kültürüne göre.

Örnek: Oldukça alaturka tavırlar takınırdı.

22. Albeni : Çekicilik, alım, cazibe.

Örnek: Çok albenili bir görünüşü vardı buranın.

H I Z V E R N E K

- 23. Alegori** : Sembolik anlatım, simgelerle anlatma, temsili anlatım.
Örnek: "Harnâme", alegorik bir mesnevidir.
- 24. Alelade** : Basit, bayağı, sıradan, banal..
Örnek: Herkesin kolayca yazabileceği alelade metinler bile reklam yoluyla sanat eseri gibi ilgi görüyor.
- 25. Alenen** : Açıktan açığa, gizlenmeyen, açıkça.
Örnek: Gözlerimin içine baka baka alenen yalan söylüyordu.
- 26. Aleyhinde** : Bir kişi ya da, duruma zarar verici, olumsuz etki yapıcı olmak.
Örnek: Aleyhimize gelişen bir durumu akıllıca davranıp lehinize kullanabilirsiniz.
- 27. Aliterasyon** : Sessel yineleme, ünsüzlerin tekrarıyla oluşan ahenk, armoni.
Örnek: Yahya Kemal, Rintlerin Ölümü adlı şiirde "n" aliterasyonunu mükemmel kullanmıştır.
- 28. Alternatif** : Seçilebilecek başka yol, şık, seçenek, dalgali.
Örnek: Çeşitli alternatifleri masaya yatırıp bir sonuca gitmeye çalıştık.
- 29. Amade** : Hazır olan.
Örnek: Emrine amadeyim!
- 30. Anafor** : Girdap, hortum. Mecazi olarak karmakarışık, içinden çıkılmaz, sıkıntılı durum.
Örnek: Hüzünlü duyguların anaforunda boşuna kulaç atıp duruyorum.
- 31. Analiz** : Çözümleme, tahlil, ayırıştırma.
Örnek: Bu öğrencinin analiz yeteneği çok iyi.
- 32. Anekdot** : Kısa öykü. Anı niteliği olan özlü anlatı. Etkili, esprili, düşündürücü öykü. Bilgi notu
Örnek: Size bu konuyu özetleyen çarpıcı bir anekdot sunuyorum.
- 33. Anonim şiir** : Adı, yazanı, söyleyeni bilinmeyen eser.
Örnek: Masallar, genellikle anonim ürünlerdir.

- 34. Antoloji** : Seçme parçalardan ya da eserlerden oluşan kitap, seçki.
Örnek: Halk şiiri antolojisi, başarılı bulundu.
- 35. Arı dil** : Saf, temiz, sade dil.
Örnek: Yunus'un Türkçesi, arı bir Anadolu Türkçesidir.
- 36. Arz** : Sunma, piyasaya sürme.
Örnek: Toplumda bir şeyin alıcısı varsa mutlaka o şeyi arz eden de bulunacaktır.
- 37. Asgari** : Minimum, en az, en düşük.
Örnek: Millî edebiyatçılar biçime asgari önem vermişlerdir.
- 38. Aşıkâr** : Açık, besbelli olan.
Örnek: Onun niyeti gizli değil aşıkârdı.
- 39. Aşına** : Bilinen, tanıdık olan.
Örnek: Çok aşına geliyor yüzün.
- 40. Asparagas** : Yalan haber, uydurma ve şişirme haber, balon haber.
Örnek: Masa başında oturup asparagas haberlerle insanları kandıranlar var.
- 41. Ayraç** : Parantez.
Örnek: Eş anlamlı sözcükler ayraçla belirtilir.
- 42. Ayrıcalık** : İmtiyaz, üstün tutulma.
Örnek: Onun bu denli ayrıcalıklı olması hoş değil.
- 43. Ayrım** : Ayırma, fark, nüans.
Örnek: İyi ile kötü arasındaki ayrımı her göz göremez.
- 44. Ayrıntı** : Detay, teferuat.
Örnek: Oldukça ayrıntılı bir sunum yaptı.
- 45. Azami** : Maksimum, en büyük, en fazla.
Örnek: Yahya Kemal, dil ve biçim konusunda azami derecede dikkatli davranır.
- 46. Azımsamak** : Umulandan az olduğu yargısına varmak.
Örnek: Yaptığı onca çalışmayı azımsadı.

- 47. Bağdaşıklık :** Doğrultuların tam olarak uyuşması, uyum sağlama.
Sözcüklerin anlamsal uyumu.
Örnek: Bu sözcüğün anlamca bulunduğu yerle bağdaşmadığını söyleyelim.
- 48. Bağdaşmak :** Uyum göstermek, uyumlu olmak.
Örnek: Onunla fikirlerimiz bağdaşıyor.
- 49. Bağlam :** Dil birimini çevreleyen, ondan önce veya sonra gelen ve dil birimini birçok yönden etkileyen birim ya da birimler bütünü, ortam.
Örnek: Bir sözcüğü bağlamından soyutlayarak ona doğru anlam verilemez.
- 50. Bağlaşıklık :** Bağlı, karşılıklı bağımlı olan.
Dil bilgisi kurallarına uygun olma.
Örnek: Özne-yüklem uyumsuzluğu nedeniyle bağlaşıklık hatası oluşmuş.
- 51. Bağnaz :** Mutaassıp, başka düşünceyi kabullenmeyen, tutucu.
Örnek: Çok bağnaz bir kişiliğe sahipsin.
- 52. Bakış açısı :** Bir olayda, konuyu, düşünceyi belirli bir yandan inceleme, görüş açısı.
Örnek: Baktığınız şey aynı olsa da bakış açınız size ait olmalı.
- 53. Banal :** Adi, basit, bayağı, sıradan, alelade
Örnek: Duygu sömürüsüne dayanan basit sözler yığınınından ibaret, banal bir zevkin ürünü olan arabesk şarkılar söylüyordu.
- 54. Bariz :** Belli olan, açıkça.
Örnek: Bu konuyu anlamadığı bariz biçimde belli oluyor.
- 55. Basiret :** Kalp gözüyle doğruyu bulma, sağduyulu olma ve sezme durumu, uzak görüşlülük, ileri görüşlülük, uyanıklık.
Örnek: Basiret sahibi bir insan, bu sonucu kestirebilmeliydi.
- 56. Başıbozuk :** Düzensiz kendi başına hareket eden
Örnek: Başıbozuk, dengesizin biriydi.
- 57. Basmakalıp :** Kalıplaşmış olan. Tekdüze / özgünlüğün karşıtı.
Örnek: Basmakalıp bir şiir durmakta önümde.

- 58. Batıl :** Çürük, temelsiz, asılsız, boş inanç.
Örnek: Böyle batıl inançlara itimadım yok!
- 59. Bayağı :** Sıradan, bilenen, basmakalıp/özgürlüğün karşıtı. Banal, adi, alelade...
Örnek: Bir bilim adamına böylesine bayağı sözler yakışmıyor.
- 60. Belirtke :** Amblem, logo, görsel gösterge, ikon.
Örnek: Yakasına barışın belirtkesi olan bir rozet takmıştı.
- 61. Bengü :** Ebedî, sonu olmayan, ölümsüz.
Örnek: Orhun Anıtları, bengü taşlardır.
- 62. Betik :** Yazılı metin, mektup.
Örnek: Nurullah Ataç kendine yazdığı betikleri "Keziban'a Mektuplar" adıyla kitaplaştırdı.
- 63. Beylik söz :** Klişe söz, kullanılagelen, kalıplaşmış, bilinen söz, özgünün tersi.
Örnek: Babam yine beylik sözlerle nasihat etmeye başlamıştı.
- 64. Bibliyografya :** Bir konuya ait olan kaynakça.
Örnek: Keşfuz Zünun adlı eserde 14.500 eser hakkında bibliyografik bilgi vardır.
- 65. Biçem :** Üslup, tarz, anlatım şekli.
Örnek: Yazarın biçimini hiç beğenmedim.
- 66. Bilinç akışı :** Kahramanın duygu, düşünce ve hayallerinin arka arkaya, hiçbir sıra, düzen, plan olmaksızın verilmesi.
Örnek: Modern romancılar, bilinç akışı yöntemini çok kullanır.
- 67. Bitek :** Verimli olan.
Örnek: Çukurova'nın humuslu toprakları, bitek topraklardır.
- 68. Biyografi :** Yaşam öyküsü.
Örnek: Bu biyografi, oldukça başarılı.
- 69. Burjuva :** Seçkin, imtiyazlı, asiller sınıfı, kentsoylu sınıfı...
Örnek: Burjuvanın, yaşantısını konu edinen romanlardan çok köy romanı okumayı tercih ederim.
- 70. Bülten :** Duyuru. Dergi.
Örnek: Bakanlığın yayımladığı bültenlerde bu bilgiye rastlamadım.

- 71. Caba** : Fazla olanak, fazladan.
Örnek: Yaptıklarının yanında, kalbimi kırmaması da cabası.
- 72. Cafcaflı** : Gösterişli, şatafatlı, süslü. Sadeliğin karıştı.
Örnek: Cafcaflı üslubu, halka hitap etmiyordu.
- 73. Celallenmek** : Kızgın ve öfkeli bir duruma girmek.
Örnek: Babam, durup dururken celallenirdi, onu bir daha da yatıştıramazdık.
- 74. Cönk** : Halk edebiyatında şiirlerin toplandığı defter.
Örnek: Karacaoğlu'nın şiirlerinin bulunduğu bir cönk, günümüzde çok pahalıdır.
- 75. Cümbüş** : Canlılık, coşku / eğlenti, eğlence.
Örnek: Renklerin cümbüşünden başka her şey silinmekte.
- 76. Çaçaron** : Çok konuşkan, geveze.
Örnek: Bir kaynanası vardı ki amma da çaçarundu!
- 77. Çağrışım** : Davranışlar, düşünceler ve kavramlar arasında yer ve zaman birliğinin etkisiyle kurulan bağlantılar sonucu, bilinç alanına bunlardan biri girdiğinde ötekini de bilince çekmesi, bir şeyin bir başka şeyi hatırlatması.
Örnek: Bu şiirin çağrışım gücü yüksek bir şaire ait olduğu belli.
- 78. Çağrışım-sal anlatım** : Mecazlı, imgeli, izlenimsel nitelik taşıyan anlatım.
Örnek: Şiirlerinde kullandığı imgelerle zengin bir çağrışım-sal anlatıma ulaşıyor.
- 79. Çalakalem** : Gelişigüzel yazılmış, özensizce yazılmış.
Örnek: Çalakalem yazarlar, kalıcı olmazlar.
- 80. Çeşni** : Hoşa giden güzellik, çeşitlilik, ayrı bir tat.
Örnek: Bol çeşnili bir anlatım olmuş.
- 81. Çetrefil** : Anlaşılması, sonuca bağlanması güç, karmakarışık.
Örnek: Çetrefil cümlelere yer vermez.

- 82. Çığır** : İz, yol, keçi yolu ya da yeni tarz, yeni üslup.
Örnek: Orhan Veli, basit insanların, basit durumlarını, sıradan kelimelerle anlattığı serbest şiirleriyle şiirimizde çığır açmıştı.
- 83. Çıkarım** : Belirli bir önermeden sonuç çıkarma, veriyi yorumlama.
Örnek: Mevcut verileri yorumlayıp "Sınav zor olacak" şeklinde bir çıkarım yaptı.
- 84. Dağarcık** : Hafıza, bellek, bilgi birikimi.
Örnek: Kelime dağarcığı sağlam olmayan bir insan, kendini de ifade edemez.
- 85. Deformasyon** : Bozulmak, biçimsizleşmek, biçimini kaybetmek.
Örnek: İkinci Yeni şairleri zaman zaman sözcükleri deforme etmişlerdir, bu deformasyon modasına 1980 sonrasında da sıkça rastlanır.
- 86. Değme sanatçı** : Kendini sanatçı gören, sanatçiyim diyen herkes.
Örnek: Bu genç sanatçı adayı, öyle güzel yazılar yazıyor ki bunları değme sanatçılar yazamaz.
- 87. Dejenereasyon** : Yozlaşma, bozulma, deformasyon.
Örnek: Küreselleşmeyle her şey dejenereyona uğradı, bizim kültürümüz de dejenere oldu.
- 88. Demagoji** : Konu dışı, gereksiz sözlerle, laf kalabalığı ve söz oyunları ile konuşmak.
Örnek: Açık oturumlarda doğruları konuşmak yerine demagoji yapanlara çok kızarım.
- 89. Demirbaş** : Bir yere kayıtlı olan. Bir yerin ayrılmaz parçası olan.
Örnek: İlgeli söyleyiş, onun şiirinin demirbaşıydı.
- 90. Deşifre etmek** : Açığa çıkarmak.
Örnek: Bütün sırları deşifre eden bir tanıktı o.
- 91. Devinim** : Toplumsal süreçlerin bütünü, hareket, bir olgudan (durumdan) başka olguya geçme hâli.
Örnek: Bazı betimlemelerde varlıklar devinimleriyle birlikte verilir.

- 92.** Didaktik : Öğretici, öğüt verici.
Örnek: Didaktik şiirler, dilin göndergesel işleviyle yazıldıkları için, onların şiirsel yanları zayıftır.
- 93.** Diksiyon : Sesleri, vurgulayarak kurallarına uyarak söyleme.
Örnek: Müfredatımızda diksiyon derisi vardı.
- 94.** Dikte etmek : Yazdırmak için söylemek, bir düşüncüyü birine zorla kabul ettirmek.
Örnek: Şimdi sana bir mektup dikte edeceğim.
- 95.** Dildaş : Aynı dile, aynı duyguya sahip olan.
Örnek: Bir şairin dildaşı olmak ancak şairlere özgüdür sanırdım.
- 96.** Dilin alıcıyı : İletinin bir çeşit çağrı işlevi gördüğü harekete bu işlevde amaç, alıcıda bir tepki ve davranış değişikliği yaratmaktır. Emir, istek gibi yönlendirmeler yer alır.
Örnek: "Biraz gel." cümlesi, alıcıyı harekete geçirmek için kurulmuş bir cümledir.
- 97.** Dilin dil ötesi : Dilin dil kuralları hakkında bilgi vermek için düzenlenmiş olması.
Örnek: "Adıllar, adın yerini tutar." cümlesi, dilin dil ateşi işlevine uygundur.
- 98.** Dilin göndergesel işlevi : Bir ileti dilin göndergeyi olduğu gibi ifade etmesi için düzenlenerek oluşturulur. Amaç bilgi vermektir. Nesnel, gözlemlenebilir unsurlar ön plandadır.
Örnek: Gazete yazılarında, dilin göndergesel işlevi ağır basar.
- 99.** Dilin heyecan işlevi : Duygular, heyecanlar, sevinçler dile getirilir. Öznellik hâkimdir. Özne betimlemeler ve anlatılarda kullanılır. Şiirlerde çok yer alır.
Örnek: Lirik şiirlerde, dilin heyecana bağlı işlevine ağırlık verilir.
- 100.** Dilin kanalı : Gönderici ile alıcı arasında iletişimin kurulmasını, sürdürülmesini ya da kesilmesini sağlayan bu işlevde iletinin, içeriğinden çok iletişimin devam ettirilmesinin uygun olup olmadığı sorulur. Soru cümleleriyle yapılır.
Örnek: "Beni anladınız mı?" cümlesi, kanalı kontrol işlevine uygundur.

- 101.** Dilin şiirsel işlevi : Kendinden başka bir şeyi ifade etmeye ihtiyaç duymayan, şiiri şiir olduğu için anlamlı kılan işlevdir, sanatsal anlatımlar yer alır. Estetik zevk verme amacı vardır.
Örnek: Öz şiirciler, dilin şiirsel işlevine çokça yönelir.
- 102.** Dingin : Sakin, sessiz, sükûnet içinde olan, durgun...
Örnek: Dingin, bir ruh hâliyle sanat musikisi dinlemeyi çok özledim.
- 103.** Doğaçlama : Metne bağlı olmaksızın konuşma.
Örnek: Tuluat tiyatrosunda, doğaçlama konuşma yeteneği çok önemlidir.
- 104.** Dogmatik : Deneye dayanan bilgiyi yok sayan, bilim dışı, kanunlarını inanç öğretilerinden çıkaran.
Örnek: Tarih, dogmatik bilgilere yer vermez.
- 105.** Doğal : Yapmacık olmayan, katıksız, kendiliğinden, kendi doğasına uygun ve zorlamasız.
Örnek: Doğa, tüm doğallığıyla karşındaydı.
- 106.** Doktrin : Öğreti. Kuramsal bilgiler bütünü. Bir konuda ortaya atılan bilimsel görüşler.
Örnek: Hukuk alanındaki doktrin tartışmalarının anlaşılması gerçekten zordur.
- 107.** Done : Veri, belge (bkz. veri).
Örnek: Bu daneleri mutlaka kullanmalıyız.
- 108.** Dönüt : Geri bildirim, alıcının göndericiye cevabı.
Örnek: "Teklifinizi kabul etmiyorum." cümlesi bir dönüttür.
- 109.** Dramatik : a) Acıklı.
b) Çatışmayla gerilimle gelişen insan ilişkilerini yansıtan tiyatro şiiri, sahne oyununa özgü olan.
Örnek: Sahnede dramatik unsurlar ön plandaydı.
- 110.** Durağan : Etkin olmayan, gelişmemiş, sıradan, monoton.
Örnek: Durağan olan yıldız, elbet bir gün parlayacak.

- 111. Duyarlık** : Hassas ve ilgili olma, kayıtsız kalmama hâli.
Örnek: Sanatçıların toplum sorunlarına karşı duyarlık göstermesi gerekir.
- 112. Ebenced** : Dededen, atadan, eskilerden kalma.
Örnek: Sahipleri gibiyiz ebenced bu-
raların.
- 113. Ebru** : Suya dökülen yağ ve boyalarla kâğıda süsleme yapıştırma sanatı.
Örnek: Ebru, geleneksel sanatlarımızın en eskisidir.
- 114. Eciş bücüş** : Düzgün olmayan, biçimsiz.
Örnek: Eciş bücüş yazısı vardı.
- 115. Edim** : İş, davranış, hareket, amel, yapılması zorunlu olan hareket, etkinlik...
Örnek: Borçlu, vadesi dolan borcunu ödeme edimini gerçekleştirmelidir.
- 116. Edimsel** : Fiili, harekete dayanan, tasarıda, hayalde kalmayıp eylemle görünür kılan, harekete geçmiş olan güç.
Örnek: Bazı tasarılarımızın edimsel yanının olmaması, zamanla onları unutturur.
- 117. Ego** : Ben, benlik.
Örnek: Egosu yüksek kişiler, güven-sizlik problemi yaşamazlar.
- 118. Egoist** : Bencil. Hodbin.
Örnek: Egoist insanlar, sigarasını yakmak için komşusunun evini tutuşturabilir.
- 119. Egoizm** : Bencillik. Egoist olma eğilimi.
Örnek: Herkes, her alanda kendi çıkarlarının peşinde koşuyor, bu egoizmin egemen olduğunu ve egoist insanların çoğaldığını gösterir.
- 120. Eğreti (iğreti)** : İyi yerleşmemiş, yerini bulamamış, emanet duran, bulunduğu yerle bütünleşmemiş.
Örnek: Bu sözcük burada çok eğreti duruyor.
- 121. Eğretileme** : İstiare.
Örnek: Otuz Beş Yaş şiirinde “beyaz saç” yerine “kar” denerek açık eğretileme yapılmış.
- 122. Egzotik** : Yabancı ülkelerle ilgili olan.
Örnek: Yahya Kemal’in “Endülüs’te Raks” şiiri egzotik bir şiirdir.

- 123. Ekol** : Okul, akım, anlayış, ortak zihniyet.
Örnek: 1950’lerde II. Yeni ekolü, oldukça etkili bir şiir anlayışıdır.
- 124. Elit** : Seçkin.
Örnek: Romanda elit kişilerin yaşamı var.
- 125. Elvan** : Renkli, rengârenk.
Örnek: Elvan çiçekleri takma başına.
- 126. Empati** : Karşıdaki kişinin yerine kendini koyma.
Örnek: Hiç empati duygusu yok.
- 127. Empoze etmek** : Bir düşünceyi ya da kültürü birine kabul ettirmek, dayatmak.
Örnek: Sosyal gerçekçiler, kendi görüşlerini okuyucuya empoze etmeye çalışırlar.
- 128. Ender** : Çok az, nadir bulunan.
Örnek: Bu eşsiz manzara çok ender bulunur.
- 129. Enformasyon** : Danışma, tanıtma, bilgilendirme.
Örnek: Ders programı için enformasyon yapıldı.
- 130. Enforme etmek** : Bilgilendirmek.
Örnek: Enformasyon şefi geldi ve konukları, şirketin işleyişi hakkında enforme etti.
- 131. Enikonu** : İyiden iyiye, oldukça, adamakıllı, iyice, tam anlamıyla.
Örnek: Bugün enikonu yorulmuş.
- 132. Entelektüel** : Bilim, kültür alanında donanımlı, birikimli.
Örnek: Entelektüel bozuntusu insan çok.
- 133. Epik** : Destansı.
Örnek: Şiirde epik öğeler ön planda.
- 134. Epope** : Destan.
Örnek: İslam öncesi destanlarımız, doğal epopeler kapsamındadır.
- 135. Erek** : Amaç, gaye, hedef, maksat, plan, tasarısı.
Örnek: Para kazanmak, kimileri için tek erek hâline geldi.

- 136.** Eş güdüm : Belirli bir amaca ulaşmak için türlü iş-ler arasında bağlantı, ilişki ve uyumu sağlama.
Örnek: Millî eğitimle ilgili bütün ku-rumlar arasında bir eş güdüm sağlan-malı.
- 137.** Eskiz : Taslak, ön çalışma, deneme çizimleri, karalama çizimleri.
Örnek: Mavi bir defterin içerisindeki usta bir şairin şiir eskizleri duruyordu.
- 138.** Estetik : Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuram-sal bilimi. Sanatsal güzellik.
Örnek: Öz şiirde bir şey anlatmak de-ğil, estetik haz oluşturmak amaçlanır.
- 139.** Etik : Ahlaki, ilkesel...
Örnek: Basın etiği, bazen hiçe sayı-lıyor.
- 140.** Etimoloji : Bir kelimenin kökeni, köken bilimi.
Örnek: Dilimizin etimoloji sözlüğüne ihtiyacı var.
- 141.** Etken : Belirleyici gücü olan faktör, sebep.
Örnek: Bu durumun değişik etkenleri var.
- 142.** Etkin : Hareketli, işleyen, faal durumda olan, aktif.
Örnek: Sürekli etkin bir hâldeydi.
- 143.** Etkinlik : Etkin olma, eylem, faaliyet, aktivite.
Örnek: Söz dağarcığım için, bu tür etkinliklere ihtiyacım olacak.
- 144.** Etnoğrafya : Kavimlerin kökenini araştıran bilim.
Örnek: Bütün etnik malzemeleri bir araya getirerek bir etnoğrafya müzesi kurmuşlardı.
- 145.** Evrensel : Bütün insanlığı ilgilendiren, universal, dünya çapında.
Örnek: Kalıcı yazarların temel özelli-ği, evrensel konuları işlemeleridir.
- 146.** Ezkaza : Kazara, yanlışlıkla, farkında olmadan, bilinçsizce.
Örnek: Ezkaza hastalandı mı, kimse yardım etmezdi.
- 147.** Fantastik : Hayali, düşsel, gerçekte olmayacak şeyleri işleyen, masalsı.
Örnek: Nazlı Eray, fantastik anlatı-mın başarılı temsilcilerindendir.

- 148.** Fenomen : Dikkat çeken olay, olgu.
Örnek: Basit olaylar bir fenomenmiş gibi sunulur oldu.
- 149.** Feraset : Sezgi, kalp gözüyle geleceği görme, basiret sahibi olma durumu.
Örnek: Aldığı kararları uygulayıp hep iyi sonuçlar alan ferasetli bir insandı.
- 150.** Fihrist : Katalog, konu başlıklarını gösteren liste.
Örnek: Kocaman bir kitabın fihristi de yoksa okunması zor oluyor.
- 151.** Fiilen : Gerçekten, olguya dayanarak, olgu-sal
Örnek: Birinci Dünya Savaşı yılların-da ülkemizin birçok bölgesi fiilen işgal edilmişti.
- 152.** Fire vermek : Eksilme, ağırlık yitimi.
Örnek: Seksen yaşında olmasına rağmen duygusallığından hiç fire ver-memişti, hâlâ coşku dolu aşk şiirleri yaşıyordu.
- 153.** Folklor : Halk bilimi, halk kültürü, halkın sözlü geleneğinde oluşan masal, ağıt vb.
Örnek: Memleketçi şiirde folklorik öğeler, çok yer alır.
- 154.** Fonetik : Ses bilgisi.
Örnek: Edebiyat ve müzik fonetik sa-natlardandır.
- 155.** Fonksiyon : İşlev, görev, rol (bkz. işlev).
Örnek: Metinde yazarın işlevi duygu-yu okuyucuya taşımaktır.
- 156.** Fresk : Kireçli su içine madeni toz boyalar ka-tılarak yapııştırılan duvar resmi.
Örnek: Kilisenin duvarlarında ilginç freskler vardı.
- 157.** Galeyan : Kaynama, coşma.
Örnek: Çok çabuk galeyana geliyor-du.
- 158.** Gem : Atın ağızına takılan demir. Sınır koy-ma, engel olma.
Örnek: Sizin çocuk gemi azağı almış, kimseyi dinlemiyor.
- 159.** Gıpta : İmrenme, imrenti.
Örnek: Gıpta edilen bir üslubu vardı.

- 160. Girift** : Birbirinin içine karışmış olan, çapraşık, karışık.
Örnek: Öyle girift bir hâl almıştı ki bu olay.
- 161. Giz** : Sır, gizli tutulan, esrarlı.
Örnek: Sanatçının başarısındaki giz şudur: Özgünlük.
- 162. Global** : Toptan, küresel, evrensel.
Örnek: Küresel ısınma global yaşamı etkilemekte.
- 163. Görece** : Kişiye göre değişen, bağıl, izafi, gö-reli...
Örnek: Bu göreceli bir durumdur.
- 164. Gösterge** : Kendi dışında bir başka şeyi düşün-düren onun yerini alabilen nesne; gö-rünüş veya olgu.
Örnek: Bulutların toplanması, yağ-murun yağacağıının doğal gösterge-sidir.
- 165. Güdü** : Dürtü, harekete geçiren iç etken, mo-tivasyon.
Örnek: Yeterince güdülenmediği için nice zeki insan, başarıyı yakalayamı-yor.
- 166. Güdümlü** : Yönlendirilebilen, bağımlı hareket eden, özgür olmayan.
Örnek: Güdümlü bir sanatçının yara-tıcı olması beklenemez.
- 167. Gümrah** : Gür, yüksek, kuvvetli.
Örnek: Oldukça gümrah bir ormandı önümüzdeki.
- 168. Günaşırı** : Bir gün ara ile iki günde bir.
Örnek: Günaşırı yaptığı diyet randı-man vermedi.
- 169. Hafakan** : Sıkıntı, çarpıntı.
Örnek: Bu aralar hafakanlar basmak-ta.
- 170. Hedonizm** : Hazcılık. Bedensel zevklerin tatminini en üst değer olarak görme anlayışı.
Örnek: Acıya, sıkıntıya katlanama-yan yalnızca zevkin peşinde koşan hedonist insanlar gittikçe çoğalıyor.
- 171. Hercai** : Kararlı olmayan, aşkta değişken, ay-ran gönüllü, maymun iştahlı
Örnek: Bu hercai tutumunla güven kazanamazsın.

- 172. Hezeyan** : Saçmalama, sayıklama, abuk sabuk düşünceler ve konuşmalar.
Örnek: Doğru düşünemeyen ve ken-di hezeyanlarını gerçekmiş gibi anla-tan kişilere prim vermeyelim.
- 173. Hijyenik** : Sağlık koşullarına uygun, temiz, sağ-lıklı.
Örnek: Çalıştığınız ortam, hijyenik bakımdan uygunsuzca sağlığınız bo-zulur.
- 174. Hiyerarşi** : Alt-üst makam ilişkisi.
Örnek: İslamiyet'te hiyerarşik bir yö-netim önerilmemiştir.
- 175. Hobi** : Oyalayıcı uğraş, düşkün olunan şey, tutku.
Örnek: Edebiyat alanında araştırma yapmak hobilerimizdendir.
- 176. Homojen** : Aynı niteliklere sahip olanların oluş-turduğu bütünlük.
Örnek: Sınıfımızdaki öğrencilerin ba-şarı seviyesi birbirine çok yakındı yani sınıfımız homojen bir sınıftı.
- 177. İtir** : Güzel koku.
Örnek: Çiçeklerin ıtırı insanı mest ediyordu.
- 178. İç monolog** : İç konuşma yöntemi.
Örnek: A. Hamdi Tanpınar, iç mono-log yöntemini çok kullanmıştır.
- 179. İçerik** : Konu, düşünce, öz muhteva, kapsa-mında bulunan.
Örnek: Bir eserin içerik yönünden yeni olması olanaksızdır ama bakış açısının yeni olması şarttır.
- 180. İçgüdü** : Dürtü, güdü, insanı harekete geçiren iç enerji, iradeden bağımsız olarak in-sanı hareket ettiren iç gücü.
Örnek: Bazı zamanlar, insan, içgü-dülerinin yönlendirmesiyle istemediği hareketler yapmaktadır.
- 181. İcra** : Yapma, işi yerine getirme.
Örnek: Görevini bile icra etmeyen bi-ridir o.
- 182. İdeal** : a) Ülkü, amaç, hedef, erek, gaye.
b) En üst düzeyde.
Örnek: a) İdealleri uğruna canını ver-meye hazırды.
b) Bu ev, bizim için ideal bir ev.

- 183. İdrak** : Anlayış, kavrayış.
Örnek: İdrak sahibi bir insan olduğumuzun farkına varmalılar artık.
- 184. İhraç** : Dış satım.
Örnek: Dağlardan toplanan birçok endemik bitki, Avrupa ülkelerine ihraç ediliyor.
- 185. İhtiras** : Hırs, aşırı arzu.
Örnek: İhtiraslı biriydi ve yükselmeye doymuyordu.
- 186. İkilem** : Kararsız kalma, arada kalma, dilemma.
Örnek: İkilemde kalmak, huzursuzluk verici bir durumdur.
- 187. İkon** : Simge, belirtke, din büyüklerinin resimleri, heykelcikleri vb.
Örnek: Kaçakçılar, valizlerde bazı azizlerin antika ikonlarını kaçırıyorlarmış.
- 188. İktisat** : Ekonomi.
Örnek: Ülkemizin iktisadi sorunlarını konuşan ekonomistleri izlerken uyumuşum.
- 189. İleti** : a) Mesaj, fikir, ana düşünce, bildiri.
b) Bildirme yazısı.
Örnek: Salt sanat amaçlı yazılmış bir metnin de mutlaka bir ileti vardır.
- 190. İlgeç** : Edat / derleme.
Örnek: “için” ve “kadar” ilgeci, çok kullanılan ilgeçlerdendir.
- 191. İmbikten geçirme** : Ayırma işlemi, süzme, ayırıştırma, rafine etme işi.
Örnek: Tüm yazılarını sunmadan, imbikten geçirirdi.
- 192. İmece** : İş birliği katılımıyla gerçekleştirme.
Örnek: Köydeki bütün işler, imece usulüyle yapılırdı.
- 193. İmge** : Bilinçte beliren, nesne ve olayları düş, hayal, varlığın zihindeki iz düşümü.
Örnek: İmgesellik çağrışım gücü yüksek insanlarda vardır.
- 194. İmtiyaz** : Ayrıcalık.
Örnek: Tüm toplumlarda imtiyazlı sınıflar vardır.

- 195. İndirgeme** : Bir işlemi, daha yalın ve kısa hâle getirmek, seçenekleri azaltmak.
Örnek: Sorunun cevabını iki şıkka indirgedim ama bir türlü cevaptan emin olamadım.
- 196. İnisiyatif** : Bir konuda öncelikli karar alma üstünlüğü.
Örnek: Babam ailemizle ilgili konularda alınacak kararlar konusunda inisiyatif ele geçirmişti.
- 197. İrdelemek** : İncelemek, tetkik etmek.
Örnek: Olayı irdeleyince, gözü korktu.
- 198. İrfan** : Doğal yöntemlerle elde edilen kültürel birikim, bilimsel bilgiye değil de görgüye ve deneyime bağlı olarak bilme, arif olma hâli, bilgelik...
Örnek: Ninem, okuryazar değildi ama irfan sahibi bir kadındı, bu özelliğiyle hakikatleri çabucak gören bir bilge kadındı.
- 199. İroni** : İğneleme, ince ince alay etme, bilgece ve mizahtan yararlanarak eleştirme.
Örnek: Kuyruklu şiir adlı yapıtında orhan veli, ironik bir dil kullanır.
- 200. İşlev** : Görev.
Örnek: Sanatın en önemli işlevi, ayırımına varmadığımız güzellikleri fark ettirmektir.
- 201. İşlevsel** : Bir işe yarar olma, gerekli veya kullanılır olma, fonksiyonel.
Örnek: Öyküde, her ayrıntının işlevsel bir yanı olmalıdır. İşlevsiz hiçbir ayrıntı öyküye giremez.
- 202. İthal** : Dış alım.
Örnek: Şairlerimiz uzun süre ithal malı şiir görüşlerini, kendilerinin politikası gibi sundular.
- 203. İvedi** : Hızlı, çabuk, acele.
Örnek: Bu yasa tasarısı, mecliste ivedilikle görüşülecek.
- 204. İzlenim** : Görülenlerin zihinde bıraktığı etki, çağrışım, imge, intiba.
Örnek: Nasıl bir izlenim bıraktığının farkında değil.

- 205. Kabare** : Güncel olayları, şarkılı, şiirli, tiratlı taşlamalarla işleyen tiyatro türü.
Örnek: Haldun Taner, kabare tiyatrosunu kuran kişidir.
- 206. Kafadar** : Görüşleri uyuşan kimseler.
Örnek: İki kafadar, birlikte bu işi yapmışlar.
- 207. Kâgir** : Taş, tuğla, kerpiç gibi malzemelerden yapılmış bina.
Örnek: Köyün tamamı kâgir binalarla doluydu.
- 208. Kanal** : İletişimi gerçekleştiren araç yani yazı, söz, resim vb.
Örnek: Bize mektup ya da telefon kanalıyla ulaşabilirsiniz.
- 209. Kanı** : Düşünce, inanç, kanaat, sav.
Örnek: Tartışmacı anlatım, kanıları değiştirme amacı taşır.
- 210. Kanıksamak** : Alışmak, yapılanlara duyarsızlaşmak, tepkisizleşmek.
Örnek: Bu tür tepkileri kanıksadım.
- 211. Kanıt** : Belge, delil.
Örnek: Kanıtlarla sundu her şeyi.
- 212. Kaos** : Karışık, düzensiz, karmaşık, biçimsiz ve karmaşa içinde olma durumu.
Örnek: Yönsüz ve yordamsız işlerin döndüğü bir kaos ortamında yaşıyordu ve bu kaotik ortamdan kurtulamıyordu.
- 213. Karadüzen** : Düzensiz, gelişigüzel, yöntemsiz, el yordamıyla.
Örnek: Karadüzen bir çalışma yapmıştı.
- 214. Karakter** : Birey olarak ele alınan, kendine ait özellikleriyle, kendi acıları, sevinçleri ve çevresiyle dile getirilen kahraman.
Örnek: Bazı romancılar, karakter yaratamaz ama tip yaratabilir.
- 215. Kategori** : Aralarında benzerlik bulunan şeylerin oluşturduğu grup, sınıf, topluluk.
Örnek: Benim romanlarım, psikolojik roman kategorisinde değerlendirilebilir.
- 216. Kayıtsızlık** : İlgisizlik, umursamazlık, vurdumduymazlık, duyarsızlık.
Örnek: Toplumun sorunlarına kayıtsız kalamaz bir aydın.

- 217. Kısırdöngü** : Mantıksal yanılgı. Çözüm getirmeyen durumların tekrarlanması.
Örnek: Bu kısır döngü devam ettiği müddetçe gelişemeyiz.
- 218. Kıvam** : En uygun zaman ve durum ya da tav.
Örnek: Tam kıvamında kullanmış sözcükleri.
- 219. Kinaye** : a) Üstü kapalı, dokunaklı söz, ima.
b) Hem gerçek hem mecaz anlam taşıyan söz.
Örnek: a) Kinayeli anlatımıyla göz dolduruyordu.
b) "Terlemek" sözcüğü çoğu kez kinayeli kullanılır.
- 220. Klasik** : a) Geleneksel, alışılmış olan.
b) Üzerinden zaman geçmiş olmasına rağmen değerini yitirmeyen.
Örnek: a) Bu klasik benzetmeler, şiiri zayıflatır.
b) Klasik bir roman olan "Suç ve Ceza" ölümsüzdür.
- 221. Klişe** : Basmakalıp, tek düze, monoton. Özgünlüğün karşıtı.
Örnek: Bu klişe sözlerle kandıramazsın beni.
- 222. Kolektif** : Ortaklaşa, el birliğiyle.
Örnek: Toplumun kolektif bilincini oluşturan temel etmen, geçirdiği tarihsel süreçtir.
- 223. Konsantrasyon** : Dikkati bir noktada toplama, yoğunlaşma, derinleşme.
Örnek: Teknolojinin yoğun kullanımı, konsantrasyon bozukluğuna neden olmaktadır; gençlerimizin çoğu bu sebeple derslerine konsantre olamamaktadır.
- 224. Korozyon** : Paslanma.
Örnek: İnsanlığın demirinde bir korozyon, insani tutumlarda bir erozyon görüyorsak hepimiz bundan sorumluyuz.
- 225. Kotarmak** : Bir işi tamamlamak, bitirmek, yapmak, bir şeyi hazır hâle getirmek.
Örnek: Kimseden yardım almadan kendi işini kendisi kotardı.
- 226. Köhne** : Eskiyip yıpranmış, modası geçmiş.
Örnek: Köhne fikirlerin çağımızda hâlâ yaşadığını gözlemliyoruz.

- 227. Kriter** : Ölçüt, kıstas.
Örnek: İşe başlamadan kriterlerini sundu önüme.
- 228. Kritik** : a) Tehlikeli, endişe veren.
b) İnceleme, değerlendirme.
Örnek: a) Çok kritik düşüncelere sahip bir insan.
b) Bu şiiri kritik etmek üzere kalemi eline almıştı.
- 229. Kronoloji** : Zaman bilimi, tarih sırası.
Örnek: Tarihte kronoloji hatası yapmak, affedilmez bir hatadır.
- 230. Kuram** : Teori, soyut bilgi, ilke.
Örnek: Şinasi ve Recaizade Mahmut Ekrem, kuramcı kişilikleriyle öne çıkmış kişilerdir.
- 231. Kurmaca** : Tasarlanıp üretilen, gerçeğin benzerini hayal gücüyle oluşturma durumu.
Örnek: Sanatsal metinler, kurmacaya; öğretici metinler, gerçeğe dayanır.
- 232. Lafazan** : Geveze, çok konuşan.
Örnek: Öyle lafazan biriydi ki çenesi düştü mü susturamazdık.
- 233. Lirikizm** : Coşkunluk, coşkulu ve duygulu olma durumu.
Örnek: Lirikizm, aşk şiirlerinin vazgeçilmez özelliğidir.
- 234. Mağrur** : Kurumlu, gururlu.
Örnek: Öyle mağrur bakışlara sahipti ki!
- 235. Maharet** : Ustalık, beceri, uzluk.
Örnek: Onun dili kullanmada gösterdiği maharet karşısında şaşırdım.
- 236. Mahir** : Usta, yetkin.
Örnek: Aşçımız yemek yapma konusunda pek mahir idi.
- 237. Mahzun** : Üzgün, hüznü.
Örnek: Mahzun bir duruşu vardı.
- 238. Manşet** : Gazetelerin ilk sayfasında, üst bölüme iri harflerle konulan başlık.
Örnek: Gazetede çok çarpıcı bir manşetle takımımızın başarısı duyurulmuştu.
- 239. Manzum** : Şiir biçiminde yazılmış.
Örnek: Dede Korkut'un içindeki manzum parçalarda belli bir ölçü yoktur.

- 240. Maraz** : Dayanılması güç durum / hastalık / huysuzluğu ile çok sıkıntı veren.
Örnek: İyilikten maraz doğar.
- 241. Marifet** : Ustalık, hüner, bilgi, bilme, uzmanlık.
Örnek: Marifet, iltifata tabiidir dermiş eskiler; gerçekten de bir insanın marifetlerini geliştirebilmesi için ona ilgi gösterilmesi gerekir.
- 242. Marjinal** : Çizgi dışında, aykırı, uçta bulunan.
Örnek: Marjinal bir kadındı, bu yüzden herkese uçuk kaçık gelen davranışlar sergilerdi.
- 243. Mazeret** : Bahane, özür, bir şeyi yapmama gerekçesi.
Örnek: İş üretenlerden çok mazeret üretenler var bu iş yerinde.
- 244. Meftun** : Tutkun, vurulmuş, gönül veren.
Örnek: Meftun oldum senin şirin yüzüne.
- 245. Megaloman** : Kendini çok büyük gören.
Örnek: Megalomanlık yapma bana.
- 246. Melankoli** : Kara sevdâ, keder, hüznü, karamsarlık, depresyon hâli, derin üzüntü.
Örnek: Recaizade, Nijat Ekrem'in ölümünden sonra melankolik şiirler yazmıştı.
- 247. Menfi** : Olumsuz, negatif.
Örnek: Ortada kusur yok, menfi bir şey aramayın.
- 248. Mensup** : Bir yere yahut şeye ait olan.
Örnek: İl. Yeni mensup olan şairlerin çoğu, kapalı bir anlatımı ve anlamsızlığı benimser.
- 249. Mensur** : Düzyazı. Ölçsüz, uyaksız, manzum olmayan.
Örnek: Divan şiirinde mensur eserler, manzum eserlere göre çok azdır.
- 250. Mersiye** : Divan edebiyatında ağıt.
Örnek: Mersiye sözünün halk edebiyatındaki karşılığı ağıt, İslam öncesinde ise sagudur.
- 251. Meta** : Alınıp satılan mal. Ticaret malı. Sermaye, elde bulunan mal, varlık.
Örnek: Her insan, önce insandır; onu kimse bir meta olarak göremez.

- 252. Metafizik** : Doğaötesi, mistik, ruhsal.
Örnek: Necip Fazıl, usta bir metafizikçidir.
- 253. Metinler arasılık** : Bir metnin içinde başka bir yazarın metnin yer alması, montajlama tekniğiyle metin içinde metin kullanmak...
Örnek: Postmodern romanlar, "metinler arasılık" yöntemiyle yazıldıkları için başka romanları anırtırlar, bu da onların özgün olmadığını düşündürür.
- 254. Meyilli** : Eğilim içinde olan, yönelmeye elverişli.
Örnek: Babam, bu fikri benimsemeye meyilli görünüyor.
- 255. Meziyet** : Üstün gösteren, nitelik.
Örnek: İyi şiiir yazar, iyi futbol oynar, çok iyi konuşurdu; onun meziyetleri saymakla da bitmezdi.
- 256. Mihenk taşı** : Ölçüt, kriter, bir şeyin kalitesini belirlemeye yarayan temel hareket noktası. Kuyumculukta altın ve gümüşün kalitesini test etmeye yarayan düz, sert, ince pütürlü, siyah taş.
Örnek: Bu şiiir, sizin şairliğinizin mihenk taşıdır.
- 257. Millî kimlik** : Bir milletin kendine özgü düşünüş ve yaşayış biçimi. Dil, töre ve gelenekleri, toplumsal değer yargıları ve kurallarıyla oluşan özelliklerin bütünü.
Örnek: Ziya Gökalp, millî kimliğin ne olduğunu araştıran bir sosyologdur.
- 258. Mistik** : Metafizik, gizemsel, manevi, ruhsal.
Örnek: Ruhuna fısıldanan mistik şeyler yaşıyordu.
- 259. Misyon** : Dinsel, bilimsel veya diplomatik görev.
Örnek: Bir misyonu ve o misyon uğruna bir vizyonu olmayan kişi, mücadeleci olamaz.
- 260. Mit** : Alegorik anlatımı olan halk hikâyesi / toplumun hayal gücü etkisi ile şekil değiştiren, mitoloji
Örnek: Mit unsurları ön plâneydi.
- 261. Mitoloji** : Mitlerin doğuşlarını, anlamlarını yorumlayan bilim dalı.
Örnek: Tezini mitolojiden hazırladı.

- 262. Mitos** : Efsaneleşen kavram veya kişi.
Örnek: Akdeniz'in mitoslarından beslenen birçok sanatçıya rastlanır.
- 263. Mizah** : Gülmece, espri, alaycı anlatım.
Örnek: Mizahı oldukça kuvvetli.
- 264. Monoton** : Tekdüze, sıradan, basmakalıp
Örnek: Öyle monotonlaştı ki her şey.
- 265. Motif** : Süsleyici öge.
Örnek: Anlatımını masalsı motiflerle zenginleştirmiş.
- 266. Motive etmek** : Güdülemek, isteklendirmek, motive etmek.
Örnek: Beni çalışmaya motive eden tek şey, hedeflerim için çalıştığımı düşünmemdir.
- 267. Muhalif** : Muhalefet eden, karşı çıkan, genele aykırı davranan.
Örnek: Sanatçılar eleştirel bir kafaya ve muhalif bir ruha sahiptirler.
- 268. Müdahil olmak** : Karışmak, bir işe, olaya, davaya girmek yahut taraf olmak.
Örnek: Sanatçı, akıp giden hayata seyirci kalamaz mutlaka bir noktadan müdahil olur.
- 269. Müreffeh** : Mutlu, rahat, bolluk içinde olan.
Örnek: Daha müreffeh bir ülke için, kendi rahatımızı terk etmeliyiz.
- 270. Müsamaha** : Tolerans, hoşgörü.
Örnek: Yeni yeni olgunlaşan bir şairin bazı kusurlarına müsamaha göstermeliyiz.
- 271. Müspet** : a) Olumlu, pozitif.
b) İspatlanabilen bilim.
Örnek: a) Şirketin teklifine müspet cevap verildi.
b) Fizik, matematik gibi bilimler, müspet bilimlerdir.
- 272. Müsvedde** : Yazı taslağı karalama. Kötü benzer.
Örnek: Müsveddelerini temize çekerek yorulmuştur.
- 273. Müşkül** : Güç, zor, çetin olan.
Örnek: Çok müşkül bir vaziyette kalmıştı.

- 274. Nebula** : Gaz ve toz karışımı bulutsu yapı.
Örnek: Şairin zihin dünyasında biçimlenmeyi bekleyen bir şiir nebulası her zaman vardır.
- 275. Negatif** : Olumsuz, pozitif olmayan.
Örnek: Özgün bir dil kullanmaması, bir yazarın en negatif yanındır.
- 276. Nekes** : Cimri, eli sıkı.
Örnek: Aşırı nekeslik kadar tehlikelidir ölçsüz cömertlik.
- 277. Neşretmek** : Yayımlamak, yaymak.
Örnek: Yeni haberleri, yine neşredeceğiz.
- 278. Nicelik** : Miktar bildiren, sayılabilen, ölçülebilen, tartılabilen.
Örnek: Öykücülüğüm nicelik bakımından zenginleşti ama nitelik bakımından hâlâ yoksul.
- 279. Niza** : Çekişme, bozuşma.
Örnek: Her zaman niza hâlindeydi benimle.
- 280. Nüans** : Ayırtı, fark, ayırım.
Örnek: Kavramlar arasındaki nüansları iyi bilmek gerekir.
- 281. Nüfuz** : Söz geçirme, içine geçme.
Örnek: Batılılaşma modası, Beyoğlu insanlarına nüfuz etmişti artık.
- 282. Nükte** : Düşündürücü, esprili söz.
Örnek: Hoş konuşan, nükteyi yerinde insandır.
- 283. Nüsha** : Benzer, aynı olan, kopya.
Örnek: Dede Korkut'un yazma nüshalarından biri Dresten'dedir.
- 284. Obje** : Nesne.
Örnek: Müzelik bir obje gibi durmakta yazı.
- 285. Objektif** : Tarafsız, yansız, nesnel.
Örnek: Tarihçi, objektif bir tutum izlemelidir.
- 286. Obsiyon** : Alacaklının borçluya borcunu ödemesi için tanıdığı ek süre veya sözleşmenin oluşabilmesi için belirlenmesi gereken seçenekler, koşullar.
Örnek: Banka, ödenmeyen kredi borçları için bize iki günlük bir obsiyon tanıdı.

- 287. Olgu** : Gözlemlenebilir gerçeklik. Somut, nesnel gerçek, vakıa...
Örnek: Gerçekçi bir roman olguların gözlemlenmesiyle oluşturulur.
- 288. Oportunist** : Oportunizme bağlı hareket eden, fırsatçı, hep kendine yontan.
Örnek: Oportunist insanların çoğaldığı toplumda, dostlukların da bir piyasa değeri vardır.
- 289. Oratoryo** : Müzikli, şiirli, tiyatrolu gösteri.
Örnek: İlkokulda Atatürk oratoryosunda rolüm vardı.
- 290. Orijinal** : a) Özgün olan, farklı, başkasının tıpkısı olmayan, yeni, genel eğilimin ve yönelimin dışında.
b) Aslı değişmemiş.
Örnek: a) Onun orijinal benzetmeleri vardı.
b) Arabanın her şeyi orijinaldi.
- 291. Ortaç** : Sıfat fiil.
Örnek: Ortaçlar, sıfat veya adlaşmış sıfat görevlerinde kullanılır.
- 292. Oylumlu** : Derinlik (anlatımda) iç içe anlam taşıma.
Örnek: Necip Fazıl'ın mistik alanda oylumlu şiirleri vardır.
- 293. Ödün** : Taviz.
Örnek: Sınıfta yaramazlık yapanlara ödün vermezdi.
- 294. Ölçüt** : Kriter, kıstas, değerleri belirlemeye yarayan ilke, kilometre taşı, mihenk taşı.
Örnek: Şairin bir şiirde başarıyı yakaladığının temel ölçütü şudur: onu yeniden okuma isteği duymak.
- 295. Öykünme** : Taklit, birine benzemeye çalışma.
Örnek: Genç sanatçılar için ilk zamanlarda öykünme hoş görülebilir.
- 296. Özdeşleşme** : Bütünleşme, kendinde onu bulma.
Örnek: Okuyucu, okuduğu romanın kahramanıyla özdeşleşirse onu daha hızlı okur.
- 297. Öz eleştiri** : Kendini eleştirme
Örnek: Öz eleştiri yapmak, büyük bir erdem.

- 298. Özenli** : İtinalı özenilerek yapılan.
Örnek: Özenli üslubuyla dikkatleri topladı.
- 299. Özentili** : Beğendiği şeye benzeme çabası, taklitçi olma durumu, yapaylık.
Örnek: Taklit ve özentî devrindeyiz.
- 300. Özerk** : Kendini yönetme yetkisi olan, bağımsız.
Örnek: Şiir, özerk bir yapıya sahiptir; diğer türlerin müdahalesine açık değildir.
- 301. Özgeci** : Başkasına yararlı olmaya çalışan, başkasını düşünen, kişisel yararından vazgeçen.
Örnek: Özgeci tutumuyla, insanlara güven aşıladı.
- 302. Özgü** : Has, mahsus.
Örnek: Kendine özgü üslubu, başarıydı.
- 303. Özgün** : Kendine özgü nitelik taşıyan, farklı, benzerlerinden ayrı, yeni, genel yönelimin dışında, sıra dışı...
Örnek: Özgün yapıtları ancak yaratıcı yazarlar oluşturabilir.
- 304. Özlü** : Gereksiz söz kullanmadan özü verebilen, dokusu sıkı, yoğun anlatım, zengin bir içeriğe sahip olan eser.
Örnek: Dilindeki özlülük, herkesçe anlaşıldı.
- 305. Öznél** : Subjektif, kişisel.
Örnek: Öznellikten kurtulamayan eleştirmen, başarısını gölgeler.
- 306. Özümsemek** : İçselleştirmek, okuduğu veya izlediği bir şeyi kendisinin bir parçası hâline getirmek, benliğine katmak.
Örnek: Bilgileri ezberlemek değil, özümsemektir kültürü oluşturan.
- 307. Özveri** : Fedakârlık.
Örnek: Özveri, annelerimizde oldukça yoğundur.
- 308. Palamar** : Gemileri bağlamaya yarayan kalın ip, halat.
Örnek: Tekneler, palamarı çözüp kıyıdan uzaklaşmıştı.
- 309. Palas pandıras** : Derlenip toparlanmadan, çarçabuk, alelacele.
Örnek: Palas pandıras çıktık evden.

- 310. Panorama** : Genel görünüm, görünüş.
Örnek: Yakup Kadri, bu romanda Cumhuriyet'in 1950'li yıllara kadarki panoramasını vermiştir.
- 311. Paradigma** : Kişinin yorumlama, algılama ve bilme süreçleriyle ilgili düşünsel sistemi, algı düzeneği, bakış açısı.
Örnek: Olayları yorumlarken herkes kendi paradigmasını kullanıyor.
- 312. Parametre** : Sabit bir değişkenin aldığı değer. Değiştiren. Hareket noktası, dayanak.
Örnek: Toplumumuzun okumayı ve düşünmeyi sevmeyen bir toplum olduğu parametresinin dayandığı gözlemler de vardır.
- 313. Parodi** : Ciddi sayılan bir eserin bir bölümü veya bütünü alaya alarak biçimini bozmadan ona bambaşka bir özellik vererek biçimle öz arasındaki bu ayrılıktan gülünç etki yaratan bir oyun türü.
Örnek: Modernist romancılar yer yer hayatın parodisini yaparlar.
- 314. Payanda** : Dayanak, destek.
Örnek: Kötü kişilere payanda olmaktır iyiye destek olmamak.
- 315. Paye** : Aşama, derece.
Örnek: Ahmet Mithat'a halkın sanatçısı olmak payesi yetiyordu.
- 316. Performans** : Başarı, başarabilme gücü, bir çalışmayı başarıyla sergileyebilme gücü.
Örnek: Sanatçının sahnedeki performansını herkes beğendi.
- 317. Poetika** : Şiir üzerine düşünceler, teoriler, kuramsal bilgiler.
Örnek: Her şairin bir poetikası vardır ama poetik yazılar bizde çok azdır, en güzel poetik yazılar ise Ahmet Haşim'in, Ahmet Hamdi'nin ve Necip Fazıl'ın yazılarıdır.
- 318. Polemik** : Ağız kavgası, asıl amacın dışına çıkarak yapılan sert tartışma.
Örnek: Bazı tartışmalar gerçeği ortaya çıkarmaktan değil polemikten hoşlanıyor.

- 319. Potansiyel** : Varlığı, gücü ortaya çıkmamış olan, gizil güç, kapasite.
Örnek: Çocuğunuzun sınavı kazancak bir potansiyele sahip olduğunu söyleyebilirim.
- 320. Pozitif** : Olumlu.
Örnek: Romancı olarak çok güçlü bir kurgu gücünüz var, bu sizin en pozitif yanınız.
- 321. Pragmatik** : Yararcı
Örnek: Sanatı yalnızca pragmatik yaklaşımlarla değerlendirenler, onu gereksiz bir uğraş olarak görürler.
- 322. Prizma** : Düz yüzeyleri olan ve ışığı kıran saydam cisim. Genellikle camdan yapılan, üçgen biçimli, saydam cisimdir.
Örnek: Sembolistler, dış gerçekliği prizmadan geçirip farklı renklere ayırıştırarak yansıtırlar ve onlara göre şairin kalbi, renklerin süzülüp kırıldığı bir prizmadır.
- 323. Profil** : Gözlenen, ölçülen özellik, görüntü.
Örnek: Öğrenci profiline bakılırsa başarılı bir sezon geçireceğiz.
- 324. Propaganda** : Överek benimsetmeye çalışma.
Örnek: Bir siyasi görüşün propagandasını yapan eserlere sanat eseri diyemezsiniz.
- 325. Prospektüs** : İlacın içeriğini, işlevini, özelliklerini tanıtan bilgi notu. Tarif. Tanıtım. **Örnek:** Bazı şairler, şiirlerinin nasıl okunması gerektiğini anlatan okuma kılavuzları yazarlar. Ben bunlara şiir prospektüsü diyorum.
- 326. Prova** : Deneme, kontrol, sınama.
Örnek: Uzun zamandır gülmeyen bu insanın yüzünde şimdi tebessüm prova- ları başlamıştı.
- 327. Provokasyon** : Kışkırtma, ajite etme, provoke etme.
Örnek: Provokasyonlarla toplumda karışıklık meydana getiriyorlar, sonra da hiçbir şey yapmamış gibi davranıyorlar.
- 328. Racon** : Yol, yöntem, usul.
Örnek: Yazarlığın en temel raconu özgünlüktür.

- 329. Radikal** : Köklü, kökten.
Örnek: Radikal kararlar alıp hayatını değiştirdi.
- 330. Rafine** : Fazlalıklarından arındırılmış, süzül- müş, saflaştırılmış.
Örnek: Sanatsal zevki gelişmiş bir sanatçının rafine bir anlatımıyla karşı karşıyayız.
- 331. Ramak** : Bir şeyin olmasına çok az kalmak.
Örnek: Düşmeme ramak kalmıştı.
- 332. Rant** : Getiri, çıkar.
Örnek: Bu işten rant sağlamaya ba- kıyordu.
- 333. Realite** : Gerçeklik, olgu, vakıa.
Örnek: Artık uzun romanların oku- yucusunun azaldığı realitesini kimse göz ardı edemez.
- 334. Referans** : Tavsiye veya tavsiye mektubu. Kay- nak, dayanak.
Örnek: Onun sanatçılık yeteneğini gösteren bir referanstı yazdığı son şiirler.
- 335. Ritim** : Vurgu, ses ve durakların düzenli bi- çimde tekrarıyla oluşan ses uyumu.
Örnek: Bir şairde ritim duygusu ol- mak zorundadır.
- 336. Rötüş** : Düzeltme, küçük küçük değişiklikler yapma.
Örnek: Şiirlerimi uzun bir demlenme aşamasından geçirip bazı rötüşler ya- parak yayımlarım.
- 337. Rutin** : Alışlagelen, sıradan.
Örnek: Aynı işleri yapıyordum, rutinin robotu olmuş gidiyordu.
- 338. Sabit fikir** : Ön yargı, değişime kapalı düşünce.
Örnek: O, sabit fikirli bir insandır, onun düşüncelerini asla değiştire- mezsın.
- 339. Sabotaj** : Baltalama.
Örnek: Edebiyatı ihmal etmek, mille- tin geleceğine yapılan bir sabotajdır.
- 340. Salık ver- mek** : Önermek, tavsiye etmek.
Örnek: Size bol bol kitap okumanızı salık veriyorum.

- 341. Salt** : Yabancı öge bulunmayan, mutlak. Yalnız, sadece, sırf.
Örnek: Her konuştuğunu salt doğrudur diye kabullenmemeli insan.
- 342. Sansasyon** : Heyecan verici olay, büyük yankı uyandıran şey.
Örnek: Hikâye, toplumda büyük bir sansasyon yarattı.
- 343. Santimantal** : Aşırı duygusal ve içli olma durumu. Hassaslık.
Örnek: Edebiyatı Cedide sanatçıları oldukça kırılgan ve santimantal kişilerdir.
- 344. Saptamak** : Tespit etmek, belirlemek.
Örnek: Bir eleştirmen, eserin iyi ve kötü yanlarını doğru saptayabilmeli.
- 345. Satirik** : Yergi ile ilgili olan.
Örnek: Satirik şiirlerde "tariz" sanatına başvurulur.
- 346. Sav** : Savunulan düşünce, iddia, tez.
Örnek: Konu üzerindeki savlarını doğru bulmadım.
- 347. Saydam** : Açık seçik, belirgin, şeffaf.
Örnek: Öyle saydam anlatımı vardı ki, bir çırpıda bitirdim.
- 348. Sayıp dökmek** : Bir konuyla ilgili ne var ne yok hepsini söylemek, arka arkaya sıralamak.
Örnek: Konuyla ilgili bildiği örnekleri sayıp döktü.
- 349. Sebat** : Sabırlı olma durumu, direnme, dönmemek.
Örnek: Şiirde sebat göstermeyen sanatçılar, başka türlere kaymıştı.
- 350. Sekte** : Kesintiye uğrama.
Örnek: İşlerimizi sekteye uğratan tek şey, bazı uzmanların hastalanmasıydı.
- 351. Sektör** : Kesim, iş kolu.
Örnek: Yazarlık, eskiden bir hobiydi; şimdi sektör hâline geldi.
- 352. Seküler** : Dünya hayatına odaklanmış, dinden soyutlandırılmış bir etik anlayışına sahip olmayan. Din dışı zihniyet, dini dışlayan düzen. Laik.
Örnek: Avrupa'daki birçok devlet, seküler bir düzenin parçasıdır.

- 353. Sembolist** : Simgeci.
Örnek: A. Haşim, usta sembolistimizdir.
- 354. Sentez** : Birleşim, birleştirme işi, terkip.
Örnek: Bazı romancılar, doğu-batı çatışması yerine bunlar arasında bir sentez yapma yoluna gitmiştir.
- 355. Serzeniş** : Yakınma, söylenme.
Örnek: Serzenişlerin boşa, giden gitti nasılsa.
- 356. Sığ** : Derin olmayan, yüzeysel, ayrıntıya inmeyen.
Örnek: Sığ düşünceli bir insanın deneme yazması zordur.
- 357. Sıra dışı** : Sıradan olmayan, özgün, genelin, modanın dışında...
Örnek: Sıra dışı anlatımıyla, övgüleri topladı.
- 358. Sırça** : Cam, camdan yapılmış.
Örnek: Sırça köşkte oturan komşusuna taş atmamalı.
- 359. Simetri** : Uygunluk, bakışım.
Örnek: Dizelerin simetrisi öyle mükemmeldi ki.
- 360. Simge** : Sembol, alegori.
Örnek: Karga ile tilki adlı fabloda "karga" aptallığın simgesi olarak anlatılır.
- 361. Sirayet etmek** : Bulaşmak, etkisi bir yere kadar uzanmak.
Örnek: Tembellik denen hastalık, toplumumuzun her kesimine sirayet etmiş durumda.
- 362. Sofistike** : Gelişmiş, karmaşık, ayrıntılı, iyi planlanmış.
Örnek: Cumhuriyet edebiyatı üzerine sofistike kaynaklar bulmak çok zor.
- 363. Söylev** : Coşkulu güzel söz, hitabe, nutuk.
Örnek: Toplumsal gerçekçiler, söylev üslubuna başvurarak siyasi mesajlar vermeyi sever.
- 364. Subjektif** : Öznel olan.
Örnek: Tarihe subjektif yorumlar katılmamalı.
- 365. Şablon** : Kanıksanmış, basmakalıp örnek.
Örnek: Sanatçı, önceden belirlenmiş bir şablona göre yazamaz.

- 366. Şeffaf** : Kapalı anlatıma sahip olmayan. Açık, belirgin olan, saydam.
Örnek: İçi dışı bir, şeffaf bir adamdı.
- 367. Şematik** : Ana çizgilere indirgenmiş olan. Genel düzeni gösteren.
Edebî eserin planı.
Örnek: Detaylara girmeyen şematik bir anlatımı var
- 368. Şose** : Kum üzerine küçük taşların döşenip silindirle düzeltilmesi yoluyla yapılan yol, ara yol.
Örnek: Ana yoldan ayrılıp köye doğru giden şoseye girmiştik.
- 369. Sükût** : Sessizlik.
Örnek: Şair, sükût ederek de çok şey anlatabilir.
- 370. Sürmanşet** : Manşet yerinin veya gazete logosunun üstüne konan çarpıcı başlık.
Örnek: Bu olay, bütün gazetelerde sürmanşet olarak duyuruldu.
- 371. Tabu** : Yasaklanarak korunan, dokunulmaz ve tartışılmaz olan.
Örnek: Aydınım diyen kişi için hiçbir fikir tabulaştırılmaz; o, her fikrin sorgulanabilirliğine inanır.
- 372. Tahsis** : Bir yere, bir kişiye ait kılma, ayırma, endeksleme.
Örnek: Bu odayı, konuklarımıza tahsis ettik.
- 373. Talep** : İstek.
Örnek: Toplumsal bir talep oldukça arz da olacaktır çünkü her şey arz-talep dengesine göre işlemektedir.
- 374. Tamah** : Açgözlülük.
Örnek: Az tamah, çok ziyan getirir.
- 375. Tanrısal (ilahi)** : İç dünyada olup biten her şeyi gören, bilen, duyan, idrak eden; kendine has imkân, tercih, dil ve üslubu olan anlatıcıdır, hâkim anlatıcı.
Örnek: Psikolojik romanlarda tanrısal anlatıcının bakış açısı yaygındır.
- 376. Tasarı** : Plan, proje.
Örnek: Bazı tasarılarımin hayata geçmesi için ilk adımı atacağım.
- 377. Tashih** : Düzeltme, düzelti.
Örnek: Okuduğum kitapta tashih hatası varsa dikkatim dağılır.

- 378. Tavsama** : Gevşeme, zayıflama, kıvamını kaybetme.
Örnek: Büyük bir aşkın başlattığı ilişkiler, aradan epeyce zaman geçince tavsamaya başlıyor.
- 379. Tazyik** : Baskı, basınç.
Örnek: Yoğun duyguların tazyiki ile yazılmış lirik şiirleri okumaktan hoşlanırım.
- 380. Tekdüze** : Aynı biçimde tekrarlanan, monoton.
Örnek: Tekdüze anlatımlar, ilgi görmüyor; okuyucu anlatımda çeşitlilik arıyor.
- 381. Tekel** : Monopol. Piyasaya hâkim olan. Tek alıcı, tek satıcı, tek üretici olma durumu.
Örnek: 1940'lı yıllarda sosyal gerçekçi romanlar, roman dünyasında tekel oluşturmuştu.
- 382. Tekzip** : Yalanlama.
Örnek: Gazetede çıkan birçok haber, muhatapları tarafından tekzip edilmektedir.
- 383. Tema** : Öğretici veya edebî bir eserde işlenen konu, düşünce, şiirde ana duygu, öz, temel düşünce, hâkim duygu
Örnek: Şiirimin tema yönüyle yeni olmadığını biliyorum.
- 384. Tematik** : İşlenen, geliştirilen ana konuyla ilgili, izleksel.
Örnek: Cahit Sıtkı'nın şiirlerinde ölüm tematik bir unsurdur.
- 385. Temel çatışma** : Olayların dayandığı asıl unsur.
Örnek: Zehra romanının temel çatışması kıskançlıktır.
- 386. Tespit** : Saptama.
Örnek: Şiirlerimin öz biçim dengesi üzerinde önemli tespitlerde bulunmuşsunuz.
- 387. Tezli** : İddia ileri süren, bir fikri benimsetmeye, ispata yönelik olan.
Örnek: İlk tezli romanımız Zehra'dır.
- 388. Tip** : Bir düşünceyi temsil eden, bir toplumsal ya da düşünsel katmanın özelliklerini taşıyan kahraman.

- 389. Tiraj** : Gazete, dergi vb. baskı sayısı, satış rakamı.
Örnek: Gazetemizin tirajı sürekli artıyor.
- 390. Tolerans** : Hoşgörü, müsamaha.
Örnek: Her düşünceye karşı tolerans gösteren biriydi.
- 391. Toy** : Çaylak, beceriksiz olan.
Örnek: Bazı dil kusurlarını genç öykücülerin toyluğuna veriyorum.
- 392. Trajik** : Acıklı olan.
Örnek: Böyle trajik unsurlara yer yok hayatımızda.
- 393. Travma** : Yaralanma, hasar.
Örnek: Toplumumuzun bazı kesimlerinin travmatik bir bilinçaltına sahip olduğunu söyleyelim.
- 394. Trent** : Eğilim, moda, güncel.
Örnek: Konuşmaların arasına İngilizce kelimeler serpiştirmek bir trent hâline geldi.
- 395. Tutarlılık** : Anlatılanın anlatılanla çelişmemesi veya söylem ve eylemin çelişmemesi.
Örnek: Psikolojik sorunları olan çocukların ebeveynleri, tutarlı davranışlar sergilemeli.
- 396. Tuval** : Resim yapmak için gerdirilmiş keten, kenevir ve pamuklu kumaş ya da bu zemine yapılmış tablo.
Örnek: Gönülümün tuvalinde senin yüzün var.
- 397. Tümce** : Cümle.
Örnek: Bazı tümcelerin yüklemi söylenmeyerek eksiltili tümce oluşturulabilir.
- 398. Ukala** : Bilgiçlik taslayan, kendini herkesten bilgili gören, kibirli.
Örnek: Ukalalığı da canımıza tak etti artık.
- 399. Ulak** : Haberci, postacı.
Örnek: Rüzgârlar ve bulutlar, sevgililer arasında ulaklık yaparmış eskiden.
- 400. Umarsız** : Çaresiz.
Örnek: Ben, umarsız kaldım; sen umursamaz tavırlar içindesin.

- 401. Usare** : Öz su.
Örnek: Bitkilerin usaresi, onların yaşam sıvısıdır.
- 402. Usturlu** : Yerli yerinde. Uygun.
Örnek: Usturlu laflarıyla herkesi susturmayı başardı.
- 403. Üleştirme** : Bölüşdürmek.
Örnek: Konu dağılımını üleştirdim.
- 404. Üslup** : Tarz, biçim, anlatım tarzı, söyleyiş, dil ve anlatım özelliği.
Örnek: Çarpıcı üslubu, herkesi etkiledi.
- 405. Üstünkörü** : Gelişigüzel, özensiz.
Örnek: Her işi üstünkörü yapıyor, hiç özenmiyor.
- 406. Ütopya** : Ulaşılmak istenen, tasarlanan, hayal edilen dünya; amaç ideal.
Örnek: Sanatçıların birçoğu ütöpik eserler yazarak ütopyalarını ortaya koymuştur; Peyami Safa'nın "Yalnız" romanı, Ahmet Haşim'in O Belde şiiri bu türe örnektir.
- 407. Vakur** : Ağırbaşlı, temkinli, olgun.
Örnek: Vakur duruşu, herkesi etkileyordu.
- 408. Varsıl** : Zengin, varlığı olan.
Örnek: Türk dili, kavramları karşılama da çok varsıl bir dildir.
- 409. Varyasyon** : Değişik biçimde.
Örnek: Toplumdaki sorunlar, tek boyutlu değil, o yüzden varyasyonlu düşünmek gerekiyor.
- 410. Vasat** : Orta durumda olan, ortalama.
Örnek: Vasatın üstünde bir performanstı.
- 411. Veciz** : Kısa, etkili söz, özlü söz, özdeyiş yoğun anlamlar içeren söz.
Örnek: Cenap Şahabettin, Tiryaki Sözleri adlı kitapta düşüncelerini veciz biçimde ifade etmiştir.
- 412. Veri** : Elde olan bilgi, somut ve olgusal öge, done.
Örnek: Eldeki verilere göre onun iyi bir öykücü olduğu söylenebilir.

- 413. Virtüöz** : Usta, uzman kişi, bir müzik aletini en usta biçimde çalan...
Örnek: Onun bir bağlama virtüözü olduğunu biliyordum.
- 414. Yadırğamak** : Alışmamak, ısınmamak.
Örnek: Elli beş yaşında göbekli bir adamın gençlerle futbol oynamasını yadırğamıştık.
- 415. Yadsımak** : Yok saymak, inkâr etmek.
Örnek: Yaratıcı bir sanatçının dile katkısı yadsınamaz.
- 416. Yalın** : Gösterişsiz, süssüz, söz oyunlarına, özeniye kaçmayan, düz anlatım.
Örnek: Yalın anlatım hâkimdi tüm şiirlerinde hiçbir söz oyunu yoktu.
- 417. Yaratı** : Yaratım, benzeri bulunmayan eser, yapıt.
Örnek: Roman, hikâye gibi yaratılarda düş gücüyle yeni bir dünya yaratılır.
- 418. Yaratıcılık** : Yeteneğiyle bir ürün buluş ortaya koyma, özgün bir eser üretme.
Örnek: Yaratıcılık ancak kendi yeteneklerine güvenen sanatçıların işidir.
- 419. Yazın** : Edebiyat.
Örnek: Nurullah Ataç'ın yazın alanındaki yapıtları değerlendirme tarzı, öznel yaklaşımdır.
- 420. Yazınsal** : Edebî.
Örnek: Yazınsal metinler, ilgimi çekmiştir hep.
- 421. Yeğ** : Üstün görülen, başkasından üstün tutulan.
Örnek: Onursuzca yaşamaktan onurluca ölmeyi yeğ tutarız.
- 422. Yeis** : Umutsuzluktan doğan karamsarlık.
Örnek: Yeise düşmekten kurtulup mücadele etmek, üstün yaratılışlı insanların işidir.
- 423. Yekpare** : Tek parça, bütün olan.
Örnek: Salonu boydan boya yekpare bir halıyla kaplamışlardı.
- 424. Yeti** : Yetenek, bir şeyi yapabilme gücü, meleke, meziyet.
Örnek: Bir romancının kurgulama yetisine sahip olması şarttır.

- 425. Yetke** : Otorite.
Örnek: Verimli bir çalışma yetkeye boyun eğenlerle değil, istek duyanlarla yapılır.
- 426. Yetki** : Otorite kullanma alanı.
Örnek: Yetkin değilseniz, bir sanat eserini değerlendirme yetkiniz olmaz.
- 427. Yetkin** : Gerekli olgunluğa erişmiş, olgun, usta.
Örnek: Deneme alanında en yetkin kalemimizdir o.
- 428. Yineleme** : Tekrarlama. Aynı sözcüğün ikileme veya tekrar yoluyla tekrarlanması.
Örnek: Kendini yineleyen değil, yenileyen bir sanatçıydı o. Ama yaptığı yinelemelerle güçlü bir söyleyiş kurmayı da bilirdi.
- 429. Yordam** : Kılavuz, rehber, beceri, yatkınlık, yöntem, kural...
Örnek: El yordamıyla karanlıkta merdivenlerin korkuluklarını buldum ve beşinci kata kadar çıktım.
- 430. Zanaat** : El becerisiyle yapılan iş.
Örnek: Marangozluk, eskiden çok kıymetli bir zanaat idi.
- 431. Zangoç** : Kilisenin çanını çalarak ayın zamanını bildiren kişi.
Örnek: Nortre Dame Kilisesi'nin zangoçluğunu yapan bir kamburdu romanın kahramanı.
- 432. Zarif** : Beğenilir, nükteli konuşma, ince, kıbar.
Örnek: O zarif benzetmelerle süslemişti şiirini.
- 433. Zihniyet** : Görüş ve düşünüş biçimi. Bir eserin olduğu dönemin siyasi, ahlaki, tarihi vb. özelliklerinin yansıması.
Örnek: Her roman, yazıldığı dönemin zihniyet unsurlarına, satır aralarında da olsa, yer verir.
- 434. Zıyan** : Zarar.
Örnek: Gençler, enerjilerini zıyan etmeseler daha başarılı olurlar.
- 435. Zümre** : Topluluk. Grup. Takım. Camia.
Örnek: Divan şiirinin yüksek zümreye hitap ettiği paradigmasıyla hareket etmişsiniz.